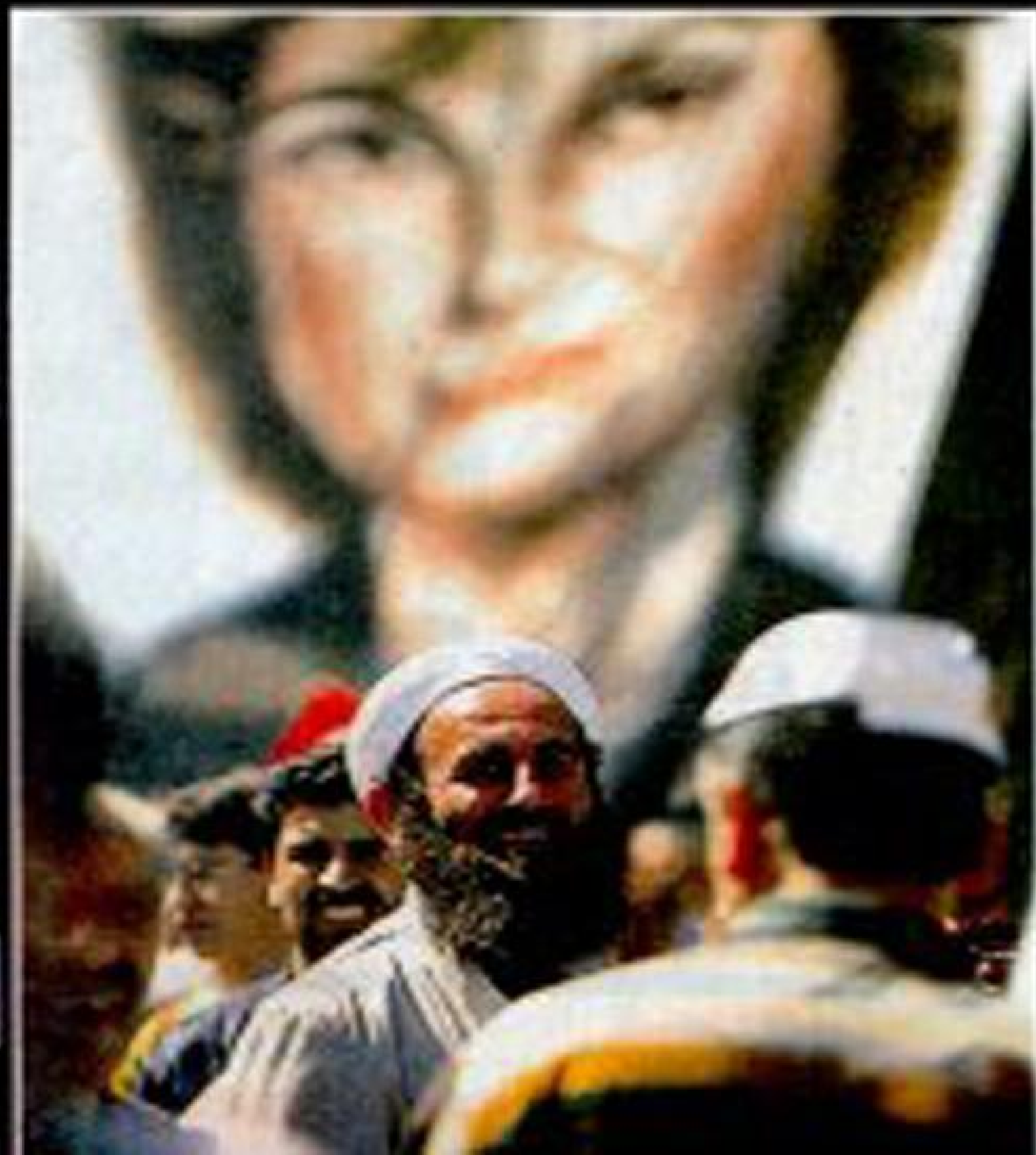
Batı ve İrtica

Cumhuriyet'in 75. Yılında

Batı ve İrtica

Bu kitabın yayın hakları
Analiz Basım Yayın Tasarım Uygulama Ltd. Şti.nindir.
Birinci Basım: Mart 1999
Teknik Hazırlık: Analiz Basım Yayın
KAYNAK YAYINLARI:
ANALİZ BASIM YAYIN TASARIM UYGULAMA LTD. ŞTİ.
İstiklal Cad. 184/4 80070 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 252 21 56 - 252 21 99 Faks: (0212) 249 28 92

SUNUŞ

Aydınlık dergisi tarafından düzenlenen “Cumhuriyet’in 75. Yılında Batı ve İrtica” Konferansı, 9-10-11 Ekim 1998 günlerinde, Ankara Milli Kütüphane Konferans Salonu’nda toplandı. Üç gün süren konferansın ardından, Konferans Sonuç Bildirgesi kamuoyuna duyuruldu.

Konferansa, Türkiye ve yurtdışından, her biri konusunda uzman 55 akademisyen, araştırmacı ve gazeteci katıldı.

Konferansta, 13 oturum boyunca şu konular ele alındı: Emperyalizm-Şeriat İşbirliği; Tarihten Bugüne Emperyalist Ülkeler-Şeriatçı Örgütler İlişkisi; IMF-Dünya Bankası Paketleri ve İrtica; İrticanın Ekonomik Kaynakları; Batı ve “Afgani” Destekli Şeriatçı Terörizm; İç Savaş Senaryoları; Batı’nın “Demokrasi Cephesi”: Şeriatçı-Ayrılıkçı-Neoliberal Sol İttifak; Eğitimde Batı ve İrtica; Fethullah Gülen Örgütü ve “Ilımlı İslam”; İrtica Karşısında Türk Milliyetçiliğinin Konumu ve Ümmetçi Sapmalar; Batı Destekli İrticaya Karşı Türkiye’nin Mücadele Birikimi; Belediyeler ve İrtica; Batı Destekli İrticaya Karşı Mücadele Deneyleri.

Konferans Sonuç Bildirgesi’nde de vurgulandığı gibi, başını ABD’nin çektiği emperyalizm, Sovyetler Birliği’nin yıkılmasından sonra, emekçi mücadeleleriyle milli kurtuluş savaşlarının damgasını vurduğu dünyamıza, “medeniyetler-kültürler çatışması” teorileriyle örttüğü din, milliyet ve mezhep kavgalarını dayatmıştır. Bu, emperyalizmin böl-yönet şeklindeki temel ilkesinin gereğidir. Emperyalizm, ezilen dünyada körüklediği din ve milliyet çatışmalarını, “insan hakları” ve “demokrasi” maskesiyle örtmeye çalışıyor.

Emperyalizm, bu hedefine uygun olarak, Üçüncü Dünya’da dinci akımların gelişmesine hizmet ediyor. Ezilen dünyadaki irtica, emperyalizm sayesinde ayakta durmaktadır. Dünya gericiliği hep Batılı emperyalistlere dayanarak kendi mazlum halklarını ezmiştir. İrtica, halkı bölen bir rol oynarken, ezilen dünyada emperyalizme direnme ruhunu ve antiemperyalist birikimi söndürmeyi de hedeflemektedir.

Emperyalizm bugün, İslamın etkili olduğu coğrafyaya bir yandan “laiklik” ilkesini tahrip ederek kendi yoz-kozmopolit kültürünü dayatırken, diğer yandan “Ilımlı İslam” teorileriyle irticayı körüklemektedir. ABD’nin “Ilımlı İslam” diye nitelendirdiği, kendisine boyun eğen dinci gericiliktir. Emperyalizmin radikal-ılımlı ayrımı, ezilen dünyayı dize getirmenin bir aracıdır. Emperyalizm, bağımsızlığın ve ulus devletlerin düşmanı olduğu kadar laikliğin de düşmanıdır.

Bağımsızlık, özgürlük ve laiklik, bugün kaos coğrafyasında yer alan ülkelerin ve halkların temel talepleridir. Ezilen ülkeler bağımsız olmadan, ne laikliğe, ne demokrasiye, ne birliğe, ne de güvenliğe kavuşabilirler. Emperyalizme karşı tavır, ezilen dünyadaki bütün ilerici-demokratik süreçlerin hareket noktasıdır.

Laiklik ise, çok milliyetli, din ve mezhepli Üçüncü Dünya’da birliğin çimentosudur. Laiklik, Büyük Fransız Devrimi’nden beri, din ve dünya işlerinin birbirinden ayrılmasıdır. İdeoloji, siyaset ve kültür başta, toplumsal yaşamın bütün alanlarını, yani tüm dünya işlerini din hükümlerinden ayıran laiklik, dini, bireylerin vicdanına bırakır ve her din ve mehzepten halkın birliğini sağlar.

Türkiye, yüzyılın başında Mustafa Kemal önderliğinde Milli Kurtuluş Savaşı’yla bağımsızlığını kazanmasına ve Cumhuriyet Devrimleri’yle ortaçağdan kurtulma yönünde büyük adım atmasına rağmen, milli demokratik devrimini tamamlayamadı. Son 50 yıldır yaşadığımız “Küçük Amerika” süreci ise devrimimizin birçok kazanımını yıkmış, ülkemizde ABD güdümlü bir mafya-tarikat rejiminin kurulmasına yol açmıştır.

Bütün bu karanlık tabloya rağmen, Türkiye’yi yeniden Cumhuriyet Devrimi’nin rotasına oturtacak güçler ayağa kalkmıştır. Cumhuriyet’in kamu ekonomisini savunan işçi sınıfı, 1989 baharından bu yana yürüttüğü mücadeleyle dünya sermayesinin özelleştirme saldırısını göğüslüyor. Kamu çalışanlarının mücadelesi ve milyonlarca halkın laiklik hareketi büyük bir atak yapmıştır. 1996 Sonbaharı’ndan bu yana Ordu’nun Kemalist Devrim mevzilerine geçmesiyle kuvvet dengesi değişmiş, Cumhuriyet Devrimi’nin ikinci taarruzu başlamıştır.

KAYNAK YAYINLARI

“BATI VE İRTİCA KONFERANSI” AÇIŞ KONUŞMASI

Aydınlık Dergisi Genel Yayın Yönetmeni Ferit İlsever’in

“Batı ve İrtica” Konferansı Açış Konuşması

9 Ekim 1998

“TEMEL SORUN BATI-İRTİCA İLİŞKİSİNDE NETLEŞMEK”

Cezayir’den, Mısır’dan, Azerbaycan’dan, Filistin’den, Rusya Federasyonu’ndan, Fransa ve Almanya’dan gelen yabancı konuklarımız;

Türkiye’den görüşlerini sunmak üzere hazır bulunan değerli dostlarımız, tüm konuklar;

Değerli basın mensupları;

Aydınlık dergisinin düzenlediği “Batı ve İrtica” Konferansı‘na hoş geldiniz, onur verdiniz! Uluslararası nitelikli böyle bir konferansın, Türkiye Cumhuriyeti’nin 75. kuruluş yılı etkinliklerine anlamlı bir katkı sağlayacağını daha baştan düşünmüştük. Ancak bu Konferans, bugün ülkemizin içinde bulunduğu koşullar açısından daha da anlam kazanmıştır. Türkiye ve içinde bulunduğumuz bölgemiz, öylesine kritik tarihi koşullardan geçmektedir ki, Türkiye’nin aydınları, düşünen, birikimli insanları, bu Konferans olmasaydı da, bugün derhal “Batı ve İrtica” sorununu çözümlemeliydi.

ABD’nin Kukla Kürt Devleti ve Şeriatçı Ayaklanma Senaryoları

Evet, toplantımız, ABD’nin Kuzey Irak’ta kukla bir Kürt devleti kurmak ve Türkiye’de irticai ayaklanmaları sahnelemek için harekete geçtiği koşullarda yapılıyor. ABD ve bazı Batılı ülkeler, bugün Türkiye’yi hedef tahtasına koymuş bulunuyorlar. Türkiye’nin ve halkımızın son yıllardaki yönelişinden rahatsızlar. Elli yıldır Türkiye üzerinde kurdukları hâkimiyeti yitirmek istemiyorlar. Çünkü, Türkiye’yi “yitirmek”, onların stratejik planlarında, Adriyatik’ten, Çin Denizi’ne kadar tüm Avrasya’da kilidi açacak anahtarın yitirilmesi anlamına geliyor. Biliyorsunuz, son yıllarda Ortadoğu’yu ve onun kilit ülkesi Türkiye’yi, “Avrasya’nın kalbi” ilan ettiler.

Batı, yeni Sevr planıyla dize getirmeyi düşlediği Türkiye’yi, Balkanlar, Ortadoğu, Kafkaslar ve Orta Asya’ya ilişkin hegemonya planlarında taşeron olarak kullanmak istiyor. Yüzyılın başında Osmanlı İmparatorluğu’nu parçalayan Sevr Anlaşması’nı bu amaçla diriltmek istiyorlar. Tıpkı 80 yıl önce olduğu gibi bugün de “çok kültürlülük”, “çok kimliklilik” teorileriyle destekleyerek, Üçüncü Dünya’da din ve milliyet kavgalarını kışkırtıyorlar. Ülkemiz, ulusal birliği bozan ve halkı bölen bu emperyalist taktiklerden son yıllarda çok zarar görmüştür. 1998’in sonlarında ise ABD, bu taktik saldırısını zirveye çıkararak, Türkiye’nin önüne, “Ya emrime girip boyun eğeceksin ya da parçalanacaksın” ikilemini dayatıyor. Geçtiğimiz haftalarda Washington’da, Kuzey Iraklı Kürt liderler Mesut Barzani ve Celal Talabani’ye dayatılan Kürt devleti projesiyle, Türkiye’de özellikle üniversitelerin açılışına denk gelen bu aylara programlanmış türban eylemlerini şeriatçı ayaklanmaya dönüştürme tertibi, ABD’nin bu hedefine hizmet etmektedir.

“Küçük Amerika” Süreci Bitti

Türkiye bu noktaya yarım yüzyıldır uygulanan ABD’ye bağımlı politikalarla geldi. Bayar-Menderes’lerin 1950’lerde “Küçük Amerika olacağız” diye tanımladıkları bu süreçte şeriatçı tırmanış, Türkiye Cumhuriyeti’nin laik niteliğini yerle bir etti. Cumhuriyet’in devletçilik, halkçılık ilkeleri bırakıldı, ulusal ekonomiyi ayakta tutan KİT’ler uluslararası tekellere ikram edildi. Ekonomi mafyalaştı ve eroin gelirleriyle ayakta durur hale getirildi. Devleti, siyaseti CIA bağlantılı çeteler yönlendirmeye başladı. Türkiye, bölgesinde ABD senaryoları doğrultusunda faaliyetlere itildi. Cumhuriyet’ten ödün üzerine ödün verilirken, buna karşı çıkan halk, CIA güdümlü darbelerle bastırıldı. Atatürk’ün kurduğu bağımsız-laik Cumhuriyet’in yerini adeta bir mafya-gladyo-tarikat rejimi aldı.

1996 Sonbaharı’ndan beri işte bu süreç noktalanıyor. Devrimci Cumhuriyet güçleri ayağa kalkmaya ve Türkiye’nin geleceğine el koymaya başladı. İnisiyatif Cumhuriyet kuvvetlerine geçmiştir. Öte yandan, sadece Türkiye’de değil, bölge çapında ABD’nin ayağını bastığı zemin kaymaktadır. ABD ve Batı’nın telaşı bu gerçeklerden kaynaklanmaktadır.

Sol İktidar Türkiye'nin Gündeminde

Türkiye Cumhuriyeti'ni çöküş noktasına, emperyalizmle işbirliği eden sağ iktidarlar getirdi. Yukarıda vurguladığım gibi, bugün "Küçük Amerika" süreci son bulurken, elbette bunun baş sorumlusu sağ da çöküyor. Bu nesnel gelişme 98 Sonbaharı'nda geniş kamuoyunun bilincine çıkmaya başladı. Türkiye'yi bu karanlıktan sol iktidarın çıkaracağı fikri, sadece solcuların önerisi olmaktan çıkarak, ulusal bir talep haline geldi. Cumhuriyet güçleri böyle bir iktidarı oluşturmak için harekete geçmeye başladı. Bugün ülkemizde "sağcı" olarak tanınan politikacılar, yazarlar bile, "Türkiye'nin bir dönem sol iktidarla yönetilmesini" istiyorlar.

İşte bu koşullarda emperyalizm, Clinton-Blair önderliğinde dünya çapında geliştirdiği "Yeni Solculuk"la, Cumhuriyet Devrimimizin yeni hamlesinin ve sol iktidarın da önünü kesmeye çalışıyor. "Yeni Solculuk", emperyalizmin ülkemizi mezhep ve milliyet çatışmalarıyla bölme ve bunu "insan hakları", "demokrasi" maskesiyle örtme planının aletidir. "Yeni Solculuk", bu amaçla Kemalizmi ve sosyalizmi hedef tahtasına koymuş, Batıcı Kürt milliyetçiliği ve şeriatçılıkla aynı şer cephesinde yerini almıştır. Bu akım, "türban" maskeli şeriatçı ayaklanma tertiplerinin ve Sevr girişimlerinin destekçisidir. "Yeni Solculuk", halk saflarında ve solda bölücüdür. "Küçük Amerika" sisteminin ve sağın payandası konumundadır.

Netleşme İhtiyacı

Değerli konuklar, değerli basın mensupları!

Bu toplantımızı işte böyle bir ülkede ve bu koşullarda yapıyoruz. Burada üç gün boyunca, ülkemize yönelik ABD tertibinin en önemli ayağı olan "irtica" konusunu inceleyeceğiz. Batı'yla ve emperyalist sistemle irticanın ilişkisini her yönüyle tartışacak ve açığa çıkaracağız. Cumhuriyet Devrimimizin ve Türkiye solunun Batı destekli irticaya karşı netleşmeye çok ihtiyacı var. Cumhuriyet düşmanı güçleri iyice tanımadan, olanaklarını ve zaaflarını bilmeden onlarla mücadele edilemez. Türkiye, ABD'yle ve onun içimizdeki kuvvetleriyle bir hesaplaşmaya giderken, Cumhuriyetçi, laik ve devrimci güçlerin zihinlerinin açık, politikalarının net olması büyük önem kazanmıştır.

Bunun için, bu Konferans'ta, Türkiye'nin bugünkü ve geçmişindeki Batı ve irtica deneyimini kapsamlı olarak ele alıyoruz. Öte yandan, Ortadoğu, Kafkaslar ve Balkanlar'daki kardeş ülkelerin halklarının irtica konusundaki deneyimlerini de, bu ülkelerin yetkin şahsiyetlerinin katkılarıyla inceliyoruz.

Bu vesileyle, yurtdışından gelerek Konferansımızı onurlandıran konuklarımıza; Türkiye'den katılan bilim adamı, yazar ve politikacılara; tartışma bölümlerinde söz alarak katkı yapacak dostlarımıza ve tüm katılımcılara şimdiden teşekkür ediyorum.

Yine bu toplantımızın gerçekleşmesi için katkıda bulunan Kültür Bakanlığımıza, sendikalarımıza, kitle örgütlerimize ve tüm kişi ve kuruluşlara yürekten teşekkür ediyorum.

Düşünce, ifade ve tartışma özgürlüğünü üç gün boyunca doya doya kullanacağımıza inandığım Konferans'a ve tüm katılımcılara başarılar diliyorum.

EMPERYALİZM- ŞERİAT İŞBİRLİĞİ

Yekta Güngör Özden

Anayasa Mahkemesi Eski Başkanı,

Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Başkanı

Oturum Başkanı

Değerli izleyenler, Türkiye aydınlanmasının kaynağı, Türkiyemizle özdeşleşerek kurumlaşan büyük Atatürk'ün ilkeleri doğrultusunda Cumhuriyetimizi sonsuza değin bağımsız yaşatma andımızın 75. kez yineleneceği bir dönemde böyle bir oturuma başkanlık etmekten mutluluk duyuyorum. Zamanım ve sağlık koşullarım elverişli olsaydı ben de böyle bir konferansta konuşmacı olarak yer almak isterdim. Söyleyecek çok şey var. Bunların bazılarına Sayın İlsever de değindi. Biz, barışçı bir ulus olmamıza karşın Batı'dan çok şey çektik, hâlâ da çekiyoruz. İrticadan çok şey çektik, hâlâ da çekiyoruz. Ama son yıllarda söyleyecek hiçbir şeyi kalmayanların, halkımızın az okumuş olmasından yararlanarak karanlığı dayatma çabaları çirkin azgınlıkla da sürmektedir. İçimizdeki bölücü ve gericilerin işbirliği, kimi sapkınların onlara desteği ve dışımızdaki kimi sözde dostların Türkiye'yi kuşatma çabaları, Türkiye'nin büyüme korkusuna ve onun geleceğe çok iyi aday olarak yerleşme ürküntülerine dayanmaktadır. Biz bunu, Sayın İlsever'in de söylediği gibi, özellikle ilericilerin, aydınların, yurtseverlerin aralarındaki dayanışmayla yenmek zorundayız. Ülkemizin siyasetinde de izlendiği gibi aydınların tembelliği ya da aymazlığı ya da kimilerinin siyasal bağlamda ayrıntıda ayrılması, gericilere güç vermektedir. Aslında onların hiçbir gücü yoktur. Yapacağımız şey fikirsel, düşünsel etkinliklerle bu karanlığı yenmektir. Bir kez buna gömüldüğümüzde içinden çıkmanın olanağı yoktur. Kimi yargı kaçakları, kimi inanç tutsakları, kimi düşünce düşmanları, kimi sahte insan hakları savunucuları ve sahte Atatürkçüler el ele vermişler, Türkiye'yi Türkiye olmaktan çıkarma güdülerine yeni renkler katmak istemektedirler; ama onların bu çabalarını sizin gibi ilgili yurtseverlerin çalışmaları, omuz omuza, el ele, baş başa vermeleri inşallah geçersiz kılacaktır. Bu umutla bu toplantıyı açıyorum. Son yıllarda, irticayı tek bir tanıma bağlamak isteyenler var. Laikliği tek bir tanıma bağlamak isteyenler var; amaçları da

çok açık. Saygıdeğer dostlar, insan haklarının, adaletin, mutluluğun, adam olmanın nasıl tek bir tanımı olmazsa, laikliğin ve irticanın da tek bir tanımı olmaz. Bunu bilmediklerinden değil; tek bir tanıma sığdırıp kendi yıkıcı eylemlerini o tanım dışında tutatarak sorumluluktan kurtulmak istemelerindendirler. Bu 141, 142. maddelerin kaldırılması için 163. maddenin kaldırılmasına razı olarak, yeni bir çabayı bize sergilemektedirler. Çok dikkatli olmamızı istiyorum. Çünkü ilericilerin, demokratların, gerçek yurtseverlerin ve gerçek Atatürkçülerin hepsi, hepimiz sorumluyuz. Hepimiz üzerimize düşen görevleri yapmalıyız. Daha çok çalışmak, acılarla boğulmamak için de, aydınlığı karanlıktaki karışık insanlara kaptırmamak için de birleşmeliyiz. Teşekkür ederim.

BATI VE CEZAYİR İÇ SAVAŞI

Prof. Dr. Ahmet Cabbar

Milli Eğitim Eski Bakanı, Cezayir

Başlarken, her şeyden önce Türkçe konuşamadığım için özür dilemek isterim; ancak, güzel dilinizi öğrenme şansım olmadı. Bu yüzden Fransızca konuşacağım. Arapça konuşmayı arzu ederdim, ama bana tercüman olmadığını söylediler. Öncelikle, beni davet eden ve bugünkü fırsatı veren düzenleyicilere teşekkür etmek istiyorum.

Cezayir'in eski Milli Eğitim Bakanı, Cumhurbaşkanı Budiyaf'ın eski danışmanı ve bugün burada, eski Başbakan Reda Malek'in yönettiği Ulusal Cumhuriyetçi İttifak Partisi'nin temsilcisi olarak, önceden kararlaştırılmış olan konuda konuşmak zorunda olduğum için, sadece Cezayir örneği üzerine ve özellikle, bağımsız Cezayir'in yakın tarihi, uluslararası bağlam ve yabancı güçlerin çıkarları çerçevesinde Cezayir'de köktendinciliğin doğuşu ve gelişmesinin değişik yönleri üzerine bazı izlenimler aktarmak istiyorum.

Çeşitli yabancı çıkarların ülkemize müdahalelerinin doğasını ve yöntemlerini ortaya koymak zorsa da, bunları, söz konusu edimlerin sonuçları üzerinden çözümlemek ve Cezayir'de köktendinciliğin edimlerinden yola çıkarak çözümlemek ve çıkarmak kolaydır. Burada, Cezayir'in bazı özelliklerini kısaca hatırlatmakta yarar var.

Cezayir 1962 yılından beri bağımsızdır ve bu bağımsızlık, Cezayir halkının tüm tabakalarından, özellikle Ulusal Kurtuluş Cephesi bünyesinde örgütlenen köylü ve şehirli (özellikle büyük şehir) nüfusundan oluşan halkın tamamına yakınının katıldığı, yedi yıl süren bir bağımsızlık savaşı ile elde edilmiştir. Bu bağımsızlık savaşı, vatansever milliyetçi sloganlarla olgunlaştı, ama bu mücadelede başka boyutlar, özellikle kültürel boyutlar da vardı.

Eğer bağımsızlıktan beri, ulusal kurtuluş savaşının kültürel boyutunu –ki bu kültürel boyut bağımsızlıktan sonra köktendinciliğin içindeki, daha sömürge

döneminde, reformist hareket denen bir gelişmeyi teşvik edecekti– ihmal edersek, köktendincilik olgusunu ve bu mücadelede yabancı çıkarların müdahalesini kavrayamayız.

Müslüman reformizmi, sömürgeleştirme çerçevesinde kendini ortaya koydu ve dini kültürel bir reform için mücadele etti. Aynı zamanda kendisini muhalefette, Cezayir’in bağımsızlığı için silahlı mücadele stratejisine muhalefette tanımladı. Bu ayrıntı çok önemlidir.

Bu reformizmin üç sloganı vardı: “Ülkem Cezayir, dilim Arapça, dinim İslam.”

Dolayısıyla, program bu üç sloganda özetleniyordu. Üçüncü slogan, “dinim İslamdır”, kişisel alanda dinsel pratiğin bir ifadesi olarak görülebilir, ama bunu politik bir slogan olarak algılamak gerekir.

Yani bu, sadece dinsel kimlik özelliğinin bir ifadesi değil, kendisini, bağımsızlıktan sonra, 60’lı ve özellikle 70’li yıllarda daha iyi ifade edecek olan politik bir slogandır.

Çünkü bu slogan, Cezayir’i 1962’den 1998’deki, bugünlerde, 5 Ekim’de 10. yıldönümünü andığımız trajik olaylara kadar yöneten tek parti tarafından gündeme getirilecekti.

Böylece bu slogan, “İslam Cezayir’in dinidir”, bu politik boyut, Arap dilinin ulusal dil olması boyutu ile birlikte tek partinin kültürel edimine geri getirilecektir ve böylece, Cezayir’in tek partisi, kültürel edimini, eğitsel edimini, tam olarak, klasik kurama göre köktendinci politikanın ortaya çıkışının öncülü olan Cezayir Müslüman reformist hareketinin stratejisinin sloganı üzerine kuracaktır.

Cezayir’de köktendincilik, paradoksal bir biçimde (ama bu paradoks sadece görünüştedir), İslamın, özel yaşamdaki İslamın, ahlak İslamınının, dinsel pratik olarak İslamın her zaman var olduğu ve uygulandığı geleneksel halkın içinde, küçük köy ve kasaba nüfusu içinde değil de, büyük şehirlerde ve özellikle başkent Cezayir’de ve tek partinin teşvik ettiği reformcu Müslüman ideolojinin doğuşu ve gelişmesi ile ilişki içinde gelişecektir.

Bu yüzden, köktendinciliğin, politik boyut içinde, 60'ların sonlarına doğru Başkent Cezayir'de Merkez Üniversitesi'nde öğrenci çekirdeklerinden doğması şaşırtıcı değildir.

Ve uluslararası boyut burada başlıyor. Köktendinciliğin uluslararası boyutu Cezayir dosyasında hep var oldu, fakat bu boyut yabancı devletlerin, yabancı güçlerin doğrudan bir müdahalesi olarak ortaya çıkmayacaktır.

Cezayir'de –ki bu Cezayir'e özgüdür–, yabancı müdahale asla doğrudan olmayacak, her zaman var olan ulusal bağlantılar üzerinden ve Müslüman Arap ülke bağlantıları üzerinden ortaya çıkacaktır.

Ve ilk köktendinci çekirdekler, 60'ların sonlarında başlar başlamaz, doğrudan yurtdışında, özellikle Mısır'da ve Yakındoğu'da, özellikle İslami Hareket ve Müslüman Kardeşler tarafından, üzerinde çalışılmış bir literatüre, sloganlara ve stratejiye bağlandılar ve biz bu yakın ilişkiyi 60'ların sonlarından beri fark etmiştik.

Cezayir'de köktendinciliğin gelişmesini teşvik eden, bir taraftan sosyoekonomik durumun kötüleşmesidir, ama bu esasen 70'li yıllarda değil, 80'li yıllarda oldu.

Köktendinciliğin gelişmesini teşvik eden ikinci etmen, Cezayir'i 30 yıl boyunca yöneten tek partinin, yani FLN'nin, sorumluluğunda olan bir iç politik etmendir. Bu etmen, 70'li yılların başında alınan kararlardır. Bu kararlar, ilerici demokrat ortamda mücadeleler çerçevesinde ortaya çıkan yeni köktendinci ve çekingen eğilim ile Cezayir Ulusal Öğrenci Birliği arasındaki mücadeleler çerçevesinde alınmıştır. Tek partinin ilerici demokratik eğilimler içeren politikası, çekirdeğinde ulusal kurtuluş savaşı sırasında eski sol ve komünist militanların oluşturduğu öğrenci nüfusu olan, bir program açıklamış olan, ama 1962'den itibaren ülkenin kurulması sırasında, özellikle biraz ekonomik bağımsızlık kazanma amacıyla alınan ulusallaştırma önlemleri çerçevesinde genişlemeye başlayan Cezayir Ulusal Öğrenci Birliği'nin yasaklanması ile çökmüştür.

Birinci edim reformizmin teşvik edilmesidir. İkinci edim, ulusal köktendincilik ile uluslararası köktendincilik arasındaki ilişkilerin gelişmesi, dışarıda yabancı çıkarlar tarafından teşvik edilmesidir. Ve üçüncü

edim, 70'li yıllarda demokratik ve ilerici hareketlere uygulanan güçlü baskıdır. Ve üçüncü etmen, 80'li yılların başındadır. 60'ların sonundan 80'lerin başına kadar olan dönem köktendinciliğin olgunlaşma dönemi olarak düşünülebilir. Arapçada bu döneme "adava" denir.

Bu hazırlık dönemi, çekirdeğin kurulması dönemi, kültürel kısmın, sloganların ve ideolojik kısmın yayılma dönemidir. Bu yayılma, esasen Yakındoğu'dan ve Mısır'dan gelen bütün köktendinci literatürün yayılması ile, önce Üniversite tarafından ve sonra, 70'lerin sonundan itibaren, "Okul" tarafından hazırlandı; fakat "Okul"dan ikinci konuşmada bahsedeceğim. Cezayir'de önemli bir ulusal katkı olmadı. Bu dönemde, belki bir veya iki kitap yazıldı denebilir.

Parantez içinde şunu belirtmeliyim: Cezayir'de köktendinciliğin bu kültürel, ideolojik ve deyim yerindeyse, felsefi üretiminde bazı yazarlar –ki o zamanlar aralarında farklı tutumlar yoktu–, Cezayir'de krizin gelişmesi ile birlikte, 70'lerin sonunda ve 80'lerin başında köktendinciliği teşvik eden kitaplar yazan yazarlar, şimdi Cezayir'de köktendinci felsefe ve ideolojiye sahip olan, fakat politik-taktik nedenlerle birbirlerinden ayrılan farklı partilerde bulunuyorlar: Radikal köktendinciler, ılımlı köktendinciler ve hatta ilerici köktendinciler. Evet, böyle bir terim var.

Fakat 80'li yıllarda hiçbir ayrılık yoktu. Tek ayrılık, ideolojik birliklerini sağlamış olmalarına rağmen politik olgunluklarını ve yapısal kuruluşlarını henüz kazanmamış olan 15-16 küçük çekirdek ve (…) doğuşuydu.

Cezayir köktendinci hareketinde bütünsel bir ideolojik bütünlük vardı, ama politik-taktik ayrılıklar da mevcuttu. Bu yüzden, 80'li yılların başında uluslararası bir kültürel ve ideolojik yayılma ve politik yapılanma stratejisi olan temel bir eleman ortaya çıkacaktır.

Buna paralel olarak, 70'li yıllar boyunca silahlı mücadeleye hazırlık vardı. 70'li yıllar boyunca, paramiliter diyebileceğimiz küçük karanlık grupçuklardan oluşan, askeri düzlemde, fizik düzlemde, yapısal düzlemde bir başka aşama için hazırlanan gruplar oluştu; yani köktendinci hareketi taktik değiştirmeye zorlayan kriz değildi.

Cezayir’de köktendinci hareket, stratejisinin tüm aşamalarını, baştan beri, dışarıda zaten üzerinde çalışılmış bir strateji ile ilişki içinde öngörmüştü; çünkü ülkede böyle bir gelenek yoktu. Ve somut olarak, son aşama, silahlı mücadeleye geçiş, terörizme geçiş, 80’li yılların başında, 81-82’de ilk terörist hareketlerle başladı.

Ve ilk gruplar ortaya çıktılar. Başkent Cezayir bölgesinde ve Başkent’in güneyinde bir kent olan Guat bölgesindeki bu iki küçük karanlık grubun adlarını biliyoruz. Sonuç olarak, 60’ların sonlarından 80’lerin başlarına kadar, tutarlı, fakat, Cezayir’de iktidarda, tek parti içinde bir eğilim tarafından teşvik edilmeye ve uzun bir olgunlaşma dönemine ihtiyaç duyan bir stratejinin hayata geçirilmesi ve somutlaştırılması olgusunda ısrar ediyoruz.

Bu isyanın arkasında, iktidarın tepkisinin arkasında, ölüm ve katliam olarak ne varsa hepsinin arkasında, o zamanlar görünür olmayan ve bugün, on yıl sonra anlamaya başladığımız politik bir strateji vardı ve hâlâ var.

Cezayir’de demokrat ve ilerici hareket olarak ne varsa hepsinin yavaş yavaş eliminasyonu ile hazırlanan bu politik strateji, 80’li yılların sonunda bir devrilmeyle, yani Cezayir rejiminin doğasında bir değişiklikle, Cezayir ekonomisinde bir değişiklikle tamamlandı.

Hatırlatmak isterim ki, Cezayir’de tek siyasi parti vardıysa da, global politik düzlemde ve ekonomik düzlemde, Cezayir, Üçüncü Dünyacı ve ilerici bir tutuma sahipti.

Ekonomi, stratejik sektörlerde, özellikle petrol, gaz, endüstri ve tarımda, devlet tekeli ile kamu ekonomisiydi. 80’lerin sonunda, bir eğilim, kamu sektörünün ekonomi politiğini, ulusalcı politikayı ve Üçüncü Dünyacı politikayı yıkmak, Cezayir’i, ekonomik düzlemde sömürge yıllarındaki pazar ekonomisine dönüş ile ve Cezayir’in uluslararası kapitalizme sokulması ile, az çok diğer Arap devletlerine benzer bir devlete dönüştürmek için, uluslararası bir strateji ile içerideki ayağı arasında bir bağlantı kurmak yoluyla müdahale eder.

Tarihçiler bu müdahalenin bütün bileşenlerini verebilecekler, ama biz henüz tüm bilgilere sahip değiliz. Bu strateji, siyasi sonuç olarak, 80’lerin

sonlarında, tek partinin sadece iktidarı korumak isteyen, ama Cezayir'in içte ve dışta ekonomik ve politik yönünü korumak istemeyen bileşenleri arasında tam olarak bir çeşit birleşme, nesnel, tasarlanarak kurulmuş bir çeşit ittifak sonucunu verecektir.

Sonuç olarak, iktidarın, iktidarını koruma eğilimi vardı ve gelişmeye başlayan, fakat hâlâ politik düzlemde, sosyolojik düzlemde ve ekonomik düzlemde zayıf olan (çünkü azgelişmiş de olsa kapitalizm yoktu) yeni kuvvet, yani köktendincilik eğilimi vardı. Ve burası çok önemlidir ve Cezayir'e özgüdür ki, 80'lerin sonlarında Cezayir iktidar partisi olan tek partide, bugün İslamcı muhafazakârlar dediğimiz nesnel bir destek vardı. Ve dışarıdan da, köktendinci harekete bir itki, jeopolitik oyuna katılmak için, bir itki vermek için nesnel ve organize bir destek vardı.

Bugün şu konuda ikna olmuş durumdayız ki, köktendinci hareket kendi aralarında çelişkileri olan bu beş çekirdek ile yalnız kalsaydı (çünkü bu bir politik olgunlaşma dönemiydi), eğer 88 krizi sırasında içeriden ve dışarıdan yardım edilmeseydi, istediği dinamiğe asla ulaşamayacaktı ve sadece sahip olduğu sosyal güçler ve sosyal gruplar verili iken, aritmetik olarak, iktidarı devirmeye yetecek güce sahip değildi. Cezayir'de aritmetik olarak köktendinciliğin politik fotoğrafı, 1990 belediye seçimlerinde ve 1991 milletvekili seçimlerinde bulunabilir.

Cezayir köktendinciliğinin politik, yapısal ve sosyolojik düzlemde fotoğrafı şöyleydi: 1991'de 13.5 milyon seçmenden sadece 3.5 milyonu (bu çok fazla diyeceksiniz) serbestçe köktendincilere oy verdiler, yani 10 milyon kişi köktendincilere oy vermedi. Bu 10 milyonun içinde yaklaşık 3.5 milyonu, ya tek partiye ya da RCD gibi yeni demokratik partilere veya meydana getirilen çok sayıda küçük partiye oy verdiler. Cezayir'de iktidar Arap ülkelerinden daha iyisini yapmak istedi ve bir yıllık sürede 65 siyasi partinin oluşması teşvik edildi. Sonuç olarak 3.5 milyon kişi, tek partiye veya yeni demokratik, bizim deyişimizle cumhuriyetçi partilere oy verdiler.

1991'de Cezayir politikasının fotoğrafı: 6.5 milyon Cezayirli tek partiye oy vermiyor, köktendincilere oy vermiyor.

Cezayir toplumunun 90'lı yılların başındaki büyük sorunu, toplum ile yönetici sınıf arasındaki ciddi ve temel kopuştu.

Bence, 90’lı yıllarda bu olgu hâlâ çok önemlidir. Strateji açısından konuşursak, köktendincilikten daha önemlidir.

Sonuç olarak, bu noktadan sonra olaylar hızlanacaktır. Köktendincilik, kültürel düzlemde ve ideolojik düzlemde 15 yıllık olgunlaşma ile yerini sağlamlaştırdıktan sonra –ki bunu açıklamıştım–, bu sefer politik düzleme ve kurumlar düzlemine girecektir.

Ve son etmen bu edimin yurtdışına genişletilmesidir.

Bu genişlemeden eminiz, bunu sonuçları üzerinden tespit edebiliyoruz. Nedir bu sonuçlar? Bunlar iktidarı ele geçirmek amacıyla son aşamaya hazırlanmak için bir taktik ve bir stratejidir.

Güçlükle uyarlanan taktik, köktendinci hareketin demokrasiyi veya Cezayir’de demokrasinin başlangıcını veya cumhuriyetçi kurumları, iktidarı ele geçirmek için kullanmayı ve sonra cumhuriyetçi ve demokratik kurumları ortadan kaldırmayı güçlükle kabul etmesiydi. Bu, söylemde ifade edildi, çok açıktır. Bu taktik düzlemdeydi.

Fakat, stratejik düzlemde, köktendinci hareket baştan beri iktidarı şiddet yoluyla ele geçirmeye hazırlanmıştı. Ve 90’lı yıllarda, özellikle Afganistan ve Lübnan Bekaa’da olsun, Sudan’da olsun, son zamanlarda Bosna’da olsun, var olan üsler aracılığıyla –ki buralarda 80’lerin ortalarından itibaren gençler profesyonel eğitmenler tarafından eğitiliyor ve hazırlanmış olan şebekeye sokuluyordu–, askeri ve paramiliter güçlerini hazırlamaları için yardım edildi.

Cezayir’in içinden finanse edilmeyen bu şebeke uluslararasıdır. Dışarıdan finanse ediliyordu. Finanse edenlerin isimlerini biliyorsunuz. Bunun, 80’lerin ortasında özellikle Afganistan’da Sovyet Bloğu‘na karşı mücadele stratejisinin içinde olduğunu da biliyorsunuz. Yüzlerce, binlerce genç Cezayirli, belki hemen her aileden Afganistan’a gitmeye kapılan bir tane bu çocuklardan vardı. Çünkü halihazırda ideolojik hazırlık yapılmıştı. Fakat bir kısmı seçildi, ki bugün her şeyin bilimsel olarak organize edildiğini söyleyebilecek bilgilere sahibiz. Afganistan’da hazırlanan askeri kadrolar için bir çeşit eğitim çalışması vardı. Böylece İslamcı savaşçılar dediğimiz

kadrolar Afganistan'da hazırlanıyordu ve bu kadrolar daha sonra gizlice Cezayir'e dönüyorlardı.

Bir taraftan, Afganistan savaşının bitmesiyle çok büyük sayıda İslamcı Cezayir'e döndü ve 1992'den bugüne kadarki terörist hareketlerin esas kadrosunu oluşturdular.

Diğer taraftan, yeni kadrolar, isterseniz askerler diyelim, Cezayir'e daha yakın üslerde hazırlanıyorlardı. Gençler özellikle (bu bilgilere bugün sahibiz) Bekaa'da, sonraları Bosna'da ve belki de Sudan'da hazırlanıyorlardı.

İşte ideolojik yönün, politik yönün ve askeri yönün genişlemesi böyle oldu. Kültürel yönün genişlemesinden, ideolojik yön ile birlikte, yarın veya öbür gün bahsedeceğim. Askeri boyutta, hangi kısmın kime ait olduğunu tam olarak belirleyemeden de olsa, yabancı güçlerin rollerini sonuçlarından yola çıkarak daha iyi görebiliyoruz. Ülkenin başına gelen, tam anlamıyla felaket düzeyindeki sonuçlardan başkasını toplumun içerisinde bulamayız. Teşekkür ederim.

EMPERYALİST KÜLTÜR VE
“UYGARLIKLAR SAVAŞI”

Naval El Saadavi

Yazar, Mısır

Her şeyden önce, Afrikalı, Mısırlı bir kadın olarak Ankara'da sizlerle birlikte olmaktan büyük mutluluk duyduğumu belirtmek isterim. Türkiye ve Cezayir'den konuşmacı arkadaşları dinlerken, hepimizin aynı gemide bulunduğunu hissetttim. Cezayir'de ve Türkiye'de olup bitenlerle Mısır'da olup bitenler arasında çok fazla benzerlik var. Bu sebeple hepimiz aynı gemideyiz. Çevremizde neler oluyor? Din adı altında çevremizde neler oluyor? Çünkü bu oldukça yanıltıcı. Sol arasında da, ilerici insanlar arasında da birçok kafa karışıklığı mevcut. Bazı insanların kafası karışık. Neler olduğunu bilmiyorlar. Mısır'daki ve dünyanın diğer ülkelerindeki birçok ilerici parti neler olduğunu anlayamıyor. Gerici İslami gruplarla pragmatik nedenlerle işbirliği yapıyorlar ve bunların bazıları da bize din ile işbirliği yapmadığımız için oldukça kızgınlar. "Din ile ne sorununuz var? İnsanlar dine ihtiyaç duyuyorlar. Bazı ahlaksal değerlere insanların ihtiyacı var; din, İslam, insanların ihtiyacı olan bu ahlaksal değerleri sağlıyor" vs. diyorlar. Doğru olmayan bu inanç sistemi, dinin birçok yönünü muğlak bırakıyor. Aynı şekilde demokrasiyi de muğlaklaştırıyorlar. Cezayirli arkadaş, Cezayir'de gerici grupların demokrasiyi nasıl yanlış kullandıklarını ve suiistimal ettiklerini anlattı. Bu, Mısır'da olan şeyin aynısıdır. Fakat aynı zamanda Amerika'da da olmaktadır. ABD'de de fundemantalist (gerici) görünmeyen Hıristiyan hükümeti de demokrasiyi kullanmakta ve suiistimal etmektedir. Bu sebeple köktendinci hareketlerin taktik ve stratejilerinin ABD'nin taktik ve stratejileriyle neredeyse aynı olduğunu düşünüyorum. Demokrasinin kullanılması ve suiistimal edilmesi, şiddetin kullanılması, bütün bunların hepsi. Şiddete gereksinim duyduklarında şiddeti kullanabiliyorlar. Bu sepeple din adı altında yapılanlarla, Amerika'da ve Batı'da laiklik ve demokrasi adına yapılanlarların hepsi aldatmacadır. Bütün bunlar bizim ülkelerimizde de yaşanmaktadır.

Sedat yönetiminden bir örnek vermek istiyorum. Çünkü Sedat hapse atıldı; çünkü ben Sedat yönetimine karşı iki tane eleştirel makale yazdım. Sedat, Mısır'da demokrasinin olduğunu söylüyordu. Ona inandım ve onu eleştiren iki makale yazdım ve hapse atıldım. Bu tamamen demokrasinin

bulandırılmasıdır. Sedat bir İngiliz sömürgesi olmadığını, bir Mısırlı olduğunu söylüyordu. Çünkü bizler, öğrenciyken İngiliz sömürgeciliğine karşı mücadele ediyorduk. Böylece Sedat bir Mısırlı olarak düşünüldü. O Mısır'ın lideriydi ve onun hükümeti bir ulusal hükümet olarak düşünüldü. Fakat neler oldu? Amerikalılarla ve IMF ile, bütün dünya pazarıyla işbirliği yaptı. Bütün bu politikalar Mısır'ın ekonomisini şekillendirdi. Başka neler yaptı? En gerici fanatik dinci grupları cesaretlendirdi. Mısır'daki Müslüman ve Hıristiyan bu gruplar, ülkeyi böldüler ve bir kutuplaşma, din adı altında yanlış bir saflaşma yaratıldı. Bu ikisi birlikte çalıştılar.

Köktendinci hareket yeni yaşanan bir olgu değildir. Bu, tarih boyunca süregelen eski bir olgudur. Kölelik düzeninin başından bu yana süregelmektedir. Sınıflı ataerkil sistemin başlangıcından bu yana sürmektedir. Din sömürgeciler tarafından, beyler tarafından, Hıristiyan ve Yahudiler tarafından, Budistler tarafından kullanılagelmiştir. Din ve Tanrı, hükümranlarca, kural koyucularca ve krallarca, kadını ve erkeği baskı altına almak için her ülkede kullanıldı. Bu sebeple, bu çok eski köktenciliğin evrensel bir olgu olduğu da söylenebilir. Bu süreklilik emperyalist dış güçlerle ülkelerimiz arasındaki ilişkileri anlamak bakımından oldukça önemlidir. Ülkelerimizdeki hükümetler bu insanlarla işbirliği yapmaktadırlar. Bunu söylüyorum; çünkü, Amerikan veya İngiliz ya da diğer emperyalist güçlerin, bizim yerel hükümetlerimizin desteği olmadan, bizim ekonomimizi veya kültürümüzü ele geçirmeleri çok çok zordur.

Yerel hükümetlerin birçoğu laiklikten söz ederler. Örneğin burada, Türkiye'de. Örneğin siz hükümetinizi laik olarak düşünürsünüz, fakat bu laik hükümet IMF ve emperyalistler ile ve serbest pazar ile işbirliği yapmaktadır. Burada bir zıtlık söz konusudur. Mısır'daki, Türkiye'deki, Suriye'deki laik hükümetler, hepsi emperyalistlerle işbirliği yapmaktadır ve köktendinci gruplarla işbirliği yapmaktadırlar. Mısır'da Sedat'ın yaptığı açıkça buydu. İslamcı köktendinci grupları destekleyen Sedat'ın kendisiydi ve daha sonra öldürüldü. Oğul babayı öldürdü. Bu öykü tarih boyunca her zaman tekrarlanmıştır. Sedat onları yarattı, kökleri Müslüman Kardeşler'e kadar uzanan dincileri destekledi. Bu dinci grubun kökleri Nasır'dan beri vardı, hatta Nasır öncesine uzanıyordu. İngilizlerden bu yana Dormenler vardı; fakat Sedat geldi ve onları sürdü. Böylece köktendinciler, Sedat üzerinde büyük bir güç elde ettiler ve Sedat'la çatışmaya girdiler. Çünkü

güce ihtiyaçları vardı. Bu, Cezayir'de de yaşandı. Onlar güç isterler ve demokrasiyi kullanırlar. Çok demokratik olduklarını söylerler. Mısır'da Müslüman Kardeşler de çok demokratik olduklarını söylediler. Seçimle işbaşına geleceklerini söylediler. Fakat stratejide ve niyette şiddet ve direnç vardı. Dini kullanarak ve kadını baskı altına alarak ülkeyi ikiye böldüler. Emperyalistlerle ve kapitalistlerle işbirliği yaptılar. Çünkü köktendinci İslamcı grupların para kaynaklarını incelersek birçok İslamcı bankanın Batı'da yer aldığını görmekteyiz: Newyork'ta, Londra'da, Paris'te. Batı'da parasal olarak desteklendiklerini göreceğiz. Bu sebeple ortada, kafa karışıklığına neden olan birçok çelişki bulunmaktadır. Bu çok önemlidir. Ülkemizdeki entelektüel insanların kafalarının çok karışık olduğunu düşünüyorum. Özellikle de solda.

Mısır hakkında konuşacağım. Tabii ki Türkiye'de de ve Cezayir'de de birçok benzerlik var. Ülkelerimizdeki birçok aydın Amerikan aydınıdır. Yaratamamaktadırlar, yaratıcı değillerdir. Çevremizde olup bitenler hakkında kendi teorilerini geliştirememektedirler. Huntington, Fukuyama veya diğer Amerikan düşünürleri bir kitap yazana kadar beklemektedirler ve daha sonra hep birlikte bu tezleri tekrar etmektedirler. "Uygarlıklar Çatışması" sözcüğü; Kahire'ye geldiğinizde en ilerici gazeteleri açıp bakarsanız, en ilerici aydınların uygarlıklar çatışmasından bahsettiklerini göreceksiniz. Eğer aniden, durup dururken uygarlıklar arasında bir çatışma meydana gelseydi bu tamamen doğru olurdu. Ama gerçeklik böyle değil. İnsanlar arasında çatışma var, fakat para yüzünden ve toprak yüzünden. Saray zamanında İsrail'de neler oldu? Çatışma topraklar üzerineydi. Bütün tartışma toprakların yüzdesi üzerineydi. Fakat daha sonra kültürel karşıtlıklardan bahsedilmeye başlandı. Çatışmanın Yahudilikle İslam arasında olduğu söylendi.

Bu sadece bir örtüdür, fakat gizlenen neydi? Çatışma toprak üzerinedir, para üzerinedir. Arap bölgesindeki sorun nedir? Petroldür. Hıristiyanlar, Müslümanlar ve Yahudiler arasındaki bir çelişme değildir. Ve bizler niçin Körfez Savaşı'nı yaşadık? Yani şunu söylemek istiyorum: Bizim politikada yaratıcılığa ihtiyacımız var; Mısırlılar olarak, Türkler olarak, Cezayirli kadın ve erkekler olarak kendi teorilerimizi geliştirmeliyiz. Ülkelerimizde neler olduğu ile ilgili fikirlerimizi nasıl geliştirebiliriz? Huntington'ın veya diğer Amerikalı filozofların bizi ikna etmeye çalıştıkları bir medeniyetler

çatışması değildir bu. Beş yıl boyunca katıldığım bütün konferanslar medeniyetler çatışması üzerineydi. Dolayısıyla insanlar yeryüzünde gerçekten neler olup bittiğinin farkında değiller. Neler oluyor da biz şimdi dini tartışıyoruz? İslamla Hıristiyanlık arasındaki farklılıkları biliyorsunuz. Hayatımızda gerçekten neler oluyor, bunu tartışmak yerine uygarlıklar ve kültürler çatışması adı altında bazı metafizik teorik dinsel tartışmalar yapılıyor.

Ben tabii ki Mısır'daki tecrübeleri tekrar etmeyeceğim, çünkü Cezayirli arkadaşımız, Cezayir'de neler olduğunu anlattı. Benzer şeyler. Tabii ki bazı farklılıklar var; fakat esas olarak Cezayir, Türkiye ve Mısır'da yaşananlar birbirine çok benzemektedir. Örneğin Türkiye'ye geldiğimde gazeteleri okurken İzmir Üniversitesi'nde öğrencilerin çatıştığını okudum. İki öğrenci, türban meselesi yüzünden birbirlerine üstünlük sağlamaya çalışmışlardı. Bu tür olaylara Kahire'de her gün rastlanıyor. İşte bu, uygarlıklar çatışması oluyor. Bu iki öğrenci, İzmir'de veya Kahire'de, çatışmak yerine yoksulluğu, gittikçe artan işsizlik oranlarını, zenginle yoksul arasındaki korkunç uçurumu, sınıflar gerçeğini, niçin ülkelerimizde tarımsal ve endüstriyel gerilemeler olduğunu, Amerika'dan niçin portakal ihraç etmek zorunda kaldığımızı anlamaya başlasalar... Fakat biz Amerika'dan portakal ihraç etmek zorundayız. Bunun için fahiş ücretler ödemekteyiz. Fakat bütün bunları tartışmak yerine, Türkiye'de ve Kahire'de öğrenciler İslam adına, dinsel tartışmalar yüzünden birbirlerini öldürüyorlar. Bu yanlış bir çelişmedir. Bütün bunlar içteki ve dıştaki güçler tarafından tezgâhlanmaktadır. Çünkü işbirliği yapmaktadırlar. Bütün enerjimizi bunlarla bitirmeyi istemektedirler. Gerçek çelişkilere ve gerçek mücadeleye dikkatimizi veremiyoruz. Uzun konuşmak istemiyorum, fakat bazı noktaları tartışmaya açmak istiyorum.

Birçok ciddi ve zor soruya verilmiş cevabım yok henüz. Bu konularda birlikte düşünebiliriz, çünkü bu soruların cevabına kimse sahip değil. Sorular karşısında farklı düşünceler geliştirebilmek zorundayız. Bu sebeple kendime, sizlere ve izleyenlere yanlış sorular yöneltebilirim. Bazı insanlar bölgemizdeki köktendinci hareketin protest bir nitelik taşıdığını iddia ediyorlar. Bunun emperyalizme, Amerika'ya ve yabancı müdahalelere karşı bir hareket olduğunu söylüyorlar. Bunun bir kısmı doğrudur, fakat bu gerçekten bir protest hareket midir? Bu bizim analiz etmemiz gereken bir

sorudur. Çünkü bizim dayanışmaya ihtiyacımız var. Kadınla erkek arasında veya bu güçlerin saldırısı altında olan diğerleri ile dayanışma olmadan emperyalizmle, yabancı müdahalelerle veya herhangi bir karşı hareketle mücadele edemeyiz. Buraya geldik, çünkü Mısır ile Türkiye arasında dayanışma ve birlik yaratmaya ihtiyacımız var. Çünkü düşman global. Dolayısıyla dayanışma da global olmak zorunda. Cezayir tek başına mücadele edemez, Türkiye tek başına mücadele edemez. Biz de direnişin globalizasyonuna ihtiyaç duyuyoruz. Emperyalizme karşı çıkanların müttefik olması lazım. Tabii ki ilerici olan dinci gruplar da var. Bizler onların da ne dediğini, neler yaptıklarını anlamak zorundayız. Çünkü onlar demokrasiyi kullanıyorlar veya suiistimal ediyorlar. Batı, Amerika, Avrupa politikasından öğreniyorlar ve demokrasiyi, şiddeti uygulayabilmek için kullanıyorlar. Bilirsiniz, Amerika çok demokratik bir ülkedir. Bu sebeple şiddeti kullanır. Şiddeti Araplara ve Irak'a karşı kullanır. Irak'ı yıkar ve saldırır ve bombalar. Sudan'ı bombalar. Çünkü burası köktendincilerin yeridir. Dolayısıyla bizler, Müslümanların, köktendincilerin ve Hıristiyan grupların söylemlerini dikkate almalıyız. Çünkü Amerika'da Hıristiyan köktendinci grup olarak adlandırılan ve Clinton'la kavga eden bir grup mevcut. Bu yüzden, dini, demokrasiyi ve insan gücünü kullanan bu yeni güçleri anlamak zorundayız. Bazen bu çok yanıltıcı bir yol. Bu sebeple ilk ortaya attığım soru bu. Köktendinci hareket bir protesto hareketi midir? Gerçekten emperyalizme karşı mücadele mi etmektedirler? Gerçekten ekonomimizi, kültürümüzü, kadın ve erkeklerimizi kurtarmak mı istemektedirler? Bizler onların ne dediklerine ve yazdıklarına bakmak zorundayız. Çünkü yazdıklarının çoğu buna karşıdır. Çünkü paralarının çoğu oradadır. Ülkemize yatırım yapmamışlardır. Bütün bunları görmek zorundayız. Tartışmak istediğim başlıca soru budur.

Tartışmak istediğim ikinci şey, bir arkadaşımın bana söylediği Türkiye'yi Küçük Amerika yapmak istedikleri fikridir. Bu doğru. Mısır'ı da Küçük Amerika yapmak istiyorlar, Cezayir'i de. Birçok ilerici insan da bunu istemektedir. Birçok insan gericilikten nefret ediyor. Özellikle kadınlar ve bazı erkekler. Ben de türbandan nefret ediyorum. Siyasal bir sembol olarak görüyorum. Adalet ve özgürlükle ilgili olmadığı kadar, dini duygularla da ilgili değildir. Köleliğin siyasi bir sembolüdür. Türbana karşıyım. Fakat bu çok gerici, dinci sembolden nefret eden birçok ilerici laik grup hâlâ Batı ile işbirliği yapmaktadır ve Amerika'yı cennet olarak görmektedir. Orası

demokrasi ülkesidir. Orası özgürlükler ülkesidir ve onları taklit etmektedirler. Aydınlar onların kitaplarını okumaktadırlar. Onların üniversitelerinde öğrenim görmektedirler ve birçok yanlışlıklar içeren bir felsefe ile dönmektedirler. Özellikle postmodernizmin desteği altında. Burada üniversitelerde postmodernizm hakkında birçok kitap okuyabilirsiniz, birçok kitap bulabilirsiniz. Postmodernizm nedir? Bunu anlamak zorundayız. Çünkü postmodernizm, globalleşme, gericilik, hepsi aynı madalyonun başka başka yüzleridir. Gericilik sömürgeleşmenin getirdiği bir olgudur. Globalleşme yüksek kapitalizmin öteki adıdır ve din, petrol olgusunun değiştirilmesidir. Bütün bunlar arasındaki bağlantıları görmek ve postmodern söylem hakkındaki bulanıklıkları gidermek zorundayız. Çünkü bu söylem çok engelli bir söylemdir. İlerici olan birçoğumuz bu söylemden etkilenmekteyiz. Hepimiz postmodern olmak istiyoruz. Fakat bu söylemi analiz etmeliyiz. Dil çok önemlidir. Niçin İngilizce konuşuyoruz? Ben Arapça konuşmalıyım, çünkü ben anadilimden başkası ile düşünemem. Fakat yabancı bir dil konuşuyorum. Cezayirli arkadaş da Arapça konuşamadı, Fransızca konuştu. Fransızca da emperyalist bir dildir. Bu yüzden biz çok zayıf bir durumdayız. Burada Arapça çeviri olmalıydı.

Konuşmamı Mısır'da ve burada oldukça karmaşık bir sorun olan kadın sorunuyla bitirmek istiyorum. Birçok Marksist olmayan ilerici, solcu ya da Marksist sosyalist gruplar, kadın ve cinsiyet sorununa gereken önemi vermiyor. Sadece sınıfsal sorunlarla ilgileniyorlar. Feminizmin ve kadının özgürleşmesi söyleminin ya da hareketinin Batı'dan geldiğini söylüyorlar. Dün verdiğim seminerde dogmatik Marksistler beni suçladılar. Türkiye'de çok dogmatik Marksist var, aynı dogmatik İslamcılar gibi. Gericilik ve fanatiklik sadece dinlere özgü bir şey değildir. Bazı politik ekol ve gruplarda da görülebilir. Dün verdiğim seminerde, benim Batı diliyle konuştuğumu söylediler. Çünkü kadının özgürleşmesinden bahsediyordum. Bu çok tehlikeli. Çünkü benim çalışmalarım Arapçadır. Herhangi bir Batı okulunda öğrenim görmedim. Tıbbi eğitimimi ve çalışmalarımı Kahire'de tamamladım. Fakat bunu anlamadılar. Çünkü sol arasında büyük kafa karışıklığı mevcut. Sadece sınıf karşıtlıklarının bulunduğunu söylüyorlar. Cinsiyetler arası bir sorunun olduğunu kabul etmiyorlar. Onlar cinsiyet körleridir. Sadece sınıf sorunlarının farkındalar. Bizim bu yeni bilinci onlara vermemiz lazım. Sınıf sorunumuz olduğunu, cinsiyet sorunumuz olduğunu,

ulusal sorunumuz olduğunu, emperyalizm diye bir sorunumuz olduğunu anlamaları için toplumu tahlil etmeye ihtiyaçları var. Yeni sömürge güçleri arasında bağlantılar kurmamız gerekmektedir. Yerel ulusal güçler bizi sömürmekte, fakat ayrıca kadını aile içinde sömürmekte, ataerkil aile içinde sömürmekte. Bütün bunlar için Türkiye'de, Mısır'da her yerde kadın-erkek el ele mücadele etmelidir. Çünkü dayanışmaya ihtiyacımız var. Kadın-erkek arasında, yabancı müdahalelere karşı direnişte, diktatörlüğe karşı direnişte, hep birlikte çalışmaya ihtiyacımız var. Teşekkür ederim.

YENİ DÜNYA DÜZENİ VE İRTİCA

Doğu Perinçek

İşçi Partisi Genel Başkanı

İP Genel Başkan Vekili Hasan Yalçın tarafından sunulacak.

Sayın Başkan, Değerli Dostlar, sizleri devrimci duygularla ve saygıyla selamlıyorum.

Nereden Bakıyoruz?

– Batı ve irtica olayına nereden bakıyoruz?

– Ezilen Dünya'dan! Hem de ezilen insanlığın çağımızda emperyalizme karşı ayaklanmasını ateşleyen Türkiye'den! Halife'nin ve Sultan'ın İstanbul hükümetini yıkma ve ortaçağ ilişkilerinden devrimle kurtulma mücadelesinin karargâhı olan Ankara'dan!

Savaş Mevzisindeyiz

Bu devrimci başarılara ve kazanımlara rağmen, gündemimizde yine Batı ve irtica var.

Çünkü Kemalist Devrim, başka deyişle Türkiye'nin milli demokratik devrimi tamamlanmamıştır. Hatta son elli yılda bize dayatılan "Küçük Amerika" süreci, devrimimizin birçok kazanımını yıkmış, ülkemizde ABD güdümlü bir mafya tarikat rejimi kurmuştur.

Ancak Türkiye'yi yeniden Cumhuriyet Devrimi'nin rotasına oturtacak güçler ayağa kalkmıştır. 1989 Baharı'ndan bu yana işçi sınıfı, Cumhuriyet'in kamu ekonomisi ve SSK'larını savunmak için göğsünü dünya sermayesinin saldırısına siper etmiştir; ülkenin tersanelerine, santrallarına girmek isteyenlerin karşısına dikilmiştir. Arkasından kamu çalışanlarının mücadelesi ve milyonlarca halkın laiklik hareketi gelmiştir.

1996 Sonbaharı'ndan bu yana, Ordu'nun Kemalist Devrim mevzilerine girmesiyle kuvvet dengesi değişmiştir. Cumhuriyet Devrimi'nin ikinci taarruzu başlamıştır.

İşte bu tablo içinde, Batı ve irtica olayına akademik bir konumdan değil, savaş mevzisinden bakıyoruz.

Kemalist Devrimi Tamamlamak İstiyorsak

Halkımızın sorunu bugün, Kemalist Devrim'i tamamlayarak, bağımsız ve halkçı Türkiye'yi kurmaktır.

İşte Batı ve irtica burada karşımıza dikilmiştir.

Batı ve irtica milli demokratik devrimimizin stratejik düşmanlarıdır. Neredeyse iki yüzyıldır onlarla boğuşuyoruz!

Batı ve şer cephesinin üstesinden gelmek, biz Türkiye halkı ve bütün ezilen dünya için, nasıl yaşayacağız meselesidir.

Yeni Dünya Düzeni'nin paryası olmak mı, yoksa bağımsız olmak mı?

Fethullah Hoca'ların, Nakşibendi şeyhlerinin, Müslüm Gündüz'lerin kulları, Fadime'leri, Emire'leri olmak mı, yoksa özgür ve başı dik yurttaşlar olmak mı?

Batı, Dünya Gericiliğinin Ekseni

Önce şunu belirleyelim: Batı, bugün 1640 İngiliz Devrimi'nin, Fransız Büyük İhtilali'nin, 1780'lerin Amerikan Demokratik Devrimi'nin Batı'sı değildir. Batı, Japonya da dahil, artık emperyalist Batı'dır; dünya gericiliğinin eksenidir. Sistemin en büyük gücü ABD'dir.

Çağımızın Tunç Yasası

Ezilen dünyadaki irtica, emperyalist eksene bağlıdır ve onun sayesinde ayakta durmaktadır. Marcos'tan Pinoşe'ye, Salazar'dan Franko'ya, Taliban'lardan Körfez şeyhlerine ve Evren-Özal-Çiller'lere kadar dünya gericiliği, hep Batılı emperyalistlere yaslanarak kendi mazlum halklarını ezmiştir.

Batı ile irtica arasındaki ittifak ve işbirliği, Emperyalizm ve Devrimler Çağı'nın Tunç Yasası'dır.

Türkiye tarihi, sürekli bu Tunç Yasası'nın tezahürlerine sahne olmuştur.

- Halife sultanlar, hürriyet mücadelelerini emperyalizmle işbirliği yaparak ezmişlerdir.

- 31 Mart gerici isyanının arkasında İngiliz emperyalistleri ve onların liberal Ahrar Fırkası vardır.

- Kurtuluş Savaşımızı ve Cumhuriyet Devrimimizi, Batı'yı yenerek ve işbirlikçi gerici ayaklanmaları ezerek zafere ulaştırdık.

- 1950'den bu yana Kemalist Devrimi yıkıma uğratan "Küçük Amerika" sürecinin dış desteği Batı, içteki dayanağı ise alafranga sermaye ile irticadır. Prens Sabahattin'den Turgut Özal ve Çiller'e kadar liberaller ile Derviş Vahdeti'lerden Fethullah Hoca'lara kadar şeriatçılar, hep el ele olmuşlardır. Bizde liberalin laik ve demokratına rastlanamaz.

İşte ABD Başkonsolosu'nun Tayyip Erdoğan'ı ziyareti, 150 yıllık Kutsal İttifak'ın son fotoğrafını vermektedir.

Geldiğimiz Yer

Batı denetiminde geldiğimiz yer ortadadır:

Türkiye, yeniden Sevr tehdidi ile karşı karşıyadır. ABD, Kuzey Irak'ta kukla Kürdistan planını yeniden yürürlüğe koymuştur.

28 Şubat sürecine karşı Fethullah Hoca ve Fazilet Partisi'nden Tansu Çiller'lere, Muhsin Yazıcıoğlu'lara, Korkut Özal'lara ve neoliberal "solculara" kadar uzanan Batıcı şer cephesi oluşmuştur. ABD güdümlü "İkinci Cumhuriyet", bu cephenin projesidir.

Türkiye'yi sömürgeleştirme, bölme ve ortaçağ karanlığına hapsetme planı bir kez daha karşımızdadır.

Genelkurmay Başkanlığı'nın bu koşullarda "Batı destekli irtica ile iç savaşa göre yapılanma" görevini saptaması, İşçi Partisi'nin tahlilini ve politikalarını doğrulamıştır.

Büyük Yalan

28 Şubat 1997’den bu yana taşlar yerine oturmuş, saflar belirmiş, emperyalist Batı’yı laikliğin yanında göstermek isteyen büyük yalan bir kez daha açığa çıkmıştır. En büyük ve en pahalı yanılgı, işte bu büyük yalana kanmaktır. Laiklik, alafrangalık değil, Aydınlanmacılık ve halkçılıktır.

Devrim ve İktidar Meselesi

Batı'nın ve irticanın üstesinden gelmek, bağımsızlık ve demokrasiyi gerçekleştirmek, Türkiye özelinde Kemalist Devrim'i tamamlamak, bir devrim sorunudur.

Devrimin temel meselesi, iktidar meselesidir.

O nedenle Batı ve irticaya karşı mücadele, kültürel ve ideolojik mücadelenin ötesinde, ancak iktidar mevzilerinden kesin başarıya ulaştırılabilir.

İktidarı Batı'ya ve irticaya bıraktığınız zaman, işte elli yıldır Türkiye'nin başına gelenleri yaşarsınız.

Mustafa Kemal örnektir; İstanbul hükümetinin karşısına Ankara hükümetini dikmiştir. Milli hareketin bir hükümeti ve ordusu olmasaydı 30 Ağustos'a ve 29 Ekim'e gelemezdik.

Benim, İşçi Partisi Genel Başkanı olarak bu uluslararası konferansa katkım, Batı ve irticaya karşı bir iktidar projesi sunmak olabilir.

Ankara'yı yeniden Kurtuluş Savaşı'nın Ankara'sı haline getirmeden Batı destekli irtica ile baş edilemez.

Bu durumda Cumhuriyet devrimcisi, gözünü iktidar hedefine dikmeli, bütün çabasını örgütlü olarak bu hedefe yoğunlaştırmalıdır.

Ve en önemlisi, Cumhuriyet Devrimi hükümetini kurmanın şartları oluşmaktadır.

Sağ İktidarlar Dönemi Bitti

Önce, birkaç temel saptama:

1) Elli yıllık Küçük Amerika süreci bitmiştir. Türkiye yeni bir sürece girmiştir. Yeni süreci belirleyen üç büyük olay var:

Birincisi; 1996 Sonbaharı'nda Türkiye Ordusu'nun Irak yönetimi ve Barzani ile işbirliği sonucu ABD'nin Kuzey Irak planı bozulmuştur.

İkincisi; 28 Şubat 1997'de, Milli Güvenlik Kurulu'nun "Cumhuriyet Devrimi Kanunları Uygulansın" kararını alması ve irticayı baş tehdit kabul etmesidir.

Üçüncüsü; Susurluk olayıyla birlikte "Küçük Amerika" sisteminin efendisi olan mafyaya karşı büyük bir aydınlanma ve mücadele dönemine girilmiştir. Cumhuriyetimizi boğan mafya-tarikat sistemi çürümekte ve dağılmaktadır.

İşçi Partisi, her üç cephedeki mücadelenin ön çarpışmalarını yürütmüş, programlarını üretmiştir. Bu anlamlı konferansa uzaktan katılmamın nedeni budur. Savaş bütün cephelerde sürmektedir.

2) Artık sağ Türkiye'yi yönetemez. Çünkü ordusu yoktur. Ordu'nun Cumhuriyet Devrimi mevzisine girmesi, güç dengelerini milli demokratik güçler yararına değiştirmiş ve bir Cumhuriyet Devrimi hükümetinin kurulmasını olanaklı kılmıştır.

Bugün hiç kimse meşruluk adına Türk Ordusu'ndan, tarikatların ve mafyanın emri altına girmesini isteyemez.

Biricik meşruluk kaynağı Cumhuriyet Devrimi'dir.

Cumhuriyet Devrimi'ni yıkmak özgürlüğü yoktur.

Meclis ve Hükümet ile Ordu arasındaki ilişkileri normalleştirmenin biricik yolu, Meclis'i ve hükümeti Cumhuriyet Devrimi rotasında yeniden

kurmaktır.

3) Türkiye'de kaçınılmaz olarak bir Cumhuriyet Devrimi hükümeti kurulacaktır.

Program: Altı Ok

4) Cumhuriyet Devrimi'nin programı, 150 yıllık milli demokratik devrim sürecinde oluşmuştur. Bu program, Atatürk tarafından Altı Ok diye formüle edilmiş ve Cumhuriyet Devrimi'nden bize kalan Anayasa'nın 2. maddesinde saptanmıştır: Cumhuriyetçilik, Milliyetçilik, Halkçılık, Laiklik, Devletçilik, Devrimcilik.

Devrimcilik, bu oklara çeliği veren belirleyici oktur.

Milliyetçiliği ise, bugün Türkiyecilik diye ifade etmek, daha doğru ve her yönden daha birleştirici olur.

Örgütlü Halk + Ordu

5) Cumhuriyet Devrimi hükümeti, örgütlü halka ve silahlı güç olarak Cumhuriyet Devrimi Ordusu'na dayanır. Bu iktidarın bugün silahlı kuvveti, yani ordusu vardır. Bütün mesele, örgütlü halkın iktidar kurumları olan devrimci Meclis'i ve devrimci hükümeti yaratmaktır.

6) Cumhuriyet Devrimi'nin halk kuvveti, bugün DSP, CHP ve İşçi Partisi'nde örgütlüdür; bir kesimi ise partisizdir. Öyleyse, Cumhuriyet Devrimi hükümeti, günümüz koşullarında DSP, CHP ve İP'te örgütlü ve partisiz kuvvetlerin ittifakı ile kurulabilir. Bu hükümet seçeneğini destekleyecek çok geniş bir sendika ve kitle örgütü birikimi vardır.

7) DSP, CHP, İP ve diğer Cumhuriyet Devrimi kuvvetleri Atatürk'ün Altı Ok programı ile Türkiye'yi yönetmek için derhal güçbirliği yapmalı ve seçime ittifak halinde tek bir liste ile katılmalıdırlar.

8) Dıştan Sevr tehditleriyle, içerden irtica ihanetiyle cephe cepheye gelen Türkiye, irtica ve mafya ile içli dışlı bir yönetimle seçime gidemez. Derhal Ecevit başkanlığında CHP'nin de katıldığı bir hükümet kurulmalıdır.

9) Sol Güçbirliği, seçimleri ezici bir üstünlükle kazanır ve Cumhuriyet Devrimi hükümetini kurar.

Bu hükümet, “Batı destekli irticayı” etkisiz hale getirecek ve Türkiye’yi yeniden Cumhuriyet Devrimi rotasına sokacak biricik formüldür.

Kimin “Sol Güçbirliği”

Batıcı şer cephesi ve bir kısım işbirlikçi büyük sermaye güçleri, Cumhuriyet Devrimi hükümetini önlemek için iki politikaya sarılmışlardır. Aslında bunların “iki tuzak” hazırladıklarını söylemek, yerinde olur.

Birinci tuzak: Mademki, bir Sol Güçbirliği iktidarı olacak, bari Batı güdümlü olsun! Görülüyor; neoliberal çevrelerin sözcüleri bile, “Sol Güçbirliği’nden başka çare yok” diyorlar. Ancak tezgâhladıkları “Sol Güçbirliği” neoliberal programla olacak ve bir bakıma 1980 sonrası hükümetlerin dümen suyunda gidecektir.

Tony Blair mi, Mustafa Kemal mi?

Bu durumda Türkiye iki seçenekle karşı karşıyadır:

- Tony Blair’den esinlenen neoliberal “Sol” Güçbirliği!

- Atatürk’ün Altı Ok programıyla kurulan Cumhuriyet Devrimi rotasındaki Sol Güçbirliği.

Altı Ok temelinde Sol Güçbirliği’nin önünü kesmek peşinde olanlar, İşçi Partisi’ni hedef alıyorlar; komplolar düzenliyorlar. Böylece ABD’nin Kuzey Irak planına ve irticaya karşı en kararlı siyasal partiyi etkisiz kılmak istiyorlar. Mücadele, bugün burada veriliyor.

Neoliberal çizgideki “Sol” Güçbirliği, sağın bütün hatalarını tekrarlar ve “Batı destekli irticaya karşı” Cumhuriyet Devrimi kararlılığını gösteremez.

Yine İşçi Partisiz bir “Sol Güçbirliği”, Kuzey Irak’ta ABD tertiplerine karşı koyamaz ve ülkemizi mafyadan temizleyemez.

İşçi Partisi, hem Altı Ok programının güvencesi olarak, hem de DSP ve CHP arasında birleştirici işleviyle Sol Güçbirliği’nin yapıtaşıdır.

Cumhuriyet Devrimi’nin Silahlı Kuvvetlerine Tuzak

İkinci tuzak, Türk Silahlı Kuvvetleri'ne kurulmaktadır.

Batıcı şer cephesi ve arkasındaki ABD, Türk Ordusu'nun Cumhuriyet Devrimi rotasındaki kararlılığını bozmak için, özellikle Mart ve Temmuz aylarında çeşitli nifak girişimlerinde bulundu. Bugün nifak çabalarını sürdürmek yanında, örgütlü bir halk gücünün oluşmasını önleyerek Ordu'yu yalnız bırakmak ve teslim almak planları içindeler.

Atatürk, Büyük Nutuk'un başlarında, Türkiye Devrimi'nin formülünü şöyle ifade eder: "İstanbul hükümetine, Müslümanların halifesine karşı milleti ve Ordu'yu isyan ettirmek lazım geliyordu."

Millet + Ordu; işte devrimin denklemi budur. Bugün de aynı denklem geçerlidir. Cumhuriyet Devrimi'nin örgütlü millet gücü olmazsa, Ordu başarısız kalır. Yine ordusuz bir halk iktidar olamaz.

Günümüz koşullarına göre, somut koyalım:

Altı Ok temelinde Sol Güçbirliği yoluyla Cumhuriyet Devrimi hükümeti gerçekleşmezse, Ordu yalnız kalır ve büyük sorunlarla ve açmazlarla karşılaşır. Geçen Temmuz ayında, Amerikancı şer cephesi bu nedenle erken seçim kararı aldırmıştır.

Bugün ise, korkuları Altı Ok temelinde Sol Güçbirliği'dir.

Bu seçimlerden Cumhuriyet Devrimi hükümetiyle çıkılmasını önleyebilirlerse, Ordu'yu çıkmaza sokacaklarını biliyorlar.

Unutmayalım: Batı devletlerinin ekonomik ambargoları, dıştan "kontrollü çatışma", içten gerici ve bölücü ayaklanma tehditleri; hep bu planın hizmetinde olacaktır.

Bu nedenle seçim yoluyla ve Meclis'ten bir Cumhuriyet Devrimi hükümeti çıkarmak hayati önemdedir.

Millet + Ordu denklemini gerçekleştirmenin yolu, Altı Ok temelinde Sol Güçbirliği'nden geçmektedir.

Acil Görev

Sol Güçbirliği acildir.

Türkiye, dışta ve içte Batıcı şer cephesi tarafından kuşatılmıştır. Hükümetin büyük ortağı, şer cephesiyle içli dışlıdır. Bu hükümet ne Sevr planlarına göğüs gerebilir, ne de Batı destekli irticayı ezme iradesine sahiptir.

O nedenle Ankara'yı IMF ipoteğinden, mafya ve tarikat işbirlikçilerinden kurtarmak, ertelenmez bir sorundur.

Erken seçim, Batıcı şer cephesinin Cumhuriyet Devrimi'ne kurduğu tuzaktı. Şimdi o tuzağa, o karanlık kuvvetler düşürülmelidir.

DSP, CHP, İP ve diğer Cumhuriyet Devrimi kuvvetlerinin derhal Sol Güçbirliği çalışmalarına başlamaları, bu nedenle yurdumuzun geleceği açısından olağanüstü önemdedir.

İç ve Dış Politikada Uyum

Batı destekli irticayı bertaraf etmek için bölge merkezli dış politika izlenmeli ve Türkiye-Avrasya seçeneğinin inşasına omuz vermelidir.

Sevr planlarını yeniden yürürlüğe koyan Batı ve irtica el ele. Bu durumda Sevr'e direnmek ve irticayı tasfiye etmek, aynı ulusal görevin iki cephesidir.

İrticayı ezme kararlılığı ile Sevr'e göğüs germe zorunluluğu birbirini tamamlamaktadır. Dış ve iç politikalar arasında uyum, Kurtuluş Savaşı yıllarındaki gibi şarttır.

Türkiye'nin Batı destekli şer cephesini bozguna uğratacağı uluslararası koşullar ve dalgalanma (konjonktür) mevcuttur. Yeter ki, bölge merkezli dış politika izlensin ve Avrasya seçeneği inşa edilsin.

Bölge Merkezli Dış Politika

ABD'nin ve Avrupa'nın Sevr planlarını boşa çıkarmak için, Türkiye, İran, Irak ve Suriye arasında dayanışma ve işbirliği geliştirilmelidir.

Suriye krizi, sonuç olarak iki ülke arasındaki işbirliğinin koşullarını açmaya hizmet edecek bir çözüme kavuşturulmalıdır. Yöntem, bu amaca bağlı kılınmalıdır.

Bölge ülkeleri, birbirlerinin Kürt sorunlarına müdahale etmemeli, bu soruna ülke bütünlüklerini koruyan, özgürlükçü ve eşitlikçi çözümler bulmada birbirlerine destek olmalıdırlar.

Yine Türkiye, Balkan ve Kafkas ülkeleriyle, özellikle Yugoslavya, Makedonya, Romanya, Bulgaristan, Gürcistan ve Azerbaycan'la dostluk geliştirmeli, Yunanistan ile sorunlarını karşılıklı yarar temelinde çözmeli, bölge dışı güçlerin Yunanistan, Kıbrıs ve Ermenistan'dan yararlanma planlarını bozmalıdır.

Avrasya Seçeneği

Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Doğu Avrupa'dan Pasifik'e kadar uzanan Asya toprakları bir Kaos Coğrafyası'na dönmüştür. Bu coğrafya, bugün dünyadaki rekabetin odağıdır. Doğalgaz, petrol, nükleer madde ve kıymetli maden rezervleri hep bu topraklardadır. Ayrıca bu alan, ABD'nin Çin'i kuşatma ve Rusya'yı denetim altında tutma emeli açısından da belirleyici önemdedir.

ABD, Kaos Coğrafyası'na hâkim olmak için Rusya'yı iki kez böldü ve bir kez daha bölmek istiyor; Yugoslavya'yı sürekli parçalıyor; Çekoslovakya'yı böldü; Irak'ı fiilen parçaladı. İran'ı üçe bölme ve Türkiye'yi parçalama planları konferanslarda tartışılıyor. Afganistan paramparça! Bütün Asya'da din, mezhep ve milliyet çatışmaları kışkırtılıyor. ABD, Çin Halk Cumhuriyeti'ne diş geçiremeyeceğini saptıyor; fakat en azından uğraştırmak için Sinciang-Uygur bölgesi ve Tibet'te kışkırtmalar tezgâhlıyor.

Bu durumda Avrasya'da iki cephe oluşmuştur:

- Avrasya ülkelerini parçalayan ve paylaşan ABD ve Avrupa karşı taraftadır. Aynı zamanda kendi aralarında paylaşım kavgaları vardır.

-Parçalanan ve tehdit altında olan Avrasya'nın gerçek sahipleri; bu coğrafyada yaşayan halklar ve devletler ise, bu taraftadır. Aralarındaki sorunları barışçı yoldan çözmek durumundadırlar.

İşte parçalayanlar ile parçalananlar arasındaki bu nesnel bölünme, 21. yüzyılın büyük çıkışının ipucunu vermektedir.

2000'lere büyük bir dinamizmle giren Çin Halk Cumhuriyeti, Rusya, Hindistan, Türkiye, Orta Asya ve Kafkaslar'ın Türk Cumhuriyetleri, İran, Arap ülkeleri, Balkan ülkeleri; karşı karşıya geldikleri Batı tehdidini göğüslemek için aralarındaki işbirliği ve dayanışmayı hızla geliştirmek ve bir Avrasya bloku yaratmak durumundadırlar.

Avrasya bloku, Afrika ve Latin Amerika’nın ezilenleri üzerindeki baskıyı da hafifletecek ve büyük insanlığın 21. yüzyıldaki büyük atılımının uluslararası koşullarını yaratacaktır.

21. yüzyılın ilk çeyreğinin büyük parolası şudur:

Avrasya ülkeleri ve halkları, Batıcı şer cephesine karşı birleşiniz!

Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen milletler, birleşiniz!

Bütün Dünya Bilmelidir ki!

Özellikle yurtdışından gelen sayın konuklarımıza sesleniyorum:

Ezilen insanlık bilmelidir ki; Türkiye, tarihten gelen büyük devrimci birikimiyle, tıpkı 20. yüzyılın ilk çeyreğinde olduğu gibi, 21. yüzyılın başında da, emperyalizme ve irticaya karşı büyük bir devrimci çıkış yapacak ve dünya halklarının bağımsızlık ve özgürlük davasına önemli katkılarda bulunacaktır.

Bütün etkenler ve işaretler bu yöndedir.

Yeni Dünya Düzeni projesi, on yıl içinde karaya oturmuştur; “küreselleşme” dedikleri sömürgeleştirme süreci iflas etmiştir. Dünya kapitalizmi, Uzakdoğu ve Rusya’dan yayılan kriz dalgalarıyla sarsılıyor.

Batı ve irticanın işi zordur. Hele Türkiye’de!

İnsanlık, 21. yüzyıla girerken, büyük devrimci atılımların eşiğindedir.

TARİHTEN BUGÜNE EMPERYALİST ÜLKELER VE ŞERİATÇI ÖRGÜTLER İLİŞKİSİ Ali Topuz

CHP İstanbul Milletvekili

0turum Başkanı

Değerli dostlar. Hiç kuşku yok ki, insanlık tarihi sürekli bir değişim ve yenileşme sürecidir. Bugün yapılan tartışmaların genel çerçevesi, aslında yenileşme ve değişimin nasıl olması gerektiği konusundadır. Dünya, teknoloji, her şey gelişiyor, toplumun talepleri artıyor. Katılım ve üretimden pay alma talepleri doğrultusunda, sistemleri, rejimleri sorgulamak ve onları bir yenileşme süreci içinde yeniden tanımlamak, değerlendirmek ve Yeni Dünya Düzeni'nin bize dayattığı biçimiyle değil, halkın, insanlığın yararına olan yeni bir şekil vermek için çaba sarf ediliyor. Değişim talepleri genellikle iki eksen üzerinde ortaya çıkıyor. Bunlardan bir tanesi, laik düşünce temelinde cumhuriyet ve demokrasi ilkeleri etrafında var olan değişim talepleridir. Diğeriyse, geçmişi özleyen, geçmişe dönüşü amaçlayan, bir anlamda gericilik ve irtica temelinde değişim talepleridir. Türkiye bu iki değişim talebini de canlı olarak yaşamaktadır. İleriye doğru değişim talebini de alternatifli düşüncelerle yaşamaktadır.

Biraz evvel, burada konuşan çok değerli konuşmacıların çok güzel ifade ettikleri gibi, çağımızın yükselen değerlerini kullanarak, çağın gerisindeki düşüncelerle işbirliği yaparak, kendi sömürü düzenlerini, emperyalist amaçlarını gerçekleştirmek isteyen bir değişim sürecini yaşıyoruz. Ona karşı sol düşünceye inanmış olanlar da yeni bir tavır oluşturabilmek ve bu globalleşme iddiası etrafında oluşturulan yeni sömürü düzenine karşı halkın sözcülüğünü yapmak isteyen, demokrasi ve cumhuriyet doğrultusunda değişim isteyenlerin çabaları var. Bu salonda bulunanlar, bu çağın yükselen değerlerine dayanarak değişim isteyenlerin sol düşüncede olanlarıdır. Aslında değişim genelde solun talebidir. Çünkü sol, durumdan şikâyetçidir; sol, yeni ve iyi bir ortamı özleyen, bekleyen ve ona koşmak isteyen

kesimdir. Bu konuda işimizin zor olduğu anlaşılıyor. Çünkü önce sol düşünce etrafında birleşmesi gerekenlerin, birbiriyle birleşmeleriyle ilgili aşamadıkları birtakım güçlükler var. Her şeyden önce sol düşünce bu güçlükleri aşmanın yolunu bulmalıdır. Yenileşme talepleri ortaya konulurken birbirimize biraz fırsat tanıyarak ve birbirimizi biraz anlamaya çalışarak sol düşünceyi belli bir kulvar içerisine sokmaya çalışmalıyız diye düşünüyorum. Çünkü karşımızda, hem değişimi sağ siyaset etrafında, ama görünüşte çağın yükselen değerlerine dayalı bir mekanizma olarak ortaya koyan bir güç var, hem çağımızın gerisine bizi taşımak isteyen bir güç var. Ben özellikle bizi çağımızın gerisine taşımakta olan gücün bir iki ilginç durumunu sizlere sunmak istiyorum.

Kuşku yok ki, emperyalizmin irticayı kullanma planları ve programları üzerinde sabahleyin konuşuldu, şimdi konuşulacak, daha sonra da konuşulacak. Bunları iyi kavrayabilmek için, bunların etkinliğini ve gücünü tam anlayabilmek için, onların Türkiye'deki işbirlikçilerinin içinde bulundukları örgütlülük düzeyi hakkında da ve onların ilişkileriyle ilgili olarak da Türkiye'ye özgü birkaç gerçeği bilmek gerekiyor. Bir kere Türkiye'de gerici hareket, yine değerli konuşmacıların sabah da ifade ettikleri gibi, demokrasi ve insan hakları şemsiyesinin altında eylemlerini sürdürmeye çalışıyor. Demokrasiyi, demokrasiyi yıkmak için kullanmaya çalışıyorlar. Bir nitelikleri bu. Diğer bir nitelikleri, Türkiye'de demokrasiyi yıkmak ve çağdışı gerici rejimi getirmek isteyenler enternasyonal bağlantılar içindedirler. Tarih boyunca bu hep olmuştur. Bugün çok daha etkili bir şekilde bu vardır. Üçüncüsü, bu güçler Türkiye içinde toplumun bütün kesimlerinde örgütlenmiş durumdadırlar. Örneğin Türkiye'de, laik demokratik çizgi etrafında Anayasa'nın öngördüğü şekilde meydana gelen siyasi yapılanmadan, mesleki ve sosyal yapılanmaya kadar bütün kurumlar ve kuruluşlar, laiklik çizgisi etrafında, Anayasa çizgisi etrafında kurulmuş olan kurum ve kuruluşların paralelinde gerici kuruluşlar vardı. Hiç kimse bunları önemsemez durumda olmamalıdır. Yani Türkiye'de işçi sendikaları alanında, gerici zihniyeti temsil eden bir konfederasyon vardır. İşadamlarıyla ilgili dernek, kuruluş vardır. Hukukçularla ilgili vardır. Toplumun her kesimiyle ilgili vardır. Şurası bir gerçektir ki, laik demokratik cumhuriyet doğrultusunda örgütlenmiş toplumun bütün kesimlerine paralel, gerici ve irticai doğrultuda örgütlenmiş legal olarak çalışan ve yasalardan yararlanarak kurulmuş, örgütlenmiş ve faaliyetlerini sürdüren kurumlar,

kuruluşlar vardır. Hiç kuşku yok, yeraltına inmiş olan illegal kuruluşlar vardır. Ayrıca bunların radyoları, televizyonları, gazeteleri, dergileri vardır.

Bütün iletişim olanaklarından faydalanırlar. Bunların okulları, pansiyonları, kursları, her türlü sosyal yardım kuruluşları ve büyük parasal kaynakları vardır. Bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'deki gerici hareketler de başlıca iki stratejiyi uygulamaktadırlar. Bunlar, araçları bir, fakat stratejileri farklı gruplardır. Gruplardan birincisi, sistemi içinden ele geçirerek, sistemin kurallarından yararlanıp sistemin içine yerleşmek ve yerleştikten sonra o sistemi yozlaştırarak kendi sistemlerini kolay kurabilecekleri bir noktaya getirmek, daha doğrusu rejimin ve sistemin adını ilan edebilecekleri kendi doğrultularındaki bir rejime doğru Türkiye'yi kaydıranlardır. İkincisi, strateji olarak, "Bu uzun süren bir yoldur. Buna tahammülümüz yoktur. Zor kullanarak sistemi değiştirmek gerekir" diye ortaya çıkanlardır. Türkiye'de kurulamadığı için Almanya'da kurulan Milli Görüş Teşkilatı bu iki zihniyeti bir arada barındırarak başlangıçta kurulmuş, sonra aralarında çıkan çatışma nedeniyle zor kullanarak bu işi yapmak isteyenler ayrılmıştır. Bu teşkilat şimdi ılımlı yoldan devleti ele geçirme çabası içindedir. Kapatılan bir partinin genel başkanı, işte o ılımlı yolun sözcüsü olarak ortaya çıkmıştır. Yine hatırlayacaksınız, "Türkiye'de devrim olacak, yönetim değişecek, bir başka şey olacak. Bu kanla mı, oyla mı olacak? Tartışılan nokta budur" demişti. Kapatılma gerekçesi olan konuşması. Oyla olmak kendi tercihi. Kanla olmak, bir sapık olan Cemallettin Kaplan'la başlayan, onun şürekâsıyla devam eden, yeraltına inmiş İBDA-C'sinden, Hizbullah'a kadar giden yeraltı örgütleriyle beraber oluşturdukları stratejidir.

Bir noktaya daha değinerek konuşmacılara söz vereceğim. 1976 yılında Ravalpindi'de Siret-i Nebi toplantısı yapıldı. Daha sonra Türkiye dahil birçok yerde toplantılar yapıldı. Görünürde legal bir çalışma gibiydi. Bu toplantıya o tarihte Türkiye'den bakanlık sıfatını taşıyan bir kişi de katılarak, orada ortaya çıkan manifestoya olumlu oyunu kullanmış ve o taahhütleri imzalamıştır. Bu toplantıda ortaya çıkan taleplerden bir kısmı şudur bu manifestoda: "Bu talepler, burada imzası bulunan kişiler tarafından kendi ülkelerinde gerçekleştirilecektir."

Türkiye’den giden kişi de Uluslararası Siret Kongresi ile ilgili olarak, yani peygamberin yoluyla ilgili olarak, İslam ülkelerinin tümünün şeriatı benimsemeleri ve şeriatı bütün kanun ve düzenlemeler için ana kaynak ve temel olarak kabul etmeleri gerekir deniyor. Bunun altında bir Türk bakanın imzası vardır. İslam ülkelerindeki anayasal kurumlar İslami esaslara göre yeniden düzenlenmelidir deniyor. Tüm İslam ülkelerinde Kur’an’ın dili olan Arapçanın öğrenimi sağlanmalıdır deniyor. Kuşkusuz değerli konuğumuz Arapçayı öğrenmemizden hoşlanır. Biz de keşke öğrenebilsek, hoşlanırız, ama burada amaç o değil. Arapçanın ana dil olmadığı ülkelerde Arapça zorunlu ders olarak konulmalı ve öğretilmelidir. İslam ülkelerinde cuma günü resmi hafta tatili olarak kabul edilmelidir. İslami öğreti ders olarak ilkokuldan başlayarak üniversitelere kadar okutulmalıdır. İlköğretimde Kur’an’ın en az beş bölümünün, ortaöğretimde tamamının ezberletilmesi zorunlu olmalıdır. Keşke Türkçe olarak öğretilmesi deseler. İslam ülkelerinin tamamında azami sayıda İslam Enstitüsü açılmalıdır. Gündüz çalışanlar için İslamiyeti öğretecek gece enstitüleri ve kursları açılmalıdır. İslamiyeti öğretmek amacıyla her türlü yayın yapılmalıdır. Bütün resmi kurum ve kuruluşlarda mescit olmalı, imam bulundurulmalı vs. Tabii burada söylenenlerin çok büyük bir bölümü şu sırada Türkiye’de gerçekleşmiş görünüyor. Bunlar kabul edildiği zaman Türkiye’de bunların çoğu yoktu ve o tarihten sonra bu taahhüde uyarak bunlarda önemli mesafeler kazandı. Şimdi bazıları belki de “Kalksın bu. Bunu değiştirelim” dendiği zaman yadırgayacak; çünkü Türk toplumuna bunu afyon yutar gibi yutturdular. Şimdi tehlikenin böyle bir boyutta olduğunu düşünüyoruz ve bu örgütlerin dışarıdan nasıl desteklendiğine ilişkin örnekleri de şimdi arkadaşların konuşmasından öğreneceğiz. Ben bu aşamada bu kadar konuşarak sözlerimi bitirmiş oluyorum. Sözü Prof. Akşin’e veriyorum. Buyurun efendim.

31 MART'TAN GÜNÜMÜZE İNGİLTERE VE GERİCİLİK

Prof. Dr. Sina Akşin

Tarihçi-Yazar, Ankara Üniversitesi

Şimdi ben size bir tarihçi olarak bazı şeyler anlatacağım. Ben mikro tarih yazmayı seviyorum. Yani kısa dönemlerin ayrıntılı tarihi üzerine çalışma yapmayı seviyorum. Onun için size tablolar sunacağım. O tablolardan önce işin mekanizmasını belki biraz irdelemeye çalışacağım.

Dünyada bugün iki tür toplum var. Bir tanesi yurttaşlar toplumu, yani halkın çoğunluğunun veya hepsinin yüksek düzeyde okumuş olduğu ülkeler. Bir de okumamış veya az okumuş, kısmen okumuş ülkeler var. Çok okumuş ülkelere yurttaşlar toplumu diyebiliriz. Az okuyan veya kısmen okuyan ülkelere de kul toplumu diyebiliriz. Feodal ve dinsel ağalar, bu kul toplumlarında at oynatırlar. Ancak o ortamlarda güçlerini kullanabilirler. Yani bir ağadır, bir feodal beydir ya da bir tarikat şeyhidir; bunlar, okumamış insanları veya az okumuş insanları tercih ederler. Çünkü bunların emir ve komutasını, okumamışlar kabul edebilir. İç siyasette sağ siyasetçiler kul toplumuna bayılırlar. Çünkü seçim varsa o ülkede giderler şeyhlerle otururlar, bir pazarlık yaparlar, pazarlık sonucu anlaşırlarsa 300 bin oy trink diye verdirilebilir. Üzüm salkımı gibi, salkımın sapından tutuyorsunuz, bütün üzümler peşinden gidiyor. Bu harika bir şey. Kul toplumu bu yüzden sağ siyesetçiler için bir cennettir. Tabii o pazarlığın belli şartları var. Adam diyor ki, “ben sana 300 bin oy vereceğim, ama sen de benim adamlarımı polis, öğretmen yapacaksın, imam hatip okulu açacaksın, solculara nefes aldırmayacaksın”, bunun gibi bir sürü şartları var. O da baş üstüne diyor. Bu, dayanılmaz bir şey.

Bir ara biliyorsunuz Cem Boyner diye bir siyasetçimiz vardı. Çok ileri görünüşlü şeyler savunuyordu. Fakat döndü dolaştı Erzurum’da şeyh eli öptü. Bu işin cazibesine kapılmış. Çünkü o şeyhin elini öpünce müthiş kapılar açılacak. Bu kolaylık emperyalizm açısından da böyledir. Yani kalkıp da bir zamanların 45 milyonluk İngiltere’si kendisinin 10 kat kalabalık olan bir sömürgeyi, yani Hindistan’ı nasıl idare etti? Oradaki feodal reisleri, Hindistan’daki racaları tavladınız mı, bütün Hindistan cebinizde. Müthiş bir şey bu. Onun için İngiltere’nin eli mahkûm. Her

yerde böyle adamlar bulacak. İşte racalar, tarikat şeyhleri bulacak, derhal bütün ülke eline geçiyor. Demek ki ister sağ siyaset, ister emperyalizm kul toplumunu tercih ediyor. Kulları tercih ediyor. Onun için 1973'te Türkiye'de Eğitim Temel Kanunu çıkıyor, sekiz yıl eğitim öngörülüyor, ama bir çeyrek yüzyıl uygulanmıyor. İşe bak! İşte bunun için, Türk insanının yurttaşa dönüşmesini istemiyorlar. Kul kalsın, istediğimiz gibi oynatalım istiyorlar.

Evet şimdi mekanizma demek ki bu. Ben size İngiltere ile ilgili örnekler anlatacağım. Birinci örnek 31 Mart Olayı. 1908'de biliyorsunuz 2. Meşrutiyet geliyor. İttihat ve Terakki'nin zoruyla, Abdülhamit Meşrutiyet'i kabul etmek zorunda kalıyor. İttihat ve Terakki, yurttaşların bir örgütü ve Osmanlı devletini çağdaşlaştırmak istiyor. Böyle bir çabaya giriyorlar. Fakat dokuz ay sonra böyle bir ayaklanma çıkıyor. Aslında İttihat ve Terakki gücünü Ordu'dan alıyor. Ordu'daki mektepli subaylardan alıyor. Ayaklanmayı düzenleyenler ise "Mademki subaylar İttihat ve Terakki'ye bağlıdır, o zaman biz de çavuş ve erlerle bu işi beceririz" diyorlar. Yani emir komuta zincirini koparıyorlar ve bazı çavuşları elde ederek erleri amaçlarına alet ediyorlar. Bu ayaklanmayı kim çıkardı? Bu ayaklanmayı çıkaran muhalefet. Onun da başında Prens Sabahattin vardı. Prens Sabahattin zaten öteden beri darbe yapmaya hevesli bir insan. Ama hep başarısız darbe girişimlerinde bulunmuş ve kötü bir organizatör. 31 Mart İsyanı da onun eseri. Burada yine dini kullanıyor. Derviş Vahdeti diye bir adam var. Volkan diye bir gazete çıkarıyor. İttihat ve Terakki'den yüz bulamamış. Kıbrıslı olması da ilginç. Kıbrıs'ta İngiltere'nin hizmetinde çalışmış. Volkan gazetesinin bir sayısında, "Bu İngilizler yaman. Bunların sayesinde Kıbrıs küçük bir İsviçre oldu" diyor. Müthiş bir İngiliz hayranı. Prens Sabahattin de acayip bir İngiliz hayranlığına sahip. De Malon diye bir adam var. Bir Fransız düşünürü. O da bir Anglosakson hayranı. Bir kitabı var, Anglosaksonların üstünlüğü nereden geliyor diye. Orada Anglosaksonların üstünlüğü için, kişisel girişim ve âdemi merkeziyetten ileri geliyor diyor. Bunları aynen benimsiyor.

Yıllar sonra ben Prens Sabahattin'in özel kâtibi olan bir adamla tanıştım. Bu adam Satfet Lütfü Tozan. Boşnak kökenli. Asıl adı Satfet Lütfü Begoviç. Çok zengin bir adam. Silah fabrikaları var. Uluslararası zengin. Adam bayılıyor İngilizlere. Teşvikiye'deki evinde ziyaret ettiğimde salonda

oturduk. Salonda Entelijans Servisi'nin önemli adamlarının imzalı resimleri var. Kraliçe Elizabeth'ten bir imzalı resim vardı ve kendisine İngiltere'nin en büyük nişanı olan Order of the British Empire nişanı verilmiş. Bu adam o kadar bayılıyor ki İngilizlere, tutuyor 2. Dünya Savaşı sırasında Finlandiya'nın fahri konsolosluğunu yapıyor yanılmıyorsam. Ticaret bahanesiyle Balkanlar'da dolaşıyor, ama aslında İngiltere hesabına casusluk yapıyor. Cemal Kutay'ın yazdığı bir kitap var, Belgrad'ı kurtaran Türk diye. Bu kitap Satfet Lütfü'yü anlatıyor. Satfet Lütfü Balkanlar'ı dolaşırken Almanların Belgrad'a müthiş bir bombardıman yapacaklarını öğreniyor. Hemen İstanbul'a koşup İngilizlere haber verecek. Fakat o sırada Macaristan'da faşistler hâkim. Satfet Lütfü'yü tutuklayıp içeri atıyorlar. Bu kıvranıyor, İngilizlere haber veremiyorum diye. Sonuç olarak kaçabilmek için safra kesesi sancılarını bahane ediyor. Bunu hastaneye kaldırıyorlar ve safra kesesini boşu boşuna söküyorlar. Fakat bu arada kaçabiliyor ve haber veriyor. Anlatıldığına göre, Churchill BBC'ye çıkıyor ve "Eğer Belgrad'a böyle bir şey yapılırsa biz de bir Alman şehrini böyle dümdüz ederiz" diyor.

31 Mart'ta bu adamlar İttihat ve Terakki'ye karşı bir darbe düzenliyorlar. Bunu dini kullanarak yapıyorlar. Hatta bir de İttihad-ı Muhammedi Cemiyeti diye bir dernek kuruluyor. Bu kuruluşun açılış töreni var Ayasofya Camii'nde. Orada Saidi Kürdi –ki bu da Volkan gazetesinin yazarlarından–, kalkıp bir konuşma yapıyor. Yusuf Hikmet Bayır'a sorarsanız bu bir Entelijans Servisi'nin kuruluşudur. Bunu teşkilatın isminden çıkarıyor. Diyor ki, "Hiçbir Müslüman kendisine Muhammedi demez. Bu, tercüme kokuyor". Hıristiyanlar Hristos'un temsilcisi ve aynı mantıkla Müslümanlara Muhammeden diyorlar. Muhakkak ki, İngilizlerin burada esaslı bir destekleri var. Çünkü ayaklanmadan sonra arşiv belgelerinden, İngiliz basınından biliyoruz, 31 Mart Olayı'nı hararetle destekliyorlar. İngiliz Elçiliği'nin İngiliz konsolosluklarına bir genelgesi var. "Yanlış anlamayın. Bu gerici bir hareket değildir. Bize dost bir harekettir. Bunu desteklememiz lazım" diye. Biliyorsunuz 31 Mart üzerine İttihat ve Terakki harekete geçiyor ve bu olayı bastırmak için Selanik'te Hareket Ordusu diye özel bir ordu kuruluyor. Alman kaynaklarına göre, Selanik'teki İngiliz Konsolosu iki kez Hareket Ordusu'nun komutanı Mahmut Şevket Paşa'yı ziyaret ediyor ve "Yapmayın. Giderseniz başınıza bela açarsınız" diyor. Bir seferinde dostça, ikincisinde sertçe uyarıyor. Fakat Hareket Ordusu bunları dinlemiyor ve İstanbul önlerinde Yeşilköy'de bir yığınak başlatıyor. Bu

sırada Prens Sabahattin'in adamlarından olan İsmail Kemal İngiliz Elçisi'ne koşuyor ve İngiltere'nin müdahale etmesini istiyor. Hareket Ordusu'nu önlesin diye başvuruyor.

Yani burada görüyorsunuz, İngiltere'nin yakın bir desteği söz konusudur. Aslında Prens Sabahattin'in niyeti dinci bir rejim getirmek değil, ama dini kullanıyor. Onun amacı, hatta Abdülhamit'i de alaşağı etmek. Dini kullanıyor ve sonunda onun oyuncağı oluyor. Şimdi biraz da Kurtuluş Savaşı'nda İngilizlerden söz edeyim. İngiltere, Kurtuluş Savaşı'nda Vahdettin'den yanaydı. Yani bu son derece doğal bir şeydi. Hindistan'da racalarla işini yürüten bir emperyalist güç, Türkiye'de de feodalizmin başı olan padişah ve halifeyle işini yürütecekti. Padişah İngilizlerden aldığı cesaretle bir iç savaş başlatmıştır. Bizde böyle iç isyanlar diye bir şey anlatılıyor. Aslında iç isyan sözcüğü biraz tuhaf bir sözcük. Burada bir iç savaş vardır ve Padişah, dolayısıyla İngiltere, iç savaşta feodal güçleri kullanmıştır. Bunlardan biri Anzavur'dur. Anzavur ayaklanması diyoruz. Aslında Anzavur ayaklanmıyor. Anzavur Padişah'tan yana ağırlığını koyuyor. Anzavur'un yaptığı bir şeyi anlatayım. Kuvayi Milliyeci Köprülü Hamdi Bey var. Biga'yı üs edinerek bir mücadele başlatıyor ve biliyorsunuz Fransızların denetimi altındaki Rumeli kıyısında Gelibolu civarında bulunan Akbaş Cephaneliği'ni basıyor. Oradan yüzlerce, binlerce silah, cephane vs. alınıyor. Bu silahlar Anadolu yakasına getirilip Yenice'ye taşınıyor. Bu silahlarla Kuvayi Milliye kuvvetlerinin Yunanlılara karşı bir taarruz yapması düşünülüyor. İşte bu sırada İngilizler ve Vahdettin Anzavur'u tekrar harekete geçiriyor. Daha önce bir harekât yapmış, başarısız olmuş, kenara çekilmiş durumda. Bunun üzerine tekrar Anzavur harekete geçiyor. Biga'ya karşı büyük bir saldırı düzenleniyor ve Biga ele geçiriliyor. Köprülü Hamdi Bey kaçmak zorunda kalıyor. Peşinden gidiyorlar, Hamdi Bey ve arkadaşlarını öldürüyorlar. Bu cesetler bin türlü hakaretle Biga'ya getiriliyor ve meydana atılıyor, teşhir ediliyor. Bu sırada birtakım İngiliz subayları geliyor, cesetlerin fotoğraflarını çekiyorlar. Hani Ernesto Che Guevera'nın cesedinin fotoğrafını çektikleri gibi, burada da Köprülü Hamdi Bey ve arkadaşlarının fotoğrafları çekiliyor. Ondan sonra Anzavur'un adamları İngiliz gemisine geçiyorlar ve rivayete göre dönüşte yedi torba içinde 5 000 altınla geliyorlar. Burada İngiltere'nin oynadığı bir rolü canlı bir şekilde görüyoruz.

Daha önce tabii Sivas Kongresi sırasında da ünlü Ali Galip olayı vardır. Biliyorsunuz Harput Valisi Ali Galip'e "Seni Sivas Valisi yapıyoruz. Git Sivas'a ve Kongre'yi bas, elebaşıları yakala ve gönder" diyorlar. Ali Galip bunu başarmak için kimlerle işbirliği yapıyor? İngilizlerle. Binbaşı Noel diye bir adam var. Lawrence gibi bir adam. Nutuk'ta Novil diye geçiyor. Binbaşı Noel su gibi Kürtçe biliyor, Kürtlere bayılıyor. Kürtler arasında dolaşıyor. Ali Galip, Binbaşı Noel ve İstanbul'dan da bazı Kürtçü, Kürt Teali Cemiyeti liderleri Bedirhan'lardan iki kişi ve Ekrem Bey diye bir adam Malatya'da buluşuyorlar. Kürt aşiretlerinden 150 atlı ayarlanacak ve Sivas Kongresi basılacak. Komplo başarısız oluyor, çünkü Ali Galip'in merkezle yaptığı telgraflaşmalar Sivas'tan geçiyor ve Sivas'taki telgraf memurlarının dikkatini çekiyor. Yoğun bir şifreli telgraf trafiğinin olduğunu görüyorlar ve kaydediyorlar. Şifre çözülüyor ve iş meydana çıkıyor. Burada İngilizlerin ne kadar faal bir şekilde gericiliği desteklediklerini görüyoruz.

Yine biliyorsunuz Damat Ferit Paşa'nın 1920 Nisan'ında tekrar iktidar olması üzerine iç savaş iyice, açıkça ilan ediliyor ve bu uğurda bir de fetva çıkarılıyor. Kuvayi Milliyecilerin katlinin vacip olduğuna dair fetva çıkarılıyor. Bu fetvaları İngilizler dağıtıyor. Uçaklarla, İngiliz subayları seferber oluyor, her tarafa dağıtmaya çalışıyorlar. Sonra tabii, Şeyh Sait İsyanı'ndan, İngilizlerden söz edilebilir. Ben maalesef bu konuyu iyi bilmiyorum. Ama öyle anlaşılıyor ki, o sırada biliyorsunuz Musul meselesi gündemde ve Türkiye'yi zayıf düşürmek gerekiyor. İşte Şeyh Sait de böyle bir ortamda ayaklanmasını yapıyor. Tabii bu ayaklanmanın çeşitli yorumları var. Kimisi, "Bu, Kürt milliyetçiliğinin bir hareketidir" diyor. Kimisi, "Hayır, feodal dinci bir harekettir. Cumhuriyet'e ve laikliğe karşı bir harekettir" diyor. Bana sorarsanız Cumhuriyet'e ve laikliğe karşı bir harekettir.

Kürt milliyetçisi olmak için belli bir bilinç düzeyi gerekiyor. Ama isyana katılan insanların böyle bir bilinçleri olduğunu sanmıyorum. Orada feodal bilinç söz konusudur. Yani kul ilişkisi söz konusudur. Belki Şeyh Sait İsyanı'nda kimi Kürt milliyetçileri olmuş olabilir. Ama esas itibariyle o hareketi sağlayan, feodal bir güçtür. Kulların bir Aydınlanma hareketine karşı böyle bir girişimi söz konusudur. Bunu İngilizlerin desteklemesi normaldir. Bazı tarihçilerimiz, "İstiklal Mahkemesi'nde bu ortaya çıkıyor" diyorlar. Kimi tarihçilerimiz de belge olmadığından söz ediyorlar. Bu işler

belgeli, senetli, sepetli olmaz. Onun için eğer belge arıyorsanız, zor. Ama görünüş o ki, Şeyh Sait İsyanı’nda İngilizlerin bir parmağı, teşviki söz konusudur. Evet Sayın Başkan, burada bitiriyorum.

Ali Topuz

Sayın Akşin'e teşekkür ediyorum. Gerçekten 31 Mart'tan başlayarak İngiltere ve şeriat ilişkileri konusunda bir resim çizdi, koydu önümüze. Kuşkusuz daha başka örnekler de vardır. Belki Sayın Akşin, sorular sırasında başka açıklamalar yapabilir.

Şimdi ikinci konuşmacımız, Ulusal Basın Ajansı'nın Sayın Genel Yayın Yönetmeni Baki Özilhan. "ABD: Yeşil Kuşak'tan Ilımlı İslama" giden süreci örnekleyecek, anlatacak. Buyurun Sayın Özilhan.

ABD: YEŞİL KUŞAK’TAN ILIMLI İSLAMA

Baki Özilhan

Ulusal Basın Ajansı (UBA) Genel Yayın Yönetmeni

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Ben aslında Sayın Akşin’in bıraktığı yerden devam etmek istiyordum. Salonda bir eksiklik hissettiğim için Çankaya Köşkü’nden yola çıkıyorum ve Sayın Cumhurbaşkanı’nın bir iki sözünü öncelikle hatırlatmak istiyorum. Sayın Cumhurbaşkanı 30 Mart 1998’de bir konferansta demişti ki, “Çağdaş devletin insan haklarını koruması için önce insan haklarının kullanılması için gereken ortamı yaratması lazımdır. Bunun için okullarda, siyaset meydanlarında hakkın varlığıyla, kullanılmasının da hak olduğu öğretilmeli.” Gerçekten doğru. Böyle olmalı. Böyle olmalı ama, Cumhurbaşkanı’yla aynı masayı paylaşan, Cumhurbaşkanı’yla halkın sorunlarını bölüşen siyasetçileri cezaevine gönderme konusunda da Sayın Cumhurbaşkanı bu sözlerden sonra tavır almalı diye düşünüyordum. Yine Sayın Cumhurbaşkanı, “Düşünceyi yayma özgürlüğü yoksa, düşünce özgürlüğünün önemi yok” demişti o toplantıda. Demokratikleşme, düşünce ve ifade özgürlüğünün beraber kulanımıyla sağlanır. Peki pratik. Yine pratiğe baktığımızda birileri için düşünceyi açıklamak, açıkladığı düşüncenin arkasında durmak her ne kadar moda ve marifet değilse de, kararlı şekilde birileri düşüncelerini açıkladığında kendilerini hiç hak etmedikleri bir yerde buluyorlar. Cumhurbaşkanı diyor ki, “Mevcut insan haklarının kullanılmaması da insan hakları ihlalidir”. Çok doğru. Mevcut insan haklarının kullanılması, insanın en doğal haklarını bilmesi, koruması, kullanmasıdır. İşte Doğu Perinçek o hakları en iyi şekilde kullananlardan biri olduğu için, bugün aramızda yok ve buna Cumhurbaşkanı’yla birlikte o toplantıda, aynı masada bulunup görüş açıklayan siyasi parti liderlerinin tavırsız kalışı, benim açımdan çok büyük eksikliktir, üzüntü kaynağıdır. Buradan Sevgili Doğu Perinçek’e selamlarımı göndererek, sözlerime başlamak istiyorum.

Sevgili dostlar, Türkiye Cumhuriyeti 75. yılında Batı’yı ve şeriatı tartışıyor. Batı, şeriat, Cumhuriyet. Türkiye Cumhuriyeti emperyalizme, yerli işbirlikçilerine, ortaçağın karanlığına, padişaha, hilafete karşı

savaşılarak kurulmuştur. Ne kazanıldı bu savaşın sonunda? Bağımsızlık. Ne kuruldu? Laik Cumhuriyet. İşte dün olduğu gibi bugün de kavga ve mücadele laik Cumhuriyet'le, bağımsızlıkla, onların düşmanları arasında yaşanıyor. Biz 75. yılda halen Batı'yı, irticayı ve laik Cumhuriyet'i tartışıyoruz. Evet, laik Cumhuriyet'i kurduk. Karşısında Cumhuriyet'i ortadan kaldırmak isteyen irtica ve tabii onun dış desteği var. Bir saygın hukukçumuzun deyimiyle şeriatı da tanımlamak istiyorum. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın kaleme aldığı bir gerekçeden çıkardığım sözler bunlar: "Şeriata göre üstün olan, ilahi yasalardır. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na göre üstünlük Anayasa ve yasalardadır. Bir kıyaslama yapmak istiyorum. Şeriat kurallarına göre milliyetçilik benimsenmemesi gereken bir görüştür. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na göre Atatürk'ün savunduğu milliyetçilik esastır. Yine şeriat kurallarına göre tüm Müslümanlar Kur'an hükümlerini hem kendi hayatına hem de toplum hayatına hâkim kılmakla mükelleftir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na göreyse hiçbir düşünce ve mülahaza Atatürk milliyetçiliği, ilke ve inkılapları ve medeniyetçiliğinin karşısında koruma görmez ve laiklik ilkesinin gereği olarak kutsal din duyguları devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılamaz."

Bunlar çok güzel yazılmış. Ama hayata baktığımızda, hayatın gerçeğinin bu olmadığını, tersinin yaşandığını görüyoruz.

Biraz da Batı diyelim. Batı ne diyor ve nasıl bir Türkiye istiyor? Ben önce ABD'nin, Batı'nın, bütün dünyaya kabul ettirmeye çalıştığı bu Yeni Dünya Düzeni'nin çıkarının nerede olduğuna dikkat çekmek istiyorum. Yeni Dünya Düzeni'nin çıkarı, ulusal bütünlüğünü korumuş, çağdaş ve bağımsız davranabilecek kadar güçlü bir Türkiye'de değildir. Yani tersinden okursak, ulusal bütünlüğü olmayan, parçalanmış, çağdaş ve bağımsız davranabilecek özelliklerini yitirmiş bir Türkiye, bugün ABD ve Batı'nın çıkarına çok uygundur. Yarı çağdaş, yarı bağımsız, her zaman Batı'ya bağımlı, Batı'ya muhtaç bir Türkiye, Batı'nın da Amerika'nın da her zaman öncelikli tercihi olmuştur. O nedenle Batı, Türkiye'yi ne içine almaktadır ne de tamamen dışına atmaktadır. İçlerine alırlarsa koşullar eşit hale gelir diye bir endişe taşıyorlar herhalde. Dışlarlarsa da kullanamaz olur, kendilerinden uzaklaşır diye bir endişeyi bölüşüyorlar kanaatindeyim. Bir şeyi hatırlatmak istiyorum: 1920'lerde Batı, Atatürk'ün değil, Vahdettin'in yanındaydı. Yine

Atatürk, Batı'nın isteğiyle değil, Batı'ya karşın başardı. Emperyalizme karşı dövüşe dövüşe Cumhuriyet'i kurdu.

Şimdi buradan bir başka noktaya özellikle gelmek istiyorum. Atatürk'ün ölümünden sonra ne oldu? Cumhuriyet'in devrimci dinamizmi durdu. 2. Dünya Savaşı'nı izleyen yıllarda da Türkiye ABD'nin belirlediği mevziye girmeye başladı. Küçük Amerika yoluna girdik ve yürüdük. Devrimci Cumhuriyet'in adım adım yıkılma süreci de Demokrat Parti'nin Küçük Amerika projesiyle oluşturuldu. Artık ortaçağ ile mücadelenin yerini, başta ABD olmak üzere, Batı dünyasının koyduğu hedefler için mücadele aldı. Son iki yıla baktığımızda, birkaç yıllık 27 Mayıs dönemini kenarda tutacak olursak, gericiliğin beslendiğini, Kemalist Devrim'in kazanımlarının birer birer ortadan kaldırıldığını, şeriatçıların devlet yönetimine geldiğini görüyoruz. İşte bu koşullarda Türkiye Cumhuriyeti'nde bir değişiklik, kıpırdanma, Türkiye Cumhuriyeti gidiyor mu diyenlerin seslerinde yükselme başladı. Bu sesler dalga dalga gitti, Genelkurmay'dan da yankılandı. Genelkurmay, Milli Askeri Strateji kapsamında da değişiklik yaptı. Gericilik, bölücülük en önemli tehdit olarak kabul edildi. 1994 yılından itibaren Türk Silahlı Kuvvetleri ABD ile arasına yavaş yavaş sınır koydu. Cumhurbaşkanı Sevr'den bahsetmeye başladı. "Batı Türkiye'yi böldü" demeye başladı. Pentagon'un Türkiye himayesinde Kürdistan planı da Genelkurmay'a çarptı.

Bunları böyle başlıklar halinde verip geçiyorum. Bunlar olurken içten içe çok büyük kayıplar, kavgalar, mücadeleler oldu. Bunlara karşı çıkanlar neye karşı çıktıklarını çok iyi biliyorlardı. Bunları savunanlar da neyi savunmaları gerektiğini işte bu mücadele içinde çok iyi kavradılar. Genelkurmay bunu en iyi kavrayanlardan biri olarak bir de şehit verdi. Bir orgeneralini bu mücadele içinde kaybetti. Eşref Bitlis Paşa kaybedilen bir değerdi. Yani Batı'nın Kuzey Irak'ta kurmak istediği Kürdistan projesinin önündeki engellerden biriydi. Tabii kayıplar olacak. Önemli olan Cumhuriyet'in kuruluşundaki Kuvayi Milliye ruhunun kaybolmamasıydı. Cumhuriyet'in değerlerinin, Cumhuriyet Devrimleri'nin ve kazanımlarının savunulmasıydı. Bugün Türkiye bu noktada yol almaya çalışıyor. Kolay değil.

Bu arada Türkiye dış tehdidi çok olumlu bir adım atarak kendisi belirlemeye başladı. Bugüne kadar kendisine empoze edildiği şekilde, ABD’den empoze edildiği şekliyle, “Bu tehdittir. Sen de yönünü buna dön” anlayışını “Kendi tehdidimi kendim belirlerim” noktasına doğru çevirmeye başladı. ABD’nin belirleyip işaretlediği dış tehdide mesafeli duruyor Türkiye. Örneğin ABD Türkiye’yi kriz bölgelerine sürmeye çalışırken, Genelkurmay ABD’nin tasfiye etmeye çalıştığı Kemalist Devrim’e, Cumhuriyet Devrimi Kanunları’na daha sıkı sarılıyor. Tabii bu, ABD’nin bir arada yaşamayı önerdiği şeriatla, şeriatçı güçlerle, irtica ile mücadeleyi de ön plana çıkarıyor. Onlarla mücadele etmeden ne Cumhuriyet’i savunabilirsiniz, ne de kazanımlarını koruyabilirsiniz. Bilindiği gibi ayrılıkçı PKK’nin en etkili olduğu dönemde bile iç tehdit böylesine Türkiye’de öne çıkarılmamıştı. Genelkurmay tuttu irticayı en önemli tehdit olarak ilan etti. Çünkü PKK’nin iktidar mevzilerine yakınlaşması ve iktidara gelmesi söz konusu değildi. Ama irtica yanlısı güçler iktidarı paylaşıyorlardı. Yani Cumhurbaşkanı’nın başka bir vesileyle söylediği sözü hatırlatırsak, bıçak Türkiye’de kemiğe dayanmıştır. Şimdi şeriatçı parti iktidar ortağı konumuna gelmiş Türkiye’de, din eğitimli seçmen sayısı artmış. Önlem alınmazsa –bu Genelkurmay’dan bir rapordan, sevgili arkadaşım Hikmet’in de emek vererek Türkiye’ye kazandırdığı bir kitaptan aldığım bir bilgidir–, 2000’de şeriatçı partinin oy oranının yüzde 34 olacağı öne sürülüyor ve 2005’te yüzde 50’nin üzerinde oy alması bekleniyordu; mevzilerinden geri püskürtülmeseydi, eğer sekiz yıllık eğitim gerçekleştirilmeseydi. Bu ne demektir? Türkiye’de yüzde 50 oy, Anayasa’yı da değiştirebileceğiniz ve şeriat hükümlerine dayalı bir toplum düzeni kurma yolundaki engelleri bertaraf edebileceğiniz anlamına gelecekti. İşte bu noktada, iç hesaplaşma kaçınılmazdı. Atatürk’ün tasfiye ettiği gericilik, Cumhuriyet’e meydan okuyordu ve Cumhuriyet’in güçlerinin de ona meydan okuması bir zorunluluktu.

Gelelim işin özüne. Ülkemizde Cumhuriyet Devrimleri‘ni kim kime dayanarak ortadan kaldırabilir? Şöyle bir geriye baktığımızda gericiliğin ABD etkinliğiyle atbaşı gittiğini görüyoruz ülkemizde. ABD işbirlikçisi iktidarlar, önce bir Yeşil Kuşak projesiyle dünyanın önüne çıktılar. Sonra da ABD’nin Ilımlı İslam projelerine bağlı olarak topluma dinci ideolojiyi pompalamaya kalkıştılar. Dinciliğin, bağnaz milliyetçiliğin yükselişi, küreselleşme süreciyle çok yakından bağlantılıdır ve bunlar birbirlerini

doğuran unsurlardır. Bir dönem DYP'nin, ANAP'ın ağababaları, derinde olan kökleriyle ABD'nin istekleri doğrultusunda politika üretiyorlardı. Son yıllarda ABD bu güçlerin boyalarının döküldüğünü, kendileri için yeterince etkili olamadıklarını gördü ve yavaş yavaş atını değiştirmeye kalkıştı. Atını değiştirirken yükselen bu güce, irticai güce sarılmayı, onu Ilımlı İslam adı altında yeniden ortaya çıkarmayı ve sergilemeyi amaçladı. Ilımlı İslam ABD'nin bugün bütün dünyada dayandığı sağlam kazıklardan biri oldu. Ve ne oldu? Bunun çalışması sonucu, kapatılan bir parti denetime alındı. Onun yedeği olarak da ona çok yakın görüşler savunan, ama kendini daha modern gösteren bir başka güce, bir başka cemaat liderine bel bağlandı. Ona sadece ABD de bel bağlamadı. Ne yazık ki, Türkiye'de umut olduğu iddia edilen siyasi partiler ve sosyal demokrat hareketlerin önderleri de bu anlayışla çok yakın temas sürdürdüler. El sıkışmaktan, ödül alıp ödül vermekten uzak durmadılar. Bunu yaparken de Cumhuriyet'i ve Cumhuriyet'in kazanımlarını koruduklarını söylediler.

Birini hatırlatırken bir başkasını hatırlatmamak haksızlık olacak, ama o haksızlığı nasıl olsa yapmayacağım. Şeriatçılık ve tarikatlar ABD'nin güdümüne girdiği için tehlikeli bir boyut aldı bütün dünyada ve Türkiye'de. ABD'den güç almayan gericiliğin tehdit olması da o kadar kolay değil. ABD bir yandan bizim bölgemizde olduğu gibi teröre yeşil ışık yakıyor, öte yandan Ilımlı İslamı örgütlüyor. Bilinen bir gerçektir: Şeriatçı terör elbette Ilımlı İslamın tercih edilmesini sağlayacaktır. Yani yağmurdan kaçarken doluya tutulma meselesi. "Şeriatçı terör tehlikelidir, öyleyse ılımlısına buyurun" diyerek bir başkasını Türkiye'ye ve İslam dünyasına, herkese kabul ettirmek isteyecekler. Yeni Dünya Düzeni denen şey, ulusal devleti küçültmeyi, yıkmayı, din ve mezhep esaslı cemaatleri güçlendirmeyi hedefliyor. İşte bu çaba o. Bütün dünyada yapılan ve yaşatılan, din ve mezhep esaslı cemaatleri güçlendirmek, onları birbirlerine karşı kullanmak, parçalamak. Yugoslavya'ya bakın aynı şeyi göreceksiniz. Orta Asya'da da yapılmak istenen belki o, diğer İslam ülkelerinde yapılmak istenen de o, Türkiye'de sonuçta varılmak istenen mevzi bu. Ancak şunu herkesin gönül rahatlığıyla bilmesinde yarar var. Çok iddialı olacak belki de ama, Türkiye'nin geleceğinde şeriatçı bir iktidar olması mümkün görülmemektedir. Çünkü ordusu olmayanın iktidarı olmaz. İktidar orduya dayanır, güce dayanır.

Şimdi bu Ilımlı İslam meselesine biraz Amerikan İstihbarat Örgütü'nün gözüyle bakıp tahlil yapmak lazım. Amerikan İstihbarat Örgütü CIA'nın gözdesi, Ilımlı İslam teorisinin mimarı bir Graham Fuller var. Fuller'in hazırladığı Türkiye raporu geçen yıl ortaya çıktı ve Türkiye'de yayımlandı. Bunlar üç şey istiyorlar: Tarikatlar desteklensin, bağımsız Kürdistan olsun ve Kıbrıs'ı bir an evvel çözün. Yani bizim adımıza bize empoze edilen, Amerikan yönetimi ve CIA'nın önerdiği modeldi bu. Bunları yap, kazan. Şimdi "Tarikatlar desteklensin" dayatması öylesine bir gönül rahatlığıyla Türkiye'de kabul edildi ki, kendini solcu ilan eden, hatta devrim yapma niyetiyle yola çıktığını, buna aşkla, tutkuyla bağlı olduğunu söyleyenler de tarikatlara özgürlük ister duruma geldiler ve bunun solculuk olduğunu söylediler. Bir başka lider, aynı şekilde "İyi tarikat, kötü tarikat" dedi. Türkiye'de bu çok tartışıldı. Ama bir başka genel başkan da, bu tarikatlarla iç içe olan bir uluslararası tarikatın birdenbire konuğu oldu. Bir gazeteci arkadaşımız, Esen Ünür, Amerika'da bu olayı yakalamamış olsaydı, ne Moon tarikatı, ne sosyal demokrat bir hareketin liderinin bu tarikatın konuğu olduğu belki de Türkiye'de konuşulmayacaktı. Şimdi dönüp bakıyoruz. Bunlar Türkiye'nin umudu, bunlar Türkiye'nin solcu sayılan güçleri, değerleri. Neredeyse al birini vur ötekine diyeceğiz. Ama onu demeyelim. Çünkü Türkiye'yi kurtarabilecek olan, Türkiye'de demokrasinin, Cumhuriyet'in yolunu açabilecek olan güçler bu siyasi örgütlenmelerin temelinde ve tabanında yatan güçlerdir. Sorun, ancak onlarla birleşilerek, onlarla bir arada yaşanılarak, onlarla el ele verilerek çözülebilir.

Şimdi Ilımlı İslamın ılımlılığı nereden kaynaklanıyor? Ilımlı İslamın ılımlılığı, farklı İslami yaklaşımdan kaynaklanmıyor. Yani İslami anlayışı farklı yorumladığı zaman birisi ılımlı olmuyor. Ilımlı İslam, Kemalizme karşı olma, Cumhuriyet Devrimleri'ni çökertme, kadını günah yumağı olarak görme konusunda ılımsız İslamdan farklı değil. Hepsi bu konuda hemfikirler. Nerede ayrılıyorlar? Ilımlı İslamın ılımlılığı, yeryüzünün egemenleri konusundaki tavrından kaynaklanıyor. Kim emperyalizme uyumlu ise o kendisine Ilımlı İslam etiketini yapıştırıyor. Emperyalizmin babası da onu büyütüp beslemeye, güçlendirmeye çalışıyor. Bu ılımlılık ABD önünde tam bir teslimiyete dönüşüyor. Ilımlı İslam, tarikatların canlandırılması, halkın tarikatlar ağıyla kuşatılmasıyla yoluna devam etmek

istiyor. Devam etmek istiyor da, onun o kadar kolay olmadığı ortada. Ama yine bazı olaylara tarihi sayılabilecek belgelerle dikkat çekmek istiyorum.

ABD, iktidarı artık İslamcılarla paylaşma formülleri üzerinde çalışıyor ve bunu yapıyor. Bir Amerikan istihbarat örgütünün yayımladığı belgede bu konuda dört tane ana fikir var. Ana fikirlerden bir tanesi şu:

Batı ile İslam arasında bir uygarlık çatışması kehaneti yanılsamadır. İslamcılar kendi aralarında tutarlılaşıp bütünleşemezler. İslam dünyası ekonomik alanda Batı'ya tehdit oluşturamaz. Ekonomik tehdit Uzakdoğu'nun gelişen ülkelerinden, yani Çin Halk Cumhuriyeti ve Latin Amerika'dan gelebilir diyor CIA.

Bazı Müslüman ülkeler, 10 yıl içinde İslamcı rejime geçecek. Amerikan İstihbarat Örgütü'nün söylediği bu. Bu gidişatı hiçbir şey durduramayacak. Eğer İran deneyimi yaşanmak istenmiyorsa, ABD hem muhalefetteki, hem iktidardaki İslamcılara yaklaşmalı, ilişki ve işbirliğini geliştirmeyi öğrenmelidir. Akıl hocaları tam akıl veriyor onlara. Yani hem büyükbabalarına hem de dünyanın mazlum milletlerine ve İslami anlayışla yönetilenlere aba altından sopa göstererek, "ya bunu yapın ya da yapmazsanız başarılı olamazsınız" diyorlar. Batı'nın ve müttefiklerinin Müslüman dünyasındaki aşınan durumunu kabullenmek anlamına geliyormuş tersi. "İslamcıların seçim yoluyla iktidara gelmelerine izin ver. O zaman değişik bir İslamcılık ortaya çıkar." Eğer ABD bunu başaramazsa Üçüncü Dünya'da ulusal ve İslamcı radikalizm körüklenecektir. Çok güncelleştirelim, Türkiye'ye getirelim, "Aman kapatmayın, kapatırsanız terör olayları patlar. Yer yerinden oynar, her şey yıkılır". Hiç de bir şey olmadı. Yani bu kehanetleri, dünyanın doğal gerçeği ve vazgeçilemez gerçeği olarak almamak lazım. O konudaki duyarlılığı, o konudaki gerçek anlamdaki samimiyeti ve kararlı mücadeleyi sürdürmek gerekir diyorum.

1. GÜN 2. OTURUM TARTIŞMALARI

Ali Topuz

CHP İstanbul Milletvekili

Sayın Özilhan'a teşekkür ediyorum, tam zamanında konuşmasını bitirdi. Şimdi tartışma bölümünü gerçekleştireceğiz. Yalnız izin verirseniz, ek usulden olmasa da bir konuya küçük bir açıklık getirmek ihtiyacını duydum; Sayın Özilhan'ın konuşması sırasında ortaya koyduğu bir düşünce dolayısıyla. Kendisi benim dostumdur. Yalnız bazı gelişmelere ve oluşumlara eleştiri getirirken, o konuda haksızlık yapıp yapmadığımıza bakmamız ve o konuda duyarlı olmamız lazım. Şimdi eğer Sayın Deniz Baykal'ın, Amerika'da bir konferansa gidip bir konuşma yapmak üzere davet edildiği toplantıyı destekleyen gruplar arasında bir tarikatın da varlığını Sayın Baykal'ın tavrında bir olumsuzluk olarak değerlendirirseniz bu büyük haksızlık olur. Çünkü oraya gitmiş olması, o tarikatla ilişkili olarak ne gibi bir yarar sağlayabilir Sayın Baykal'a veya Türkiye'ye veya onun partisine. O düşünüldüğü zaman böyle bir şey aklın köşesinden bile geçmez. Bu konu çok konuşuldu. Ben tartışma yapmak istemiyorum, ama bulunduğum bir yerde söylenmiş bir konunun yanlışlığı üzerindeki düşüncemi eğer ifade etmezsem ben görevimi yapmamış olurum diye düşündüm. O maksatla söyledim. Fethullah Gülen'le işbirliği yapmanın bir siyasi beklentisi olabilir. Öyle yapanlar oradan oy beklemiş olabilirler. O nedenle böyle bir beraber görünmeyi bu şekilde değerlendirmek mümkündür. Ama ötekisinin bununla aynı durumda olduğunu kabul etmek benim mantığıma ters düştü. Sayın Özilhan beni mazur görsün. O kendi düşüncesini söyledi, ben de görevim gereği kendi düşüncemi söyledim. Teşekkür ediyorum. Şimdi salondan tartışmaya katkıda bulunacak arkadaşlarımın kısa sorularını oturdukları yerden ifade etmelerini rica ediyorum.

Buyurun Sayın İlsever.

Ferit İlsever

Aydınlık Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni

Ben Sayın Prof. Dr. Sina Akşin'den özellikle İttihad-ı Muhammedi Cemiyeti'nin yan kolu olduğunu bildiğim Ahrar Fırkası hakkında bilgi rica edeceğim. Bu soruyu şundan soruyorum: Geçtiğimiz aylarda Sayın Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, liberalleşme, özgürleşme kapsamında yaptığı bir konuşmada aynı Prens Sabahattin gibi âdemi merkeziyetçilik, özgürlük vs. kapsamında yaptığı konuşmada Ahrar Fırkası'nı örnek vermişti. Ahrar Fırkası gibi bir programa Türkiye'nin ihtiyacı olduğunu belirtmişti. Yani o Ahrar Fırkası benzerliği ve tanımı Sayın Cumhurbaşkanı'na ait olduğu için Sayın Prof. Dr. Akşin'den bizleri aydınlatmasını rica edeceğim. Teşekkür ederim.

Rafet Ballı

Gazeteci-Yazar, Kanal D

Kurtuluş Savaşı sırasında Mehmet Âkif, Rıfat Börekçi gibi İslamcı bilinen şahsiyetlerin, Kurtuluş Savaşı'nı desteklediğini biliyoruz. O dönemde özellikle İstanbul'da kümelenmiş, İslamcı diye bilinen teşekküllerin ağırlıklı olarak tavrının ne olduğu konusunda kabaca bir bilanço çıkarsak açıklayıcı olur diye düşünüyorum.

Ali Topuz

CHP İstanbul Milletvekili

Sayın Akşin, hemen yanıtlar mısınız, böyle gidelim isterseniz. Böyle daha rahat olacak.

Prof. Dr. Sina Akşin

Tarihçi-Yazar, Ankara Üniversitesi

Ahrar Fırkası, Prens Sabahattin'in fırkası. Ahrar, hürün çoğulu. Bunu İngilizceye liberal diye çeviriyorlar. İttihad-ı Muhammedi Cemiyeti, Derviş Vahdeti ile sonradan Nursi olan Said-i Kürdi'nin kurduğu bir örgüt. İkisinin arasındaki ilişki, teşbihte hata olmaz, mesela Demokrat Parti veya Adalet Partisi'nin Nurcularla olan ilişkisi gibi belki. Muhtemelen İttihad-ı Muhammedi Cemiyeti, Ahrar Fırkası'na daha bağımlı şimdiki Nurculardan. İlişki bu. Ahrar Fırkası'na bakarsanız, hiç dincilikle ilgisi yok. Yani açın programını, İttihat ve Terakki'nin programının solunda. İnsan hakları, mahkemelerde jüri usulü, âyan üyelerinin padişah tarafından atanması değil de, seçilmesi gibi şeyler öngörülüyor. Ahrar Fırkası sanki laik bir parti, sanki sol liberal bir parti görünümünde. Ama görüyoruz ki, işini yürütebilmek için Derviş Vahdeti'ye, İttihad-ı Muhammedi Cemiyeti'ne muhtaç. Onlar vasıtasıyla işini yürütüyor. Kurtuluş Savaşı'na gelince, Kurtuluş Savaşı'nda İstanbul'daki dinci örgütler, bildiğim kadarıyla, halifeci ve Kuvayi Milliye karşıtı bir tutum içinde olmuşlardır. İstanbul'dakiler, Padişah'ın yanında yer almışlardır. Anadolu'da, Beyefendi'nin de işaret ettiği üzere, Rıfat Börekçi ve benzerleri gibi Kuvayi Milliye'yi destekleyen kişiler, çevreler çıkmıştır.

Fuat Aktan

Benim sorum Sayın Baki Bey'e. İstiklal Savaşı'yla başlayan bir süreçle Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştur. 1950'deki Aydınlanma devrimi karşıtı güçlerin seslerini yükseltmesine sebep olan mandacı zihniyet, Panislamist zihniyet, Pantürkist zihniyet Atatürk'ün yanında yer almış, fakat Cumhuriyet'in kurulmasıyla beklentileri yerine gelmemiştir. Beklentilerinin yerine gelmemesiyle beraber 1946'da başlayan demokrasi rüzgârıyla, toprak reformuna karşı kurulan Demokrat Parti'nin 1950'den sonra Atatürk karşıtı bir karanlık devri başlatması ve 1954'te de tahmin ediyorum Marshall Planı'yla Türkiye'de uygulanmak istenen Ilımlı İslam modeli. Ben Sayın Özilhan'ın bu konuda bir açıklama getirmesini istiyorum.

Baki Özilhan

Ulusal Basın Ajansı Genel Yayın Yönetmeni

Çok teşekkür ediyorum. Siz zaten konuyu toparladınız, özetlediniz. O neden öyle oldu? Çünkü 1940'lardan sonra özellikle Cumhuriyet Devrimi'nin dinamizmi ortadan kalktı ve emperyalizmle ilişkiler başka şekilde, gerici güçlere dayanarak kök salmaya başladı diyoruz. Bunu başka şekilde izah etmek anlamsız olur diye değerlendiriyorum. Söylediğiniz doğru. Gerek Türk-İslam sentezini ortaya çıkarabilecek olan şekillenme, gerekse Marshall Planı'nı Amerika'nın Türkiye'ye kendisinin küçük modeli olarak empoze etme ve siyasette ağırlığını koyma çabaları, girişimleri Cumhuriyet Devrimi'nin de önünü kesen ve Türkiye'yi bugün bulunduğu noktaya getiren karanlık gidişin başlangıcıdır diye düşünüyorum. Teşekkür ederim.

Hüseyin Uğurlu

Ne tarihçiyim, ne de edebiyatçı. “Atatürk zaten laikliğe pek önem vermemiştir. Ancak 1937 yılında Anayasa’ya konulmuştur” derler. Benim araştırdığıma göre, daha 22 Haziran Amasya Mükerreratı’nda ve ondan sonra 3 Mart tarihinde esas hilafetin kaldırılmasında Atatürk’ün laikliği daha o zamanlar gündeme getirdiği kanısındayım. Acaba doğru mudur? İkinci olarak da Sayın Hocama şunu söylüyorum. Bize güzel bilgiler verdiler de, ben de tarihi biraz inceledim. Sanıyorum ki, Lozan Konferansı en büyük harp meydanlarından biridir. Burada iki konu vardı. Bunlardan birisi Boğazlar meselesi ki, sonradan Montreux Anlaşması’yla halledilmiş. İkincisi de Musul meselesidir. Öyle sanıyorum ki, Palu’da başlayan Şeyh Sait İsyanı’nın ana temeli İngilizlerin kendisidir. Çünkü Atatürk Hatay’ı aldığı gibi, Musul’u da almayı amaçlıyordu. Bunu da İngilizler anladığı için bu hareketi çıkarmışlardır. Acaba yanılıyor muyum? Teşekkür ederim.

Sina Akşin

Tarihçi-Yazar, Ankara Üniversitesi

Evet, İngilizlerin başlattığı görüşü yanlış görünmüyor. Fakat, belgeleri yok. Ama çok büyük bir ihtimalle böyle. Bu işlerin seneti sepeti olmaz. Gelişmiş liberal ülkeler, güya belgelerini incelemeye sunuyorlar, ama bunlar taranmış belgelerdir. Öyle her istediğiniz belgeyi de bulamazsınız. Mesela, Kurtuluş Savaşı sırasında Ankara'da Black Jumbo diye bir adam raporlar uçuruyor İngilizlere. Bunları İngiliz arşivinde buluyorsunuz, ama bu Kara Jumbo'nun kim olduğunu bulamazsınız. Çünkü elenmiştir. Dediğiniz, mantığa çok uygun. İngilizlerin zaten öteden beri bu feodal güçlerle işbirliği yapmaları, dinci güçleri tercih etmeleri modeline de son derece uygun.

Baki Özilhan

Ulusal Basın Ajansı Genel Yayın Yönetmeni

Bir iki noktaya dikkat çekmek istiyorum. Atatürk ilkeleri Cumhuriyet'le yaşıt ve koşut. Yani saldırılan, yok edilmek istenen Cumhuriyet Devrimi yasaları da Cumhuriyet'le birlikte ortaya çıktı. Amerikan İstihbarat Örgütü'nden Henze'nin bu konudaki taleplerine baktığımızda da, tarih kendiliğinden ortaya çıkıyor. Henze diyor ki, "Atatürk ilkeleri Yeni Dünya Düzeni'yle birlikte ölmüştür. Aydınların imam-hatip liseleri konusundaki endişeleri de yersizdir". Ve İran ile Arap parasıyla desteklenen köktendinciliğin Türkiye için ciddi bir tehlike olmadığını belirtiyor Henze. Nurcuların ilerici olduğunu, Nakşilerin de geriye dönük olmadığını söylüyor. Yine aynı şekilde, Amerikan İstihbarat Örgütü'nün Türkiye ve Ortadoğu masası şeflerinden Graham Fuller de Türkiye'de başka taleplerde bulunuyor, ama Amerikan irtibat subayı var, diyor ki, "Atatürk Devrimleri'ni tarih kitaplarından çıkarın". Şimdi herkesin ortak vurduğu nokta Atatürk Devrimleri, Cumhuriyet yasaları. Çıkarın diyor ve bu öneri utanmadan Genelkurmay'a kadar ulaştırılıyor. ABD'li uzmanlar Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'ne de bir öneri götürüyorlar. Atatürk olmasaydı da Türk Devrimleri olurdu tezini savunan kitap yazılmasını istiyorlar ve yüzgeri ediliyorlar ne iyi ki. Bütün bunlar şunu gösteriyor: Amerikan emperyalizminin Türkiye'de hedef aldığı, Cumhuriyet Devrimleri'dir. Atatürk'ün Cumhuriyet'i kurarken ortaya koyduğu ilkelerdir. Teşekkür ederim.

Ali Topuz

CHP İstanbul Milletvekili

Efendim izin verirseniz bu soruyla ilgili küçük bir açıklama da ben yapmak istiyorum. Atatürk'ün laik düşünceyle ilgili tasavvurları konusunda şüphe yaratmak isteyen çevrelere söylenmesi gereken birkaç söz var. Atatürk daha milli mücadeleyi başlatmadan önce, kendisini gelecekteki sorumluluklara hazırlarken, neyi, nasıl ve ne zaman yapacağını ve hangi temel doğrultularda hareket edeceğini o kadar güzel bir şekilde planlamış ki, bu tarihi süreç izlendiği zaman bunların belli bir programa göre, zamanı geleni devreye sokmak suretiyle uygulandığını gösterecek açıklıktadır. Şimdi tesadüfen yanımda olan ve Atatürk'e ait bir konuşmayı size okumak istiyorum. 20 Kasım 1922 tarihinde Abdülmecit'in halife seçildiği yeniden açıklanmıştır biliyorsunuz. Çünkü Meclis, Halife'yi de kurtarmak amacını güden bir kısım insanların da içinde bulunduğu bir Meclis. Fakat bakınız o gün Abdülmecit halife seçilirken ne diyor. Bu, Atatürk'ün ne kadar planlı ve işi topluma benimsetmeye dönük aşamalı programını ortaya koyuyor. Bakın ne diyor:

"Bu Meclis'in nitelik ve yetkileri yalnız ve ancak Türkiye halkının ve Türk vatanının yaşamına ve kaderine yaygın ve etkili olabilir. Meclisimiz kendi kendine bütün İslam âlemine yaygın bir kudret iktisap edemez. Efendiler, Türk milleti ve onun temsilcilerinden oluşan Meclisimiz kendi varlığını halife unvanını taşıyan ve taşıyacak olan bir kişinin eline veremez ve vermeyecektir. Unvanı halife olsun, ne olursa olsun hiç kimse bu milletin kaderinde hak sahibi olamaz. Millet buna katiyen müsaade edemez. Bunu teklif edecek hiçbir milletvekili bulunamaz."

Şimdi içinde bulunduğu ortamı düşünün. Bu ortam içinde bu sözleri söyleyebilen bir lidere bakın. Tabii arkadaşımızın da söylediği gibi, ta Amasya Tamimi'nden başlayarak Türkiye için çok önemli bir ışık yakılmıştır. O da milli iradenin gökte mi yerde mi olacağına ilişkin tercihtir. O tercih daha Samsun'a ayak bastığı zaman, Amasya'da yaptığı açıklamada açıkça yapılmıştır. Padişah'a karşı, kudreti Allah'tan, İslamdan ve dinden alan bir devlet yapısına karşı kudreti millete teslim eden, "Asıl kudret sahibi millettir diyen" bir anlayış. Bu, laik düşüncenin de, çağdaşlığın da,

demokrasinin de temelidir. O nedenle Atatürk’le ve bu konularla ilgili şüphe yaratmak isteyenlerin karşısında söylenecek çok söz vardır.

Faik Bulut

Gazeteci-Yazar

İngiltere'nin Ortadoğu'daki gerici iktidarları desteklemesinin çok tipik iki örneği vardır. Birincisi Süveyş Kanalı'yla ilgili. Süveyş Kanalı devletleştirilecekken, Müslüman Kardeşler'e para verildi ve bunlar bundan vazgeçtiler. İngiltere verdi. Bu sabittir, Sayın Saadavi bilirler. İkincisi, Hizbuttahrir'in çok önemli merkezi Londra'dadır. Hizbuttahrir, o dönemde aldığı para karşılığı, "Milliyetçilik hayvancılıktır. Çünkü hayvanlar da mekân korur. Mekân koruma güdüsü hayvanlarda vardır. Süveyş Kanalı, Kızıldeniz Allah'ın sularıdır. Hiç kimse oraya el koyamaz, devletleştiremez" demiştir.

Ayrıca Batı ve irtica diyoruz. Hep dış mihraklara vurgu yaptık. Dış mihrak gericiliği falan yaratamaz. Dış mihraka vurgu yapmak doğru. Fakat içerdeki belayı görmeden dış mihrakı söylemek olmaz. Mesela Cezayir'deki örneği; Bin Bella, büyükelçilerle cuma namazı kılardı. Eğer cuma namazına gelmeyen olursa, o büyükelçiyi afaroz ederdi. Bumedyen kendisi derdi ki, "En iyi İslamı temsil eden benim. Çünkü El-Ezher mezunuyum. Hz. Ömer adaletini ben temsil ederim". Şezli Bin Cedid, bir tarafta serbest piyasacılık, bir tarafta da başörtüsünü getirdi. Süpermarketle camiyi yan yana koyduğu için en sonunda gericilik onu öyle kuşattı ki, sarayda eşi türban takmak zorunda kaldı. Mısır'da da Enver Sedat, solcuları tasfiye etmek için Müslüman Kardeşler'i kışkırttı. Kışkırttığı için de isminin Muhammed olarak anılmasını istedi. 89 tane radikal İslami örgüt var şu anda Mısır'da. Bunların hepsi El-Ezher kaynaklı değilse bile, Müslüman Kardeşler'in alt türevleridir. Yani Ilımlı İslam.

Türkiye'de de böyle oldu. Eğer geçmişte Nakşibendiliğiyle övünen emekli bir general cumhurbaşkanı adayı olarak gösterilmeseydi, bir başbakan "Benim alnım secdeye geldi" demeseydi Türkiye'de bunlar olur muydu? Yani içerdekini görmeden dışarıya fazla vurgu yapmak, biraz da üstümüzden atmaya geliyor. Teşekkür ederim.

Ali Topuz

CHP İstanbul Milletvekili

Araştırmacı-yazar Sayın Bulut, değerli katkılarıyla toplantımıza katıldılar. Kendilerine teşekkür ediyoruz. Hiç kuşku yok ki, hem içerde hem dışarda olmazsa eylem sahneye konamaz. Dışardaki de gerekli, içerdeki de gerekli. Tıpkı Demokrat Parti'nin ilk zamanında Necip Fazıl Kısakürek'in de Türkiye'den Müslüman Kardeşler'le ilişkiyi kuran çok önemli bir mihrak olması gibi. Tarihimizde de böyle pek çok insan gelip geçmiştir.

Adnan Kurt

Ben Sayın Akşin'in "Emperyalizm ve gericilik, tarikat toplumları, şeyh toplumları ister" sözüne katılıyorum. Planlarını uygulayabilmesi için bu gereklidir. Bu bakımdan tarikatları önemsiyorum. Tarikatlarla ilgili Sayın Özilhan'ın bir açıklaması oldu, parti liderlerine ilişkin. Burada siz farklı bir şey söylediniz. Hanginizin söylediği doğru? Ben bu konulara duyarlı birisi olarak bunu öğrenmek istiyorum. Benim bildiğim şöyle: Amerika'ya gidiliyor. O tarikat lideriyle görüşülüyor ve gizli tutuluyor. Öbüründen çok daha farklı bir konum olduğunu düşünüyorum. Çünkü gizli tutulduğu için. Bir tanesi burada kamuoyunun önünde olmuştur. Diğeri, Mehmet Barlas'ın köşkünde Ilıcak'larla buluşmak anlamını taşıyan gizlilik içerisinde yapılmıştır. Bunun, bu toplumun yanıltılmaması için açıklanmasını istiyorum.

Atilla Aşut

Bu konuyla bağlantılı olarak bir şey söylemek istiyorum. Siz sevgili meslektaşım Özilhan'ın, Sayın Genel Başkanınızın Amerika'daki Moon tarikatının toplantısına katılmasıyla ilgili haklı eleştirisini, bunun neresi yanlış biçiminde bir soruyla yanıtladınız. Ben, sizin konumunuz gereği Genel Başkanınıza arka çıkmanızı doğal karşılıyorum. Ancak yurttaş olarak bu açıklamanızdan tatmin olmadığımı, size "Peki bunun neresi doğru?" biçiminde bir soru yönelterek karşılığını almak istiyorum.

Ali Topuz

CHP İstanbul Milletvekili

Efendim, konumuzun çok içinde olmamakla beraber, burada tartışılan bir konuda kimsenin kafasında soru işaretinin kalmaması için her şeyin açıkça konuşulması doğrudur. Bir kere bu konu, Türkiye'de ilk defa tartışıldığı zaman Sayın Baykal, yurtdışından dönüşünde bu konuyla ilgili kamuoyuna bazı açıklamalar yaptı. Bir kere bu toplantı Moon tarikatının düzenlediği bir toplantı değil. Kim söylüyor bunu? Siz o zaman ispat edin bu Moon tarikatının toplantısıdır diye. Yapmayın. Gerçekleri saptırmayın. Moon tarikatının toplantısı değil. Bu bir uluslararası organizasyon, her yıl tekrarlanan ve dünyadaki pek çok ülkenin yeni-eski liderlerinin İngiltere'den, Fransa'dan, Almanya'dan çağrılı olduğu, dünyanın önemli sorunları üzerinde konuşmaların, değerlendirmelerin yapıldığı bir toplantı. Şimdi böyle bir toplantıya katılıyor Sayın Baykal. Sonradan öğreniliyor ki, bu toplantıyı finanse eden 70-80'e varan kurum ve kuruluş arasında böyle bir tarikat da var. Böyle bir yerden hareket ederek, Türkiye'de yıllardan beri Atatürkçü düşünce doğrultusunda siyaset yapan ve bir partinin de genel başkanı olan bir kişiye bu kadar acımasız bir eleştiri yöneltmek ve üstelik bir de Türkiye'de bütün solcuların bir araya gelerek Atatürkçü doğrultuda birlik oluşturup Türkiye'yi bu tehlikelerden kurtarmak iddiasında olan insanların her bulduğu fırsatta bunu gündeme getirip ortaya koymasının samimiyetle bir ilgisi olduğuna inanmıyorum. Kusura bakmayın. Beni mazur görün. Ben sadece genel başkanım olduğu için söylemiyorum. Bütün hücrelerimle inanarak söylüyorum. Böyle bir meseleden dolayı bir partinin liderini suçlamaya kalkarsanız, siz tek başanıza kalmaya mahkûm olursunuz. Bunu yapmayın. Şunu da söyleyeyim. Diyelim ki, Moon tarikatının bir ilgisi var. Sayın Baykal'ın burada yaptığı şey nedir? Buradan kazancı nedir? Bunu yaparak ne istemiştir? İşbirlikçi mi olmuştur? Yoksa Moon tarikatının Sayın Baykal'a siyasal olarak kazandıracağı bir şey mi vardır? Birilerini memnun etmek için mi gitmiştir oraya? Yapmayınız bunu. Ama öbürü başka bir şeydir. Türkiye'de Ilımlı İslam diye ortaya sürülen ve arkasında da Amerika'nın olduğu aşikâr olan ve Türkiye'de o söylediğim afyon politikasının bir parçası olarak, insanlara bazı şeyleri önce hazmettirmek sonra da onlara dayanarak başka şeyleri yapmak için ortaya

konulmuş bir politikanın sözcüsü olan, okuryazarlığı şüpheli, ağlayarak sızlayarak derdini anlatmaya çalışan, belli ölçüde arkasından gidilmesi dahi düşünülen bir insan için söz konusu olmayacak bir adamı uluslararası platforma çıkarmaya kalkışmak, onu Türkiye'de önemli ve etkili birisi olarak kabul edip, onun desteğiyle siyaset yapmaya yönelmek başka bir şey. O nedenle mazur görün, biraz vaktinizi aldım. Ama ben Sayın Baykal'a bir haksızlık yapıldığı kanısındayım. Eğer istenirse bu konuyu bir başka platformda daha ayrıntılı bir şekilde yeniden konuşalım. Burada bununla ilgilenmeyen arkadaşlarımızın da sabrını bu noktada taşırmayalım.

Baki Özilhan

Ulusal Basın Ajansı Genel Yayın Yönetmeni

Başkan izninizle şunu söylemek istiyorum. Sayın Baykal'ın hangi amaçla oraya gittiğini, orada neden konuştuğunu, Esen Ünür "Niye geldiniz?" diye sorduğunda neden sinirlendiğini öğrenmek hepimizin hakkı.

Ali Topuz

CHP İstanbul Milletvekili

Bunların hepsi duygusal sözler.

Baki Özilhan

Ulusal Basın Ajansı Genel Yayın Yönetmeni

Duygusal sözler değil. Ayrıca, “Bunu yaparsanız yalnız kalırsınız” sözü de bana göre önemli değil, bizim yalnızlığımız da önemli değil; biz yalnızız. Önemli olan sizin söylediğiniz anlamda CHP Genel Başkanı’nın yalnızlıktan sıyrılması ve çoğunlukla buluşması. Bence önemli olan bu. Moon tarikatının temiz bir şey olmadığını bir kere kabul edelim. İkincisi, başkaları da varmış. Fethullah Hoca’nın toplantılarını Türkiye Yazarlar Vakfı düzenliyor.

Ali Topuz

CHP İstanbul Milletvekili

Yani bu toplantının Moon tarikatının toplantısı olduğunu ispat edebilir misiniz?

Baki Özilhan

Ulusal Basın Ajansı Genel Yayın Yönetmeni

Esen Ünür Hürriyet'te yazıyor ki, bugüne kadar Esen Ünür'ün yazdıkları hakkında hiç kimse böyle değildir dememiştir. Bence orada bir hata, bir eksiklik varsa, Moon tarikatının en son birlikte iş yaptığı insanlardan bir tanesinin, FBI'nın Karanlıklar Prensi diye adlandırılan Richard Perle ve MOSSAD'ın paravan örgütü Ayrımcılıkla Mücadele Örgütü olmasıdır. Şimdi bu örgütlerle bir araya gelen, ne olduğu belirsiz, ayrıca Fethullah Hoca'nın de destekçisi Moon tarikatı. Buradan ne kazandı, ne kaybetti, bunu tartışmıyoruz. Böyle bir olay var. Bu olayın Türkiye kamuoyunun gözünden neden saklanmak istendiği konusunda bir eksiklik var.

Ali Topuz

CHP İstanbul Milletvekili

Sayın Özilhan, kamuoyunun gözünden saklanan bir mesele değil. Kamuoyundan neden saklansın. Bu konu Dışişleri Bakanlığı'nın da resmen bildiği bir konu ve onların da bilgisi dahilinde katılınmış bir toplantıdır. Bu gizli değildir. Özel bir toplantıdır. Konuyu neden bu kadar büyüttünüz. Konumuzla niye bu kadar ilgisi olduğunu doğrusu anlayabilmiş değilim.

Evet efendim, başka sorusu olan var mı?

Meral Kence

Batı ile tarikat işbirliğinin bir başka alandaki faaliyetleri ki, bu çok önemli bir faaliyet. Bundan söz etmek istiyorum. Batı ile tarikat işbirliği bilimin de gelişmesini engelleme amacı taşımaktadır. İki ay kadar önce toplantılar düzenlemiş olan Bilim Araştırma Vakfı, Amerika'dan sanıyorum 4-5 tane bilimadamını getirtti ki, bunların ikisi Amerika'da Yaratılış Araştırma Derneği'nin başkanı ve başkan yardımcısıydı. Türkiye'de bireyleri, sorgulamayan, düşünmeyen, araştırmayan bir konuma getirmeye, yani daha önce söz edilen kul olmaya yönlendirmekteler. Aynı zamanda bilimsel gelişmeyi de engellemeye çalışmaktadırlar. Spesifik olarak işlenen konu "Evrim Teorisinin Çöküşü ve Yaratılış Teorisinin Doğrulanması"ydı. Bu alandaki Batı ve tarikat işbirliğine dikkat çekmek istedim. Teşekkür ederim.

Erol Bilbilik

Yazar, Aydınlık Gazetesi

Sayın Akşin'e bir sorum var. Satfet Lütfi Tozan'ın İngiliz casusu olduğunu biliyoruz. Rauf Orbay bir gizli mektup yazarak, onun İngilizlerle olan faaliyetlerini Milli Birlik Komitesi'ne sunmuştur. Bu doğru mudur?

Sayın Özilhan'a bir sorum var. Geçen gün NTV televizyonunda bir program vardı. Orada konuşan Ege Cansel, İslamlıkta sivil toplum örgütlerinin en başında gelenin tarikatlar olduğunu vurguladıktan sonra Fethullah Gülen cemaatinin dört dörtlük bir sivil toplum örgütü olduğunu söyledi. Fikrine katılsam da katılmasam da önemli değil, ama bu bilimsel bir gerçektir dedi. Bu sağ tariflemeye karşı solun nongovernment organizasyonlarının da o görüşün karşısında tariflenen bir tarif olduğuna değindi. Bunun, sivil toplum örgütü olup olmadığı hakkındaki görüşlerinizi almak istedim. Teşekkür ederim.

Sina Akşin

Tarihçi-Yazar, Ankara Üniversitesi

Maalesef haberim yok böyle bir mektuptan.

ü

Baki Özilhan

Ulusal Basın Ajansı Genel Yayın Yönetmeni

Ben de sivil toplum örgütü olarak görmüyorum. Tam tersi, mücadele edilmesi ve kökünün kazınması gereken bir güç olarak görüyorum.

Ali Topuz

CHP İstanbul Milletvekili

Ben de bir şey söylemek istiyorum. Bir grubun sivil toplum örgütü olabilmesi için üyelerinin kim olduğunun, yöneticilerinin kim olduğunun, bütün işlemlerinin ne olduğunun çok şeffaf bir şekilde ortaya konulması gerekir. Tarikatların hiçbirisinin böyle bir şeffaflığı yoktur.

Senday Özdamar

Ben sizin aracılığınızla Sayın Baykal'a bir şey söylemek istiyorum. Biliyorsunuz önümüzde bir seçim var. Sol birliğin iktidara gelmesi şart. Bu yüzden Sayın Doğu Perinçek'in burada okunan bildirisinde olduğu gibi, DSP, CHP ve İP'in ortaklaşa aday çıkarması sol birlik açısından önemli olacaktır. Ben bir seçmen olarak bunu sizden rica ediyorum ve eğer sol birlik gelecekse, bu üç partinin hazırlayacağı listelerden adayların da sol kişilikli insanlar tarafından oluşturulmasını istiyorum. Bu hepimiz için, Türkiye Cumhuriyeti için, Altı Ok için çok önemli. Ben bir seçmen olarak bunu yapmanızı rica ediyorum. Saygılarımla.

Ali Topuz

CHP İstanbul Milletvekili

Efendim bu genç arkadaşımızın temennisi, önerisi öyle sanıyorum bu salonda olan olmayan, ama Türkiye'nin bu doğrultuda gelişmesini isteyen bütün sağlıklı güçlerin beklediği, talep ettiği, arzuladığı bir gelişmedir. Bunu sağlama konusunda bazı güçlüklerin olduğu da herkes tarafından biliniyor. Ama hepimiz bunu sağlamaya çalışacağız. Ben yine İşçi Partisi'nin İstanbul'da düzenlediği bir başka toplantıda da ifade etmiştim; kişisel olarak böyle birlikteliğin gerekliliğine inananlardan birisiyim. Hem de bunu savunanlardan birisiyim, ama konunun sonuca varabilmesinin önündeki engellerin zor olduğunu da görüyorum. Bu engellerden önemli biri de, bu sıralama yapılırken en başta saydığımız partinin bu konuya yaklaşımından kaynaklanıyor. Ama bir duygusallık yaratmamak için bir eleştiri yapmak istemiyorum. İyi niyetle bu işi sonuna kadar götürmeye çaba sarf edeceğiz hep beraber. Bundan emin olabilirsiniz. Bundan fazla bir şey söyleme yetkim ve hakkım yok.

Necla Ülkü Kuglin

Konferansa katılamadığı için üzüntülerini bildiren, sevgi ve dostluk duygularını gönderen Orman Mühendisleri Odası Genel Başkanı Salih Sönmezışık mesaj gönderdi.

Ferit İlsever

Aydınlık Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni

Değerli konuklar, geçen oturumun sonunda yaptığımız tartışmayla ilgili bir yanlış anlama olmaması için bir açıklamada bulunmak istiyorum. Söz alan arkadaşlar tamamen kendi inisiyatifleriyle, kendi iradeleriyle söz alıp soru sordular. Sayın Ali Topuz'un açıklama yaptığı, hepimizin dinlediği bir konu üzerinde birkaç ayrı yerden ısrarla aynı yönde sorular gelmesinin, sanki böyle bir organize durum varmış gibi anlaşılmaya yol açmaması için söylüyorum. Şahsi görüşüm ise şudur: Sayın Ali Topuz'un ne dediği hepimiz tarafından anlaşılmıştır. Hem vaktimizin darlığı bakımından, buralarda tekrar yapmamak gerekir. Ayrıca bir CHP yetkilisini burada bulmuşken sol güçbirliği ile ilgili tamamen oturumun dışındaki konularla da vakit kaybetmemek gerekir diye düşünüyorum. Toplantının başında tabii, burada hepimiz düşünce, tartışma, ifade hakkını özgürce kullanacağız dediğimiz için bu hak kullanılmaktadır. Bir yanlış anlama olmaması için bu açıklamayı yapma gereği duydum. Teşekkür ederim.

IMF-DÜNYA BANKASI PAKETLERİ VE İRTİCA

Bayram Meral

Türk-İş Genel Başkanı

Oturum Başkanı

Saygıdeğer izleyenler, değerli konuşmacılar, basınımızın değerli çalışanları. Aydınlık Dergisi'nin "Cumhuriyetimizin 75. Yılında Batı ve İrtica Konferansı"nın öğleden sonraki toplantısına hoş geldiniz.

Ülkemizde çok önemli durumların geliştiği bir ortamda böyle bir toplantının oluşu, burada çok saygıdeğer siyaset adamlarımızın, bilim adamlarımızın, yazarlarımızın konuşmasının geleceğimize önemli ışıklar tutacağına kaniyim. Konuşmamı çok fazla uzatmak istemiyorum. Ama özellikle şunu söylemek istiyorum; IMF ve Dünya Bankası'nın dünyada yönetmeye çalıştığı sistem, hepimiz birlikte izliyoruz ki, bir sıkıntı ve bir bunalım dönemi yaşatmaktadır. IMF ve Dünya Bankası'nın, 24 Ocak kararlarıyla, 5 Nisan kararlarıyla ve bu geçiş dönemlerinde birçok kararıyla ülkemizde yaratmak istediği sıkıntıları ve sorunları hep birlikte yaşadık. Biz çalışanlar olarak her zaman bir konuya parmak bastık. Dedik ki, elden gelen oyun olmaz, o da istediğin zaman bulunmaz. Onun için IMF ve Dünya Bankası'na ve benzeri uluslararası tekellere gönül vermektense, 1919'larda her türlü imkânsızlığa rağmen yorganını satarak, tenceresini satarak devletine vergisini veren, ülkesinde büyük yatırımlar, hamleler yaratan halkına güven, çalışanına güven, çalıştıranına güven dedik. Ve bugün bizim bu haklılığımız bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Bu arada değerli arkadaşlarım, ışık tutması bakımından söylemek istiyorum. Bu irticai konularda Türk-İş Başkanı oturup hiçbir şey söylemedi denmemesi için, özellikle şunu arz etmek istiyorum; Türkiye Cumhuriyeti bir İslam ülkesidir. Allah'a karşı dini vecibelerini yerine getiren her insana saygımız vardır, hürmetimiz vardır. Ama kutsal dinimizi siyasi çıkarları için, kişisel çıkarlarına alet eden hiçbir insana saygımız da yoktur, sevgimiz de yoktur. Bu nedenle, biraz önce arz ettiğim IMF'nin ve Dünya Bankası'nın yarattığı

sıkıntılar, sorunlar, bunalımlar ve yokluklar, dar gelirli vatandaşı, hatta büyük ölçüde okuma arzusunda olan gençlerimizi, demokratik, laik Cumhuriyet'i ortadan kaldırmaya çalışan kişilerin tuzağına düşürdüğünü de üzülerek izliyoruz. İslam, bütün İslam âleminin ortak servetidir. O servetin bütün İslam âlemi tarafından korunmaya, saygı duyulmaya ihtiyacı vardır. Birileri İslamiyeti korumaya görevli değildir, yetkili değildir, bunu da arz etmek istiyorum. Değerli arkadaşlarım, bugün bizim gündemimize sunulan, "IMF-Dünya Bankası Paketleri ve İrtica".

AMERİKANCI ASKERİ DARBELER VE İRTİCANIN BESLENMESİ

Cüneyt Arcayürek

Gazeteci-Yazar, Cumhuriyet Gazetesi

Böyle bir konuşma için iyi hazırlandığımı söyleyemem. Biraz da oldubittiyle karşılaştım. Kıramayacağım arkadaşların baskısını…

Her neyse. Burada şöyle bir ufuk turu yapabiliriz birlikte.

Oradan buradan, derken bir noktada buluşur olaylar. Geçmişten günümüze mozayikler, renkli kimi olaylar. Bir dizi halinde sıralanınca belki kimi sonuçlar çıkar karşımıza.

Önce tarihsel bir saptama yapmak istiyorum. Yıl 1949. TBMM'deki bir konuşmadan bir bölüm burada yinelenebilir.

Okuyorum: "İlk mekteplerde din dersleri okutturmaya başlayan bir hükümetin başkanıyım. Bu memlekette Müslümanlara namazlarını öğretmek, ölülerini yıkamak için İmam Hatip Kursları açan bir hükümetin başkanıyım. Bu memlekette Müslümanlığın yüksek esaslarını öğretmek için İlahiyat Fakültesi açan bir hükümetin başkanıyım."

Bu söylemler yabancı gelmiyor kulaklarımıza. Belki içinden acaba Süleyman Demirel'in bir seçim öncesi TBMM'deki bir konuşmasından alıntı mı diye geçirenler çıkabilir. Ya da Adnan Menderes'in.

Hayır, bu konuşma –tarihi de biliniyor– 1949'da Meclis kürsüsünden yapılmış. Konuşan, zamanın CHP hükümetinin 1950 seçimlerinden önceki son başbakanı Şemsettin Günaltay.

Günaltay'ı 1949 yılında bırakalım. Uzun bir zaman atlayışı; 1982'ye gelelim; 33 yıl sonraya. 12 Eylül darbecilerinin hazırlattığı, üzerinde son söz sahibi oldukları Anayasa'yı Milli Güvenlik Konseyi'nde görüşüyorlar. Beş paşa! Başta Evren Paşa! 1962 Anayasası'na son şekli verecekler.

Tartıştıkları konu; Anayasa’ya zorunlu din derslerinin konulup konulmaması. Beş paşadan birinden itiraz geliyor. Okul çağında zorunlu din dersinin genç dimağlarda ve laik eğitimdeki tahribatına değinen karşı çıkma. Fakat Evren Paşa direniyor. Diyor ki; “Bize analar babalar başvurdu. Çocuklarımız bir tek dua bilmiyor. Ölsek arkamızdan dua edemiyorlar, din cahili. Ölülerin arkasından neler söyleneceğini de bilmiyorlar. Bu sebeple okullara mecburi din dersi koymamız gerekiyor.”

Anayasa’ya zorunlu din dersi böyle giriyor.

1949’daki konuşmayla, Evren Paşa’nın Anayasa’ya zorunlu din dersi koydurmak için Milli Güvenlik Konseyi’ndeki konuşması arasında fark bulabilir misiniz?

Din, yıllar boyu yönetici kadrolar tarafından sömürüle sömürüle, kitlelerin eğilimlerine devletin çağdaş kurallarını kurban ede ede bugünlere taşındı.

Atatürk’ten sonra din ve eğitimi konularında bir reform yapma anlayışı hiçbir devlet yöneticisinin aklına bile gelmedi. Kolay yoldan hareket eden “seçilmiş kadrolar”, din ve eğitimini daha çağdaş kurallara oturtmayı deneyecek yerde, yüzyıllardır sürüp gelen gelenek ve görenekleri uygulamayı yeğlediler.

Kitlelerin baskısına karşı dirençli olmak… Asıl sorun buysa, yerine getirmek akıllarının ucundan bile geçmedi siyaset adamlarının…

İsmet Paşa ve çevresindekiler ya da daha doğru bir saptama ile Atatürk’le birlikte gün görmüş CHP: … Kuşku yok, devrimleri savunan kadrolardı. Büyük bölümünün Atatürkçülüğünden kuşku duyulamazdı.

Şemsettin Günaltay’ın Meclis’te ortaya koyduğu gerçeğe değişik bakış açılarından birini, belki de değerli bir anıyı Falih Rıfkı Atay bir yazısında dile getirmiştir. Atay’ın yazdığına göre, Genelkurmay’dan bir general Cumhurbaşkanı İnönü’ye bilgi sunmak göreviyle Çankaya Köşkü’ne gelir. İnönü, generali kabul eder ve yazı masasının üzerindeki Ulus gazetesinin birinci sayfasındaki manşeti eliyle göstererek, “Ne dersin?” diye sorar. Manşet, din dersleri ve imam-hatip okullarının açılışıyla ilgilidir.

General, manşete bakar, İnönü’ye “Korkarım Paşam” der.

İnönü, “Korkma” der generale: “Biz önleriz.”

Paşa neyi önleyecektir? Kubilay olayına benzer bir eylemi, bir hareketi mi? Yoksa yavaş yavaş laik Cumhuriyet‘ten sapmaları mı?

Fakat, İnönü devletin gücünden kaygı duymuyor. Tek parti hâlâ işlevini sürdürüyor. Çok partili yaşama geçilmiştir, ama İnönü’nün olası bir iktidar değişiminden de korkusu yok gibidir.

Demokrat Parti‘yi kuran Celal Bayar’la yaptığı ilk görüşmede, partiye izin verirken tek bir koşul aramıştır. Laikliğe karşı hareketlere izin vermemesini, din sömürüsü yapılmamasını!

Bayar, İnönü’ye göre belki yeterli değildir, ama Atatürk’e ve devrimlere bağlı olduğu bilinir.

Şu ara bir sonuç çıkarsak, ne diyebiliriz: Darbelerin sonuncusu din konusunda laik Cumhuriyet’e ters düşen kararlar almıştır, ama daha çok sivil yöneticiler, partiler, gerici kadrolarla oy peşine düşen siyaset adamları din konusundaki sömürü yarışında daima başı çekmişlerdir.

Gericiliğe kayış sürecini daha başka örneklerle daha değişik dönemlerde, daha değişik konularda da irdeleyebiliriz.

Şimdi bir başka tarihsel anı, önümüze yeni bir ufuk açabilir. 1950 seçimleri din konusunu din adamlarıyla siyasete bulaştırdı. Demokrat Parti Ankara listesine Hacıbayram Vaizi Ömer Bilen koyarken, Cumhuriyet Halk Partisi, Ticani tarikatı önderi olduğu sonradan daha da açık seçik ortaya çıkan Kemal Pilavoğlu’nu listesine aldı. Dinselliği kullanarak oy avcılığının ilk işaretleri.

1950’de Demokrat Parti iktidara geldi ve ellerinde sopalar, baltalar, çekiçlerle yobazlar Atatürk heykellerine, büstlerine saldırmaya başladı.

Ticani grupları. Sakallı, kara suratlı. Demokrat Parti, Atatürk’ü korumak için yasa çıkarmak zorunda kaldı. Pilavoğlu hapishaneye atıldı. Ama bu

kıpırdanış asla duraksamadı. O günlerden sonra oy kaygısıyla dinsel çevreleri, hatta masum Müslüman halkı seçimlerde kullanmak "demokrasimizin vazgeçilmez başlıca öğesi" haline geldi.

Gericiliği sadece dinsel konulara hapsetmek de doğru değil. Demokrat Parti başka alanlarda da gerici davranışların tutsağı oldu. Örnek mi? Anayasa'yı değiştirmek başlıcası. Anayasa değil Teşkilat-ı Esasiye Kanunu… Genelkurmay değil Erkan-ı Harbiye… Vesaire…

Ya başka, ama çok çarpıcı örnek: Demokrat Parti, halkın baskısıdır diyerek ezanı tekrar Arapça okumaya olanak sağladı. Türkçe ezan yok edildi: Anlaşılmayan bir dilde ibadete çağrı! Üstelik bu girişimler, bu sonuçlar Atatürk'e bağlılığından kuşku duyulmayan Bayar ve Demokrat Parti'nin önde gidenleri tarafından uygulamaya alınıyordu: Müslüman Halkın İslam Kurallarına Göre Yaşaması

Türkiye, Demokratların hemen her seçimde Müslümanlığı sömürerek geldiği on yıllık iktidarını 1960'ta noktaladı. Bu on yıl içinde başbakanlar, bakanlar oruç tutmaz, ama oruç tutarmış gibi görünerek halkı kandırırlardı.

27 Mayıs 1960'ta ilk ordu müdahalesi geldiği zaman Türk kamuoyundaki asıl tartışma rejim üzerineydi. Gelişen, kanser gibi yayılan gericilik özlemlerinin henüz bugünlerde olduğu somut birtakım örnekler vermediği bir dönem.

Fakat 1961'den sonra yeniden parti kurulmasına ve seçimle gelecek bir iktidara kapı aralandığında, düşman kapıda yine göründü. Din sömürüsü partilerin gizli silahı olarak yine gündeme girdi.

1960 müdahalesi, rejime çağdaşlık kazandıracak bir gelişme gösterdi. Sol bir partiye TBMM'ye girme olanağını tanıdı. 1960-1970 arasında din sömürüsü yapan siyaset adamları ve CHP dışında partiler vardı, ama dinci bir parti henüz siyasal alanda görülmemişti. Mevcut sağ partiler, örneğin "cuma namazına başbaşanlık makam arabasıyla ilk kez giden başbakan olmakla övünen Demirel" kuşkusuz bir dinci parti kimliği vermediği Adalet Partisi ile din sorununu sömürüyordu. Ama, şeriat özlemleri ile yola çıkmıyordu. Daha o aşamaya gelmemişti Türkiye. Şeriat özlemlerinin

partileştiği döneme girmemişti. Fakat, 1960-1970 arası şeriat partileri, şeriat akımlarının genişlemesi için bir “kuluçka dönemi” kabul edilebilir.

Şeriat hevesleri, dinci parti özlemlerinin yeraltından yeryüzüne çıkmaya başladıkları bir dönem; 1960-1970 arası.

Menderes’le imam hatip okullarına hız verildi. Fakat Demirel’le bu hız doruğa ulaştı. Siyaset yaşamımıza Demirel’in armağanı olan Tansu Çiller ise, aynı kervanın son halkasıydı.

İnsanı güldüren bir sahne var: Kenan Paşa, devr-i iktidarında en az imam-hatip okulu, lisesi açmakla övünür arada sırada.

İyi ama, aynı Kenan Paşa, tarikatların kız erkek ayırarak, sadece dinsel eğitim gösterdikleri okulları ki, bunlara pansiyon adı veriliyor, kamulaştırmaya cesaret edemedi. Bu yolda bir yasa taslağı hazırlandı. Fakat dinci kesimlerin desteğine gereksinim duyan Evren Paşa ve dört general, bu okulları, yurtları kamulaştıramadılar. Yasa yok oldu.

Şimdiki duruma bakalım: Türkiye’de siyasal odak noktalarının üzerinden bir 28 Şubat geçti. 28 Şubat’ta Milli Güvenlik Konseyi’nde alınan kararların bir tanesi, tarikatlara bağlı okul, yurt veya pansiyonların devletleştirilmesi, kamulaştırılmasıydı. İki yıl geçti. Kesintisiz 8 yıl eğitimi gerçekleştiren Milli Eğitim Bakanlığı tarikatların bu karanlık kapılarına el atamıyor. Bu kez bahane şu: Bu yurtları kamulaştırmak için trilyonlar lazım! Öyle diyorlar.

1970’ten sonra dinci çabalar siyasallaştı. Milli Nizam, sonra Milli Selamet geldi. Sol zaten parçalıydı. Sağ artık tek başına iktidarı düşlerde görecekti. Dinci parti, 1980’den sonra Refah, ayrı bir kesimin, Müslümanlığı kullananların odak noktası. Gericilik, böyle böyle büyük tehlikeye dönüştü. Gericilik, böyle böyle sadece din konusunda değil, başka alanlarda da kendine yol açmaya girişti.

Bugün kıyafet yasasını uygulayabiliyor muyuz? Gidin İstanbul’da Fatih’e… Cübbeler, sarıklılar, çarşaflılar semti. İran, Fatih’te kol geziyor.

Bakınız siyaset alanına: Türbanı siyasal bir simge, bir slogan haline dönüştürdüler. Askerlerin önayak olduğu bir hareket sonucu istifa edip iktidardan giden Refah'ın yerine Arabın gelmesi sağlandı. Refah'tan sonra Fazilet, türban konusundaki direncini hâlâ gösteriyor. YÖK'teki türban karşıtı uygulamaların kaldırılmasını istiyor. Hatta dileyen kişinin devlet dairelerine başörtüsüyle gitmesini istiyor.

Anap Lideri Mesut Yılmaz, Fazilet gibi olmasa da, başka bir söylem tutturuyor: Türban uygulamalarını yumuşatalım!

Sol partimiz Ecevit; Fethullah Gülen'le içli dışlı görüşmeler yapıyor. Cumhurbaşkanı Demirel, Gülen'in ödülüne layık olmayı kabullenebiliyor.

TSK dün olduğu gibi bugün de “laik, demokratik, sosyal hukuk devletini” koruyacağını, kimi zaman haftada dört kez sözlü veya yazılı açıklamalarla duyuruyor.

Seçim geliyor. Demokratik Sol Parti'nin kurduğu hükümet programında irticaya karşı savaşım yok.

Cumhurbaşkanı'ndan eski-yeni başbakanlara, solcu-sağcı bakanlarla yöneticilere kadar bütün bir devlet 28 Şubat'ı dillerine almamak için üstün bir çaba gösteriyorlar. ABD ise, CIA ajanlarının, CIA yorumcularının hazırladığı “Ilımlı İslam” projesini Türkiye'ye monte edebilmenin hazırlığı içinde.

Din konusu siyasal sömürü olduğu sürece, şeriat korkusundan kurtulamaz Türkiye.

Askerleri sahnenin ön sıralarında göstermemek için Demirel'lerin, Yılmaz'ların, hatta Ecevit'lerin çabası boşuna.

En büyük tehlike irtica ve Ilımlı İslam yanlısı Amerika!

IMF PAKETLERİ VE EZİLEN DÜNYA

Prof. Dr. Korkut Boratav

İktisatçı, Ankara Üniversitesi

IMF ve Dünya Bankası paketleriyle irticanın ne ilgisi var, diye düşünenler var mı bilmiyorum, ama bu topluluğun dışında olan insanlardan, toplantıyı basından izleyen kişiler bu soruyu akıllarına getirebilirler. Gerçekten de IMF ve Dünya Bankası iki uluslararası kuruluştur; biz de bunların üyesiyiz. Çok yetenekli ve yüksek nitelikli uzmanlar çalıştırırlar. İktisatçı, büyük ölçüde uzmanlar, ama diğer alanlardan da insanları çalıştırıyorlar. Bunlar çeşitli ülkelerden gelirler, ortak özellikleri de kurumun içinde oluşur, ama kurumun dışında çok farklıdırlar. Size, Başkan'ın izniyle bir anımı anlatayım. Bundan on yıl kadar önce beni bir Dünya Bankası seminerine davet ettiler. Niye? Bazen aykırı görüşleri de öğrenmek istiyorlar; kendilerini sınamak için yahut bizim dışımızda neler oluyor falan diye. Biz de gittik. Benim gibi aykırı dediğim çevrelerden gelen insanlar vardı. Seminere katıldık, katkılarımızı yaptık, tartıştık. Akşam da bir davet verdiler. Ama resmi resepsiyon değil, birinin evinde. Toplantıyı örgütleyen dairenin başkanı mıydı neydi, onun evinde. Gittik, sıcak bir atmosfer oldu. Bu Dünya Bankacılar toplandılar orada, biz de onlarla konuşuyoruz. Biraz sonra baktım, bunlar kaptırmış gidiyorlar. 1968 kuşağındanız biz diyorlar. Bütün Amerikalılar, Vietnam karşıtı nümayişlere katılmışlar, bunu özlem ve övünçle anlatıyorlar. Gerçekten o topluluğun içindeki izlenimlerimizle sınırlı kalsa, Dünya Bankası'nı solcular yönetiyor diyeceksiniz.

Değerli Hocam Sadun Ağabeyimiz bilir, Türkiye'nin de Dünya Bankası'nda temsilcileri vardır; yani uzmanlar katında, üst katında da vardır. Benim tanıdığım Dünya Bankası'nda temsil edilen Türk uzmanlarının çoğunluğu solcudur. Hatta Marksist olanlar, Marksist gidenler vardır. Şimdi ne düşünüyorlar bilmiyorum, ama hatta bir arkadaşımız bir kere bunlardan birisi için şöyle bir yazı yazmıştı. Belki de Uğur Mumcu, iyi hatırlamıyorum. Bu arkadaşı Arjantin'e görevlendirmişler, herhalde gizli Marksist olarak Arjantin'de devrim çıkarmak için programları veriyor diye, böyle latifeli bir yazı yazmıştı. Şimdi, özetle bu insanlar irticacı, gerici mi;

değil. Çoğunlukla Batılı, alafranga, hatta dediğim gibi, öz hayatlarında belki solcu. Amerikalılar Demokrat Parti’ye oy veriyorlar. Türkiye’ye gelseler muhtemelen sol partilere de oy verebilirler. Fakat bu oturumun, programın temasını eleştirmek için değil, tersine, desteklemek için söylüyorum; kurumlarının programları ve ideolojileri, Türkiye de dahil olmak üzere tüm dünyada gericiliği, irticayı geliştiriyor, hatta ona yol açıyor.

Şimdi bu genel tespiti destekleyecek bir iki şey ekleyeceğim. Bundan birkaç yıl önce bir televizyon beni özelleştirme açıkoturumuna çağırdı. Bu açıkoturumda bir bakan ve o tarihte özelleştirme işlerinden sorumlu kurumun başkanı vardı. Konuşma şöyle başladı: “Devlet niye süt ve et üretsin? Bunlardan kurtulsun ki asli görevlerine dönsün.” Şimdi, tabii bu arada süt ve et üretiminden de koptu, asli görevlerine döndü mü? Ben orada şunu söyledim: “Sizin bu çok makul görünen önermenizle başlayan süreç orada bitmez. Bir müddet sonra göreceğim, ‘devletin asli görevleri de neymiş, o görevlerden de elini çekmesi lazımdır’ savlarını ileri sürmeye başlayacaksınız. Yani bununla başlayan süreç, devletin et ve sütten çekilmesiyle başlayan süreç, sonunda devletin asli görevleri dediğiniz bütün alanlardan çekilmesiyle sonuçlanacaktır.” Tabii kabul etmediler.

Peki kabul edelim, devlet süt ve etten, üretimden elini çekti, asli görevlerine döndü. Bir kere gördük ki, devletin süt ve ette bulunması da önemli bir kamu hizmeti içeriyor. Sonra bunlar da keşfettiler. Biz zaten biliyorduk, ama onu bırakalım, nedir devletin asli görevleri? Devletin asli görevleri kamu hizmeti demektir. Ne demek kamu hizmeti? Kamu hizmeti demek, devletin kâr ve kazanç güdüsü dışında toplu çıkarları izleyen faaliyette bulunması demektir. Kamu hizmeti denince kâr ve kazanç güdüsü yoktur. Fiyatlandırma yoktur, piyasa yoktur. Fiyatlandırma ve piyasa olmayınca da o hizmeti satın alamazsınız; yani müşterisi değilsiniz, o hizmeti sunan da satıcı değildir. Yani satıcı-müşteri ilişkisi yoktur. Kamu hizmeti çok geniş bir alan oluşturur. Ormanlardan başlar, bilime kadar gider. Kamu hizmetinin bir özelliği vardır; nasıl sunulacağı, eğer toplumumuz demokratikse insanların katılımıyla sağlanır. Piyasa hizmetinin özelliği ise paranıza göre sağlanır. Piyasaya çıkan talep, cepteki cüzdana göre belirlenir. Siyasetin belirlediği kaynak tahsisi ise, ideal olarak her vatandaşın eşit oyla girdiği bir süreçte belirlenir. Şimdi, kamu hizmeti önemli bir alan oluşturuyorsa, özellikle vatandaşların en kalabalık alanını oluşturan çalışan

insanlar, yani işçi ve köylü sınıfları, kamu hizmetinin kendine sunulmasını sağlamaya çalışırlar. Yani, siyasetle ilgilidirler. Devleti etkilemeye çalışırlar. Biz biliyoruz ki, devlet güçlü sınıfların kontrolündedir. Güçlü sınıflar devleti muhasara etmiştir, sarmıştır ve onu adeta tutsak almıştır. Fakat, eğer demokratik dediğimiz süreç, şu veya bu biçim altında iyi çalışırsa, bu kuşatma yıpranır. Yani, halk sınıfları da şu veya bu süreçle kaynak tahsisini siyaset aracılığıyla belirlemeye çalışırlar. Zenginler cüzdanıyla piyasayı savunurlar, piyasa belirlesin derler; yoksullar ise oylarıyla ve siyasete katılmayla kamu hizmeti alanı genişlesin derler. Dolayısıyla zengin der ki; parası olan okusun ve paran kadar sağlık hizmeti satın al. Halk da der ki; hayır, bu kamudur, kamu hizmetidir, kamusal alandır. Buraya benim istediğim kadar vereceksin; çünkü ben halkım, seninle Levent'in villalarında oturan adamın ne kadar oyu varsa benim de o kadar oyum vardır.

Şimdi, bütün mesele şudur; kamu hizmeti, kamusal alan daraldıkça, işte IMF ve Dünya Bankası programları da bunu içerir: "Kamusal alan daralsın, piyasa alanı genişlesin." Yani parayla hükmedebileceğimiz kaynak tahsisi, ekonomik faaliyetler alanı genişlesin, siyasetle belirleyeceğimiz kaynak tahsisi, ekonomik faaliyetler alanı daralsın. Halk da aksini ister. IMF küçük devlet ister. Hangi anlamda küçük devlet ister; ekonomik ve sosyal işlevlerinden mümkün mertebe sıyrılmış devlet. Bana devlet asli hizmetlerine dönsün diyen şahıs, nedir sağlık veya eğitim mesela dedi. O süreç, o konuşma anında da başlamıştı, ama giderek hızlanarak yaşanıyor. Biz buna, istiyorsanız sosyal güvenliği de ekleriz. Sağlık, eğitim, sosyal güvenlik. Bu alanlar, bizim kamusal alan dediğimiz alanlardır. Dünya Bankası ne yapıyor? IMF ne yapıyor? İlk başta tam giremediler, ama yavaş yavaş bu alanların da piyasa tahsisine, yani parası olana hizmet verecek şekle dönüşmesinin programlarını yapıyorlar. Yavaş yavaş diyorum, bu süreç başka türlü başladı. Eskiden, efendim dışa açılalım, ekonomik hayata müdahaleleri azaltalım, koruma azalsın vs. gibi demokrasiyle hiçbir ilgisi olmayan alanlarda başladı. Bu önlemlerden bazılarını benimsemiş olmaları mümkündür. Efendim, nedir, fiyatlar düşük tutuluyor, kuyruk var, herkes bir teneke sıvı bitkisel yağ alabilmek için sabahtan akşama kadar kuyrukta bekliyor. Şimdi bunlar serbest bırakılsın ki, hiç olmazsa kuyruktan kurtulalım. Efendim vitrinler niye boş gibisinden şikâyetler. Ama bunlarla başlayan süreç geldi, bizim kamusal alan dediğimiz, kamu hizmetleri alanı

dediğimiz, devletin asli hizmetleri dediğimiz alanlara girdi. Nedir savlar? Şunlar söyleniyor: Eğitim, temel eğitim, yani ilkokul parasız olmalı. Ondan sonrası okuyanın ödemesiyle finanse edilmelidir. Niye? Çünkü ortaöğrenimden başlayarak üniversite tahsiline girerek okuyanın, daha sonra geliri yükselecektir, kendisine verilen bu imkânı para olarak geri alacaktır. Dolayısıyla o parayı peşinen alalım kendisinden. Yani mühendis olacak adamın 25-30 yaşından 65-70 yaşına kadar elde edeceği ilave geliri, okuyan çocuk peşinen ödesin. Sağlık, koruyucu hekimlik bedava olmalı, sağlık hizmetleri yararlananın ödeyeceği şekilde organize edilmelidir. Ya finanse edemiyorsan; özel sağlık sigortasına girersin ve işverenin de katkısıyla, yani en zengin ülkelerden biri olan Amerika'da olduğu gibi topluca sağlık hizmetinden, sağlık sigortasından yoksun olduğun bir düzene girersin. Peki, ne oluyor? Şöyle düşünelim, küçük devlet bu şekilde küçülüyor.

Bu arada, bu küçülen devlet sloganına kendini kaptıran dostlarımız da oldu. Çünkü bu dostlarımız aydın dostlarımız, solcu arkadaşlarımız. Bunlar devletten o kadar eziyet çekmişler ki, küçük devlet ve devletçilik dendiği anda akıllarına polis, jandarma, toplanan kitaplar, yasaklanan dergiler, işkence aletleri geliyor. Küçük devleti savunan IMF'cilerin ise aklına bu gelmiyor. Orada küçülmesi için IMF ve Dünya Bankası'ndan hiçbir baskı duymadık. Bizim eğitim sisteminin içine giriyorlar da, emniyet sisteminin içine girmiyorlar. Emniyetin baskıcı işlevlerini tasfiye edin de biraz trafik polislerini artırın, teşkilatı lağv etmeyin. Mesela Dernekler Masası var. Lağv edin, hepsi trafiğe çıksın. Hatta hepsi gitsin, eğitim görsün, öğretmen olsun. Hayır, böyle bir müdahale yok. Küçük devlet deyince onlar, eğitim ve sağlıktan devletin elini çekmesini anlıyorlar, sosyal güvenlikten elini çekmesini anlıyorlar. Bizim sevgili dostlarımız ise, devlet küçülüyor, aman ne iyi diyorlar. Devlet küçülüyor, ben özgürleşiyorum. Ama bizim IMF, Dünya Bankası programları bize kanıtlamıştır ki, devlet ekonomik, siyasi işlevlerinde daraldıkça, baskıcı işlevlerindeki faaliyet alanı genişliyor. Bu ikilemi senelerdir söylüyoruz, yazıyoruz, bir türlü iletişim kuramıyoruz bu arkadaşlarımızla.

Şimdi gelelim gericiliğe nasıl destek olduğuna. Bu kamusal alan daraldıkça, yani geniş halk kitlelerinin, siyasi iktidarlardan ve devletten beklentilerinin tabanı yok oldukça –yani giderek kayboluyor–, ben

devletten ne bekleyeceğim? Şimdi sadece kamu hizmeti değil başka alanlar da var. Onu da söyleyeyim; Cumhuriyet rejimi, Kemalist Devrimler sırasında eğitim ve sağlığı tabii bedava yaptı, bunu hiçbir zaman tartışmadı. Hatta bunu neredeyse bir görev yaptı. Okusun çocuklar diye topladı okullara. Daha sonra parlamenter ve çokpartili rejim, halk kitlelerine başka ödünler de verdi. Yani halk kitleleri, sadece eğitimin, sağlığın, sosyal güvenliğin, iş yasalarının gelişmesi için katkıda, etkide bulunmadı. Başka şeyi de oldu. Ne oldu? Yüksek taban fiyat verildi, kartvizitli istihdam sağlandı, gecekondulara temel hizmetler gitti, belediye hizmetleri gitti, zaman zaman imar afları oldu. Yani, kentli yoksulların yaşadığı, bugünlerde herkesin popülizm diye kötü gördüğü alanlara genişledi. İyi ki de genişledi, onu da söyleyeyim. Popülizm düşmanlarının aslında antidemokratik içgüdüleri olduğunu düşünüyorum. Bütün bunların sonunda, siyasi iktidarın kendilerine vereceği bir şey oldukça demokrasiyi sevdi halkımız. Aydınlar niye demokrasiyi sevdi; insan haklarını genişlettiği ölçüde sevdi. Böylece bu iki akım bir şekilde çokpartili rejimin sosyal tabanını; birisi fikri ve entelektüel meşruiyetini, öbürü de kitlesel meşruiyetini sağladı. Eğer siz kamusal alanı daraltırsanız, yani devletin eğitimden, sağlıktan, sosyal güvenlikten, temel kamu hizmetlerini sunmakla uğraştığı alanları daraltırsanız, niçin artık halkımız siyasi iktidardan bir şeyler beklesin. Yani katılımının etkisi ortadan kalkınca niye siyasetle ilgilensin? Meşruiyeti kaybolmayacak mıdır rejimin? Parlamenter rejim devam etse bile bu, şu anlama gelir: Bu rejim, seçkin ve güçlü kuvvetlerin, mekanizmaların, sınıf ve katmanların kaynak tahsisini kendi lehine çevirmeleri için kullandığı bir mekanizma olur. Halk kopar; rejimin destekçisi veya savunucusu olmaktan kopar, uzaklaşır. Ne olur uzaklaşınca; işte o zaman bireyler kendi başlarına kalırlar. Eğer bu ortamı gerçek anlamıyla sol hareketler, gelişmeleri için uygun bir zemin biçiminde kullanamıyorlarsa, insanlar tek başına kalır. Tek başına kalan insanın kendini suçlu görmesi en doğal şeydir, başarısızlıktan kendini suçlu görür. Bireyciliktir bunun sonu, bireyciliğin ekstreme doğru bizi götürdüğü noktalar ise ya anarşizmdir, ya faşizmdir ya da şeriatçılıktır. Karanlık akımlar, bu ortamlarda başarılı olur, zaten bu ortamlarda da başarılı olmuştur. Niçin, Türkiye Cumhuriyeti'nin bence altın çağı olan 1960'ı izleyen on beş yıl boyunca –ikinci altın çağ diyelim, birincisi de Kemalist atılımların olduğu altın çağdır–, aydınlık ve sol akımlar, fikir hareketleri, fikir çoğulculuğu, plüralizm gelişirken, 1982 Anayasası'ndan sonra gericilik ve irtica gelişmiştir? Çünkü halk kitleleri, kendilerinin siyasi

iktidarla bağlarını kuran o sosyal devletin, devletin kamusal alanının daralmasına karşı, yalnızlık ve çaresizlik içinde gericiliğe, şovenizme, faşizme ve irticaya sarılmışlardır. İşte bu nedenle, bu sevgili vatandaşlarımızın, eski solcu arkadaşlarımızın uzman olarak hizmet ettiği IMF ve Dünya Bankası, kamusal alanı, sosyal devleti, refah devletini yok ederek, her şeyi piyasaya teslim ederek, zenginlerin tahakkümünü kuracak bir ekonomik rejim yaratmaya katkı yaparak, irtica ve gericiliği de –belki istemeyerek– büyüttüler. Gelip, ağlayıp zırlıyorlardı; "ne olmuş memleketin hali" diyorlardı. "Sen yaptın kardeşim" diyoruz, anlatamıyoruz.

Bunlardan, yine çok sevdiğimiz bir arkadaşımız Arnavutluk'u yönetmekle görevlendirildi. Kendimizi övmeyelim ama, ben dedim ki; kardeşim böyle olur mu bu iş, kötüye gidecek bu falan dedim. Yani Arnavutluk gibi bir toplumda finansal sistemi bu kadar serbest nasıl bırakırsınız falan diye bir şeyler söyleyecek oldum, sen de anlamıyorsun bu işlerden gibi bir şeyler… Arkadan Arnavutluk halkının topluca bütün tasarrufları yok oldu ve anarşi ve iç savaşa sürüklendi. Ama bu sevgili arkadaşımızın da hiç öyle bir niyeti yoktu, uygarlığı, Batılılaşmayı getireceğini sanıyordu; iradelerin dışında. Ama dediğim gibi, kurumların ideolojisi ve nesnel politikaları bu sonuçları veriyor; belki de bilinçli olarak, onu bilemem, onu komplo teorilerine daha yatkın arkadaşlar savunuyorlar. İrticayı ne kadar destekliyor, hangi rengini, yumuşağını mı, sertini mi besleyecekler? Faşizmin ne kadarını besleyecekler, kanlısını mı yoksa ılımlısını mı? Onları bilemiyorum, ama nesnel sonuç budur. Objektif sonuçları bakımından bu politikalar Türkiye'ye gericiliği ve irticayı getiriyor. Saygılar sunarım.

IMF POLİTİKALARI VE İSLAMIN YÜKSELİŞİ

İlter Ertuğrul

KİGEM Yönetim Kurulu Üyesi

En son söyleyeceğimi en başta söyleyeyim:

IMF politikaları, İslamı, dolayısıyla irticayı yükseltmiştir. Hangi İslamı; sosyolojik bir olgu olarak, bir din olarak İslamiyeti; hem de ekonomik olarak İslami sermayeyi… Yani, IMF politikalarının hem psikolojik-sosyolojik etki ve sonuçları vardır, hem ekonomik etki ve sonuçları…

Önce IMF politikalarının ekonomik sonuçlarına bir göz atalım; daha sonra bunun etki ve sonuçlarını irdeleriz.

IMF, Üçüncü Dünya ülkelerine belirli politikalar dayatıyor.

Genel politikalar şunlar:

1) Kemer sıkma: Her alanda… En başlıcası, işçi ve memura düşük maaş ve bozulan gelir dağılımı.

2) Yatırımları kısma: IMF, “yatırım”ın “y”sinden bile nefret ediyor.

Örneğin, Türkiye’nin en büyük bölgesel kalkınma projesi olan GAP, bu yıla kadar hiç dış kredi almadan yapılmıştır. İlk kez bu hükümet döneminde yabancı sermayeye açılmaya çalışılmaktadır.

Türkiye, son 6-7 yıldır hiç enerji yatırımı yapmamıştır. KİT’lerde ise, 1985’ten beri teknoloji yenilemek için bile yatırım yapılmamış ve birçok KİT hurdaya çıkmıştır ya da çıkmak üzeredir.

3) Devleti küçültme: Bunun tam karşılığı özelleştirmedir. Sonuçlarını biliyorsunuz.

4) Bütçe açıklarını azaltma: İşçiye, memura düşük zam da bunun içine giriyor.

5) Serbest pazar ekonomisine geçiş: Bu bir tür mucizevi reçete biliyorsunuz. Bugüne kadar başımıza ne geldiyse, hâlâ bir türlü serbest piyasa ekonomisine tam geçemeyişimizden geldi! Serbest piyasa ekonomisine bir geçsek, Türkiye refaha erecek...

IMF'nin özel politikaları ise şunlar:

1) Para basılmasını engelleme: Bunun için Merkez Bankası'nı "özerklik" adı altında, hükümetlerin denetiminden çıkarma. Çünkü, aksi takdirde hükümetler, örneğin GAP gibi yatırımları, örneğin enerji yatırımlarını, örneğin demiryollarını para basarak yapabilirler; o zaman da uluslararası sermaye kuruluşları "kredi" açacak ülke bulamazlar.

2) Ticarileştirilebilir bütün hizmetlerin fiyatlarını dolar kuruna bağlama: Artık kanıksadığınız ve hiç de sesinizi çıkarmadığınız, aylık otomatik elektrik, su, doğalgaz, petrol zamlarının nedeni, fiyatların dolar kuruna bağlanmış olmasıdır. Çünkü, Dünya Bankası, Türkiye'ye verdiği borçlar için imzalattığı "ikraz" anlaşmalarının hepsinde satış fiyatlarının dolar kuruna bağlanmasını şart koşar ve Türkiye'nin bağımsızlığını korumakla yükümlü bakanlar bunların altına imza atar. TODAİ öğretim üyelerinden Doç. Dr. Birgül Güler Ayman, Yeni Sağ ve Devlet adlı çalışmasında bu anlaşmaları ve sonuçlarının çoğunu aktardı. Ben ondan bir aktarma yapıyorum:

TEK Yeniden Yapılanma Projesi İkraz Anlaşması, 24 Şubat 1992'de Resmi Gazete'de yayımlandı: Elektriğin kilowaat saat satış fiyatı 6 cent…

10 Eylül'de yeni bir ikraz anlaşması Resmi Gazete'de yayımlandı. Demin söylediğim anlaşma ile TEK'in, TEAŞ ve TEDAŞ olarak ikiye ayrılması taahhüt edilmişti.

Yeni anlaşma ile iletim üretimden ayrılıyor ve bu ayrıma göre yeni fiyatlar belirleniyor; 3,2 cent ve 4,5 cent… Ayrıca, TC hükümetinin bir bakanı bu anlaşmaya attığı imza ile Türkiye Cumhuriyeti'nin çıkardığı bir yasayı, bir kanun gücünde kararnameyi değiştirmeyi, değiştiremezse,

uygulamamayı taahhüt ediyor. İmza: Güneş Taner ve Bakanlar Kurulu ile Sayın Cumhurbaşkanı bunu onaylıyor...

Sonuç olarak petrolün, elektriğin, suyun, doğalgazın ne kadar cent'ten satılacağı hep ikraz anlaşmalarıyla taahhüt edilmiştir. Bunların yenilerinden birisi de Çeşme-Alaçatı Belediyeler Birliği'nin ikraz anlaşması. Birliğin hemen şirkete dönüştürülmesi ve çöp ve su hizmetlerinin nasıl yapılacağı, yani nasıl özelleştirileceği bu anlaşmada yer alıyor. Tarihi 28 Ağustos 1998.

3) Borsa: Ekonominin barometresi olduğu iddia edilen borsa, bizde hep havanın tersini gösteriyor. O fırtına diyorsa güneş açıyor; o açık diyorsa, ortalığı kara bulutlar kaplıyor ve belki arada bir borsa haberlerini izliyorsunuz; ben genellikle her sabah izliyorum –çünkü borsanın aşağı gitmesi beni çok mutlu ediyor–, aracı kurumların değerlendirmesi hep siyasi; Ankara'da şöyle olursa, Rusya'da böyle olursa, Japonya falan kararı alırsa… Ama ekonomik olarak hiçbir şey yok…

Borsa konusunda kısa bir şey söylemek istiyorum. Aslında biliyorsunuz, "yatırımcıya kredi" vermek, bankaların varlık nedenidir. Güya borsa, sermayedarın "kredi" maliyetini ucuzlatıyor. Evet doğru, ama aynı zamanda sermayedara "spekülasyon" olanağı sağlıyor. Çok parası olan, bindelik artış-azalışlardan milyonlarca dolar kazanırken, küçük sermaye sahipleri hep paralarını batırıyorlar.

Bu arada, dünyadaki para hareketlerine ilişkin bilgi edinmek isteyenlere, Globalleşme Tuzağı'nı öneririm. Ümit Yayıncılık'tan çıktı; iki Alman yazmış. Paradan para kazanmanın nasıl bir "sektör" haline geldiği çok açık biçimde orada gösteriliyor. Bu kurumlardan birinin yıllık cirosu şu kadar…

Evet, üçüncüsü borsa...

4) İthalatta serbestlik: Çünkü, sizin ithalatınızın artması demek, dışarıdakilerin size satacağı mallarının artması demek. Bu nedenle "gümrük duvarları" yıkılıyor.

5) Yabancı sermayeyi teşvik: Türkiye'de geçen hafta itibariyle bu yılki yabancı yatırım tutarı 1,2 milyar dolardı. Ne yapsak gelmiyorlar; çünkü

yabancı “yatırımcı” parasını belirli bir vade için yatırmak amacıyla değil, kısa sürede getirdiğinden daha fazlasını kazanmak amacıyla geliyor.

Bu arada, geçtiğimiz hafta içinde Başbakan’ın bizzat imzaladığı ve “bir kısım medya”nın büyük başlıklarla alkışladığı dört doğalgaz termik santralı anlaşması nedeniyle yeniden gündeme gelen imtiyaz konusuna dokunmadan geçemeyeceğim. Devletin ileri gelenleri Anayasa’nın 155. maddesinin değiştirilmesi gerektiğinden, hatta zorunlu olduğundan hep söz ediyorlar. Rivayet o ki, kamu hizmetlerinin özel kesime ancak imtiyaz sözleşmesi ile devredilebileceğini ve bunların da Danıştay denetiminden geçmesinin zorunlu olduğunu düzenleyen Anayasa’nın 155. maddesi, Türkiye’nin ilerlemesine engel oluyormuş; elektrik kamu hizmetidir diyenler, uluslararası tahkime karşı çıkanlar, yani biz ve bizim gibiler, Türkiye’nin ilerlemesine engel oluyorlarmış.

Evet, ben onlardan biriyim. Bunu büyük bir gururla söylüyorum. Bu kişilere de bir tek söz söylüyorum: Bizi Türkiye’nin ilerlemesine engel olmakla suçlayanlar, Anayasa’nın 155. maddesinin, Cumhuriyet Anayasalarına ne zaman girdiğini öğrensinler. İmtiyaz konusu, Cumhuriyet Anayasalarına 1924’te girmiştir; nedeni de, ekonomik bağımsızlıktır. Bu kadarla yetiniyorum.

Örnekler çoğaltılabilir; kısa geçiyorum. Ama IMF politikalarının ana hattı şu; devletin olabildiğince az müdahale edebileceği, sermayenin ise olabildiğince geniş hareket alanında kârının garanti edilebileceği bir ekonomik düzen…

IMF ve Dünya Bankası’nı bu politikaları hangi bahaneyle öneriyor:

– Enflasyonu düşürmek için;

– Kamu açıklarını azaltmak için;

– Kamu borçlanma gereğini azaltmak için;

– Globalleşmeye uyumu sağlamak için.

Şimdi ben globalleşmeyi hiç tartışmayacağım; onun ne olduğunu artık bizim gibi dinozorlar dışındakiler de öğrenmeye başladı. İlk üç politika açısından irdelemeye çalıştığımız zaman şunları görüyoruz:

Enflasyon, hele özelleştirme ile “havadan” gelen paralarla bir süre sonra düşmeye başlıyor. Bu doğru, ama kısa sürede yine üç sıfırlara fırlıyor ve esas önemlisi, enflasyon kısa vadede düşse bile, sonucu, yoksulluk sınırında yaşayan nüfusun hızla artması oluyor. Benim bildiğim kadarıyla Meksika’da özelleştirmeden önce yoksulluk sınırı altında yaşayan, nüfusun yüzde 40’ı idi, özelleştirmeden ve enflasyonun düşmesinden sonra yüzde 55’e çıktı.

Kamu açıkları başlangıçta azalsa bile, kısa süre sonra artıyor. Çünkü devletin temel geliri vergidir. Özelleştirme ile elde edilen gelir ise, çok basit bir benzetme ile; evinize, ailenize bakmak için gidip bir iş bulmanız gerekirken, evin ihtiyaçlarını karınızın kolundaki, boynundaki altınları satarak sağlamak demektir. Başta ne kadar pahalı şeyler satarsanız o kadar çok geliriniz olur; ama bir süre sonra evde satacak şey kalmayınca… ne yapacağını söylemiyorum; ayıp olur…

Evet, devletin temel geliri vergidir ve kamu açıkları asıl olarak alınan vergi ile kapatılmalıdır; tabii bir de para basarak… Ama bunu engellediklerini de daha önce söylemiştik.

Kamu borçlanma gereği de benzer bir kavram ve işin aslına bakarsanız, IMF politikalarının 15 yılda Türkiye’yi nereden nereye getirdiğini de görürsünüz. Kabaca açıklarsak, Türkiye Özal’a kadar bütçe açığını para basarak karşılıyordu; ama bunun enflasyonu artırıcı bir etki yarattığı söylenerek, “artık para basmayacağız, borçlanacağız” dendi. Bu borçlanma, hatırlayacaksınız, Özal-Calp tartışmasında TV’lere yansımıştı. Özal, bir iç borçlanma yöntemi olarak Boğaz Köprüsü hisselerini, daha doğrusu gelir ortaklığı senetlerini satacağını söylemiş; Calp de “sattırmam” diye elini masaya vurmuş, oyların yüzde 30’unu da almıştı.

Keşke, borçlanma bununla kalsaydı; önce gelir karşılığı borçlanma, sonra gelir ortaklığı senedi, sonra borç senedi, bugün yıllık yüzde 130’luk faizlerle iç borçlanma, “gecelik repo”, “pijamalık faiz” gibi garip garip kavramlar…

Aslında tümünün özeti, milyon TL'lerden başlayıp geldiğimiz noktada Türkiye'nin iç borcu 98 Ağustos'u itibariyle 9,4 katrilyon. Yanlış hesaplamadıysam 31 milyar dolar. Bir başka söyleyişle, 98 bütçesinin 14 katrilyon olduğu düşünülürse, üçte ikisi ve asıl kötüsü, içinden çıkılamayan bir sarmal. İç borçlanmada vadeleri 3-4 aya çıkarabildiğiniz zaman göbek atıyorsunuz. İşte bu, tam bir IMF-Dünya Bankası prodüksiyonudur.

Dış borç, keza... 98 milyar dolar ve ilginçtir ki, daha önce 87 milyar dolar olarak bilinirken, birden kimsenin bilmediği bir 11 milyar dolar daha çıktı ve 98 milyar dolara ulaştı. İç borcun üç katından fazla ve ikisinin toplamı bütçenin üç katından fazla... Siz bütçede bunun sadece faiz ve taksitlerini ödediğiniz zaman bütçenin üçte ikisini borç ödemeye ayırıyor, ama bu borcu ödemek için bile yine borç alıyorsunuz.

Susan George'un Akdeniz Havzası İlkelerinin Dış Borçları diye bir çalışması var –özetini Harb-İş Sendikası bastı–. Kadın açıkça, Avrupa ülkelerinin, istikrarsızlığı artıran bir etmen olarak borcun önemini henüz kavrayamadıklarını söylüyor. Yani özetle diyor ki; "Şimdi para kazanıyoruz diye, bu ülkeleri kendinize borçlandırıp duruyorsunuz, ama bu borç size para olarak değil, çevre kirliliği, uyuşturucu, göç ve bunalım olarak geri dönecek".

Ve tabii Cezayir'i söylüyor, diyor ki; "1988 yılından beri ihracat gelirlerinin yüzde 80'inden fazlasını dış borç ödemesine ayırmasına karşın, ilk yeniden vadelendirmeden 1994'te yararlanabilen", yani sizin 1994'e kadar bu borcu ödeyemeyeceğini fark etmediğiniz "Cezayir, borçlanmanın yaratacağı sosyal sonuçların en açık örneğidir".

Ve Avrupa'yı bir kez daha uyarıyor: "Avrupa, bu bölgenin, –Akdeniz havzasının– özellikle İslami köktenciliğin yükselişine bağlı bir gizil istikrarsızlık kaynağı olarak fark etmemektedir."

Tüm bunlar ne demek; iç borcu azaltamıyorsunuz, konsolide edemiyorsunuz, silemiyorsunuz; Türkiye büyüyor, ihtiyaçları artıyor, ama gelirleri azalıyor; yatırım yapmak zorundasınız, yatırımlarınızı dış kredi ile yapıyor, ha bire borçlanıyorsunuz. Bu sarmal kurulduktan sonra iktidarın sağ olması sol olması, solumsu olması fark etmiyor… Her gelenin önüne

bürokrasi aynı yemeği koyuyor; efendim paramız yok, onu yapamayız, bunu yapamayız…

“Efendim salı günü şu kadar iç borç geri ödememiz var, paramız yok… N’apacağız… Borçlanırız efendim… Salı alsak cumaya kadar idare eder, ondan sonra üç günlük değil, beş günlük borçlanırız, yavaş yavaş vadeyi uzatırız. Hiç merak etmeyin efendim, üç aya kadar vadeyi 6 aylığa çekeriz efendim…”

Ama bakalım elin oğlu sana bu fırsatı verir mi; vermez… Niçin? Çünkü sistem bunun üzerine yürüyor… En üst kurum olan devletin çarkı böyle… Peki toplumun temel kurumu aile?

Eve dönelim, sade vatandaşa dönelim… Maaşı yetmiyor, çocuklar büyüyor, evlenecekler, işe girecekler, üniversiteye gidecekler, hepsi para: Okul açıldı para, kapandı, kapanış töreni para, bayram para, tatil para, hep para… Paranız yetmiyor, borç alıyorsunuz. Sonra, borç ödemek için borç alıyorsunuz, borç almak için kırk kapı çalıyor, yüzüne bakmayacağınız adamlara yalvarıyorsunuz; sıkılıyor, sıkışıyorsunuz.

Umut bağladığınız politikacıların hepsi aynı çıkıyor… Al birini vur ötekine… Biri gidiyor biri geliyor, hiçbir şey değişmiyor. Sıkılıyorsunuz. Karamsarsınız, bezginsiniz. Çaresizsiniz, sıkışıyorsunuz, sıkışıyorsunuz… Bir çıkış arıyorsunuz… Küçücük bir umut görseniz dört elle sarılacaksınız; “Ey Allahım, n’olur yardım et”. Evet, işte hoş geldin din!

Biraz abartılı olsa da, yaşadığımız gerçek tam anlamıyla bu. Ekonomik sıkıntının bir süre sonra sosyal patlamalara yol açacağı, bilimin temel kabullerinden biridir. Bu sosyal patlama, sürekli birikim sonucunda ani bir patlama olabileceği gibi, bilinçli olarak belirli yöne yönlendirilmiş bir patlama da olabilir.

Nasıl; bilinçle, çalışarak, düzenin herkes tarafından kabullenilmiş aksaklıklarını sık sık dile getirip, o tepkiyi belirli bir siyasi harekete kanalize ederek…

Bakalım Türkiye’de nasıl yapılmış:

1991

“Herkese insan onuruna yaraşır yaşama imkânı”;

“Ne ezilen, ne ezen, gelecek adil düzen”;

“Üretim seferberliği”;

“Bağımsızlık”;

“Yeni bir dünya kurmak ve Türkiye’yi bu yeni dünyanın öncüsü yapmak”;

“İnsan haklarına saygı ve hürriyet”;

“Devlet-millet kaynaşması”;

“Bölgesel dengesizliğin kaldırılması”;

“Tıkanan hak arama yollarının açılması”;

“Bugünkü bankacılık düzeninin fakirden alıp zengine veren çalışma esaslarının değiştirilmesi, bankaların daha çok üretime katkıda bulunması, bankaların sömürünün değil üretimin aracı olması”;

“Milli gelirin artırılması”;

“İsraf ve soygun kaldırılacak”;

“Türkiye’nin sömürülmesini önleme”.

Refah Partisi 1991 Seçim Bildirgesi

Zamanınızı almamak için örnekleri uzatmıyorum. Bu sloganların neredeyse tamamı hepimizin istediği ve altına imza atacağımız şeyler:

“Planlı kalkınma, özelleştirme sömürüsüne hayır!”

Ve hatırlatırım, parti programında özelleştirme olmayan tek parti…

Siz olsanız kime oy verirsiniz?

Bu ekonomik politika, her parti tarafından izleniyorsa, böyle bir siyasi alternatif yaratıyor. Çünkü o parti, düzene muhalif. Diğerleri ise düzeni koruyor. Biz, RP'nin seçim bildirgelerinin kendimizce komik yanlarını ortaya çıkarıp, aklımız sıra onlarla dalga geçiyoruz. Aslında onlar bize yem; bizim sloganlarımız, bizim hedeflerimiz, bizim ideallerimiz onların dilinde halkı ikna için kullanılıyor.

Refah Partisi, IMF ve Dünya Bankası politikalarının sonucudur ve sanal falan da değil, gerçeğin ta kendisidir. Siz bugün irtica tehlikesinden bahsediyorsanız, siz İslami kesimin kendi dayanışması içinde trilyonluk servetler biriktirdiğinden şikâyet ediyorsanız; siz Orta Asya'ya okullarla açılan tarikatlarden şikâyet ediyorsanız, onu yaratan politikaları değiştirmek zorundasınız. Bu politikalar, onu besliyor; çünkü o muhalif. İşin siyasal yönü bu.

Psikolojik yönü, ekonomi ile besleniyor; kendini çaresiz gören, sıkıntı içindeki insanlara para veriliyor, yemek veriliyor, yatak veriliyor; karşılığında da oy vermesi isteniyor. Niye vermesin?

Kuşkusuz bu aysbergin üstü. Altında ne var; altı daha büyük.

Buraya kadar söylediklerimin özeti şu: IMF ve Dünya Bankası ekonomik politikaları ekonomik bir çöküntü getirdiği için, psikoloji ve sosyolojinin doğal gereği olarak insanları çaresizlik içinde dini duygulara yakınlaştırıyor ve dini duygularını sömürüye açık hale getiriyor. Ama bu siyasi partiler anlamındaki tehlike ve çözümü ekonomik programın değiştirilmesi.

Burada çoğumuzun yaptığı bir yanlışa parmak basmak istiyorum. Biz nedense "irtica" ile Refah'ı, bugünkü adıyla Fazilet'i özdeşleştiriyor ve FP'li biri bir şey dediği zaman, vay "irtica", vay "şeriat" diye ortalığı velveleye veriyoruz. Bu tek kelimeyle "yanlış"tır:

Eski bir komutan diyor ki (Kemal Yavuz, 20 Haziran 1998, İzmir): "Bugün Türkiye'de en büyük irtica tehdidi hepimizin gazetelerde, televizyonlarda görüp lanetlediğimiz, bazen dikkate almayıp küçümsediğimiz, küçük fikirli, küçük ideolojili, küçük adamların

yürüttükleri irtica değildir. Çok daha derinden, dıştan planlanıp, Türkiye'deki kuklaları ile yönetilen 20 sene, 30 sene, 50 sene sonrasına kendisini yönlendirmiş ve esas itibariyle kendi kafasında insan, kendi kafasında kadro yetiştiren irticadır."

Yani, IMF ve Dünya Bankası politikaları dini duyguların sömürülmesi için uygun ortamı yaratıyorlar; ama bunu sadece bugün legalleşmiş bir siyasi hareketle sınırlandırırsak kendimizi aldatmış oluruz. O, irtica için mümbit ortamın meyvesi değil, sadece çiçeğidir; sonucu değil, başlangıcıdır.

Son Cümle

İrtica ile mücadele etmek istiyorsanız, önce onun yetişeceği bataklığı kurutmak gerekir; bu da, ekonomik politikalarda değişiklik, devletçilik, planlı kalkınmacılık ve devlet müdahalesidir. Ekonomik sistemi değiştirmeden, "kahrolsun" demekle irtica kahrolmaz; "yaşasın" demekle laiklik yaşamaz. Çünkü laiklik, ekonomik tabanı olmadan kuru laftan ibarettir ve bence ekonomik politikalardaki değişiklikler ile birlikte ele almamız gereken yer, onlara bıraktığımız camilerdir.

1. GÜN 3. OTURUM TARTIŞMALARI

Bayram Meral

Türk-İş Genel Başkanı

Değerli arkadaşlarım, şahsım ve adınıza bu üç değerli konuşmacıya teşekkür ediyorum. Konuşmalar hakkında yorum yapmak istemiyorum, ama bir konuyu dile getirmek istiyorum. Vatandaşın birisi kavga etmiş, karşı taraf dört kişiymiş, bunu biraz hırpalamışlar. Bir avukata gitmiş demiş ki, "Dövüldüm, şikâyetim var". Avukat şikâyet dilekçesini yazdıktan sonra demiş, "bir okuyayım da altını imzala". Okurken bakmış ki dövülen ağlıyor. "Ne oldu" demiş. "Valla bu kadar dayak yediğimin farkında değildim" demiş. Şimdi biz sendikacılar olarak, bazen de hocalarımız, IMF'nin, Dünya Bankası'nın ve onun denetimindeki siyasetçilerin verdiği zararları bir kez daha birlikte izledik.

Değerli arkadaşlarım, hocalarımız belki atlamadı, ama zaman bulamadılar; borçlunun dili kısa olurmuş. Biz genelde vergi alma yerine, iç borç, dış borç ve özelleştirme geleneğine doğru yönlendirildik. Bakınız yakın tarihte yüce Meclisimiz bir vergi yasası çıkardı; belli çevreler, bankalar yani, bir taaruza geçti. Yine bir siyaset adamının açıklamasından, verdiği rakamdan bahsetmek istiyorum. Dokuz yüz trilyon lira ordan bir imkân sağladılar. Türkiye'de biz, lafı atlamak istemiyorum, Japonya'ya, bazı İskandinav ülkelerine gittiğimizde soruyoruz: "Sizde vergi kaçırılıyor mu?" Soruyu kavrayamıyorlar. Nasıl vergi? Nedir bu, nasıl kaçak? Hani devlete vergi veriyorsunuz ya, ordan bir şey kırpıyor musunuz? E, o zaman devlet nasıl yaşayacak diyorlar. İşte bu insanlar böyle kalkınmış. Bizde, gelen siyasetçi, kim güçlüyse sermaye çevresinde, onun isteklerini yerine getiriyor. İsrafı önlemiyor, haksız kazancın önüne geçemiyor, vergisini toplayamıyor, iç borç, dış borç, özelleştirme… Biraz önce arkadaşlarımızın söylediği gibi, ondan sonra altından kalkamıyor. IMF, Dünya Bankası da omuzlarına bindiği gibi, işte bugünkü istikrarsızlık da eklenecek olursa, politik istikrarsızlık, bu noktaya geliyoruz.

Değerli arkadaşlarım, ortaklaşa yapmamız gereken bir konu, işbaşına getirdiğimiz kim olursa olsun, daha iyi hizmet üretebilmesi için, belli çevrelere karşı daha iyi diretebilmesi için, hep birlikte yanında olmak. Ne zaman? Seçim zamanına kadar. Seçim zamanı gelecek, yine tercihinizi kullanacaksınız. Denedik diyorsunuz. Denemediğinizi de deneyin. Onu da yapmıyoruz, durmadan şikâyet ediyoruz. Ben bunu özetledikten sonra, bu kadar toplantılara katıldım değerli izleyenler, sabrınıza, ilginize çok teşekkür ediyorum. Canı gönülden izliyorsunuz ve dinliyorsunuz, bu konuda son derece mutlu olduğumu ifade etmek istiyorum ve ayrıca size teşekkür ediyorum. Sorularınızı almaya başladık, buyrun.

Leziz Onaran

Efendim, konuşmacılara çok teşekkür ediyorum, çok aydınlandım. Ben Leziz Onaran. Bir şey sormak istiyorum, değinilmedi. Onun hakkında da biraz aydınlanmak istiyorum. Bu tahkim yasası ile ilgili de bilgi verirler mi? Bizim hukuk sistemimizle birlikte yatırımları da ilgilendiren, enerjiyi de ilgilendiren konular. Hangi arkadaş cevap verecekse ondan rica ediyorum.

İlter Ertuğrul

KİGEM Yönetim Kurulu Üyesi

Bu dün imzalanan dört tane sözleşme uluslararası tahkimi öngörüyor. Şimdi 94'te bir yap-işlet-devret kanunu çıkartıp imtiyazı kaldırdılar; Anayasa Mahkemesi iptal etti. 95'te yeni bir tane çıkarıp imtiyazı kaldırdı; Anayasa Mahkemesi iptal etti. Refahyol daha önce iptal edilmiş yasanın arasına bir madde sokup uluslararası tahkimi getirmek istedi; Anayasa Mahkemesi onu da iptal etti. Yalnız orada Refahyol döneminde Enerji Bakanlığı 13 tane termik santral için ihale açmış ve bunların dört tanesi için de teklifleri almıştı. O yap-işlet-devret de Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilince ve bunların da yine imtiyaz kapsamına gireceği anlaşılınca, yap-işlet diye bir kanun çıkardılar ve bu dört firmaya geçmiş tarihte verdikleri teklifleri kabul eden bir ayrıcalık tanıdılar. Yalnız daha önce sözleşme imzalanmamıştı. Dünkü tören için Sayın Başbakan'a ve Sayın Enerji Bakanı'na teşekkür ediyorum. Bugün basında yer aldığı için bize dava açma sebebi doğmuş vaziyettedir. KİGEM bugün bir basın açıklaması yapacaktı, ama ben burdan söylüyorum. Sayın Başbakan'ın attığı imzalar geçersizdir. O yatırımcıları uyarıyorum, bir çivi bile çakmasınlar, o santralları çalıştıramayacaklar. Önümüzdeki hafta içinde dava açılacak, hem o sözleşmeler iptal olacak, hem yap-işlet kanunu Anayasa Mahkemesi'ne gidip iptal olacak.

Bayram Meral

Türk-İş Genel Başkanı

Süremiz dolmuş durumda, bizi dinleme lütfunda bulundunuz. İlginize, katkınıza, zahmetinize yürekten çok çok teşekkür ediyorum ve konuşmacı arkadaşlarımıza da adınıza, adıma saygılar, hürmetler sunuyorum.

İRTİCANIN EKONOMİK KAYNAKLARI

Ferit İlsever

Aydınlık Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni

Oturum Başkanı

İlk sözü Michel Coutouzis'e veriyorum. Bu oturumun konusu "İrticanın Ekonomik Kaynakları". Uyuşturucu, kara para ve şeriatçılar üzerine konuşacak Sayın Coutouzis. Uyuşturucu Jeopolitiği Gözlemevi'nden, Fransa'dan toplantımıza geldiler. Söz sizin, buyrun.

UYUŞTURUCU, KARA PARA VE ŞERİATÇILAR

Michel Coutouzis

Uyuşturucu Jeopolitiği Gözlemevi (OGD), Fransa

Uyuşturucudan ve İslamcı fundamentalist (köktendinci) hareketlerden söz etmek hiç de kolay değil. Her şeyden önce uyuşturucu işine karışan yalnızca İslamcı fundamentalist hareketler değildir. Bu tarzda örgütlenmiş, ayaklanma amacıyla örgütlenmiş bütün hareketler, tarihlerinin bir veya diğer bir anında, uyuşturucu ekonomisinden, bizzat uyuşturucunun kendisinden yararlanabilirler. Bu, onlar için zorunlu olan, kâr elde etmek, silahlanmak ve mücadele etmek amacıyla gerekli bir şeydir. Bazen işler o noktaya gelir ki, dava unutulur ve yalnızca çıkar sağlamak başlıca gaye haline gelir. Uyuşturucudan ve İslamcı fundamentalizmden bahsettiğimizde esas olan, kimin ne yaptığını söylemek değil, gerçekte olup bitenlerle, düşmanlarını uyuşturuculara karşı bir söylem kullanarak seçen Batı arasındaki bu berbat ve bozuk ilişkiye bakmaktır. Dünyanın belli bir bölgesini hep önümüze getiren uyuşturucu kaçakçılığına yönelen bir örgütün işleyiş mekanizmalarını iyi bir şekilde açıklamak için, ben fundamentalizmle hiçbir ilgisi olmayan ve bu fenomeni inceleyen bir örnekle başlamak istiyorum. Bu oldukça eski olgu bugün dünyada nelerin olup bittiğini daha iyi anlamamıza izin vermektedir. Ne zaman bir bölgeye İslamcı fundamentalist bir hareket hâkim olsa, orada uyuşturucu kaçakçılığı ortaya çıkıyor ve bu hareket uyuşturucu kaçakçılığına karışıyor.

Size Birmanya'dan söz edeceğim. Bu konuşma yalnızca üç dakika olacak. Çünkü bu oldukça yalın bir olgudur. Ben bu örneği, birinden diğerinin hangi önceliğe sahip olduğunu, bu fenomenlerden hangisinin diğerini öncelediğini göstermek için veriyorum. (Yani önce uyuşturucu kaçakçılığı mı, yoksa İslamcı hareketin hâkimiyet kazanması mı başta geliyor?) Mao Zedung, Çin'de iktidarı ele geçirdiği zaman, Milliyetçi Ordu'nun, yani Goumindang'ın bir kısmı Birmanya sınırına doğru geri çekiliyor. Bu dönem, Amerika Birleşik Devletleri, Birmanya sınırında, Çin sınırlarının karşısında bir ordu çemberi yaratmak istiyordu ve Goumindang'dan yeni

kazanımlar elde eden Çin’in karşısında potansiyel bir düşman olarak kalmalarını istedi, bunu yapmak için onları zorladı. Zira, daha bu dönemlerde bile idari kararlarda hükümet karşıtları arasında veya değişik bir söyleyişle, Kongre Kararları arasında büyük farklar vardı ve bu alınan kararları Amerikan Kongresi mali olarak destekleyemezdi.

Bu durumda CIA, Goumindang’a Birmanya sınırında afyon yetiştirmek için beyaz kart verdi. Ve işte bu şekilde modern uyuşturucu tarihinde ilk kez bu ölçekte kendir üretimi ortaya çıkmış oldu. Bugün Amerika Birleşik Devletleri’nde tüketilen eroinin yüzde 70’i, bu şekilde CIA tarafından suni bir şekilde afyon yetiştirmek için yaratılan bu bölgeden gelmektedir. Bu örnek neyi açıklamaktadır? Şunu açıklamaktadır: Amerika Birleşik Devletleri için temel olan, uyuşturucu üretmek değil, komünizme karşı mücadeleydi. Ve afyon üretiminden elde edilen gelir bu mücadeleyi desteklemek için kullanılıyordu, ama bu daha sonra bizzat kendileri için bir tehlike haline geldi. Halbuki onların asıl hedefi Çin’e karşı mücadele etmekti. Ama bugün tam olarak benzer şeyler olup bitmektedir. Amerikalılardan sonra, başka karakterde siyasi, örgütsel hareketler ve özellikle belli ülkelerin gizli servisleri aynı yollara başvurdular. Önce Fransızlar Hindiçini’nde aynı metotları kullandılar. Amerikalılar aynı yöntemleri Birmanya’da, Hindiçini’nde ve İngiltere’de kullandılar. Elimizde, Türkiye’de bile uyuşturucu ekonomisinin politik amaçlarla kullanıldığına ilişkin çok sayıda örnek var. Fakat bugün için en önemli olan şudur: Artık afyon üretimi ve uyuşturucular için düzenli hale getirilmiş belli bölgeler, gizli servisler ve polis arasındaki suç ilişkisinin bu örnekler tarafından açıklanmasıdır. Ve acaba hiçbir otoritenin kalmadığı –ama savaş halinde olan bir devlet denmemesi gereken– Afganistan gibi başlıca afyon yetiştiren bir bölgenin ortaya çıkmış olması bir rastlantı mıdır?

Şimdi Afganistan’da olup bitenleri kavrayabilmek için Birmanya’ya geri dönüyoruz. Burada olup bitenler Birmanya’da olup bitenlerle tam olarak aynı şey. Pakistan ve Amerikan gizli servisleri, aynı şekilde Afganistan’dan Sovyetler’i kovalamak için mücadele eden hareketleri güçlendirmek ve teçhiz etmek için afyon üretimini burada finanse ettiler. Çoktan beri Sovyetler Birliği çekip gitti, ama özellikle Pakistan gizli servisleri tarafından maniple edilen ve daha önce uyuşturucudan pay alan değişik fraksiyonlar yine aralarında, yine bu amaçla işbirliğine devam ettiler. Bugün

uyuşturucu herkese, özellikle Pakistanlılara para kazandıran bir pompadır. Ve Afganistan'da her defasında iktidara yerleşen küçük veya büyük bir güç, hemen uyuşturucu ekonomisine entegre oluyor ve bunu kabul ediyor.

Bugün Taliban'la birlikte durumun değiştiğini söylemek özellikle yanlıştır. Talibanların iktidara gelmesinden beri afyon üretimi çok anlamlı ve önemli bir şekilde arttı ve Talibanlar afyon üretiminden gelen parayı tutarlı bir şekilde vergilendirme yoluna gittiler. Burdan (yalnızca afyon üretiminden) gelen gelirler pek de önemli olmasa bile, Talibanlar özellikle afyonun eroine dönüştürülmesinden, gümrük geçişleri ve taşımadan, bunun Pakistan'a varışından ve bunun ihracından da vergi almaya başladılar. Öyleyse bu öyle bir sanayi kolu haline geldi ki, örneğin Birmanya'da ordu bunu yapıyordu, ikinci olarak gizli servisler, üçüncü olarak da mafya ve gangsterler bu işe bulaşmışlardı. Bu şeylerin aynılarını bugün Pakistan'da da görmekteyiz. Pakistan'da bir devlet vardır ve aynı şekilde afyon üretimini, vergi yoluyla bunun eroine dönüştürülmesini, taşınmasını ve ihracını kontrol eden fundamentalist bir hareket vardır. Bunun için, bu hareket gizli servislerle, özellikle Pakistan gizli servisiyle çok sıkı bağlara sahiptir ve aynı şekilde Türk olsun, Pakistanlı olsun, hatta İtalyan olsun, örgütlü suç odaklarıyla bunların sıkı ilişkileri vardır. Bu Birmanya'da Çinli ayaktakımının, toplum dışı unsurların kullanılmış olması gibi bir şey. Doğal olarak gördüğünüz gibi yöntemler tam olarak aynı ve şimdi bu yöntemlerin başka başka noktalara varıp varmadığını kendimize sormamız gerekmektedir. Evet bu yöntemler değişik sonuçlara, yerlere varmıştır. Niçin? Çünkü bugün uyuşturucu kaçakçılığı çok daha önemli bir boyut kazanmıştır. Çünkü uyuşturucu kaçakçılığı tek bir bölgeyle sınırlandırılmış, lokalize edilmiş değildir ve bugün bütün dünyada herkesin söz birliği ettiği bir konu haline gelmiştir ve buna karşı önlemler tartışılmaktadır.

Yani eğer doğrusunu söylemek gerekirse, ekonomik ve politik dayanaklarıyla İslamcı fundamentalizmin bakış açısı bugün okamenik (bütünselci, dünyasal) bir bakış açısıdır. Bugün artık bir bölge yalnızca afyon üretimi yapmıyor, aynı zamanda politik destekleriyle para aklama yolları da buluyor. Örneğin Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve fundamentalist İslamcılar tarafından denetlenen başka bölgeler bu amaca hizmet ediyorlar. Bazen suç örgütlerini, canice faaliyetleri finanse ediyorlar, yalnız bunu yapmıyorlar, bu arada eroinin dağıtımını geliştiriyorlar veya

diğer uyuşturucular için bütün dünyada pazar arıyorlar. Şimdi bu durumda yalnız bir bölgeyle sınırlı olmayan daha önemli bir bakış açısı kullanmak gerekiyor. Önümüzde öyle bir mekanizma ve karışım vardır ki, üreten, satan ve kara para aklayanlar ya aynı insanlar ya da bunlar birbirlerine sıkı bir şekilde kenetlenmiş durumdadırlar. Aynı onların hepsinin sıkı bir şekilde bağlı olduğu fundamentalist bir mantığın varlığı söz konusudur. Bu durumda bahis çok büyük bir bahis haline gelmektedir. Genel olarak, fundamentalizm için şunu söyleyebilirim: O çok önemli bir sorun haline gelmiştir; çünkü o global bir alternatif mantık haline dönüşmüş durumdadır.

O, yalnızca bir savaşın cereyan ettiği koşullarda bir taraf için dayanışma değil, aynı zamanda o, bir fatihin, iktidarı fethetmek isteyen bir bakış açısından da hareket etmektedir. Bu fetihçi bakış açısı ona kendi esas üssünden çok uzak yerlerde de eylemde bulunma itisi vermektedir ve bazen kıtasal, hatta kıtalararası bir mantıkla hareket etmektedir. Kenya ve Tanzanya'da atılan bombalar, tamamen bütünselci bir söylemle (İslam ümmetçiliği söylemiyle) atılmışlardır. Bu söyleme göre bütün dünya bir eylem alanı haline gelmiştir ve bir mesajı iletmek için ve bir eylemde bulunmak için en zayıf olan yeri hep arıyorlar (yani eylemde bulunmaya en müsait olan yeri). Fakat böyle anlarda kendimize sormadan da edemiyoruz: Fundamentalizme karşı savaşmak zorunda olanların böyle anlarda niçin hiçbir tepkisine tanık olamıyoruz?

Amerika Birleşik Devletleri –ki bu fenomeni iyi tanıyor ve afyonun üretildiği bölgelere müdahale imkânları vardır–, niçin hiçbir şey yapmadı? Kara para aklayan Suudi Arabistan'ın bu alanda müdahale imkânı varken niçin bir şey yapmadı? Bunun dağıtımına müdahale imkânı varken niçin eylemsiz kaldılar? Niçin bunu yapmıyorlar? 1974-1975 yıllarında Amerikalı bir petrolcünün ortaya atmış olduğu soru gibi bir sorunun önünde olduğumuz için. Genç bir görevli, Amerikalı petrolcüye şunu söylüyor: "Arap ülkelerine karşı nasıl davranmak lazım? Onları bombalamak gibi bir şey mi yapmak lazım?" Onun şefi şu cevabı veriyor: "Sen Araplarla olan işlerden hiçbir şey anlamıyorsun. Petrol, bu bizim işimiz, petrol fiyatlarının yükselmesi yine bizden kaynaklanıyor, dünyanın kontrol edilmesi, yine bu bizim işimiz. Evet bu durumda niçin bir şey yapılmıyor? Çünkü her şey uyuşturucudan çok daha önemli, yani bütünsel çıkarlar uyuşturucudan çok daha önce geliyor."

Bir ülkenin politik planda kontrol edilmesi uyuşturucudan çok daha önemli. Örneğin Amerika Birleşik Devletleri'nin Suudi Arabistan'la veya Birleşik Arap Emirlikleri ile olan ittifakı çok daha önemli. Bir yerlerde kurulan siyasi nüfus daha önemli. Bu artık, uyuşturucunun bağışlanacak bir şey haline geldiği anlamına geliyor. Ve işte biz burada bu fenomenin en son ve en çarpık noktasında temas ediyoruz. Amerikalılar uyuşturucudan şu şekilde yararlanıyorlar: Kimin iyi kimin kötü İslamcı fundamentalist olduğunu tanımlamak için uyuşturucuyu kullanıyorlar. Kimin iyi uyuşturucu kaçakçısı, kiminse kötü olduğunu bu şekilde belirliyorlar. Bu şu anlama geliyor: Amerikalılar hiç bulunmayacaklar, ama örneğin İran'a karşı mümkün olan bütün yollarla mücadele edecekler, eylemde bulunacaklardır. İran'da uyuşturucuya karşı ciddi bir şekilde mücadele edildiğine ilişkin elimizde yeteri kadar kanıt var.

Fakat İran her zaman Amerika'nın başlıca düşmanı olarak kalmaktadır. Niçin? Çünkü İslam dünyasının içerisinde Amerikalılar daha önce bir seçim yaptılar. Suudi Arabistan'a hiç dokunmuyorlar, orada çokça çıkarları var, çokça petrol var orada. Irak belli başlı düşman olarak kalıyor.

Pakistan, bu bölgede Amerikan politikası için bir anahtar olarak kalıyor; özellikle Afganistan'ın kontrolü ve Rusya sahasındaki sıcak denizlere açılmak için Pakistan'a ihtiyaç var. Bu ülkenin ne yaptığı, buralardaki mafya gruplarının neler yaptıkları hiçbir önem taşımıyor. Buralarda mafyanın ne ölçüde iktidarla bütünleştiğinin hiçbir önemi yok. Bu onları ilgilendirmiyor. Onları ilgilendiren yalnızca kendi politik çıkarları. Bu nedenle İslami fundamentalist hareketler her zaman yaşama, gelişme ve istediği hedefleri vurma imkânı bulabilir. Çünkü mafyayla, uyuşturucuyla paralel olan ekonomiyle (kara para ekonomisiyle) ilişkisinin ve terörist eylemlerinin Amerika tarafından hiçbir şekilde cezalandırılmayacağını çok iyi biliyor. Zira, onun temsil ettiği İslamcı fundamentalizm, Amerika'nın onay verdiği ve iyi bulduğu bir İslamcı fundamentalizmdir ve Amerika bunun ittifakıdır.

Sanıyorum ben söyleyeceklerimi bitirdim. Şimdi eğer sorularınız varsa bunları cevaplandıracağım.

Ferit İlsever

Aydınlık Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni

Gerçekten OGD temsilcisi Bay Michel Coutouzis bir rastlantı ve gelip geçici bir olgu olan uyuşturucu trafiğinin, uyuşturucu ekonomisinin bugün nasıl global bir olay haline geldiğini, kendi deyimiyle bir sanayi haline geldiğini çok canlı gözlemlerle bize nakletti ve sanıyorum gerçekten de dinleyicilerimizin daha da aydınlanmak üzere kendisine yönelteceği sorular olacak. Diğer konuşmacı arkadaşlara söz verdikten sonra sorularınızı alacağız. İkinci konuşmacımız Hürriyet Gazetesi Ekonomi Servisi Şefi Sayın Enis Berberoğlu, petro-dolarlar ve İslami bankacılık üzerine sunuşunu yapacaklar, buyrun.

PETRO-DOLARLAR VE İSLAMİ BANKACILIK

Enis Berberoğlu

Hürriyet Gazetesi Ekonomi Servisi Şefi

Benim konum "Petro-dolarlar ve İslami Bankacılık". İsterseniz biz baştan bunu bir ayıralım: Petrol, dolar ve İslami bankacılık. Çünkü o zaman son yıllarda yaşadığımız bir koalisyonun, yani Refahyol koalisyonunun bir analitik, ekonomik çözümlemesini yapmış olabileceğiz. Petro-doları bugün konuşmak aslında şanslı bir yaklaşım, çünkü Yeni Dünya Düzeni'nin ilk küresel krizinde şu gözüktü ki, bu Rusya'ya giden paralar, Endonezya'ya, Malezya'ya, Güney Kore'ye giden paralar birdenbire buhar olup uçuyor. IMF akıl erdiremiyor, Dünya Bankası akıl erdiremiyor. Milyarlarca dolarlık Batılı sermaye gitmiş buralara ve şu anda bu ülkeler ödeme güçlüğü içindeler. Bunlar Türkiye'de olduğu gibi otoyol olmamış, yani müteahhitler zengin olmamış. Bunlar köprü olmamış, başka müteahhitler zengin olmamış, tümden ortadan kaybolmuş. Mümkün mü? Değil tabii. Çünkü örneğin Rusya'da çok güçlü olan yeraltı ekonomisinin temsilcileri aynı zamanda hükümet erkini de ellerinde bulundurdukları için, Batılı sermayenin ajanları olarak kabul edeceğimiz bankalar aracılığıyla ülkeye akan sermayeyi olduğu gibi geri gönderme becerisini göstermişlerdir. Şu anda Washington'da devam eden IMF ve Dünya Bankası toplantılarının özünde tartışılan gerçek bu. O yüzden önümüzdeki dönemde en azından gelişmiş bazı ülkelerin Üçüncü Dünya ülkelerine açacağı kredi koşulunun gerekçesi de bu. Yani artık görmek istiyorlar para nereye gidiyor diye.

Petro-dolara dönersek; yirmi sene önce bu kadar akıllı değildi kimse. Petro-dolar zaten bir şans, bir mucize eseri Arap ülkelerinde yıllardır topraktan fışkıran petrolün bir gün birilerinin akıl edip bir kartel kuralım fiyatları yükseltelim demesiyle para etmeye başladı. Ve bunun bir devamı olarak aynı şekilde Almanya ve İngiltere başta olmak üzere Arap sermayesinin yatırımları Batılılarda özellikle Amerikalılarda ve Amerikan yanlısı bir dış politika izleyen körfez ülkelerinde özellikle yeni bir arayışa yol açtı: İslami bankacılık. Madem bizim hemşehrilemizin paraları bu kadar

arttı, cebindeki dolarlar arttı, petro-dolar diye andığımız dolarların sayısı, miktarı milyarları buldu, biz bunları Batı'da olsun, başka ülkelerde olsun, İslami bankacılık kurallarına göre tekrar onların cebinden alalım, belli alanlara yatıralım dediler. Bu mantık içinde kurulan İslami bankacılığın boyutu bugün 70-80 milyar dolardır. Yüksek değildir, baştan söyleyeyim. Yüzyılın sonunda yüz milyar doları bulacaktır bu rakam. Bunlar benim rakamlarım değil. IMF ve Dünya Bankası'nın üç ayda bir yayımladığı Finance and Development başlıklı bir yayın organı var. Burda Zamir İkbal diye bir araştırmacının son makalesi, geçen yıl yayımlanan bir makalesine göre kırk beşten fazla bunlar; bir noktayı atlamamak lazım, hızlı bir büyüme sergiliyor.

İslami bankacılığın işlem hacmi, dünya çapında global işlem hacmi, her yıl yaklaşık yüzde on-on beş artıyor ki, bu diğer geleneksel bankacılık kesiminde gözlenen artış hızının oldukça üzerinde. Türkiye'ye bankacılık, İslami bankacılık, bildiğiniz gibi Turgut Özal –vizyonuyla meşhur olan bir liderimizdir– tarafından ve özel ayrıcalıkla girebildi. Halen Al Baraka Türk, Faysal Finans, Asya Finans, Kuveyt Türk ve İhlas Finans isimli beş tane İslami bankacılık kuruluşumuz var. Bunların toplam mevduatları 1997 sonu itibariyle iki milyar dolar dolayında. Türkiye'deki geleneksel bankaların, yani ticari bankaların, kamu bankalarının, yatırım bankalarının toplam mevduatı altmış milyar dolar. Yani İslami kesim sadece otuzda bir civarında pazardan pay alıyor. Ancak bunların ayrıcalıkları var demiştim bu önemli. Bu ayrıcalıkların başında dış ticaretin finansmanı geliyor. Bu, bankacılık kesiminde çok kârlı bir iştir ve özel tekeller oluşuyor açıkçası. Yani petrol ve petrol ürünleri ithalatında bir bakıyorsunuz karşınıza Al Baraka Türk'ten, Faysal Finans'tan başka rekabet edebilir bir dış ticaret aracı kurum çıkamıyor. İkincisi bunlar çok yakın tarihe kadar topladıkları paranın tamamını kullanma hakkına sahiptiler.

Anasol-D hükümeti değiştirmeden önce bunlar muazzam karşılık ve diskonometik tipi iki temel yükümlülükten muaftılar. Bu şu demektir: 100 lira (…) mevduat aldığı zaman, 1980'ler ortalamasına bakarsanız, bunun 40 lirasını –bugün biraz daha düşmüştür–, 25-30 lirasını karşılıklı olarak ayırır. Banka batarsa Mudi'nin parası geri ödenebilsin diye. Bu bankalar, bu mali kuruluşlar ise mevduat kabul etmedikleri için bu gerekçeyle –Turgut Özal zamanında verilen bir imtiyazla– hiç karşılık ayırmadan Mudi'den kabul

ettikleri paranın –mevduat değil, bunlar katılım payı diyorlar–, tamamını kredi olarak kullanabiliyorlar. Çok basit hesap, kafanızı fazla yormadan; 100 lira topluyor, ticari banka 50 lira faiz ödüyorsa 40 lira faiz ödüyor demektir. Ama bunun diyelim ki 50 lirasını karşılık olarak yatırıyorsa, 50 lira kullanabileceği 50 lira için 50 lira faiz ödüyordur. Bu durumda faiz yüzde 100'e çıkıyor. Halbuki öteki İslami bankacılık yapan kuruluş 100 liranın tamamını harcayabilir. Dolayısıyla onun ödediği yüzde 50 faiz yüzde 50 faizdir. Bir yere gelmeye çalışıyorum.

Amacım, bütün bu rakamlarla sizi sıkmak değil. Bütün bu ayrıcalıklara rağmen İslam bankacılığı tutmadı. Petro-dolar buralara akmadı. Peki ne oldu? Petro-dolar gerçeği ve irtica gerçeği bizim karşımızda. "İşte Araplar zengin oldu, onların parasını alalım" mantığı pek tutmadı. Çünkü zaten şu an Suudi Arabistan tarihinin en büyük krizlerinden birini yaşıyor. 1980'lerden sonra hızla düşen petrol fiyatları ve Suudi mali politikalarının tutarsızlığı Suudi Arabistan'ı iflasın eşiğine getirdi. Kuveyt, biliyorsunuz Irak'ta 60-70 milyar dolar batırdı. Körfez Savaşı öncesinde (İran-Irak Savaşı sırasında) Irak'ın hali malumunuz. Dolayısıyla bu davet geldiğinde, bu İslami bankalar acaba neyi finanse ediyor diye düşündüm açıkçası. Ve şöyle bir yakın tarihe baktım.

Şimdi bu petro-dolarların konuşulmaya başladığı zaman Türk siyasi hayatında birdenbire jet hızıyla yükselen iki tane aktör var: Birisi Necmettin Erbakan, diğeri de Tansu Çiller'dir. Necmettin Erbakan, başbakan yardımcılığı döneminde -burada alıntı yaptım. Kaynak, Soner Yalçın'ın "Hangi Erbakan" kitabıdır- 24 Nisan 1974 tarihinde CHP-MSP koalisyonu döneminde Suudi Arabistan'a gidiyor. 27 Mayıs 1874 günü Suudi Kralı Faysal'la görüşüyor. Ve ucuz petrol istiyor: "Sen Müslüman ben Müslüman bize ucuz petrol versene." Birinci petrol şokunun hemen ertesinde, Faysal vermiyor. Vermiyor, ama Erbakan umudunu kesmiyor ve kendisine bir mektup bırakıyor. Bence çok anlamlı bir mektup bu. Erbakan o mektubunda diyor ki; "Vereceğiniz krediyle Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde yapılacak eserlerin Suudi Arabistan tarafından yapıldığının bilinmesi önemlidir. Beni Türkiye'de güçlendirin. Bu kredi gerçekleşirse, Türkiye'de İslam âleminde yeni bir açılma ve bir çığır başlayacaktır. Yardımınız bu yeni çığırı güçlendirecektir." Yani Erbakan bir anlamda

içpolitika malzemesi olarak petro-dolarları kullanmak istiyor. En azından bu kadarını söyleyebiliriz. Tamamen yorumsuz olarak.

Peki Kral Faysal kim? Kral Faysal, Suudi Arabistan kralı. Bunun da bir kardeşi var. Muhammed-ül Faysal, kendisi de Faysal Finans Kuruluşu'nun, yani Faysal Finans İslami bankacılık zincirinin kurucusu. Faysal Finans Türkiye'de 16 Aralık 1983 tarihinde faaliyete geçiyor. Kurucu ortakları arasında kapatılan MSP'nin iki milletvekili var: Salih Özcan ve Tevfik Faksu. Şimdi mola verelim: Hadi 74'te CHP-MSP, daha sonra milliyetçi cephe koalisyonları var. Burada daha uygun bir zemin var. Suudi nüfuzuna giriyoruz. 12 Eylül olmuş, üzerinden üç sene geçmiş. Yeni bir demokratik dönemde yeni bir parti gelmiş. O dönem bile Suudi Arabistan ile MSP arasındaki o yakın ilişkiyi koparamamış. En azından bunu görüyoruz. Ticari olarak kenetlenme başlıyor. Yani ilk önce siyasi niyet var. 1983 yılından beridir gözlediğim, ufak da olsa bir ticari kenetlenme var.

Devam ediyoruz efendim. CHP'li Fikri Sağlar TBMM'de bir sene kadar önce İçişleri Bakanlığı Müsteşarı Teoman Ünüsal'ın resmi bir belgesini açıkladı. Susurluk Komisyonu'nda açıklandı bu belge. Bu belge KKTC'de faaliyet gösteren First Merchant Bank isimli bir bankanın ortakları arasında bulunan Tarık Ümit'in hakkında MİT'in tuttuğu dosyayla ilgili. Bu Tarık Ümit'le ilgili Susurluk Komisyonu ve Fikri Sağlar MİT'ten bilgi isteyince, MİT de İçişleri Müsteşarı aracılığıyla komisyona bilgi verdi. Bu bilgide bakın ne dendi: "KKTC'deki bu bankanın ortakları arasında sadece Tarık Ümit yok, bir de Kayzer Mahmut diye biri var. Bu da Faysal Finans'ın kurucusu olan Prens'in özel kalem müdürü. Bu şahıs Belçika'da yaşıyor. MİT bunla da yetinmiyor, diyor ki: Bu banka, yani First Merchant Bank, yani Faysal Finans'ın özel kaleminde kendisini temsil ettiği banka karışık kuruşuk işler yapıyor. Özellikle Orta Asya Cumhuriyetleri'nde para aklıyor demeye getiriyor. Yani birtakım hazine kâğıtlarıyla oynuyor bu kaynaklar, bu yapılan operasyonlar kuşkuludur diyor. Açıkçası MİT belgesinde böyle bir ifade yer alıyor.

Devam ediyoruz, Erbakan'ın 1974 tarihli Kral Faysal'ı ziyaretinde Suudi Arabistan'da yeni kurulan bir istihbarat örgütü var. Bu istihbarat örgütünün başında da Kemal Atam var. Bu, kralın kız kardeşi İffet'le evli. İstanbul'da büyüdüğü için Türk diye anılıyor zaten. Bu şahıs, 1973 yılında bu servisin

CIA tarafından kurulduğunu da biliyor. Kemal Atam da zaten 1973 yılında Türkiye'de. Daha sonra çok iyi tanınacak bir şahısla, Roger Tamraz'la 1974 yılında ortaklık kuruyor. Bunun da kaynağı, Mayıs 97'de yayımlanan Foreing Reports dergisindeki –Amerika'nın açık bir kaynağı bu– bir makale. Roger Tamraz çok meşhur olunca onun geçmişine döndüler ve Kemal Atam'a kadar geldiler. Bu ikisi BCC kuruluşunda, 1990'ların başında batan, bütün gizli servislerin para aklama operasyonlarını finanse eden bankanın kurucuları arasında. Bildiğim kadarıyla Kemal Atam zaten şu anda New York'ta savcıya ifade veriyor.

Bu noktaya kadar toparlayalım. Erbakan'dan girdik, Suudi Kralı'ndan çıktık. Suudi Kralı'nın kardeşi, Faysal Finans'ı Erbakan'ın arkadaşlarıyla kurdu. Yolumuza devam ettik. Suudi Arabistan'da kurulan CIA destekli istihbarat örgütünün başkanı BCC'da da çalışmış ortaklarından. Şu anda New York'ta savcıya ifade veriyor. Bu konuda anlaşma sağlamaya çalışıyorlar yani. İtirafçılıktan yararlanmaya çalışıyor orada; ceza indirimi için.

Bu arkadaşın da bir arkadaşı var, adı Roger Tamraz. Şimdi Roger Tamraz'a gelelim. Bunun Türkiye'de herhangi bir bağlantısı var mı ona bakalım. Var, arkadaşımız Roger Tamraz Ermeni kökenli bir insan. Horward mezunu. 1940 doğumlu. Çok iyi bir salon adamı, inanılmaz, çok iyi giyiniyor, iyi konuşuyor, hanımlarla gayet iyi. Bu arkadaş 1992 yılında Davos Toplantısı sırasında, yine büyük Türk mütefekkirlerinden Turgut Özal'ın vasıtasıyla, onun oğlunun ortağı, yani Ahmet Özal'ın kurduğu Kanal 6 televizyonunun ortağı olan TYT Bank'ın sahipleri ile tanışıyor. Bu arkadaşlar da, biliyorsunuz, hızla yükselip hızla batan Türk büyüklerindendir kendileri. Bunlar Roger Tamraz'la birlikte Türkmenistan'da petrol sahalarının düzeltilmesi gibi büyük bir ihaleye giriyorlar. Ortak olarak giriyorlar ve kazanıyorlar. Fakat Roger Tamraz, anladığım kadarıyla –yani bu hapisteki büyük mütefekkirlerin ifadesine göre– kendilerine büyük bir kazık atıyor. 7 000 000 dolar bir ödemesi var. Bunu ödemiyor. Ödemeyince oradaki şirket batıyor. Daha sonra 1994 krizinde TYT Bank battığında, Roger Tamraz apar topar Ankara'ya geliyor ve TYT Bank'ı satın almak için ortaya çıkıyor. Hatırlarsanız belki, o tarihlerde öyle haberler çıktı. İşte batık bankaları çok ünlü Amerikalı alacak. Müthiş parayla geldi falan diye. Bunu gazetelere zaten satan kişi de,

o zaman Fenerbahçe Yönetim Kurulu'nda bulunan yeni bir büyük Türk mütefekkiri Erol User'di. Biliyorsunuz, bu arkadaş genellikle karşılıksız çekten yargılanır. Alışkanlığıdır, bunu samimi söylüyorum. Yani Fenerbahçe Yönetiminden zaten karşılıksız çek verdiği için, sporcuya karşılıksız çek verdiği için atıldı. Daha sonra hesabına bir 5 000 000 dolarlık para yattı. Kimin yatırdığı, neyin yatırdığı belli değil. Bu para için hapse girdi. En son da Yapı Kredi Bankası'nı bir Polonyalı'yla dolandırmak suçundan içeride bulunuyordu. Şimdi çıkmıştır herhalde; çünkü orada fazla kalmıyor o tip adamlar, geziyordur. Tabii yakında bir daha girer, mühim değil ki o. Şimdi bu arkadaş, Roger Tamraz'ın en yakın adamıydı. Ve tesadüfe bakın, Kanal 6'nın yönetimine girdi; Ahmet Özal'la birlikte.

Şimdi bir daha kuruyoruz. O zaman Roger Tamraz diye bir şahıs var. Bu, Turgut Özal familyası üzerinden giriyor. Ahmet Özal da yakın arkadaşı oluyor, onun ortaklarıyla ortaklık ediyor. Batıyor, batınca onun şirketini satın almaya kalkıyor. Arada Erol User denen bir üçkâğıtçı var, ortalarda dolaşıyor. O, Roger Tamraz'ı temsilen Ahmet Özal'ın TV kanalına giriyor. Buraya kadar tamamsa eğer devam edelim. Çünkü Roger Tamraz'ın macerası bununla da bitmiyor.

1995 yılında Roger Tamraz birdenbire Türkiye'de, Ankara'da yeniden zuhur ediyor ve Tansu Çiller tarafından kabul görüyor. Şimdi bu önemli bizim için. Niye önemli? O tarihte bizim çok büyük iddiamız var. Türkiye enerji adası olacak diyoruz. Azerbaycan petrollerine talibiz, K azak petrolüne talibiz. Bu petrollerin tamamının Türkiye üzerindeki boru hattı şebekesiyle Batı'ya aktarılması –veya pazara aktarılması diyeyim– umudundayız. Bu arkadaş da geliyor diyor ki: "Ben kardeşim, Amerikan Başkanının full yetkisine sahibim. Türk başbakanına talip olduğum projeyi arz etmeye geldim. Bu proje Azerbaycan ve Ermenistan'ı da barıştıracaktır. Çünkü ben Ermenistan'dan geçecek bir boru hattı düşünüyorum. Bu bölgeye hem mali kaynak getirecektir hem barış getirecektir." Şimdi ilk bakışta hiçbir problem yok bu projede. Zaten Türkiye'de problem, onun Başbakanlık Teftiş Kurulu bu adam, bu Allah'ın üçkâğıtçısı… Ha bu arada söylemeyi unuttum; bu arkadaş Lübnan'da Interpol tarafından aranıyor. Kendi sahibi bulunduğu bankayı 200 000 000 dolar dolandırıp kaçmaktan dolayı. O yüzden Gürcistan'da geçenlerde tutuklandı. Bir hafta yattı. Para verdi, çıktı. Yani peşinden giden davalar var. Fransa'da yine

dolandırıcılıktan yargılanmak üzere aranıyor. Fakat Türk başbakanının konutuna rahatlıkla girdi. Başbakan Teftiş Kurulu da araştırdı, “Bu adamın girmesinde bir sıkıntı var mı?” diye. “Yok” dediler. Türkiye’deki soruşturma bu kadarla kaldı.

Fakat geçen sene Amerika’da birdenbire inanılmaz bir skandal patladı. Monica Lewinsky skandalından bahsetmeyeceğim, ama onun kadar büyüktü o tarihte. Başkan Clinton bununla oturmuş kahve içmiş. Bu meşhur “Kurtuluş Günü” diye bir film vardı, belki hatırlarsınız. Onun da galası varmış Beyaz Saray’da. Bunu çağırmış. Bu da, Demokrat Parti’ye seçimlerde Clinton’u desteklemek amacıyla 300 000 dolar bağış yapmış. Şimdi Amerikalı gazeteciler bizimkilerden biraz daha ahlakçı anladığım kadarıyla. “Yav Allah’ın üçkâğıtçısını sen nasıl alıyorsun?” diye adamı sorguya çektiler. Daha doğrusu sorguya çekerken başka bir şey patladı. Ve Türkiye gündeme geldi birdenbire.

Şöyle ki, Shelley Hamslen diye bir kadın var. Amerika’da Milli Güvenlik Kurulu’nun Orta Asya ve Hazar petrollerinden sorumlu görevlisi. Bu kadın Clinton’a bağış çerçevesinde yapılan ve Roger Tamraz’a kadar dayanan soruşturmada çok kritik bir ifade verdi. Ve dedi ki: “Roger Tamraz bana geldi. Ve benden Amerika’nın önceliği olmayan bir konuda, yani Hazar petrolü ve Kazak petrolü konusunda Türkiye üzerinden akıtılacak bir hat için başkanlığın ve Amerika’nın açık desteğini istedi. Ben de kendisine ‘hayır’ dedim. Bunun üzerine beni CIA görevlisi aradı. Ve dedi ki: ‘Bu bizim çok yakın bir arkadaşımız. Ne yapıyorsun? Ben sana bir tane CIA dosyası göndereyim, bu adam ne müthiş adammış oku, öğren’ dedi.”

Şimdi burada iş büyüdü tabii. Çünkü uygar bir ülke kabul etmek lazım ABD’yi. İnsanlarla ilgili tutulan dosyalar ordan oraya işportaya düşmüyor. Ne karalamak amacıyla ne de işte “hamili kart yakınımdır” muhabbetiyle ordan oraya dolaşmıyor. Bu kadının üzerine gittiler. “Kim verdi sana bu dosyayı?” diye. Kadın da bir kod adı verdi: “Adı Bob” dedi. Bob’un kim olduğu Aydınlık dergisinde çıktı. Ama benim şahsi araştırmam olmadığı için izninizle alıntı yapmayayım. Zaten önemli değil. CIA’nın çok önemli bir adamı. Türkiye’nin de dahil olduğu bir bölgeye bakan kişi. Bu insan da mahkemeye avukatı aracılığıyla bir başvuru yaptı, dedi ki: “Evet doğrudur. Ben bu dosyayı gönderdim. Çünkü Roger Tamraz bizim Lübnan’da çok

yakın çalıştığımız bir arkadaştı. Bize çok yardımı dokundu CIA'nın. Ama ben bunu Shelley Hamslen'e Amerika'nın dış politikasını etkilemek amacıyla göndermedim. Kanıtı da var. O dosyada ben dedim ki: 'Roger Tamraz, Özer Çiller'e rüşvet ödedi.'" Yani adam parasını kurtarmak için şunu itiraf etti ki: Roger Tamraz, Özer Çiller'e rüşvet ödediğini ileri sürmüş. Bu iddiayı, bu CIA görevlisi ciddi bulmuş, Roger Tamraz'ın dosyasına işlemiş bu dosyayı da –kendi paçasını kurtarmak için, yani "ben kimseyi etkilemek istemedim" bahanesiyle; yoksa Özer Çiller'e ya da Tansu Çiller'e düşman olduğundan değil– mahkemeye sunmuş. Refahyol'un iki tane kahramanı vardı: Necmettin Erbakan ve Tansu Çiller. Petrol dedik, dolar dedik. Dolar, Amerika'nın sembolü; petrol de Arapların sembolü. İkisinin nerede birleştiği, hangi coğrafyada birleştiği çok açıkça ortada: Washington'da birleşiyor. Türkiye büyük bir tehlike atlattı, hepimize geçmiş olsun efendim, iyi günler!

Ferit İlsever

Aydınlık Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni

Enis Berberoğlu'na bu çok renkli, canlı anlatımı dolayısıyla teşekkür ediyoruz. Yani gerçekten öyle bir harita çıkarttı ki, yani iyice takip ettikçe bütün bugünkü sistemin, kapitalist emperyalist sistemin anatomisini, irticayla bağlantısını vs. anlamak mümkün. Son derece somut, teşekkür ediyoruz. Son söz bu oturumda Kanal D Haber Müdürü Tuncay Özkan arkadaşımızın. "Tarikat Sermayesi ve Şeriatçı Örgütler Bağlantısı"nı bize anlatacak. Buyrun.

TARİKAT SERMAYESİ VE ŞERİATÇI ÖRGÜTLER BAĞLANTISI

Tuncay Özkan

Kanal D Haber Müdürü

Efendim sabahları benim en büyük keyfim işe gider gitmez Milli Gazete'yi, Akit'i, Selam'ı, Zaman'ı önüme alıp evire çevire okumak. En büyük keyfim o. Açıyorum önüme, aydınlanıyorum. Bundan üç ay önce bir açtım, aman Allahım, bendeniz Batı Çalışma Grubu'nun sivil generaliyim. Aydın Doğan'ın gizli ve karanlık dünyalardaki eliyim, Türk Gizli Servisi'nin belkemiğiyim ve bendeniz Hasan Celal Güzel'e karşı bir komplo hazırlığı içerisindeyim. "Hayda! Hasan Celal Güzel'i tanıyoruz da komplo falan hazırlığımız yok adama karşı". Sonra yani komplo hazırlamaya gerek yok. Zavallı kendi komplosunu, kendi kuyusunu kendi kazıyor, sonra düşüyor. Ben hakikaten de tanırım, 15 yıldır tanıyorum. Şaşkınlıkla böyle Akit'in birinci sayfasını okudum, şok geçirdim. Kapattım, Selam'a baktım. Birinci sayfada toptan gene bendeniz varım. Aynı haber.

Akit'te Karakaya diye bir adam var. Onu okumaya bayılıyorum. O müthiş bir düşünür. Yani dehşet, o adamı kaçırmamak lazım. Gelse, davet etsek buralara, aslında bizimle birlikte olsa, daha iyi aydınlatır bizi. Aaaa bir baktım katlime ferman yazmış. Ama diyor ki, "Bu Müslüman çocuğu", –araştırmış, ben Kemaliyeliyim, meyilliyim, ordan çok şıh çıkar; yalnız benim bir alakam yok vallahi onlarla; ben Ata'dan fazla CHP'li, Köy Enstitüsü'nden mezun olmuş bir aileden geliyorum– "Bu Müslüman çocuğu. Bunun katli vaciptir; lakin, bunu tövbeye davet etmek gerekir." Şimdi tövbe etmem gerekiyor. Niye tövbe etmem gerektiğini bilmiyorum. Hasan Celal Güzel'le işte –gazeteci arkadaşımla beraber– sohbet ediyoruz. Adama karşı bir komplomuz yok. Ben dedim ki: Yav bunlar herhalde hummalı bir hastalık geçiriyorlar. Bu hastalık geçer. Bunlara kim böyle bir şey verdiyse. Aaa Akşam gazetesinde o zaman Nazlı Hanım var. İki gün sonra bir çevirdim. Aynı iddia Nazlı Ilıcak'ta var. (Nazlı Ilıcak ki, Türkiye'de başına gelmeyen şey kalmamış bir kadın. 60'lardan beri neler görmüş, neler geçirmiş. Sonra Türkiye'de bütün büyükleri tanır. Her

büyükten yardım alır, sonra sağcısı solcusu fark etmez, birlikte olur. Onlarla birlikte konuşur, hasbıhali tatlıdır. Bu hanımefendinin gençlik yıllarına yetişemedim. Yaşlılık zamanlarını yakalayabildim.) Şimdi hanımefendi de aynı iddiayı benim için dile getiriyor. Allah Allah.

Bizim Şahin Mengü'ye telefon ettim. Şahin Ağabey, benim avukatım. "Ya Ağabey" dedim, "Ben Batı Çalışma Grubu'nun sivil generaliymişim, gizli servislerin falan da işte. Aydın Doğan'ın kullandığı böyle bir adammışım. Şunu bir belgeleyelim. Sen MİT'e bir yazı yaz" dedim. "Ona eleman mı değil mi diye sorma. Şöyle sor MİT'e, de ki: "Sen bu adama para ödedin mi kardeşim? Bedava olmuyor bu işler. Çalıştığına göre bir karşılığı olacak. Batı Çalışma Grubu'nun sivil generali ol, karşılığını alma. Ondan sonra MİT'e çalış, karşılığını alma. Yeni Dünya Düzeni'nde böyle bir anlayış yok yani. Biz de paraları onlara teslim etmeyiz. Dünya global." Dedim ki, sen sor, böyle bir para çıkmış mı? Ayrıca altına ekle bununla sizin bir alakası var mı falan diye? Neyse her yerden yanıtlar geldi. Biz davayı kazandık. Benim avukatlar Akit ve Selam gazetesine gittiler. "Muhteva Yayıncılık" diye bir yayıncılık şirketi. Aaa. Ankara'da bir telefon, telefon başkasının üzerine kayıtlı. Şöyle bir 40 metrekare salon, iki masa, iki sandalye var. İstanbul'da da aynı tabloyla karşılaştık. Hiçbir şey yok. Gazeteyi bunlar çıkartmıyor, gazeteyi başkaları çıkartıyor. Şeriatçı yalan söyler mi? Hani şeriat Allah'ın hukukuydu. Gazetede hiçbir şey yok, içi boş. Peki Allah adına yalan söylenir mi? Bizimkiler aradılar taradılar döndüler, bana dediler ki: "Alamıyoruz paraları." Şimdi iki milyarı aşkın bir alacağım var, alamıyorum. Bu arkadaşların zayıfladığı yerde tabii güçlenen bazı şeyler var. Yalan söylüyorlar. Şeriatçı örgütlerle ilgilenmem bundan öncesine dayanıyor, ama benim canımı yaktılar, şimdi adamdan karşılığını alacağım, bulamıyorum. Allah için, tanıyan bilen varsa, şunların da Allah'tan korkusu varsa, söyleyin de şu benim paraları göndersinler. Takiyye yapmasınlar.

Şimdi efendim hakikatten bu Akit ve Selam'ın arkasındaki şirketler boş çıktı. Pek çok şirket var, bir şirketten bir şirkete gidiyorsunuz ve o şirketin bardağı ve diğerinin sürahisi var; ama hiç birleştirmemişler. Şimdi böyle olunca tarikat sermayesi ve şeriatçı örgütler bu şirket yapılarını neyle besliyorlar. Sonra okuyup araştırmaya başladık ki, dehşet paralar çeviriyorlar.

Hemen Faysal Finans konusuna başlayalım. Bendeniz araştırmacı-gazeteciliğe merak saldım, bir gün bana dediler ki, tekstik diye bir şey var, adresler var, adlar var İstanbul'da. Gidiyorum sokağa, sokak çıkmaz sokak; sokak bitiyor, numara devam ediyor, ama sokağın devamında numara yok. Peki adamlar var; adamların hepsi ölmüş, birisi oturmuş mezarlıktan yazmış, çizmiş, şirket kurmuş, bir de hayali adres vermiş. Bunlar Türkiye'ye Suriye'den bir kalemde dört kişi üzerinde 20 milyon dolar getirmişler; hem de bavullarla. Karkamış Gümrük Kapısı'na gittim, dedim ki, "arkadaş siz bu adamları gördünüz mü?" "Gördük" dediler. "Paraları saydınız mı?" "Saydık" dediler. "Peki 20 000 doları neyle getirdiler?" "Bavullarla getirdiler" dediler. "Peki kaç günde?" "Onu ben bilmiyorum" dedi adam. "Ya peki, Suriye'den buraya 1000 doların üstünde para getirmek yasak?", "valla getirdi" dedi. "Peki nasıl götürdü?" "Çantalara koydular götürdüler." "Nereye götürdüler?" "Urfa'ya götürdüler." "Kimdi peki bunlar? Ne için şey yapmışlar?" Faysal Finans'a getirmişler paraları. 20 milyon dolar, Suriye üzerinden bavullarla Faysal Finans'a gelmiş. Gittim Şanlıurfa'ya. Faysal Finans: "Yo bize getirmedi" dedi. "Nereye?" "İstanbul merkeze götürdü." "Peki nasıl götürdü?" "Bavullarla götürdü." "Peki neyle götürdü?" "Otobüse binip gittiler" dedi. Şimdi dört adam, bavullar, beşer milyon dolar para. PKK yolları kesiyor. PKK kesmezse açta açıkta kalan vatandaş kesiyor. Paralar cümbür cemaat geçmiş, o tarafa gitmiş. İstanbul'a kadar takip ettik. Takibin sonunda İstanbul merkez Faysal Finans'a ulaştık. Şimdi İstanbul'da bir yargılanmaları var, devam ediyor hâlâ. Ben Faysal Finansçıları sadece hayali ihracatçı zannederdim, devlet bir de onları kara paradan suçluyor; diyor ki, "kara para aklıyorsun. Neyin kara parasını aklıyorsun? Suriye'den geldiğine göre ya uyuşturucunun ya da PKK'nın kara parasını aklıyorsun." Peki ne yapıyoruz? Hiçbir şey yapmıyoruz.

Şimdi bir de Almanya'ya gittim. Almanya'da ADD'nin yetkilileriyle sohbet ediyoruz; gelip bana bir şey anlattılar, camiye giriliyor, camide şöyle bir şey oluyor: "Ey Enis Berberoğlu bugün ne kadar para vereceksin", "100 bin mark vereceğim." Enis Berberoğlu'na bakıyor, bravo! Ey Tuncay Özkan, Enis Berberoğlu 100 bin mark verdi. Sen kaç bin mark vereceksin? Altta verirse vatandaşın canı çıkıyor, üstte vermek için çırpınıyor, bütün camilerde aynı şey var. Bu toplanan paralar Türkiye'ye geliyor.

O hani Refah'ın yükselen seçim kampanyasının organizasyonunu düzenleyen Sacit Onan vardı; ben, o kampanya tamamen sol içeriklerle düzenlenen bir kampanya olduğu için, gittim kendisiyle konuştum. Dedim ki, yani nasıl oldu? Adamın anlattığı şey şu (Sacit Onan hayatta kendisine başvurabilirsiniz): "Yolda kaldık, bize Mersedes verdiler, çekimler yapıyoruz, yolda kaldık. İki dakika sonra bir başka Mersedes geldi, bizi aldı. Hepsi Alman plakalıydı. Yanımızda paraya ihtiyaç vardı, makbuza falan gerek yoktu. Çuvalla mark yanımızdaydı, ellerini çuvala sokuyorlardı, markları veriyorlardı ve harcamaları öyle yapıyorlardı." O camilerden toplanan paralar bu işlerde kullanılıyor. Camilerde bu açık artırma usulü, insanların cennetine vaat koyarak, inançlarına vaat koyarak, toplanan bu paralarla sonra şirketler kuruyorlar. İşte o şirketler aracılığıyladır ki, bu uluslararası İHH gibi kuruluşlar aracılığıyla Bosna'ya silahtı şuydu buydu diye toplanan paraları, –bizim Mercimek mahkûm oldu ya– işte buralarda tüketiyorlar.

Sonra bir de bunların yardımları var, bir başka dış destek de yardım desteği. Rabıta'yı herkes biliyor zaten. Rabıta, rahmetli Uğur Ağabey sayesinde meşhur oldu, onu ortaya o çıkarttı. Bir de şimdi Libya sırasında çıktı ortaya ki, bunların bir de ordusu var. Bu ordunun komutanlarından birisi bizim Necmettin Erbakan. Şimdi nesi bilemiyorum tabii, ama o zaman böyle Kaddafi'nin altına gelecek kadar yükselmiş, adamın rütbesi albay. Bizde sağcıların bir albay sıkıntısı var, bu albayın altında yarbay binbaşı değil mi, bizimkine onu mu layık gördüler bilmiyorum. Ama bir rütbesi var, o rütbe nedeniyle para alıyor. Kimden alıyor? Kaddafi'den alıyor. Peki sadece Kaddafi'den mi alıyor? Hayır, başkalarından da alıyor. Böyle bir organizasyonu olduğuna göre, onu destekleyen bir para gücü var demek ki. O para gücünün büyük bir kısmını anlattı zaten Enis Berberoğlu.

Şimdi burası dış destek kısmı. Yani kara para aklanıyor, uyuşturucu parası aklanıyor, İslami bankerlik kuruluşlarına geliyor. Ben buraya yazmıştım, not almıştım. Bu CIA'nın ve diğer Batılı gizli servislerin bütün gizli operasyonlarını finanse eden battı. Bizim Faysal Finansçı o batarken Türkiye'ye giremedi. Biz de biraz sıkıştırdık. Ya gelsin de şu sorulara yanıt versin falan filan diye. İstanbul'daki işlerini halledene kadar Türkiye'ye girmedi. Sonra bir geldi gitti, bir toplantı yapmaları gerekiyordu, şirket yönetim kurulu toplantısı yapmaları gerekiyordu. Yaptı, kaçtı hemen.

İddiaların hepsi yalandır falan dedi, gitti. Türkiye'de adalet böyle; insanları çok iyi takip ederler, duruşmaları falan izlerler, mesela Doğu Perinçek'in davasını çok yakın takip ederler, onlarınkini etmezler, öyle bir adalet anlayışımız var. Biz bize düşmanız, onlara dostuz, öyle bir geldi gitti adamcağız.

Şimdi içeriye döndüğümüz zaman hayali ihracat var, Faysal Finans zaten hayali ihracattan da yargılanıyor. İstanbul Atatürk Havaalanı'nda gümrükten hayali ihracat yaparken yakalanmışlar, dosyaları savcılıkta, yargılanıyorlar. O da başka bir numaraları bunların. Şimdi hayali ihracat, kara para, uluslararası gizli servis operasyonlarının beslendiği yardımlar, içi boşaltılmış şirketler.

Bunların içinde bir de Türkiye'ye dönüp baktığınızda vakıf gerçeğiyle karşı karşıya geliyorsunuz. Bir de vakıflar var. Küçükken bize sorarlardı: "Müslüman mısın?" diye. "Elhamdülillah" demezseniz geçerli olmazdı. Şimdi bunlar "Elhamdülillah" diyorlar, valla Allah çarpacak onları. İnanın ki çarpacak. Yani böyle, bunlara bir büyük tokat indirecek herhalde. Çünkü böyle vakıf anlayışı olur mu? Şimdi belediyede işiniz var, A belediyesinde. Gidiyorsunuz, diyorsunuz ki: "Benim işim var." "Tamam işinizi hallederiz de sen bizim vakfı biliyor musun?" "Yoo. Bilmiyorum." "Olur mu ya" diyor. "Bak başkan vakıfta, belediyenin ileri gelenleri vakıfta, biz hepimiz o vakıftayız." "Vakıf hizmet edecek. Para" diyor, "önce bir git oraya, ordan bir makbuz getir bana, sonra ben o makbuzun gereğini yaparım" diyor. Şimdi bu vakıflar böyle şişiyorlar. Sonra bu vakıfların kurduğu şirketler var. Bordür taşı döşenecek mesela, döşemiş adam, gayet güzel duruyor. Bir yılda eskiyor bordürtaşı, değiştirmek gerekiyor tabii. Çok yıpratıyoruz taşları. Yeni taşlar koymak gerekiyor. O vakfın şirketi koyuyor. Onlar geliyor koyuyorlar. Şimdi böylece bizim vergilerimizden de bir beslenme olanağı buluyorlar.

Ayrıca bu vakıfların gelirlerini artıran başka şeyler var. Proje firmaları var. Büyük yatırımları destekleyen dev yapıları var. O yapılardan belediyelere milyarlar akıyor. Milyarlar akıyor ve onları önce hallediyorlar. Bu rüşvet işleri falan da oradan geçiyor. Böylece bu şeyi tamamlıyorlar. Şimdi adamın tarikatı var. Daha doğrusu şimdi Hıristiyanlıktan etkilenerek cemaatleri var diyelim. –Oysa İslam anlayışında böyle bir şey yok. Cemaat ne demek?

Öyle bir şey yok ki... Ümmetin cemaati mi olurmuş?– Bu imamların etrafında toplanıyorlar, cemaatler oluşturuyorlar, bu cemaatler salma salıyorlar, paralar topluyorlar. Peki niçin topluyorlar bu paraları? Şimdi yeni gözdeleri Rus Cumhuriyetleri. Okullar açıyorlar, o okullarda öğrenciler yetiştiriyorlar, bir de oradan buraya sürekli kara para taşıyorlar. O boğazdan geçen gemileri bir arama olanağı olsa, şöyle didik didik etme olanağı olsa, bakın o gemilerin içinden neler çıkar. Düşünebiliyor musunuz, Beyaz Rusya'da benim bir okulum var. Bu okulun bir müdürü var. Gidip geliyorlar. Ne Türk Büyükelçiliği'ne uğrayan var, ne oradaki ekonomik ataşeyi gören var. Herkes okulun müdürüne gidiyor. Müdürden randevu alınıyor, müdür tasvip ediyor.

Bir gün benim faksıma yanlışlıkla bir faks geldi; adamcağızın canını yakmışlar; Türkmenistan'da falan oranın şeyhülislamı buradaki şeyhülislam olarak gördüğü o tarikatın liderine İstanbul'a gelmiş ulaşmaya çalışıyor gariban. Artık kapıdan bacadan geri çevirmişler. "Senin adamlar, senin bana kefil olduğun adamlar geldiler, buraları kuruttular, talan ettiler, dolandırdılar, hepimiz çok zor durumlarda kaldık. Sen nasıl şeyhülislamsın? El at da şu işi çöz" diyor. Hoca o sırada başka okulların açılmasıyla ilgilendiğinden o şeyhülislamı göremiyor, ama Türkiye'nin yurtdışındaki bu okullar ve diğer örgütlenmeler kanalıyla kaybettiklerini bir araya getirirsek çok büyük paralar çıkıyor ortaya. Oradaki bütün yatırımların kontrolleri bu adamların ellerinde.

Uğur Mumcu öldürüldükten sonra İsmet Sezgin bir açıklama yaptı, dedi ki: "Uğur Mumcu'nun katilleri altı kişidir". Bunları saydı işte, Şefik Polat, bugün o içerde olan Ekrem Baytap falan…

Bunlar Hizbullah'ın bir kolu olarak örgütlenmeye başlamışlar. O örgütlenme sırasında çok çeşitli şeyler yapmışlar. Bunlardan bir tanesi şirketler kurmuşlar ve teşvikler almışlar. Bakın, bir terör organizasyonu oluşturuyorlar. Genel özellikleri hemen şirketleşmeleri. İçi boş şirketler. Ama o şirketler kanalıyla çok büyük miktarlarda teşvik alıyorlar. Devlet parasını kullanıyorlar. Şimdi bunlardan bir tanesi iktidar döneminde Mehmet Dülger'e kadar ulaşmış. Ve gelmiş demiş ki: "Biz traktör falan..." Adam sonra ben fotoğrafı gösterip, "Uğur Mumcu'nun katil zanlısı olarak aranıyor bu adam, sana mı geldi" dediğimde dudağı uçukladı, böyle

aptallaştı adamcağız. “Nasıl olabilir” diye. Adam aranıyor –Batman’da arıyorlar–, aynı zamanda İstanbul’da teşvik peşinde koşuyor. Yakalanmadı. Daha sonra bu işleri geliştirmişler.

Geçen ay, İBDA-C’nin son örgütlenmesi içerisinde yer alan, İstanbul Haramidere’deki yükleme liman tesislerinde bir şirket ortaya çıkartıldı. Bu şirket ordaki bütün yüklemeyi zor kullanarak ele geçirmiş. Diğer bütün şirketleri, taşıma nakliye işi yapanları dışlamış, hepsini tek elde toplamış, kendisi almış ve bütün işleri kendisi yapıyor. Bu şirketin adı İBDA-C. Üst kurullar oluşturmuş. O üst kurullar aracılığıyla insanları korkutmuş. Herkesi sindirmiş. İstanbul’un göbeğinde yapıyor, İzmir’de çocuk kaçırıyor. Fidye istiyor. Bakınız hangi ekonomik kaynaklarla yapıyorlar. Türkiye’nin en büyük oto çalan ve satan şebekesi şeriatçı örgüt, İslami Hareket Örgütü. İstanbul’dan çaldığını Batman’da emniyet müdürüne satmış. İkinci elden satmış, emniyet müdürü de geri vermemek için bir başkasına satmış. Üçüncü el oldu mu birinci ele dönmüyor çünkü. Bunların canları sıkıldı mı taşeronluk yaparlar, bunların canları sıkıldı mı mağaza soyarlar, her şeyi yaparlar. Bu tablo içerisinde tarikat sermayesi ve şeriatçı örgütlerin bağlantısına baktığınızda, çok ilginç bir şey çıkıyor ortaya. Diyelim ki, ben Hizbullah örgütünün üst düzey yetkilisiyim ya da militanıyım, cezaevine düştüm. Bana kim bakacak? Anam, babam bakmayacak tabii ki, o kadar kötü şey olmaz. Vakıflar var ya, vakıflar bakıyor bana; … Vakfı. Ankara’da birkaç tane daha çıktı onlardan. Bütün bunlar iddianamelere dökülmüş şeylerdir. Saptanmış şeylerdir. Cezaevlerindeki Hizbullah ve diğer şeriatçı örgütlerin bütün militanlarını, bütün üst düzey yetkililerini doyururlar. Yani iç ve dış kaynak, Türkiye’de yeni bir düzen yaratmak amacıyla sonuna kadar kullanılmaktadır. Şu Akit’çileri tanıyan varsa hakikaten şu benim parayı getirsinler. Hoşça kalın.

1. GÜN 4. OTURUM TARTIŞMALARI

Ferit İlsever

Aydınlık Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni

Tuncay Özkan'a da çok teşekkür ediyoruz. Şimdi değerli arkadaşlar sorularınızı alalım, bu bölümde söz sizin. Buyurun.

Mehmet Akkaya

Eski bir belediye çalışanıyım. Tuncay Bey'e kısa bir sorum olacak: Ankara'nın büyük vakıflarından Muradiye Vakfı hakkında bir bilginiz oldu mu acaba? Bunların tarikat bağlantısı ve belediye ilişkileri konusunda yapacağınız açıklamalar olur mu? Teşekkür ederim.

Tuncay Özkan

Kanal D Haber Müdürü

O konuda epey belge var sanıyorum. Bu konuda açılmış davaların iddianamelerinden okuduğum kadarıyla bu bir tarikat örgütünün devamı. Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin, onun alt şirketleri ve o vakfa yönelik çok büyük bir para kaynağı aktarması söz konusu. Onların yargılamaları devam ediyor. Muradiye Vakfı'nın Türkiye'de Ankara Büyükşehir Belediyesi ile birlikte gerçekleştirdiği önemli bir şey var. Bu vakıf, bu insanların eline bu yerel yönetimler falan devredildiğinde neler olabileceğinin çok somut bir örneği. Oraya bu gücü, bu kaynağı verdiğiniz andan itibaren böyle kullanılacaktır. Ordaki yapı çok ortada, yani ben onu geniş geniş anlatabilirim, ama zannederim o tamamen şeriat örgütlenmesine dayanan bir yapılanma.

Ferit İlsever

Aydınlık Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni

Başka soru sormak isteyen ya da söz alıp katkıda bulunmak isteyen.

Haşmet Atahan

68'liler Birliği Vakfı Genel Başkanı

Şimdi konu irticanın ekonomik kaynakları. Benim sorum belki salt ekonomik kaynaklar boyutunu biraz aşan bir soru olacak ama, Sayın Özkan'a ve Sayın Berberoğlu'na yöneltmek istiyorum: Sayın Özkan konuşmasında özellikle gerici basını, belli ölçülerde bağlantıları ekonomik kaynaklarıyla birlikte koydu. Ancak diğer basınımızın, irtica konusunda özellikle gerici basının tavırlarına karşı politikası belli. Bu konuda Cumhuriyet'ten yana, demokrasiden yana bir tavır izliyor. Fakat gene konuşmalar içerisinde az önce belirtildi ki; özellikle irticanın tehlikeli olan boyutu, uluslararası bağlantılarıyla sistematik bir şekilde Türkiye'de ılımlı bir şekilde, hoşgörü çerçevesinde getirilmeye çalışılan Fethullah Gülen'in şahsında somutlanan gerici çalışmalardır. Fakat bu konuda nedense basınımızda gereken duyarlılık pek fazla gösterilmiyor. Somut olarak söylemek gerekirse; bizim sivil toplum kuruluşları birliği olarak bu konuda yapmış olduğumuz ve bizzat bu olayın yangını içerisinde çıkmış olan çocukların açıklamaları ve bir kitabı yayımlanmıştı. Buna yönelik olan basın açıklamamıza ne yazılı basımızda ne de görsel basınımızda gereken duyarlılık gösterilmedi. Şimdi bu gereken duyarlılığın gösterilmeyişinin nedeni nedir? Acaba ekonomik kaynaklar da dahil olmak üzere bizim basınımızla irtica arasında ne gibi bir bağlantı var ki bu konunun üzerinde durulmuyor. Sayın Özkan'a ve Sayın Berberoğlu'na yönelik olarak bu sorumu soruyorum. Teşekkür ederim.

Enis Berberoğlu

Hürriyet Gazetesi Ekonomi Servisi Şefi

Siz Akitçileri tanımıyorsunuz değil mi, bizim şu paraları kurtaramayacağız gene.

Şimdi efendim sizin o açıklamanızı gayet yakından takip ettik tabii. Siz Kanal 6'ya da çıktınız. Hulki Cevizoğlu'nun programına. Ben onu da takip ettim. Şimdi bir kere Fethullah Gülen karşısında dava kazanabilen insan gördünüz mü? Biliyor musunuz öyle bir şey? Şimdi bakın, RTÜK diye bir üst kurul var. Fethullah Gülen'in adını çıktım MİT listesinden okudum ekranda. Dedim ki; "58 kişilik bir liste. Okudum. 59 da, onlar 58 diyorlar. 59 kişilik bir liste okudum. İçinde Fethullah Gülen de var. Diyor ki: Susurluk kazası sonrasında ortaya çıkan ilişkilerle bunlarla bağlantısı olanların listesi. Biz çıktık okuduk. Aman Allahım, santrallar kilitlendi, bir sürü şeyler oldu, avukatlar, protestolar, davalar. Üç dava birden açtılar hakkımda. Ondan sonra kurum hakkında davalar açtılar. Patrona gittiler. "Nasıl böyle muhterem bir insan… " Dedim ki: "Bana ne kardeşim. Listeyi ben hazırlamadım, ben gazeteciyim. Halkın bilgilenmesi için…" Hatta onun adamlarından birkaçı bana dediler ki: "Sen o listeden Hoca Efendi'nin adını da nasıl okuyabiliyorsun?" Dedim ki: "Hoca Efendi dediğiniz kişinin adıyla diğerleri arasında bana göre bir fark yok." Bunu kendisine de aktardım. Tekzip geldi. O listeden dolayı tekzip geldi. Tekzibi yayımlamak istemedim. RTÜK'ten uyarı geldi, kapatırım diye. "Televizyonu kapatırım" diyor. Şimdi ben tekzibi yayımlamak için direnirken mahkemeden karar çıktı. "Muhterem Hoca Efendi'ye karşı" diyor. Yargıç bana tekzip gönderiyor; "Muhterem Hoca Efendi" diye hitap ediyor.

Şimdi ben burada şahsım adına konuşuyorum, burada şahıs olarak varım, Kanal D'nin ekranına çıktığım andan itibaren bir kurumu temsil ediyorum. O kurumun temsilcisi olarak konuşuyorum. Şimdi orada ben televizyonu kapattırmamak durumundayım. Şimdi sizin söylediğiniz şey, çocukların bir kısmı sonra geri döndüler. Ya çok tartışmalı bir konu. Ve RTÜK beni kapatıyor. Zannetmeyin ki sadece şeyden dolayı kapatıyor: Fatih Altaylı bir programında bu Manisa'da işkence gören çocuklardan birini çıkarttı. "Yargı kararını tartışmıyorum" dedi. "Yargı kararını tartışmıyorum, sadece somut

olayı.” İki gün kapatma cezası aldık. Tansu Çiller’le ilgili bir şey oldu; bir gün kapatma cezası geldi. Şimdi bu yaptığımız işi sürdürebilmek öyle kolay bir şey değil. Bütün bunları içinden değerlendiriyorsunuz, bir de hukukçular kurulu var. Onlar bakıyorlar ve diyorlar ki: “Bu haberi girdiğiniz anda, bu haber size işte şu kadar kapatma cezası getirir. Size şunu getirir.” Ve bazı şeyleri değerlendirirken o hukukçuların görüşünü almak zorundasınız. Biz 28 Şubat süreci öncesinde de sonrasında da tarikatlarla ilgili olarak, tarikatların sermayesiyle ilgili olarak, onların çete bağlantılarıyla ilgili olarak çok şey yaptık. İzlenmemesi gereken televizyonların başına getirip bizi oturttular. O günkü Refah Partisi yönetimi, bizim hepimizi 40’ar kere şikâyet ettiler. Patronlara kadar gidip şikâyet ettiler. Yani biz o sürecin içerisinde kapatılmak korkusuyla falan geri kalmadık. Ama böyle bir şeyin üzerinde de Don Kişotvari saldırıp kurumu ve mesaj ilettiğin bir yeri kapattırmak gibi şeylere gerek duymadık. Sizin olayınızı da bizim hukukçularımızla birlikte değerlendirdiğimizde böyle bir tablo çıktı ortaya. Sonrasında da gerçekten o çocukların geri dönüş olayı bizi en az bir hafta kapattırdı.

Şimdi ben, yayınımın devam etmesinde sorumlu bir insanım. Ha, öyle bir noktaya gelir ki; “Kapanırsam kapanayım kardeşim” dersiniz. Ama yani bazı şeyleri değerlendirerek bakıyoruz. Sizin söylediğiniz olayla ilgili olarak da bütün samimiyetimle dile getirdim düşüncelerimi size, böyle bir değerlendirmedir. Ama Türk basınının bütününe baktığım zaman, o bütün içerisinde hem tarikatlara hem şeriatçı örgütlenmelere karşı bir taviz yok. Öyle bir taviz görmüyorum ben.

RTÜK şeriatçı mı? RTÜK siyasi bir organ. Sansür yasaktır diyorlar, sansür ediyor, kapatıyor. Kapatma cezası ne demek? Sırf bunu da geçtim. Yani bu işlerden dolayı kapatsalar. Huysuz Virjin’in lafından dolayı kapatıyorlar, o gün yayın yapamıyoruz.

Efendim Tuncay Özkan çok çarpıcı örnekler verdi. Bir tek şeyin altını çizmedi. Muhterem Hoca Efendi diye geliyor açıklama, dikkat buyurun. Türk yasalarına göre “bey, hoca, hacı, ağa” yasaktır. Yani hukuk yoluyla gelen bir metinde “hoca efendi” ifadesinin yer alması bizatihi bir suçtur.

Biz Hürriyet’te yaptık, onlar da herhalde Kanal D’de yapmıştı. Çünkü o çok kullanılıyor; “Muhterem Hoca Efendi” meselesi.

Tuncay Özkan

Kanal D Haber Müdürü

Biz, Hakimler Savcılar Yüksek Kurulu’na falan başvurduk. Ama yani onu gönderdikten sonra bir şey kalmıyor ki geriye. Yayınlamak zorundasınız.

Enis Berberoğlu

Hürriyet Gazetesi Ekonomi Servisi Şefi

Hayır şimdi demek istediğim şu: Kurumsal bir mesele var karşımızda. Bu konu ekonomiyle ilgili olduğu için izninizle ben oradan gireyim konuya. Bakın “hoca efendi” dediğiniz zat-ı muhterem 1970’li yıllarda, –ben biraz araştırdım, yazdım da ayrıca– iki tane pantolonu olduğuyla övünüyordu. Yani “iki tane pantolonum vardı, değiştirip değiştirip giyerdim” diyor. Çok şey olduğu için tasavvuf felsefesine uygun. Bir hırka bir tane zeytinle geçindiği için. Şimdi muhterem, trilyonluk bir imparatorluğun tepesinde oturuyor. Bir Allah’ın kulu çıkıp sormuyor ki; “bu serveti nasıl edindin?” Tıpkı Petrol Ofisi’ni alanlara sormadıkları gibi, banka alanlara sormadıkları gibi. On sene evvel adını sanını duymadığınız, hiçbir vergi listesinde rastlamadığınız kişiler çıkıp karşınıza trilyonluk yatırımlar yapıyorlar ve Türkiye ekonomisini, bırakın ekonomiyi, siyaseti kumanda edecek ölçüde güce kavuşuyordu. Şimdi sorun sistem sorunu. Fethullah Gülen bunun sadece bir parçası. Bugün biz Fethullah Gülen’in çıkmış olmasından dolayı son derece memnun olmalıyız. Çünkü hiç olmazsa kayıt dışı ekonomiden kayda girdi adam. Ve biz görüyoruz bunu; Asya Finans’ı var, şu şirketi var, bu şirketi var, öteki şirketi var, şunla kontrol ediyor diye. İşte demin Tuncay konuşurken bir şey söyledi. İki tane çok önemli gazetesi var bu kesimin. Bırakın onu, Kanal 7 televizyonu var. Kanal 7 televizyonunun arkasındaki sermayeyi araştırdı Hürriyet. Bulamadık bir türlü bir şey. Yani bayağı tartışmalı bir konu haline geldi Kanal 7’nin sermayedarları.

Şimdi arz etmeye çalıştığım husus: Türkiye’de milli gelir 200 milyar dolar. En iyimser kaçak hesabına göre 100 milyar dolar daha kayıt dışı ekonomi var. Ve bu salondakiler belki hariç tutulmak üzere, şu sokağa çıkılsa on kişiden dokuzu kayıt dışı ekonomiyi kesinlikte tehdit olarak kabul etmiyor. Bunda da çok doğru bir şey var. Yıllarca insanlar, sizin benim gibi insanlar ücretten ödedikleri ya da küçük esnaf olarak gelir vergisi matrahıyla ödedikleri ya da götürü matrahıyla ödedikleri vergilerin Koç’a, Sabancı’ya, ona buna peşkeş çekildiğini görmüş. Dolayısıyla vergi ödememe konusunda bir konsensus var Türkiye’de. Vergi ödememek de kayda girmemek olarak algılanıyor, kayda girmemek de işte bu tip zatları birdenbire ne olduğunu anlamadığımız bir hızla karşımıza çıkarıveriyor.

Kayıt dışı ekonomi dediğimiz zaman, durup beş dakika düşüneceksin. Burda irtica da yatar, burda uyuşturucu da yatar, burda mafya da yatar, burda Tuncay'ın demin anlattığı, Rusya'dan giren öteki taraftan çıkan, Suriye'den giren İstanbul'da bankaya yatan paralar da çıkar. Bakın vergilendirmek ayrı husustur, kayda geçmek ayrı husustur. Siz ekonomiyi kayda geçirirsiniz, kimden ne kadar vergi alınacağı siyasi bir karardır. Bir kere burda anlaşalım. Bütün partilerin bu konuda anlaşmaları için harekete geçelim. Gerisi inanın daha kolay. Fethullah Gülen Efendi'ye o zaman sorarsınız: "Asya Finans'ı nasıl kurdun? Hangi kaynaklarla kurdun? Nereden kazandın bu parayı?"

Bir dinleyici

Ben Sayın Michel Coutouzis'e sormak istiyorum. Amerika'nın, siyasi hâkimiyetini güvence altında tutmak için irticai uyuşturucu ticaretini görmezden geldiği şeklinde bir açıklama var mı acaba? Böyle bir açıklama mı oldu? Bu çerçevede soruyorum. Amerika'nın bu uyuşturucu ticaretinin içerisinde ekonomik olarak bulunduğu doğru değil midir? İstihbarat örgütleriyle CIA vasıtasıyla bulunup operasyonlar yaptığı ve bu operasyonlarda gene bu uyuşturucu trafiğinden yararlandığı, ayrıca uyuşturucu parasının ekonomisine önemli bir katkı yaptığı doğru değil midir? Ve gözlemevi yöneticisi olarak bu ekonomik katkının çapı nedir? Amerikan ekonomisine irticai uyuşturucu ticaretinin ekonomik katkısı nedir? Teşekkür ederim.

Ferit İlsever

Aydınlık Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni

Bay Michel Coutouzis'e, dikkatinin yoğunlaşması bakımından sorularımızı topluca sorarsak daha iyi olur diye düşündüm ve Hasan'ı takiben bir soru yöneltmek istiyorum: Sizin gözlemevinin Türkiye'yle ilgili gözlemleri. Şimdi önemli bir uyuşturucu merkezi Türkiye, öyle anlaşılıyor, dünyada o şekilde sunuluyor. Afganistan'dan, Pakistan'dan örnekler verdiniz. Hangi siyasi hareketlerin buradan yararlandığını ve bu mekanizmanın içinde olduğunu anlattınız. Paris'teki gözlemevinin Türkiye'deki uyuşturucu trafiği, dağıtımı, üretimi vs. ile ilgili, bu işi yapan güçlerle ilgili, daha çok siyasi güçlerle ilgili bir gözlemi var mı? Aslında yer alan çeşitli söylentiler var. Bu işi devlet yapıyordan tutun, PKK yapmaktadır, irticai örgütler yapmaktadır, şu yapmaktadır, sağdan, soldan, sol örgütlerden vs. gibi. Bu konuda netleşmiş gözlemleriniz var mıdır?

Bir dinleyici

İspanya'da uyuşturucu kaçakçılığından bir Türk artisti yatıyor. Bunun adı Kenan Kalav. Kenan Kalav İspanya'da verdiği ifadede bu malın Turgay Ciner'e ait oldunu söylemiş. Bu konuda bir bilginiz var mı? Teşekkür ederim.

Hüseyin Uğurlu

Efendim, emekli memurlardan Hüseyin Uğurlu. Esas, nasırıma basıldığı için bir konuya değinmek istiyorum. Şimdi bir sorum Sayın Fransız kardeşimize, ondan önce de Berberoğlu'nun değindiği Erbakan'la Kral Faysal arasındaki bir olay. Çünkü 1975 yılında Faysal hakkında benim için bir dava açılmıştı. Neyse, öldü de kurtulduk. Ama Erbakan ve diğerleri için, "kimler Atatürkçüdür" diye söylediğimde beş ay mahkûmiyet alıp Aşkale'ye sürülen mühendislerden birisiyim. Şimdi efendim, 1952'den 1954 yılına kadar, Türkiye'nin en karanlık günleriyken, ikili anlaşmalar, petrol kanunu bunun acıklı günlerini yaşarlarken bir Aramko Şirketi vardı. Ve Aramko Şirketi, Bağdat Paktı sonradan başımıza bela oldu. Bunlar almadı geldiler, bizim Mithatpaşa'da NATO olarak başımıza dert oldu. Şimdi Erbakan 1974 yılında gidip Kral Faysal'la bu konuşmayı yaparken, bizim Meclisimizde birçok parti lideri, –halen daha da orada bulunmaktadırlar– bunları bildikleri halde nasıl kalkıp onlara karşı isyan etmeyip de birbiriyle uğraşmakta, sol birbirinden şikâyet etmektedir. Buna benim aklım yatmıyor. Muhakkak bir Atatürk olsaydı bu Meclis'te böyle mi olurdu? İkincisi de: Sayın Fransız kardeşime şu soruyu soruyorum: Fransa için, bizim memleket için sormuyorum, bizim memleketin her şeyini biliyoruz, kimseden bir şey öğrenecek durumumuz yok. Ben şunu biliyorum, bir ülkede kulüplerin, randevuevlerinin ve bu afyon işlerinin polisin müsaadesi olmadan, haberi olmadan çalışmasının imkânı yok, kim ne derse desin. Çünkü yıllarım Beyoğlu'nda geçti. Şimdi sorum şu: Bizde böyle olduğu halde sizin Fransa'da da bu uyuşturucu ticareti konusunda acaba polisin yardımı var mıdır? Emniyetin yardımı var mıdır? Bunu öğrenmek istiyorum.

Michel Coutouzis

Uyuşturucu Jeopolitiği Gözlemevi (OGD), Fransa

Ben cevapların bütün sorulara yanıt teşkil edecek bir tarzda olmasına dikkat edeceğim. Birinci soru şuydu: Amerika Birleşik Devletleri herhangi bir düzeyde uluslararası uyuşturucu kaçakçılığı olaylarına karışıyor mu? Ve onlar acaba narko-kaçakçılık reçetelerinden faydalanıyorlar mı? Daha önce konuştuğum şeylere geri geliyorum. Bu ikincil (merkantie) bir ürün, diplomatik bir silah olarak kullanılabilir. Bu çok yalın olarak gizli bir finanse etme yöntemi olabilir. Tarihsel olarak Amerika Birleşik Devletleri bazı etkinliklerini finanse etme yöntemi olarak uyuşturucuyu her düzeyde kullandı. Ben daha önce Birmanya örneğini aktarmıştım. Fakat aynı şekilde Panama ve Nikaragua örneklerini de aktarmam mümkün. Yani uyuşturucu parasıyla gizli operasyonların finanse edilmesi yöntemi. Aynı şekilde savaş yıllarında insanlar ve mekanizmalar üzerinde bir yatırım biçiminde kullanılan altyapıların hazırlanması da buna dahildir. Yani Amerika Birleşik Devletleri bir kişiyi eğitti ve bir devlet başkanı haline geldi ve bu kişi aynı zamanda Güney Amerika kıtasında uyuşturucu kaçakçılığının (kokain kaçakçılığının) önemli bir "Kapo"su haline geldi.

Bu da, deklare edilmemiş yeterli bir parayla paramiliter faaliyetleri yönetmenin ve bunlar yoluyla müdahalede bulunmanın bir yöntemi. Fakat iyice anlaşılması gerekir, bu yol bir diplomatik özürün de yoluydu. Yani biraz daha uzağa gidersek, bu aynı tarihten bir başka sonuç çıkıyor. İki yıl sonra Amerika Birleşik Devletleri Panama Kanalı üzerine bir karara imza atıyor ve Kanal, Panama'nın otoritesi altına geçiyor. Ondan sonra da Amerika bu ülkeye müdahalede bulunuyor. Yani Amerika bir devlet başkanı eğittiklerini ve bu adamın aynı zamanda bir uyuşturucu kaçakçısı olduğunu işte bu anda hatırlıyor. İşte o zaman şöyle diyorlar: İşte bu adam bir uyuşturucu kaçakçısıdır ve bunu iktidardan kovacağız. Aynı ülke iki değişik şeyden yararlanıyor: Önce gizli operasyonları finanse etmek için bizzat kendisi uyuşturucu için bir altyapı yaratıyor. Daha sonra da işine gelmediği zaman, aynı bağımsız ülkeye müdahale hakkı olduğunu söylemek için bu ülkenin uyuşturucu kaçakçılığına karıştığını bahane ediyor. Aynı insan (Nortega) iki değişik amaca hizmet ettiği için, bu olağanüstü bir örnek teşkil ediyor.

Şimdi şu soru: Amerika Birleşik Devletleri uyuşturucu parasından yararlanıyor mu? Ben şunu söyleyeceğim: Gayet tabii, bu bilinen bir şey. Bütün Batı devletleri para aklayıcılarının hedefi durumundadırlar. Yani aklanan paraların 4'te 3'ü Batı ülkelerinde, özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılıyor.

Amerika Birleşik Devletleri'nde kara para aklanmasına karşı en katı yasal mevzuat uygulanır, ama bu ülke belli başlı para aklayıcısı durumundadır. En çok Amerika Birleşik Devletleri'nde kara para aklanmaktadır. Üstelik buraya bütün Karaipler'i, yani "Off Shore Statüsü" olan bir bölgeyi de ilave edersek bu rakam daha da yükseliyor. Zaten, bütün kara para kumpanyalarının, bütün para aklayan devletlerin bir kolye gibi Amerika'nın yanına dizilmiş olmaları bir raslantı değildir ve genel olarak daha sonra bu paralar Amerika Birleşik Devletleri'nde yatırılacaklardır. Doğal olarak cevabım şudur: Evet Amerika uyuşturucudan veya kara paradan yararlanıyor, ama aynı zamanda bütün Batı devletleri bu işi yapıyorlar. Uluslararası kurumlar, özel bankalar ve hükümetler tarafından Rusya'ya gönderilen 400 milyar dolarla ilgili sorunuzu da şöyle cevaplayabilirim: Bu para mafya grupları, aparaççik'ler (eski ayrıcalıklı sınıf temsilcileri) tarafından yeniden geldiği ülkelerin banka kasalarına aktı.

Bazı bakımlardan bu para yalnızca bir gidiş dönüş yaptı ve bu işlemin sürmesi sadece birkaç saat, maksimum 2-3 gün aldı. Sonuçta bu para yeniden Batılı finans kurumlarının veya şirketlerinin kasasına geri döndü. Yalnızca bu nedenden ötürü bile, Rusya'daki ekonomik kriz şu anda güçlü olduğu söylenen Batı ekonomisini olumsuz anlamda hiçbir şekilde etkilemedi. Avrupalılar size Rusya ekonomisinin, dünya ekonomisinin sadece yüzde 1'ini, yani Danimarka ekonomisi kadar bir şeyi temsil ettiğini söyleyebilirler. Gayet açık bir şey; çünkü Rusya'da yatırılan bütün paralar tekrar Amerika Birleşik Devletleri'ne ve Avrupa'ya dönüyorlar. Bu para bir nedenden ötürü, bazı operasyonlar (işlemler) yapmak için Rusya'ya gitmişti. Yine bazı kişiler için ve bazı işlemler için Batı'ya geri döndü. Kurumsuz kara para aklayıcılığı diye adlandırılan şey budur. Batı genel olarak uyuşturucu parasından en çok çıkar sağlayan bir yerdir. Bu bütün diğerlerinin, köylülerin, aracıların da bundan faydalanmadıkları anlamına gelmiyor. Kara para aklayıcılığına göre, yapabilecekleri diğer bütün ekonomik faaliyetler tabii ki daha az kazançlı olacaktır.

Şimdi Türkiye’de neler olup bittiği sorununa gelirsek, tabii burada olan bitenleri sizlere benim söyleyecek halim yok. Sanıyorum Türkiye’de olan bitenleri söylemek ve açıklamak için sizler benden daha uygun bir konumda bulunuyorsunuz. Sizin zaten tanıdığınız, bildiğiniz ayrıntılara girmeden, sorularınıza cevaplar vermeyi deneyeceğim. Ama uyuşturucular üzerinde jeopolitik bir gözlemci olarak aşırı derecede endişeli olduğumu gizlemeyeceğim. Çünkü Türk ekonomik modeli, Rusya ve Meksika için de bir örnek teşkil ediyor. Şunu söylemek istiyorum, banka sistemi, politikacı sınıf ve mafya arasındaki bu tehlikeli ve patlamaya hazır bağlantılar oralarda da modelleşmek üzere. Bunlar belli hedeflere ulaşabilmek için birbirlerine hizmet ediyor, destek oluyorlar. Bu hedeflerin neler olduklarını zaten hepimiz biliyoruz. Politika adamlarının bütün amacı iktidarlarını korumak ve iktidardan çıkar sağlamak için yararlanmaktır. Mafya bunlardan koruyucu olarak yararlanıyor ve zenginleşmek istiyor. Banka sektörü politikacı sınıfla mafya arasında aracı kurum olarak kullanılıyor ve pazarlıkları elinde tutmak ve bundan da çıkar sağlamak istiyor.

Şu an iki üç yıldır ortaya çıkan bazı değişikliklere karşın bu model bugün oldukça patlamaya hazır, tehlikeli bir görünüm alıyor. Fakat bu model zaten hep vardı.

Aşağı yukarı otuz yıldan beri mafya her şeyi çürütmeye, satın almaya başlamış durumdadır. Mafya bir hükümeti satın aldığı zaman veya bir hükümet, bizzat kendisi bazı hedeflere ulaşmak için mafyayı kullanmaya başladığı zaman, biz artık uyuşturucu kaçakçılığı yapan bir devletin veya mafya devletinin karşısında bulunduğumuz bir durumun varlığından söz edebiliriz. Bu, Sovyetler Birliği’nin dağılmasından sonra her yerde görmeye başladığımız bir durum. Bugün Sovyetler Birliği’nde, Meksika’da veya Türkiye’deki durum artık kontrol edilemez haldedir. Bu noktada çok açık bir örnek verebilirim: Azerbaycan’da darbe olayına katılan aynı insanlar, bir mafya örgütünü cezalandırmak, 70 milyon doları ele geçirmek için bir otobüse karşı saldırı olayında yine bir araya geldiler. Bu mafya örgütü Polonya ile bağlantı halindeydi ve sözü edilen miktardaki paraya el koymuştu. Yani aynı insanlar hükümet darbesi yapmak gibi politik bir eylemde bulunurken, aynı zamanda en adisinden bir bataklık eylemine bile katılabiliyorlar. Yani bir otobüsü soymak ve para ele geçirmek eylemine. Bu çok önemli politik eylemle, tam anlamıyla bir adi soygun eylemi arasındaki

bağlantıyı görmek oldukça önem taşıyor. Türkiye’de bu türden karışık eylemlerle ilgili düzinelerce örnek bulabilirsiniz.

Şimdi yolsuzluk, çürümüşlükle ilgili ve bu sorunun dünya genelinde bir fenomen olup olmadığı sorununa değineceğim. Size şunu söylemek isterim: Bu sorun genel olarak her yerde görülen, ama güney ülkelerinde çok daha farklı biçimler alan bir sorundur. Niçin? Çünkü Batı ülkeleri bu sorundan sakınmak için yığınla tedbir aldı ve çok sayıda yapı oluşturdu ve bu sorunu Güney ülkelerine, zayıf ülkelere transfer etmek için de ellerinden gelen her şeyi yaptılar. Örneğin kara para aklayıcılığı Almanya, Amerika Birleşik Devletleri ve Fransa için de bir sorundur. Ama bu onların sermayesinin çok önemsiz bir kısmıdır ve bu ülkelerin ekonomisinin dengesini sarsmayacak bir olgudur. Buna karşın Afrika ülkelerinde kara para aklayıcılığı veya yolsuzluklar temel bir sorun haline gelmektedir. Yani bu, şu anlama da geliyor: Kuzey ülkelerinde kısıtlayıcı kurallar koyduğumuz ölçüde, Güney ülkelerinde aynı ölçüde dengesizlikler yaratıyorlar. Politik yapıların ve demokrasinin çok iyi gelişmediği zayıf ülkelere karşı saldırıya geçen aynı insanlar, aynı örgütler ve bunlar, özellikle zayıf, fethedilecek hedefler seçiyorlar, Batı’da imkânlar güçlendiği oranda, Güney ülkelerinde kurumsal suçlar, demokrasinin işleyişinde aksaklıklar ve ilerlemek için sorunlar ortaya çıkıyor.

Son olarak Fas’tan bahsederek bitireceğim. Fas’ın Akdeniz bölgesinde birinci kendir üreticisi ülke olduğunu net bir şekilde söyleyebilirim. Hakikaten bu ülke haşhaş üretiyor. Bu ülkede, saklanmayacak kadar büyük, 70 bin hektarlık arazi üzerinde afyon üretimi yapılmaktadır. Bazı bitkileri, bir hektarı, yarım hektarı saklamak mümkündür, ama 70 bin hektar saklanamaz. Doğal olarak biz bir korunan, himaye gören üretim fenomeni önündeyiz. Hangi düzeylerde bu yapılıyor, bunu söylemek bana düşmez. Biz Fas’tan söz ediyoruz, ama sorunu bir Kuzey-Güney müzakeresi kapsamına dahil ederek ceza unsuru olmaktan çıkarıyor ve tartışılır hale getiriyoruz. Avrupa Birliği Fas’a, kendir üretmeyiniz, ama domates üretiniz diyor. Ama Fas, siz bizim domates üretmemize izin vermiyorsunuz, bu nedenle kendir üretmeye devam ediyoruz şeklinde bir cevap veriyor. Bu durumda bizler kendimizi, afyon üretimini (uyuşturucu üretimini) iki taraflı ve çok taraflı tartışmaların konusu haline getiren bir durumun tanığı olarak buluyoruz. Böyle bir üretim yapan ülke söz konusu olduğu zaman, bu

durum da bana normal bir şey gibi geliyor. Benim fikrimi sorarsanız, sorunu görmemek, Türkiye'nin eroinin dönüştürülmesinde ve ihracatındaki rolünü görmemek, bunu tartışmak istememek, uyuşturucu kaçakçılığının gelişmesine, suçların artmasına neden olan ek bir neden oluşturmaktadır. Cezayir'le Fas arasındaki sınır problemleri ve fundamentalistleri de ele alalım. Cezayir'de fundamentalistlerden söz ederken dinci hareketler diye konuşmak için sıkıntı çekiyorum. Ya biz doğrudan doğruya savaş ağaları arasında tam anlamıyla canice, basit suçlar kapsamında yer alan bir kapışmaya tanık oluyoruz veya her şeyi yapmaya kadir, bunu her tarzda yapabilecek karakterdeki insanların önünde bulunuyoruz. Her halükârda bunların Kur'an'a yaptığı her türlü referansın hiçbir geçerliliği yoktur. Ya da şöyle bir tabloyla karşılaşıyoruz: Bazı "işadamları" açık ve doğrudan veya dolaylı olarak uyuşturucu ticaretine katılıyor ve bundan paylarını alıyorlar. Ve bunlara engel olunca da hemen sınırların varlığına karşı çıkarak kendilerinin varlığını göstermeye çalışıyorlar. Ben bazı fundamentalistlerle karşılaştım, bunlar yalnızca adi gangsterlerdi. Bazıları tam bir işadamı karakterindeydi, bazıları bankacıydı ve bunların her birisi arzu ettiği bir konumu seçiyor ve istediklerini yapıyorlardı. Cezayir'de çatışma bunlardan bazılarına eylem, hareket imkânı tanınınca (çünkü bunların temsil ettikleri belli çıkarlar vardı) ve diğerlerine izin verilmeyince tartışma ve düzensizlik patlak verdi.

Bosna Üzerine Bir Soruya Cevap: Aynı anda Bosna ve Çeçenistan'dan söz etsek de bu iki ülkede olaylar oldukça değişiktir.

Bir bölgede iktidar için mücadelenin ortaya çıktığı her seferinde, uyuşturucu, savaşı finanse etmenin bir yolu haline geliyor. Tarihsel olarak alındığında, ilkönce gizli servisler bunu yapıyorlardı, ama bugün bütün siyasi hareketler, özellikle fundamentalistler uyuşturucudan yararlanıyorlar. Eroinin Avrupa dağıtımını yapan bir Türk şebekeyi ele geçiren Kosovalıların da durumu aynı zamanda budur.

Çeçenistan'a gelince, şunu kabul etmek gerekir: Orada paralel ekonomi ve uyuşturucu kaçakçılığı uygulaması çok köklüdür. Bu eski uygulamalar, son iki yıldır Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra artık kabul gördü. Silah kaçakçılığı, petrol gelirleri ve Afganistan, Orta Asya ve Pakistan'la bağlantılı yüksek düzeydeki uyuşturucu kaçakçılığı yoluyla elde edilen

gelirlerin paylaşımına Çeçenler çok sık olarak katılırlar ve Sovyet ordusunun bir tarafıdırlar. Bu şu anlama geliyor: Ortaya çıkan ve çok pahalıya mal olan her savaş, sonuçta çıkar savaşıdır ve her türlü kontrolden uzak bir devletin doğmasına neden oluyor. Fakat bu savaşların en belli başlı nedeni, ortaklar arasındaki çıkar çatışmasıdır.

Bu bölgede;

1) Bir uyuşturucu kaçakçılığı geleneği vardır,

2) Petrol gelirlerinden alınan resmi olmayan vergilendirme ve çalınan şeylerden elde edilen para dağıtılmaktadır,

3) Sovyet ordusunun üyeleri ve subayları bu işte ortak durum-dadırlar,

4) Çeçenistan her türlü kaçakçılığın yapıldığı bir ülke durumuna gelmiştir.

Bosna uyuşturucu kaçakçılığını geliştirirken aynı zamanda Sırbistan sigara ve petrol kaçakçılığına yöneliyor. Fakat buraya bir tespitimi de dahil etmek istiyorum: Uluslararası Topluluk Irak, Küba, Libya ve Türkiye gibi ülkelere karşı ambargo uyguladığı ölçüde, bu durum bu ülkelerde suç oranının artmasına ve uyuşturucu kaçakçılığının gelişmesine daha çok neden oluyor. Çünkü ambargo altında da olsa, metalar dolaşımı girmek zorundadırlar, ev veya bu şekilde sınırları geçmek zorundalar. Bu durum ürünün üretiminin kontrol edilmesini engelliyor ve resmi olan vergilendirmelere yol açıyor. Ve bu şekilde işte uyuşturucu üretimine varıyoruz. Bu bölge savaştan sonra Avrupa uyuşturucu kaçakçılığının organize edildiği ve ihracatın yapıldığı bir bölge haline geldi. Bu bölgede savaş Rusya’da da olduğu gibi, paralel ekonomiyi ve suçluluğu güçlendiren ve sağlamlaştıran mekanizmaların doğuşuna neden oldu.

(…)

... bir Amerikan hegemonyasıyla bazı ülkeler ve güçler bir bölgesel muhalefet haline getirildi. Örneğin Korsika. Burası bölgede bir kaos yaratmak için ilave bir neden haline gelmiştir. Bu temel bir sorundur. Eğer bir yerde, burada böyle şeyler olup bitiyorsa, başka yerlerde de aynı şeyler yaşanabilir.

BATI VE “AFGANİ” DESTEKLİ ŞERİATÇI TERÖRİZM

Turan Yavuz

Anadolu Ajansı Yönetim Kurulu Üyesi

Oturum Başkanı

Değerli konuklar, günaydın. “Batı ve İrtica” konulu sempozyumun ikinci oturumunu açıyorum. Bu panelde yabancı misafirlerimiz var. Sözü onlara vermeden önce bizim deneyimimizden biraz söz etmek istiyorum.

Soğuk Savaş’ın en kızıştığı 1960’lı yıllardan itibaren Amerikalı teorisyenler ve askeri stratejistler Güneydoğu Asya’ya karşı yeni bir teori geliştirmeye başladılar. Bir yandan Çin, diğer yandan Sovyetler Birliği’nin bölgedeki ülkeleri birer birer etkinliği altına almaya çalışması karşısında Amerikalılar, buna domino teorisi adı altında yaklaştılar. Vietnam’la başladı, daha sonra Laos, Kamboçya, Tayland ve diğer ülkelere sıçramıştı. Bu teoriye göre, bu taşlar birer birer yıkılacak ve Amerika, Güneydoğu Asya, Asya ve daha sonra diğer bölgelerdeki etkinliğini kaybedecekti.

1970’lerin ortalarından başlayarak yeni bir domino teorisi geliştirildi. Dinci akımlar ve fundamentalistler. Bu yeni akım 1979’da Şah rejiminin İran’da devrilmesi ve yerine Ayetullah Humeyni’nin geçmesiyle başladı. 1990’lara gelindiğinde Mısır, Bahreyn, Türkiye, Filipinler, Sudan, Cezayir, Somali, Malezya, Filipinler gibi ülkelerin hepsinde bu akım kendini ciddi bir şekilde hissettirdi. Amerika bununla ilk olarak 1979 yılında, Humeyni taraftarlarının Amerikalı rehineleri 449 gün rehin tutmasıyla tanıdı. Bu olay Jimmy Carter’in ikinci kez başkanlık yapmasını engelledi. Washington 1961 yılında Küba’nın istilasına yönelik düzenlediği Domuzlar Körfezi çıkarması sonrasında ikinci tokadını Humeyni’den yemiş oldu.

Amerikanın itibarı bir anda en düşük düzeylere kadar indi. O kadar ki, Amerikalılar açısından 1970’lerin sonuna kadar Vietnam sendromu söz konusuydu. Humeyni’yle de birlikte bir İran sendromu başladı. 80-88 İran-

Irak savaşında ABD'nin Irak'ı desteklemesinin başlıca sebebi de bu sendromdu.

Şimdilerde Türkiye'de irtica diye tanımlanan gelişmeleri Washington, İran sendromunu da göz önünde bulundurarak "Ilımlı İslam" olarak tanımlıyor. Bu akımın toplum içinde ve siyasi yaşamda yer alması için çaba harcıyor. Yani Amerika İran'dan sonra "Ilımlı İslam"la uzlaşma yönüne gitmeye başladı. Dün Sayın Baki Özilhan'ın konuşmasında da Washington'un "ABD ve Ilımlı İslam" konusundaki yaklaşımlarını hepimiz dinledik. Amerika kendi çıkarlarını doğrudan etkilemediği ve yine kendi çıkarlarına yönelik bir terör kokusu bulunmayan her hareketi "Ilımlı İslam" olarak görüyor. Bununla yaşamak gerekir diyor. Bu arada 28 Şubat kararlarına da "Yapmayın. İleride İran gibi olursunuz" diye yaklaştı. Çünkü Türkiye'de irtica kendisine dokunmuyordu.

Clinton geçenlerde BM'de yaptığı bir konuşmada bu politikanın altını şöyle çizdi: Biz İslama karşı değiliz. Sadece aşırılara karşıyız.

İyi de aşırılar kim? Onlara göre kim, bize göre kim? Ortada olan gerçek şu; Amerika, Türkiye'de şeriat düzeninin gelmesini isteyenlerin bulunmadığı görüşünde ve ülkemizdeki bütün gelişmelere Ilımlı İslam ışığı altında bakıyor ve kabul ediyor. Soğuk Savaş döneminde Türkiye ile Amerika arasında SB'ye karşı bir stratejik işbirliği vardı. Soğuk Savaş'ın son bulmasıyla birlikte bu stratejik işbirliğinin yerini Kürt sorunu, insan hakları ve irtica gibi konular aldı.

Amerikalılar irtica tanımının kişiye göre değiştiğini söylüyor. Dün Amerikalılarla görüştüm, "Kim nasıl bakıyorsa, öyledir" diyorlar. "Sizin irticacı diye bahsettiğiniz kesim yasal bir siyasi harekettir" diyorlar. Bu yaklaşımın son örneği olarak İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın İstanbul Başkonsolosu Carolyn Huggins tarafından ziyaret edilişini gösterebiliriz. Türkiye'yle Amerika arasında bir kavram sorunu var. Bizler tarafından yeterince aydınlatılamaması halinde, bu kavram kargaşasının da sürmesi beklenmelidir.

Şimdi sözü misafirlerimize bırakıyorum.

CEZAYİR: BATI'NIN ŞERİATÇI TERÖRE VERDİĞİ DESTEK

Mulud Benmuhammed

Gazeteci, El Mücahid Gazetesi, Cezayir

Günaydın,

Önce bir ayrıntı ile ilgili belirginlik sağlamak istiyorum: Ben El-Mücahid gazetesinin müdürü (genel yayın müdürü) değilim. Ben yazıişleri müdürüyüm (redaktör en chef). Ben özellikle bir alan gazetecisiyim, olayları yerinde inceleyen bir gazeteci. Ben sizlere okumak istediğim küçük bir tebliğ hazırladım. Daha sonra, eğer isterseniz, söylediğim şeyler üzerinde tartışabiliriz. Yine yanıma "emperyalist-şeriatçı koalisyonunun" Cezayir'de yaptıklarını fotoğraflar şeklinde anlatan bir kitap aldım ve bunu size göstereceğim. Bunu sizlere vereceğim, fakat tartışma bittikten sonra kitabın bana geri verilmesini rica edeceğim.

Ne tekrar tekrar iğfal edilen kadınlar, ne önce katledilen sonra vücutları parçalanan köylüler, ne vahşi ve iğrenç bir şekilde boğazları kesilen köylüler, ne de henüz dünyaya gelmemişken barbar bir şekilde yakılan bebekler, Avrupa hükümetlerinin vicdanlarında bir sarsıntı yaratmadı. Bunların her biri kendi tarzlarında çağdaş nazizmin bir başka biçimi olan şeriatçılığı çıkarları gereği ya doğrudan ya da dolaylı olarak desteklediler, cesaretlendirdiler, ona yardım ettiler veya onu savundular. Şeriatçılar tarafından bir politik şantaj unsuru olarak kullanılan terörizme yardım ettiler. Avrupa bu yaşlı, bu şekilde tek yanlı olarak bir insan hakları anlayışı geliştirerek yeni kolonyalizmin bir başka aracına başvuruyor. Daha dün Asya'yı, Afrika'yı ve Doğu'yu kolonyalist gücü altına alan bu kıta, bugün, tamamen şeriatçıların arka bahçesi haline geldi. Bu cinayet çeteleri burada operasyonlarının planlarını yapıyorlar, buradan her türlü desteği alarak sıradan yurttaşlarımıza karşı kanlı cinayetlerini işliyorlar. İşte orada en kanlı katliamların sorumluları her türlü özgürlükten yararlanarak uluslararası kamuoyunu koşullandırmak için her türlü propaganda imkânından yararlanıyorlar. Avrupa aynı zamanda bu cinayet çetelerinin uyuşturucu ve

silah kaçakçılığı yaptığı, kara para akladığı ve ağlar kurduğu bir alan durumundadır. Avrupa caniler için bir sığınma ve destek yeridir. Buraya yaslanarak kolektif cinayetlerini işliyorlar, emir veriyorlar. Buraya yaslanarak planlar yapıyorlar, strateji geliştiriyorlar, bir siyasi statü talep ediyorlar ve medyayı etkiliyorlar. Orada siyasi sığınma bulmaları sayesinde çok kurnazca, çıkar temelinde ve soğukkanlı bir strateji geliştiriyorlar ve Avrupa medyasından tam bir serbesti içinde yararlanıyorlar.

Avrupa ülkelerinin şeriatçılara verdikleri desteği tek tek ele almadan önce, burada şeriatçıların Avrupa basınını tamamen kendi yanlarına çektikleri gerçeğinin altını çizmek oldukça önemli bir husustur. Özellikle Fransız basınının durumu budur ve tabii bu bir raslantı değildir. Hükümet dışı kuruluşlar denen NGO'lar eski kolonyalist güçler tarafından idare ediliyorlar ve bunlar da şeriatçıların yanındadırlar. Bunlar efendilerinin çıkarları doğrultusunda hareket ediyorlar ve gerçeği bulandırmak için her türlü propaganda faaliyetini yürütüyorlar.

1992 yılının ilk aylarından, seçim sürecinin askıya alınmasından itibaren, Avrupa çıkar ve hesap güderek FIS'ın eski militanlarına siyasi sığınma hakkı tanıdı. Bunlar Cezayir'de eziyet gördüklerini iddia ediyorlardı. Bu şekilde Avrupa ülkeleri, bir seçim zaferinden mahrum edilmiş olarak değerlendirdikleri bu şeriatçı güçlere karşı her türlü "iyi niyet" ve hoşgörüyü gösterdi. Oturma hakkı, büyük Batı başkentlerinde düzenlenen gösteriler, maddi ve manevi yardım, yani şeriatçılara karşı her türlü kolaylıklar bizzat bu Batı tarafından sağlandı. Tabii Avrupa'daki serbest ödenekler sayesinde bunlar yapıldı. Özellikle İngiltere, Fransa, Almanya ve İtalya bunlar için tam bir sığınak haline geldi. Onlar, Cezayir'in artık dizleri üstüne düştüğü (dize geldiği) ve orada var olan rejimin totaliter olduğu değerlendirmesini yapıyorlardı. Şeriatçılar Avrupa'da özellikle "insani yardım kuruluşlarının" koruması altında örgütsel olarak yaygınlaştılar, ağlar ve ilişkiler kurdular, tam bir mafya teşkilatı kurdular.

Şu noktada naif olmamak, onları kabul eden (siyasi sığınma tanıyan) yetkililerin hiçbir şey görmediğini, anlamadığını, görmediğini düşünmek gerekiyor. Şu kesin bir gerçekliktir: Batılı siyasi örgütler ve bölgesel mafyalar bunlarla yakınlaştılar ve siyasi suç ortaklığı yaptılar. Siyasi eğilimlerine, siyasi yakınlıklarına göre şeriatçılar Avrupa'ya tam bir huzur

içinde yerleştiler. Örneğin FIS içindeki eğilimlerden birini oluşturan Cazaristler ve onların silahlı kolu olan FIDA (bu örgüt aydınları öldürüyor) Cenevre'yi, Brüksel'i ve Bonn'u tercih ettiler. Ve buraları bir arka üs olarak kullanıyorlar. Eski FIS'ın içinde bir başka eğilim olan ve GIA'nın da bağlantı içinde bulunduğu grup ise Londra'ya, Stockholm'e ve Torino'ya yerleşti. Tabii bu nihai bir yerleşme değil. Bu eylemciler sürekli yer değiştiriyorlar ve başka başka yerlerde faaliyet sürdürüyorlar. Bunların girişimleri ve faaliyetleri sürekli yeni yerlere adapte ediliyor ve hiç kaybolmuyor, saklanmıyor da. Varşova, Tiran, Bratislava ve hatta İstanbul, Refah döneminde ve belki hâlâ bugün bile, diğer başkentleri geride bıraktı. İşte bu başkentlerde, bu caniler –onları başka türlü tanımlamamı nasıl beklersiniz– bir lojistik üs sahibi oldular. Buralarda insanları eğitiyorlar, para temin ediyorlar, silah satın alıyor ve bu silahları Cezayir'e yolluyorlar. Üstelik her türlü kolaylıklardan, örneğin siyasi sığınma hakkından, camilerde toplantı düzenleme özgürlüğünden, eylem özgürlüğünden, medyada seslerini duyurma imkânlarından yararlanıyorlar. Sözüm ona insan hakları örgütleri bunlara her türlü kolaylığı sağlıyor.

Gerçekte bunlar, bu şeriatçıların destekçisi olmaktan başka bir şey değiller. Bazı hükümet ve örgütlerin doğrudan veya saklı destekleri sayesinde –bu örgütler gerçekte ya şeriatçıların uzantıları, ya büroları ya da bazı ülkelerin gizli servisleri durumundadırlar– yani NGO'lar sayesinde, Batı medyası sayesinde şeriatçılar her türlü destek ağını örüyorlar ve terörün kumandasını elde tutan, terörün beyni durumunda olan bu insanlar, bu destek sayesinde Cezayir'de şiddet hareketleri düzenliyorlar. Bunlar teröristleri, eğer bir gün Cezayir'de şeriat devleti kurulursa işe yararlar diye, bazen pasif şekilde, bazen onlarla uzlaşarak, bazen aktif bir tarzda destekliyorlar. Açıktan açığa onların yanında angaje olan bu devletler 1994 tarihli Birleşmiş Milletler kararını da ihlal ediyorlar. Bu karar terörizmi destekleyen bütün ülkeleri mahkûm ediyordu.

Avrupalı ülkeler her zaman teröristlere doğrudan doğruya veya dolaylı yollardan yardım ettiler, hâlâ da ediyorlar. Cezayir'de kurbanlar alan silah kaçakçılığı artık yadsınamaz duruma gelmiş olmasına karşın, Avrupalı ülkeler bu duruma karşı mücadele etmiyorlar. Avrupalı ülkeler kaçakçılık ağlarını hoşgörüyle karşıladılar. Avrupalı ülkeler oradaki başkentlerden yapılan ölüm çağrıları karşısında hiçbir tepki göstermediler. Bunu ifade

özgürlüğü gibi gerekçeyle yaptılar. Avrupalı ülkeler şiddetle (şiddetin tanımıyla) ilgili semantik bir belirsizliği bilerek hep beslediler. Bazıları için terörizm kabul edilen, diğer bazıları için şiddet anlamına geldi. Bu ülkeler terörizme karşı mücadelede geç kaldılar. Bununla birlikte 27 Kasım 1995 yılında Avrupalı ülkeler, özellikle Akdeniz-Avrupa'sı ülkeleri bir karar alarak şu sonuca vardılar: Mafya biçimiyle veya dinsel örtü altında ortaya çıkan bu terörizm bir global tehlike oluşturmaktadır ve bölgede barışı ciddi bir şekilde tehdit etmektedir. Bazı hükümetler yansızlık oyunuyla kendi topraklarını bir arka üs haline getirmeleri karşısında seslerini çıkarmadılar. Bütün Avrupa ülkeleri, farklı derecelerde ve farklı tarzlarda cinayet örgütlerini akladılar. Bu örgütlerin bazıları Cezayir'de işlenmiş belli cinayetleri üstleniyorlar, Avrupa ülkeleri bu duruma şu tepkiyi gösteriyor: Hayır, hayır! Bu cinayetleri işleyenler sizler değilsiniz. Bunu kimse görmüş, duymuş değil. Bunları yapan başkaları. Ve teröristler güç duruma düşünce bizzat Avrupa ülkeleri bunlara destek sağlıyorlar. Yani Cezayir'de işlenen cinayetleri soruşturmak için komisyon kurulmasını talep ederek bu canileri masum hale getiriyor ve cinayetlerle ilgili şüpheler yaratıyorlar.

Niçin aynı Avrupa, etnik temizlik yapıldığı halde Bosna'da olanlar karşısında tepkisiz kaldı; niçin Filistin'de çocukların kolları kesilirken hiçbir şey yapmadı? Niçin Avrupa parlamentosu Fas'ta, Sudan'da, İran'da yapılan baskıları mahkûm etmedi ve oralarda bir soruşturma, anket yapma talebinde bulunmadı? Niçin Avrupa topraklarında para toplanması, silah satın alınması ve bunların Cezayir'deki teröristlere gönderilmesi karşısında sessiz kalıyor? Niçin bu Avrupa siyaseti çifte standartlıdır? Niçin Avrupa, Sudan ve Kenya'daki bombalama eylemlerinden sonra uyanmaya başladı? Niçin Amerika ile aynı tutumu takındı? Niçin Avrupa, canilere siyasi sığınma hakkı tanıyor? Niçin bu hak kısıtlanıyor ve teröristler bundan yararlanırken terörün kurbanı olanlara bu hak tanınmıyor? Niçin Avrupa hiçbir belirsizliğe, muğlaklığa yer vermeden net bir şekilde terörizmi mahkûm etmek yerine, daha çok saydamlık talep ediyor, daha çok insan hakları talep ediyor ve bizim canilere karşı saygılı olmamızı, onlardan insan haklarını esirgemememizi talep ediyor? Bu çelişkiler nerelerden kaynaklanıyor?

Örneğin 1997 yılında, 15 ülkenin İçişleri Bakanlığına bağlı Adalet Konseyi tarafından GIA bir terörist örgüt olarak nitelendi ve bu örgütün

Avrupa Birliği için bir tehdit olduğu değerlendirmesi yapıldı. Halbuki aynı GIA'nın yöneticileri bu ülkelerin hepsinde siyasi sığınmacı olarak bulunuyor, yardım görüyor, korunuyorlar. Avrupa Birliği ülkelerinin yöneticileri bu terörist örgütlere yapılan ödeneklerden dolayı kendi halklarına karşı hesap vermek durumundadırlar.

Şu ispatlanmış bir şeydir: Cezayir'deki suikast ve eylemler, halkın şeriatçı teröre karşı yürütülen mücadeleye katılmasını engellemek, bu noktada halkta bir yılgınlık yaratmak şeklindeki bir plana göre yürütülüyor. Ayrıca direktifler, terörü yönlendirenlerin direktifleri, terör ağlarını, şebekelerini bu ülkelerde kurmuş ve tam bir özgürlük içinde faaliyet yürüten, üstelik bu ülkelerden yardım alan örgütlerden geliyor. Tek tek bu ülkelerle ilgili çok şeyler anlatabilirim sizlere: Fransa, Belçika, İtalya, İngiltere, İsviçre, İsveç'le ilgili biraz sonra isterseniz, anlatabileceğim şeyler var. Şimdi daha global (genel) bir bakış açısıyla hareket edeceğiz.

Sonuç olarak biz Avrupa'nın şeriatçılığa destek verdiğini kesinlikle doğrulayabiliriz ve aynı zamanda Avrupa bu hareketleri şekillendiriyor, yönlendiriyor. Bu çok çeşitli biçimler altında yapılmaktadır. Bununla birlikte politikacıların çıkar hesapları, şeriatçı ve uyuşturucu mafyası, yani şeriatçılık, Cezayir halkıyla ve devletiyle baş edemedi. Devlet hep ayaktadır. Halk her zaman direniyor. Bu ikisi şeriatçı canilere karşı yürütülen psikolojik savaşı kazandılar. Bu teröristler tam bir yenilgiye mahkûmdurlar.

Ne Avrupa'nın gizli oyunları, ne de şeriatçıların kurnazlık ve hileleri hiçbir sonuç vermedi. Tarih bunu yargılayacak. Bütün halklar şuna tanıklık ettiler: Avrupa, Cezayir'de veya bir başka yerde hilafetin yeniden kurulmasını cesaretlendirdi. Dervişlerin ve yeni ibadet biçimlerinin yerleşmesini teşvik etti. Ne yazık ki, Avrupa, tarih karşısında kötü bir öğrencidir ve tarihten yanlış dersler çıkarıyorlar. Zira 1924 yılında Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi, uygarlık söz konusu olduğu zaman, yaşam söz konusu olduğu zaman bilim ve teknikten başka rehber tanımamamız gerekiyor. Bilim ve tekniğin dışındaki yerlerden rehberlik aramak cehalet ve rezalettir. Halifelik kurumu geçmişe ait bir mitos olmaktan başka bir şey değildir ve çağdaş yaşamda hiçbir yeri yoktur. Sizlere teşekkür ediyorum.

ORTADOĞU'DA ŞERİATÇI AKIMLARIN CIA-MOSSAD BAĞLANTILARI

Hanan Awad

Yazar-Şair, PEN Başkanı, Filistin

Aydınlık Dergisi Yazıişleri Müdürü Sayın Ferit İlsever'in kişiliğinde tüm dostlara, buraya gelmek, sizlere hitap etmek, Filistin halkının sorunlarını anlatmak için bu çok özel fırsatı yarattığı için Filistin halkı adına teşekkür etmek istiyorum. Hemen ekleyeyim ki, bu sayede devlet başkanımızın, Cumhuriyetinizin 75. yılını kutlama mesajını da iletmekten mutluluk duyuyorum. (Alkış.)

Elimde herhangi bir akademik belge mevcut değil. Sizlere durumu belgelemek değil, yaşadığımız deneyleri aktarmak, Saddam'la, ABD ve İsrail arasındaki bağlantıları, barış görüşmelerindeki İsrail gölgesini ve emperyalizmin Filistin'i nasıl etkilediğini anlatmak istiyorum. İrtica ve İslam çok çelişkili ve çok kritik bir sorun. İslamın seçkin ve önemli bir din olarak kendi normları ve değerleri var. Bu norm ve değerlerden her ulustan insan gurur duyar kanısındayım. İslam asla kan akıtmayı, şiddeti, insan öldürmeyi önermez, asla ulusları, normları ve değerleri yok etmek için güdülen siyasi amaçlara alet edilmemesi gerekir.

İstiladan sonra Filistin'de Filistin Kurtuluş Örgütü kuruldu (1 Ocak 1965). Amacı Filistin'i, Filistin halkını ve geleceğini temsil etmekti. Filistin halkının yasal temsilcisiydi ve askeri, siyasi, ekonomik ve kültürel alanlarda Filistin'i temsil eden bir güç oldu. Halk FKÖ örgütü etrafında toplanarak sesini duyurmaya başladı.

ABD ve İsrail'in bu durum karşısında ilk yaptığı şey, FKÖ'yü zayıflatmak ve ikiye bölmek oldu. Hepimizin bildiği gibi FKÖ birçok partinin birleşmesinden oluşmuştur. Fattah Partisi Halk Cephesi, Sosyalist Parti, Demokratik Parti ve hatta İslamcı Parti bu cephenin üyeleridir. Hepsi bir araya gelerek, "Biz bu cepheyi oluşturarak bağımsız Filistin için, demokrat bir Filistin devleti oluşturmak için mücadele edeceğiz" dediler.

1988’de yapılan bir konferansla kurulduğu ilan edilen bu devlet, Filistin’in demokrat devletidir. Din, cins ve ırk ayrımı yoktur ve bu özellikleriyle tüm Ortadoğu’da örnektir.

Bu devletin yaşaması için de, yok olması için de uğraşanlar var. Her şeyden önce Filistin’de şeriatçı gruplar yeniden doğmaya başladı. Bu doğuşu Rabin’le başlayan süreçten başka, İsrail liderleri ve doğrudan veya dolaylı olarak ABD destekledi ve cesaretlendirdi. Değerlendirmelerine göre bu güç, FKÖ’nün Filistin’deki gücünü azaltacaktı. Önceleri bu gücü, FKÖ içindeki İslamcı partiyle tek ve aynı şey olarak değerlendirdik. FKÖ, nerde yaşarsa yaşasın, inancı ne olursa olsun, tüm Filistinlileri kapsamaktadır. Körfez Savaşı İsrail’in ABD’yle bağlantısını apaçık ortaya koydu. İsrail sadece Filistin’e değil, bölgede Filistin’i destekleyen tüm güçlere karşıdır. Anlayışınızda, değer yargılarınızda İsrail ve ABD’nin yaptıkları nasıl şekillendi?

Küreselleşme kavramı çok önemli. Ama küreselleşme halka karşıysa, başarıya ulaşması mümkün olamaz. Burada, halk kavramını ortadan kaldırmaya yönelik bir atılım söz konusu, kimlik kavramına, kendi kültürüne saygı kavramına ve hoşgörüye karşı olmak söz konusu. Hoşgörü diyoruz, her uluslararası toplantıda bu kelime sıkça telaffuz edilir, mutlaka siz de dikkat etmişsinizdir. Tabii ki bizim kültürümüzde hoşgörü çok önemlidir, ama onların kastettiği; “geçmişinizi unutun, tarihinizi unutun, size yeni ve farklı bir gelecek kuracak olan yeni ilişkilere girin” şeklinde bir hoşgörüdür. Ama bizi halkımızdan, ülkemizden, kültürümüze bağlılıktan ayıran bu hoşgörüyü kabul etmemiz mümkün değildir.

Uluslararası Topluluğun İslamcıları nasıl gördüğüne ve Filistin’de irticanın nasıl yeşerdiğine gelince: Size sadece Salman Rüşdü olayını anımsatmak istiyorum. Filistinli yazarlar olarak intifa sürecinde ve işgal döneminde hapse atılan yüzlerce, binlerce kişinin öyküsünü sürekli dile getirdik. İnanın, her gün Uluslararası Yazarlar Derneği’nin Tutuklular Komitesi’ne, bütün insan hakları örgütlerine, her yere, insanlarımızın başına gelenler hakkında yüzlerce mektup yolladık. Tabii ki yanıt da aldık. Ama hiçbir zaman Salman Rüşdü olayındaki gibi bir tepki oluşmadı. O olayda bütün dünya ayağa kalktı, tek bir vücut halinde Rüşdü’nün insan ve yazar olarak karşılaştığı düşmanlık ve aşağılamaya karşı direndi. Ama bu arada

bizim yüzlerce, binlerce insanımız, yazarımız, filozofumuz, aydınlarımız toplu olarak cezalandırılırken, baskıya tabi tutulurken, bir kentten ötekine gidemezken hiç kimsenin sesi çıkmadı. İşte bu, Batı'nın bizim kültürümüze, bizim ülkemize biçtiği cezadır.

Bu ülkenin aydınları olarak, kültürümüzü tüm saldırılara karşı korumayı görev kabul ediyoruz. Din de bunun bir parçasıdır.

Size bir örnek vereyim: Biz Filistin PEN'in kuruluşunu onaylatmak için başvurduğumuzda, her ülkenin PEN'ine tanınan şartlarla karşılaşmadık. Belli sayıda üyesi olan her PEN, bunu belgeleyerek başvuruda bulunur ve bu konuda oylama toplantısı talep eder. Ama bize yapılan şu oldu, bize üç konuda şart koştular:

1) Salman Rüşdü hakkındaki fetvayı kınamamız istendi. Yani Filistinli yazarlar olarak, Müslüman yazarlar olarak, köktendinci olduğumuzu kabul ediyorlar ve bizim böyle olmadığımızı ispatlamamızı talep ediyorlardı.

2) Biz Filistin PEN'i olarak, terörizme karşı olduğumuzu deklare etmeliydik.

3) Düşünce özgürlüğüne inandığımızı açıklamalıydık.

Görüyorsunuz, bizi Filistinli olarak öyle bir değerlendirmeye tabi tutuyorlardı ki, bizim kültürümüz yoktu, biz düşünce özgürlüğüne inanmıyorduk, fanatik Müslümandık, gelişmiş insanlar olabilmek için Batı'nın özgürlük ilkelerini öğrenmek zorundaydık. Biliyor musunuz, bu insanı çok incitiyor. Bir gün bizleri ziyarete gelirseniz, –ki buna çok sevinir ve sizi ağırlamaktan onur duyarız– sizlere binlerce mektup gösterebilirim. Bu mektuplarda, bu yüksek ideallere inanan kültürlü insanların düşünceleriyle, onların böyle olmadıklarına inanarak onları aşağılayanlar arasındaki mücadele apaçık görünmektedir. İtiraf edeyim ki, böyle bir kategoriye sokulmaktan çok acı duyduk ve buna karşı çok direndik. Bu mektuba karşılık olarak çok açıkça, bizlerin Filistinli Müslüman ve Hıristiyan yazarlar olarak, Filistin kültürüne saygıyla bağlı olduğumuzu, kimliğimize ve ilkelerimize sadık kalacağımızı belirten bir yanıt yazdık. Sonuçta 1992'de Uluslararası PEN'in üyeliğine kabul edildik. Ama bir ya

da iki oturumda üyeliğe kabul edilen ülke PEN'lerinden çok farklı bir şeye muhatap olduk.

Bunu, Batı'nın bizim nasıl olmamızı istediğine ve kendini nasıl değerlendirdiğine bir örnek olsun diye anlattım.

İrtica, barış görüşmelerinde nasıl kullanılıyor, biliyor musunuz? 1993 yılında İsrail'le Filistin arasında bir barış anlaşması yapıldı. Bu anlaşmayla Filistin devleti resmen tanındı, ama hemen arkasından bu anlaşmayı ortadan kaldırmak için yollar aranmaya başlandı. Anımsarsanız, anlaşmadan hemen sonra bazı şiddet olayları oldu. Oysa anlaşmadan önce başarıya ulaşan, ustaca yapılmış tek bir şiddet olayı gerçekleşmemişti. Bunu nasıl açıklarsınız? Bu olaylar İsrail'in içinde yapıldı, çok iyi planlanmıştı ve birçok İsrail vatandaşı öldü. İsrail bunu Başkan Arafat'a karşı kullandı. Eğer barış sağlanamazsa, barış garanti edilmezse barış görüşmelerine devam etmeyeceklerdi. Bundan daha başarılı bir operasyon olabilir mi?

Beyklid'de kutsal Rabin günlerinde yapılan bir operasyon vardı. Bir askeri kampa saldırı yapıldı. Bu mümkün müdür? Bir askeri kampa sızmak, saldırmak olabilecek bir şey midir? Ama bu saldırı üzerine altı ay olağanüstü hal uygulandı ve insanlar aylarca bulundukları yerden ayrılamadılar. Barış güçleri yerlerinden ayrılmadı, görüşmeler hiçbir gelişme sağlamaksızın aylarca sürdü. Albright ve Clinton görüşmelere katıldı, Denisros defalarca geldi gitti, geldi gitti. Tüm olay şeriatçılar tarafından çok güzel planlanmıştı. Diyorlardı ki: "Bakın, her şeyin sebebi Hamas. Tam da bayram esnasında. RES'i kapattılar. Çok endişeliyiz, Hamas bizi yine bombalayacak." İşte, irticayı kendi amaçları için böyle kullandılar.

Size, Mısır'ı anımsatmak istiyorum. Hüsnü Mübarek, Katar'da yapılacak olan ekonomik görüşmelere katılmayacağını açıkça bildirdiğinde, aradan birkaç gün geçmeden Laxor'a bomba atıldı, birçok Hıristiyan öldü, ardından da birçok sorun çıktı. Siyasi konum uluslararası toplum tarafından köktendinciler ve teröristler tarafından çok akıllıca kullanılıyor.

Filistin direnişiyle terörizm arasındaki fark, yok farz ediliyor. Oysa arada çok büyük bir fark var. Filistinliler ne yapıyor? Onlar sadece ülkelerini, vatanlarını, kimliklerini savunuyorlar. Bu bir direniştir. Uluslararası hukuka

göre her halk kendi ülkesini savunma hakkına sahiptir. Terörizm, onların göstermek istedikleri gibi, bu direnişle aynı şey değildir. Filistin'de bütün yaptığımız, sahip olduğumuz her şeyi kullanarak bağımsızlığımız için dövüşmek, mücadele etmek, direnmektir. 1988'de barış ilan ettiğimizde ve barışçı yolun Filistin mücadelesinin stratejik politikası olduğunu beyan ettiğimizde, düşündüğümüzü söylüyorduk ve bunda da kararlıydık. Ama sizlerin de bildiği gibi aynı kararlılık İsrail'de mevcut değil ve sürekli olarak barış sürecini erteliyorlar. Adalet olmadan barış sağlanamaz. Tanınması gereken en temel ilkelerden biri adalettir. Ama Filistin'de adalet yok. 1993'ten sonra başlayan barış sürecinde Kudüs'te, başka kentlerde birçok olay yaşandı. İnsanlar Kudüs'e, Gazze'ye serbestçe gidemiyorlar, başka kentlerde yaşayan Filistinliler Kudüs'e giremiyorlar, Filistin sanki bir hapishane; köyden köye, kentten kente geçmek yasak. Barış için ufacık bir direniş olsa, hemen operasyon yapılıyor. Ardından da "Başkan Arafat barışın bozulmayacağını garanti etmezse görüşmeler kesilir" deniyor, sanki Arafat dünyanın her köşesinden sorumluymuş gibi.

Filistin'de Hamas var, bir grup insan var, Cihad var, devletimizi kurmaya çalışıyoruz. Her zaman diyoruz ki, sevgi barışı, nefret ise şiddeti doğurur. Filistinlilerin durumunu düşünün; işgal altındayız, sürekli cezalandırılıyoruz, insan hakları sürekli ihlal ediliyor. Buna tepki gösterilmemesi mümkün mü? Filistin'deki olaylar ülkemizin sürekli işgaline ve haklarımızın sürekli ihlaline karşı bir tepkidir. Bizim ve Başkan Arafat'ın yaptığı, sürekli siyasi diyalog çağrısı yapmak, ilgili tüm partileri, Hamas dahil tüm siyasi partileri diyaloga davet etmektir. Birkaç ay önce Enablo kentinde Hamas, Cihat-ül İslami dahil tüm partiler bir araya geldi. Başlayan bu diyalogun geleceğimizi kuracağına inanıyoruz. Tabii ki bazı partiler, barış anlaşmasına karşı çıkıyorlar. Barışa değil, bu barış anlaşmasına karşı çıkıyorlar. Bunun nedeni de şu: Bu anlaşmayı imzalasak da, bağımsız devletimizi ilan etsek de geleceğimizi hazırlayacak şartlar oluşmadı. Bizler, yazarlar olarak her zaman tam bir adalet talep ediyoruz. Politikacı olaraksa, elde edebileceğimiz için mücadele etmek zorundayız. Gerçekte, 1967 sınırları içinde, Kudüs dahil bu sınırlar içinde kurulacak bir Filistin devletine kavuşabilmek için, bugünkü barışa razı olmak noktasındayız. Sonuç ne oldu? Devletimiz yok, Filistin hâlâ haritalarda yer almıyor, barış sağlanamadı, Kudüs de, her zaman ilan ettikleri gibi, hâlâ İsrail'in ebedi başkenti. İşte bu şiddettir, bütün barış görüşmelerine, bütün

Birleşmiş Milletler barış kararlarına, Kudüs'le ilgili emniyet kararlarına karşın, 24233 numaralı kararlara karşın, diğer Arap partileriyle yaptığımız tüm anlaşmalara karşın uygulanan şey şiddettir. Biz her zaman şiddete muhatap olduk. Albright geldi, Netanyahu'yla buluştu, Jenico, Hebran gibi bazı Filistin kentlerinde operasyonlar yapıldı.

Sözü uzatmak istemiyorum. Size sadece şunu anımsatmak isterim: 1970'te Brokens Enstitüsü'nde Cemal Abdülnasır'ın temsil ettiği Arap Ulusal Yayılmacı Hareketi'ne karşı, köktendinciliğin öne sürülmesi fikri ortaya atılmıştı ve bunun, örneğin bağımsızlık için mücadele veren diğer halklara karşı da kullanılması önerilmişti.

Bu sesler yükseliyor. Bizim sesimiz de her zaman yükselecek. İsrail ve ABD'nin Filistin ve birçok dünya halklarına karşı uyguladığı devlet terörizmi de dahil olmak üzere, her türlü terörizme karşı sesimizi yükselteceğiz. Terörizm durdurulmalıdır. Direnişe katılıyoruz, her halk direnmek zorundadır; ülkesini savunmak ve ülkesi hakkında karar vermek hakkına sahiptir. Barış sürecine katılıyoruz, tek alternatif ve stratejik yol barış yoludur. Barış sürecine karşı çıkanlara karşın, biz barışı savunmaya devam edeceğiz ve 1999'un 4 Mayıs'ında Filistin devletinin kuruluşunu ilan edeceğiz. Dostlarımızla, partilerimizle, Hamas'la, Cihad'la, İslamcı partiyle, öteki partilerle diyalog çağrısı yapmaya devam edeceğiz. Anlayış, geleceğimizi ve demokrat Filistin devletini kurma yoludur. Teşekkür ederim.

MISIR: ŞERİATÇILARA BATI DESTEĞİ

Dr. Şerif Hetata

Araştırmacı-Yazar, Mısır

Başkalarına, bu yorumda bulunmanın benim için özel bir mutluluk olduğunu belirtmek isterim. Cezayirli dostumuzun, Filistinli dostumuzun ve Mısır'dan benim, yani üç Arap ülkesini temsilen bizlerin burda bulunmamız, belki alışılmadık bir durum oluşturuyor. Çünkü Türkiye yıllardır belli bir derecede, hatta bayağı ileri bir derecede izolasyon yaşadı ve Türk ve Arap halkları arasındaki iletişim çok zayıftı. Oysa ben, özellikle de ülkemizde bu kadar vahim olaylar yaşanmaktayken, halklarımızın arasındaki dayanışmanın geliştirilmesini çok önemli ve gerekli buluyorum. Ülkelerimizdeki gerginliğin nedenlerini azaltmak için bizler halklarımızın arasındaki dayanışmayı yükseltmeliyiz. Bu nedenle, bu toplantıyı düzenleyen dostlara, Arap ülkelerinden bu sayıda konuk davet ederek, bu konuya önem verdiklerinden dolayı teşekkür etmek istiyorum.

Belirtmek istediğim ikinci bir konu daha var: Oturum başkanımız beni tanıtırken, roman yazarı olduğumdan söz etmedi. Oysa ben roman yazıyor olmaktan özellikle mutluyum. Siyasi mücadeleden geliyorum, uzun yıllardır hapiste kaldım ve çıktıktan sonra da siyasi etkinliklerimi sürdürdüm, ama asıl faaliyet alanım siyasi roman yazarlığıdır. Ben Mısır'da bir sol-kanat partinin üyesiyim ve tüm siyasi mücadele yıllarında öğrendim ki, siyasi mücadeleyi kültürel mücadeleden ayrı tutmak, hayatın kendisine ilişkin romanları siyasetten ayrı görmek bizlerin en önemli sorunlarından biri.

Dün konuşan Cezayirli dostumuzun ardından, benim de söylememe izin verirseniz; Mısır şeriatçı faaliyetlerin merkezi ve beşiği olarak apayrı bir öneme sahip. Mısır'da "Müslüman Kardeşler" örgütü 1928 yılında kuruldu, kurucusu da Hasan el Banna isimli bir öğretmendi. Bu, şu anlama geliyor: Biz, tüm öteki İslam ülkelerinden daha uzun bir "irtica" tarihine sahibiz. Şöyle bir düşünürseniz, şeriatçı hareketin Mısır'da başlamış olması anlamlıdır. Neden Mısır? Neden başka bir ülke değil de Mısır?

Mısır çok uzun yıllar boyunca dinler açısından çok hoşgörülü bir ülke olagelmiştir. Öyleyse neden irtica hareketi tam da burada başladı? Bence bu seçim çok anlamlı. Mısır, Arap ülkelerinin en büyüğüdür, üstelik yıllarca sömürgeciliğe ve yeni sömürgeciliğe karşı mücadelelerin merkezi olmuştur. Bu mücadele sürecinde çeşitli araçlar kullanılmış ve böylelikle belkemiğini de incitmek durumunda kalmıştır. Bu süreçte kullanılan ya da en azından cesaretlendirilen bir hareket, Mısır tarihinin çeşitli periyotlarında Mısır halkının mücadelesinin karşısına dikilen bir araçtır. 2. Dünya Savaşı'nın bittiği yıllarda başlayan sömürgecilik karşıtı direniş hız kazanıyor ve Mısır'ın hegemonyasından kurtulması için devasa gösteriler yapılıyordu ve çok güçlü hareket vardı. Müslüman Kardeşler o zaman, İngiliz sömürgeciliğine karşı direnen ve mücadele eden öğrencileri, işçileri, halkı bastırmak amacıyla kral ve azınlık hükümetleri tarafından kullanıldı. Bu benim Müslüman Kardeşler'le ilk tanışmamdı. Üniversiteye saldırdılar ve ben başımda hâlâ o zamandan kalan bir yara izi taşıyorum. Bugün bile, öğrenci gösterisi esnasında Müslüman Kardeşler'in bize nasıl saldırdığını, geçmişte olup bitenleri anımsadıkça bu yara izine dokunuyorum.

Bu benim Kardeşler'le ilk deneyimimdi. Biraz daha ilerleyelim; 1948'deki Filistin Savaşı'na gelelim. Müslüman Kardeşler, Filistin'e gitmek için gönüllü yazıldılar ve topluca gittiler. Savaştan döndüklerinde, illegal askeri kanatlarını oluşturan örgütlenmeyi tamamlamışlardı. Artık onların hazırladığı terörist eylemler başlıyordu. 1948'de savaştan dönüşlerinde kendilerini o kadar güçlü hissediyorlardı ki, artık iktidarı devralmanın zamanı geldiğine inanıyor ve bunu talep ediyorlardı. İktidar yolunu da, başbakana yaptıkları suikastla açtılar. O sırada başbakan Nuhraşi Paşa'ydı; iktidarı bu suikasta tepki gösterdi ve Hasan el Banna idam edildi. Bu, Müslüman Kardeşler'le, o zamanki az ya da çok laik diyebileceğimiz hükümet arasındaki ikinci çatışmaydı.

Ancak önemli olan şu ki, 1949'dan sonra Kardeşler'in askeri kanadı vardı ve kanadı kendi oluşumlarını güçlendirmek amacıyla nasıl kullanabileceklerini de biliyorlardı. Nasır, iktidara geldi ve İngiliz hükümetiyle tüm bağlantıların koparılması konusunda görüşmelere başladı. Bu arada çok anlamlı gelişmeler oldu. Müslüman Kardeşler sefaletinin genel sekreteri Sımarts'la gizli görüşmeler yaparak bazı hakları elde etmeye

ve Nasır'a böylece baskı yapmaya, hatta Nasır'ı daha itaatkâr biriyle değiştirmeye uğraştılar.

Bir şeyi söylemeyi unuttum: Müslüman Kardeşler örgütlenmeye başladığında, ilk örgütlendikleri kent İsmaliya'dır. Bu da çok anlamlı, çünkü İsmaliya, Süveyş Kanalı'nı yöneten yarı İngiliz yarı Fransız şirketin bulunduğu kenttir. Ayrıca İsmaliya İngiliz ordularınca işgal edilmiş bölgedir. Kendini muhalefet diye tanımlayan bir hareketin, emperyalist çıkarların ve etkilerin bu kadar belirgin olduğu bir kentte örgütlenmesi garip değil mi?

Cemal Abdülnasır'a karşı 1955'te yapılan suikastı anımsıyorsunuzdur. Bunun sonucu olarak Nasır hükümeti Kardeşler'e çok sert bir şekilde yüklendi, birçoğu hapse girdi, bazıları asıldı, ama pek çoğu diğer Arap ülkelerine kaçtı. Bu, Müslüman Kardeşler tarihinde yeni bir dönem başlattı. Bu kaçaklık döneminde planlarını yeniden gözden geçirdiler. Sadece siyasi planlarını değil, daha da önemlisi, ekonomik planlarını hazırladılar. Kardeşler'le Körfez ülkeleri hükümetleri arasındaki ekonomik bağlantılar ülkemizde de, sorunun yaşandığı başka ülkelerde de apaçık bilinmektedir. Körfez ülkesine giderek bankacılık, yatırım, ticaret işlerine giren pek çok kişi Kardeşler'in gelecek dönemdeki etkinliklerinin kaynağını oluşturacak ekonomik temeli kurdular. Sadece bu kadarla kalmadılar, Avrupa'ya da yöneldiler. Frankfurt'a, Cenevre'ye giderek uluslararası kapitalle Körfez ülkesi arasında bağlantı kuruldu.

Kendini Batı karşıtı olarak tanıtan köktendinci ve şeriatçı Kardeşler, sözde Batı karşıtı olabilir, ama gerçekte asla Batı'yla çelişkileri yoktur. Hem aralarında kurulan parasal ilişki gereği çelişkileri yoktur, hem de Kardeşler, dünya kapitalist sisteminin buradaki temsilcisidirler.

Cemal Abdülnasır ölüp de yerine Sedat geçtiğinde yeni bir dönem başladı. Sedat'ın politikası değişikti, Nasır'ın politikasının tam tersiydi. Sedat özelleştirmeyi destekledi, ABD şirketlerini Mısır'a yatırım yapmaya çağırdı, açık kapı politikası izledi ve Müslüman Kardeşler bu ekonomik açık kapıdan Mısır'a geri döndüler. Paralarıyla geldiler, ama aynı zamanda Sedat tarafından, kullanılmak üzere geldiler. Nasır hareketlerine karşı, sol kanat hareketlerine karşı, liberal ve demokratik hareketlere karşı güçlendiler. Bu süreçte Sedat onları besliyor, üniversiteliler onları

destekliyordu. Öylesine güçlendiler ki, Mısır gizli polisi, onlara daha iyi örgütlenmeleri için yardım eder oldu. Onlar da Sedat'a, hükümetlerinin Nasır'ın yaptığı her şeyi yok eden açık kapı politikalarına karşı direnen halkın muhalefetini, direnişini bastırmak için yardım ediyorlardı. Öylesine güçlendiler ki, artık iktidarı ele geçirme zamanı geldiğine karar verdiler ve hepimizin bildiği gibi Sedat'a suikast düzenlediler. O günden bu yana Kardeşler'in politikasında büyük değişiklik oldu. Mısır'daki bütün İslamcı akımlar Kardeşler hareketinden doğmuştu, onun ürünleridir. İster Cihad'ı alın ya da Cema İsmaliya'yı ya da Vurkan'ı ya da bir başkasını, hepsi Kardeşler hareketi kaynaklarıdır, hepsi açıkça terörist olmuş ve terörist olaylarına karışmışlardır. Bu da çok ilginç yeni bir durum yarattı. Müslüman Kardeşler'in artık askeri bir kanadı yok. Çünkü buna ihtiyaçları da yok. Bütün bu küçük terörist şeriatçı gruplar terör eylemlerini onlar adına yapıyorlar, Kardeşler ise, ellerini sorumluluktan yıkıyor ve tertemiz görünüyor, böylece "ılımlı Müslüman" oluyorlar. İşte "ılımlılık" kavramı böyle doğdu. Böylece Mısır'da kendilerini halka, şeriatçı terörden kurtaracak tek güç olarak gösteriyorlar. Mademki büyük bir güçleri ve etkileri var ve mademki onlar "ılımlı"dır, tek şansımız onlardır. Bunun sonucunda temel politikalarını değiştirip seçimlere katılarak Mühendisler Odası'ndan Tabibler Birliği'ne kadar tüm meslek örgütlerine el atarak medya ya da gazeteler üzerinde inanılmaz büyük etkinlik kurarak, kitap basmak gibi birçok etkinlik yaparak, her yere yayıldılar. Ne yazık ki ya da doğaldır ki, Mısır hükümetleri Nasır'dan bu yana sürekli olarak bu harekete destek verdiler. Tepki gösterdikleri tek şey terörist saldırılar oldu. Oysa şeriatçı hareket silahtan ibaret değil ki, asıl önemli olan kültürel alandaki saldırılar. Fikirlerle, düşüncelerle, dinle, anlayışla yapılan savaşı kazanmazsanız, bu harekete karşı mücadeleyi sadece kanunlara dayanarak silahla ya da şiddete şiddetle karşılık vererek yürütürseniz, karşınıza bir sürü sorun çıkar. İşte bugün Mısır'da var olan karışıklık budur. Hükümetiniz terör saldırılarını bastırdı, sorumlular hapiste, ama kültürel durum, fikirler ve medya söz konusu olduğunda bunları televizyonlara çıkarıp konuşturuyorlar. Size bir örnek vereyim: Çok ünlü bir şeyhimiz vardı. Şeyh Şaravi'ydi, yeni öldü. "Müzik haramdır, Bethoveen'i dinleyerek uyuyan kâfirdir" derdi. Sanat ve kültürel alandaki öğrencilerini lanetler, terör örgütlerinin fikirlerini tekrarlar dururdu. Bu adam devlet memuruydu, televizyonda her Allah'ın günü program yapıyordu ve en yüksek devlet maaşıyla onurlandırılmıştı.

Eğer şeriatçı düşünceye devlet desteği varsa, şeriatla yarışamazsınız, tam tersine şeriatı büyütürsünüz. Bizim aldığımız önemli derslerden biri budur. Mısır'daki sorun silah sorunu değil düşünce sorunudur ve bu da çok ama çok önemli bir sorundur. Mısır'da öğrendiğimiz bir başka şey de şu: Biliyorsunuz, Müslüman Kardeşler'e ne zaman "iyi de sizin programınız ne" dense, size herhangi bir program vermezler, yoktur programları. Her şey Kur'an'dır, Kur'an'da vardır. Burada başarılı oldukları konu, Mısır'daki her tartışmayı dini düzeye çekmektir. Bu da çok tehlikeli. Bunu sol kanat bile beceremiyor. Adeta tüm Mısır halkı bir dini tartışmaya itildi.

Herkes dinden bahseder oldu; kim dindar, kim değil, kim din konusunda uzman, kim bunu nasıl yorumlar, türban nedir, kadın örtünmeli midir gibi sorular tüm toplumun gündemine oturdu. Böylece emperyalist dünyayla ilişkiler, tüm sosyal ve ekonomik sorunlar ikinci plana itildi. Her şeyi unutturup bizi dini sorunlarla uğraştırmayı becerdiler. Onların sorunlarını cevaplamak, savunma yapabilmek için dinsel alana geçmemek zorundayız. İslam çok temelli ve geleneksel bir kültürdür ve dünyanın bu kısmında da gücü çok fazladır. Biz onlarla, onların savaş alanında, dinsel alanda mücadeleye girmemeliyiz. Yoksa kaybederiz. Biz onları fikir düzeyinde, kültürel alanda, sosyal ve ekonomik değişiklikler düzeyinde yeneriz; çünkü bu alanda sunacakları hiçbir şeyleri yoktur. Programları bile yok, hiçbir programları da olamaz.

Biz Mısır'da şeriatla mücadelemizde bu iki hatayı yaptık ve bu hataların sonuçlarıyla gelecek yıllarda da karşılaşacağız. Bir üçüncü nokta da; şeriatçı hareketi emperyalizmin yönettiği ya da maniple ettiği gibi bir görüş var. Tabii ki emperyalizm ve küreselleşmenin, şeriata destek verdiğinde hemfikiriz. Hepimiz bunu biliyoruz ve bunun belgeleri tüm dünyada mevcut. Ama gerçek bundan biraz daha karmaşık. Çünkü şeriatçı hareket sosyal bir fenomendir. Siyasi bir hareket olduğu doğrudur, ama aynı zamanda sosyal bir fenomendir, emperyalizmin yarattığı bir güç değildir. Dünya ekonomik krizleri, Üçüncü Dünya'nın yoksulluğu, işsizlik gibi problemlerle karşılaşan çeşitli iktidarlarımızın beceriksizliği ve hataları, hatta Nasır iktidarı gibi bu ilerici iktidarımızın bile yaptığı hatalar, şeriatçı hareketin gelişmesinde doğrudan etken olmuştur.

İnsanlar, umudunu yitirirse, işsizse, Batı'dan küreselleşmeyle karşı karşıya kalır da kimliğini, varlığını kültürünü bağımsızlığını, ekonomik yapısını baskı altında hissederse, hayat kapkaranlık, tatsız, zor ve umutsuzsa, Tanrı'ya yönelir. Bunu iyi anlamak gerek; çünkü dünyanın her yerinde insanların dine dönmeleri tesadüf değildir. ABD'de, İsrail'de, Arap ülkelerinde, burada Türkiye'de, köktendinciliğin gelişmesinin sebebi nedir? Neden Hindistan'da köktendinci bir Hindu hükümeti kuruldu? Budist ülkelerde neden köktendincilik gelişti? Neden tarihin bu özel basamağında her yere köktendincilik güçlenmektedir? Tabii ki emperyalistler bunu sağlamak için parasal destek veriyor ve ellerinden gelen her şeyi yapıyorlar; çünkü bu güçlerin gelişmesi onların işine geliyor ve kendilerine karşı mücadele eden demokratik güçleri bu şekilde bölüp zayıflatıyorlar. Ama aynı zamanda dünyanın durumu, sosyal ve ekonomik koşullarda insanları kaderlerini aramaya zorluyor. Kaderlerini zorlayamayınca da gözlerini gökyüzüne kaldırıp, "Allah yandımcın olsun" diyorlar. Kendi içlerine kapanıyorlar ve bu kapalı dinci yolu seçiyorlar. Bu nedenle bu hareketleri sadece emperyalistlerin yönettiği hareketler olarak görmemek konusu çok önemlidir. Bu insanlara insan gözüyle bakın, alt kademelerde çok sayıda basit ve iyi niyetli insan var, bunların çoğunu yolundan tanıdım, hapishanede beraber oldum. Bunlar halktır, geridir, cahildir, olaylara bambaşka açıdan bakarlar, bunların sorunları vardır, orda olmalarının sebebi İslamın bu sorunları çözeceğine inanmalarıdır. Bu nedenle bunlara farklı biçimde hitap etmeli, bunlarla çalışmalıyız. Tüm İslamcı cepheyi tek bir blok halinde düşman olarak değerlendirmekten vazgeçmeliyiz. Düşman tepedekilerdir, liderlerdir. Ama tabandaki insanlar, çok büyük bir çaba harcama şartıyla, bizim yanımızda yer alabilir. Ancak bunun da toplumsal demokrasinin genişletilmesi, vatansever, demokrat sol kanat partilerinin güçlenmesi gibi önşartları vardır. Çünkü onlar güçlüyse, sizin peşinizden gelmezler. Gücün peşinden giderler. Bu nedenle biz ne kadar güçlenirsek ve toplum ne kadar demokratik olursa, şeriatçı hareketin tabanındaki basit, aç, fakir ve şeriatçıları umut görüp izleyen insanları o kadar geniş ölçüde etkileyebiliriz.

Sözü biraz uzattım ama, eklemek istediğim bir şey daha var. Sol kanat partiler söz konusu olduğunda, ciddi bir problem de söz konusu. Bunu burada ifade etmek istiyorum, çünkü biliyorum ki bugün burada olanlar çok büyük çoğunlukla sol kanat partilerdendir. Mısır'da şöyle bir şey yaşadık.

Sol kanat partiler ya şeriatçılarla birleşip hükümete karşı mücadele etti, ya hükümetle anlaşıp şeriatçılara karşı mücadele yürüttü. Bunların ikisi de çok tehlikeli. Çünkü eğer şeriatçılara karşı hükümetle işbirliği yaparsanız, halk bundan hoşlanmaz, ülkedeki durumu değiştirecek bir şey yapamazsanız, isteseniz de istemeseniz de hükümet ajanına düşersiniz. Tersi durumda, yani seçimlerde kazanmak için şeriatçılarla güçbirliği yaparsanız, bu oportünistliktir. Seçimlerde bir şeyler kazanmak uğruna en önemli ilkeleri, yani toplumun kendisini, mantaliteyi, anlayışı değiştirmek ilkelerini terk etmişsiniz. İnsanları değiştirmek, yani bir toplumu yaratma çabası yerine, sandık oyunlarında kazanmayı yeğlemişsiniz demektir.

Eğer uygun vadede solcu ve sosyalist olmakta kararlıysanız, insanları yanınıza almadan, onlarla birlikte çalışmadan, onları ikna etmeden, sosyal, ekonomik şartları oluşturmadan toplumu değiştirmenin imkânı yoktur. Bütün bunları yapmadan “Ben iktidara gelip toplumu değiştireceğim” diye seçim kazanmaya çalışmak, bir zamanlar Sovyetler’de yaşanan hataları tekrarlamaktır. Çünkü eğer bir değişim ihtiyacı varsa, o da vatansever, demokratik, solcu partilerin mantalitesinin değişmesi ihtiyacıdır. Bu partiler daha insancıl, daha kütlesel biçimde çalışmalı, halkı örgütlemeli ve seçimleri kazanmayı tek amaç olarak görmemelidir. Çünkü bu kavga çok uzun vadeli bir kavgadır.

Şeriatçılar ve iktidar mücadelesi söz konusu olduğunda, sol hareket çok zor bir durumdadır. Çünkü sol, tamamen bağımsız bir teze sahip olmalıdır. Bu olmaksızın, şeriatçılarla birlikte davrandığı için oportünistleşmek ya da hükümetle birlikte olduğu için oportünist olmakla suçlanacaktır.

İki küçük noktaya daha değinmek istiyorum. Birincisi; şeriatçılardan söz ederken, kadınlardan ve gençlikten söz etmek zorundayız. Çünkü bizim ülkelerimizde nüfusun yarısını gençler oluşturmaktadır ve nüfusun yarısı da kadındır. Naval’ın da dediği gibi, şeriatçıların ilk kurbanı kadınlardır. Ama deyimi hoş görün, bizim partilerimiz ev hali partilerdir, kadınları unutuyoruz. Çünkü kadınlar geleneksel olarak ikincil konumdadırlar. Ancak, kadınları kazanamadığımız sürece ne şeriat konusunda, ne de diğer sorunların çözümünde kütleselleşme ve başarı şansımız vardır. Kadınlar ve gençlik, şeriata karşı hareketin can alıcı noktasıdır. İkincisi; şeriat, evrensel fenomenlerden biridir. Çünkü şeriat kendini evrensel bir güç olarak

tanıtmaktadır. “Biz 200 milyon Arap Müslümanız, tüm dünyada 800 milyon Müslümanız, ancak bu küresel güçle Batı’nın küreselleşmesine karşı koyabiliriz” demektir. Peki, Batı küreselleşmesine karşı biz ne sunuyoruz? Emperyalizme karşı tek tek ülkelerin mücadele etmesi mümkün müdür? Hayır, bu çağ artık geçmiştir. Artık hiçbir ülke tek başına emperyalizme ve küreselleşmeye karşı mücadele edemez. Bizler de artık yeni bir evrensel ağ oluşturmalıyız. Halklar arasında yeni bir ilişki, bir ağ kurulmalıdır. İşte bu nedenle bugünkü toplantı önemlidir. Çok küçük bir çapta böyle bir ilişkinin kurulması gerektiğini gösteriyoruz. Konferansa gelip, dinleyip sonra eve dönmek değil, bu konferansın ardından gelecekler önemlidir. Bu ilişkiler ağı devam ettirilmelidir. Birbirimizle ilişki içinde olmalıyız, ancak böylelikle halkın karşısına çıkıp, “Evet, uluslararası kapitalizmin küreselleştiği doğrudur, çok da güçlüler, ama biz de küreselleşmeyi, halklar arasında küreselleşmeyi öneriyoruz” diyebiliriz. Bunun çok zor ve uzun bir süreç olduğunu biliyorum, ama başaracağımızı da biliyorum.

Teşekkürler.

BATI VE KAFKASLAR: ÇEÇENİSTAN'DA ŞERİATÇI MAFYA DİKTATÖRLÜĞÜ

Prof. Dr. Cemal Muttagirov,

St. Petersburg Üniversitesi, Rusya Federasyonu

Kafkasya ve Çeçenistan'da 1994-1996 yılları arasında meydana gelen olaylar bir trajedi, aynı zamanda da bir muammadır. Bazıları, burada olup bitenleri "İslami köktenciliğin güçlenmesinin sonucu" olarak açıklamaya meyillidir. Bunlar bir "İslam birliği" istikrarsızlığı ve "yeni bir Kafkasya savaşı ve sonuçları" üzerine yazıp konuşarak bölge sakinlerini ürkütmektedirler. Bütün bunları, halka hesap vermemek için, sahtekârlıklarını, işin içyüzünü saklamak yoluyla gizlemek için ortaya atmışlardır.

Bu konuda, ciddi bir analizci için ortada hiçbir muamma yoktur. Olayın sebepleri ve kökleri gün gibi ortadadır. Bu sebepler, yeni dönemin kesin çoğunluğu oluşturan "çelişkileri" olarak, sosyal ve politik arenada nam salmışlardır. Burada V.İ. Lenin'in sözlerini hatırlamamak elde değil: "İnsanlar, bütün ahlaki, dini, politik, sosyal konularda ve durumlarda ve verilen sözlerin arkasında hangi sınıfın çıkarı olduğunu öğrenmedikleri sürece, daima, siyasetin enayi yerine konulan ve kendini kandıran kurbanları olacaklardır ve olmuşlardır."

Çeçenistan ve Rusya'nın diğer bölgelerinde olup bitenler, SSCB'deki karşıdevrim sürecinin devamıdır. Amaç, emperyalizmin güçlü düşmanı Sovyetler Birliği'ni uluslararası arenadan silmek ve SSCB'deki sosyalist düzenin tasfiyesini gerçekleştirmektir. Sosyalizm ve SSCB, onların Yeni Dünya Düzeni dedikleri dünyayı kurmalarının önündeki en güçlü ve en tehlikeli engeldir. Dışarıdan silahlı müdahale, her türden sabotajlar ve politik tecrit yoluyla ekonomik abluka gibi yöntemlerin başarısızlıkla sonuçlanmasından sonra, ellerinde sadece bir tek tertip kalmıştır: Sovyet toplumunu içerden parçalamak. Bu program, CIA Başkanı A. Dviles tarafından bundan çok önce, 1945 yılında belirlenmişti. İşte bu plandan seçilmiş birkaç bölüm:

“Yapabildiğimiz her şeyi yaparız, sonra da bütün servetimizi ve maddi gücümüzü iftiralar ve insanları aldatmak için kullanırız. İnsan beyni ve bilinci değişme kapasitesine sahiptir. Topraklarına kaos ekerek, gizlice onların inandıkları değerleri değiştirmeli ve bu ‘yanlış’ değerlere inanmalarını sağlamalıyız. Nasıl? Rusya topraklarında bizimle aynı görüşü paylaşan müttefikler ve yardımcılar bularak.

“... Bölüm bölüm gösterişli bir trajedi oynayacak, dünya uluslarının idaresi en zor olanının yıkılması ve sonunda toplumsal bilincin geri gelmemek üzere eriyip gitmesi üzerine. İnsan bilincine seks, şiddet, sadizm ve ihanet duygularını durmadan aşılayacak, her türlü ahlaksızlığı teşvik eden ‘meşhur artistleri’ destekleyecek ve onları yetiştireceğiz. Doğruluk ve dürüstlük, alay edilen kavramlar olacak. Kimsenin onlara ihtiyacı olmayacak, geçmişin izinde yok olup gidecekler.

“... Kabalık ve küstahlık, yalan ve aldatma, alkolizm ve uyuşturucu bağımlılığı, şiddet ve ihanet, halklar arasında düşmanlık –öncelikle Ruslara karşı–. Bütün bunları dikkatle ve gizlice işleyeceğiz.

“... Bolşevizmin manevi köklerini tahrip etmeli, kamu ahlakının temel yapıtaşlarını bayağılaştırmalı ve parçalamalıyız. Nesilden nesile, bu Leninist fanatizmi ortadan kaldırmalıyız.

“... İnsanlarla, bebekliklerinden, gelişme çağlarından itibaren ilgilenmeliyiz. Esas olarak gençliğin üzerinde yoğunlaşmalı, gençliği ayartmalı ve bozmalıyız. Onları sıradan, çıkarcı ve kozmopolit tipler haline getirmeliyiz. Yapmalıyız ve yapıyoruz da.”

Anti-komünist propaganda yaparak halkı kandırmak ve karşıdevrimi hazırlamak amacındaki anti-sosyalist güçlere muazzam imkânlar sağlanmıştır. Ülkede karşıdevrimin gerçekleşmesinin yaratacağı tepki ve sıkıntıları hafifletecek politikacı önderlerin saptanmasına ve kazanılmasına büyük önem verilmiştir. Çünkü bu karşıdevrim bir “Termidorian karmaşası” şeklinde yapılmalıydı.

Sovyet otoritelerinin ve SBKP liderliğinin hataları, komünist teoriden sapmalar, konulan hedeflerle ilgili abartılı tahminler, gerçeklikten kopuş ve sorunlara getirilen gerçekçi olmayan, gerçekleştirilemez yaklaşımlar

sosyalizm düşmanlarının işine yaradı. Onlar insanların gözünü açtılar ve birçok kişiyi sosyalizmi aktif olarak savunmaktan vazgeçirdiler; karşıdevrimin ve uluslararası tepkinin altyapısını oluşturdular. Böylece uluslararası emperyalizmin ve SSCB içindeki sosyalizm düşmanı güçlerin ittifakı kuruldu. Görevlerini de yerine getirdiler; sosyalizmin kuruluşunu ve Sovyet devletini tasfiye ettiler.

Rusya'da –komprador rejime çok yakın olan– anti-komünist ve anti-ulusalcı bir rejim kuruldu. Bu rejim, vatan nedir, ülke çıkarı nedir bilmiyordu. Yabancı destekçilerinin çıkarı ve iktidarının pekişmesi için, milyonlarca insanın hayatını hiçe sayarak feda edilebilen bir rejim bu. Bu nasıl gerçekleştirildi: Ulusal ve dini uyumsuzluklar kışkırtılarak; toplumun bir kesimini diğerine düşman ederek; insanların ülkedeki sosyal/ekonomik ve politik konularla ilgilenmemesi için dışarıdan düşmanlar yaratarak. Böl ve Yönet! Her anti-ulusalcı rejimin favori yöntemidir. Dağlık Karabağ'da kardeşin kardeşi katletmesi, 1989-1990 yıllarında birçok insanın ölümüyle sonuçlanan Bakû ve Tiflis provokasyonları, 1991'deki o komik itiş kakış, Rusya halkları temsilcilerinin Ekim 1993'te bir idam mangası tarafından infazı, Çeçenistan savaşı; bunların hepsi aynı savaşın halkalarıdır.

Yeltsin komprador rejimi, ülkeyi sosyal/ekonomik bir felaketin eşiğine getirdi. Aralık 1992'de halkın rızası alınmadan, ilk devlet teşekkülü satıldı. Bunu izleyen 1.5 yıl içinde irili ufaklı 15 092 devlet girişimi –ki bunlar ülkenin sanayi işçilerinin 2/3'ünü besliyordu ve endüstriyel üretimin 4/5'i buradan geliyordu– özel sektöre devredildi. Rusya'da özelleştirmenin sonu, Yeltsin'in Batılı akıl hocalarının danışmanlığında, devlet girişimlerinin yüksek bürokratlar ve menajerler takımı tarafından zapt edilmesine kadar vardı. Rusya devletinin tüm mallarının 1/3'ünden fazlası yabancıların eline geçti. 400 maden sanayi kuruluşundan sadece 12 tanesi devletin elinde kaldı. Rusya Bilimsel Araştırmalar Akademisi'nin Analiz Merkezi'nin yaptığı araştırmalara göre, tüm kapitalin yüzde 35'i ve tüm aktif hisselerin yüzde 80'i suç unsurlarının eline geçti. Mafya, çaldıklarını yurtdışına kaçırıyor ve sonra bir kısmını "yabancı yatırımlar" olarak ülkeye geri sokuyor. 1991'den önce düşük ama istikrarlı bir yaşam standardına sahipti Rusya; çünkü devlet işsizliğe izin vermiyor, maaşlar ve emekli aylıkları kontrol altında tutuluyordu. Yeltsin hükümeti bunu bile yapmaktan acizdi.

Hayat standartları o kadar kötüleşti ki, bunu Yeltsin'in akıl hocaları bile itiraf etti.

Ulusal ve yerel uyuşmazlıkları yumuşatarak anti-ulusalcı rejimi koruma senaryosu, Yeltsin'in yabancı patronları tarafından planlandı ve oynandı. Bu patronlar, aynı zamanda aktif olarak bütün Rusya içindeki aynı güçleri de cesaretlendirdiler ve desteklediler. Senaryo, ülkedeki ulusal ve dini uyuşmazlıkları yumuşatmak üzere kuruldu ve Yeltsin'in, Rusya devletinin bütünlüğünün koruyucusu maskesine bürünmesini sağladı. "Çeçen ayrılıkçılığı" zalim bir şekilde –halkın temsilcilerinin 1993'teki infazından daha zalimce– bastırılacak. Bu da karşılığında bütün Rusya'daki ve Müslüman dünyasındaki Rusya karşıtı güçleri yeniden harekete geçirecekti. Moskova ve Grozni'deki politik mafya ve onların kontrolündeki basın, ayrılıkçılığı ve ona karşı olan tepkiyi örgütlemeliydi. Burada İslama da büyük bir rol verildi. Rus mafyasının kontrolündeki medya tarafından, Müslüman halkın düşmanı olduğu çapkınlık, porno, uyuşturucu, şiddet konuları devamlı olarak işlendi.

Böylesine suçlu bir rejimin şartları altında, günah çıkarmak için bir sebep bulmak zor değildi. Çeçenistan Cumhuriyeti, kendi kanunlarının, federal kanunlardan önce geldiğini ilan etti. General Dudayev ülkesindeki yüce Sovyet'i dağıttı ve Nisan 1993'teki Rusya Başkanı'na bağlılık referandumuyla, Aralık 1994'teki Rusya Federasyonu Anayasa'sı projesine katılmayı reddetti.

Benzer tavırlar Başkırgızistan ve Tataristan'da da görüldü. Yeltsin'in anti-ulusalcı, anti-sosyalist ve komprador rejimi sadece Çeçenistan tarafından değil, Rusya Federasyonu'nun büyük çoğunluğu tarafından reddediliyordu. Anayasa projesinin referandumuna kurucuların yarısından çoğu katılmadığı için deklare edildi ve referandum yapılamadı. Projenin 20 maddesinin oylanmasına rağmen, yarısından azı oylamaya katıldı. 89 maddeden 88'inde Anayasa, kanunda belirtilen yasal çoğunluk için geçerli oyu alamadı. Fakat buna rağmen rejim Anayasa'yı onayladı ve yürürlüğe soktu. Doğal olarak, Rusya'nın kurucularının çoğu bunu kabul etmedi ve kendi yasalarını koydu. Uluslararası ve Rusya politik mafyası, rejimin yaratıcısı Yeltsin'e yasal bir görüntü vermek ihtiyacı duyuyordu; silah gücüyle bile olsa. Çeçenistan da kan dökmek için en uygun yerdi. Dudayev, Çeçenistan'ın illegal başkanı

ilan edildi ve Rusya Federasyonu'nun bütünlüğünü tehdit etmekle suçlandı. Eğer Dudayev bu suçlamaları gerçekten hak ediyorsa, Yeltsin daha fazla cezayı hak ediyor. Çünkü kendisi, daha önce SSCB'nin bir parçası olan Rusya Federasyonu'nun kanunlarının SSCB'nin kanunlarından öncelikli olduğunu açıkça ilan etmişti. SSCB'nin tasfiyesi ve Sovyetler Birliği'nin tasfiyesi işlemlerinde, Yeltsin ve ortakları, her türden milliyetçi manifestoyu cesaretlendirdiler. Bu savaş sırasında kendisi, her cumhuriyetin egemenlik hakkına, statüsüne bakılmaksızın saygı duyduğunu söylemişti. Yani ulus-devletin ateşli bir savunucusu gibi çıkmıştı ortaya. "Alabildiğiniz kadar hükümdarlık alın" diyordu Yeltsin. Dudayev, onun en kapasiteli öğrencisi ve takipçisi oldu. Hocasının zaten yapmış olduklarını tekrarladı.

Savaştan önce Rus ve Çeçen liderleri arasındaki ilişki, gözlemciler tarafından "danışıklı dövüş" olarak tanımlanıyordu. Savaşın eşiğine gelindiğinde bile Dudayev, Rus liderler ve Yeltsin'in politikalarını eleştirenler arasında, başkanın kara defterinde bulunmayan birkaç isimden biriydi. Savaş tüm yıkıcılığıyla başladığında, Dudayev'in düşmanları bile onun davranışlarında Yeltsin'e karşı bir yan bulamamışlardı. Daha da ilginci, özellikle Çeçenistan'ın seçilmesinin iki liderin kaslarını yarıştırması ve Yeltsin'in dış etkenleri kullanabilmesi açısından çok uygun olmasıydı.

Daha sonra farklı yönetimlere sahip analizciler, Çeçenistan'ın petrol boru hattının topraklarından geçmesi açısından stratejik bir öneme sahip olmasının belirleyici faktör olduğu görüşünde birleştiler. Fakat bu çok yüzeysel bir düşüncedir. Coğrafi haritaya bir bakışta, biraz düşünen herkes, doğal kaynaklar açısından oldukça zayıf olan bu ülkenin, kendi nüfusunu bile doyuramayacağını anlar. Çeçenistan'daki ayrılıkçılık, tarihsel kökenlerle bile belirlenmiş olsa, yenilgiye mahkûmdur. Çeçen Cumhuriyeti, Rusya'daki tüm cumhuriyetler gibi bütün Sovyet halkının gayretleriyle sanayileşmiştir.

Çeçenistan Cumhuriyeti, toplumun sosyal-etnik planlanmasında genel toplumun dışında bırakılmıştır: Çeçenistan birkaç tür gruptan oluşmakta ve her biri kendilerine ait orijinal bir hayat tarzını sürdürerek bağımsızlıklarını korumaya çalışmaktadırlar. Bütün ulusal sorunların çözümü sadece tüm grupların uzlaşmasıyla mümkündür ki, bu pratik olarak imkânsızdır. Bu sebepten dolayı, Çeçenistan hiçbir zaman "ulusal ölçekte" liderler

çıkaramamıştır. İlk Kafkasya araştırmacılarından birinin 1823'te yazdığına göre; "Çeçenlerin prensi yoktur, o yüzden kendilerininkini Dağıstan ve Lezguistan'dan çağırmaktadırlar". Kendi halkından lider çıkarmamanın sonucu olarak Çeçenler, kurtuluş mücadelesinde önder olarak Şeyh Şamil'i seçmişlerdir.

Çeçenistan'ın Kafkasya Cumhuriyetleri'ne etkisi ve Kuzey Kafkasya halklarının da Çeçenistan örneğini izlemesi tehlikesine dair düşünceler, sadece Moskova'dan gelebilirdi. Her Kafkasyalı bu tür önerileri çılgınca bulur. Hedef olarak Moskova'nın Çeçenistan'ı seçmekteki kriterleri şunlardır: Cumhuriyet'in büyüklüğü, nüfusu, yeri, bilinme derecesi, Çeçenler hakkında oluşturulabilecek negatif kamuoyu ve tabii ki İslamın Çeçenler üzerindeki etkisi. Çeçenler hakkında negatif bir kamuoyu yaratmak için Moskova televizyonu neredeyse her gün bir Çeçen yerel halk dansçısının yeşil-beyaz bir bez parçasına sarınmış olarak elinde bir kılıçla Grozni'de yaptığı dansı, "militan savaş dansı" olarak verdi.

Fakat bunların içinde en inanılmaz olan Moskova ve Çeçen otoritelerinin de, İslamcıların da arkasındaki aynı –ikiyüzlü, hatta üç– efendilerinin olmasıydı. Bu güçler, hem Yeltsin'in reaksiyoner planlarına hem de Çeçenistan'daki ayrılıkça güçlere destek verdiler. Güçlü bir Rusya, anti-komünist bile olsa, Batı'yı rahatsız ediyordu.

Gerçekte, İslam ve şeriat, Çeçenistan'da olanlar içinde çok özel bir rol oynamadı. Savaş, bütün Kafkaslar'dan nefret etme noktasına gelen Yeltsin taraftarlarıyla, ona karşı ayaklananlar arasındaydı. Sovyet Generali, Baltık Devletleri Hava Kuvvetleri Komutanı ve Komünist Parti Üyesi D. Dudayev, ikinci kesimin lideri oldu. Suiistimallere ve otoriteye karşı çıkışı ve yaptığı sosyal adalet çağrıları Dudayev'in popülaritesini artırdı. Onu Cumhuriyet çapında bir lider haline getirdi. Başkanlığa gelmesi için yapılan seçim, sosyal bir ortam yarattı. Olayın dini yönü kendisini, Çeçen grupların Dudayev'i aktif olarak desteklemesiyle gösterdi.

Yeltsin'in askeri macerası mahvolmuştu. Sorun sadece Savunma Sekreteri Grachev'in ve kuşatmasının zayıflığı değildi. Aslında Rus halkı bu macerayı desteklemedi. Bununla birlikte, emperyalizm, Rus politik mafyası ve onların yarattığı Yeltsin, hedeflerinin çoğuna ulaştılar. Dikkatlerin Rusya'nın sosyal-politik sorunlardan uzaklaştırılması, Rus devletini ve

onun dünyadaki otoritesini zayıflatmak, ulusal ve dinsel çatışmaları yoğunlaştırmak, toplumu daha çok bölmek için daha fazla çelişki düğümleri yaratmak amacıyla bu zamanı kullandılar. Ve buna uygun olarak Rusya'nın yeniden emek gücüne dayalı olarak inşasını ve egemenliğini geciktirdiler.

Yeltsin hükümetinin tavırları, ayrılıkçılık ve İslami köktencilik tehlikelerini ortadan kaldırma maskesi altında, bunların palazlanmasına hizmet etmiştir. Barbarca ve pervasız zalimce hareketleriyle, Çeçenlerin kendi içindeki zıtlıkları ikinci plana atmış ve Çeçen toplumunun birliğinin oluşmasına hizmet etmiştir. Bütün savaşan güçler, genel bir savaş anlayışı için birleştirici bir fikre ihtiyaç duyar ve arar. Engels'in de dediği gibi, eğer ortada birleştirici bir sosyal ve sınıfsal amaç ve ideoloji yoksa, din birleştirici hale gelir. Çeçenlerinki de İslam olmuştur.

Bunda şaşılacak bir şey yoktur. Asıl garip olan dinsel fanatizmin en uzlaşmaz çeşitlerinin bile Kafkaslar'a sokulmuş ve desteklenmiş olmasıdır. Sadece Müslüman ülkeler tarafından değil, İslam dünyasına karşı düşmanlıklarıyla bilinen Batılı ülkeler tarafından da.

Önceden bütün dünyada bir İslami köktencilik tehlikesinden bahseden emperyalist Batı, –kimi zaman direkt olarak, kimi zaman da Üçüncü Dünya ülkeleri yoluyla– bu düşüncenin en uç ve çirkin manifestolarına Çeçenistan'da ve Rusya'da Müslüman halkın yaşadığı kesimlerde destek verdi. Bu kirli oyunda emperyalizmin en büyük müttefikleri, İslam dünyasının güçleriydi. O suretle, etkileşim çeşitlendi, birbirleriyle olan zıtlıklar ve uyuşmazlıklara, güçler ve trendler Çeçen güçleri arasında müdahale edildi. Özellikle, Yeltsin'in grafiksel birlikçileri ve savaşan Çeçenistan'ın liderleri, İslamcıların da bir bölümü dahil olmak üzere, kendilerini 96'daki başkanlık seçimlerinde gösterdiler. Savaş sona erince, Çeçenler ve Ruslar, Yeltsin'in sivil savaşıyla çürümeye devam ettiler. Dudayev, Yeltsin'in valileri tarafından kocası öldürülen bir dul kadın aracılığıyla, Ruslara, Yeltsin'e oy vermeleri çağrısında bulunuyordu. Kardeşin kardeşi vurduğu bu savaşın derhal sona ermesi ve Zuganov gibi savaşın sorumlularının cezalandırılması için oy vermelerine değil. Ve Çeçen liderlerden hiçbiri bu çağrıya karşı çıkmadı. Ya da belki de Dudayev'in dulu, sadece trajedinin gerçek yönetmenini gizlemek üzere ortaya çıkmış bir sesti.

Rusya halkının büyük çoğunluğu Yeltsin rejiminin bu askeri macerasına itiraz etti. Rusya Komünist İşçi Partisi defalarca bu kanlı savaşın durdurulmasını talep etti. Kitlesel gösteriler ve protestolar, savaş sorumlularının yargılandığı kitlesel toplantılar organize etti. Çeçenistan'ın sözde müttefikleri, Müslümanlar dahil; ne yazık ki, savaşın sorumlularını gerçekten savundular ve onlara görünürde, karşısında savaştıkları "tehdit"e karşı konuşma ve hareket etme imkânı verdiler. İslami ülkelerden gelen bir sürü "şanslı centilmen" iyi bir "hattab"ın emriyle ve silahlanmış olarak, bazı ittifakları adına Rusya'yı tehdit etmeye başladılar. Bu "hattab"lar, büyük ihtimalle, uluslararası ve Rus politik mafyalarının oyunlarıydılar. Bunların kanlı ve provokatif davranışları, bu konuda baştan beri güç kullanılmasına karşı olanları bile, Çeçenistan üzerinde zor kullanma fikrine itti. Bütün bunlardan sonra, fidye kanunu bahanesiyle Çeçenistan'da sivil mahkemelerin yerini şeriat mahkemeleri aldı. Çünkü Müslüman hukuku, idam mangası gibi cezalandırma yöntemlerini bilmiyordu. Daha da fazlası, İslam, kadınların özellikle erkeklerle birlikte, idam mangası yoluyla infazına izin vermiyordu. Suç; dindarları, çocukları, kadınları ve akrabalarını fidye almak için kaçırmaktı. Ne yazık ki bütün bunlar Çeçenistan'da oldu ve hâlâ da "Allahu Ekber" (Allah büyüktür) nidaları arasında olmaya devam ediyor.

İslam ve şeriatın bu çirkin yorumu ve yarattığı korku, Kuzey Kafkasya halklarını emperyalizmin kontrolündeki medya yoluyla sıkıştırıyor. Günümüzün gücü belirli Rusya'sı, ısrarla toplumu, bir "Hıristiyan Rusya'ya karşı birleşmiş Müslüman Halklar" tehdidi ile etkilemeye çalışıyor. Bu fantastik fikirler, Batılı gazetelerin yayın yönetimlerinde doğuyor ve hemen sonra Rus medyası tarafından tekrar ediliyor. Gerçekte ise bu bir çarpıtmadan ibarettir. Kuzey Kafkasya'da bir "Müslüman Halklar Birliği", birçok sebepten dolayı mümkün değildir. İlk olarak, Kuzey Kafkas Cumhuriyetleri‘nin birbirleriyle olan çelişkileri ve farklılıkları vardır. Aralarında çok önemli bölgesel anlaşmazlıklar var; Ingush'lar ve Oset'ler arasında, Dağıstan ve Çeçenistan arasında, Çeçenistan ve Stavropol bölgesi arasında... Her tür bölgesel ve etnik çelişki ancak birleşik Rusya devleti sınırları içerisinde yatıştırılabilir. Çeçenler, Dağıstan'da yaşıyor, fakat her 1 000 Çeçen'den 10'u da Stavropol bölgesinde ve Rusya Federasyonu'nun diğer bölgelerinde yaşıyor. Genellikle, aynı aileye mensup insanlar sınırın farklı taraflarında yaşıyor. Durum böyleyken, bu insanlar sadece birleşik bir

devlet altında özgürce birbirleriyle iletişim kurabilir, yardımlaşabilirler. Cumhuriyetlerin bağımsızlığı, birleşik Rusya devleti altında şu anda uygulanan idari sınırların değişmesi ve ayrı sınırların, kuralların uygulanması (sınır çizgisi, gümrük, ayrı vatandaşlık vs.) demektir. Bu da çelişkilere sebep olacaktır. SSCB'nin 15 ayrı devlete bölünmesi, halkların ve hatta aynı aileye mensup insanların sınırın farklı taraflarında bölünmesi ve özgürce ilişki kurma hakkını kaybetmesini getirmiştir. Aynı tehlike, bugün Rusya içinde bir örnektir. Bu ilk sebeptir. İkinci olarak, aşağıdaki tablo, Kuzey Kafkas halklarını göstermektedir. Sonuca göre, dağlıların dine bağlılık açısından aralarında çok önemli farklar olmadığı görülmüştür.

Karşıdevrim ve komünist ideolojinin resmi otoritelerce tasfiyesi şartlarında, halk sıkıntı altında bırakıldı. Birçok insandan pek azı eski değerlerine sadık kalabildi. Manevi ideal ve değerlerini kaybeden birçok insan; bu boşluğu camileri ve kiliseleri ziyaret ederek, din ile doldurdu. Fakat burada, dinin yorumlanması açısından açıkça gözlemlenebilecek farklar var. Bu cümlelerin yazarı, tarih ve arkeoloji araştırmaları nedeniyle, neredeyse bütün Kuzey Kafkas halklarıyla beraber yaşadı. Dağıstan ve Kuzey Kafkasya'daki İslamiyetin geleneksel Sünni mezhebi olduğu kabul edilse bile, herkes bunu kendi anladığı şekilde yorumluyor. İslami geleneklerden önce, çok daha güçlü etkiler var. Sadece şu son günlerde, bir sürü faktörün etkisiyle, İslamın daha tutucu türleri buralara nüfuz etmeye başladı; Vahabizm gibi. Burada, sarkaç kanununa benzer bir durum oluşuyor; sağa doğru güçlü bir sapma, diğer yönde de eşit değerde bir sapmayı gerektiriyor. Gerçek hayatta da bu böyle: İnsanlar karşı oldukları halde, onlara bir yaşam tarzı dayatılıyor. Karşılığında da, buna karşı direniş ve negatif tepkiler, dayatma ölçüsünde güçleniyor. Bu, bugün Rus toplumunun sosyal ve manevi hayatında gerçekleşen bir durumdur. (Kötüleme sadece bütün Sovyet bölgesinde değil, tüm Avrasya'da yoğun bir üçkâğıtçılık, şiddet, egoizm, seks, hazcılık pompalaması söz konusu.) Bu durum ülke halkının büyük çoğunluğunda nefret uyandırmaktadır. Özellikle de hâlâ babalarının gelenek ve törelerini yaşatan dağlılar arasında... Onlar derhal radyo ve televizyonlarda da ahlaksız ve düzeysiz yayınların durdurulmasını, bütün alanlardaki bozulma ve haydutluk ile mücadele edilmesini, işsizliğin giderilmesini ve halkın geleneklerine saygı gösterilmesini talep ediyorlar. Otoriteler ve onların kontrolündeki medya halkın sesine aldırış etmeyince, onlar da çözümü kendi töreleri

doğrultusunda aramaya başlıyorlar. Burada ön planda bazen Vahabizm tarafından kişileştirilen “temiz” İslam bulunuyor. Fakat, insanlar mafyanın ajanlarına yardım ettikleri sürece, dindarlık sıkça sert ve uç bir hareket olarak ortaya çıkıyor. Ağustos 1998’de öldürülen Dağıstan Müftüsü de bunu doğruluyordu: “Rusya’da adı Savaş Partisi olan bir güç var ve istediği, Dağıstan’ı ikinci Çeçenistan yapmak. Sabırsızca insanları galeyana getirip anarşi devrini başlatmaya çalışıyor. Savaş Partisi, gençlerimizin yüzlerinin sakalla kaplanmasını istiyor. Bu, sarkaç sistemi dizaynı, Moskova’nın gelenekçiler ve daha sonra da Vahabistler üzerinde oynadığı bir oyun.”

Dinsel fanatizm kendisini özellikle toplumun politik mafyaya ve emperyalizme beklenen direnişi göstermediği bölgelerde uç veriyor. İlerici, gerçek halk güçleri bu gibi durumlarda halkın yanında olmalı ve onlara olayların gerçek sebeplerini, doğasını anlatmalıdır. Ve tabii ki çıkarlarını ve onları korumaları için ne yapmaları gerektiğini anlatan etkin bir program sunmalı, bütün bunların gerçekleşmesi için onları örgütmelidirler.

Rusya’daki tüm hastalıkların kökeni, dinsel fanatizm de dahil olmak üzere, burada Moskova ve Kremlin’de bulunuyor. İstikrar ve düzen ancak bunların tasfiyesiyle mümkündür. Emeğin gücünün yeniden inşa edilmesi ve ortak yaşama prensiplerinin (genel amaçlar ve idealler, halkların birliği) hayata geçirilmesi, bütün uyumsuzluklara ve zıtlıklara bir son verecektir.

2. GÜN 5. OTURUM TARTIŞMALARI

Mulud Benmuhammed

Gazeteci, El Mücahid Gazetesi, Cezayir

Sanıyorum ki siz kendinizi soru sorulacak kişi konusunda aldatıyorsunuz. HAMAS konusunda, HAMAS vesilesiyle MOSSAD'dan söz eden ben değilim. Ben Avrupa'nın şeriatçılara verdiği destekten söz ettim. Bununla birlikte bir şeyi belirgin hale getirmek gerekir: Benim ülkemde, Cezayir'de tam anlamıyla barbar bir görünüm altında ortaya çıkan şeriatçılık ile Filistin'de şeriatçılığın ortaya çıkma biçimi arasında bir farklılık vardır.

Soru: Öz itibariyle şeriatçılığa karşı mücadele etmek yerine Kur'an'da reform yapmaya çalışsak daha etkili olmaz mıyız?

Prof. Dr. Ahmet Cabbar

Eski Milli Eğitim Bakanı, Cezayir

Ben bir katılımcı olarak cevaplıyorum. Bir konferansçı olarak cevap vermiyorum. Benim kanımca bu soruyu soran bey sorunun temeline değindi, esasını ele aldı. Kur'an'ı düzeltmek, bu belki de bizim yapacağımız iş değil. Bunun için din âlimlerine çağrı yapmak gerekiyor. Onları dinlemek gerekiyor. Üstelik ben bizim Allah'ın kelamı olarak adlandırdığımız şeyi (yani Kur'an'ı) düzeltebileceğimizi sanmıyorum. Ben inanç sahibi biriyim ve Müslümanım. Ayrıca böyle olmaktan da onur duyuyorum. Bana öyle geliyor ki, önce kendi davranışlarımızı düzeltmemiz gerekiyor. Günlük ibadet ameliyle ilgili dinle, politik ve ekonomik şeyleri ayırmak gerekiyor. Kanımca din tarımsal, ekonomik alanda ve diğer alanlarda daha iyi bir verim alabilmek için kullanılabilir. Öyleyse dinin bir afyon haline getirilmesini engelleyici formüller bulmak veya dinsel alanı daraltmak gerekiyor. Bu çok incelikle, kurnazlıkla ve çok zararlı bir şekilde insan hayatını tamamen boyunduruk altına alıyor. Dinin, insan bilincini uyutmak, karartmak için bir afyon olarak kullanılmasının mutlaka önüne geçmek gerekiyor. Daha sonra bu, şeriatçılığın yatağı veya şeriatçı mafyanın banka hesabı haline getiriliyor.

Diğer soruyla ilgili şunu söylemek istiyorum. Sanıyorum haftalık gazete Aydınlık tarafından düzenlenen bu toplantıları, bu konferansları çoğaltmak, daha sık yapmak yarar sağlayabilir. Bu vesileyle beni bu toplantıya davet ettikleri için bir kez daha teşekkür etmek istiyorum. Bu toplantıları daha sık yapmak lazım; zira bu sayede önce görüş alışverişi yapabiliriz, ayrıca oldukça sık emperyalistlerin suç ortakları haline gelen ülkeyi yönetenleri etkileyebiliriz –tabii bu bazen doğrudan bazen dolaylı yollarla oluyor–. Bunlar mafyanın ve dini politik amaçları, bireysel amaçları için kullananların da suç ortakları haline gelebiliyorlar bazen. Ülkemizden, Cezayir'den bir örnek vermek istiyorum. Burada İslamı kirleten şey, halkın günlük ibadet ameli değildi. Tam tersine şeriatçılığın, entegrizmin, onların silahlı kolu olan teröristlerin pratiği Kur'an'a ve İslama zarar veriyor, onu ihlal ediyor. Bundan dolayı Avrupa'da, düşüncesiz bir şekilde İslamın bütünüyle kötü bir din olduğu yönünde yaygın bir kanı oluşuyor. İslamla ilgili her şeyin ilerleme ve gelişmeye karşı, Arap olan her şeyin de berbat,

kirli ve kötü olduğunu düşünüyorlar. Halbuki temizlik ve hijyen kavramı İslam ve Kur'an'da var, oradan doğdu. Eğer İslam dini, Kur'an insandan günde beş kez ibadet yapmasını istiyorsa, bu onun aynı zamanda temiz olması içindir. Fakat bu din, inananlar sırtından inanılmaz paralar toplayanlar, çokuluslu şirketler ve emperyalistler tarafından başka bir tarzda kullanılmaktadır. Benim görüş açım kısaca böyle.

İÇ SAVAŞ SENARYOLARI BOSNA-ÇEÇENİSTAN VE SİNCİAN-UYGUR'DA TÜRK "AFGANİLER"

Adnan Akfırat

Aydınlık Dergisi Haber Araştırma Müdürü

Büyük Birlik Partisi'nin (BBP) gençlik örgütü Nizam-ı Alem Ocakları'nın, Kosova'ya, beş bin gönüllü asker topladığı basında yer aldı. 11 Ağustos 1998 tarihli Yeni Yüzyıl gibi bazı gazeteler bunu, "Kosova'ya Nizam-ı Alem Ordusu" başlığıyla duyurdular. Kosova'daki ayrılıkçı hareketin bir CIA tertibi olduğunu anlamak için, her gün TV ekranlarına taşınan ABD bayraklı göstericileri izlemek yeterli.

Türkiyeli gençlerin, CIA'nın kurduğu Arnavutluk Kurtuluş Örgütü'nde ne işleri olabilir? BBP'nin örgütlediği gençler, Yugoslavya'ya dayatılan Sevr'in son aşamasını gerçekleştirmek üzere devreye sokulmaktadır. Şunu çok iyi biliyoruz ki, Yugoslavya'nın Sevr'i Türkiye'nin Sevr'idir.

Aslında, Türkiyeli gençlerin Afganistan, Gürcistan, Çeçenistan, Bosna, Tacikistan ve Sincian Uygur'da çeşitli çatışmalara sokulması da, ABD'nin, 1990 başından beri yürüttüğü "Sevr stratejisi"nin bir gereğidir.

Adı geçen bu ülkelerin rejimlerine bakalım; Bosna'da, Çeçenistan'da, Afganistan'da kurulan devletler, birer şeriatçı mafya diktatörlüğüdür. Uyuşturucu baronlarının liderlerini devlet başkanı yaptılar. Her üç ülkedeki yönetim de, ABD'ye en bağlı rejimlerdir.

CIA'nın Güdümünde

Son sekiz yılda, Sovyet işgaline direnen mücahit gruplarına destek için Arap ülkelerinden Afganistan'a gidenlerin, ABD denetimindeki şeriatçı terörün elemanları olduğu biliniyor. Bunlara "Afgani" adı veriliyor.

Afganiler'in ünü, Cezayir'de terör eylemlerini başlatmalarıyla yayıldı. Arap ülkelerindeki İslamcı terör eylemlerinin tümü, CIA yönlendirmesindeki Afganilerin damgasını taşır.

Başlangıcından bu yana, Afgan mücahitlerin eğitimi, donanımı ve yönlendirilmesi CIA tarafından yürütüldü. Afganistan operasyonu, CIA'nın tarihinin en büyük ve en pahalı operasyonudur. 1979-1982 arasında üç milyar dolarlık bir harcama yapıldığı CIA metinlerinde kaydedilmiştir. CIA'nın, Pakistan Gizli Servisi'yle birlikte Ortadoğu kökenli uyuşturucu trafiğini yönettiği bir sır değil. Bu trafikte etkin rol alanlar da, bu Afgan mücahitleri.

Dünyanın her yanından gelen şeriatçılar, Pakistan sınırında ve Afganistan'da, CIA ve Pentagon'un Özel Savaş uzmanlarınca eğitimden geçirildi. Türkiye'den Afganistan'a gidip silahlı eğitim alanların sayısı binlerle ifade ediliyor. Ancak bir bölümünün, silahlı eğitimin yanı sıra, haşhaş tarlalarında çalıştırılması tepkiye neden oluyor. Cihat için Afganistan'a gidip, gördükleri karşısında İslamcılıktan vazgeçenler de az değil.

Bir başka saptama; bu militanların büyük bir çoğunluğunun, Sovyetler'in çözülmesinden sonra ülkelerine döndüklerinde uyuşturucu trafiğinde yer aldıkları. Uyuşturucu ile beslenen çeşitli şeriatçı örgütler tarafından istihdam edilerek, istikrarsızlaştırma politikalarında ve terör eylemlerinde etkin konumlara getiriliyorlar.

MİT'teki CIA'cıların Sorumluluğu

Strateji Grubu'nun haber bülteni Gündem'in 15 Eylül 1996 tarihli 42. sayısında, "Mücahitler'in Bosna-Türkiye-Çeçenistan Trafiği ve MİT" başlıklı bir haber yayımlandı. Batılı ve Arap İstihbarat Servisleri'nin raporlarına dayanarak hazırlanan haberde, MİT'in bu trafikteki rolü kaydediliyor.

MİT içinde, başında Kontr-Terör Merkezi Başkanı Mehmet Eymür'ün başını çektiği CIA'cı kanadın faaliyetlerini sergileyen Gündem'in haberi şöyle:

"CIA, 1996 yazında Bosna-Hersek'te savaşmış olan 300 civarında mücahitin 5-10 kişilik gruplar halinde Saraybosna'dan Türkiye'ye geldiği belirtiliyor. Fransa'da yayımlanan ve istihbarat dünyasıyla ilgili haberlere yer veren Intelligence Newsletter (IN)'ın 284 no'lu sayısında yer alan habere göre, İstanbul'da Refah Partisi'nin 'Hoşgeldiniz Komitesi' tarafından karşılanan bu Mücahitlerin, İzmir'deki İslam Enstitüsü'ne yerleştirildikleri kaydedildi.

"IN, mücahitlerin daha sonra iki gruba ayrılarak; birinci grubun, 'özel harp' ve 'gerilla' eğitimi almak üzere Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne gönderildiğini, 200 kişiden oluşan ikinci grubun ise Gülbeddin Hikmetyar'ın Hizb-ül İslam hareketi kontrolü altındaki Afganistan'da Celalabad kentine gittiğini yazdı. Haberde, mücahitlerin buradan da, Çeçenistan'a geçerek Cehar Dudayev'in Çeçen birliklerine katıldığı ifade edildi. Bu mücahitlerden 100 kadarının, El Raya-ül Sauda, El Fuhud ve İslami Şafak Hareketi'ne bağlı olduğu bildirildi. Bu birimlerin Pakistan, Cezayir, Yemen, Afgan ve Mısır uyruklu mücahitlerden oluştuğu kaydedilirken, çoğunun Bosna'da patlayıcı uzmanı ve gerilla olarak Sırp hatlarının gerisinde savaştığı belirtildi. Mücahitlerin Çeçenistan'a vardıktan sonra Çeçen ordusunun iki önemli kıtası olan 'Faynak' ve 'Mansur'un Askerleri'ne katıldıkları öğrenildi.

"IN'nin haberine göre, MİT de, mücahitlerin Bosna-Çeçenistan trafiğinde önemli rol oynamıştı. MİT, bu mücahitleri Çeçenistan'da gerilla savaşı

konusunda eğitmiş ve daha sonra PKK ile savaşmak üzere Diyarbakır'a göndermişti. IN, mücahitlerden en başarılı ve yetenekli olanların Karadeniz bölgesinde espiyonaj, devşirme, şifreleme konularında ileri düzeyde istihbarat eğitimine tabi tutulduğunu yazdı. Mısır İstihbaratı'nı kaynak göstererek, 50 dolayında mücahitin, 28 Şubat 1996 günü, Bosna'daki Tuzla Havaalanı'ndan Türk uyruklu bir yerel havayolları şirketinin uçağına bindirilerek Arnavutluk'a götürüldüklerini bildirdi. Bunların arasında; 'Abdulkadir Kuvvetleri'ne bağlı Cezayirliler, 'İslami Özgürlük Hareketi'ne bağlı Suriyeliler ve 'Arap Yarımadası'nda İslami Devrim Örgütü'ne bağlı Suudiler vardı. Mücahitlerin tümünün Bosna pasaportu taşıdığı ve son duraklarının da Çeçenistan olduğu kaydedildi."

Nizam-ı Alemciler: “Çeçenistan’da Denedik. Hedefimiz Türkiye”

30 Nisan-6 Mayıs 1995 tarihli Nokta dergisinde, “Nizam-ı Alem Ülkücülerinden Şok Açıklama” başlığıyla bir yazı yayımlandı. Yazı, baştan sona, BBP’nin ve gençlik örgütünün reklamını yapıyordu. Çeçenistan ve Dağıstan’da savaşmış militanlarla röportajların da yer aldığı yazıda, Nizam-ı Alemcilerin hedefinin, “Türkiye’ye Allah’ın nizamını hâkim kılmak” olduğu açıkça belirtiliyor. Şöyle deniyordu:

“Sayıları binlerle ifade edilen mücahitler, cihatı sadece Sırp’a, Ermeni’ye, Rus’a karşı değil, İslam’a aykırı bütün düzenlere karşı yürütmeyi amaçlıyor. Onlar için bu mücadelenin kesin ve sınırlı bir coğrafyası yok. Dün Afgan çöllerinde, bugün Kafkas dağlarında ve gerekirse yarın Anadolu bozkırlarında olacaklar.”

BBP Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu’nun sözleri oldukça teh-ditkârdı:

“Afganlar 10 yıl boyunca büyük yokluklar içinde, Allah ve İslam için Rus Kızılordusu’na karşı savaştılar. Türk’ü de Kürt’ü de onlarlaydı. Bugün bu mücahitler Bosna’da ve Çeçenistan’da her türlü fiziki engellere rağmen ve yaşanan her türlü zorluklara rağmen cihad yapıyorlar. Onlar için dua edelim. Mücahitlerin Türkiye’deki sistem için bir tehlike oluşturacağını sanmıyorum. 70’lerin sonundan 80’lerin sonuna kadar Afganistan’da savaştılar. Orada savaşçı olarak yetiştiler. Şimdi Türkiye’deler.”

Çin’in Sincian Özerk Bölgesi’nde, CIA Güdümünde Tertipler

Türk Afganilerin, Çin Halk Cumhuriyeti’nin Sincian Özerk Bölgesi’nde, CIA’nın güdümündeki ayrılıkçı güçleri desteklemek için sabotaj ve tertipler düzenlediği de açığa çıktı.

Aydınlık dergisi, Genelkurmay yetkililerinden aldığı bilgilerle bu tertibi, daha Çiller Özel Örgütü gözler önüne serilmeden çok önce açığa çıkardı. 27 Ekim 1996 tarihli Aydınlık, Cumhurbaşkanı, hükümet ve Genelkurmay Başkanlığı’na seslenerek, “Durdurun Bu Tertibi” kapağıyla çıktı. Aydınlık, şöyle yazıyordu:

“JİTEM’in Doğu Türkistan Birimi’nin, CIA’nın güdümünde, Çin Halk Cumhuriyeti’nde iç kargaşa çıkarmak için operasyon başlattığı öğrenildi. Bu amaçla, JİTEM’den dört subayın geçen hafta Afganistan’a gittiği bildirildi. JİTEM’in ilgili birimi, Sincian Uygur Özerk Bölgesi’nde ayrılıkçı gruplara askeri eğitim vermek, sabotajlar yapmak üzere, Türkiye’den tim gönderiyor. Operasyonu, JİTEM’in Ankara’daki karargâhından bir yarbay yönetiyor. JİTEM’in Doğu Türkistan Birimi, yıllardır aktif bir faaliyet yürütmüyordu. Taliban’ın Kâbil’i almasının ardından, CIA’nın isteği üzerine bu girişim başladı. ABD’nin bu operasyona büyük para desteğinde bulunduğu öğrenildi.”

Çin’de tertip ve sabotajlar düzenleyecek timin Özel Harpçi Binbaşı Kaşif Kozinoğlu’na bağlı olduğu Aydınlık tarafından açığa çıkarıldı. Uzun süre Özbek asıllı Afgan Generali Abdülraşit Dostum’un karargâhında “askeri ataşe” kimliğiyle bulunan Binbaşı Kozinoğlu, Özel Kuvvetler Komutanlığı’na bağlı. Bir dönem MİT Kontr-Terör Dairesi’nde Mehmet Eymür’le birlikte çalıştı. Şimdi kızağa çekilmiş durumda. Bağnaz milliyetçi ve Türk-İslam sentezcisi olarak tanınıyor. Son dönem provokasyonlarda Muhsin Yazıcıoğlu’nun BBP’sine bağlı militanları kullanıyordu.

Piyonlar Nizam-ı Alem'ciler

Çin'deki sabotaj timi, Büyük Birlik Partisi'nin gençlik örgütü Nizam-ı Alem Ocakları militanları arasından seçilmişti. Birinci postada yollanacak tim 15 kişiden oluşuyordu. Ekip, BBP yöneticilerince tayin edilerek JİTEM'e bildirilmişti. Hepsi, daha önce Çeçenistan'da silahlı faaliyette bulunmuş, çatışmalarda yer almışlardı. Plana göre, İstanbul'da 20 günlük bir siyasal eğitimden sonra Afganistan'a gidecekler, askeri eğitimi, Kuzey Afganistan'da göreceklerdi. Bu eğitimi, bölgede bulunan Pentagon'un Özel Savaş uzmanlarıyla, Türkiye'den giden JİTEM subayları verecekti.

BBP'nin İstanbul'daki basın danışmanı Ayhan Ateş, CIA'nın JİTEM aracılığıyla düzenlediği tertipte yer alan ekibin hazırlanmasına aracı oldu. Türkiye'nin Mezar-ı Şerif'te bulunan konsolosluğu, BBP'lilerin denetiminde. Konsolos Mehmet Sansar ve İdari Ataşe Nevzat Uzun da BBP'li. Her ikisi de, Afganistan'a "gönüllü olarak" gitmişler.

Nizam-ı Alemciler, 8-14 Kasım 1996 tarihli şeriatçı Cuma dergisinde, işledikleri suçları itiraf ettiler. Dergide, CIA'nın denetimindeki Doğu Türkistan İslam Partisi de savunularak şöyle deniyor:

"Doğu Türkistan'da Kızıl Çin'in faşist baskıları altında yıllardır ezilen müslümanlara yardım etmek elbette her müslümanın üzerine farzdır. Biz de bu farzdan dolayı onlara nasıl yardım edebileceğimizi kararlaştırıp bu konuda çalışmalara başladık. Biz Doğu Türkistan'daki müslümanlara yardım etmeye çalışırken, elbette ki bölgedeki diğer müslüman cemaatlerle işbirliği içerisine gireceğiz. Pakistan veya Afganistan'da müslüman cemaatlerin yardımına elbette ihtiyacımız var. Onlar da bu konuda yardımlarını esirgemediler."

Türban Savaşlarındaki Rolleri

1980’li yıllarda, “radikal İslamcılar” içinde ABD’yi eleştiren akımlar daha gözde iken, 28 Şubat sonrasında ABD yanlısı gruplar öne çıktı. Müslüman Kardeşler’in yaşayan tek lideri, Sudan’ın manevi önderi Hasan el Turabi’yi ve Afganistan’da CIA ile bağını hep koruyan Gülbeddin Hikmetyar’ı kendine rehber seçen gruplar, etkilerini artırdılar. Ağırlıklı olarak Afganistan’da çatışmalara katılmış kişilerden oluşan gruplar, Temmuz 1997’de bir araya gelerek bir platform oluşturdular. Böylece, “İmam-Hatiplerle Dayanışma Platformu” adı altında Cumhuriyet’e karşı silahlı mücadeleyi hedefleyen şeriatçı terör platformu kurulmuştu.

Şeriatçı grupları bir araya getirme girişiminin başını RP’li Müslüman Gençlik çekti. Platform’da; Turabi yanlısı Mealciler, İBDA-C, Hizbullah’ın İlim grubu ve Nizam-ı Alemciler var.

İmam-hatipler için başlayan, türban için devam eden cuma gösterilerini işte bu Platform, yani Türk Afganileri yönlendiriyor.

Afgani sıfatı, Afganistan’da cihata katılıp CIA denetiminde silahlı eğitim almış şeriatçı militanlara verilen ad. Afganiler, şeriatçı eylemlerin güvenliğini sağlıyor, polisin dağıtma taktiklerini bertaraf etmek için göstericileri yönlendiriyor.

Afgani Mehmet Güney'in Örgütü

İslamcılar arasında "Rahmet cemaati" diye anılan Müslüman Gençlik, Refah Partisi'nin silahlı mücadeleyi savunan kanadı. Liderliğini Mehmet Güney yapıyor.

Müslüman Gençlik topluluğu içinde Rahmet cemaati dışında; Tohum, Şafak ve Yıldız Kervan grupları var. Rahmet cemaati, en büyük grup. En çok silahlı eğitimden geçmiş kadro orda. Cezaevinde birdenbire topluca İslamiyeti seçen ülkücülerin önemli bir bölümü, Rahmet Cemaati'ne katıldı. İkinci büyük grup; Şafak. Onların da çok sayıda Afganisi var. Merkezleri Malatya'da. Dergilerinin adı Değişim.

Müslüman Gençlik'in belirgin bir özelliği, en fazla "Afgani"yi barındırıyor olması. Müslüman Gençlik, Afganistan'da, Refah Partisi'yle organik ilişki içinde olan eski Başbakan Gülbeddin Hikmetyar'ı destekliyor. 1979'dan beri, çok sayıda RP taraftarı genç, Hikmetyar'ın Hizb-i İslami örgütü kanalıyla Afganistan'a gidip silahlı mücadele eğitimi aldı ve savaşa katıldı.

Müslüman Gençlik grubunun Almanya'da artan etkisine dikkat çekiliyor. Bu grubun Almanya'nın yanı sıra, Afganistan, Pakistan, Sudan, Eritre ve Endonezya'da Sumatra Adası'nda eğitim kampları olduğu bildiriliyor. Tacikistan'daysa bu işlevi gören bir medreseleri var.

Türkiye'de şeriatçı teröre hazırlanan örgütlere en büyük destek ABD'den geliyor. CIA'nın kullandığı en ciddiye alınacak İslamcı örgütün Müslüman Gençlik grubu olduğu belirleniyor. İslamcılar arasındaki adıyla Rahmet Cemaati'nin Konya'da, İstanbul'da ve Yalova'da kampları var.

Müslüman Gençlik, İhvan-ı Müslimin (Müslüman Kardeşler) örgütü ile yakın ilişkide. Yalova'daki kampları, Müslüman Kardeşler'in Suriye kolunun lideri Es Savvaf'ın çiftliğinde.

Hizbullah ve İBDA-C'nin Etkisi

Hizbullah'ın İlim kanadı, platforma resmen katılmasa da ortak mücadelede yer alacak. İran devletinin ABD'ye yakın kanadıyla ilişki içindeki İlimcilerin lideri Hüseyin Velioğlu'nun 1998 yazında öldürülmesiyle örgüt durgunluğa girdi. Ancak örgütün, şeriatçı bir silahlı mücadele için büyük hazırlıklar yaptığı bildiriliyor.

Platformda, şefliğini Salih Mirzabeyoğlu'nun yaptığı İBDA-C de yer alıyor. İBDA-C'nin etkinliğinin giderek artması, platformun karanlık niteliği hakkında da uyarıcı bir özellik.

Büyük Birlik Partisi'nin gençlik örgütü Nizam-ı Alem Ocakları, platformda resmen yer almıyor, ancak şeriatçı eylemlere aktif olarak katılıyor.

Mezhep Çatışmasına Dikkat

Şeriatçı terörün kitleselleşmeyeceği ortak saptama.Türkiye'nin 12 Eylül'e götürülmesinde Malatya, Sivas, Çorum ve Kahramanmaraş tertiplerinin rolü biliniyor.

ABD'nin, 90'ların başında resmileştirdiği Pentagon damgalı "çökert ve kullan" politikasının yeni hedefi, mezhep çatışmaları. Şeriatçı örgütler kullanılarak Alevi-Sünni kavgası planlanıyor. 1995 Mart'ında Gazi olayları sırasında bu plan uygulandı. Ankara'nın, Saddam Hüseyin'e darbeye karşı çıkıp ABD'nin işgali altındaki bölgeye 35 bin asker kaydırması üzerine, mezhep kışkırtması planı devreye sokulmuştu. Genelkurmay'ın kesin tavrı karşısında olaylar İstanbul dışına taşırılamadı.

İşçi Partisi Gazi provokasyonunun arkasındaki gücü anında saptamış ve kamuoyunu uyarmıştı. İP Genel Başkanı Doğu Perinçek, Türkiye'nin Kuzey Irak harekâtını engellemek için ABD'nin provokasyonu tezgâhladığını kanıtlarıyla açıklamıştı. Parti'nin İstanbul İl Örgütü de kitle gösterilerinin başına geçerek kışkırtmaları engellemişti.

CIA’NIN “KIYAMET” SENARYOSU

Erol Bilbilik

Yazar, Aydınlık

CIA senaryoları, basında bazen “kıyamet”, bazen de “dehşet” senaryoları olarak adlandırılıyor. Senaryolara geçmeden önce bunların hazırlık aşamalarında Dışişleri, Beyaz Saray, Pentagon, CIA, Milli Savunma Üniversiteleri, Washington Institute gibi önde gelen enstitüler, Rand Corporation ve Carnagie Endowment gibi düşünce kuruluşlarından uzmanlar ile ilgili ülkenin bu konuda önde gelen uzmanları yer alıyor. Aynı uzmanlar senaryoların geliştirilme aşamalarında da yer alıyor, senaryolar sınandıktan sonra uygulamaya geçiriliyor.

CIA’daki örtülü operasyonlarla ilgili organizasyon aşağıdaki bölümlerden oluşuyor:

Gerekli esas bilgi unsurları CIA, Pentagon, Dışişleri ve diğer Bakanlık İstihbarat organlarından sağlanıyor. CIA, uygulamayı örtülü operasyon (Covert Action) veya yarı örtülü operasyon (Overt Action) olarak gerçekleştiriyor. Bu tür operasyonlar ana çizgileri itibariyle politik amaç, finansal plan, siyasi partiler, sendikalar ve özel sektör kuruluşları, eğitim, ekonomik planlama, suikast planları bölümlerini içeriyor. Örtülü Eylemler Merkezi, Haberalma Örgütü (CIA) ve Ulusal Güvenlik Ajansı (NSA) ile birlikte hazırlıyor.

ABD başkanları, 1961 tarihli dış yardım kanunundaki hükümlere göre dış ülkelerde, ülkesinin ulusal çıkarları için operasyon (örtülü eylem) yaptırma yetkisine sahip bulunuyor.

Senaryolara geçmeden önce gerçekleştirilen bazı CIA senaryolarını satır başları ile vermek istiyoruz:

• Guatemala’daki solcu Jacoba Arbenz Rejimi’nin devrilmesi (1954);

• Küba Devlet Başkanı Fidel Castro’yu devirmek için Domuzlar Körfezi’ne çıkarma yapılması (17 Nisan 1963);

• Başkan Kennedy’nin Küba petrol tesisi, fabrika ve köprülerine sabotaj planlarını onaylaması (19 Temmuz 1963);

• Şili’nin solcu devlet başkanı Salvador Allende’nin öldürülmesi (1973);

• İran-İngiliz ortak petrol şirketini millileştirmek isteyen İran Başkanı Dr. Musaddık’ın devrilmesi (1953);

• Kongo Devlet Başkanı Patrice Lumumba’nın öldürülmesi (28 Ağustos 1960);

• Angola’da Joseph Savumbi’nin üçlü koalisyonunun devrilmesi.

Şimdi CIA kıyamet senaryolarına geçebiliriz.

CIA’nın Türkiye’de Şeriatçı İç Savaş Senaryosu

1998 yılı Mayıs ayının son hafta sonunda, Amerikan Ordusu’nun en önemli kuruluşlarından biri olan Amerikan Milli Savunma Üniversitesi’nde “ABD’nin Ulusal Çıkarları Doğrultusunda Türkiye” konulu iki günlük bir toplantı yapıldı. ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı ve eski Ankara Büyükelçisi Mark Grossman’ın sağ kolu olarak görev yapan, ABD Dışişleri Bakanlığı Siyaset Planlama Dairesi görevlisi Prof. Henr Barkey ve Graham E. Fuller’ın tertiplediği toplantı basına kapalı olarak yapıldı. Toplantıya, ABD’nin ulusal çıkarlarını koruma ve geliştirmesinde en güvenilir isimler davet edildi. Toplantıya, ABD Dışişleri Bakanlığı’ndan siyaset planlama uzmanları, son 30 yıl CIA’da görev yapmış üst düzey yetkililer, Türkiye ve İslam uzmanları ile akademisyenler, Beyaz Saray’a Türkiye hakkında fikirleriyle öneriler sunan düşünce kuruluşlarından yetkililer katıldı.

Toplantıda, Türkiye’nin önümüzdeki birkaç yıl içinde karşılaşabileceği ekonomik ve siyasi güçlükler, bunların ABD’nin bölgedeki çıkarlarına vereceği zararların asgariye indirilmesi yönünde neler yapılabileceği üzerinde duruldu. Üzerinde durulan senaryolardan birine göre, radikal İslamcı hareketler giderek büyüyor. Türk Silahlı Kuvvetleri’nin siyasi dengeler üzerindeki etkileri artıyor. Fazilet Partisi kapatılıyor. Ardından radikal İslamcılar ayaklanıyor ve ülkede iç savaş patlak veriyor. Çıkan iç savaşta çok sayıda cami bombalanıyor. Radikal İslamcılarla ayrılıkçı Kürtler ittifak oluşturuyor. İç savaş Türk Ordusu içerisinde de bazı bölünmeleri beraberinde getiriyor. Senaryoya göre, “toplumsal fay hattı” olarak nitelenen Kahramanmaraş, Sivas, Erzincan, Kayseri ve Çorum’da bir cuma namazı çıkışı camilerde bombaların patlamasıyla Türkiye’de iç savaş çıkıyor. Camilerin bombalanmasından sonra halk kaymakamlık, valilik gibi devlet dairelerine yürüyor. Polis, halkın önüne geçemeyince askeri birlikler devreye giriyor. Alevi-Sünni çatışmasıyla laik-antilaik çatışması iç içe gerçekleşiyor.

Polisin çoğunluğu Sünni tarafa geçiyor ve polisle asker çatışıyor. İslami gruplar yurtdışından silah bağlantıları kuruyor.

ABD’li yetkililerin, toplantıda üzerinde durdukları senaryolardan hareketle ABD’nin çıkarları doğrultusunda bölgede izleyeceği politik alternatifleri tartıştılar.

CIA'nın Saddam Hüseyin'i Devirme Senaryosu

25 yıllık CIA ajanı Warren Marik'in gizli CIA operasyonları ile ilgili bilgileri The Washington Post gazetesinin 26 Temmuz 1997 tarihli sayısında yayımlandı. ABD'nin Merkezi Haberalma Örgütü'nün (CIA) 1996'da Irak Lideri Saddam Hüseyin'in devrilmesine yönelik Kuzey Irak operasyonlarından sorumlu gizli ajanı Bob (halen görevde olduğu için asıl adı gizli tutuluyor) ve Warren Marik emekliye ayrıldıktan sonra olayların perde arkasını şöyle açıkladı:

1995 yılı Mayıs ayında John Deuctch Savunma Bakanlığı'ndan ayrıldı ve CIA Başkanlığı'na atandı ve başkanlık seçimleri öncesinde Saddam Hüseyin'in devrilmesini istedi.

Saddam Hüseyin muhaliflerinin örgütü Irak Milli Kongresi Başkanı Ahmet Çelebi de, İran Gizli Servisi ile temasa geçti. 1996 yılı Şubat ayında Ahmet Çelebi, CIA ve İranlı yetkililer, Selahaddin kentinde buluştular. İranlılar teklifi kabul ettiler. Hazırlanan plana göre, Irak ordusu içindeki işbirlikçiler bir geçit töreninde Saddam Hüseyin'i devirecekti.

Afganistan'daki mültecileri Ruslara karşı örgütleyen ajan Warren Marik, ilkönce peşmergeleri silahlandırdı. Marik, "Afganistan'da yaptığımız gibi, salam dilimleri gibi ağır ağır sonuca ulaşacaktık. Saddam Hüseyin'i Bağdat'ın belediye başkanı konumuna sokup tecrit etmiştim" dedi.

3 Mart 1996'da CIA; Ahmet Çelebi'ye, "Saddam Hüseyin'in planı öğrendi, eğer siz devam edecek olursanız CIA desteğini çekecek" dedi. CIA, aynı uyarıyı KDP Lideri Mesut Barzani ve KYP Lideri Celal Talabani'ye de yaptı.

CIA'nın son aşamaya gelen operasyondan desteğini çekmesi Mesut Barzani'yi, "ihanete uğradığı" düşüncesine itti. Mesut Barzani, Saddam Hüseyin'i Kuzey Irak'a davet edince, CIA Kuzey Irak'ta çökmüş oldu. Saddam Hüseyin ise darbe planına karşı harekete geçerek ordusu içinde 100'den fazla CIA işbirlikçisini hemen idam etti. CIA istasyonundaki Kürt peşmerge ajanları Fuam Adası'na kaçırıldı. Böylece CIA'nın 1996 yılında

Saddam Hüseyin'i devirmeye yönelik planı fiyasko ile sonuçlandı. Fiyaskoya, Başkan Clinton'un aceleciliği ve Beyaz Saray'ın kimi destekleyeceği konusunda ikiye bölünmesinin neden olduğu ortaya çıktı. CIA operasyonunun sorumluları, CIA Ortadoğu Sorumlusu Frank Anderson, operasyondan sorumlu CIA ajanı Bob ve Warren Marik'tı. Operasyonun dünya propagandasını Random Group Washing üstlendi. ABD, Kürt peşmergelerin Türkiye üzerinden yeniden Kuzey Irak'a gitmesi için 1997 başından bu yana Türkiye'ye büyük baskılar yapıyor. Şimdi ABD aynı senaryoyu yeniden denemeye kalkıyor. Kürdistan Demokrat Partisi (KDP) Lideri Mesut Barzani ile Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB) Lideri Celal Talabani'nin ABD Dışişleri Bakanı'nın gözetiminde Washington'da imzaladıkları 17 Eylül 1998 tarihli anlaşma, bağımsız Kürt devletine yol açacak. Türkiye'nin önderliğinde 1996 yılında başlatılan Ankara süreci dışlanmıştır.

CIA’nın Kerkük Senaryosu

ABD Savunma Bakanı Yardımcısı William Taft 7 Kasım 1986 günü Ankara’ya 24 saatlik bir yıldırım ziyarette bulundu. Taft’ın getirdiği Kerkük’e müdahale senaryosu Türk Genelkurmayı’nda soğuk karşılandı. Org. Necdet Üruğ, Taft’ı kabul etmedi. ABD Savunma Bakanı Yardımcısı William Taft’ın koltuğu altındaki dosyada bir Pentagon senaryosu bulunuyordu. Bu senaryoya göre, İran Ordusu’nun Kerkük-Musul Bölgesi’ni tehdit etmesi üzerine TSK sınırı geçiyor ve bölgeyi kontrolü altına alıyordu. Bu durumda İran, ABD füzeleri ile Kerkük’ü vuruyordu. Gerekçe TSK’nın Kerkük’e girmesiydi. BM Güvenlik Konseyi toplanıyor, fakat bir karar alamıyordu. ABD’nin getirdiği öneriler özellikle SSCB ve Çin Halk Cumhuriyeti’nin itiraz ve vetolarıyla karşılanıyordu. Türkiye fiilen Kerkük-Musul Bölgesi’ne yerleşiyordu. Bütün taraflar, bu arada Türkiye de BM’ye başvuruyordu. Ankara uluslararası platformlarda askeri müdahaleyi özellikle ülkenin bütünlüğü ve güvenliği gerekçesiyle açıklıyordu.

Senaryoya göre, İran-Irak savunma hattını dağıtıp geçiyor. Türkiye Irak’a giriyor. BM kilitleniyor. Türkiye Kerkük’te kalıyordu. Kürtlerin Türkiye’de ağırlıklı bir unsur haline gelmesiyle bu soru da çözülüyor.

CIA’nın Ege’de Kontrollü Türk-Yunan Çatışması Senaryosu

14-17 Mayıs 1998’de İskoçya’nın Ayrshire kentindeki Turnberry Oteli’nde 46.sı yapılan Bilderberg Toplantıları’nda NATO, Türkiye, Asya krizi, Japonya, çok yönlü organizasyonlar, Avrupa’nın sosyal modeli ve ABD-Avrupa pazar durumu konuları ele alındı. Toplantıya Türkiye dahil Avrupa’dan 120 kadar Bilderberg üyesi katıldı.

Kanada Araştırma Merkezi New World Order Intelligence Update’den (Yeni Dünya Düzeni Güncelleştirilmiş İstihbarat) John Whitley, Bilderberg 1998 toplantılarıyla ilgili olarak bir rapor hazırlamıştır. Raporda Türk-Yunan çatışmasının kışkırtılmasının karara bağlandığı açıklanmaktadır.

Türkiye Kıbrıs'a Saldıracak

Kıbrıs'a yerleştirilecek S-300 füze radarları geniş bir alandan uçakları algılamakta. Bu alanın içerisine Türkiye'nin iç bölgeleri, İsrail ve Mısır da girmektedir. ABD, İngiltere ve İsrail'in bölgedeki askeri uçuşları da izlenmektedir. ABD, elde edilecek askeri bilgilerin Rusya'ya, İran'a, Suriye'ye, Irak'a aktarılmasından korkmaktadır. Böyle bir gelişmeyi durdurmak için Türklerin yapacağı saldırıdan ABD ve İsrail'in memnun olacağına şüphe yoktur. Raporda, şu anda Kıbrıs'taki S-300 füzeleri gerginliği ile bu plan işlerliğe konuluyor. Eğer sonbahar başına kadar Kosova ve Balkan Savaşı başlatılmazsa, o zaman Rus füzelerinin Kıbrıs'a gelmesiyle Türkiye'nin yapacağı bir hava saldırısı ile çatışma başlayacak. Böylece Türkiye, kendisine Avrupa Birliği'nde zorluk çıkaran ve PKK'ye açık destek veren Yunanistan'a karşı biriken öfkesini de bir intikam saldırısı ile giderecek.

Türkiye Suriye ile Çatışacak

Raporda, Türkiye’nin söz konusu gelişmeleri önlemek için yapacağı saldırının ardından, Suriye’ye yerleştirilmesi planlanan S-300 bataryaları vurulacak. Bu gelişme ise daha büyük çatışmaları beraberinde getirecek.

Diğer taraftan Türkiye-İsrail askeri dostluğuna karşılık, Yunanistan-Suriye dostluğu böyle bir savaşın içine Suriye ve İsrail’i çekmek için güçlendirilecek.

ABD, Ege Petrolüne Göz Dikiyor

Raporda, Ege Denizi'nin sığ sularının altındaki zengin petrol yatakları civarında bu savaş veya çatışma durumunda Bilderbergcilerin tartışmalı bölgeye BM'nin "Barış Gücü"nü göndermesi ise, petrol açısından zengin bu bölgenin daha iyi kontrol altına alınmasını sağlayacak. Bu durumda, ABD'nin her iki ülkeye de silah satışındaki artışlar daha iyi değerlendirilebilir. Bir Bilderberg olan Başkan Clinton'ın Kıbrıs sorununu Ege'ye atlatmaya çalışması bu bakımdan dikkat çekicidir.

ABD'nin Kıbrıs'ta "Kontrollü Çatışma Planı" Yürüyor

CIA eski Ortadoğu İstasyon Şefi Thomas Miller'in yönettiği "kontrollü" Türkiye-Yunanistan çatışması durumunda, ABD Kıbrıs'a, Bosna'da olduğu gibi asker yerleştirmeyi planlamıştı. ABD'nin 300 kişilik ilk birliği Kıbrıs'a yerleşti. Birlik Kıbrıs'ın stratejik mevzilerine kaydırıldı. Çatışma durumunda Kıbrıs'taki Amerikalıların tahliyesinin sağlanması gerekçe olarak gösteriliyor. Diğer taraftan 15 Haziran 1998 tarihinde Baf'taki Andreas Papendreu Hava Üssüne Yunan C-130 nakliye uçağı dört F-16 eşliğinde inince, bu durumu "bölgedeki güven ve isteklere yönelik son derece vahim ve tahrik dolu bu gelişme" olarak değerlendiren Türkiye, karşılık vermekte gecikmedi . Türkiye, Girne'ye savaş gemisi gönderdi; altı F-16 uçağı da Geçitkale'deki Ashen Üssü'ne indirilerek gereken cevap verildi ve tırmanış durduruldu.

CIA'nın Kardak Kayalıkları Krizi Senaryosu

29 Ocak-1 Şubat 1996

Kardak Kayalıkları krizi, bir Türk-Yunan kontrollü çatışma senaryosunun provası olarak CIA tarafından sahnelenmiştir.

Türkiye ve Yunanistan 30 Ocak 1996 günü savaşın eşiğinde gergin saatler yaşadı. İki ülkenin savaş gemileri ve uçakları Kardak Kayalıkları çevresinde karşı karşıya geldi. Türkiye, "askerinizi ve bayrağınızı bir an önce çekin" uyarısına karşılık görmeyince, 1 Şubat 1996 sabahı düzenlediği yıldırım harekâtla Kardak Kayalıkları'na Türk bayrağını çekti.

Bütün ışıklarını söndüren Türk Sahil Güvenlik botunun arkasına SAT Komandoları takıldı ve Çavuş Adası'nın arkasından geçerek Kardak Kayalıkları'na yöneldi, Skorksy helikopterleri Gümüşlük Sahili üstünde uçarak hedef şaşırttı. Yunanlıların dikkatini dağıttılar. Birkaç saat sonra su yüzüne çıkan bir denizaltımız kapaklarını açtı. Bir komando timi denize açıldı ve Türk komandoları ikinci Kardak Kayalığına çıktı. Yunanistan 26 Eylül 1998 tarihinde Ege Denizi'ndeki Kardak Kayalıkları civarında tatbikat yapma girişiminde bulundu; fakat Türk Dışişleri'nin girişimi sonunda bu tatbikattan vazgeçti.

CIA’nın Suriye ile İlgili Senaryosu

1 Haziran 1994 tarihinde, Washington’da Amerikan Barış Enstitüsü’nde eski CIA şefleri tarafından Suriye’nin bölünmesi konusu gündeme getirildi ve Hatay sorunu ele alındı. Sağlık durumu kötü olan Suriye Cumhurbaşkanı Hafız Esad’ın ölümünden sonra Suriye’de karışıklıklar ortaya çıkabileceği; ortaya çıkacak istikrarsızlıktan yararlanarak Suriye’nin bölünmesine neden olabileceği; Suriye’nin etnik ve dini yapısına uygun bir şekilde çeşitli devletlere ayrılabileceği; kıyı bölgelerinde bir Şii-Alevi devleti, Şam’da bu devlete düşman başka bir Sünni devlet, Havran, Kuzey-Ürdün-Golan bölgesinde de bir Dürzi devleti ortaya çıkabileceği konusu değerlendirildi. Böyle bir yapılanmayı CIA’nın el altından sürekli teşvik etmesi planlandı.

CIA’nın Tahran Senaryosu

1979 yılı Kasım ayı ortalarında Tahran’daki Amerikan Büyükelçiliği’ni basan İranlı fanatikler, çok sayıda ABD’li diplomatı ve elçilik görevlisini rehin almışlardı. Baskın sırasında elçilik binasında bulunmayan altı ABD’li diplomat, Tahran’ın değişik yerlerinde bulunan evlerinde saklanmaktaydılar. Devreye hemen giriveren Kanada Büyükelçisi, gizlenen altı ABD’li diplomatı Kanadalı diplomat kimliği ile Tahran havaalanından kaçırmayı başardı. 1998 yılında operasyonun CIA operasyonu olduğu açıklandı.

CIA ajanı Antonio Mendez, Kanada yerine bir Amerikan planı olmasının mollaları kızdıracağını hesaplamış ve kentte gizlenen altı ABD’li diplomat adına sahte pasaport ve sahte kimlikler derlenmesi için Kanada’nın Tahran Büyükelçisi’nin yardımını sağlamış. CIA ajanı Antonio Mendez, İrlandalı bir film yönetmeni olarak İranlı yetkililerden izin almayı başarmış ve Tahran çarşısındaki çekimin ertesi günü sözde film ekibinden ABD’li altı diplomatla gümrük ve polis kontrolünü aşıp Avrupa’ya uçmuşlardır. Antonio Mendez, 1998 yılında bunun “pürüzsüz bir CIA operasyonu” olduğunu ve Başkanı Jimmy Carter’in gizli törenle kendisine CIA’nın en büyük nişanı olan “Interastional Madalyası” verdiğini açıklamıştı.

CIA’nın Müşteri Kaçırma ve Askeri Araştırma ve Gelişmeleri Önleme Senaryoları

The Washington Post gazetesi, Eylül 1998’in ikinci haftasında, 50. yıldönümünü kutlayan CIA’nın 1947 yılından bu yana yaptıkları ve yapmayı planladıklarını, çeşitli CIA kaynakları ve Temsilciler Meclisi, İstihbarat Komisyonu ilk Başkanı ve eski CIA ajanı Porter Goss’a dayanarak açıkladı.

CIA’nın, müşteri kaçırmak için Irak ve Libya petrolüne gizli operasyonla su kattığı, açıklanan bilgiler arasında. Habere göre CIA, 1960 ve 1970 döneminde gizli operasyonlarını, “ülkenin seçimlerini, üçüncü ülkelerin siyasi parti, işçi ve üniversite öğrenci liderlerini etkileme” üzerinde yoğunlaştırdı.

CIA’nın günümüzde kullandığı yöntemler ise şöyle sıralanıyor:

– Irak ve Libya gibi terörizme destek veren ülkelerin, ithalat ve ihracat malları sabote ediliyor. Örneğin, ihraç ettiği petrole müşteri kaçırmak için su katıyor.

– Kuzey Kore, Irak ve İran gibi ülkelerin askeri araştırma ve geliştirme çalışmaları sabote ediliyor. Örneğin, Avrupa ve Asyalı ve öteki firmaların bu ülkelere işe yaramayacak bozuk parça satmaları sağlanıyor.

– Bilgisayar teknolojisi kullanılarak, terörizme para aktaran Arap işadamları saptanıyor ve transferler önleniyor.

Türkiye’ye Karşı Hazırlanacak CIA Senaryolarına Kaynaklık Etmesi İçin Düzenlenen Konferans ve Toplantılar

CIA organizasyonunda, Türkiye aleyhine düzenlenen konferans ve toplantılar artarak devam ediyor. Buların ana gündemini “Kürt Sorunu”, “Şeriatçı Akımlar”, “Türk-Yunan İlişkileri” ve “Kıbrıs Sorunu” oluşturuyor. “Kemalizm” ve “ulus-devlet”, toplantılarının hedefinde bulunuyor.

Yakın dönemin önemli konferans ve toplantıları gözden geçirildiğinde, CIA senaryolarının hazırlanmasında bunların ne derece önemli yer tuttuğunu anlıyoruz. Bu nedenle bu konferans ve toplantılardan bazılarını sunuyoruz.

Washington Kürt Konferansı

28-29 Temmuz 1998'de ABD başkentinde yapılan toplantı, bu ayın en önemli toplantısı niteliğinde. Washington Kürt Enstitüsü tarafından organize ediliyor. Konferansın iddialı bir adı var: "Kürt Sorununu Çözme Forumu."

Viyana Kürt Konferansı

Avusturya’nın başkenti Viyana’da 2-3 Temmuz 1998 tarihinde toplanan konferansı, Avusturya Karl-Renner Enstitüsü ile Avrupa Parlementosu Sosyalist Grup ortaklaşa düzenledi. “Avrupa’ya Giden Yolda-Türkiye ve Komşuları İçin Kürt Sorununun Geleceği” adıyla düzenlenen konferansa Avrupa’nın çeşitli ülkelerinden bazı parlamenterler katıldı. Konferansa ABD Dışişleri de katıldı.

Brüksel Konferansı

Belçika’nın başkenti Brüksel’de 3-4 Temmuz 1998 tarihinde düzenlenen konferansın adı, “Türkiye’de İnsan Hakları İhlalleri”ydi. Avrupa Kürt Dernekleri Konfederasyonu (KON-KURD) tarafından düzenlendi.

İsviçre’de Anti-Lozan Konferansı

İsviçre’nin Lozan kenti, 24-25 Temmuz 1998 tarihlerinde bir Kürt konferansına sahne oldu. “Kürdistan Hukukçular Birliği” adlı bir örgüt tarafından düzenlenen konferans, Lozan Anlaşması’nın 75. yılına denk getirildi. Türkiye, emperyalizme karşı verilen ilk Milli Kurtuluş Savaşı’ndan sonra imzalanan ve kendi kuruluşunu tescil eden anlaşmanın yıldönümünü kutlamak için İsviçre hükümetine başvurdu. İsviçre’nin yanıtı, Lozan Kantonu Belediyesi Dışilişkiler Sorumlusu Livio Hurzeler’in ifadesiyle şöyle oldu: “Başvuru, Belediye heyetimiz tarafından Bern’deki hükümete iletildi. Hükümet, başvuruyu, Lozan Kantonumuzun itibarı ve güvenlik sorununu göz önüne alarak reddetmiştir.”

AGİT Kopenhag Toplantısı

7-11 Temmuz 1998 tarihlerinde Danimarka'nın başkentinde Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) Parlamenterler Asamblesi yıllık toplantısı yapıldı. Bu toplantıda Kürt sorunu gündeme getirildi.

Kahire Kürt Konferansı

27-28 Mart 1998 tarihlerinde Mısır'ın başkentinde yapılan konferans, başkanlığı Ahmet Hamruş tarafından yürütülen Asya-Afrika Dayanışma Örgütü tarafından düzenlendi. Toplantıda KDP ve KYB, 12'şer kişilik iki ayrı heyetle temsil edildi. KYB heyetine Celal Talabani, KDP heyetine ise Sami Abdurrahman ile Hoşyar Zebari başkanlık etti. KDP temsilcilerinin itirazı üzerine Med-TV kameramanının konferansı izlemesine izin verilmedi. Toplantı, Arap inisiyatifi ile toplanan ilk Kürt konferansı olma özelliği taşıyordu. Bağdat yönetimi toplantıya tepki gösterdi. Mısır hükümeti, Irak yönetimini yumuşatmaya çalıştı. Mısır, KDP ve KYB'ye geçen yıl Kahire'de büro açma izni vermemişti. Ankara, konferansa PKK'nin hiçbir şekilde katılmaması konusunda Mısır hükümetini uyardı. Türkiye'nin duyarlılığına Mısır'ın özen gösterdiği kaydedildi.

ABD'den Şeriatçı İç Savaş Senaryosu

Geçen ayların en dikkat çeken toplantılarından biri Amerika'da gerçekleştirildi. Mayıs ayının son günlerindeki toplantı Amerikan Milli Savunma Üniversitesi'nde yapıldı. Toplantıya Türkiye'de görev yapmış bazı ABD büyükelçileri, Pentagon'un, CIA'nın Türkiye ve İslam uzmanlarıyla akademisyenler katıldı. Basına kapalı toplantının konusu "Türkiye'de İç Savaş"tı.

Ele alınan senaryoya göre, "toplumsal fay hattı" diye nitelenen Kahramanmaraş, Sivas, Erzincan, Kayseri ve Çorum'da bir cuma namazı çıkışı camilerde bombaların patlamasıyla Türkiye'de iç savaş çıkacak.

Amerikan senaryosuna göre "Camilerin bombalanmasından sonra halk kaymakamlık, valilik gibi devlet dairelerine yürüyecek, Polis, halkın önüne geçemeyince askeri birlikler devreye girecek. Alevi-Sünni çatışmasıyla laik-antilaik çatışması iç içe gerçekleşecek. Polisin çoğunluğu Sünni tarafa geçecek ve polisle asker çatışacak. İslami gruplar yurtdışından silah bağlantıları kuracak."

Doğu Ergil'in Konferansı

Prof. Doğu Ergil'in başında bulunduğu TOSAV tarafından düzenlenen "Kürt Konferansı", 6-7 Haziran 1998 tarihlerinde İsviçre'nin Cenevre/Celigny kasabasında yapıldı. "Chateau de Bossey" adlı binada yapılan toplantıya 30 Türk, 30 da Kürt aydını davet edildi. PKK'ye ait yayın organları konferansı "siyasi ahlaksızlık", Doğu Ergil'i de "savaş ağası" diye suçladı. Bunun üzerine konferansa katılım 20'ye düştü. Prof. Ergil amaçlarını şöyle açıkladı: "Öyle sanıldığı gibi Kürt sorununu çözme ya da çözüm yolları arama gibi iddiamız yok. Sadece Kürt sorunu konusunda fikir cimnastiği yapıyoruz."

Aspen Konferansı

Berlin'de, Vanessi Gölü yakınlarındaki bir villada 6-7 Haziran 1998 tarihlerinde yapıldı. Toplantıyı iki Alman kuruluş organize etti. Biri, Amerika'nın muhafazakâr çevrelerine yakın Aspen Enstitüsü, diğeri Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin Friedrich Ebert Vakfı. Konu, "Türkiye'nin İç ve Dış Politikasının Geleceği" diye açıklandı. Katılımcılardan bazıları şunlar:

Almanya'da yayımlanan PKK'ye yakın Özgür Politika gazetesi, konferansla ilgili 9 Haziran 1998 tarihli haberinde, "Fuller'in Türkiye'nin Kürt reformist partileri ile Kürt sorununu çözmeye çalıştığını, ancak 'sözü edilen Kürt partilerinin arkasında halk desteği olmadığı için bu yönlü çözümün başarılı olmayacağı' değerlendirmesini yaptığını" yazdı.

PKK'nin uluslararası alanda daha da siyasallaşması gerektiğini öne süren Fuller, PKK'nin kendi içindeki "çeteleri" tasfiye edip Kürt partilerle ortak bir noktada birleşmesi gerektiğini, bunu başarması halinde PKK'nin uluslararası siyasi alanda kabul göreceğini kaydetti.

Açıklamaları, siyasi çevrelerde Washington'un resmi görüşü olarak kabul edilen Fuller, Kürt sorununa PKK'siz çözüm aramakla bölge politikasının sağlam bir zemine oturtulamayacağını da ileri sürdü. Siyasi analizci Henri Barkey de aynı görüşleri savunduğunu belirtti. Barkey, Kürt sorunu konusunda PKK'nin muhatap alınması gerektiğini savundu. İki uzman tarafından hazırlanan analizde, "Türkiye 1. Dünya Savaşı öncesi gücüne kavuşabilir. Ama önce Kürtler ve İslamcılarla olan sorununu çözmeli" tespiti yer alıyor.

Bonn Konferansı

Konferans, 27-28 Haziran’da Almaya’nın Bonn kentinde “Kürdistan Enformasyon ve Dokümantasyon Merkezi NAVEND” tarafından düzenlendi. Gustav-Steremann Ensitisü’nde yapılan oturumların konusu Kuzey Irak’tı. Yüze yakın isim katıldı. Bazıları şunlar:

NAVEND Başkanı Metin İncesu, Dr. Mahmut Osman, KDP’den Hoşyar Zebari, Yeşil milletvekili Siegfried March, KYB Londra Temsilcisi Latif Raşid.

Katılımcılardan Prof. Ronald Mönch, “Ortadoğu’da dengelerin sürekli değiştiğini, bu bölgede istikrar sağlanması için özgür bir Kürt devletinin şart olduğunu” ileri sürdü.

Moskova Konferansı

“Bağımsız Devletler Topluluğu Kürt Konferansı”, 28-29 Haziran günlerinde Moskova’da yapıldı. Toplantıda, PKK’nin yan kuruluşu ERNK’nin Rusya Temsilcisi Mahir Welat da bir konuşma yaptı. Welat, Rusya’nın son dönemde Türkiye ile ilişkilerini geliştirmesini eleştirdi.

Ermeni PKK Konferansı

29-31 Mayıs 1998 tarihlerinde Lübnan'ın başkenti Beyrut'ta "Türk Devletinin Bölgedeki Yayılmacı Politikasının Tehlikesi" adıyla yapılan toplantıyı iki kuruluş organize etti: Ermeni Davasını Savunma Komitesi ile "Sürgündeki Kürt Parlamentosu".

Toplantıya Lübnan, Kıbrıs Rum Kesimi, Yunanistan, Suriye, Bulgaristan ve Ermenistan'dan isimler katıldı. Kürtlerden dikkat çeken isimler Yaşar Kaya, Zübeyir Aydar ve Cabbar Kadir oldu. Ermeni, Rum ve Kürt asıllı konuşmacılar, "Kafkaslar, Orta Asya ve Ortadoğu'da yayılmacı politikalar izleyen Türkiye'ye karşı ortak mücadele etmek gerektiği" üzerinde durdular.

Manavgat Toplantısı

20-21 Haziran 1998’de Antalya’nın Manavgat ilçesinde Alman Konrad Adenauer Vakfı ile “Almanya Türk Toplumu” tarafından, “Türk-Alman Gazeteciler Semineri” adıyla birlikte organize edildi. “Kemalizmin Dünü, Bugünü ve Yarını” konulu toplantıda bir konuşma yapan, Hamburg Şarkiyat Enstitüsü’nün Başkanı Prof. Dr. Udo Steinbach, ordunun demokrasi üzerindeki etkilerine ilişkin görüşlerini açıklarken, “Ordunun bu kadar etkisi olduğu müddetçe, Türkiye Avrupa Birliği’ne giremez” diye konuştu. Kemalist hareketin 1950’den sonra gerilediğini savunan Prof. Dr. Steinbach, Türkiye’de İslamın dışlanmasının iç şiddete yol açabileceğini öne sürdü.

Alman İstihbarat Servisi BND ile yakın ilişki içinde olan Prof. Steinbach, Bekaa’ya birkaç kez gitmiş ve Öcalan’la da görüşmüştü.

“Türkiye’nin Ortadoğu Politikası” Konulu Seminer

“The Washington Instute Fr Near East Policy” tarafından düzenlenen Türkiye ile ilgili seminerlerden dördüncüsü, “Türkiye’nin Ortadoğu Politikası” teması altında 6-7 Nisan 1998 tarihlerinde Washington’da yapıldı. Halka kapalı olarak sınırlı katılımla gerçekleştirilen ve bir “Beyin Fırtınası” toplantısı şeklinde cereyan eden seminere, Türkiye ve ABD’deki çeşitli üniversiteler, basın organları ve resmi ve özel kurumlardan 19 bölge uzmanı, konuşmacı ve tartışmacı sıfatıyla, konuyla ilgili kuruluşlardan yaklaşık aynı sayıda temsilci ve izleyici katıldı.

Seminerden, ilerde senaryolaştırılması mümkün olabilecek Suriye, Irak ve Kıbrıs’la ilgili iki konuşmayı aktarmak istiyoruz.

– Paul Jureidini (Lübnan asıllı-Uluslararası Danışmanlık Firması Armitage Associates Mensubu): “Bugün Suriye’de Türkiye aleyhtarı bir kitle mevcut. Toplam nüfusun yüzde 25’ini oluşturan bu kitle, Aleviler, Baas Partisi üyeleri, Kürtler, Ermeniler ve diğer Hıristiyanlardan oluşuyor ve Türkiye aleyhtarı politikalar izlemesi için yönetimi sürekli baskı altında tutuyor. Kürtler orduda ve hükümette temsil ediliyor. Bir sonraki genelkurmay başkanının bir Kürt olması muhtemel. Dolayısıyla Kürt unsurunun Türkiye-Suriye ilişkisinde önemli bir yer tuttuğu kuşkusuz. Ama Kürt bağlamında sorun sadece PKK’den ibaret değil. Lübnan’da da 250 bin civarında Kürt var. Lübnan-Suriye-Türkiye ekseninde bir kaçakçılık trafiği devam ediyor. Öte yandan Suriye, PKK’ye desteğini azalttığında onun bıraktığı yerden Irak devralıyor. İran’ın Türkiye üzerinden Lübnan’daki Hizbullah’a silah sevk edebildiği ve bu silahların bir kısmının da PKK’nin eline geçtiği biliniyor.”

– Henry Barkey (ABD Dışişleri Bakanlığı Siyaset Planlama Dairesi Görevlisi): “ABD’nin kesinlikle Irak’ı parçalamak gibi bir niyeti yok. Bu konuda Türk makamlarına her vesileyle ve her düzeyde güvence verdik ve vermeye devam ediyoruz. ABD’nin Ortadoğu Politikası’nın başlıca üç cephesi var; Irak’ın çevrelenmesi, İran’ın tecrit edilmesi ve Ortadoğu Barış sürecinin desteklenmesi. Türkiye’de Sevr Sendromu’nun bir iç politika

aracı olarak kullanıldığına ben de katılıyorum. Bu kavram, Ortadoğu konusunda politikasızlığı ve mevcut sorunlara çözüm üretmekte yetersiz kalındığı gerçeğini örtbas etmek için bir mazeret olarak kullanılıyor. Türkiye şimdiye kadar bölgede revizyonist bir ülke olmadı. Ama Kıbrıs'ta izlediği politika bu duruma ters düşüyor. Türk yetkililer, BM çerçevesindeki federal çözüm yerine, iki ayrı devletin varlığına dayalı çözümleri savunmaya başladılar. Bunun bölgede önceden kestirilemeyecek sonuçları olabilir."

Yeni Atlantik Girişimi Kongresi

Yeni Atlantik Girişimi 3. Kongresi 1-3 Mayıs 1998 günleri İstanbul'da toplandı. Eski ABD Dışişleri Bakanı Henry Kissinger ve eski İngiltere Başbakanı Margreth Thatcher'in öncülüğünde kurulan girişimin İstanbul toplantısına katılanlar arasında Ortadoğu, Balkanlar ve Kafkaslar'la Sevr savunuculuğu yapanlar bulunuyordu. "Yeşil Kuşak" teorisinin mimarı Zbigniev Brzezinski. "Karanlıklar Prensi", Richard Perle, eski Ankara Büyükelçisi Marc Parris bunlardan bazıları. Saddam Hüseyin'e karşı darbe tezgâhlarının başında bulunan, Irak Ulusal Muhalefeti Başkanı CIA ajanı Ahmet Çelebi'nin toplantıya çağrılması ABD'nin Irak'ın parçalanması politikasında ısrar ettiğinin işareti oldu.

Yeni Atlantik Girişimi'nin karargâhı, Amerikan Enterprise Institute kurulu. Enstitü ideolojik olarak Heritage Vakfı gibi muhafazakâr ve "Think-Tank"ler arasında ABD eski Savunma Bakanı Yardımcısı Richard Perle burada genelde Cumhuriyetçi Parti üyelerine hizmet eden Enstitü'nün özelliği ekonomi politikalarında yoğunlaşması. Toplantıda "Ortadoğu'da Güvenliğin Sağlanması" ve "İslam ve Demokrasi" konularında tartışıldı. Örgüt, yeni Ortadoğu düzeninin askeri örgütü olarak öne sürülüyor. İsrail öteden beri Ortadoğu Nato'sunun ekseni olmaya soyunuyor.

ABD bir yandan Türkiye'yi "Kürdistan"a razı etmeye çalışırken, buna engel koyan Suriye'yi iknaya çaba harcıyor.

Yeni Atlantik Girişimi 10-12 Mayıs 1996 tarihlerinde Prag'da toplanan, dünyanın önde gelen 300 siyasetçisi, stratejist, sanayici ve işadamı tarafından kuruldu.

Girişimin kurucuları arasında yer alan ve Council Foreign Relations üyeliği saptanan kişiler şunlar:

– Henry Kissinger, Yeni Atlantik Girişim Başkanı, ABD eski Dışişleri Bakanı, Council Foreign Relatons Üyesi.

– Vaclav Havel, Çek Cumhurbaşkanı, Council Foreign Relations Üyesi.

– George Shultz, ABD eski Dışişleri Bakanı, Council Foreign Relations Üyesi.

Yeni Atlantik Girişimi Danışma Kurulu Üyeleri arasında yer alan Council Foreign Relations üyeleri şunlar:

– Zbigniev Brezezinski, John Hopkens Üniversitesi ABD Dış Politika profesörü. Eski Beyaz Saray Güvenlik Konseyi Baş Danışmanı, Council Foreign Relations Üyesi.

– Paula J. Dobriansky, ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı, Council Foreing Relations Washington Bürosu Başkanı.

Yeni Atlantik Girişimi Kongresi'ne katılan Council Foreign Relations ve Trileteral üyeleri:

– Morton Abramowitz, Carnegie Endowment For International Peace eski Başkanı, Council Foreign Relations Üyesi.

– Avis T. Bohlen, Councel Foreign Relations Üyesi, eski ABD, Bulgaristan Büyükelçisi.

– Alan Lee Williams, Trilateral Üyesi, eski Atlantik Konseyi Başdelegesi, Eski Kanada Dışişleri Bakan Yardımcısı.

– Bruce P. Jackson, Councel Foreign Relations üyesi, Lockheed Martin Corparation Planlama ve Analiz Direktörü.

Bilderberg Toplantısı

14-17 Mayıs 1998'de İskoçya'nın Ayrshire kentindeki Turnberry Oteli'nde 46.sı yapılan Bilderberg toplantılarında, NATO, Türkiye, Asya Krizi, Japonya, çok yönlü organizasyonlar, Avrupa'nın sosyal modeli ve ABD-Avrupa pazar durumu konuları ele alındı. Toplantıya, Türkiye dahil Avrupa'dan 120 kadar Bilderberg üyesi katıldı.

Kanadalı Araştırma Merkezi New World Order Intelligence Update'den (Yeni Dünya Düzeni Güncelleştirilmiş İstihbaratı) John Whitney, Bilderberg 1998 toplantılarıyla ilgili olarak bir rapor hazırlamıştır. Raporda yukarıda sözü edilen konular arasında Türk-Yunan çatışmasının kışkırtılmasının karara bağlandığı açıklanmıştır.

Türk-İsrail İlişkileri Konusunda Yuvarlak Masa Konferansı

4-5 Haziran 1998 tarihlerinde Boğaziçi Üniversitesi'nde "Türkiye-İsrail: Yüzyıllık Ortak Tarih" konulu bir yuvarlak masa konferansı toplandı. Fransız Anadolu Araştırmaları Enstitüsü tarafından düzenlenen konferansta, İsrail, Fransız, Türk bilim adamları ve diplomatlar; Türk kimliğinin inşaası ve Türkiye'de Yahudiler; Türkiye'de Siyonizm; Türkiye'de Siyasal İslamın Söyleminde Yahudi İmajı; Türkiye'nin Siyonist Proje Karşısındaki Tutumu; Türk-Yunan-İsrail ve Türkiye-İsrail İlişkileri konusunda bildiriler sunuldu.

Türk kimliğinin inşaası ve Türkiye'deki Yahudiler konusunda bir bildiri sunan Sarbon Üniversitesi'nden Prof. Laurent-Olivier Mallet, CIA senaryolarının nerelerden üretildiğine örnek olarak dikkat çekici görüşler öne sürdü.

Prof. Olivier Mallet, Türkiye'deki Yahudi azınlığın, Lozan Antlaşması ile azınlıklara tanınan haklar konusunda, Kemalist Cumhuriyet'e karşı aşırı derece toleranslı davrandıklarını ve sadakat gösterdiklerini söyledi. Yunan ve Ermeni azınlıkların tolerans ve sadakat konusunda dirençli tavır aldıklarını belirtti. Türk Yahudilerince sergilenen tolerans ve sadakatla ilgili tavrın son derece hatalı olduğuna dikkat çekti. Geçmişteki hatalar üzerinde Yahudilerin yeniden düşünmeleri gerektiğine işaret etti.

CUMA, TÜRBAN GÖSTERİLERİ VE MÜSLÜMAN GENÇLİK PLATFORMU

Hikmet Çiçek

Aydınlık Gazetesi Ankara Temsilcisi

Değerli dostlar, değerli arkadaşlar,

2 trilyon 800 milyar lira. Bu, türbanın ekonomik cirosu. Dikkat ediniz, tesettür demiyorum. Yalnızca türbanın üretilmesi, hazırlanması, desinatörü, terzisi vs.nin ekonomik cirosu 2 trilyon 800 milyar lira. Bu rakamlar, devletin istihbarat kaynaklarına dayanmaktadır.

Hatırlarsınız, 12 Eylül'den sonra, ünlü işadamı Halit Narin "şimdiye kadar işçiler güldü, bundan sonra biz güleceğiz" demişti. Bu sözünü ettiğim türban cirosunun büyük bir bölümü Halit Narin'in ceplerine giriyor. Narin Mensucat, türban üreten sermaye gruplarının önde gelenlerinden biri.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Vural Savaş dün akşam bir televizyonda, "Din ticareti afyon ticaretinden daha kârlıdır" diyordu. Türban olayına girerken bunun ekonomik cephesini, ticari cephesini size anımsatmak istedim.

İrticai güçler, 28 Şubat kararlarından sonra yasalaşan, 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitimi protesto eylemlerini yaklaşık bir yıldır sürdürüyor.

Bu eylemler türban bayrağı altında yapılıyor.

Bu eylemler, "inanca saygı"yı savunan öğrenci hareketleri mi?

"Demokratik bir hakkın" ifadesi mi?

Yoksa şeriatçı bir kalkışmanın peşrevi mi?

Bu konuda kafaları karışık olanlar var. Cumhuriyet Devrimi güçlerinin kafası karışık değil; fakat bilinçleri bulandırarak, irticanın değirmenine su

taşıyan kimi solcular var. Türbancıları, “medarı iftiharımız” diye kucaklayan, bu gerici eylemleri, 1968’in devrimci, yurtsever eylemlerine benzeten, şeriatın sırtını sıvazlayan bazı sahte solcular var.

Kendiliğinden Başlamadı

Devrimci Cumhuriyet’in programına karşı yapılan bu eylemler kuşkusuz kendiliğinden öğrenci hareketleri değildir.

Gericilik, kendiliğinden harekete geçmez.

Kahramanmaraş, Sivas, Çorum katliamları kendiliğinden oluşmadı. Gericiler Madımak’ın önünde kendiliğinden toplanmadılar.

Planlı, örgütlü bir kışkırtmadır söz konusu olan. Bir merkezden yönetilmektedirler.

Batıcı şer güçlerle Cumhuriyet Devrimi güçleri arasındaki mücadele, hesaplaşma aşamasına doğru gitmektedir. Saflar netleşmekte, cepheler kurulmaktadır. Bazıları bundan ürkse de, kaçınılmazdır bu cepheleşme. Bir yanda Türkiye güçleri vardır, diğer tarafta Yeni Dünya Düzeni’nin güçleri. Doğru olan, bir şeriatçı kışkırtma niteliğinde olan türban eylemlerini, bu saflaşma ekseninde analiz etmektir.

Ben türban eylemlerini, cuma gösterilerini, bir büyük muharebenin öncü çatışmaları olarak değerlendiriyorum. Cumhuriyet Devrimi güçleriyle, Batıcı-şeriatçı güçlerin bir öncü muharebesidir türban eylemleri.

“İmam Hatiplerle Dayanışma Platformu”

Türban eylemlerini başlatan platformun adı, İmam Hatiplerle Dayanışma Platformu. Geçtiğimiz yıl İstanbul’da hemen her cuma günü yapılan eylemleri bu platform düzenledi. Bu platformun görüşlerini yansıtan şeriatçı Haksöz dergisinin Ağustos 1997 sayısının kapak sloganı, “Cuntaya Hayır, Eğitime Özgürlük”tü.

Bu platform içindeki gayri resmi olarak yer alan örgütlerden biri Hizbulah’ın İlim kanadıdır. İlim kanadı, İran devletinin ABD’ye yakın kanadıyla sıkı ilişki içinde olan bir örgüttür.

Liderliğini Salih Mirzabeyoğlu’nun yaptığı İBDA-C de aynı platform içinde bulunuyor. İBDA-C şeriatçı terör örgütlerinin önemlilerinden. Daha sonra bu örgütlenme içine Müslüman Gençlik, Fazilet Partililer, Nizam-ı Alem Ocakları kanalıyla Büyük Birlik Partililer ve sağın irili ufaklı çeşitli kesimleri katıldı.

Bu eylemleri örgütleyen şeriatçı kuvvetlerin önemli bir kesimini de Afgani’ler oluşturuyor. Afganiler, Afganistan’da CIA denetiminde eğitim yapan şeriatçı militanlardır. Afganilerin CIA ile bağlantıları ve yurtdışı eylemlerine ilişkin olarak Adnan Akfırat arkadaş konuşmasında ayrıntılı bilgiler verecek.

Cuma Eylemine İngiliz Gizli Servisi'nden Beş Milyon Dolar

Şeriatçı platformun başlattığı Cuma eylemlerinin kitlesini, Genelkurmay istihbaratına göre Nakşilerin İskenderpaşa ve İsmailağa cemaatleri oluşturuyor. ABD, özellikle taşrada tarikatlar içinde faaliyet yürütmek için İngiliz Gizli Servisi ile ilişki içinde bulunuyor. İngiliz gizli servisi MI 6'nın, Üçüncü Dünya'da, özellikle de Müslüman ülkelerde CIA'ya servis verdiği biliniyor. Söz konusu ilişki, Nakşi Şeyhi Nazım Kıbrısi üzerinden yürütülüyor. Şeyh Nazım Kıbrısi, Türkiye'deki Nakşiler üzerinde büyük etkisi olan bir kişi ve İngiliz istihbaratı ile yakın ilişki içinde.

İngiliz Gizli Servisi elemanları, cuma gösterilerinde kullanılmak üzere beş milyon dolar getirmişlerdir. Bu bilgi, MİT'ten iyi haber alan bir gazeteci tarafından Aydınlık'a ulaştırıldı ve biz bunun haberini yaptık. Bugüne kadar da yalanlanmadı. Aydınlık, güvenlik ve istihbaratla yakından ilgilenen çok sayıda yetkiliyle ve İslamcı hareketi izleyen gazetecilerle görüştü. Beş ayrı kaynak bu bilgiyi doğruladı.

İngilizlerin Has Adamı Şeyh Kıbrısi

Şeyh Nazım Kıbrısi İngiltere'nin has adamlarından. Kıbrıs'taki mağazalarında Türk parası kabul edilmiyor. Geçerli para sterlin. Şeyh Kıbrısi, yılda dört ay, dinlenme yeri olan Kıbrıs Lefke'deki tekkesinde kalıyor. Kalan sekiz ayı ise, başta İngiltere ve Amerika olmak üzere çeşitli Avrupa ülkelerinde geçiriyor. Dünyanın dört bir yanında müritleri var. İngiltere, başı İslam ülkeleriyle derde girince hemen Kıbrısi'yi devreye sokuyor.

Şeyh Nazım Kıbrısi aynı zamanda usta bir provokatör. 1954 yılında Kıbrıslı Türklerin Kıbrıs'ı terk etmesi için baskı yapıyor. Bu bilgi, Türkiye devletinin kayıtlarında da bulunuyor.

Kıbrısi, Özal döneminde Türkiye'de el üstünde tutuldu. Alparslan Türkeş ile de yakın ilişki içinde bulundu. Kıbrısi'nin Çiller'e verdiği büyük destek de unutulmadı.

28 Şubat kararlarından sonra Nakşilerin Cumhuriyet'e karşı saldırıya geçeceğinin ilk işareti, 8 Mayıs 1997 günü İstanbul'da Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezi'nde "Necip Fazıl'ı Anma Toplantısı"nda verildi. Bu toplantıda, Müslümanlar "kıyama" çağrıldı. Aynı toplantıda İBDA-C'ye katılma çağrısı yapıldı. "Ya Şeriat, Ya Ölüm" sloganları atıldı.

Müslüman Gençlik ve İBDA-C'den Silahlı Mücadele Kararı

Aydınlık, ABD'nin Türkiye'yi istikrarsızlaştırmak için şeriatçı terör eylemlerini kışkırttığını yazmıştı. 17 Ağustos 1997 tarihli Aydınlık, "Şeriat Platformu Terör Hazırlığında" kapak haberiyle bu hazırlığı kamuoyuna duyurdu.

Bu haberde, şeriatçıların planı da ortaya çıkarıldı: "Camilerden çıkanların yaptığı gösteriler şiddet eylemlerine dönüştürülerek şeriatçı terör eylemlerine sıçranacak."

Gelişmeler Aydınlık'ın öngörüsünü doğruladı. Şeriatçı Platform'un iki önemli örgütü, Müslüman Gençlik ve İBDA-C, silahlı mücadele başlatma kararı aldı. Bu kararda Filistin'le Dayanışma ve Dostluk Derneği de önemli rol üstleniyor. Derneğin Başkanı Ahmet Varol, İslami Cihad'ın Türkiye temsilcisi. Varol, Selam ve Akit'te dış politika yazıları yazıyor. Derneğin merkezi İstanbul Fatih'te, Mazlum-Der ile aynı binada.

Genelkurmay istihbaratı da, Müslüman Gençlik ve İBDA-C'nin silahlı mücadeleye başlama kararı aldıklarını saptadı.

Rahmet Cemaati

“Rahmet Cemaati” diye anılan Müslüman Gençlik, RP iktidarı altında dahi parçalanmışlıklarını sürdüren şeriatçı terör gruplarını bir araya getirmeye çalıştı. Müslüman Gençlik örgütünün lideri Mehmet Güney. Güney, bir dönem sıkı İrancı’ydı. Şimdi Sudan’ın manevi önderi Hasan Abdullah El-Turabi’yi rehber olarak kabul ediyor.

İBDA-C’nin liderliğini ise Salih Mirzabeyoğlu yapıyor. Şeriatçı platformda yer alan İBDA-C’nin eylemlerdeki etkinliğinin giderek artması dikkat çekiyor.

“Cuma Eylemi Sıçrama Tahtası”

1992 yılında üniversitelerdeki İslamcı gençliğin sesi olduğunu iddia ederek yayın hayatına başlayan Değişim dergisi, cuma eylemlerinin bir “sıçrama tahtası” olduğunu açıkça söylüyor. Derginin taraftarları cuma eylemlerinin önde gelen militanları. İstanbul’da çeşitli şeriatçı eylemlerde tutuklanan şeriatçı millitanların arasında Değişimciler ağırlıkta. Derginin Eylül 1998 sayısındaki Sunuş’ta eylemlerle ilgili şu görüşlere yer verildi: “İmam Hatip okulları vesilesiyle eğitim özgürlüğüne vurulan darbenin izleri, inşallah kısa zamanda silinecek ve müslüman kitleler daha ileri, gelişkin ve yaygın kurumlaşmalara yönelerek bu dayatmayı bir ‘sıçrama’ fırsatına dönüştürecektir...”

Derginin Başyazısı’nda da, cuma eylemleriyle başlayan gösterilerin, Türkiye’yi suni çelişkilerden baş çelişkiye doğru dönüştürdüğü öne sürüldü.

Saddam Düşmanı Şeriatçılar

İlk türban eylemi 24 Şubat'ta İstanbul Üniversitesi önünde gerçekleşti ve üniversiteler tatile girene kadar bütün öğrenim yılı boyunca sürdü. Bu eylemlerde İngilizce dövizler asıldı. BM Genel Sekreteri Kofi Annan'ı Türkiye'ye çağıran bir döviz! Şeriatçılar Annan'ı Türkiye'ye çağırdılar: "Kofi Annan, com and see. Big Saddam Hüseyin is here." Yani; "Annan gel ve gör, büyük Saddam burada". "Büyük Saddam" dedikleri, şeriatçılara karşı kahramanca bir mücadele veren İstanbul Üniversitesi Rektörü Sayın Kemal Alemdaroğlu. Sayın Alemdaroğlu'nu şeriatçılar Saddam'a benzetiyorlar. Bu benzetme ile Irak'a ve Saddam Hüseyin'e olan düşmanlıklarını da dile getirmiş oluyorlar. Biliyorsunuz, Körfez Savaşı'nda Irak'ın üzerine bombalar yağmaya başladığında, buna alkış tutan güçlerden biri, kapatılan Refah Partisi'nin Genel Başkan'ı Necmettin Erbakan'dı.

Ordu Düşmanlığı

Türban eylemlerinin ikinci bir özelliği var.

Atılan sloganlarda Milli Güvenlik Kurulu ve Ordu düşmanlığı öne çıkarılıyor. “Cunta’ya karşı özgürlük”, “MGK ile savaş” gibi sloganlar atılıyor. Bu eylemlerde, 28 Şubat sürecine ve Türk Silahlı Kuvvetleri’ne düşmanlık bariz biçimde görülüyor. Bu eylemlerin, demokratik-akademik bir öğrenci eylemi mi, yoksa bir şeriatçı ayaklanmanın ön peşrevleri mi olduğunu bu sloganlar da gösteriyor.

“Atatürk Gibi Yapmak”

Son bir noktaya daha dikkatinizi çekmek istiyorum. Bu eylemlere karşı alınması gereken önlemler nelerdir? Bu eylemler, Mesut Yılmaz ve benzeri sağ politikacıların dediği gibi, “normalleşerek” mi çözülür? Yoksa Cumhuriyet Devrimi kuvvetlerinin otoritesiyle mi?

9 Eylül günü Gazi Orduevi’nde askerler bir resepsiyon verdi. Üst düzey bir askeri yetkili, cuma gösterilerinin ve türban eylemlerinin nasıl çözülmesi gerektiği noktasında iki cümle söyledi: “Bu iş böyle giderse Atatürk gibi yaparız. Atatürk Menemen’de nasıl davrandıysa biz de öyle davranırız.”

İşin püf noktası bu. Şeriatçı kalkışmaya karşı Cumhuriyet Devrimi’nin otoritesinin kullanılması şarttır.

Teşekkür ediyorum.

Şenal Sarıhan

Avukat, Cumhuriyet Kadınları Derneği Genel Başkanı

Oturum Başkanı

Mehmet Güç arkadaşımız, kendisi gazeteci ATV’den, “Gladyo’nun Şeriatçı Ayağı Büyük Birlik Partisi ve Hizbullah” başlıklı bildirilerini sunacaklar, buyurun.

BBP VE HİZBULLAH: GLADYONUN ŞERİATÇI AYAĞI

Mehmet Güç

Gazeteci, ATV

Sevgili konuklar, ben söze gladyoyu, daha doğrusu Türkiye'de daha sık kullanılan adıyla kontrgerillayı anlatarak başlayacağım. Ancak bu alandaki bilgi birikiminin yeterli olduğu düşüncesiyle kontrgerillanın tanımı ve varlığı üzerinde durmayacağım. Ben daha çok, kontrge-rillanın Türkiye'deki oluşum sürecine, hangi örgüt ve yapılarla ilişki kurduğuna dair bazı bilgiler, notlar aktarmak, bu konulardaki tartışmalara katkıda bulunmak istiyorum…

Kontrgerillanın Türkiye'deki izlerinin 1950'lere kadar gittiği söylenebilir ve 50'lerden bugüne Türkiye kontrgerillasının merkezin sağında yer alan bütün partilerle, bütün örgütlerle ilişkisi olduğunu söylemek de mümkün. Aslında bu süreçte sol parti ve örgütler içinde de kontrgerilla ilişkileri var. Ancak bu, merkezin sağında kurulan ilişkilerle kıyaslanamaz… Çünkü, kontrgerilla bir eylem örgütü olmakla birlikte, aslında ideolojik bir tavır üzerine kurulu… Daha doğrusu varlığını ideolojik bir tavırdan alıyor.

Bu, iki kutuplu dünyada oluşan bir tavır. Ülkeler bazında sağ, muhafazakâr bir tavır ve bu tavır dünya genelinde olduğu gibi, Türkiye özelinde de sola karşı olmak, sola karşı mücadele etmek biçiminde özetlenebilir. Bu, kontgerilla tarihinin tartışılmaz gerçeklerinden biri.

Türkiye'de kontrgerillayı merkezin sağındaki parti ve örgütler içinde görmek mümkün demiştik. Gerçekten de bu partilerin hemen tamamının il ilçe örgütlenmelerinde, ocak bucak teşkilatlarında kontrgerillanın izleri var. Çok sayıda örnek var bu konuda. Kamuoyunda en çok bilinen örnek MHP ve MHP'nin içinden çıkan BBP… BBP, MHP'den ayrılışını, Türkçülüğünün yanında İslama yaptığı vurguyla izah etmişti. Yani Türk-İslam senteziyle… Türkiye'de Türk-İslam sentezi tarihinin sayfaları arasında BBP ile Hizbullah arasında gidip gelen çok sayıda vatanseverin adı

yer alıyor. Kurşun atan, bomba atan, kahve tarayan, katliam organize eden vatanseverler…

Türkiye kontrgerillasının öncelikle Türk-İslam sentezi üzerine oturtulduğunu söylemeliyim. Bunu 70’li yılların sonlarındaki Milli Güvenlik Kurulu toplantı tutanaklarında oluşturulan milli güvenlik siyaset belgelerinde görmek mümkün… Aslında işlevi ve amacı açısından yola çıkıldığında ulaşılacak daha geniş bir kontrgerilla tanımı bizi Cumhuriyet öncesine kadar götürür, ama bu daha farklı bir çalışma konusu… Biz dar anlamıyla NATO çıkışlı kontrgerilla örgütlenmesine dönelim.

Türkiye Cumhuriyeti, başlangıcından itibaren kuzeydeki komşu ve onun devlete göre iç ittifaklarına, uzantılarına karşı bir savunma refleksi içerisindeydi. Kabaca komünizme karşı savunma diye özetlenebilecek bir refleksin kurumsallaşmaya ve gerçek anlamda bir örgütlenmeye dönüşmesi 50’li yıllarda başlıyor. Bu örgütlenmenin sivil uzantıları da var.

Milli Türk Talebe Birlikleri, komünizmle mücadele dernekleri birkaç örnek… Ama belki de en ilginci, emekli bir albayın kuruculuğunu yaptığı Özel Teşebbüsü Geliştirme Derneği… Bu dernek kurucusu albay, Turan Çağlar. Albay Çağlar 60 İhtilali’nin önemli bir ismi… Dönemin ihtilal radyosunun müdürü. 12 Mart öncesi ihtilal çekirdeği içinde de yer almış. Albay Çağlar daha sonra da çok ünlü ve büyük bir holdingimizde üst düzey yönetici olarak çıkıyor karşımıza. Kartvizitinde istihbarattan sorumlu genel müdür yardımcısı yazıyor. 70’li yılların sonlarında ise bu Albayı kontrgerilla örgütlenmesini ifşa eden isim olarak görüyoruz. Albayımız bu dönemde çok ünlü bir istihbarat yöneticisi ile birlikte… Albay Çağlar, 80’lerin başında da İngiliz ajanlığı iddiasıyla cezaevine giriyor ve ailesinin çok ünlü fertlerinin ifadesine göre, cezaevinde kuşkulu biçimde ölüyor.

Albay Çağlar kadar, kuruculuğunu yaptığı dernek de önemli. Dernek, Özel Teşebbüsü Geliştirme Derneği. Bu derneğin ilişkileri, faaliyetleri henüz ortaya çıkarılmış değil. Bir süre sonra bunları çok konuşacağız.

İsimlerini sıraladığım bu derneklerin ortak paydası, sola karşı olmaları ve derneklerin hemen tamamında asker ya da sivil istihbaratın izlerinin bulunması. MTTB’lerde, komünizmle mücadele derneklerinde çok sayıda istihbaratçı bulmak mümkün. Peki bu dernekler ne yapıyor? 1950’yle

başlayan süreci, komünizmle mücadele, solla mücadelenin sivil tabana yayıldığı, sivil örgütlenmelerin oluştuğu süreç diye tanımlamıştık.

Kanlı pazar örneği ile bir adım ileriye geçelim. 16 Şubat 1969'da Taksim Meydanı'nda izinli bir gösteri için toplanan gruba, sopalı, baltalı bir başka grup saldırmış ve çıkan çatışmada iki kişi ölmüş, 200'den fazla insan yaralanmıştı. O günü ve o günün öncesini o sırada görevli olan bir Albay'dan dinleyelim. Bu albay 14 Şubat günü, yani kanlı pazardan iki gün önce Milli Türk Talebe Birliği'nin Cağaloğlu'ndaki toplantısında görevli olarak bulunuyor. O toplantıyı izlemek, o toplantıyla ilgili bilgileri değerlendirmek, yorumlamak ve aktarmak üzere orada. Albayın anlatımına göre toplantıda kürsüye çıkan herkesin ilk sözleri, "İki gün sonra hainler, vatan hainleri Taksim'i, İstanbul'u basacak… Bunlarla mücadele haktır…" şeklinde. Sonra biri çıkıyor, "İlk şehit olacak olan benim" diyor; bir diğeri "Vatan hainlerine ölüm!" diyor. Son sözü ise, daha sonra siyaset arenasına çıkacak olan İlhan Darendelioğlu söylüyor: "İki gün sonra, Taksim Meydanı'na vatan hainleri gelecekler ve gösteri yapacaklar. Biz bunlara karşı savaşmak zorundayız. Bu savaşta silahı olanlar silahlarıyla, silahı olmayanlar baltalarıyla gelsinler." Darendelioğlu alkışlar, haykırışlar arasında kürsüden iniyor. Toplantıyı izleyen Albay, gördükleri karşısında paniğe kapılıyor. Acele kaydıyla dönemin Harp Akademileri Komutanı'na, İstanbul Valisi Vefa Poyraz'a ve birçok başka yetkiliye daha gördüklerini, endişelerini rapor ediyor. Harp Akademileri Komutanı dahil, yetkililerden aldığı yanıt, "Biz bu işlere karışmayacağız" oluyor. Albay, "Olay çıkacağını, katliam olabileceğini" anlatıyor; yetkililer, "Biz karışmayacağız" diyor. Albay iki gün sonra olacakları görmüş, ama nafile…

Bir gün sonra, bir başka deyişle kanlı pazardan bir gün önce… Dönemin merkez sağdaki en güçlü partisinin İstanbul Zeytinburnu, Eminönü ve Eyüp'teki teşkilat binalarında inanılmaz bir hareketlilik var. Kâğıthane'de partili bir marangoza yaptırılan sopalar binalarda partililere dağıtılıyor. Bir gün sonraki bir gösteride saldırılacak, öldürülecek hainler üzerine konuşmalar yapılıyor… Meclis tutanaklarında var bu bilgiler.

Ve olay günü, 16 Şubat… O sabah gazetelerden birinde bir yazı var. Bugünün de önemli isimlerinden biri olan Mehmet Şevket Eygi yazıyor; "Cihata hazır olun, Müslümanlarla kızıl kâfirler arasında savaş başlamak

üzeredir. Müslüman Kardeşim, bu savaşta tarafsız kalamazsın. Cihat eden zelil olmaz. Sağ kalırsa gazi olur, canını verirse şehitlik şerefini kazanır.” Devir başka devir, Eygi başka Eygi o dönemde… Eygi, devletten yana o günlerde, dahası devletin derin ilişkilerinden yana… Bütün bu olanlar ne dönemin valisini, ne de komutanını uyandırmaya yetmiş. Aslında komutanın cevap yazısına bakıldığında uyandığı, ama özellikle bir şey yapmama kararında olduğu anlaşılıyor. Komutan, çıkacak olayların sorumluluğunun kendilerine ait olmadığını söylüyor. Yani dökülecek kandan sorumlu değilim diyor.

Sonra… Sonra bildiğimiz kanlı pazar olayları yaşanıyor ve sonuçta iki ölü, yaklaşık 300 yaralı var. Yoksa olayların çıkması, büyümesi, şiddetin artması mıydı istenen? Solun kitleyle ilişkisini korku ve şiddet yoluyla kesmek miydi amaç?..

Sadece kanlı pazar değil, o dönem ve sonrasının birçok kitle gösterisinde aynı atmosfer var. Temel slogan, “Devlet elden gidiyor, Müslümanlar silaha sarılın”. Kuzeydeki komşuya karşı savunma refleksinin, içeride sola karşı tavra dönüştüğü dönem bu. Bu dönemin kanlı olaylarında çatışmaları başlatanlar arasında bugünün önemli politikacı isimleri de var. NATO’nun, üye ülkelerin tamamında öngördüğü kontrgerilla örgütlenmesi işte bu ortamda; kuzeydeki komşuya karşı savunma refleksinin sola karşı tavra dönüştüğü bu dönemde, bu taban üzerinde yükseliyor. Taban, vatansever, İslamcı, milliyetçi taban. Bu tabana dış düşman ile iç düşman tanımını öğretmek, dahası sola karşı mücadele fikriyatını anlatmak, bu fikriyatla yeni bir örgütlenme yaratmak zor değil kuşkusuz. Harekete geçirmek, sokağa itmek zor değil. Hele temelinde vatanseverlik de varsa…

70’lerde yaşanan farklı mı dersiniz?.. Taban, aynı taban. Vatansever, İslamcı, milliyetçi taban… Bir tek fark var; kışkırtılan bu taban, artık merkez sağdaki tek partide değil, farklı farklı partiler, örgütlerde yerlerini almışlar. Bugün, MGK’larda oluşturulan yeni düşman tanımının içinde yer alan birçok örgüt, grup, o yallarda, o zamanki düşmana karşı mücadele için kıştırtılıyor, silahlandırılıyordu. Asıl düşman o dönemde de, bugün de aynı; sol… Bugünün yeni düşmanıysa 35 yıldır sola karşı kışkırtılan, organize edilen, örgütlenen radikal sağ. Şeriatçı, ırkçı sağ…

Mesela, devlet için bugün düşman radikaller diye tescil edilen Hizbullahçılar, dünün müttefikleridir. En azından dünün kontrgerillasıyla fikir ve zikir birliği içindedirler. Hatta diyebiliriz ki, Hizbullah için kontrgerilla ilişkisi dünden bugüne uzanan sürekli bir ilişkidir. Türkiye Hizbullah'ının kökeni 50'li, 60'lı yıllardaki Milli Türk Talebe Birlikleri, komünizmle mücadele derneklerinde örgütlenen Müslüman gençliğe kadar uzanır. Ama bu daha çok bir çizgiyi anlatır. Daha net, görünür bir köken için 70'lerin akıncıları gösterilebilir. Biz geriye dönelim. Mecidiyeköy soygunu sonrası arananlar kaçıyor… Örgüt dağılıyor yani. İrfan, Osman ve başka bazı arkadaşları İran'a gidiyor. Bir kişi Almanya'ya, bazıları da sadece memleketlerine, Güneydoğu'ya gidiyor. Yurtdışındakilerin dönüş tarihleri 1989. 1989'da birlikte yeniden bir araya gelmeye başlıyorlar. İlk örgütlenme Güneydoğu'da. Onların örgütlenmeye başladığı dönem, Güneydoğu'da kontrgerilla cinayetlerinin başladığı dönem. Hizbullahçılar satırlarla, tabancalarla saldırıyorlar. Gece ya da gündüz vakti, öldürülecek hedef kişinin arkasında biri beliriyor, vuruyor ve kaçıyor; yüzlerce cinayet işleniyor. 1990 yılı ise İstanbul'a geliş yılı. İstanbul ve çevresinde örgütlenmeye başlıyorlar. Bir yıl sonra Rıdvan Çağrıcı adlı genç bir isim çıkıyor cezaevinden. Yıllar sonra ifadesinde, cezaevinden çıkışıyla başlayan dönemi anlatıyor: "Ben cezaevinden çıktığımda ağabeyim beni bir eve yerleştirdi. Elime de bir kitap verdi. Baskı ve mühür yapma teknikleri üzerine bir kitap. Bunu oku dedi. Bu kitapla baskı mühür işlerini öğrendim. Daha sonra ağabeyim bana bazı kimlikler getirmeye başladı. MİT, polis ve öğretmen kimlikleri…"

Şimdi yıl 1996… Hizbullahçıların liderleri dahil yakalanmış, örgüt ikinci kez tamamıyla çökertilmiş. Yakalananlar arasında Rıdvan Çağrıcı var. Rıdvan'ın ağabeyi İrfan Çağrıcı da yakalanmış… O da örgütün lideri. Rıdvan Çağrıcı biraz önce anlattığım ifadeyi veriyor. Şimdi polisi, savcısı, hakimi sormaz mı; Rıdvan Ağabey'in bu kimlikleri nereden buluyor, nasıl getiriyordu? Hadi Rıdvan'a sormadılar, ağabeysi yakalanmış; üstelik örgüt lideri; üstelik bu MİT, polis kimliklerini bulan, kardeşine götüren de o. Ama ona da hiçbir şey sorulmamış. Her şey bir yana, bu MİT kimlikleri biraz özel kimliklerdir diye biliyoruz. Periyodik olarak şekli şemali değiştirilir. Değiştirilir ki, taklit edilemesin. Peki bu kadar mühim bir kimlik İrfan'ın eline nasıl geçmiş? Bilen var mı; yok. Merak eden var mı; o da yok. Bu Hizbullahçılar gazeteci-yazar Uğur Mumcu'nun öldürüldüğü günlerde

yakalanıyorlar. Bu tarih konusu polisin biraz kasıtlı gibi görünen tutanak tahrifatları nedeniyle hayli kuşku yaratmıştı. Hatta bu konuda hâlâ süren spekülasyonlar bile var. Acaba bu Hizbullahçılar mı öldürmüştü Mumcu'yu?..

Bunların yakalandığı operasyon, dosyaya göre Erenköy'deki STFA Blokları açık otoparkında başlıyor. Polis tutanaklarına göre, apartman sakinlerinden birinin çalıntı oto ihbarı üzerine parktaki bir otomobil çevresinde polis önlem alıyor. Yine tutanaklara göre, aracın yanında üç kişi buluşmuş, sonra bunlardan biri ayrılmış, polis geri kalan iki kişiyi yakalamış. Üçüncü kişi uçmuş

İkinci operasyon, Bostancı Tekper Sitesi'nde… Buradaki eve yapılan baskında otomatik silahlar, patlayıcılar ele geçirilmiş. Beş kişi de yakalanmış. Ama yakalananların ikisinin ifadesine göre polis evi bastığında evde altı kişi var. Evet, polis kapıdan içeri girdiğinde evde altı kişi bulunuyor tutanaklara göre. Ama polis evden çıkarken evde yakalananların sayısı beş. Altıncı kişi ne olmuş? Uçmuş… Peki dosyadaki başka ifadelerden yola çıkarak ilk operasyondaki yakalanmayan üçüncü kişi ile ikinci operasyondaki kayıp altıncı kişinin kimliğini belirlemek mümkün mü?.. Dava dosyası bu olanağı da sunuyor. Evet, ilk operasyonda yakalanmayan, ikinci operasyonda da buharlaşan kişi İrfan Çağrıcı…

Peki, polis bu bilgilere ne diyor? Bu bilinmiyor. Yazılanlara, sorulanlara henüz bir yanıt verilmedi. Gelelim Hizbullah'ın bir kanadı tarafından düzenlenen Jak Kamhi'ye suikast girişimine. Suikast girişiminde ele geçirilen üç adet Kaleşnikof otomatik tüfek için balistik raporunda "Seru numaraları kazınmış" diyor. Bir silah hakkında böyle bir rapor verilebilmesi için 1960'lar Türkiyesi'nde yaşanıyor olması gerekiyor. Çünkü 1970'lerde geliştirilen teknoloji ile bir silahın seri numarası kazınsa bile o numaraları okumak artık mümkün. Türkiye de bu yöntemi uzun yıllardır kullanıyor. Peki polis bu kadar önemli bir suikast girişimini aydınlatmak için bu yöntemi neden kullanmadı? Bu sorunun yanıtını biz net olarak veremeyiz belki, ama başka bilgiler aktararak bazı ipuçlarına ulaşabiliriz.

90'lı yılların başında Almanya, Türkiye'ye Doğu Almanya döneminden kalma 400 bin silahı yardım olarak gönderdi. Silahlar Kaleşnikov marka tüfek. Bu silahların hemen tamamına yakını Güneydoğu'ya gitti ve resmi

olmayan, ancak yalanlanmayan bir bilgiye göre de, dağıtım aşamasında bu silahların tümünün seri numaraları kazındı. Sonra bir bölümü koruculara, özel tim görevlilerine dağıtıldı. Yine resmi olmayan bir bilgiye göre, büyük bir bölüm Kaleşnikov da Kuzey Irak'a gönderildi. Bu silahların Talabani peşmergelerine mi, yoksa Barzani peşmergelerine mi gittiği hayli önemli, ama başka bir çalışma konusu. Özetle, seri numarası kazınmış 400 bin silahtan söz ediyoruz. Bu bilgiyi bir kenara koyup, Kamhi suikastına dönelim. Bu suikast girişiminde kullanılan üç Kaleşnikov'la lav silahını kim getirmişti? Yani suikast girişimine katılan ve yakalanan Hizbullahçılardan hangisi bulmuştu bu silahları? Dava dosyasına baktığımızda silahları bulan, getiren kişinin, yakalanamayan ve geçtiğimiz yıla kadar da aranan Ahmet Burak olduğunu öğreniyoruz.

Ahmet Burak, geçtiğimiz yıl Afganistan'da ortaya çıktı. İran'dan kaçtığını söyleyerek Afganistan'daki Türkiye temsilciliğine sığındı. Buradan da Türkiye'ye getirildi. Şimdi öncelikle bu konularla ilgilenen araştırmacı ve gazetecilerin Burak'ın yıllardır İran'da olduğunu, İran'daki Türkçe yayın yapan bir radyoda çalıştığını bildiğini söyleyelim. Ama bu ayrıntıyı bir yana bırakıp, Türkiye'ye getirilen Ahmet Burak'ın ne olduğuna bakalım.

Çok önemli bir suikast girişiminin önemli bir sanığı yakalanmış. Üstelik bu sanık suikast girişiminin silahlarını bulup getiren kişi. Bu noktada herkesin aklına aynı şey geliyor: Polis, savcı, Ahmet Burak'ı hemen sorgulayarak, ona silahları nereden ve nasıl bulduğunu soracak. Hayır, sormuyor. Bu konu ne poliste, ne savcılıkta, ne de mahkemede soruluyor Burak'a. Peki neden? Yoksa polis, savcı, hakim bu silahların nereden ve nasıl bulunduğunu öğrenmek mi istemiyor dersiniz… Yoksa bu silahların taşınmasında kullanılan bir Mazda'ya, bu Mazda'nın tekstilci sahibine, bu tekstilcinin üniformalı yakınına ulaşmak mı istenmemişti… Kim bilir…

Daha anlatılacak çok şey var, ama ne yazık ki zaman yok. Yine de kısaca, İstanbul'daki Hizbullah'ın lideri olarak yakalanan İrfan Çağrıcı'nın polis ifadelerinden bir not daha vereyim. İrfan, Ankara'da buluştuğu bazı İranlılardan bahsediyor. Bu İranlılardan biri İrfan'a daha önce buluştuğu başka İranlılar için, "Onlar tasfiye edildi, onlarla artık görüşme" diyor. Ama İrfan bu tasfiye edildiği söylenen İranlılarla görüşüyor ve onların para karşılığı önerdiği işleri yapıyor. Çünkü o tasfiye edenlerden daha çok para

öneriyor. Bu işler de çok önemli ama… Peki bu tasfiye edilen İranlılar kimler? Yoksa, 1987'den itibaren İran İstihbarat Servisi'nden ajanlıkla suçlanıp tasfiye edilenler olmasın bunlar. Bunlardan biri, 1990 yılında Türkiye'ye kaçak olarak pasaportsuz giriş yaparken yakalanan bir yüzbaşı olmasın.

Söyledim ya, ilişkiler çok ve karışık. Ama kısaca şunu söyleyeyim. Kontrgerilla örgütleri bir yana, devletlerin istihbarat örgütleri çoğunlukla görevleri gereği yeraltında faaliyet gösterir. Yeraltında başkaları da vardır. Uyuşturucu kaçakçıları, yasadışı faaliyet gösterenler, her türden yasadışı örgüt ve gruplar ve tabii ki başka ülkelerin istihbarat örgütleri… Bu işin doğası gereği, yeraltındaki bütün bu örgütler, kişiler birbirleriyle karşılaşır, ilişki kurarlar. Bu ilişkileri o ülke adına doğru ve yasal çizgide tutacak olan ise sistem ve sistemin hukukudur. Demokrasidir yani. Ama demokrasinin denetleyemediği ilişkiler, o demokrasinin sonu da olabilir.

Saygılarımla.

GAZİ OLAYLARI, SİVAS ÖRNEĞİ VE ALEVİ-SÜNNİ KAVGASI KIŞKIRTMALARI

Muzaffer İlhan Erdost

Yazar, Yayıncı

İlkin, “Alevi-Sünni Kavgası Kışkırtmaları” başlığının, benim Sivas ve Gazi olaylarını irdeleyen yorumlarımla örtüşmediğini belirteyim.

Belirtmek istediğim bir başka nokta da şu: Alevilerin ve Aleviliğin hedef seçildiği olayları, kronolojik sırası içinde irdelemeye çalıştım. Bana ayrılan zamanı taşmama karşın “Gazi” olaylarına giremedim. Dileyen okur, Gazi olaylarını, “Sivas ve Gazi Olayları/Emperyalistlerin Petrol Kavgası” başlığı altında yayımlanan (Teori, Haziran 1997, sayı 89; Koleksiyon, 7 Kasım 1997) benimle yapılmış bir konuşmadan tamamlayabilir.

1

Konum için bir "milat" belirlemek gerekirse, bu miladın "Ağustos 1974" olduğunu söyleyebilirim.

"Ağustos 1974", Bülent Ecevit'in, başbakan olarak, 12 Mart yarı askeri yönetiminin, Amerika'nın buyruğuyla koymuş bulunduğu afyon (haşhaş) ekimi yasağını kaldırdığını Afyon'da halka duyurduğu tarih olarak da anımsanabilir. Ecevit, tam da bu konuşmayı yaptığı sırada, Makaryos'a karşı gerçekleştirilen bir darbenin haberi kendisine iletilecek ve bu darbe, "Amerika"ya karşın, Türkiye'nin Kıbrıs'a "Barış Harekâtı"nı başlatmasının nedeni ve tarihi olacaktır.

Afyon ekimi yasağının kaldırılmasından önce de, gene ABD'nin buyruğuyla, cezaevlerini dolduran ilerici devrimciler, koalisyon ortağı MSP'nin (Milli Selamet Partisi'nin) oyununa karşın, CHP'nin hukuksal girişimleriyle, cezaevlerinden salıverilmeye başlanmış, bir başka deyişle, Amerika'ya karşın, büyük bir bölümü özgürlüklerine kavuşmuştu. (Temmuz 1974.)

12 Mart (1971) karşıdevrimci-faşist darbesiyle içeri alınan devrimcilerin bir kısmının özgürlüklerine kavuşmasını, ABD'nin dayatmasıyla konan afyon ekimi yasağının kaldırılması izlemiş, ardından Kıbrıs'a askeri müdahale gerçekleştirilmişti. Türkiye, ABD'ye karşın, ABD'den bağımsız bir politika izlemiş olmakla birlikte, bu, dışarıda, iki dünya sistemine kumanda eden iki devlet arasında, yani Birleşik Devletler ile Sovyetler Birliği arasındaki jeostratejik hatta (siz, buna "cephesinde" de diyebilirsiniz) egemenliğin yer değiştirmesinin sinyalleri olarak algılanacaktı. Yanlış da değildi. Çünkü, Sovyetler Birliği, Ortadoğu'da, Irak'la, Suriye'yle ve Mısır'la "dostluk ve işbirliği" anlaşmaları imzalamış, bu ülkeler, Sovyetler tarafından askeri açıdan da pekiştirilmişti. Ama Türkiye, ABD'den bağımsız bir konum kazandığı zaman, ABD'nin yerini Sovyetler Birliği'nin almayacağı da açıktı. Bir başka deyişle Türkiye "efendi" değiştirmeyecek, ancak ABD'ye kölece bağımlılıktan kurtulacaktı.

Yunan cuntasının Kıbrıs’ta gerçekleştirdiği darbe, aslında, Kıbrıs’ın Yunanistan’a ilhakı planının bir parçasıydı; üstelik cunta gibi darbe de “ABD” patentliydi. Bu bir bakıma, sola açılmakta olan Türkiye’de, güçlenen solun halkın gözünde saygınlığını kırmayı, solu zayıflatarak Türkiye’yi sağa çekmeyi amaçladığı gibi, Kıbrıs’ta tam egemenlik sağlayarak, solun sosyalist sistemle ittifakı olasılığına karşı bir çeşit “sigorta” olarak, Sovyetler Birliği’nin Türkiye’den Akdeniz’e çıkış kapılarını (özellikle İskenderun Limanı’nı) denetim altına almayı da amaçlıyordu. Genel kanıya göre de, Türkiye, bu oldubittiye boyun eğmekten başka bir şey yapamayacaktı. Ama tersi oldu. Kıbrıs’a müdahale, erken genel seçimlerde CHP oylarını artırdı. 450 sandalyeli Meclis’te, CHP 180 dolayındaki sandalye sayısını, 214’e çıkardı.

2

Solun oyları, geleneksel yapının çözülmesi, sınıfsal yapının nitel açıdan olduğu kadar nicel olarak da modernleşmesi ölçüsünde, kuşku yok ki, artacaktı. Genel olarak solun oylarındaki artışın başlıca iki kaynağından biri sınıfsaldı, biri de ideolojik. Gençliğin ve özellikle öğrenci gençliğin ideolojik olarak, işçilerin, köylülerin ve öteki emekçilerin sınıfsal olarak solu ve sosyalizmi seçmiş olmaları, sol partilerin oylarında yansıdığı gibi, sınıfsal konumu ne olursa olsun, hemen hemen kitlesel olarak oyların sol partilerde toplandığı "adalar" ve "adacıklar" da, Türkiye haritasının sola dönüşen rengini koyulaştırmakta belirli bir rol oynamaya başlamıştı. Yani, 1950'li yıllardan bu yana Nakşibendiliğin ve Nurculuğun, sağın oylarını yüzde 5,10 oranında artırarak, yerel ve genel seçimlerde nitel değişimi sağlamış olması gibi, kırsal alanda, köylerde ve kentsel alanda, semt ve mahallelerde toplaşan "Alevi" oyları, ideolojik ve sınıfsal sol oylarla birleştiği zaman, yerel ve genel seçimlerde nitel değişimi solun çıkarına belirlemeye başlamıştı.

Alevilerin bu tutumu, aslında materyalist "kirlenme"ye ve ideolojik (sosyalist) "çürüme"ye karşı, dini (İslamı) canlandırma politikasına tepkinin bir sonucu olarak da açıklanabilirdi. CENTO aracılığıyla ABD, Sovyetler Birliği ile sıcak denizler arasında bir kuşak oluşturan Türkiye, İran ve Pakistan'da, "kirlenmeye" (yani materyalizme) karşı, "çürümeye" (yani sosyalizme-komünizme) karşı, İslamın canlandırılmasını amaçlayan "yeşil kuşak"ı, 1950'li yıllarda oluşturmaya başlamıştı. İslamın siyasallaşmasını ve siyasal iktidara "İslam" olarak yansımasını amaçlayan bu politika, Türkiye'de bir yandan materyalist eğitime karşı dinsel eğitimi esas alan okulların açılmasında ve çoğalmasında ve bir yandan da, sosyalizme-komünizme karşı İslam birliğini savunan tarikatların (Nakşibendiliğin ve Nurculuğun) yayılmasında, meşrulaşmasında ve giderek yasallaşmasında yansımasını bulacaktı.

İmparatorluk döneminde geleneksel olarak var olan ve tarikatların elinde ve denetiminde bulunan "tekke"lerin yerini "Kur'an kursları", "medrese"lerin yerini "imam-hatip okulları" alacak, laik okullara din dersi konarak ve bu, daha sonra zorunlu din dersine dönüştürülerek, bilimin dinin

yeniden kölesi durumuna getirilmesi istenecekti. Materyalist eğitimi temel alan okullar, zamanın Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay tarafından, “anarşist” ve “komünist” yetiştiren okullar olarak niteleniyor, devletin önemli mevkilerinin imam-hatip okullarından yetişenlere verileceği söyleniyor ve imam-hatiplere üniversitelerin yolu açılıyordu. (Mustafa Coşturoğlu, “Laik Okullara Karşı Bir Seçenek mi?”, Halkoyu, 1977, sayı 11, s.21, 22.)

Eğitimde, devlet bürokrasisinde, Sünni-Alevi kastlaşmasına ve Sünni egemenliğine yol açacak olan bu sistem, tarikatların etkinliği ölçüsünde de kentsel ve kırsal alanı belirleyici ölçüde kendisine bağımlı duruma getirerek siyasal olayları sağ partilere kanalize etmenin aracı haline gelecekti.

Okullarda, öğrenciler arasında Alevi-Sünni kastlaşması somutlaşmış ve bunun yanı sıra, tarikatların (özellikle Nakşibendiliğin ve kendisinin “tarikat” olarak nitelenmesinden hukuksal nedenlerle kaçınmış bulunan Nurculuğun) içerisine inançları gereği emilemeyen Aleviler, tarikatların dini siyasallaştırmasına ve oylarını sağ partilerde toplamasına koşut olarak, siyasal oylarını genel olarak sol partilerde toplamışlardı.

Solun oylarını soğurmanın sınıfsal, ideolojik yöntemleri, Mussolini’den, Hitler’den günümüze geliştirilmiş ve yetkinleştirilmişti. Ama Hitler’in, demokratları “Yahudi” olarak fırınlarda yakması gibi, laik demokratlar oldukları için Alevileri, –Yavuz Sultan Selim örneği– kılıçla biçerek tüketmenin olanağı yoktu. Solun oylarını azaltmanın iki yolu kalıyordu: Biri, Alevileri, ilkin toplaştıkları kentsel alanda sonra kırsal alanda dağıtmak, sağın oyları arasına serpiştirerek kaybetmek. İkincisi, “yüzde 99’u Müslüman olan Türkiye” söyleminde sıkça yinelendiği gibi, Aleviliği, İslam kimliğiyle, materyalist olduğu ölçüde dinsiz ve tanrıtanımaz olan soldan ve sosyalizmden, Kemalizmden ve komünizmden, siyasal ve ideolojik açıdan yalıtmak. Doğal ki, kişisel olarak siyasal ve ideolojik seçimlerini yapmakta serbest olacaklardı, ama Alevi olarak, kendilerinin de bir “din”leri olduğunu anımsamalıydılar.

3

“Devrimci Yol Savunması”nda verilen dokümandan saptadığım bilgilere göre, 3 Eylül 1978 Sivas olaylarında 10 ölü; 23-25 Aralık 1978 Kahramanmaraş olaylarında (76’sı sol 11’inin siyaseti belirsiz) 87 ölü; 4-7 Temmuz 1980 Çorum olaylarında (15’i sol, 1’i sağ, 2’si jandarma, 7’si belirsiz) 25 ölü var.

Bu kıyımlar, solun, siyasal damarlarından birini oluşturan Alevi kitlesinin, semtler ya da mahalleler oluşturduğu kentlerde toplaşmasını önlemek, toplaşanları dağıtmak amacıyla tertiplenmişti. Gerek genel seçimlerde Millet Meclisi’nde solun milletvekili sayısını aşağı çekmek ve giderek sıfırlamak, faşizme Meclis’te sayısal üstünlük sağlayarak siyasal iktidarını pekiştirmek; gerek yerel seçimlerde solun yerel yönetimlerden dışlanmasını sağlamak, Alevileri “seçim birimleri”nde nitel değişimi sağlayamayacak biçimde dağıtmak amacıyla çıkarılmış olaylardı. Kıyımların ardındaki amaç, kuşkusuz bununla sınırlı değildi. Alevileri apolitikleştirmek, politik etkinliklerini kırmak, “yüzde 99 Müslüman” söyleminde gizlendiği gibi, materyalist “kirlenme”nin, sosyalist “çürüme”nin dinsel kaynağını din ile kurutmaktı.

Biz o zaman, bu olayların ortamında, “Alevi-Sünni çatışması yok, faşist saldırı var” diye yazıyorduk. Doğruydu, çünkü hepsi birbirinin devamıydı, hepsi Türkiye’yi faşistleştirme sürecinin bir parçası, bir öğesiydi. Ama bu olayların arkasındaki planı genel bütünlüğü içinde kavradığımız söylenemezdi.

“Kars Kalesi’ne kızıl bayrak çekildiği ve on gün asılı kaldığı” haberi, Kars Belediye Başkanı ve Kars Vali Yardımcısı tarafından yalanlanmasına karşın, Demirel, MC (Milliyetçi Cephe) ortaklarıyla “Bayrak Mitingleri” düzenlemeye başlıyor, “kızıl yılanın ezileceği” meydanlarda çığlıklanıyordu. Solun siyasal iktidarına bir gün önce son vermek amacıyla düzenlenen bu mitinglerin şemsiyesi altında, Bedreddin Cömert, Bedri Karafakioğlu, Necdet Bulut öldürülüyor, Sivas olayları (10 ölü), Balgat kıyını (7 ölü), Bahçelievler kıyını (TİP’li 7 ölü) gibi toplumsal olaylarla ülke sarsılıyor ve sağın iktidarının yolu kanla açılıyordu.

1974’te 5; 1975’te 23; 1976’da 62; 1977’de 186; 1978’de 510; 1979’da 484 ve 1980’de (12 Eylül’e kadar) 834 solcu siyasal nedenlerle öldürülüyor. Bunu, 1975’te (yani siyasal nedenlerle solcuların öldürülmesinden bir yıl sonra) 3; 1976’da 22; 1977’de 70; 1978’de 214; 1979’da 406; 1980’de 570 sağcının öldürülmesi izliyor. 1975’te 1; 1976’da 3; 1977’de 9; 1978’de 36; 1979’da 103; 1980’de (12 Eylül’e kadar) 362 güvenlik görevlisi öldürülüyor.

1974-1980 döneminde, öldürtülen toplam 5 388 kişiden 2 109’u sol, 1 286’sı sağ görüşlü. Toplam 5 388 kişinin yüzde 20,4’ü öğrenci, yüzde 12,6’sı işçi, yüzde 9,3’ü esnaf, yüzde 5,1’i öğretmen, yüzde 3,8’i memur. (Sayılar ve bilgiler için bkz. Devrimci Yol Savunması, Simge Yayınevi, Ankara, Ocak 1989.)

Sivas (3 Eylül 1978), Kahramanmaraş (23-25 Aralık 1978), Çorum (Temmuz 1980) olayları nedeniyle, şu notları da eklemek gerekiyor:

Susurluk “kazası”nın ardından, Susurluk çetesinden dışlanmış ve onun yükselişinden rahatsızlık duymuş olanların, kimi gizlerini açıklamakta birbirinin önüne geçmeye çalıştığı günlerde, Uğur Mumcu’nun “ajan provokatör” olarak nitelediği, İlhan’ı döverek öldüren erlerden Kısmet Çağlar’ın avukatı olan Can Özbay, Radikal’de yayımlanan bir konuşmasında, Çorum olaylarından kısa bir süre önce, Amerikan elçiliğinde görevli Alexander Robert Peck’in Çorum’a geldiğini gördüğünü, MHP binasında olayları tertiplediğine tanık olduğunu ve Peck’in Çorum’dan ayrıldıktan sonra olayların başladığını söylüyordu. Can Özbay, durumu Emniyet’e iletmişti, ama bir yararı olmamıştı.

Zaman, 25 Ekim 1990:

“Bir barış gönüllüsünün Özfatura’ya dehşet veren ifşaatı: ‘Vahşeti Biz Tezgahladık’/ İzmir Büyükşehir Belediyesi eski Başkanı Dr. Burhan Özfatura, Amerikalı ajanın Zürih’te kendisiyle yaptığı ifşaatları Zaman’a anlattı:

“Hilton’da kahvaltı ettiğim sabah yanıma Türkçesi fena olmayan biri geldi. Adam kendisinin Amerikalı bir mimar olduğunu söyledi. Anlatmaya başladı. ‘Ben evvelce 12 Eylül öncesinde Türkiye’de barış gönüllüsü idim.

Sivas civarında görevlendirilmiş idim. Açık söylüyorum, casustuk. Sizin mezhep ve kan gütme davalarınızı çok iyi etüt ettik ve o civarın haritasını çıkarttık. Millet de bizi oraya gitmiş, çocuklarına yabancı dil öğreten biri sanıyordu... Sivas ve çevresinde olayları başlattık. Pek çok masum çocuk ve kadının ölümüne sebep olduk. Daha sonra yaptığımız işin korkunç ve iğrençliğinden vicdan azabı duydum ve ülkemi terk ettim."

Cumhuriyet, 12 Aralık 1982:

"Dev Yol Davası'nın dünkü duruşmasında Mahmut Kök, birlikte aynı hücrede kaldığı Cahit Polat adlı bir memurun tanık olarak dinlenmesini isteyerek şöyle konuştu: 'Davalarda yargılanan sanıklara bakıyorum. 12 Eylül öncesi ortamını hazırlamaya bizim gücümüz yetmezdi. Cahit Polat, Piyangotepe, Balgat, Maraş ve Çorum katliamlarının tertiplenmesinde ABD Büyükelçiliği'nden bazı görevlilerin yer aldığını, hatta aktif olarak bazı eylemlere katıldığını iddia ediyor. Bu olaylarda CIA'nın parmağı vardır.' Duruşma yargıcı, Sanık Mehmet Kök'ün sözünü keserek, 'Vardır tabii, CIA'nın da, KGB'nin de SAVAK'ın da parmağı vardır. Herkes kulanmak ister, önemli olan kullandırmamaktır' dedi."

(Akli dengesi açısından raporlu bulunan) Cahit Polat'ın 12 Eylül'de CIA kitabının yazarı Ahmet Kekeç'e mektubundan:

"Alexander Robert Peck, 2. değil, 1. sekreterdir. (...) 2. sekreter, Maraş'ı kanlı Maraş yapan Gene Christy'dir. 2. Sekreter Gene Christy, o devrin ünlü Alevi milletvekilleri Hayri Öner ve Azimet Köylüoğlu'na kurye aracılığıyla haber göndermiş ve CHP'den istifa etmelerini, aksi takdirde, Alevilerin kan banyosu yapacaklarını bildirmiştir."

Sadık Erdal, Anadolu'da Alevi Katliamları, Yalçın Yayınları, İstanbul, 1993, s.73-74:

"ABD Büyükelçiliği'nde görevli Robert Alexander Peck adlı CIA ajanı, Çorum'da, AP ve MHP il başkanlarıyla, CHP'li belediye başkanıyla ve valiyle görüşmüş, bazı köyleri ziyaret ederek, Alevilerin ve Sünnilerin durumlarıyla ilgili bilgiler almıştır. CHP il başkanı, Peck ile görüşmeyi reddetmişti. Zamanın CHP'li Belediye Başkanı Turan Kılıçoğlu, Peck ile yaptığı görüşmelerin içeriğini 'devlet sırrı' diyerek hiçbir zaman

açıklamamıştır. (...) CHP hükümetinin içişleri bakanlarından Hasan Fehmi Güneş, Akis dergisinin 3. sayısında yayımlanan bir röportajda Türkiye’de olan birçok toplumsal olayda, MHP ile ortak çalışan CIA ajanı Peck’in imzasının bulunduğunu belirtiyordu. Güneş’e göre ‘Peck, MHP’lilerle, MHP Genel Sekreteri Necati Gültekin’le, bu arada başka kişilerle de görüşüyordu’. Yine raslantıya bakın ki, gittiği yerlerde olaylar çıkmaya devam ediyordu. Örneğin gezisinden bir süre sonra Çorum olaylarının patlak vermesi ilginçtir.”

Cüneyt Arcayürek, Darbeler ve Gizli Servisler, Bilgi Yayınevi, s.221-222:

“1979’da Amasya Belediye Başkanı Gündüz Türem (...) telefondaydı, bir Amerikalının geldiğini, görüşmek istediğini bildirdi. Amasya duyarlı bir kent. MHP’liler orada iyi örgütlenmişlerdi. Adamın adı Peck’ti, ABD Büyükelçiliği’nde görevliydi. (...) Peck meraklıydı. Amasya’da Sünni-Alevi ve sağ-sol çatışması üzerinde sorular soruyor ve ‘ne zaman, hangi ölçüde bir çatışma çıkabileceğini araştırıyordu’. Gündüz Ökçün’e gittim, anlattım. Peck, CIA ajanıydı; MİT ve başka kanallar CIA ajanı olduğunu bildiriyordu. Kıbrıs’taki CIA istasyonuna bağlıydı.”

Bu alıntılara bir şey eklemek istemiyorum.

4

2 Temmuz 1993 Sivas kıyını, Cumhuriyet'te şu manşetlerle verildi:

3 Temmuz 1993: "Şeriatçılar ayaklandı: 35 ölü."

4 Temmuz 1993: "Devlet seyirci kaldı - Katliamda Hizbullah izi (Sivas katliamında Hizbullah parmağı)."

5 Temmuz 1993: "Devlet şeriata teslim oldu."

TBMM Sivas Olaylarını Araştırma Komisyonu ifade tutanaklarından

Sirer Doğan (Hürdoğan Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni):

"Bizim beklentimiz cuma günü olarak değildi. Yani Sivas'ta bu tür bir olayın çıkacağı iki aydan beri beklenen bir olaydı, işin gerçekçesi. Pir Sultan Abdal Şenlikleri, bu tür olayların çıkmasına bahaneydi. (...) Bu olayların başlamasına asıl neden, iki ay öncesine geleyim, Sivas'ta PKK zemin bulamaz. (...) PKK'nın ve Dev Sol'un, TİKKO'nun almış olduğu bir karar var. (...) Güneydoğu'dan gelen kanatla Sivas üzerinden Karadeniz bağlantısı yapmayı düşünüyor bu örgütler. Onun için Sivas'ta bir gedik açılması lazımdı."

Ahmet Turan Gürel (Hakikat Gazetesi Sahibi):

"Burada, Sivas'ta, PKK'nın yerleşmek gibi bir emeli vardır. ... Şimdi Güneydoğu'yla Karadeniz'i, İpek Yolu gibi bir yol açmak, bir kapı açmak, böyle niyetleri vardır."

Fikret Unsül (Anadolu Gazetesi Sahibi):

"Sivas'ta bir çizgi var. Divriği, Bulucan, Sincan, Zara, Şerefiye. PKK orayı aşamaz, bu tarafa geçemez. PKK şimdi silahsız zemin de bulamadı. Alevi vatandaşlarımızdan bulmaya çalışıyorlar. Allah için hiç fırsat vermediler, yakınlık da göstermediler, yataklık da etmediler."

Sirer Doğan (Hürdoğan gazetesi):

"... Caminin önünde birkaç kişilik bir grup vardı. (...) Bir Amerikan bayrağı çıkarttılar, yaktılar, ondan sonra Atatürk Caddesi'nde yürüdüler. Cami duvarındaki pankartta "Türkiye'de PKK, Dünyada Amerika" diye bir slogan vardı. (...) Bunların içerisinde yabancılar vardı."

Türk-İş 5. Bölge Temsilcisi:

"Hizbullahçı takım var memleketimizde. (...) Bunlar Tunceli takviyeli, burada amigoluk yapıyorlar. Duyduğum kadarıyla, bunlar, Tunceli'den gelmişler, aniden de kaybolmuşlar. Tunceli tarafından, Elazığ, Bingöl, o taraftan geliyor. Olayları yapıyorlar, kışkırtıyorlar, kendilerini geri çekiyorlar."

Doğukan Öner (Sivas Emniyet Müdürü):

"Bu işte kesin provokasyon vardır. Bu işte kesin dışardan gelme birtakım güçler vardır. (...) Ben ilk defa camiye gittiğim zaman, o caminin ön tarafında belirli birtakım gruplar vardı. Ben olayın sıfırından sonuna kadar buradayım, hep başındayım. Ben bu grupları Madımak Oteli'nin önünde görmedim."

2 Temmuz Sivas kıyını için bir "milat" belirlemek gerekirse, bu milat için, Körfez Savaşı'yla Sovyetler Birliği'nin dağılması sürecinin eklemlendiği 1991-1992 yılları alınabilir. Çünkü, Sivas, Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından (1992), uluslararası sermayeye kumanda eden kapitalist-emperyalist devletlerin, (başbakan olarak Demirel'in söylemiyle, "Adriyatik'ten Çin Seddi'ne artık Türkçe konuşarak gidebileceğiz!" [Cumhuriyet, 15 Şubat 1992] dediği toprakları) paylaşım savaşının jeopolitik merkezi olan Türkiye'nin stratejik odağı olarak da algılamak olanaklıdır.

5

Sivas kıyınını yalnızca bir “şeriatçı ayaklanma” olarak algılamak ve bunu laikler ile şeriatçılar arasında bir çatışma sorununa indirgemek kuşkusuz yanlıştı. Çünkü, oteli ve otelde bulunan, bilim adamı, sanatçı, yazar ve şairleri yakan “şeriatçı” grubun, dinsizlik ve komünistlikle özdeşleştirdikleri laik kimlik, yalnızca (dinsel ve mezhepsel farkılılıkları eşitleyen) ulus-devletin çimentosu değildi, aynı zamanda Pantürkizme ve Panislamizme karşı Atatürkçü politikanın da dayandığı temellerden biriydi. Türklerin, Türk ve Müslüman olarak doğuya (Kafkaslar’a ve Orta Asya’ya) ve batıya (Balkanlar’a) yayılmasını önlemek amacıyla Sevr’i hazırlamış olan Batı, şimdi, Türkiye’yi, İslam ve Türk olarak Balkanlar’dan Orta Asya’ya değin bölgesel güç olarak nüfuzunu genişletmesi için, Pantürkist ve Panislamist karşıtı politikaları tarihinin arşivine kaldırmasını ve ulus-devlete temel oluşturan laikliği, siyasal İslamın egemenliğine boğdurmasını istiyordu. (Bkz. Paul B. Henze, Türkiye: 21’inci Yüzyıla Doğru; Graham E. Fuller, Türkiye’nin Yeni Doğu Oryantasyonu, Turkey’s New Geopolitics, RAND yayını, 1993.)

1978 Sivas olaylarında olduğu gibi, kitle olarak Aleviler değil, Aleviler ile laik kimlikleriyle bütünleşen aydınlar, sanatçılar, bilim adamları hedef tahtasına yatırılmış gibiydi.

Emniyet Genel Müdürlüğü’nün raporunda, 2 Temmuz’da, Sivas’ta 36 kişinin ölümüne neden olan olayların, “Yeni Dünya Düzeni içerisinde Türkiye’nin Balkanlar, Ortadoğu ve Kafkaslar’da etkin görev almasını” isteyen ve “Japon ve Alman sermayesinin bu bölgelerdeki etkinliğini kırmak” amacıyla “Batı’nın stratejik uygulamalarından biri”, “yabancı ajanların provokasyonu” olduğu söylenirken (Cumhuriyet, 8 Temmuz 1993) bir gerçek açıklanıyor, ama bir başka gerçek, burada göz ardı ediliyordu. Bu, PKK olgusuydu.

Kuşku yok ki, “saklanmak” istenen PKK olgusu olamazdı, ama PKK olgusu ortamından yararlanılarak ve bu olguyu bahane ederek, (gene Emniyet Genel Müdürlüğü’nün aynı raporunda yer aldığı gibi) “Alevi-Sünni, laik-antilaik, milliyetçi-komünist çatışması yaratılmak istenmiş”

olmasıydı. Tertibin hazırlanmasında ve uygulamaya konmasında, Susurluk kazasıyla örtüşen ve eklemleşen ya da en azından devlet içinde odaklanmış CIA bağlantılı “çete” benzeri bir oluşumun varlığının araştırılması gerekirdi.

PKK olgusu bir uydurma değilse, bu varsayımda da gerçeklik payı o denli fazlaydı. Bunun için de, PKK’nin, Sivas’ta yerleşmek ve Sivas-Samsun yolunda konuşlanmak istemesinin gerçek olup olmadığına bakmak gerekiyordu.

PKK, niçin Sivas’a yerleşmek ve Sivas-Samsun yolunda konuşlanmak istemiş olabilirdi?

“Niçin Sivas?” sorusunun yanıtını, Öcalan’ın “Aleviliğin, gerçekte bir Kürt direnişçiliğinin tarihte gelişen biçimi” olduğunu söyleyen ve “Alevi mezhepsel çıkışlara değer verdiğini” vurgulayan sözlerinde bulmak olanaklıydı. (Aktaran Uğur Mumcu, “Kürt-İslam Sentezi”, Cumhuriyet, 15 Mart 1991.)

Ama gene de bu, “Niçin Sivas-Samsun yolunda konuşlanma?” sorusunu açıklamaya yetmiyordu. Bunun yanıtını, Öcalan’ın, daha Sovyetler Birliği dağılmadan önce, 1991’de, gazeteci Nezih Tavlaş ve iki arkadaşına söylediği “Gerillalarımız, şimdi Sovyet hududundan tutalım, İskenderun’a kadar bir şerit içinde hareket içinde” sözlerinde bulmak olanaklıydı. Çünkü, Sovyetler Birliği’nin dağılmasının ardından, yani bu konuşma bir kitapçık olarak yayımlandığı sırada, ASALA, tasarlanan Bakû-Ceyhan boru hattının “Batı Ermenistan” olarak adlandırdığı Doğu Anadolu’dan geçmesine izin vermeyeceğini Beyrut’ta açıklamış (Cumhuriyet, 24 Ağustos 1993), Öcalan’ın “Bakû-Ceyhan boru hattına izin vermeyeceğiz” sözlerini yineleyen Özgür Gündem, haberi “Petrol Boru Hattına Kürt Mühürü” başlığı altında (Özgür Gündem, 18 Ekim 1993) vermişti.

24 Ocak 1993: Uğur Mumcu öldürülür.

9 Mart 1993: Türkiye ile Azerbaycan arasında “Bakû-Ceyhan Boru Hattı Ön Anlaşması” imzalanır. Azerbaycan devlet başkanı Elçibey’dir.

17 Mart 1993: Öcalan, Bekaa'da Bar Elias'ta düzenlediği basın toplantısında ateşkes ilan ettiğini açıklar.

17 Nisan 1993: Turgut Özal ölür.

25 Mayıs 1993: Bingöl-Elazığ karayolunu kesen PKK, askerden yeni terhis olmuş, evlerine dönen 33 kişiyi kurşuna dizerek öldürür.

Bir gün sonra, geçmesi tasarlanan petrol boru hattı güzergâhında yapılacak geziye, yabancı petrol şirketleri temsilcileri katılmaktan vazgeçer. Bir süre sonra da petrol konsorsiyumunun petrol boru hattının geçeceği bölgeye gönderdiği teknik heyet, çalışmalarını yarıda bırakır.

17 Kasım 1993:

"Çetin'den acı itiraf/ Dışişleri Bakanı Hikmet Çetin, terör nedeniyle Bakü-Ceyhan boru hattının fiiliyata geçirilmesinin mümkün görülmediğini söyledi. Bakanlığın 1994 bütçesi görüşülürken Çetin, Azerbaycan'la bir ön anlaşmanın sağlandığını, ... terör nedeniyle bölgede çalışmalara başlanmasının bu aşamada mümkün görülmediğini söyledi." (Milliyet, 18 Kasım 1993; Türkiye, 18 Kasım 1993.)

6

Sivas olaylarından bir yıl kadar önce, 24 Ağustos 1992'de, Cumhuriyet'te Doğu Anadolu'dan Ceyhan'a ulaşması tasarlanan petrol boru hattına alternatif olarak tasarlanan boru hatları güzergâhlarıyla ilgili haritalı bir yazı yayımlanmıştı: "Türkiye Boru Hattı Köprüsü." Haluk Geray'ın aynı nitelikte ikinci yazısı ise, Sivas kıyınından sonra, 15 Eylül 1993'te yayımlanacaktı ve "Boru Hattı İçin Örtülü Seçenek" başlığını taşıyordu. Ama 24 Ağustos 1992'de yayımlanan yazı içinde yer alan haritalarda, seçenek olarak tasarlanan bir petrol boru hattı da Samsun-Kırıkkale-Ceyhan yolunu izliyordu.

Dolayısıyla bu harita, PKK'nin Sivas-Samsun yolunda konuşlanmak istemesinin nedenini de açıklamaktaydı. Sovyetler Birliği dağılmadan, Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra Bakû'den İskenderun'a uzanması tasarlanan petrol boru yolunda "gerillalarını" konuşlandırmış olan Öcalan'ın, şimdi onları, Sivas-Samsun yolunda da konuşlandırarak, tasarlanan Samsun-Kırıkkale-Ceyhan yolunu tutması o denli akla yatkındı. Bir başka deyişle, Sivas olaylarının tertiplenmesinde PKK olgusu olduğu bir gerçekti, ama Meclis Araştırma Komisyonu'na verdikleri ifadelerde bunu açıklayan yerel gazete yöneticilerinin görüşlerine, aynı komisyonun kamuoyuna açıklanan bildirisinde yer verilmeyecekti.

Özal'ın ölümünden boşalan Cumhurbaşkanlığı'na Demirel, Demirel'den boşalan Başbakanlığa Tansu Çiller gelmişti. Genelkurmay Başkanı emekli olduktan sonra, General'in kendi deyişiyle Tansu Çiller "yıldız"ının eteğinde dolaşan, basının eteklik giydirdiği Doğan Güreş'ti. Cumhurbaşkanı Demirel, 3 Temmuz'da, "Olay tahrik sonucu çıkmıştı. Otelin yakılmasıyla kaldı!" diyor, 35 kişinin yakılarak öldürülmesini "münferit" bir olay olarak niteliyordu. (Cumhuriyet, 4 Temmuz 1994) Tansu Çiller, Madımak Oteli'nden bir hafta kadar önce Van'da yanan bir turistik otel ile Madımak Oteli'ni karıştıracak kadar duyarsız bir medyum rolündeydi, otelin dışında vatandaşın burnunun bile kanamadığını, gönenerek söyleyebiliyordu. Doğan Güreş Sivas Valisi'nin odasında kameralara bakmakla yetinmişti, yüzünden herhangi bir anlam çıkarmak olanağı yoktu. Dikmen Caddesi'nde, Pir Sultan Abdal Derneği önünde SHP Genel Başkanı ve

Başbakan Yardımcısı Erdal İnönü, 19 tabutun hemen yanıbaşında kendisini yuhalayanları, alkışlanıyormuş gibi, gülüşlerle selamlıyordu. Bir otobüsün üzerinden İnsan Hakları Derneği Genel Başkanı Akın Birdal'ın hemen hiçbir şey söylemeyen "söylev"inden aklımda kalan tek somut şey, "İçişleri Bakanı Gazioğlu'nu" birkaç kez istifaya çağıran cümlesiydi.

Sanırım iki yıl kadar sonra, 1995'te, Uğur Mumcu'nun öldürülmesinin yıldönümünde, Söke'de, panelde, Sivas olayları davasına müdahil olarak giren Avukat Şenal Sarıhan'a, dosyadaki deliller arasında, cami duvarına asılan ve üzerinde "Dünyada ABD, Türkiye'de PKK" yazılı pankartın bulunup bulunmadığını soruyorum. "Yok" yanıtını alıyorum. "Peki, Amerikan bayrağını yakanlar ya da bayrak yakanlarla ilgili bir belge?" "Yok" yanıtını alıyorum. Ne var? Oteli yakma olayında yer alan sanıklar var. Anımsanacağı gibi, Mahkeme ilk kararında, Aziz Nesin hakkında "tahrik"ten dava açılması için suç duyurusunda bulunuyor, 35 insanı diri diri yakanlara verilen üç-beş yıllık cezalardan, Aziz Nesin'in "tahrikini" gerekçe göstererek, indirim yapılıyordu.

Sivas kıyınından bir yıl kadar sonra Tempo'nun "Sivas'takiler kenti terk etti, sıra Divriği'de mi?" başlıklı haberinde, "Sivas'ın Divriği ilçesinde herhangi bir olay meydana gelmemiş olmasına" karşın, bölgede PKK'nin dolaştığı gerekçesiyle, özel timin Divriği'ye yerleştiği, Alevilerin rahatsız olduğu yazılıyordu. Divriği Cevher-İş Sendikası Başkanı, "Amaçları belli!" diyor ve ekliyordu: "Buradaki örgütlü işçi ve emekçi halkı sindirmeye çalışıyorlar." (Tempo, 15-21 Eylül 1994, sayı 38.)

Bir haber de, "Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu"ndan gelecekti. Batman Emniyet Müdürü ve Vali Yardımcısı, Batman'da incelemeleri sırasında komisyon üyelerine, Batman'a bağlı Gercüş ilçesinde bir askeri birliğin bitişiğinde Hizbullah'ın bir eğitim kampının ortaya çıktığını söyleyecekti. (Cumhuriyet, 30 Eylül 1994.) Genelkurmay Başkanı Güreş'e iletildiğinde de, "İnanamam, doğru olamazsınız!" diyecek ve Hizbullah kampı kapatılacaktı.

MİT eski Müsteşarı Teoman Koman ise, Hizbullah ile ilgili kendisine yöneltilen bir soruya, "Hangi Hizbullah?" sorusuyla yanıt vermişti. Olağanüstü Hal Bölge Valisi Ünal Erkan da "Ben de aynı kanaatteyim!" diyecekti. Gazetenin haberi şöyle devam ediyordu: "Bu açıklamalardan

anlaşılacağı gibi, Türkiye'de, biri İran'ın, diğeri CIA ve MİT'in denetiminde olan iki Hizbullah'tan söz etmek mümkün." Hizbullah örgütünün Güneydoğu Anadolu'daki faaliyetlerine ilişkin ileri sürülen "iddialar"a göre, bu örgütün "devletten destek gördüğü" yazılıyor ve haber şöyle bitiyordu: "Hatta buna bölgede bir isim takılmış: Hizbul-Kontra…" (Cumhuriyet, 4 Şubat 1993.)

Sivas kıyınında, olayı tertipleyenler, kuşkusuz, olayların, 35 insanın yanarak öldürülmesiyle sonuçlanacağını bire bir kestiremezlerdi. Belki ölen olmazdı, belki 35 bin kişi ölürdü. Belki olay cami avlusundaki gösteriyle bitebilir, belki Cumhuriyet kurulduğu Sivas'ta, Cumhuriyet'i yıkacak bir iç savaş başlayabilirdi. Öcalan gibi, Aleviliği "gerçekte bir Kürt direnişçiliğinin tarihte gelişen biçimi" ve "bir direniş gücü olarak kullanmak" isteyenlerin, RP Milletvekili Mehmet Aytaç gibi "Aleviliğin ateistliğin basamağı" olduğunu (Cumhuriyet, 13 Aralık 1997) söyleyenlerin, materyalist "kirlenmeye" ve sosyalist "çürümeye" temel oluşturduğunu ileri süren CIA uzmanlarının yarattıkları ortamda ve Alevi-Sünni, Türk-Kürt kaynaşmasının en yoğun olduğu odakta, yalnızca Sünniler ile Aleviler karşı karşıya getirilmiş olmakla kalmayabilir, Alevileri Kürtler ve Türkler olarak, Sünnileri (Hanefileri ve Şafileri) Türkler ve Kürtler olarak da karşı karşıya getirebilir, birbirleriyle çaprazlaştırarak çakıştırabilirdi. Bu çatışma, Alevi Türklerin yaşadığı Ankara'nın kuzeydoğusundan Erzurum'un doğusuna, Alevi Kürtlerin yaşadığı Sivas'ın güneydoğusundan Erzurum'un güneyine ve güneyde Kahramanmaraş'ın kuzeydoğusuna kadar yayılabilirdi.

7

Sivas kıyınına yaklaşıldığı saatlerde, cami ile hükümet konağı arasında kitleselleşen topluluk, "Cumhuriyet Sivas'ta kuruldu, Sivas'ta yıkılacak!" sloganını yinelemişti. Sivas olaylarından bir yıl kadar sonra yayımlanan bir dergide ise, Sivas'ın, "Ermeniliğin, Türkmenliğin, Kürtlüğün bitiriliş noktası olduğu" ileri sürülerek, burada, Türkiye Cumhuriyeti'nin bitirileceği ve tüm etnik ve dinsel toplulukların özgürlüklerine kavuşacakları yazılacaktır. (Sosyalist Alternatif, Aralık 1994, sayı 4-5, s.16-22.) Biri, Sivas'ta Cumhuriyet'i yıkmayı amaçlamıştır, öteki Türkiye Cumhuriyeti'ni. Bununla da kalmayacak, "egemen Türklüğü" bu coğrafyadan sildiği zaman, Ermeni, Arap, Türkmen, Laz, Çerkez ve Gürcünün özgürlüğe kavuşacağını ileri sürebilecektir.

Bu, model olarak, Kudüs Federal Araştırmalar Enstitüsü Başkanı Daniel Elazar'ın önerdiği modelle örtüşüyor. Elazar, Amerikan Girişimcilik Enstitüsü tarafından yayımlanan bir seçkiye yazdığı önsözde Ortadoğu'da "ulusal kimlik temelinde" devletlerin genel sorunlara çözüm üretemediğini" söylüyor, "etnik-dinsel cemaatlerin" doğal örgütlenme biçimlerine dönülmesi gerektiğini öneriyordu. Bunun için de, Osmanlı "millet" modelinin mümkün bir model olduğunu savunuyordu. (Noam Chomsky, Kader Üçgeni, İletişim Yayınları, İstanbul, 1993, s.541.)

"Millet"in dinsel topluluk anlamına geldiği Osmanlı döneminde, "millet" modelinin, Fatih Sultan Mehmet zamanında, ilkin Rumlara, sonra Ermeni ve Musevilere tanınmış, dinsel özerklik anlamında bir model olduğunu belirtelim. "Rum milleti", "Ermeni milleti" gibi ehli kitap sahibi olan gayrimüslimlerin yanı sıra, etnik kökenleri ayrı olan Sünni mezhepten Müslümanlar tek bir millet, "İslam milleti" sayılıyordu. Chomsky, Elazar'ın, Ortadoğu'da ulus-devletlerin yerini etnik ve dinsel toplulukların doğal örgütlenmesinin almasını önerirken, İsrail'i, bunun dışında tutmuş olmasını eleştirdiğini ayrıca belirtelim.

Kafkaslar Konferansı dolayısıyla İstanbul'da konuşan Graham Fuller de, Türkiye'ye "Osmanlı modelini denemesini" önerecek, Osmanlı İmparatorluğu'nun, Sovyetler Birliği'nin, Yugoslavya'nın dağılmasıyla

oluşan yeni bağımsız toplulukların, kendi istekleriyle, Türkiye'nin liderliğinde bir federasyonun parçası olmayı istemeleri için, Türkiye'nin "azınlıklara iyi muamele eden" bir federasyon olması gerektiğini söyleyecektir. Fuller, bunun, "yeni bir Osmanlı İmparatorluğu değil, ama Osmanlı İmparatorluğu'nun yönettiği ülkelerin, böyle bir federasyonun parçası olmayı isteyebileceği" bir konfederasyon olduğunu ayrıca belirtecektir. (Yeni Yüzyıl, 5 Ekim 1996.)

ABD, CIA analistleri aracılığıyla, Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla "boşluk"ta kaldığını ileri sürdüğü, kendi başlarına yaşamaya güçleri ve kaynakları yetmeyen yeni bağımsız toplulukları korumak ve istikrar sağlamak, bu ülkeleri kendi otoritesi ve egemenliği altına almak için, Türkiye'nin bu topluluklarla bir federasyon oluşturmasını, yani büyümesini isterken, aynı zamanda, etnik ve dinsel toplulukların doğal yapılanmalarına göre, olmazsa bölgelere göre, federasyon olarak bölünmesi, yani küçülmesi koşulunu dayatmaktaydı.

ABD, "global üstünlüğü"nü gerçekleştirmenin, Avrupa ve Ortadoğu'yu denetimi altına alabilmenin koşulunu, Adriyatik'ten Çin Seddi'ne uzanan kuşakta, "Müslüman ulusların gayri resmi birliğinin lideri olmakta" (Heilbrunn, Lind, "Üçüncü Amerikan İmparatorluğu", The New York Times, 2 Ocak 1996) görüyor. "Geniş anlamda" Avrasya'yı (Avrupa ve Asya'yı) denetimi altına alması, "dar anlamda" Avrasya'yı (Balkanlar'dan Orta Asya'ya Karadeniz ve Hazar havzalarını) egemenliği altına alması gerektiği görüşünde olan ABD, kendi egemenlik alanının genişlemesini, Rusya'nın genişleme emellerinden vazgeçmesiyle, küçülmesiyle, federasyonlara bölünmesiyle özdeşliyor. (Bkz. Zbigniew Brzezinski, "Bir Avrupa Stratejisi", Türkiye Günlüğü, sayı 47, Eylül-Ekim 1997, s.35 vd.)

Eski ve bugünkü CIA analistlerinin katıldığı, ABD Savunma Bakanlığı'nın katkılarıyla SAIC (Uluslararası İşbirliği Bilim Uygulamaları Stratejik Değerlendirme Merkezi) tarafından Aralık 1996'da Wirginia'da gerçekleştirilen konferansta, Türkiye'nin 2020 yılına kadar olası politik gelişmeleri, dört ayrı "senaryo" içinde "rapor"laşmış bulunuyor.

Bu raporun sonucuna göre, "Türkiye'yi İslam yönetmeyecek". Ama üçüncü senaryonun "son durum"una göre, "Rusya Boğazlar'da sınırsız giriş elde ediyor; Türkiye genişlik (toprak) ve güç olarak küçülüyor; Rusya,

imparatorluğunu yeniden kurma arayışında tehdit-dışı (serbest) kalıyor”. Dördüncü senaryonun “son durum”una göre ise, “Türkiye ve Türk devletlerin hâkim üyeleri olduğu yeni bir uluslararası güç, serbest yardımlaşma ve ekonomik etkinlik ilkelerine dayalı yeni bir ‘Türk imparatorluğu’ ortaya çıkıyor. (…) 225 milyonu aşan nüfusuyla, Türk federasyonu, Rus federasyonunda kalan nüfusu büyük ölçüde geçiyor.” (Turkish Daily News, 16-18 Mayıs 1997.)

Bir başka deyişle, ABD Türkiye’yi (konfederasyon biçiminde) büyümesi için, (federasyon biçiminde) küçülmeye zorluyor; Cengiz Çandar’ın, Özal’ın gayri resmi sözcüsü olarak, Türkiye’yi, Musul ve Kerkük’ü almaya zorladığı yazılarında yinelediği gibi, “Türkiye ya büyür, ya küçülür” diyor ve ekliyor: “Böyle kalamaz. Bir tek böyle kalması olanaksız.” (Bkz. Cengiz Çandar, “Tarihi Fırsat” ya da “Tarihi Risk” (2), Sabah, 25 Mart 1995.) Türkiye’nin küçülmesi Rusya’nın genişlemesine ve Rusya’nın küçülmesi Türkiye’nin genişlemesine endekslenmiş görünüyor; dolayısıyla Türkiye’nin küçülmesi ABD’nin küresel üstünlüğünün yenilgiye uğramasıyla, Türkiye’nin büyümesi ABD’nin küresel güç olarak Avrupa’yı ve Asya’yı denetlemesiyle özdeşleştiriliyor. Brzezinski, “sürdürülebilir bir Avrupa stratejisi”nin, “manevralar ve diplomatik maniplasyonları kullanarak, Amerika’nın küresel üstünlüğüne meydan okuyacak herhangi bir düşman koalisyonun ortaya çıkmasının engellenmesini” ve “uzak bir olasılık da olsa, tek bir gücün böyle bir olaya kalkışmasına ise kesinlikle izin verilmemesini” yazacaktır. (Brzezinski, aynı yazı, s.36.)

“Bütün yolların Paris’e çıkması” söyleminde olduğu gibi ya da derelerin ırmakta birleşmesi gibi, birbirinden bağımsız görünen olayların birbirleriyle olan bağları ve bağlantıları saptandığı zaman, Sivas kıyınının, temelde, geniş anlamda Avrasya’yı üç okyanusa konuşlanmış filolarıyla denetleyen, dar alamda Avrasya’yı Akdeniz ve Basra Körfezi’ndeki filolarıyla otoritesi ve egemenliği altına almaya zorlayan küresel bir gücün “tarihsel mirası” olarak nitelediği global üstünlüğüne karşı gelişen bir “koalisyon”a engel olmasının ve “tek bir güç”ün engellenmesine izin vermemesinin “stratejik uygulamalarından biri”, bir manevrası olduğunu düşünmek bana da yanlış gelmiyor!

BATI'NIN "DEMOKRASİ CEPHESİ": ŞERİATÇI-AYRILIKÇI-NEOLİBERAL SOL İTTİFAK

Ayla Kutlu

Yazar

Oturum Başkanı

Konumuz, öyle zannediyorum ki, son derece şakacı bir içerik taşıyor. Okuduğunuz zaman; Batı'nın Demokrasi Cephesi. Ne kadar umut verici bir şey. Şeriatçı-ayrılıkçı-neoliberal sol ittifak. Türkiye koşullarına uydurma, uyum sağlama durumuna getirdiğimizde de gerçekten bir kara mizah haline geliyor.

Demokrasi Cephesi denildiğinde benim ilk aklıma gelen, ünlü İngiliz yazarı Aldoux Huxley'nin, Türkçemize "Yeni Dünya" diye çevrilen ama asıl adı "Cesur Dünya" olan kitabı. Büyük olasılıkla benim yaşımdakiler, benden on yaş küçük olanlar bu kitabı bilirler, ama gençlerin içinde bilmeyenler olabilir. Ford'un meşhur "T" modelinden 600 yıl kadar sonrasında, dünyada hiçbir toplum kalmamıştır. Sanat kalmamıştır, hiçbir değer kalmamıştır. Her şey üst yöneticilerin idaresine kalmıştır ve insanlar sonuçta alfalar, betalar, x'ler gibi üst gruplara ve bütün işleri yapan, hemen hiçbir hakları bulunmayan, asla siyasal hakları olmayan, düşünmeyen, yalnızca bir kol emeği olarak yaşayan, ölümleri anlam ifade etmeyen; suç, ceza, gelecek, geçmiş, tarih, duygu, düşünce gibi insana özgü her türlü değerden nasipsiz kol güçlerinden ibaret kalmıştır. Ama işte, işin içine insan karıştığı zaman bu iş önceden planlandığı gibi olmuyor. Aldos Haxley'in, o büyük denemeci ustalığı ve o büyük kurmaca ustalığıyla ortaya koyduğu gibi, insan karıştığı için bir şeyler yine aksayacaktır, yönetim yönünden aksayacaktır ve insan değerleri bir biçimde, umutsuz bir biçimde değil, umut da taşıyan bir biçimde hayat devam edecektir. Şimdi, şu anda dünyadaki duruma baktığımızda gerçekten kutuplar yok olmuş, dünya küreselleşmiş, yani böylece kutupların bir yandan birbiri üzerinde eksi, ama öbür yandan baktığımızda artı etkiler yapan etkisi yok olmuştur.

Küreselleşme, insanların yaşamlarına sanki özgürlüğün ve yaşam güzelliğinin son aşaması gibi sunulmaktadır. Ve insanların kontinental kahvaltı, kontinental yemek, evrensel yatak odaları, evrensel oteller, McDonald's yiyecekleri, aynı müzik, aynı Sibel Can, aynı modeller, aynı dünyanın yok olduktan sonra öbür dünyalara yönelik saldırgan kimliğinin saldırısı altında, bir yandan hepimiz istesek de istemesek de küreselleşiyoruz. Ama bize ne kalıyor, bize kalan yalnızca, sözüm ona küçük örgütlerin, küçük kimliklerin kültürel değerlerini ortaya çıkarıyoruz demeleri. Hayır, onlar ortaya çıkmıyor, yalnız folklorik değerler kalıyor. Yalnızca tarih bilincinin yok edilmesi kalıyor. Neoliberal bir bakış açısı dendiğinde, tarih kültürünüz, vatan bilinciniz de yok oluyor bir yanda. Bütün bunların getirdiği olumsuz koşullar içinde, bugün Türkiye "hayır" diyor. Hayır, irticanın, bölünmenin, küreselleşmenin, liberalliğin bana empoze ettiği bu zorlamayı kabul etmiyorum. İşte bizim burada, şu anda birlikte oluşumuzun nedeni budur. İrdeleyeceğimiz konu da budur. Bunu acı bir biçimde yaşayan Cezayir'li dostumuz Mulud Benmuhammed'e sözü veriyorum, onu bir dinleyelim, sonra ülkemize dönelim.

CEZAYİR’İN NGO DENEYİMİ: AF ÖRGÜTÜ,

Sınır TanImayan Gazetecİler

Mulud Benmuhammed

Gazeteci, El Mücahit Gazetesi, Cezayir

Cezayir’in 5 Temmuz 1962’den beri karşı durduğu gerçek bir komplonun varlığı söz konusudur. Bu komplo bütünüyle planlanmış, hazırlanmış ve örgütlenmiş bir komplodur ve görünmeyen kısım, ancak 1988 yılından itibaren Cezayir yurttaşlarının gözüne, kanlı, iğrenç ve ortaçağa ait bir biçimde görünmeye başlamıştır.

Cezayir’in baş başa olduğu sorunları ve bunların cevaplarını (ve çözümlerini) iyi anlamak gerekmektedir.

Niçin Komplo Hazırladılar?

Fransız kolonyalizmi, emperyalist güçler ve onların objektif müttefikleri olan diktatörlük rejimleri ve totaliter rejimler Cezayir'in aşağıda belirtilen niteliklere sahip bir ülke olmasını hiçbir zaman kabul edemezlerdi, benimseyemezlerdi:

– Asya ve Afrika'da emperyalizme karşı kurtuluş savaşı ve bağımsızlık için örnek teşkil eden bir ülke olması. Çünkü Cezayir çok sayıda halka emperyalizme karşı bağımsızlık savaşlarında yardım etti ve cesaret verdi. Bu halkların özgürlüklerini kazanması için yapılan bir yardımdı bu;

– Topraklarını emperyalist güçlere bir askeri üs olarak vermeyi reddeden bir ülke olması;

– Nükleer denemeler için bir üs olarak hizmet etmeyi kabul etmemesi;

– Özgürlük, bağımsızlık hareketleri tarafından devrimlerin bir merkezi olarak değerlendiriliyor olması;

– Birleşmiş Milletler'in bünyesinde dahi emperyalist güçlere hayır diyebilen ve antiemperyalist savaşın liderlerinden biri olan Başkan Huari Bumedyen gibi biri tarafından yönetilen bir ülke olması;

– Kıymetli maddelerini (petrol, madenler gibi) ulusallaştırmaya cesaret eden, çokuluslu şirketlere meydan okuyan bir ülke olması. Bilindiği gibi bu çokuluslu şirketler emperyalizmin ve hatta bazı NGO'ların temel desteği ve sıçrama tahtası durumundadırlar;

– Emperyalistlere, kendi bağımsızlığı zararına serbest bölge vermeyi reddeden ve ekonomisini kendi öz kaynaklarına ve uzmanlarına dayalı olarak kurmaya karar veren bir ülke olmasını.

Bu öğeler üzerinde ısrarla konuşmak istediğim için beni bağışlayın, ancak bu öğelerin varlığından haberdar değilsek, bugün Cezayir'de neler olup bittiğini anlamamız olanak dışıdır.

Bu Komployu Kim Düzenledi?

Başkan Bumedyen'in ölümünden sonra Cezayir'de bir gerileme dönemi yaşanmaya başlandı. "Bırakınız yapsınlar", "nemelazımcılık" ve yolsuzluklara bir de petrol fiyatlarındaki düşüş eklendi, klanlar (çıkar grupları) ortaya çıktı, tek partinin bozucu ve saptırıcı bir etkisi oldu. Bu durum sosyal sıkıntı ve sorunların ortaya çıkmasına uygun bir zemin yarattı ve burjuva bir sınıf tezahür etti. Bunun doğal sonucu "Kara Dönem" olarak adlandırılan dönemden sonra Ekim 1988'deki olaylar oldu. Bu dönemde Cezayir halkı, özellikle gençler sokağa çıkarak ülke işlerinin yönetilme tarzını mahkûm ettiler ve hoşnutsuzluklarını dile getirdiler. Bundan (bu olaylardan biraz zaman) sonra, basın özgürlüğü ve siyasi çoğulculuk resmi olarak tanındı. Bu an komplocular için eyleme geçme ve Cezayir'i istikrarsızlaştırma planlarını sahneye koymak için seçilmiş, uygun bir andı.

Doğal olarak komplocular her şeyden önce:

1) Cezayir'in güttüğü politikadan hoşnutsuzluk duyan güçler;

2) Artık çıkarlarının iyice azaldığını gören çokuluslu şirketler;

3) Kendi ilke ve ideallerini başarıya ulaştırmak için halkın dikkatini gerçek iç sorunlardan saptırmak isteyen bazı devlet ve hükümetler;

4) Cumhuriyetçi anlayışı ve laikliği bir gerileme olarak değerlendirip teokratik bir rejimi Cezayir'e empoze etmek isteyen bazı hükümet ve devletler;

5) İslamcı entegrizmi ve dinciliği, her türlü demokrasiyi boğmak için kendi ülkelerinde besleyen bazı devlet ve hükümetler;

6) İran ve Sudan gibi bazı devletler komplocular arasındadırlar. Çünkü onlar İslamcıların "Allah'ın askeri" haline gelmek için yürüttükleri faaliyetlere izin veriyorlar. Bu şekilde İslam adına cinayetlere girişen suçlu ve caniler haline gelmelerine yol açıyorlar.

Aslında bu, kardeşliğin, dayanışmanın ve barışın gerçek İslamı değildir. Bunlar kendileri gibi olmayanlara, kendileri gibi düşünmeyenlere, kendileri gibi giyinmeyenlere canice saldırılara girişiyorlar.

Cezayir'i istikrarsızlaştırmaya yönelik bu şeytansı planla, komplocular oldukça yıkıcı bir strateji düzenlediler. Hükümet dışı örgütlerin sözüm ona insan haklarını savunma adına katıldıkları "demokratik müdahale" işlemi ve bazı sözüm ona gazetecilik kuruluşlarının da bu "nöbete" katılmaları ve Cezayirli kadın ve erkeklere tecavüz eden örgütlerin avukatı kesilmeleri de bu planın bir parçasıdır.

Ayrıca şunu da çok iyi anlamak gerekir: Katiller ve onları güdümleyenler, komplocular Mısır'da ve Cezayir'de aynı anda saldırıya geçtiler ve bu, iki temel nedenden ötürü böyle oldu:

Cezayir, kolonyalizme, emperyalizme, sömürücülere ve uluslararası şirketlere karşı bir devrimi ifade ediyor.

Mısır'ın da çok köklü bir uygarlığı var. Eğer manipulatörler (dümenciler), komplocular ve caniler bu iki ülkede başarıya ulaşmış olsalardı, İslamcılık ve entegrizm bir yükselişe, tırmanışa geçecekti ve uluslararası karekteri olan teokratik rejimi yerleştirmiş olacaklardı.

Komplonun Bilançosu

1988’den beri bazı rejimler ve büyük güçler tarafından desteklenen İslamcılık ve entegrizm, en iğrenç görünümleri altında terörü beslediler. Özellikle terörün hedefleri şunlardı:

– Sporcuların, sanatçıların, kültürel ve siyasal şahsiyetlerin katledilmeleri;

– Özellikle polisin olmadığı uzak bölgelerde ve köylerde yığın halinde Cezayir vatandaşlarının katledilmeleri;

– Okulların, liselerin, fabrikaların, köprülerin, trenlerin ve otobüslerin tahrip edilmesi, yakılması;

– Halk pazarlarına saldırılar düzenlenmesi;

– Kadınların ve 12 yaşlarında kızların ırzına tecavüz edilmesi;

– İnsanların boğazlarının kesilmesi;

– Bebeklerin boğazlarının kesilerek katledilmeleri.

Bu cinayetlerin tasvir edilebilmesi imkânsızdır. Bunlar karşısında sözcükler yetersiz kalıyor ve anlamlarını kaybediyorlar. İnsan bunlara, bu cinayet tablolarına bakamıyor, göz buna tahammül etmiyor.

Kendilerinden söz edilmesini sağlamak için, medyada yankı uyandırabilmek için İslamcılar, teröristler, entegristler hiçbir engel tanımıyorlar.

Siz onlara demokrasiden söz ettiğiniz zaman onlar bunun dine karşı olduğunu söylüyorlar.

Siz onlara barıştan bahsettiğiniz zaman, cihat diye itiraz ediyorlar.

Siz onlara niçin diye sorduğunuzda onlar size iktidarı, bütün iktidarı ve yalnızca iktidarı ele almak istediklerini beyan ediyorlar.

İktidarı ele geçirmek için, teokratik bir devletin kuruluşu için, caniler, onlara emir verenler ve bu canilerin müttefikleri bütün Cezayir halkını yok etmeye, katletmeye hazırdırlar. Bu bilançonun içinde şunlar da var:

Binlerce ölü, binlerce dul ve yetim, binlerce yaralanmış ve sakatlanmış insan ve milyarlarca dinar maddi zarar.

Bu Komplolar Kime Hizmet Ediyor?

Doğal olarak bugün yeni bir elbise, din elbisesi taşıyan emperyalistlerin (emperyalizmin) işine yarıyor. Bu aynı zamanda silah tüccarlarının işine yarıyor. Fakat bu komplolar özellikle tek yanlı olarak ve belli bazı amaçlar doğrultusunda “insan hakları”cılığı yapan bazı örgütlerin, sözüm ona insan hakları örgütlerinin de işine yarıyor.

Şimdi bu NGO’ların mali kaynaklarının nereden geldiğini kendimize sormadan önce, biz size aşağıdaki soruları sormak istiyoruz:

– Niçin bu NGO’lar birer politik kürsü haline dönüştürülmüşlerdir?

– Niçin bu NGO’lar özellikle entegrist politik eğilimleriyle tanınan insanları savunuyorlar. Bunun yerine niçin silahsız ve İslamcılar tarafından boğazlanan bir halkın haklarını savunmuyorlar? Bu caniler halkı, İslamla hiçbir ilgisi olmayan bir din adına, entegrist ideoloji sahibi olduklarından dolayı katlediyorlar.

– Niçin bu NGO’lar aşırı bir insan hakları şampiyonluğu yapıyorlar?

– Niçin bu NGO’lar insan haklarını bir ticari sermaye gibi kullanıyorlar? Bunu kimin adına yapıyorlar?

– Cezayirliler bu canileri yönlendirenleri teşhir ettikleri zaman niçin onlar “suç suç” diye bağırıyorlar ve yine onlar GIA’nın şeflerinin Fransa’ya, Almanya’ya, İtalya’ya, Amerika’ya yerleşmelerine, sığınma hakkı elde etmelerine, onlardan maddi yardım görmelerine hiç ses çıkarmıyorlar? Niçin boğazlanan, yakılan, parça parça edilen bütün bir Cezayirli ailelerin dramları karşısında susuyorlar?

– Canilerin resmi haber ajansları haline gelmiş, onların destekleri durumundaki belli başlı bazı gazetecilik kuruluşları niçin haberleri çarpıtıyorlar ve yalan haber yayıyorlar? Örneğin Sınır Tanımayan Röportajcılar Örgütü’nü ele alalım: Bu örgüt hiçbir zaman İslamcı teröristleri mahkûm etmedi, kınamadı, ama onurlarını ve yaşamlarını

korumak için silahlanma talebinde bulunan Cezayir vatandaşlarına saldırıyor, bu cinayetlere bir son verme kararlılığı gösteren Cezayir devletine ve Cezayir güvenlik güçlerine saldırıyor. Bunun dışında, Amnesty International (Uluslararası Af Örgütü) Uluslararası İnsan Hakları Örgütü, Human Right ve Sınır Tanımayan Röportajcılar gibi hükümetdışı örgütlerin siyasi tutumlarına ve niyetlerine ilişkin bir başka örnek vermek istiyorum: 8 Mayıs 1945 yılında Fransız Kolonyalist Ordusu tarafından 45 000 Cezayirli katledilmişti –gerçek bir insanlık suçu–. Bu örgütlerden hiçbiri tek bir söz söylemedi. Onlar bu noktada iyice hesaplanmış sessiz tutumlarıyla şöhret kazandılar. Bir elleriyle bu işten para sağlayanlara, bir elleriyle de öldürenlere, bombardıman edenlere ve işkence yapanlara inanmak oldukça güç bir şey.

Benim tanık olduğum bir başka örnek. 1995 ve 1996 yıllarında Amnesty International'in Cezayir'deki temsilcisine ben eşlik ettim. Ben ona terör kurbanlarını takdim ettim; ona canilerin suçlarına şahit olmuş, bunu gözleriyle görmüş insanları takdim ettim. Hazırladığı raporda bu temsilci bunlardan tek kelimeyle olsun bahsetmedi. Bunun yerine o, bir grup muhalif olarak tanıttığı canilerden bahsetme yolunu tercih etti ve bunu da hiçbir tereddüt duymadan, hiçbir mesleki ahlak anlayışı taşımadan ve hiçbir kaygı ve tedbir taşımadan yaptı. İşte, aslında bal gibi siyaset yapan ve canice eylemlere siyasi muhteva atfeden Amnesty International, kendisine Uluslararası İnsan Hakları Örgütü niteliği bahşeden Amnesty International böyle bir örgüttür.

Bu gerçeği samimi bir şekilde dile getirmek istiyorum: Bu örgütler entegrizmin, İslamcılığın bütün dünyadaki destek ağları haline geldiler. Gazeteci olarak bizim görevimiz hükümetleri savunmak değildir.

(…)

Şüphesiz Cezayir'de görev dışına çıkmalar mevcuttur. Bu eylemlerin failleri yargılandılar veya hapse atıldılar. Şunun altının çizilmesi gerekiyor ve tekrar tekrar söylenmesi lazım: Cezayir'de demokrasi inşa edilmektedir ve çoğulculuk (siyasi çoğulculuk) henüz çok yenidir. Onları yargılamadan ve mahkûm etmeden önce demokrasinin bu kurumlarına zaman tanımak zorunlu bir şeydir. Yaramazlık yapan bir çocuğu mahkûm etmek mi gerekiyor? Hayır. Önce onu eğitmek lazım, bunu yapmak için de ona destek

olmalıyız. Bugün özellikle duvarların düşmesinden, yıkılmasından sonra başlayan dünyasallaşma sürecinde sınırlar artık mevcut değil. Burada büyük riskler vardır ve bu süreç aslında dünyanın bütün canilerinin –bugün canilerin şarkılarını seslendiren bir yapı oluştursa da– boğulmasıyla sonuçlanabilir. Yarından umudu hiç kesmeyelim.

NEOLİBERAL SOL VE İRTİCA

Hasan Yalçın

İşçi Partisi Genel Başkan Vekili,

Yazar, Aydınlık

1998 ilkbaharında İstanbul Beyazıt Meydanı, ilginç bir ittifak tablosuna sahne oldu. ÖDP (Özgürlük ve Dayanışma Partisi), EMEP (Emeğin Partisi), Dev-Sol, DYP, RP, BBP, MHP, Hizbullah, Refah Partisi, İBDA-C aynı eylemde buluştular. Konu türbandı.

Cumhuriyet Devrimi'yle boy ölçüşmeye kalkışan irtica, türban bayrağıyla alanlara çıkmıştı; Erbakan'ın, Tansu Çiller'in, Muhsin Yazıcıoğlu'nun partisiyle birlikte neoliberal solun çeşitli parti ve örgütlerini de kucaklıyordu.

Eylem Birliği

O güne kadar irticanın ve neoliberal solun siyasal temsilcileri birçok zeminde ve toplantıda bir araya gelmişlerdi. Kürt “barış” konferansları, “insan hakları” mücadelesi bu iki kesimin buluştuğu zeminlerdi.

Ayrıca, Cumhuriyet’e meydan okuyarak şeriat gösterileri yapan Ankara’nın Sincan İlçesi Belediye Başkanı Bekir Yıldız tutuklandığında; MGK’nin 28 Şubat kararlarından sonra Refahyol iktidarının yıkılması üzerine; RP’nin kapatılması sürecinde, Tayyip Erdoğan ceza alınca, neo-sol, eylemli olarak irticanın yanında oldu. “Ne şeriat ne darbe” sloganlarıyla toplantılar düzenledi, meydanlara çıktı.

Neo-solun yönetimindeki İnsan Hakları Derneği ve neo-solun diğer örgütleri, irtica cephesinin “insan hakları” örgütü olan Mazlum-Der’le güya “fikir özgürlüğü” eylemleri yaptılar. Şeriatçı Nurettin Şirin tutuklanınca, onu “fikir suçlusu” makamına oturtarak giriştikleri faaliyet bunun ilginç bir örneğidir.

İHD’nin Ekim 1996’daki kongresi, “şeriatla mücadele edilmesini” isteyen bir önergeyi alkışlar arasında reddetti. 500’ün üzerindeki delegeden sadece 30 delege şeriatla mücadele edilmesini istiyordu.

Geçtiğimiz Haziran ayında, şeriatçılarla neo-solcular İzmir’de ortak bir “Düşünce Suçları Sanat Galerisi” açarak, türban, sarık gibi dini giysiler için özgürlük istediler; Nur tarikatının lideri Saidi Nursi ile Marx’ın resimlerini yan yana astılar.

Neo-sol, süreç içinde irtica ile ilişkilerini gündelik beraberlik düzeyine yükseltti. Öyle ki, geçtiğimiz aylarda İzmir’in Balçova ilçesinde Fazilet Partisi örgütü açıldı; ÖDP, açılışa çelenk gönderen tek partiydi.

Nitelik Değişikliği

Beyazıt Meydanı’nda sergilenen ittifak aşamasına, işte buralardan geçilerek gelindi.

Eylem belirleyicidir. Ne yaptığımız, ne düşündüğümüzden her zaman daha büyük önem taşır. Dolayısıyla niteliklerini anlayabilmek için, sadece insanların değil, partilerin ve akımların da eylemlerine bakmalıyız. Neo-sol, irtica ile ittifakı artık meydanlara taşıyacak kadar içine sindirmiştir. Solun tarihinden, programından ve amaçlarından tamamen koptuğunu, yani nitelik değiştirip sol olmaktan çıktığını, hiçbir eleştiriden çekinmeden ortaya koymaktadır.

Refahyol, Refah Partisi, Erbakan ve Çiller'e Sol'dan Savunma

Fikir düzlemine gelince, ÖDP organı V Özgürlük dergisinin 15 Eylül 1998 tarihli sayısında çıkan, "12 Eylül'den 28 Şubat'a değişen ne?" başlıklı yazı, neo-solun irtica konusundaki konumunu ortaya koyan, dolayısıyla olayın boyutunu görmemizi sağlayan değerli bir belgedir. Dergi şunları yazdı:

"Son 35 yılda üç askeri müdahale yaşayan Türkiye dördüncüsünü algılamakta hâlâ zorluk çekiyor; 27 Mayıs 1960, 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980'e ilişkin kimsenin kuşkusu yok! Ancak 28 Şubat 1997 konusunda kafaların karışıklığı bir türlü aşılamadı. Kendisini solcu gören bazı çevreler de dahil olmak üzere toplumun oldukça geniş bir kesimi, 28 Şubat sürecini bu ülkenin demokratikleşme çabalarının bir parçası, demokratikleşme sürecinin bir adımı olarak görmeye devam ediyor.

"Aslında 28 Şubat'tan sonra olanlar alt alta dizilirse –daha olacaklar bir yana– önceki üç müdahaleden sonra olanlara benzer bir tablo karşımıza çıkmıyor mu?

"Hükümet istifa etmek zorunda kaldı.

"Devrilen hükümetin büyük ortağı ve ülkenin en büyük partisi kapatıldı ve lideri ile önde gelen bazı kişileri siyasi yasaklı duruma getirildi.

"Büyük ortağın lideri ile küçük ortağın lideri mahkemelerde yargılanmaya başladı."

Devrimle Karşıdevrim Arasına Konan Eşit İşareti

Birinci olarak, dikkat edilirse ÖDP organı, hem 27 Mayıs 1960 hareketiyle, 12 Mart ve 12 Eylül askeri darbeleri arasına eşit işareti koyuyor, hem de bunu herkesin ortak görüşüymüş gibi sunuyor. Oysa bu değerlendirme Süleyman Demirel, Tansu Çiller, Muhsin Yazıcıoğlu, Necmettin Erbakan gibi sağcı liderlere aittir. Dergi, "kimsenin kuşkusu yok" derken bu liderleri kastediyor, yani itibar ettiği kamuoyu onların kamuoyudur.

İkinci olarak dergi, 28 Şubat'ın da, tıpkı 27 Mayıs gibi 12 Eylül ve 12 Mart niteliğinde bir hareket olduğunu söylüyor ve ancak "kendini solcu gören bazı çevrelerin" bu "gerçeği" göremediğinden yakınıyor. Sağcılar ise 28 Şubat'ı elbette anlamışlar, aynen ÖDP gibi değerlendirmişlerdir.

Tarihsel Gerçekler Zemininde Durum

27 Mayıs ve 28 Şubat konusundaki bu ÖDP değerlendirmesinin gerçeklik zemininde hiçbir karşılığı yoktur. 12 Mart ve 12 Eylül, 27 Mayıs'ın zıddıdır.

Her iki askeri darbe 27 Mayıs'ın getirdiği Anayasa'yı ortadan kaldırmak için yapılmıştır. Darbeciler, yani Sunay-Tağmaç'lar ve Kenan Evren'ler, bunu açık açık söylemişlerdir.

Esasen görmezden gelmek olanaksızdır, 27 Mayıs, Amerikancı Demokrat Parti'yi biçmişti, 12 Mart ve 12 Eylül solu biçti; 27 Mayıs, özgür düşünceli bir gençlik kuşağının siyaset sahnesine çıkmasını sağlamıştı, 12 Mart ve 12 Eylül özelikle gençlik hareketinin belini kırdı; 27 Mayıs, antiemperyalist halk hareketinin canlanış tarihidir, 12 Mart ve 12 Eylül ise Türkiye'yi Amerika'nın kriz bölgelerine müdahale gücü haline getirdi; 27 Mayıs Saidi Nursi'nin sakalını öpenlerin iktidarını yıkmıştı, 12 Eylül tarikatların önünü açıp Türk-İslam sentezini devletin resmi ideolojisi yaptı; 12 Mart ve 12 Eylül, 27 Mayıs'ın astıklarının heykellerini dikti ve "onların intikamını alıyoruz" naralarıyla Deniz Gezmiş'leri astı.

27 Mayıs'la açılan on yıllık tarih içinde TİP, DİSK ve Dev-Genç vardır, büyük 68 gençlik hareketi vardır, sosyalizmin canlanışı vardır.

En kısa tanımıyla 27 Mayıs, Türkiye'nin yüz küsur yıllık Milli Demokratik Devrim sürecinin, Cumhuriyet Devrimi'nden sonraki en büyük atılımıdır.

28 Şubat'a gelince, Türkiye'nin 12 Mart ve 12 Eylül sürecinden çıkma çabası olarak tanımlanabilir. 28 Şubat MGK kararları özetle, irticanın bir numaralı tehdit olduğunu tespit ederek, "Cumhuriyet Devrimi kanunları uygulansın" demiştir. 28 Şubat'ın devamı olan, 29 Nisan 1997'de açıklanmış Milli Askeri Stratejik Konsept (MASK) ve 31 Ekim 1997 tarihli Milli Güvenlik Siyaset Belgesi ise, irtica konusundaki tespiti tekrarlayarak ırkçı milliyetçiliği ve Fethullah Gülen tarikatçılığını tehdit kapsamı içine almıştır.

Sonuç olarak 28 Şubat'ın hedefleri, solun 50 yıldır uğrunda mücadele ettiği hedeflerdir.

28 Şubat, 12 Mart ve 12 Eylül darbeleriyle pratik zemininde karşılaştırıldığında hemen söylenebilecek olan ise şudur: 12 Eylül TÖB-DER'i, DİSK'i, TİKP'yi kapattı, 28 Şubat Türk-İş'ten, DİSK'ten destek istiyor.

Cumhuriyet Devrimi’nin Karşısında

27 Mayıs ve 28 Şubat’ı reddeden tutum, tutarlı olarak irticayı ve emperyalizmi savunacaktır. Nitekim ÖDP’nin dergisi 28 Şubat’ın yıktığı Refahyol hükümetini savunuyor; Şeriat Partisi Refah’a “ülkenin en büyük partisi” diye sahip çıkıyor; Refah Partisi’nin kapatılmasını eleştiriyor; Cumhuriyet Devrimi’ne karşı suç işleyen Necmettin Erbakan ve Tansu Çiller hakkında açılan davaları doğru bulmuyor. Siyasal pratik zemininde olduğu gibi ideolojik bakımdan da Cumhuriyet Devrimi güçlerinin karşısında ve Batıcı-şeriatçı cephede mevzileniyor.

Neoliberal Sol'un Şeriatla Birleşme Sözlüğü

Her yeni siyasal konumlanışın, kendine uygun kavramlar ürettiğini ve eski kavramları ihtiyacına uygun hale getirip dönüştürdüğünü biliyoruz. Neo-sol, irtica ile ittifak süreci içinde, kendi özel sözlüğünü oluşturdu. Birçok kavramı Batılı emperyalist ideologlardan aynen aktarırken, bazı eski kavramları irtica ile ittifakının gerektirdiği biçimlere soktu. Bu sözlüğün önemli kavramlarını incelemek neo-solun ideolojisini anlamak bakımından yararlı olacaktır.

“Özgürlükçü Laiklik”

Neo-solcu akım, laikliğin başına bir “özgürlükçü” sözcüğü ekledi. ÖDP liderlerinin en çok kullandığı kavramlardan biri. Böylece kendileri, “despotik laiklik”ten ayrılıklarını söylüyorlar.

“Despotik laiklik” bu sözlükte, Mustafa Kemal’in ve Cumhuriyet Devrimi’nin laiklik anlayışının adı oluyor. Neo-sol, Kemalizme, kendi ifadeleriyle, dine müdahale ettiği; “çeşitlilik ve çok kimlikliliği” yani tarikatları ve cemaatleri baskı altına aldığı, tekkeleri, zaviyeleri, Kur’an kurslarını ve diğer dinci örgütleri kapattığı; Öğretimin Birliği Kanunu’nu ve diğer Devrim Kanunları’nı çıkarttığı için karşı çıkıyor.

Neo-solcu akımın bütün bunları savunurken unuttuğu “küçük” bir nokta var, sadece Türkiye’de değil, dünyanın her yerinde laiklik, devrimlerin ürünü olmuş, Hıristiyan veya Müslüman şeriatının ezilmesiyle hayat bulmuştur.

Aslında “özgürlükçü laiklik”, laikliğin zıddıdır. Nitekim neo-solcular, aynı zamanda “sınırsız din ve vicdan özgürlüğü” istiyorlar. Sınırsız din ve vicdan özgürlüğü ise biliyoruz ki, şeriat demektir; sadece şeriat rejiminde vardır.

“Tarikatlara ve Cemaatlere Özgürlük”

Neo-sol, bu sloganı siyasal mücadelesinin başköşesinde tutuyor. ÖDP Başkanı Ufuk Uras, bu yöndeki taleplerini Fethullah Gülen’in Samanyolu TV’de dile getirdi. Zaten, kuruluş günlerinde ÖDP’nin, “Kendini ifade edemeyen dini cemaatlerin partisi olacağı” belirtilmişti. “Özgürlükçü laikliğin” anlamı böylece daha net ortaya çıkıyor. Özgürlük, ortaçağ kurumları için istenmektedir.

“Popüler İslam”

Neo-sol Graham Fuller, Paul Henze gibi CIA ideologlarından çok şey öğrendi. Nitekim “popüler İslam” kavramının mucidi Graham Fuller’lerdir. Amaç, özellikle Fethullahçılığı “demokrasi” kavramının içine yerleştirerek korumak; ulusal devleti yıkmak için tarikatları ve cemaatleri güçlendirmektir.

Neo-solcular ise, tarikatları savunurken, bu kavram sayesinde İslamın siyasi olanına karşı çıkar gibi görünüyorlar. Fethullahçılıkla bu yoldan bağ kuruyorlar; tarikatlara özgürlüğü bu örtü altında istiyorlar.

Oysa siyasi olmayan hiçbir din olmadığı gibi, Fethullahçılık en siyasi İslamdır. Amerika’nın bölge çapındaki hegemonya mücadelesinin ayaklarından biridir.

“Laiklik, Devlet ile Din İşlerinin Ayrılmasıdır”

Neo-solculuk, “Dinin cemaatlere bırakılmasını” bu tanım üzerinden istiyor; “İsteyen istediği yere cami açsın, imam tutsun, Kur’an kursu kursun, cemevi açsın, ne yaparsa yapsın” diyor.

Bu tanımın Adnan Menderes’lerin, Süleyman Demirel’lerin, Turgut Özal’ların laiklik tanımından farkı yoktur. Özeti, din topluma, laiklik devlete! Çünkü gerici düzen sadece şiddet araçlarıyla ayakta tutulamaz, aynı zamanda ideolojik ve kültürel yollarla beyinler egemenlik altına alınmalıdır.

“Sivil Kemalizm”

Neo-sol, Kemalizmin kendisine karşı, “sivil bir Kemalizm” istiyor. Tıpkı, laikliğin kendisine karşı çıkıp “özgürlükçüsünü” araması gibi. Şeriata karşı olmayan bir laikliği Erbakan ve Fethullah Gülen de sonuna kadar savunuyor. Devrimci olmayan Kemalizmi ise dünyada benimsemeyecek gerici yoktur herhalde.

Oysa, hiçbir şekilde sivil olmayacak bir şey varsa o da devrimdir. Devrim, sonuç olarak bir sınıfsal hareketin, silahlı yaptırım gücünü, yani iktidarı ele geçirmesi, sivil olmaktan çıkması demektir.

“Sol Fethullahçılık”

Neo-solun yeni partisi ÖDP, 22 Ocak 1996’da kurulduktan hemen sonra, Genel Başkanı‘nın ağzından programını, “Sol Fethullahçılık yapacağız” diye açıkladı. Böylece Fethullahçılığın sağ olanı yanında, artık sol olanı da beliriyor, dolayısıyla tarikat, mücadelede yeni bir ayak kazanıyordu.

“Ne Şeriat ne darbe”,

“Ne takke ne postal”,

“Ne paşa ne hoca ne koca”.

Neo-sol bu sloganları, 28 Şubat’tan sonra Cumhuriyet Devrimi mevzilerine giren Türk Silahlı Kuvvetleri’ne karşı mücadelesinde üretti. Bunları meydanlarda bağırdı, bildirilerde yazdı, afiş yapıp duvarlara astı.

Neo-sol, görünüşe göre aynı zamanda şeriata da karşı çıkıyordu. Ama irtica cephesi bu tavırlardan hiç rahatsız olmadı; aksine memnun olduklarını her fırsatta belli ettiler; Fethullahçı Zaman başta olmak üzere şeriatçı gazeteler, neo-sola övgü dolu yazılar yayımladılar; şeriatçıların sözcülüğüne soyunan Hasan Celal Güzel, ÖDP’nin bu sloganla yaptığı mitinge destek verdi; Tansu Çiller ise, İstanbul Sultanahmet Meydanı’nda “Ne darbe ne şeriat” sloganıyla bir miting yaptı. Herkes biliyordu ki, neo-solun sloganına “Ne şeriat” veya “Ne takke” ekini yapmasının sebebi, Cumhuriyet Devrimi’nin yeni atağı karşısında sergilemek zorunda kaldığı ikiyüzlülüktür. Kaldı ki, irtica ile mücadele eden kuvvetleri “darbeci” gibi gösterdikten veya “postalcı” diye küçümsedikten sonra cephenin kime karşı kurulduğunu gizlemek mümkün değildir.

“Sakalıma, saçıma, başörtüme, hayatıma dokunma”;

“Tek tipleşmeye hayır, üniversiteye özgürlük”.

Bunlar neo-solun üniversitedeki “türbana özgürlük” eylemlerinde kullandığı sloganlar. İBDA-C ve Hizbullah gibi örgütlerle birlikte atıldı.

Sloganlar, esas olarak “Ne şeriat ne darbe” sloganından türetiliyor ve Cumhuriyet Devrimi’yle mücadele ediyor.

“Militarizme Karşı Mücadele”

Neo-sol, militarizm kavramını, yaşanan devrimci süreçlerden soyutluyor ve genel asker düşmanlığı yapıyor.

Oysa sınıflar üstü bir militarizm tanımı yoktur. Böyle bakıldığında Lenin’in devrim yapan silahlı kuvvetlerini de, Mustafa Kemal’in devrimci ordusunu da, 27 Mayıs hareketi içindeki silahlı güçleri de “militarizm” sepetine koymak mümkündür. Tarihte böyle yapanlar Padişah Vahdettin’lerin yanında yer almışlardır. Amerikan emperyalizminin bölgeye yönelik planlarına karşı koyan ve irticanın üzerine yürüyen bugünkü Ordu’ya karşı savaş açılmaktadır.

“Kurtulamayış Savaşı”

Neo-solcu sözlükte, Türkiye halkının 1920’lerdeki Kurtuluş Savaşı’nın adı, “Kurtulamayış Savaşı”dır. Emperyalizmin yanına geçen neo-sol, emperyalizme karşı dövüşenlere büyük nefret besliyor.

Kemalizm ise, gene bu akıma göre “Türkiye’nin en tutucu ve statükocu ideolojisi”dir. Bu suçlamanın gerekçesi, kendi ifadeleriyle, Kemalizmin “düzen kurmuş” olmasıdır. Düzen kurmayan bir devrim türü varmış gibi.

“Toplumsal Muhalefet” ve “Gökkuşağı Projesi”

Neo-solun toplumsal muhalefeti şu unsurları kapsıyor: Batı’nın güdümündeki İslamcılar, Batıcı Kürt milliyetçileri, gene Batıcı insan hakları mücahitleri ve tabii yeni mandacı liberaller.

Bu “toplumsal muhalefet”, türban eylemleri sırasında İstanbul Beyazıt Meydanı’nda bütün unsurlarıyla birlikte toplumun önüne çıkmıştı. Muhalefet bloğunu, ÖDP’nin kuruluşu sırasında Parti yönetiminde görev alan Helsinki Yurttaşlar Cemiyeti Başkanı Murat Belge, “Çare: Sol liberal cephe” diye tanımlamıştı. ÖDP şimdi bu “toplumsal muhalefet” cephesini Clinton’dan tercüme ederek aldığı ifadeyle “Gökkuşağı Projesi” adı altında savunuyor.

Cephenin hedefini, ÖDP Genel Başkanı 4 Eylül 1998 tarihli KESK Kurultayı’nda, “28 Şubat karşıtı güçlerin yan yana bir direnme hattı oluşturmak zorunda olduklarını” söyleyerek açıkladı. Cephe, irticayı ezmek kararlılığındaki Ordu’ya karşı kuruluyordu; amaç Cumhuriyet Devrimi’nin yeni atağını kırmaktı.

Bu amaç, neo-solla irticayı buluşturan zemini net olarak tanımlıyor. Tahlili tamamlamak için, bu zeminin Türkiye’yi bölüp sömürgeleştirmek isteyen Amerikan emperyalizmi tarafından oluşturulduğunu eklemek gerekiyor.

Bu gerçekler ışığında, neo-solun, artık Batıcı Şer Cephesi’ne demir attığı rahatlıkla söylenebilir.

Hangi Süreçten Geçildi?

Neo-liberal solculuk Türkiye Solu’ndan bir büyük kopuştur.

Sol içinde çok yakın zamana kadar böyle fikirleri savunmak, böyle eylemlere girişmek hiçbir şekilde mümkün değildi. Tam tersine Türkiye solu, siyasi yaşama gözünü emperyalizm ve irticaya karşı mücadele içinde açtı.

Bırakalım irtica ile ittifakı, Refah Partisi’nin ve Fethullahçılığın temsil ettiği irtica, geride kalan 50 yıllık tarih içinde sola karşı örgütlendi; Kahramanmaraş ve Sivas’ta olduğu gibi, sola karşı kitlesel kırımlara girişti. 1960’larda, 1970’lerde, hatta 1980’lerde sol, esas olarak emperyalizme, ortaçağa karşı mücadele ederek sol oldu. 1990’ların ilk yıllarında bile neoliberal sol bu derece açık bir tutum sergileyemiyordu.

Neoliberal sol, Yeni Dünya Düzeni’nin çocuğudur. Emperyalizm, dünya çapında giriştiği saldırısı sırasında kendine solda bu tür bir müttefik üretti.

İnkâr Dönemi

1980 öncesinde Türkiye solunun belli bir kesimi devrim umudunu Sovyetler Birliği'ne bağlamıştı. Dünyaya, kendi ülkesinden değil, oradan bakıyordu. Devrimin, Türkiye halkının eseri olacağını reddediyor, "Uluslararası Sistem" adını verdiği Sovyetler Birliği'nin yardımıyla gerçekleşeceğini savunuyordu.

Bu ideolojik zemin, 12 Eylül askeri darbesinin, bu tür sol üzerindeki etkisini daha yıkıcı hale getirdi. İnkâr dönemi başladı. Devrim iddiası yerini sıradanlığa bıraktı; "Biz kimiz ki, böyle büyük işlere kalkıştık?" cümlesi devrimi bırakanların meyhane sloganı oldu. Daha önemlisi bilimsel sosyalizm üzerine soru işareti kondu. Sosyalizm "eski din" olarak nitelendi. Özellikle 1980'lerin ikinci yarısı boyunca düzenlenen "tartışma süreci" toplantıları sosyalizmden vazgeçme ayinlerine dönüştü.

Sivil Toplumculuk

"Sivil toplumculuğun" emperyalist merkezler tarafından pompalanıp, bu tür sol içinde hızla yayılması, 1980'ler dönemine rastladı. Teorisini, sivil toplum-resmi toplum, sivil ideoloji-resmi ideoloji ayrımı üzerine kuran "sivil toplumculuk", devrimden dönüş için çok elverişli bir kanal açıyordu.

Bu teoriye göre, sivil toplum devlet dışı alanı ve devlet dışı güçleri içeriyordu, resmi toplum ise devletti. Sivil toplum her zaman iyi, resmi toplum, yani devlet ise her zaman kötüydü. Dolayısıyla iktidar mücadelesi, kötülüğe götüren lanetli bir çabaydı.

Artık, Büyük Fransız Devrimi, Türk Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet Devrimi, kısacası bütün devrimler kolayca "despotizm" olarak nitelenip reddedildi. Sol, iktidar mücadelesinden koparılıp iğdiş edildi. Bundan elbette en çok iktidar sahipleri, en başta Amerikan emperyalistleri ve işbirlikçileri memnun oldular. Nasıl olmasınlar ki, her türlü egemenlik imkânı, kansız kavgasız ve bu kadar kolayca kendilerine bırakılıyordu. 30 yıllık tarih içindeki diğerleri gibi yeni sivil toplumcu akımın mensupları da liberalizmle buluşacaktı.

Gorbaçovculuk

1990 başında Sovyetler Birliği'nin çözülüşü, geçmiş dönemde Sovyetçi bir strateji izlemiş kesimler için görülmemiş bir yıkım oldu. Maddi ve örgütsel bakımdan tam anlamıyla boşlukta kaldılar. Ama daha önemlisi, ideolojik olarak çöktüler. Bütün tarihleri bir anda sıfırlanmış, yaptıkları her şeyin yanlış olduğu ortaya çıkmıştı. Bilinçler, sivil toplumculuk tarafından zaten kemirilmişti, şimdi zıddına dönüş başlıyordu. Solun o kesimi, devrimci geçmişe tamamen sünger çekti.

Artık Yeni Dünya Düzeni, neoliberalizmi dünya çapında bütün araçlarıyla yaymaya girişmişti. Liberalizm gerçi tutuculuğun dünya ölçeğindeki temel ideolojisiydi, ama "değişim" sloganıyla ortaya çıkıyordu. Her şey, herkes emperyalizmin çıkarlarına göre değişecekti. Solun o kesimleri, sloganı hemen benimsedi ve gereğini yaptı. "Kapitalizm haklı çıktı" edebiyatı her yeri kapladı. "İşçi sınıfının gericiliği", "işçi iktidarı istemenin tutuculuk olduğu", hepsi arka arkaya keşfedildi.

Türkiye neo-solculuğunun kökünde Sovyetçilik vardı, o alışkanlıkla liberalizme, yani Washington'a da, Moskova üzerinden geçti. Gorbaçov'un ünlü tezlerine yapıştı.

Gorbaçov'a göre; bir, artık emperyalizm geçerli değildi, dünyada ezen ezilen ilişkisi yoktu, söz konusu olan karşılıklı bağımlılıktı, gelişmiş ve gelişmemiş ülkeler el ele vererek ilerleyeceklerdi; iki, sınıf mücadelesi çağı geride kalmıştı, işçi sınıfı tarihe karışıyordu, sınıf mücadelesinin yerini etnik ve dinsel çatışmalar almıştı; üç, devrimler çağı geçmişti, çağımız, bilgi, teknoloji ve iletişim çağıydı; dört, sosyalizm kapitalizmi yıkmayacaktı, sosyalizmin içinde kapitalizm, kapitalizmin içinde ise sosyalizmin unsurları gelişiyordu, bu nedenle iki sistem buluşmaya gidiyordu.

Gorbaçov ve öteki neoliberal ideologlar, bu tür solu teori üretme zahmetinden kurtarmışlardı. Artık ne işçi sınıfı vardı, ne emekçiler, ne öncü parti, ne devrim!

Temel Mesele Emperyalizmi Kavramak

Neoliberal sol, esas olarak emperyalizme karşı mücadeleyi eksen olarak almayan bir solculuktur. Bütün hatalarının kaynağı emperyalizm gerçeğini görmemesidir.

Oysa, dünyanın ezen ve ezilen milletler olarak bölünmesi, emperyalizm çağının temel gerçeğidir. Artık demokrasi de, özgürlük de, insan hakları da emperyalizme karşı mücadeleye bağlıdır, yani bağımsızlık mücadelesinin alt başlıklarıdır. Ne kadar emperyalizme karşı mücadele, o kadar demokrasi, o kadar özgürlük, o kadar insan hakları. Hem Türkiye'nin hem ezilen dünya devrimlerinin hepsinin döne döne kanıtladığı büyük gerçek budur.

Neo-sol ise, "bağımsızlık" sözcüğünü bile sözlüğünden resmen çıkarıp atmıştır. Bağımsızlığa ilişkin her türlü düşünce beyninden silinmiştir. Bu yüzden Türkiye'nin Kurtuluş Savaşı'ndan söz edilince tüyleri diken diken olmakta, Kemalizmi tutucu bir akım olarak görebilmektedir. Neo-solun devrim tanımı, emperyalizme karşı mücadeleden kopuk olarak, Türk devletini yıkma amacıyla sınırlıdır. Emperyalist devletleri devlet olarak değil, Türk devletini yıkmada birleşeceği güçler olarak görmektedir.

Böyle olunca Türk devletine karşı olan her türlü akımla kolayca birleşebilmekte, daha vahimi, emperyalizmin yedek gücü haline gelebilmektedir. Neo-sol, irtica ile böyle bir "devlet karşıtlığı" temelinde ittifak yaptığını açıkça ifade etmektedir.

Batıcı Kürt Milliyetçiliği Yoluyla

Neo-solculuğun emperyalizm ve şeriat saflarına sürüklenmesinde önemli bir ideolojik etken, Batıcı Kürt milliyetçiliğidir.

Batıcı Kürt milliyetçiliği "Kürdistan sömürgedir" diyerek, Türkiye, Suriye, İran ve Irak'ı "sömürgeci faşist" ilan etti ve Kürt milli meselesini emperyalizme karşı mücadeleden kopardı. Batılılaşma kanalına bu yoldan girdi. Bu teoriyi savunanlardan bazıları, Amerika ve İsrail'i Kürtlerin doğal müttefiki ilan ettiler. Böyle olunca sosyalizmden kopmak ve ezilen halklarla ittifak olanaklarını yitirmek kaçınılmazdı. Batıcı Kürt milliyetçiliğinin kendisi neo-solcu karakter kazanmıştı.

Artık çözüm Batı başkentlerinde aranacak; oralarda neo-solcuların da katıldığı "barış" konferansları düzenlenecek, "parlamento" oluşturulup, ülke ülke dolaştırılacak; Washington'a, Paris'e, Bonn'a, NATO karargâhına, Kürt sorununa müdahale çağrıları yapılacaktı. Gene aynı yaklaşımın sonucu, 1994 Temmuz'unda Berlin'de yapıldığı gibi "Kürdistan Sorunu ve İslami Çözüm" toplantıları düzenlenecekti. Sorunun, emperyalizmle birleşip Türk devletini yıkarak çözüleceği düşüncesi Batıcı Kürt milliyetçiliğini her zeminde irtica ile yan yana getiriyordu.

Aynı zemindeki neo-sol, Batıcı Kürt milliyetçiliğinde doğal müttefikini buldu.

Batıcı İnsan Haklarcılık

Emperyalizme karşı mücadeleden kopuk insan hakları savunuculuğu, en sonunda emperyalist merkezlerin güdümüne girmekten kurtulamaz. Nitekim, bu tür insan haklarcılık, emperyalizmin neo-solu avlama yollarından biri oldu.

Dünyanın hiçbir yerine insan hakları ve demokrasi götürmemiş, tam tersine, beş kıtanın her yerinde demokrasi ve insan haklarının celladı olan emperyalizm, neo-sol sayesinde insan hakları şampiyonu gibi ortaya çıkabildi. Hem propagandasını yaptı, hem bu tür sol kuvvetleri Türkiye'ye karşı kullandı.

Emperyalist odaklar, kurdukları Helsinki Yurttaşlar Derneği gibi sözde sivil örgütler ve çeşitli vakıflar eliyle Türkiye'deki neo-solcu insan haklarcıları, para dahil her türlü olanakla desteklediler. Bugün Türkiye'deki bu tür bazı dernekler bürolarının kirasını bile oralardan aldıkları paralarla ödemektedirler.

Batıcı insan haklarcılık, sadece ideolojik sebeplerle değil, emperyalizm üzerinden de irtica cephesiyle buluştu.

Sosyal Demokrasi

Neo-solcu yönelişin sosyal demokrat akım içinde de etkili olduğu bir gerçektir. Nitekim bu akım, uzunca bir süredir, "demokrasi", "özgürlük" ve "katılım" gibi kavramları söyleminin başköşesine oturtuyor, ama emperyalizme karşı bir mücadele perspektifinden çok uzak. Sosyal demokrasi bu tavrı üstelik kendi tarihinden koparak alıyor.

"Serbest piyasacılığın" 1980'lerde dünya ölçeğinde gerçekleştirdiği atak, sosyal demokrasiyi de büyük ölçüde etkiledi. Sosyal demokrat partileri özelleştirmecilerle birleştiren politikaların kökünde bu ideolojik dönüşüm vardır.

Sosyal demokrasinin ülkemizdeki serüveni emperyalizme karşı tavırsızlığın demokratlığı da yiyip bitirdiğini gösteriyor. Nitekim süreç irtica karşısında sosyal demokrasinin kendinden beklenen direnci göstermek şöyle dursun, Ordu'nun çok gerisinde kaldığını; hatta Fethullahçılığı meşrulaştıran tutumlara yönelebildiğini göstermektedir.

Graham Fuller'in Yönetiminde

Batı güdümüne girmiş irtica ile neo-sol arasındaki ilişkide Graham Fuller'in rolü ve konumu son derece önemlidir.

CIA'nın en tepesindeki beş kişiden biriyken emekli olup Pentagon'a bağlı Strateji Üretme Merkezi Rand Corperation'un başına geçen Fuller, neo-sol ve Batı güdümündeki irtica üzerinde büyük etkiye sahiptir. Adeta her iki akımı kendi yönetiminde birleştirmiştir. Neo-solun ve şeriatın ortaklaşa savunduğu, "Kemalizm öldü, Türkiye'ye ılımlı İslam lazım" türünden görüşlerin ve Türk Silahlı Kuvvetleri'ne karşı eleştirilerin üreticisi ve yayıcısıdır.

Yani Fuller bu kesimlerin öncelikle fikir babasıdır. Fikirlerini yayarken neoliberal ve neo-solcu köşe yazarlarını, gazeteleri ve televizyonları kullanır.

Fuller, temsil ettiği siyasal gücü, neo-solun ve irticanın arkasına koymuştur. Son olarak Fazilet Partisi'nin yönetimindeki Diyarbakır ve Pendik belediyeleri tarafından düzenlenen toplantıların başkonuğu olarak Türkiye'deydi; faaliyeti Genelkurmay tarafından "rahatsız edici" bulundu. Graham Fuller'in Türkiye'de vakıf adı altında örgütlenmiş bazı neo-solcu ve şeriatçı odakları bizzat yönettiğini, onlara raporlar hazırlattığını, buna karşılık onları parayla desteklediğini biliyoruz.

İstihbaratçı Olarak

Tabii Graham Fuller esas olarak önemli bir istihbaratçıdır ve bu tür ilişkilerini mesleği doğrultusunda kullandığı bilinmektedir. Emperyalizmi arkasına alarak Cumhuriyet Devrimi'yle hesaplaşmaya girişen akımların ajan ruhu edinmeleri ise kaçınılmazdır. Sadece Fuller değil, Amerika'nın çeşitli düzeydeki yetkilileri ve elçilik mensupları, bazı neo-solcu örgütleri ve liderlerini bu amaçla kullanmaktadırlar.

Amerikan Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Strobe Talbott'un Nisan 1995'te Amerikan Elçilik Evi'nde düzenlediği ve İnsan Hakları Derneği Başkanı Akın Birdal, Murat Belge, Prof. Doğu Ergil'in de katıldığı, kamuoyundan gizli "bilgi alışverişi" toplantısı bu tür ilişkilere iyi bir örnektir.

Özetle, neo-sol ve irtica arasındaki ilişki bir ideolojik ve siyasal zemine sahiptir, ama aynı zamanda, emperyalist merkezler tarafından örgütlenmektedir. İşin merkezinde ve başında doğrudan doğruya Washington vardır.

Sonuç

Türkiye yeniden Sevr tehdidiyle karşı karşıya. Amerika Kuzey Irak'ta kukla bir Kürt devleti kurmaya kararlı. Bu girişimin Sevr planının parçası olduğu açık. Amerika'nın Ortadoğu siyasetine bağlı olarak, irtica palazlandırılıp kışkırtılıyor. Dünya çapında iflas eden Yeni Dünya Düzeni, Türkiye'de işçi sınıfı başta olmak üzere gittikçe daha geniş halk kitlelerini karşısında buluyor. Özelleştirmenin yağma demek olduğu artık biliniyor. Türk Silahlı Kuvvetleri, 1996 sonbaharından bu yana, 50 yıllık konumlanışını değiştirerek, Cumhuriyet Devrimi mevzilerine girdi.

Kısacası emperyalizmle Türkiye arasındaki çelişme sertleşiyor ve saflar netleşiyor. Emperyalizmin güdümünde irtica ile ittifak eden neo-solun kaderi, bu koşullarda Türkiye'nin kaderinden kopmuştur. Türkiye'nin yeniden ortaçağa teslim olması ise hiç düşünülemez.

Bugünkü koşullarda neo-solculuğun herhangi bir gelişme ve Türkiye'yi etkileme şansının bulunmadığı görülüyor. Bu ideolojide ve tutumda ısrar eden kuvvetler, Türkiye'nin tamamını karşılarında bulacaklardır. İrtica ile birleşen, irticanın yanında ezilmekten kurtulamayacaktır.

KURTULUŞ SAVAŞI’NDA İRTİCA, EMPERYALİST İŞBİRLİKÇİLİĞİDİR

Zeki Sarıhan

Öğretmen Dünyası Dergisi Yazı İşleri Müdürü

Kurtuluş Savaşı yıllarında ulusal bağımsızlık hareketine karşı duran her hareket, ister laik görünümlü, ister dinci olsun, “mürteci”, yani gerici sayılmıştır.

Kurtuluş Savaşı’nda dinciler ya da laikler biçiminde bir cepheleşme olmamıştır. Saflaşma, ulusal güçler ve emperyalizmin hizmetinde güçler biçiminde olmuştur. Bu dönemde din, zaman zaman ulusal kurtuluşun yardımcı bir unsuru olmuş, zaman zaman da İngilizler ve Saray tarafından Kuvayi Milliye’yi boğmak için kullanılmıştır. İkinci Meşrutiyet’te ortaya çıkmış İslamcı akım mensuplarının bu dönemde ikiye ayrıldığını görüyoruz. Mehmet Âkif-Eşref Edip ekibinin yönetimindeki Sebilürreşat çevresi Kurtuluş Hareketi’nin bir parçası olmuş iken, Şeyhülislam Mustafa Sabri ve ekibi, İngilizlerin hizmetinde bir rol oynamışlardır. Bu dönemde, hem İngilizlerin, hem Ankara’nın İslam Kongresi (Hilafet Şûrası) toplama gibi çabaları görülmektedir. Ankara, İslam ülkelerini İngilizlere karşı kışkırtır ve onların Anadolu hareketine yardımlarını sağlamaya çalışırken, İngilizler İslam ülkelerini Anadolu hareketine karşı kullanmaya çalışmışlardır. Kral Faysal gibi bazı Arap şeyhlerini kendi yanlarına çekmeyi başarmışlarsa da Hindistan Müslümanları, Anadolu hareketini tutmuşlar ve Hindistan’ın bağımsızlığı için de çeşitli eylemlere girişmişlerdir.

Bu bildiride, Kurtuluş Savaşı’nda irticayı bütün boyutlarıyla ele almak mümkün olmayacaktır. Bunun yerine, tiplemelere gidilerek İngilizlerle bağlantılı bir dernek, bir şeyhülislam, bir askeri kuvvet ele alınacak ve propagandaya üç örnek verilecektir.

İngilizci Bir Sarıklı'nın Kuruluşu: İngiliz Muhipler Cemiyeti

Kurtuluş Savaşı'nda Hürriyet ve İtilaf Partisi ile birlikte anılan, onunla aynı amacı taşıyan, kadroları aynı çevrelerden derlenmiş ve bir İngiliz himayesi için kurulduğunu açıkça bildiren kuruluş "Türkiye'de İngiliz Muhipleri Cemiyeti"ydi.

İstanbul'da hangi ülke mandasının kabul edileceğinin tartışıldığı günlerde, doğrudan doğruya "İngiliz parasıyla, İngiliz kontrolü altında, İngiliz politikasının savunuculuğunu üstlenmiş" kişilere kurdurulmuştur.[1] Cemiyet'in, beyannamesinde açıkladığı amacı, İngiltere ile Osmanlı devleti arasındaki eski "dostluğun" yeniden kurulmasıdır. Buna gerekçe olarak İngiliz İmparatorluğu'nun idaresi altında milyonlarca Müslümanın yaşadığı gösterilmektedir. İngiliz Muhipler Cemiyeti'nin başkanının bir "molla" olması anlamlıdır. Danıştay eski başkanlarından, Adliye Müsteşarı Sait Molla, İstanbul basınında sık sık sarıklı resmiyle boy gösterirdi.

Sait Molla'nın İngilizlerle münasebetlerinde aracılık eden Rahip Frew da İngiliz Gizli İstihbaratı'na mensup bir casustu. Sait Molla'nın Frew'ya yazdığı mektuplar, Kuvayi Milliyeciler tarafından ele geçirilmiş ve Nutuk'ta da yer almıştır. Bu mektuplarda derneğin Anadolu'daki karşıdevrimci hareketlerle ilişkisini anlatan ve bunun için İngiliz finansmanından söz eden kısımlar vardır:

11 Ekim 1919 tarihli ilk mektupta, "Verilen iki bin lirayı Adapazarı'nda Hikmet Bey'e gönderdim. Oradaki işlerimiz pek yolunda gidiyor. Birkaç gün sonra faydalı neticelerini elde edeceğiz" denilmektedir. Aynı mektuba konulan notta "Karacay ile Bozkır'dan henüz haber alamadık" denmektedir. 18/19 Ekim 1919 tarihli ikinci mektupta, "Hikmet Bey paraları almış. Biraz daha para istiyor" deniliyor. "Karacabey'de N.B.D'ye gönderilen bin iki yüz lira vasıl olmuştur. Haraket edeceklerdir" diye ekleniyor.

Sait Molla, 23/24 Ekim 1919 tarihli Altıncı Mektup'ta adamları aracılığı ile Anadolu'da nasıl çalıştıklarını şöyle anlatıyor:

“Ankara’dan N.B.D 295/2’den kurye ile gelen 20 Ekim 1919 tarihli mektupta K.D.S 93/1, talimatımız veçhile orada bırakılarak kendisi Kayseri’ye hareket etmiştir. Talimatın tasdikli suretini de Galip Bey’e gönderdiğini bildiriyor. Evvelki tahsisatın sarfolunmasından yeniden tahsisat istiyor. Gizli teşkilatın genişlediğine ve şer reislerinden yakasını kurtaran muhiplerimizin şimdilik köylerde kalmak şartıyle el altından işe başladıklarını müjdeleyen ve ustaca düzenlenmiş son tertiplerinizin sonuç vereceğini beyan ediyor. M.K.B, fasih (etkili) Türkçesi sayesinde mühim rol çeviriyormuş. Hele hocalığına diyecek yok diyor. Yeni tahsisatın gelmesini beklemek üzere kurya 4.R burada alıkonulmuştur.”

24 Ekim 1919 tarihli mektupta, “Sivas vakasını nasıl buldunuz? Biraz düzensiz ama yavaş yavaş düzelecek” denilmektedir. Sivas olayı dediği, o sırada Mustafa Kemal Paşa, Salih Paşa ile Amasya’da görüşürken Şeyh Recep adında birinin Kuvayi Milliye aleyhine Sivas’ta bir kısım eşrafı da yanına alıp Padişah’a telgraf çekme olayıdır. Aynı mektupta Sait Molla, N.B.S 495/1 olarak kodladığı kişinin Konya’ya önem verilmesini istediğini naklediyor. 26 Ekim 1919 tarihli mektupta da Sait Molla’nın Frew’nun talimati gereğince Mustafa Sabri, Hamdi ve Vasfi efendilerle görüştüğü, olurlarını aldığı belirtilerek “Mahallelerde propagandalar başladı. İcap edenleri elde edecekler, bol para tevzi suretiyle kamuoyunu teşettüte (dağıtmaya) çalışacaklardır” deniliyor.[2]

İngiliz dostlarının şeriatı nasıl kullandıklarına ilişkin Edirne Kongresi üyelerinden Dr. Rıfat Osman Bey şöyle anlatıyor:

“Bunların faal azalarından olup her sözün başında bir ayet ve hadis okuyan hocalar, dedeler ve bendeler de cühela ve avam kitlelerini zehirlemek için yarışa çıkmışlardı. Bunların içinde kazaskerlik hatta şeyhülislamlık tevcihatı vaadini almışlara bile rastlanıyordu. Palasını rastgele bir taşta bileyen asker bozuntuları, bildiklere ayet ve hadislere üç beş daha ilave eder etmez etrafa, cihada çıkıyorlardı.”[3]

İngiliz Muhipler Cemiyeti ve Hürriyet ve İtilaf Partisi ile bağlantılı olduğu anlaşılan Bozkır ayaklanmalarının ilki, 27 Eylül 1919, ikincisi 20 Ekim 1919’da başlamıştır. Ayaklanmanın kışkırtıcıları, Âyan üyesi, o dönemin sarıklı mürtecilerinden Zeynelabidin Efendi ve Konya eski Valisi Cemal Bey’dir. Ayaklanmada elebaşılık edenlerin çoğu “Hoca” unvanını

taşımaktadır: Hoca Abdullah, Hoca Sabit, Hoca Abdülhalim, Hacı Osman, Hoca Talat, Hacı Hasan, Hacı Hüseyin, Hacı Halil, Hoca Mehmet, Şeyh Ali…[4]

Molla'nın İngilizce Eğitim ve Din Aşkı

Günümüzün Fetullahçıları gibi İngiliz Muhipleri Cemiyeti de İngilizce eğitime meraklıdır. Cemiyet'in Kadıköy Şubesi'nin Dersaadet gazetesinde şöyle bir ilanı yayımlandı:

"İngiliz dilinin yayılması ve umumileştirilmesi için Kadıköyü'nde eski Alman Mektebi bınasında bir İngiliz Koleji açılacaktır. Mektep, İngiliz muallim ve muallimeleri tarafından yönetilecektir. Dil öğrenmek isteyen hanım ve beyler için haftada üç gün ayrıca dersler düzenlenecektir. Kayıt ücretinin her keseye elverişle olabilmesine gayret edilecektir..."[5]

İngiliz Muhipleri Cemiyeti'nin, 23 Ağustos 1920 tarihinde yaptığı bir toplantıda, alınan üç karardan birincisi, İngilizce öğretiminin mekteplerde kabulü, Galatasaray Sultanisi derecesinde bir mekteb-i sultani teşkili ile İngilizce öğretim yapması ve mekteplerde okutulup din kurallarına aykırı olan kitaplarla, İngiliz düşmanlığını içeren kitapların değiştirilmesi hususlarının hükümete bildirilmesidir.[6]

Adını İngilizlerin Koyduğu Ordu: Kuvayi Muhammediye

Kurtuluş Savaşı'nda Ankara Hükümeti'ni en çok uğraştıran, silahlı kuvvetlerden biri Anzavurun kumandasındaydı.

Anzavur Ahmet, İzmit ve Balıkesir mutasarrıflığında bulunmuş, emekli bir jandarma binbaşısıydı. Memleketi olan Biga'da 25 Ekim 1919'da, Kuvayi Milliye aleyhine faaliyette bulunması için ileri sürüldü.

Anzavur, 28 Ekim 1919 günü Manyas'tan Padişah'a çektiği telde "din için" Mustafa Kemal'e karşı kanının son damlasına kadar çarpışacağını bildiriyordu.[7]

İngiliz Haberalma örgütü İstanbul Kolu'nun 29 Kasım 1919 tarihli raporunda Anzavur' anti-milliyetçi lider olarak adlandırılmaktadır.[8]

Anzavur, 16 Şubat 1920 günü Şah İsmail ve Gavur İmam çetelerine Biga'yı bastırarak ve katliam yaptırarak yeniden ortaya çıktı. Mustafa Kemal, 25 Şubat 1920 tarihli genelgesinde İstanbul'da İngilizlerin gericilik hareketlerini anlatırken Anzavur olayını da bunun örneklerinden biri olarak vermiştir. Mustafa Kemal'in anlattığına göre İngilizler, Boğazlardaki egemenliklerini sağlamak ve Kuvayi Milliye'ye bağlı Anadolu ile İstanbul arasında bir tampon bölge yaratmak amacıyla Hürriyet ve İtilaf ve Nigahbancılarla birleşmiş, bir Cemiyet-i Ahmediye kurulmasına girişilmiştir. Teali-i İslam Cemiyeti de Cemiyet-i Ahmediye'nin teşvikçisidir. "Adıgeçen Cemiyet-i Ahmediye'nin kabul ettiği esaslar, dini bir perde altında halkın taassubundan yararlanarak Kuvayi Milliye'ye karşı cihat ilan etmektir. Bu hareket ve girişimlerde başarılı olduktan sonra bir kongre yaparak İngilizlere arz-ı mashar (dilekçe) verilecek... Hülasa, hazırlanmakta olan irtica hareketinin teşvikçisi İngilizler olup merkez dimağı da İstanbul'dadır." Mustafa Kemal, hareketi idare eden belli başlı kişiler olarak şu isimleri sayıyor: "Kürt Mustafa Paşa, Kiraz Hamdi, Zeynelabidin, Refi Cevat, Ali Kemal, Sadık Bey."[9]

Albay İsmet Bey (İnönü), İstanbul'dan Mustafa Kemal'e gönderdiği telgrafta, İstanbul'da İngilizlerle işbirliği yapan bir dernek kurulduğunu, bunun Ali Rıza Paşa Hükümeti'ni düşürerek Damat Ferit'i iktidara getirme, Kuvayi Milliye'yi ezme, İstanbul'da bir Hilafet Şûrası toplama, Bolşeviklik aleyhine bir fetva alma kararı aldığını ve Anzavur hareketi ile birlikte İngilizlerin hükümeti sıkıştırmasının da bu kararların içinde olduğunu bildirdi.[10] Bu günlerde, İstanbul ve Anadolu basınında Anzavur hakkında çeşitli yazılar da yer almaktadır. Hakimiyeti Milliye, "Anzavur, Derviş Vahdeti gibi yabancılara dayanarak iktidar olmak isteyen bir gericidir" diye yazmaktadır.[11] Aynı günkü İzmir'e Doğru gazetesi, "Sefil emeller ve haince teşebbüsler"i haber vererek Cemiyet-i Ahmediye için "Fesat tertibatı" diyordu.[12]

Anzavur'u ileri süren, aynı zamanda İstanbul'da Damat Ferit Paşa'yı yeniden iktidara getirmeyi amaçlayan örgütlenmenin adı Cemiyet-i Ahmediye diye geçmekteyse de Anzavur, kendi kuvvetleri için Kuvayi Muhammediye adını kullanmaktadır. "Muhammedi Fırkası Kumandanı" unvanını ilk kez, birinci ayaklanmasının sonuna doğru 30 Kasım 1919 günü eşkıya Kara Hasan'a yazdığı mektupta kullanmıştır. Ondan müftüye başvurmasını, "doğru" fetvasını almasını isteyerek "Halifemizin başına toplanarak bunları def edelim. Jandarma subaylarını hemen gebertiniz. Bu konuda Müslümanların birleştiği konusunda Halife'ye telgraf yazdır" diyordu.[13] İkinci ayaklanmasında ise bu adı bütünüyle benimsemiş görünüyor. Yusuf Hikmet Bayur'un yaptığı, Sina Akşin'in de benimsediği ve dünkü konuşmasında aktardığına göre "Muhammedi" sözü çeviri kokmaktadır. Dolayısıyla İngilizlerin etkisini göstermektedir. Çünkü Müslümanlar, kendilerine "Muhammedi" demezler. Bu Hıristiyanların Müslümanlar için kullandığı bir sözdür…[14] "Fırka-i Muhammedi'ye" adını büyük bir ihtimalle İngilizler önermiştir.

Konya'da yayımlanan Öğüt gazetesi ise Anzavur'u "Mehdi ve yalancı peygamber" olarak nitelendiriyordu.[15]

Anzavur'un, İstanbul'da bir hükümet değişikliği için, Anadolu ile az çok uzlaşan Ali Rıza ve ondan sonra kısa bir süre hükümet olan Salih Paşa hükümetlerini devirmek için kullanıldığı, olayların gidişinden ve İngilizce basının yayınlarından da anlaşılmaktadır.

Nihayet Anzavur, bu hizmetlerinin karşılığını görmüş, Damat Ferit Hükümeti tarafından 8 Nisan 1920 günü Paşalığa terfi ettirilerek Balıkesir Mutasarrıflığı'na tayin edilmiştir.[16]

Damat Ferit, İngilizlerden Anzavur İçin Kuvvet İstiyor

Damat Ferit Paşa, Anzavur'u Paşalığa terfi ettirdiği 8 Nisan günü İngiliz Yüksek Komiseri Robeck'le görüşerek Anadolu içlerine Anzavur'dan başka İzmit, Bolu, Trabzon, Kayseri ve Harput taraflarına da bazı kişilerin sevk edileceğini bildirdi; Anzavur için İngilizlerden silah, milliyetçilere karşı yayımlanacak ferman ve fetvaları Anadolu'ya dağıtmak için uçak istedi. Yüksek Komiser, silah isteğini General Milne'e ulaştıracağı, istenilen uçakların durumunu incelettireceği, Anadolu'ya gizli ajanlan göndermeye yardım edeceği sözünü verdi.[17] Üç gün sonra Robeck'le yeniden görüşen Damat Ferit'e Robeck, Hükümet'in yetkisine karşı hâlâ meydan okumaya devam eden milliyetçilerin bastırılmasında sarf edilecek çabalarında yeni hükümetin silahlı işbirliği bir yana, İtilaf devletlerinden her türlü yardımı beklemekte haklı olduğunu ve General Milne'in de bu konuda kendi görüşlerine katıldığını belirtmiştir. Dışişleri Bakanı Lord Curzan, Robeck'in bu tutumunu onaylamaktadır. İngiliz Dışişleri görevlilerinden W.S. Edmonds, Damat Ferit Hükümeti'nin kuracağı kuvvetlerin Kemalistlerle birleşmesi gibi bir tehlikenin var olmasına karşılık, "Türkleri parçalamak amacıyla böyle bir tehlikenin göze alınabileceği"ni bildirmiştir.[18]

Damat Ferit'in yeniden iktidara getirilmesi ve Anzavur olayını, Hakimiyeti Milliye şu cümlelerle yorumluyor:

"İngiltere İslam âlemindeki uyanışı boğmayı planlıyor. Kaleyi içerden fethetmek için bizi iç mücadelenin içinde boğulup mahvolmaya sevketmeyi kurmuştur. Ferit Paşa ve Anzavur gerçeği budur."[19]

Nihayet, Anzavur, 16 Nisan 1920 günü Susurluk'ta üzerine gönderilen Kuvayi Seyyare'ye yenilmiş ve 19 Nisan günü yaralı olarak Bandırma'dan İstanbul'a kaçmıştır. Erzurum'da yayımlanan Albayrak gazetesi, bu olayı "Müjdeler: Halkın galebesi" başlığıyla vermiştir.[20] Damat Ferit'in, İngilizlerin izniyle Anzavur'a göndermeye hazırlandığı silah ve cephane, zamanında kendisine yetiştirilemememiştir. Anzavur hareketi çökmüştür ve Anzavur bir süre kendini toparlayamayacaktır.[21]

Ancak, Hükümet ve İngilizler, Anzavur'u Ankara'ya karşı bir silah olarak kullanmaktan vazgeçmiş değillerdi. Yüksek Komiser Vekili Amiral Webb, Curzon'a gönderdiği 23 Nisan 1920 tarihli telde, Anzavur'a ulaştırılmak üzere Karabiga'ya silah vs. gönderileceğini bildiriyor ve milliyetçilerin Çanakkale'yi tehdit etmelerine göz yumulamayacağı belirtiliyordu.[22] 24 Nisan günü Milli Kuvvetler, Biga'yı Anzavur çetesinden kurtarınca, Anzavur kuvvetleri, Çanakkale yönüne çekilerek İngiliz donanmasının himayesine girmeyi başardı.[23] Aynı gün, Damat Ferit'i Baltalimanı'ndaki köşkünde ziyaret eden Anzavur, ondan talimat alarak İstanbul'dan ayrıldı. Mustafa Kemal ve "avanesini" tepeleyeceğini söyledi.[24]

Su Testisi Su Yolunda Kırılır

İstanbul'un Ankara üzerine Marmara'nın doğusunda yoğun bir saldırıya geçtiği bu günlerde, Ahmet Anzavur, Kuvayi İnzibatiye Komutanı Süleyman Şefik Paşa'nın gizli ödeneğinden 15 bin tüfek ve 2 bin lira alarak İzmit'ten Adapazarı'na hareket etti. Fransızların yarı resmi yayın organı Le Temps, İngiltere'nin Anzavur'a dört bin tüfek, otuz mitralyöz, çok miktarda cephane ve dört top gönderdiğini yazmaktaydı.[25] 10 Mayıs 1920 günü, "Kuvayi Muhammediye Komutanı" unvanını kullanan Anzavur, 500 kişilik kuvvetiyle Adapazarı'nı ele geçirdi.[26] Birkaç çarpışmada Milli Kuvvetler zor günler yaşadılar. Ancak Anzavur da tükenmiş bulunuyordu. 22 Mayıs'ta Damat Ferit'e mektubunda, bundan böyle askeri idare etmesinin mümkün olmadığını bildirdi. Ayağı hayvanın altında kalmış ve ezilmişti... Tedavi için İstanbul'a gidecekti.[27] Anzavur, askeri harekatında başarısızlığa uğramış, artık siyasete soyunmuştu. 31 Mayıs günü, Hürriyet ve İtilaf Fırkası'ndan kopan bir grubun yeni bir parti kurmak için yaptığı toplantıda, Sait Molla ile birlikte hazır bulunuyordu.[28]

İzmir'in işgali Türkiye'nin nasıl silkinip ayağa kalkmasına bir vesile olmuşsa, Ahmet Anzavur hareketinin de böyle bir işlev gördüğü söylenebilir. Hakimiyeti Milliye şöyle yazıyar:

"Artık tereddütsüz söylebiliriz ki, millet katili İstanbul Hükümeti, Yunanistan'ın müttefikidir. Anzavur'un İngilizlerle birlikte Çanakkale'ye çıkması, milletin gözünü açmıştır. Bu mel'un şaki, Halife adına hareket ettiğini ileri sürüyordu. Artık bu maskeyi kullanmaya bile lüzum görmüyor."[29]

İleri gazetesi, Yunanca Predeos gazetesinden naklen, Anzavur'un Bandırma'da bulunan Yunan Başkumandanı tarafından kabul edilmesini istemiş, ancak Paraskevapulos bu görüşmeyi kabul etmemiş.[30] Bir süre sonra Anzavur'un iki silahşörüyle birlikte İzmir'de bir Yunan subayının refakatinde olduğu haberi göze çarpmaktadır.[31]

"Kuvayi Muhammadiye Komutanı" Anzavur'un sonu, "Su testisi su yolunda kırılır" atasözüne uygun düşmektedir. 15 Nisan 1921 günü Biga'da

Rahman adında bir Arnavut tarafından öldürülmüştür. Gazetelerde yer aldığına göre, Anzavur'un adamlarından biri, Rahman'ın karısının ırzına geçmiş…[32] Açıksöz gazetesi onun ölüm haberini verirken "Can cehenneme!" ifadesini kullanmıştır.

Büyük Millet Meclisi'nin açılışından 5 gün önce 18 Nisan günü kurulan Kuvayi İnzibatiye'nin bir adı da Halife Kolordusu'dur. İngilizlerin donattığı bu kolordu, Kuvayi Milliye ile girdiği çarpışmada perişan olmuştur.

"Halife Ordusu", Anadolu'da Milli Mücadele'ye karşı savaşan bazı grupların da kendilerine taktıkları bir addır.

14 Haziran 1920'de Yozgat'ı işgal eden Çapanoğlu Celal, Kılıç Ali'ye gönderdiği mektupta, "Halife Ordusu"nun amacını açıklıyordu: Mustafa Kemal ve yedi arkadaşını yakalamak.

Yıldızeli bölgesinde Padişah'ın bildirilerini halka dağıtan ve ayaklanan Postacı Nazım, kurduğu kuvvete Halife Ordusu adını takmıştı. Ekim 1920'de Konya'da bir ayaklanma çıkaranlar da Yunanlıların "Halife Ordusu" adına Anadolu'ya geldiklerini söylüyorlardı.[33] Temmuz 1920 tarihli Ankara Bidayet Mahkemesi'nin, Damat Ferit, Şeyhülislam Dürrizade Abdullah gibi vatan hainlerinin idam kararında, bunların Ahmet Anzavur gibi birtakım kişileri düşmanlardan sağladığı para ve silahlarla donatarak "Halife Ordusu adı altında toplama ve saldırtma" suçunu işledikleri anlatılmaktadır.[34]

İngilizlerin Emrinde Bir Şeyhülislam: Mustafa Sabri Efendi

Kurtuluş Savaşı yıllarında, bağımsızlık hareketini boğmak için halife ve halifelikten başka şeyhülislamlık da kullanılmıştır.

Tokatlı Mustafa Sabri Efendi bir müderristi, 1908'de Tokat Mebusu oldu. Cemiyet-i İlmiyye-i İslamiye'nin yayın organı Beyan-ül Hak dergisinin başyazarlığını yaptı. Ahali Fırkası, Hürriyet ve İtilaf Fırkası ve Cemiyet-i İttihadiye-i İslamiye'nin kurucuları arasında yer aldı. 1913'te yurtdışına kaçarak Romanya'da kaldı. İngilizlerin İstanbul'a hâkim olmasıyla 1918'de yeniden siyasi hayata atıldı. Dar'ül Hikmet'ül İslamiye'ye üye oldu. 4 Mart 1919'da kurulan ilk, 19 Mayıs 1919'da kurulan İkinci, 21 Temmuz'da

kurulan Üçüncü Damat Ferit Kabinesi'nde yeniden şeyhülislamdı. 3 Haziran 1919'dan başlayarak bir süre Paris Barış Konferansı'na giden Damat Ferit'e başbakanlıkta vekâlet de etti. O koyu bir Hürriyet ve İtilafçıydı. Parti'nin de kurucularındandır. 19 Şubat 1919'da kurulan İskilipli Atıf Hoca, Konyalı Hoca Atıf, Said-i Kürdi gibi gericiler tarafından kurulan ve sonradan adı Teali-i İslam adını alacak olan Cemiyet-i Müderris'in kurucuları arasındaydı.[35]

Ordunun Vazifesi Oruç Tutmaktır...

İzmir'in işgaliyle bütün ülkenin ayağa kalktığı günlerde Şeyhülislam Mustafa Sabri, "Ordunun vazifesi oruç tutmaktır" diyordu.[36] 8 Haziran 1919 günü, İngiliz Askeri Ateşesi Deedes'e, İngilizlerin Mustafa Kemal'in görevine son verilmesi için hükümete yaptıkları müdahaleye teşekkür etti. Hükümet olarak İngilizlerin bu isteğine uyacaklar, Mustafa Kemal'i çağıracaklardı. Mustafa Sabri Efendi, İngiliz Askeri Ateşesi'ne, Mustafa Kemal'in gönderdiği bir raporu gösterdi ve Harbiye Nazırı'nı ona şikâyet etti.[37] Başbakan Vekili olarak 22 Haziran 1919 günü, yani Mustafa Kemal'in Amasya Genelgesi'ni yayımladığı gün, İngiliz Yüksek Komiserliği Baştercümanı Ryan ve Deedes'le Mustafa Kemal'in İstanbul'a dönme konusunu tartıştı. Hükümet olarak onun dönmesi için çalıştıklarını söyledi.[38] İngiliz Yüksek Komiseri Caltroph bir raporunda onu "namuslu" bir kişi olarak tanımlamaktadır.[39] İngilizlerin namuslu adamı, Padişah'ın iradesi olmadan asker toplayan kumandanların görevden alınması ve yargılanması, bağış toplanmasının yasaklanması konusunda aldıkları hükümet kararını başbakan vekili sıfatıyla İçişleri ve Harbiye Bakanlıkları'na 6 Temmuz 1919 günü bildirdi.[40] Mustafa Kemal'in görevden alındığına ilişkin 7-8 Temmuz 1919 günlü kararda Başbakan Vekili sıfatıyla onun imzası vardır.[41]Yunan işgali karşısında sıkışmış olan Hükümet, 11 Temmuz'da kamuoyunun baskısıyla seçim yasasını ele alırken, Mustafa Sabri seçimlere karşı çıktı.[42] Çünkü 1919 seçimleri gibi, bu seçimleri de emperyalizmle mücadele etmek için ayağa kalkmış yurtseverler kazanabilirdi. Koltuk kavgası nedeniyle Hürriyet ve İtilaf Fırkası Başkanı Sadık Bey'le arası açıldığı için, yeni bir işbirlikçi parti kurma girişiminde bulundu. Refik Halit, Zeynel Abidin, Vasfi Efendi gibi İngiliz işbirlikçileriyle yaptığı bu toplantının mekânı Şeyhülislamlık dairesiydi.[43] Alemdar gazetesinin idarehanesinde Refi Cevat'ın

başkanlığında yaptıkları başka bir toplantıda yeni partilerini kurmaya karar verdiler. Mustafa Sabri Efendi, kurucular listesinde birinci sıradaydı. Yanında Ahmet Anzavur, Zeynelabidin Efendi, İçişleri eski Bakanı Mehmet Ali Bey gibi zevat sıralanmış bulunuyordu.[44] 6 Temmuz'da Mutedil Hürriyet ve İtilaf Fırkası adıyla kurulan Parti'nin ilk merkez yöneticilerinin başındaydı.[45] Kuvayi Milliye'nin azılı düşmanı, İngilizci Şeyhülislam, bu hizmetlerinin karşılığını Sivas Kongresi'nin açıldığı gün Padişah'tan nişan alarak gördü. İçişleri Bakanı Adil Bey de onunla birlikte nişan verilenlerdendi.[46] Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi, Bütün Kuvayi Milliye düşmanları gibi hiç kuşkusuz Bolşevizme de düşmandı. Bir İngiliz yüzbaşının isteği üzerine, İslam dininin Bolşevizm aleyhine olduğuna ilişkin bir fetva verdi. 21 Şubat 1920 günü İttihatçıların Bolşeviklerle anlaşmak istediğine ilişkin bir demeci yayımlandı.[47] Çok geçmeden de gazete sayfalarından, Misak-ı Milli'yi kabul eden son Osmanlı Meclisi'nin yurtsever mebuslarına saldırdı. Onları subayların gücüne dayanmakla suçladı. Sonra da subaylara seslendi: "Ey zabitler, size yazıklar olsun. Muazzam bir devlet ve milleti, beş on dinsiz ve vatansız çapulcunun yoluna feda ettiniz!"[48]

Şeyhülislam artık kendisi ve ekibi doğrudan iktidara gelmeliydi. Bunun için 19 Eylül 1920 günü, bir hükümet buhranı yaratmak için 21 Temmuz 1919'dan beri işgal ettiği görevinden istifa etti. Bu amacına ulaşamadı. Çünkü, bir ay kadar sonra görevinden ayrılacak olan Damat Ferit'in yerine Anadolu ile uzlaşma görüntüsü veren Tevfik Paşa Hükümeti kurulacaktı. Kim bilir, doğrudan doğruya İngilizci bir hükümet kurulur ve burada kendisine de görev verirlerdi. Bu nedenle Ankara'ya ve Mustafa Kemal'e küfretmeye devam etti: "Hilafet ve saltanatı parçalamak isteyen, aslı ve nesli gibi meshebi ve meşrebi belli olmayan bir sergerde... Ankara'daki eşkiyalık yuvasından sesini yükseltiyor. Sultan Osmanoğlu'nun makamına geçmek sevdasında bulunuyor. Padişah'ı tehdit ediyor."[49] Vahdet gazetesi, onun sözlerini, Beyoğlu'nda çıkan azınlık gazetelerinin yazdıklarına benzetiyordu.[50]

Her iki kuruluş aynı çevrelerden oluştuğu için Hürriyet ve İtilaf Fırkası içindeki bölünme, çok geçmeden İngiliz Muhipler Cemiyeti'ne de yansıdı. 6 Ekim 1921'de yapılan kongrede, Mustafa Sabri Efendi başkanlığa, Sait Molla ise faal başkanlığa seçildi. Böylece bir molla ve bir şeyhülislam,

İngiliz çıkarları çerçevesinde aynı örgütte yeniden bir araya gelmiş oldular.[51]

Bu sıralarda Yunanlılar, Batı Anadolu’da kuracakları bir devlet için planlar yapmaktadırlar. Padişah çevresinden bazı kişilere kurdurdukları bir Anadolu Cemiyeti ile bu işi gerçekleştireceklerdir. Kukla İyonya devletinin sadrazamı Mustafa Sabri olacaktır.[52]

Nihayet, Ankara’ya gelen haberlere göre 13 Kasım 1922 günü, içlerinde Mustafa Sabri Efendi’nin de bulunduğu 25 “hain”, bir İngiliz gemisine binerek Mısır’a kaçmıştır.[53]

İrticanın Silahı: Yalan

Türkiye devrimcileri, işbirlikçi gericilerin yurtseverler hakkında nasıl yalan uydurduklarını ve bu yalanlar üzerine kışkırtmada bulunduklarını, yakın tarihindeki deneyleriyle de biliyor.

Padişah Hükümeti'nin, Dördüncü Damat Ferit Paşa Hükümeti'nde şeyhülislam olan Dürrizade Abdullah'tan Kuvayi Milliyecilerin öldürülmeleri konusunda aldığı fetva da böyle yalanlara dayanıyordu. 10 Nisan 1920 tarihini taşıyan ve İngiliz uçaklarıyla Anadolu'nun çeşitli yerlerine atılan, gizli ajanlarla elden de gönderilen bu fetva, bir ayete işaret ederek buna göre Kuvayi Milliyecilerin öldürülmelerinin meşru ve farz, bunlarla savaşmanın vacip olduğunu, savaşmaktan kaçınanların büyük günaha gireceklerini, dünyada ve ahirette acıklı azaplara hak kazanacaklarını, savaşırken ölenlerin şehit ve şefaate nail, böyle hareket etmeyenlerin asi ve dince cezalandırılmalarının gerekli olduğunu ileri sürmekteydi. Fetvanın dayandığı yalanlar şunlardı:

"Halifenin idaresi altındaki İslam beldelerinde padişahın emirlerini dinlemeyen bu kişiler şerirdir. Aralarında birleşip kendilerine reisler seçerek halkı hile ve tezvirle kandırmaktadırlar. Görünüşte asker için yiyecek ve eşya almak, ama gerçekte kendileri için mal toplamaktadırlar. Bunu, halkın mallarını yağmalayarak, zulmederek, baskı ve işkence yaparak toplamaktadırlar. Bunun için birtakım yerlere hücum edip oraları yerle bir etmektedirler. İnsanları katletmektedirler…"[54]

Artık işaret verilmişti. Bolu Mutasarrıfı Osman Kadri Bey de 19 Mayıs 1920 günü "Hakiki Müslümanlar"a bir bildiri çıkardı. Bu bildiriye göre, "Vatanı kurtaracağız" diye Anadolu'da Padişah'a isyan bayrağı çekenler, Bolşevik âdetlerine kapılmışlardır. Bolşeviklik, 400 senedir din ve devlet düşmanı olan Moskofların bir adetidir. Bolşeviklik, paranın, malın, erzak ve arazinin ayaktakımı, yersiz, yurtsuz birtakım haydutlar tarafından yağma edilerek bu haylaz, tembel, cani insanlar arasında taksim edilmesidir. Bolşeviklikte hiç kimsenin nikâhlı karısı yoktur. Her kopuk, her kadını istediği gibi kullanır. Çocuklar iki yaşından sonra analarından alınarak umumhanelerde beslenir, anasız, babasız yetiştirilir. Bu âdet, dine de,

geleneklere de aykırı olduğu için Müslüman memleketlerde sökmemektedir. Hiçbir Müslüman, gâvur icadı olan bu âdete uyarak malını, karısını feda edip Rusya'da sokaklar ortasında hayvan gibi yaşayan serserilerce bir hayatı kabul edemez. Kuvayi Milliyeciler, öteden beri haydutluk ve soygunculuğa alışmış kişilerdir, rahat yaşamayı, iyş ve işret rezaletini âdet etmiş birtakım subaylar ile hapishane kaçkınlarıdır. Bir yıldan beri Anadolu'da yakmadık köy, öldürmedik adam bırakmamışlardır. Gece gündüz, işretle, soygunculuk ile karılar, oğlanlar ile vakit geçirmektedirler. Gene de kendilerini tanımayan uzak köyler halkını aldatıp asker toplamaya çalışmaktadırlar.[55]

İstanbul'da ve işgal altındaki bölgelerde, yabancı parasıyla ve desteğiyle yayımlanan besleme basında bu tip yalanlar, değişik biçimlerde, defalarca uydurulup tekrarlandı. İşgal altındaki Eskişehir'de yayımlanmakta olan Hatif gazetesi, 21 Eylül 1921 günkü yayınında, Balıkesir'de yayımlanmakta olan Adalet gazetesinden aktarıyor:

"Ey millet-i İslamiye, geçen seneden beri Yunan Kuvayi İşgaliyesi'nin Anadolu'ya vürudundan bu ana kadar, hanginizin malına, canına, ırzına taarruz edildi? Hâlâ Balkesir'de bulunan Yunan memur-u aliyesi tarafından geçen sene Ramazan-ı Şerif'te, İslam milleti hakkında gösterilen ulvu hamiyet ve muavenet ve insaniyet hangi Müslüman'ın kalbinden çıkar? Kütahya ve Eskişehir'de işbu muharebede haksız mahv ve itlaf edilen cenazelerin kemikleri büyük katil Mustafa Kemal'den intikam diye bağırıyorlar. Lanet bu hain-i vatana, lanet katil, zalim Mustafa Kemal'e!"[56]

Sonuç ve Düşünceler

Kurtuluş Savaşı yıllarında Türkiye siyasetinde temel bölünme, emperyalizmin aleti olanlarla emperyalizme karşı mücadele edenler biçimindedir. O yıllarda devletin din esasına göre idare edilmesini hedefleyen herhangi bir siyasi parti ya da dernek yoktur. Tanzimat'tan beri Osmanlı aydınlarını etkisine almış olan medeniyetçilik, başka türlüsünü imkânsız kılmıştır. Başta bir halife-padişah bulunmasına ve feodal üstyapının bugüne göre çok daha etkili bulunmasına rağmen, şeriatı devlete hâkim kılmak gibi bir çaba yoktur. Bu anlamda bugünkü irtica, Türkiye'nin yeni şartlarının bir ürünüdür. İrtica, yalnız Cumhuriyet'ten değil, Tanzimat'tan beri etkili olan yenileşme hareketlerinden de bir öç alma girişimidir. Halifeliğin kaldırılmasıyla doğan boşluğu doldurma çabasındadır.

Kurtuluş Savaşı yıllarında dinci gericilik, İngilizlerin ve işbirlikçilerinin, iktidar için kullandıkları bir araç olmuştur. Halife, hem Türkiye'deki çoğunluk nüfusa sahip Müslümanları, hem de dünya Müslüman halklarını İngiliz boyunduruğunda tutmak için bir kullanılmıştır. Hürriyet ve İtilaf Fırkası, Mutedil Hürriyet ve İtilaf Fırkası, İngiliz Muhipler Cemiyeti, İlayı Vatan, Tarık-ı Selahiye gibi dönemin kuruluşları, doğrudan doğruya İngilizlerle bağlantılıdır. O dönemde kurulan Askeri Nigehban, Kızıl Hançer gibi diğer bazı kuruluşlar da, güçlü görünmek ve yardım almak için İngilizlere ve onun basit bir aleti durumuna düşmüş olan padişah-halifeye yaklaşmışlardır. Birer şantaj örgütleridir. İngilizci bazı örgütler, Türkiye'de soğuk savaş döneminde halkın uyanışını ve iktidara gelmesini önlemek için kurulan Komünizmle Mücadele Dernekleri'ni, İlim Yayma Cemiyetleri'ni andırmaktadır.

İngilizler, kendi amaçları için çalışan örgütlerin bir kısmının başına sarıklı mollaları, müderrisleri geçirmiş olmakla birlikte, İngilizlerle işbirliği yapanlar bunlarla sınırlı değildir. Dinle hiç ilişiği olmayan, kozmopolit bazı kişiler ve onların oluşturduğu örgütler de aynı amaçlar için kullanılmıştır. Kurtuluş Savaşı, bir laikler-dinciler savaşı değil, içinde çeşitli eğilimleri barındıran bir halk cephesiyle emperyalistler arasında bir kurtuluş savaşıdır. Bugün şeriatçı kesimden, cepheleşmenin laiklerle kendileri arasında veya

Müslümanlar arasında olduğu ileri sürülüyor. Bu, gerçeği gizlemekten ve mücadeleyi saptırmaktan başka bir şey değildir. Yurtseverler, devrimciler bu oyuna gelmemelidir. Asıl cepheleşmenin emperyalizmle bütün ulusal güçler arasında olduğunu anlatmalıdırlar. Buna göre de taktikler belirlemelidirler.

Kurtuluş Savaşı yıllarında Kuvayi Milliye'yi oluşturan ve ona yardım eden pek çok din adamı, müftü, hoca vardır. Hatta, bunların içinde Sebilürreşat dergisi gibi, doğrudan doğruya dinsel bir toplum düzenini amaçlamış olanlar bulunuyordu. Bunlar, o dönemde hiçbir zaman "gerici", "mürteci", "yobaz" gibi sözcüklerle ifade edilmemiş, suçlanmamışlardır. Çünkü, emperyalizmle Türkiye halkı arasındaki temel çelişkide bu kişi ve gruplar Türkiye halkı yanında yer almışlardır. Dönemin İslamcılarından Mehmet Âkif'in kaleme aldığı, içinde dinsel temalar da bulunan İstiklal Marşı'nın o günlerde büyük bir coşkuyla kabul edilmesi ve Cumhuriyet'in de marşı olarak kalmasının nedeni budur. Bir yaratıcıya inanan herkesin yaratıcısı farklıdır. Kiminin yaratıcısı ona, "Zulme boyun eğme! Bağımsızlık için ayaklan, sömürüye karşı çık!" derken, kimisinin Tanrısı zulmün, sömürünün bekçisidir. Antik çağın köle sahiplerinden bir farkları olmayan emperyalistlerin, onlara dayanarak iktidar olmak isteyen halife-padişahın, Damat Ferit'in, Sait Molla'ların, Anzavur Ahmet'lerin, Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi'lerin Tanrısı böyle bir Tanrıdır. Bu bakımdan, bir yaratıcıya inanmak, dindar olmak başlı başına gericiliğin ölçüsü sayılamaz. "İrtica" sözcüğü, emperyalizm çağında, emperyalizm işbirlikçiliğinden ayrılamaz bir kavramdır. Bugünkü Türk İslamcılığı içinde antiemperyalist bir akım yoktur. Bugünkü İslamcılar, halife-padişahın etrafında kuvvet yığmaya çalışan mürteciler gibi, Yeni Dünya Düzeni içinde kendilerine bir yer aramaktadırlar. Dünyanın bir numaralı emperyalisti onları desteklediğini ilan etmektedir. 28 Şubat kararlarının ertesi günü Fethullah'ın ABD'ye kaçması anlamlıdır. O dönemde de, bugün de mürteciler, emperyalizmin sınırsız gücüne inanmakta ve ona dayanırlarsa, ondan onay alırlarsa güçlenebileceklerini düşünmektedirler. Kurtuluş Savaşı'nda yanılmış oldukları ortaya çıkmış, hepsi ihanetlerinin cezasını ya İstiklal Mahkemeleri'nin darağaçlarında can vererek ya da yabancı ülkelerde sürünerek ödemişlerdir. Bugünkülerin sonunun da iyi olmayacağı ortadadır. Türkiye'de şeriatçılar, emperyalizmi hedef almadıkları, hatta onun müttefiki durumuna düştükleri için, bugün ve yakın gelecekte güçleri ne olursa olsun, tarih önünde davayı kaybetmişlerdir.

1950’DEN BUGÜNE ALEVİLERİ İRTİCA CEPHESİNE KATMA ÇABALARI

Dr. Attila Erden

Hacı Bektaş-ı Veli Kültür ve Tanıtma Dernekleri

Genel Başkanı; Ankara Üniversitesi

Sayın konuklar ve geleceğimizin her şeyi sevgili gençler; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamda 1950’lerden bugüne toplumumuz Alevilerini irtica cephesine katma uğraşılarından söz edeceğim. Bu konuyu sağlıklı değerlendirebilmek için öncelikle günümüz toplumlarının ve toplumumuzun kimi niteliklerinden kabaca da olsa bahsetmek isterim.

Gelişmekte olan pek çok ülke gibi bizim de çok önemli kültürel ve ekonomik sorunlarımız bulunmaktadır. Çoğu ülkeler, çeşitli toplumlar, hatta bireyler çağdaş, akılcı düşünebilen bir yapıya ulaşabilmişlerse; onların yaşamındaki sorunların nedenlerini, niçinlerini sağlıklı araştırdıklarını, bilimsel analizler yapabildiklerini gözlemlemekteyiz. Bu analizlere dayanarak onların kendi sorunlarına doğru çözümler üretebildiklerini, gelecek için kapsamlı, verimli tasarımlar yapabildiklerini kolayca görebilmekteyiz. Ne var ki, anamalcı kapitalist sistem günümüzde bilhassa gelişmekte olan ülkelerin kültürel yapılarını, değer yargılarını, hatta bireylerin çeşitli olayları algılayabilme, tahlil etme yetilerini o kadar parçalayıp saptırmışlardır ki, toplum bireylerinin çoğunluğu, içinde yaşadıkları toplumların sorunlarını ve bu sorunların temelinde yatan ana nedenleri bilememekte, çarpıklıkları algılayamamaktadırlar. Kanımca anamalcı kapitalist sistemler günümüzün çok gelişmiş iletişim araçlarıyla, radyo, TV ve renkli basını ile bu işi çok bilinçli bir şekilde yürütmektedirler. Başka bir deyişle, onlar toplumların bilincini, tasarım ve eylemlerini çarpıtarak, birey ve toplumları istedikleri yöne güdüleyebilmekte, sorun ve olguların altındaki ana nedenleri istedikleri boyutta gizleyebilmektedirler.

Anamalcı sömürgenler 19. yüzyıl sonuna kadar ancak silah zoruyla kontrol altına alabildikleri toplumları, artık sadece silah zoruyla kontrol altına alıp onları istedikleri gibi güdüleyemeyeceklerini, yani sömüremeyeceklerini 20. yüzyılın sonuna doğru iyice anlamışlardır. Yaşanan Vietnam olayı Amerika'ya hem ekonomik hem de kültürel açıdan çok pahalıya mal olmuştur. Onun içindir ki, anamalcı kapitalist güçler güdülemek istedikleri toplumları artık silahlı işgal yerine kültür emperyalizmi diyebileceğimiz bir yönlendirme ile güdülemekte ve sömürmektedirler. Bu yolla toplumların var olan kültürel yapılarını felç etmekte, eğitim sistemlerini yıkmakta, Batı'nın kendi ürettiği kavramlarla anlatacak olursak, kitle kültürü güdülemesiyle işgallerini sürdürmektedirler.

Bu yöntemle bireyler kendi toplumlarının ana gerçek yapılarını, sorunlarını ve bu yapılanmayı yönlendiren gerçek nedenleri göremez duruma düşürülmekte, pasifleştirilmekte, kendi çıkarlarıyla çelişkili bir yaşamın esiri olmaktadırlar.

Ne acıdır ki, toplumumuzda bugün için böyle bir yapının oluştuğu kanısında olduğumu söylemek zorundayım. Pek çoğumuz, içinde yaşadığımız toplumu kültürel, ekonomik ve sosyal yapısıyla, değer yargıları ve davranış kalıplarıyla gereğince tanımadığımızı sanmaktayım.

Kısacası, çarpıtılmış bu yaşam sürecinde, pek çoğumuzun vurulmuş prangalardan kurtulup, toplumumuzu yeniden gereğince tanıma, analiz etme olanağına kavuşmasının çok zor olduğunu düşünmekteyim. Zira bu prangaları kıracak olan başta eğitim sistemimiz felç edilmiş durumdadır. Üniversitelerimiz felç edilmiş durumdadır. Medyamız çok büyük boyutlarda anamalcı kapitalist sistemin kontrol ve yönetimindedir. Hâlâ kimi düşünceler ağır suç unsuru olarak hukuk sistemimiz içinde yer almaktadırlar. Bütün bunları ezbere ve kanıtlara dayanmadan söylediğimi sanmayın. Bir iki örnek ile durumu biraz daha açıklamak isterim.

Son on senedir üniversite öğrencilerime sayıları binleri geçen anketler doldurttum. Üniversitenin bir, iki ve üçüncü sınıf olan öğrencilerine zaman zaman ad ve fakülte numaralarını yazmadan yanıtlamalarını istediğim sorular sordum. Soruların birkaçı şöyleydi: "Alevi, Yörük, Dodurga, Bayat, Etni, Etnik grup, Şamanizm kelime veya kavramları hakkında bildiklerinizi yazınız. Veya bunların ne olduklarını birer ikişer cümle ile açıklayınız."

Sonuçlar son derece üzücüydü. Anketlere verilen yanıtlarda, önemli bir çoğunluk, Alevi kelimesinin karşısına, ana bacı tanımadan birbirleriyle cinsel ilişkide bulunan gruplardır diye yazmışlardı.

Yine sokaklara dökülüp sağ veya sol kolları havada, vatan millet mukaddesat diye bağıran koca gençliğin çok büyük kısmı 22 oğuz boyunun en büyüklerinden birkaçının adı olan Dodurga, Avşar, Bayat adlarının karşılarına "bilmiyorum, duymadım" yazmışlardı. "Etni", "etnik grup" kavramları karşısına yazılanlar daha da yürekler acısıydı.

Bu soruları sokaktaki kişilere değil, sosyal bilimlerde eğitim gören üniversite öğrencilerine sordum. Aldığım yanıtlar tek kelimeyle ürkütücüydü diye değerlendirilebilir. Bana göre esas acı netice ise, toplumumuzun her şeyi olan, hem de yüksek tahsil yapan gençlerimizin toplumlarını, kimi olayları, olguları algılama, analiz etme, hatta öğrenme yetilerinin prangaya vurulmuş, adeta köreltilmiş olduğunun anlaşılamamasıdır.

Bundandır ki, dünyamızda çağdaş toplumlarda artık hemen hiç görülmeyen boyutlarda çarpıklıklar, bilimdışı davranışlar, kişi haklarına saldırılar bizim üniversitelerimizde çokça görülmekte ve yaşanmaktadır. Örneğin gençlerimizin, oruç tutmadığı veya onun beğenmediği bir gazeteyi kantine getirdiği, başını örttüğü veya örtmediği için birbirlerine saldırabilmekte, hatta birbirlerini öldürdükleri suçlamaları kulaklarımızı sıkça tırmalamaktadır.

Sanıyorum ki, toplumumuz bireylerinin önemli bir kısmı çoğu olayları, yaşam düzenini, ekonomik yapıyı sağlıklı algılayamamakta, analiz edememekte, bu nedenlerle de sorunlarımıza sağlıklı çözümler getirememekte ve üretememektedirler.

Konuşmacı Sayın İlhan Erdost ne güzel anlattı. Madımak katliamını (Sivas olayını) irdelediğiniz zaman olayın altından neler neler çıkıyor. İnsan şaşırıyor. İşin içinde ne kadar geniş kapsamlı olgu ve yönlendirmelerin bulunduğu gözler önüne seriliyor. Gelin görün ki, o günkü basınımıza göz attığımızda facianın diğer bir boyutu ortaya çıkıyor. Oldukça tanınmış, önemli tirajlara ulaşmış kimi yayın organlarımızda çıkan makale ve yorumlar şöyleydi: "Aziz Nesin Sivas'a gidip halkı tahrik etmeseydi bu

olaylar olmazdı.” Bu yargı insanı ürpertiyor. Konu son derece düşündürücüdür. Binlerce kişiye ulaştırılan kocaman, içi boş, saptırılmış çürük bir değerlendirme. Hem de yönlendirici ve yargılı bir değerlendirme. Unutmamalıyız ki, bu yargı toplumun önemli bir kısmına da mal oluyor.

Benim anneannem vardı. Rahmetli 75 yaşlarındayken bizler üniversitelerimizde, konuşmalarda, özgür düşünce, düşünceye özgürlük diye bağırdığımızda anneannem bana, “Oğlum sen deli misin, senden özgür kim var? Evden çıkıp üç gün sonra geliyorsun, soran eden yok. Bir de özgürlük diye bağırıyorsun” diyordu. O zamanlar yeterince anlamadığımı, anneannemin cahil olduğunu düşünerek konuyu geçiştirdiğimi şimdi iyi anlıyorum. Toplum, olayları sağlıklı algılayamıyor, tahlil edemiyor, olayları değerlendirip vatandaşlık görevini gereğince yerine getiremiyor.

Anamalcı kapitalist sistem bu çarpık yapıyı toplumumuzda oldukça pekiştirdiği gibi, onu istediği yöne de güdüleyebiliyor. Başka örnekler de verebilirim. Ülkemizin kimi kariyer sahipleri makaleler, kitaplar yazıyor ve diyorlar ki: “Karda yürüyen Türklerin kart-kurt seslerinden Türklerin Kürt kolu oluşmuştur. Buna göre Kürtler Türklerin bir küçük koludur.” Bu zihniyet ve birikimle yetişen gençlere etnik grup nedir diye sorduğumuzda doğru yanıt alamayacağımız tabiidir. Yine ne acıdır ki, yayın dünyamız hayali hakikat sunan yayınlarla dolmuştur. Bu çarpık ortam, toplumları güdülemek ve sömürmek istemiyle hareket edenlerce bilinçli olarak oluşturulmuştur. Dünyamızda bir yanda bunlar olurken Batı’nın bir bölümünde ise dili, etnik yapısı, kültürü çok farklı birçok millet bir araya gelerek Avrupa Birliği’ni kurduklarını açıklıyorlar. Ortak parlamento kuruyorlar. Aralarındaki sınırları kaldırmaya çalışıyorlar. Tek para birimine doğru son adımlarını atıyorlar. Aynı Batı bize gelince de, siz çok etnik gruptan oluşmuşsunuz, parçalanın. Ayrı ayrı olun, bunun adı da halkların özgürlüğü olsun diyorlar.

İnsaf edin, biz en az MÖ 7000’lerden bugüne kadar Anadolu potasında hakikaten yüzlerce etnik grup, binlerce kültürel unsur ve farklı kültürler öyle bir kaynaşmışız ki, bugün Anadolu’da herhangi bir bölgeye ait saf bir kültür veya saf bir etnik grup bulmanın mümkün olmadığını canlı bir şekilde yaşıyor ve görüyoruz.

Benim mesleğim antropoloji. Saf bir etnik grubun neredeyse dünya üzerinde bile kalmadığını söyleyebiliriz. Karışım bugün o kadar büyük boyutlara ulaşmıştır ki, onu tanımlamak bile son derece zorlaşmıştır. Dahası antropolojik bilimsel bir kuram olarak ortaya konmuştur ki; hiçbir etnik grubun doğuştan herhangi farklı bir etnik gruba ne özdeksel, ne de tinsel olarak bir üstünlüğü yoktur. Buna rağmen gelişmekte olan ülkelerde ırkçılık, emperyalizm tarafından adeta körüklenmektedir. Kendi toplumumuza gelince, hâlâ eğitim sistemimiz içine bu konuları bilimsel boyutlarda tartışan bilgi ve dokümanlar en alt düzeyde bile sokulamamıştır diyebiliriz.

Gelelim toplumumuzdaki Alevilik konusuna.

Toplumumuzda sanırım Alevilerin dörtte biri kendi Aleviliklerini çağdaş boyutlarda ana yapısıyla tanımlayamamaktadır. Zira yüzyıllardır herkesin kafasında ayrı bir Alevilik oluşturulmaya çalışılmaktadır. Anamalcı kapitalist sistemin toplumumuzda oluşturmaya çalıştığı bu yapı, önemli boyutlarda bir dejenere etme uğraşına dönüşmüştür.

Son 30-40 senedir iktidar erkini elinde bulunduranların da çoğunlukla Alevilik konusunda yanlış uygulamalar ve değerlendirmeler içine düştüklerini net bir şekilde gözlemleyebilmekteyiz.

Anadolu Aleviliği toplumumuz ulusal kültürel yapısı içersinde insancıl, çağdaş, laik, demokrat değerleri yakalamış, bu değerlere de en az 13. yüzyıldan beri Anadolu’da inatla sahip çıkmıştır. Bu Alevi kültürel yapısı, ulusal kültürel yapımızda daima Aydınlanmadan yana taraf olmuş ve onun inatla, bilinçle savunucusu olmuştur. İşte bu Alevi kültürel yapısı günümüzde adeta yıkılmaya, bu koca kültürel yapı kimi güçlerce küçük bir mezhep boyutuna indirilmeye, tamamen pasifize edilmeye çalışılmaktadır. 1950’lerden beri iktidar erkini ellerinde bulunduranların birçoğu da bu yönde gayret göstermektedirler diye düşünüyorum.

Basınımızda yer aldı. Biliyorsunuz yurtdışından dış ülkelere ait gelen raporlar var. Bu raporlardan birinde “Alevileri ya siz Sünnileştirin ya da biz Şiileştirelim” deniyor.

Sevgili dostlar, Anadolu Aleviliği orijinal kültürel bir yapıya sahiptir. Bu kültürel yapının içerisinde çok çeşitli dinsel inançlar, mitolojik unsurlar yer almaktadır.

Örneğin; bu kültürde Asya Şamanizminin önemli boyutlarda izleri bulunmaktadır. Bugün hâlâ Anadolu'da yüzlerce köy, cenazelerini yatağı, yorganı, yastığıyla beraber gömmektedir. Hâlâ koydukları adların başında çiçek, yıldız, çiğdem, akkız gibi isimler yaşamlarında önemli boyutlarda yer tutmaktadır. Yine bugün Anadolu Aleviliğine göz attığımızda, Budizmden, Hıristiyanlıktan, Manizmden, Zerdüştlükten gelme pek çok unsurun bünyesinde yer aldığını görürüz. Yine Anadolu Aleviliğinin belli boyutlarıyla Asya'dan getirdiği bir ana niteliği var ki, bunu hiç kaybetmemiştir. O da, aile yapısındaki anaerkil aile kültürünün izleridir. Alevi kültüründeki kadın erkek ilişkilerinin çağdaş boyutlarda eşitlikçi yapısının altında bu oluşumun temelleri yatmaktadır kanısındayım. Anadolu'da Nusayri diye tanınan, Hatay-İskenderun çevresinde yoğun olarak bulunan Arap Şiiliğinin etkisinde kalan Alevi grup bir boyutuyla ayrı tutulursa, Anadolu Alevilerinin tümü tekeş evliliği sürdürür ve bunu ısrarla korurlar. Erkeklerin ikinci bir hanım alma hakkı yoktur. İkinci hanımı almaya kalkanı veya eşini boşayanı toplum ağır şekilde cezalandırır. Onu toplumdan bir nevi dışlar. Bu yüzden intihar edenlere rastlanmıştır. Bu temel yapı Asya'da bulunan anaerkil aile yapısından kaynaklandığı gibi, Anadolu'daki Kibele tapınmasına kadar giden kültürden de mutlaka etkilenmiştir. Anadolu'ya gelen Oğuz ve Türkmen boylarındaki bu yapı Anadolu'da daha da yeşermiş ve biçimlenmiştir. Ne var ki, iktidar erkini ellerine geçirenlerin bilhassa 14. yüzyıldan itibaren bunları İslamlaştırma baskı ve politikaları onları yıldırmaya çalışarak günümüze kadar gelmiştir. "Anadolu Aleviliği İslamın içindedir; İslamın parçasıdır, İslam dışıdır", tartışma ve çatışmalarının altında hep bu baskıları görmek mümkündür.

Bu kısır tartışmaların ötesinde diyorum ki, Anadolu Aleviliği özgün koca kültürel bir yapıdır. Aile yapısıyla, sosyal organizasyonu sanal akrabalık sistemleriyle ve dahası cem dediğimiz uygulamalarıyla kendi toplum yapısını ve bireylerini devamlı özeleştiriye tabi tutabilen, onları kontrol eden ve yönlendiren özgün biçimiyle yaşayan koca bir kültürel yapıdır. Cemlerde bireyler hiçbir ayrıma tabi tutulmadan hesap veriyorlar. Yaptıkları haksızlık veya yanlışlardan dolayı yargılanıyorlar. Bugün hâlâ pek çok

küçük yerleşim birimlerinde yaşayan uygulamalarda görülen cemlerin açılış gülbenklerinden bir örnek verelim:

“Yakından ıraktan, konu komşudan, hısım akradabadan erinen incinen er gelsin beri gelsin. Ela gözlü pirim gelmiş, işte meydan duyan gelsin.”

Bu açılış ile meydana gelenler toplumun önünde açık bir şekilde yargılanırlar. Barıştırılırlar veya belli cezalarla uyarılırlar. Bu açık bir halk mahkemesi uygulamasıdır. Aynı zamanda Anadolu Aleviliğinin en temel kültürel unsurudur. Ne acıdır ki, bugün toplumumuzda bu koca kültürel yapı, küçük bir mezhep durumuna indirgenerek hapsedilmek, hatta yok edilmek istenmektedir. Öyle ki, mezhepçilikle beraber topluma şekilcilik hâkim kılınacak, bununla da özgürlükçü, aydınlıkçı, her zaman tartışan, neden niçin nasıl sorularını sorarak olay ve olguları analiz eden çağdaş demokratik nitelikler kazanmış koca bir kültürel yapı, dogmalara bağlanarak pasifize edilecektir. Anadolu Alevi kültürü üzerinde oynanan en büyük oyun, en büyük tehlike bence budur. Buna, bilerek veya bilmeyerek pek çok güçler önemli boyutlarda destek vermektedirler kanısındayım.

Size 90 yaşında bir Alevi dedesinin söylediği dörtlüğü söylemek istiyorum. Belki bizi de anlamadıkları için afaroz edecekler çıkabilir. Ama hakikati, Alevi kültüründeki eleştirel yapıyı göstermek zorundayım.

“Yarattık yaradanı

Karıştırdık işimize

Ekmeğimize aşımıza

İş açtık başımıza.”

Ne gariptir, bu deyişlerin söylendiği köye gidiyorsunuz, köyün tam ortasında bir cami, minaresi yok. “Ne oldu dede”, diye soruyorum. “Hoca” diyor yaşlı dedem. “Hiç istemedik, köye zorla bu camiyi yaptılar. Parasını kimin verdiğini bilemiyoruz. Bizi zorla camiye gidenler gitmeyenler diye bölmek ve şekilciliğe zorlamak istiyorlar” diyor.

Kadın erkek diye yaşamlarında farklılık görülmeyen, “Kadınımızı sorma bize, kadınımız erkeğimiz, erkeğimiz kadınımızdır bizim” diyen bu kültürel yapının çocukları laikiz diye bağırdığımız toplum yapımızda zorunlu din derslerine sokularak on yaşındaki çocuklarımızın beyinleri yıkanmaya çalışılıyor. On yaşındaki Alevi çocukları bu din derslerinden çıkıp gelerek annelerinin ellerini öpmek istemiyorlar. Annelerine, erkek elinin kadın eline değmesinin çok günah olduğunu söyleyebiliyorlar.

Bu zorunlu din derslerini verebilecek din uzmanlarının (teologların) toplumumuzda yeterince yetiştirilememiş olmalarının, bu dersleri rastgele kişilere verdirerek küçücük çocuklarımızın beyinlerinin yıkanarak adeta prangaya vurulmasının sonuç ve sorumluluğu sanılandan çok ağırdır. Bu uygulamaları pedagojik, sosyal ve kültürel yönden ve toplumumuzda şimdiden görülmeye başlayan sonuçlarıyla değerlendirirsek, sonucun felaket boyutlarına ulaştığını ibretle görebiliriz.

Yine bu Anadolu Alevi kültürünü içerden yıkmak için toplumumuzda büyük bir tehlikenin daha oluşmaya başladığını şimdilik küçük boyutlarda da olsa görmeye başladık. Bu da Alevi, Bektaşi adını kullanarak kurulan kimi derneklerin, bazı kuruluşların “esas İslam biziz” felsefesiyle mezhepçilik yapan veya yapanlara destek veren kuruluşlar durumuna sürüklenmeleridir. İlgi çekicidir ki, iktidar erkini elinde bulunduranların büyük kısmınca da bunlar açıkça desteklenmektedirler. Anadolu Alevi

Bektaşi kültürüne sahip çıkmak, onu tanımak, araştırmak, tanıtmak yerine mezhepçilik akımlarına ödün vermek son derece düşündürücüdür. Ne var ki, emperyalizmin esas isteği budur. Toplumumuzu ortaçağın karanlık mezhepçilik kavgasına sürüklemek. Oysa Anadolu Alevisinin mezhepçilikle ilgisi yoktur. O, gelişmiş çağdaş değerleri yakalamış, dahası bu değerlerin oluşmasında yüzlerce yıl ötesinden öncülük etmiş bir kültüre sahiptir. O, kadınına binlerce yıldır saygılıdır. O, özgürlükçüdür. Düşünceye saygılıdır. Yüzlerce yıl ötesinden demokrat sosyal bir yapı oluşmuştur. Bu kültürel yapı ve felsefenin öncü ve ulularından olan Hacı Bektaş Veli daha 13. yüzyıldan seslenerek, "Bilimden gitmeyen yolun sonu karanlıktır. Ne ararsan kendinde ara. Hacda Mekke'de arama. Yetmiş iki millete aynı gözle bakmayan bizden değildir" diyor. Bu güzellikler uygulamada da Anadolu Alevi Bektaşi kültürel yapısının temel taşlarını oluşturmuştur.

Sonuç olarak diyorum ki, Anadolu Aleviliği önemli bir kültürel yapıdır. Konuyu çok iyi ve sağlıklı değerlendirip tutum ve davranışlarımızı toplumumuz yararına yönlendirmeliyiz. Diğer yandan anamalcı kapitalizmin olanca gücüyle bu yapıyı yıkmak için üstümüze çullandığını görebilmeliyiz. İktidar erkini elinde bulunduranların çoğu kanaatimce bu durumun farkında değillerdir. Ulusal yapımızdaki bu kültürel oluşum yıkılırsa toplumumuz adeta şeriata teslim olacaktır. Zira eğitim sistemimiz yıkılmıştır. Tevhid-i Tedrisat yasası, yani bilime dayalı ulusal eğitimimiz işlemez duruma getirilmiştir. Bilim ve yeni bilgiler üretecek üniversitelerimizden bilimin şüpheciliği kovulmuş, yerini, belli boyutlarda da olsa dogmalar almıştır. Bir üniversitemizin rektörü Kur'an'ı çözmek için üniversite kurduk diye açılış konuşması yapabilmektedir. Bundandır ki, bilimin tartışılacağı üniversitelerimizde türban adı altında, hem de özgürlük adına dogmalar hâkim kılınmaya çalışılmaktadır. Daha acısı, aydın geçinen nice entelektüelimiz de, sözde özgürlük adına neredeyse dogmaya arka çıkmaktadırlar.

Anadolu Alevi kültürel yapısı dogmaya büyük boyutta kapalı bir Aydınlanmadan, irdelemeden ve bilimden yanadır. İnsanı yücelten, yaşamı, merkeze insanı koyarak değerlendiren bir kültürel yapıdır. Son 40 senedir bu yapıyı yıkmak isteyenlere iktidar erkini elinde bulunduranların çoğundan önemli destekler gelmiştir. Hâlâ da gelmektedir. Laikliğin toplumumuzdaki uygulama boyutları zorunlu din derslerinin oluşum ve uygulanışları,

Diyanet’in işleyiş ve bütçesi, Maraş, Çorum, Sivas olayları iyi tahlil edildiğinde, sekiz yıllık temel eğitime karşı çıkıştaki ana nedenler gereğince analiz edildiklerinde bu yapı bütün çıplaklığıyla ortaya çıkmaktadır.

EĞİTİMDE BATI VE İRTİCA

Mustafa Gazalcı

CHP Parti Meclisi Üyesi; Eğit-Der Genel Başkanı

Oturum Başkanı

Cumhuriyetimizin 75. yılında Aydınlık dergisinin böyle uluslararası bir toplantıyı düzenlemesi kutlamaya değer, kutluyoruz. Ben de izlediğim oturumlardan çok yararlandım. Dilerim bu bölümde de, günün son oturumunda da yararlı bir toplantı olur. Yönetenler de bir iki söz söylüyorlar, aslında konuşmak içimden geliyor. İzninizle çok kısa bir şeyler söylemek istiyorum.

Dün ve bugün konuşmacılar da söylediler. Emperyalizme karşı verilen Ulusal Kurtuluş Savaşımız sonucunda kuruldu Cumhuriyet. Elbette bu Cumhuriyet'in yeni insan tipi, yeni eğitimle olurdu. Osmanlı'nın yarı dinsel eğitim anlayışı, emperyalizme karşı verilen bir savaş sonucunda ortaya çıkan laik Cumhuriyet'in eğitim anlayışı olmadı. Mustafa Kemal daha Kurtuluş Savaşı sırasında Bursa'da, Ankara'da öğretmenlere verdiği söylevde bunu açıkça ortaya koydu. Eğitim, bugüne değin izlenen politikalar arasında, bir ülkenin geri kalmasında ya da gelişmesinde en önemli etmendir diyordu. Ve yeni eğitim politikası Doğu ve Batı etkilerinden uzak, ulusal bir eğitim olacaktır diyordu. Laik eğitim olacaktır, diyordu. Bu programda iki ilke vardı. Bir: Ulusal gereksinimlere yanıt veren bir eğitim politikası. İki: Uluslararası çağdaş insanlığa yanıt veren bir eğitim politikası. Savaş sırasında bunlar dile getirildi ve hemen Cumhuriyet'in kurulmasından dört ay sonra, 3 Mart 1924'te hepinizin bildiği "Öğretim Birliği Yasası" çıktı. Yani Tevhid-i Tedrisat. Öğretimin birleştirilmesi diye de Türkçeye çeviriyoruz; ama yalnız okulların MEB'e bağlanması değildir bu yasayla getirilen. Bir anlayış birliği, bir program birliğidir aynı zamanda amaçlanan. Yani Osmanlı'da sürüp gelen, bir yanda dinsel eğitim anlayışı, bir yanda bilimsel eğitim anlayışı son buluyor. Bütün eğitim bilimsel anlayışa göre olacaktır; dinsel etkiler eğitimden ayrılacaktır. O kadar ki, bu yasa çıktıktan sonra yalnız TC okullarına değil, azınlıkların

kurduğu, yabancıların kurduğu kolejlere de bu buyruk verildi. Henüz devrimci Cumhuriyet'in anlayışına ermemiş olacaklar ki, bu kolejlerdeki dinsel resimler kaldırılmaz; bir kez daha uyarılır. Ve sonra kapatılır. Araya dost ülkelerin elçilikleri girer, ama genç Cumhuriyet yöneticileri ödün vermez. İşte bu anlayış, bilimsel eğitim anlayışı, din etkilerinden uzak, irtica etkilerinden uzak anlayış 1946 yıllarının sonuna kadar devam eder. Devrimler bu anlayışla yapılır. Atılımlar bu anlayışla olur ve Cumhuriyet'in 10. yılı bu coşkuyla kutlanır. Yeni insan tipi bu eğitim anlayışıyla ortaya çıkıyor. Yurtiçinde ve yurtdışında bizi temsil eder. Merdivenin yükselmesidir, gecikmiş bir rönesansı Türkiye'nin yaşamasıdır. Kültür ve eğitim Cumhuriyeti olur. 1946'da Hasan Âli Yücel'in bakanlıktan alınması ve Şemsettin Sirer'in getirilmesiyle merdiven yavaş yavaş inmeye başlar. 1950'den sonra iktidar değişimi bir karşıdevrimdir artık. İmam-hatip liseleri, Kur'an kursları artar. 1980 12 Eylül'ünden sonra doruğa çıkar. Anayasa'da bir ur gibi, zorunlu din dersleri konur. İşte bugün bu oturumda, hem ulusal düzeyde hem de uluslararası düzeyde tekrar Osmanlı'nın ikili eğitimini hortlatan bir yapıyı konuşacağız. Türkiye'de bugün bir din propagandası yalnız camilerde değil, medrese artığı kurslarda değil, tarikatlarda değil; normal okullarda da hem yöneticilerin anlayışı, hem okullarda mescit, hem köşelerde Türk büyüklerini asmadan tutun da başka şeylere kadar etkileri görülür. Hızla yeniden öğretim birliğine sahip çıkmak gerekir anlayış olarak. Dinin bütün etkilerini uzaklaştırmak gerekir. Son yıllarda tabii çağdaş eğitimin çok örnekleri var Türkiye'de, Köy Enstitüleri gibi. Sekiz yıllık kesintisiz eğitim başarısı elde etti toplum. Bütün güçler, dinamik güçler, ordu, demokratik kitle örgütleri, öğretmenler bir mücadele verdi ve bu sonuç elde edildi. Ama kesintisizliği iki gün sonra delindi. 18 Ağustos 1997'de Resmi Gazete'de yayımlandı. İki gün sonra hükümet ortakları 6. sınıftan başlayarak çocukların isterlerse Diyanet'in açtığı Kur'an kurslarına gidebileceğini öngördü ve Kur'an kursları yönetmeliğini değiştirdi. Biz EĞİT-DER olarak onu Danıştay'a götürdük. 8. Daire'den yürütmeyi durdurma kararı aldık, itiraz reddedildi. Diyanet İşleri, 29 Mayıs'ta bir genelge çıkardı: Efendim Danıştay'ın iptal ettiği şu şu maddeler 8., 11. maddeler 15. maddeye göre biz her yaştan insanı, ilköğretim çocukları da dahil, Kur'an kurslarına çağırıyoruz dedi. Maalesef şimdi Başbakan Ağrı'da yaptığı konuşmada Diyanet'in bu genelgesini destekledi. Bütün bu delmelere, bölmelere karşın sekiz yıllık kesintisiz eğitim toplum tarafından tutuldu. İçi daha iyi doldurulmalı, ona göre

yöneticiler atanmalı, ona göre ders kitapları olmalı, ona göre programlar olmalı. İlköğretim, kesinlikle zorunlu eğitimdir, temel eğitimdir; isteyen şöyle yapar isteyen böyle yapmaz değil. Kaldı ki, ders programlarında da o "istemezük" diye camileri üs olarak kullananların seslerine kulak verilerek resim, müzik, beden eğitimi gibi insanı insan eden, gerçekten eğitimin tam amacını gerçekleştiren dersler haftada bir saat tutulurken, din dersleri iki saat zorunlu yapılmıştır. Sekiz yıllık kesintisiz eğitimde halkın verdiği desteğin içini hükümet dolduramadı, bakanlık kadrolarını ona göre yapılandıramadı. Okul müdürlerini, il-ilçe Milli Eğitim müdürlerini ona göre yapamadı. Ders kitaplarını ona göre yazdıramadı. Yazdırdığı kimi dersler de Talim Terbiye'den geri döndü. O rüzgâr, eğitimin öteki alanlarına da belki yansıtılabilirdi. Okul öncesinden üniversiteye, toplumun bütün kesimine kadar. Gerçekten bir yol ayrımı yaşıyor Türkiye son günlerde. Tekrar ulusal, çağdaş, laik bir Cumhuriyet özlemi, ulusal, çağdaş, üretici bir eğitim anlayışı. Dün burda konuşmacılar söyledi; eğitilmemiş toplumlarda ekonomik çöküntülerde irtica boy atıyor, diye. Dokuz milyonu aşkın okuma yazma bilmeyen insan var. 3,5 yılla sınırlı Türkiye'deki insanın eğitim payı. Bunu hem süre olarak uzatmak, hem nitelik olarak artırmak, hem de laik, demokratik yapmak. Eğitim! Ama nasıl bir eğitim! Cumhuriyet'in ta başında konan, 3 Mart'larda çizilen, bize uygun, çağa uygun, ama din etkilerinden, öğelerinden uzak, laik, üretici bir eğitim. Şimdi ben sözü burada kesiyorum ve ilk sözü Gazeteci-Yazar Rafet Ballı arkadaşıma veriyorum. O irticanın kadro merkezleri, imam-hatip liselerini, Kur'an kurslarını ve tarikat yurtlarını bize anlatacak. Buyrun.

İRTİCANIN KADRO MERKEZLERİ: İMAM-HATİPLER, KUR'AN KURSLARI VE TARİKAT YURTLARI

Rafet Ballı

Gazeteci-Yazar, Kanal D

Teşekkür ediyorum. Merhabalar. İki gündür gerçekten konferansımız bir maraton gibi devam ediyor. Yoruldunuz. Son oturumdayız. Mümkün olduğu kadar kısa tutmaya çalışacağım. Eğer becerebilirsem çevirmen arkadaşlar bakımından yavaş konuşmaya gayret edeceğim.

Ben konuşmamda hükümlerden mümkün olduğunca kaçınmaya gayret edeceğim. Olguları sıralamaya çalışacağım. Eğer tartışma bölümünde biraz vakit bulabilirsek orada istenilen bazı bölümleri ayrıca açabiliriz. Bir İlahiyatçı profesörün, TC'de din eğitimi politikasını ikiye ayıran bir değerlendirmesi var. Şimdi konuya geçmeden önce, onu okuyup ardından olguları anlatmaya başlayacağım. Profesörümüzün ismi Cahit Baltacı. Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi. Cumhuriyet dönemindeki eğitimi, birçoğumuzun da burada yeri geldikçe yaptığı gibi ikiye ayırıyor. 1950'ye kadar olan dönemi, 1. dönem, 1950'den sonrasını 2. dönem olarak ayırıyor. Çok enteresan, bana çok enteresan gelen bir yargısı var. Her iki dönemle de ilgili.

Birtakım olguları kendince sıraladıktan sonra, 1. dönemle ilgili, 1950'ye kadar olan dönemle ilgili şöyle diyor: "Anadolu insanının Ortadoğu'daki diğer Osmanlı vatandaşları gibi Avrupalılar'ın esareti altına girmedikleri bir gerçektir. Ancak oralardaki…" Arap ülkelerini kastediyor, "…Ancak oralardaki insanlarımız sömürge eğitimi altında oldukları halde, Anadolu'dakiler kadar manevi değerden mahrum bırakılmadıkları da ayrı bir gerçektir." Yani öyle bir kıyaslama ki bu, Cumhuriyet Türkiye'sindeki insanlar ona göre çok gerekli bir eğitimden mahrum kalıyorlar, fakat ne hikmetse Batılı emperyalistlerin sömürgesi durumundaki Arap ülkeleri onun mahrumiyet olarak nitelediği eğitimden fazlasıyla nasiplerini alıyorlar. Devam ediyor. 1950 sonrası için ise şu yargıda bulunuyor: "Bu devirde"

diyor, 1950 sonrası için; “Türkiye eksiklerini süratle tamamlayarak bugün din eğitimi ve öğretimi konusunda İslam ülkelerinin önüne geçmiştir. Yani şimdi Türkiye’nin özelliklerini sıraladığımız zaman, genellikle tek Müslüman laik ülke diye bir sıfat ekleriz başına; tek Müslüman laik ülke diğer bütün Müslüman ülkelere göre din eğitiminde 1. sırada. Bunu İlahiyatçı bir öğretim üyesi söylüyor.

Şimdi bana göre pek haksız değil. Bir tablo sergilemek istiyorum, çok kaba hatlarıyla. 1997 rakamlarıyla vermek zorundayım. 1998 sağlıklı rakamları yok elimde. Kıyaslama olarak ilkokullarla Kur’an kurslarını, ortaokul ve normal liselerle de imam-hatipleri kıyaslamak istiyorum. Ortaokullarda yaklaşık 1997 rakamlarıyla 8,2 milyon-8,3 milyon civarında öğrenci okuyor. Diyanet’e bağlı yaklaşık yedi bin Kur’an kursunda 200 000 kadarı sürekli, yani yaz-kış, daha doğrusu bildiğimiz okullar gibi; 1 700 000 kadarı da yaz Kur’an kurslarında olmak üzere 2 000 000 çocuğumuz –gencimiz diyemiyorum– öğrenim görüyor. Bu rakamlar Diyanet İşleri Başkanı’nın resmi rakamlarıdır. Yani 8,3 milyonla 2 milyonu toplam kıyasladığımız zaman 10 ile 15 yaş arasındaki çocuklarımızın dörtte biri belirli bir tarzda eğitim görmekte, bu bir. Buna ortaokul, lise meslek ve bütün normal klasik ortaokul ve liseleri de dahil ederek söylüyorum. Orada ise şöyle bir rakam var: Önce ortaokulları almak istiyorum. Normal klasik ortaokullarımızda 1 200 000 civarında öğrenci okuyor. İmam-hatip ortaokullarında 1997 rakamı yine 320 bin civarında öğrenci okuyor. Yani yüzde 27’ye tekabül ediyor bu. Bu şu anlama geliyor: Klasik ortaokul eğitimi gören gençlerimizin neredeyse dörtte biri kadar da gencimiz –çocuğumuz daha doğrusu– imam-hatip ortaokullarında okuyor. Lise kısmını kıyasladığımız zaman, oran biraz ikiye ayırarak veriliyor. Meslek liselerine göre verdiğimizde 775 000 civarında meslek lisesi öğrencisi var. Bunun yanında 197 000 kadar da imam-hatip lisesinde okuyan öğrencimiz var. Burada da dörtte bir. Normal liselerde 1 200 000 öğrenci oluyor. İmam-hatipin lise kısmındaki öğrenci gençleri bununla kıyasladığımız zaman yüzde 16 yapıyor. Yani ortalama şöyle bir sonuç çıkıyor ortaya: Türkiye’de genel olarak ilk eğitim, ilköğretim ve lise çağındaki gençlerimizin dörtte biri bir biçimde çok hızlı, yoğun bir dini eğitimden geçiyor.

Bilmiyorum çok mu fazla kısa yoldan bağlantı kurmak olur. Aşağı yukarı bu da Türkiye’de Refah Partisi’nin yükseldiği oy oranına bir anlamda

tekabül ediyor. Şimdi bu tablodan ne okumak lazım, neyi okumak lazım. İslamcı pencereden baktığımız zaman, bu, işte biraz önceki İlahiyatçı profesörümüzün de ifade ettiği gibi, çok büyük bir başarı. Milli ve manevi değerlerimize bağlı nesiller, kuşaklar yetişiyor. Gayet güzel. Her şey, asayiş berkemâl. Fakat burada şöyle bir durum ortaya çıkıyor. Şimdi bu din eğitimini biraz kabaca koyduktan sonra, alt başlıklarla olaya yaklaştığımız zaman, birtakım iddialar ve gerçekleri koyduğumuzda şu ortaya çıkıyor: İmam-hatip liselerini savunan insanlar, İslamcı kesim diyor ki: "Ne istiyorsunuz kardeşim? Hem dini bütün gençlik yetişiyor, hem de üniversitelere yönelik son derece başarılı bir ortaöğrenim gençliği yetişiyor. Görmüyor musunuz, imam-hatip liseliler –normal kolejlere hariç–, normal liselere ve birçok ortaöğrenim kurumuna göre, yani liseye göre çok daha başarılı oluyorlar üniversiteye girişte. Şimdi imam-hatip gerçeğini savunanların birinci temel iddiaları bu. Bu, uzun yıllardır dile getiriliyordu.

Ben bir yıl kadar önce YÖK'e bir faks çektim. Dedim ki: "Kardeşim şu üniversiteye girişte değişik okulların başarı derecesini bir gönderin. Görelim nedir diye." 94-95-96 yıllarına ilişkin rakamları istemiştim. Onları gönderdiler. Ortaya ilginç bir durum çıkıyor listeyi incelediğimizde. Türkiye'de yaklaşık 20 tür ortaöğrenim kurumu var; Fen Lisesi, Anadolu Liseleri, Meslek Liseleri, Sağlık Lisesi, Ticaret Liseleri, Öğretmen Liseleri gibi. 20 tür okul var. İmam-hatip okullarının burada başarı oranı 15. sırada. Yani öyle iddia edildiği gibi imam-hatipler üniversiteye girişte son derece yüksek bir başarı tutturmuş değiller. 1996 rakamını söylüyorum. Örneğin, 111 000-112 000 imam-hatip kökenli genç müracaat etmiş. Bunlardan yüzde 24'ü bir okulla, yani 26 000 civarındaki bir bölümü bir yükseköğretim programına girebilmiş. Oysa bütün adayların başvurusundaki ortalama başarı düzeyi son derece düşük olan okullar da var, ortalama yüzde 28. Yani genel ortalamanın altında.

İmam-hatip gerçeğiyle ilgili tespit edeceğimiz birinci olgu bu. Peki imam-hatipler üniversiteye giriş yönünde böyle. Dini yönden nasıllar? Yani bunların asli fonksiyonları malum. 1949'larda cenazemizi kaldıracak imam bulamıyoruz gerekçesiyle bu okullar yola çıkmıştı. Din eğitimi olarak, din görevlisi olarak, hoca ya da imam olarak bunların başarı derecesine, onlarla ilgili gerçek olgulara baktım. Orada da şöyle bir durum ortaya çıkıyor: 1981 yılında bir din eğitimi sempozyumu yapılmıştı. Orada o dönemki Diyanet

İşleri Başkanı Mustafa Sayıt Yazıcıoğlu imam-hatiplerden mezun olanlarla ilgili, onların dini yönden vasfıyla ilgili bir tespit yapıyor. Şunları söylüyor: "Diyanet İşleri Başkanlığı'nın sıkıntı çektiği konuların başında vasıflı eleman bulmak olduğunu söylersek ilgili ve yetkililerin buna itiraz etmeyeceklerini zannetmekteyiz. Başkanlıkça gerçekleştirilen ve pek de ağır olmadığını gördüğümüz müftülük, vaizlik imtihanlarında başarı oranının yüzde 17'lerde seyretmesi bizleri düşündürmektedir, ki Diyanet İşleri'nin esas insan malzemesi biliyorsunuz imam-hatip mezunlarından geliyor.

Bu, 1981'deki durum. 1996-1998, bugünkü durum nedir? Bunu da şimdiki Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz 10 Ocak 1996 tarihli İslamcı Yeni Şafak gazetesine değerlendirmiş. Yılmaz burada şöyle diyor: "Her zaman söylediğim gibi. Bu okulların verdiği eğitimde son yıllarda bir seviye düşüklüğü görülüyor. İlk mezunların seviyesiyle şimdiki mezunlar arasında çok büyük farklar var. İlk mezunlar kürsüye çıkıp çok rahat çok güzel vaaz edebiliyor, güzel Kur'an okuyorlardı. Şimdi ders programları müfredatları değişti, meslek derslerine daha ağırlık vermek lazım. Memleketin doktora, mühendise, bilgisayar programcısına olduğu kadar kaliteli imama da ihtiyacı var."

Şimdi dini eğitim kalitesi yönünden de olay bu. Bu imam-hatip tartışmalarında, bir başka olay daha gündeme geldi. Ona ilişkin de birtakım olgulara baktığımızda şöyle bir durum ortaya çıkıyor. İmamlık vazifesinin temel referansı, Müslümanlık dininin temel referansı, temel kitabı Kur'an. Sonuç olarak, imam-hatip mezunlarının ya da imamların bunu tebliğ edebilmek için, buna uygun işlerini görebilmek için Kur'an'ı çok iyi bilmeleri gerekir. Bu konuda enteresan bir araştırma var. Yine Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden Faruk Bayraktar Hoca bir araştırma yapmış. Buna göre, ilahiyat fakültelerine kadar gelen, ordan mezun olan insanların çok büyük bölümü, hayatlarında bir kere Kur'an'ın Türkçesini okumamışlar. Bunu tespit ediyor. Yani yedi yıl imam-hatip lisesini okuyor, ardından dört yıl ilahiyat fakültesini okuyor –ki bunlar çok üst düzeyde müftülük gibi görevler alacaklar, imam-hatip liselerinde öğretmenlik yapacaklar, büyük illerin büyük camilerinde imamlık yapacaklar– bu insanların büyük bir kısmı (yüzde 50'den fazlası) hayatlarında bir kere bile Kur'an'ın Türkçesini okumamışlar. Yani dini vazife böyle yapılıyor. Aynı

şekilde Bayraktar Hoca'nın verdiği bir bilgi var. İstanbul'daki Kur'an kurslarında öğretmenlik yapan öğreticilerle (onlar "öğretici" diye niteliyor) bir anket uygulamış onlara. Orda da öğreticilerin yüzde 57'si hayatlarında bir kere bile olsun Kur'an'ın Türkçesini baştan sona kadar okumamışlar. Böyle bir tabloyla karşı karşıyayız. İmam-hatip tartışmasının sıcak olduğu günlerde şöyle bir tespit yapılıyordu: "Efendim, siz imam-hatipleri kapatıyorsunuz, tek tip insan yetiştireceksiniz. Halbuki böyle dini eğitim de olsun, böyle çok yönlü insanlar olması lazım" falan diye. Doç. Mustafa Öcal diye yine Marmara İlahiyat'tan bir hocanın ilahiyat ve imam-hatip mezunları arasında yaptığı araştırmaya göre, yüzde 70 oranında öğrenciler ders kitaplarının dışında herhangi bir şey okumuyorlar. Yine bu hocamızın yaptığı başka bir araştırmaya göre, imam-hatiplerde ve ilahiyatlarda okuyan öğrencilerin çok önemli bir kısmı zaten dini alanda kalmayı düşünmüyor.

Şimdi zamanım sınırlandı diye ben şöyle bir şey yapmak istiyorum. Konumuz "Batı ve İrtica"ydı. Amerika Türkiye'deki eğitime, yani dini eğitime başlaması olayına nasıl bakıyor konusunda enteresan bir veri var yine. Prof. Howard Reed diye bir isim; 1995 yılında Türkiye'deki imam-hatiplerle ilgili bir rapor hazırlıyor. Bu önemli bir isimdir. 1947'lerden itibaren Türkiye'de MEB'e eğitim danışmanlığı yapan birisidir. Ayrıca Doğru-Yol Genel Başkanı Tansu Çiller başbakanken onun danışmanları arasındaydı. Şimdi 1955 yılında Türkiye'de imam-hatiplerle ilgili yaptığı değerlendirmede Howard Reed'in şöyle bir tespiti var; diyor ki: "Türkiye'deki aydın zümre", laik kesimi kastediyor, "imam-hatipli gençlerin rehberliğine son derece muhtaç oldukları halde maalesef kendilerine pek az ilgi göstermektedir." Birinci tespit bu. İkincisi; imam-hatipleri öylesine övüyor ki, imam-hatipler özel bir okul olsa Howard Reed de buranın halkla ilişkilercisi olsa, burayı pazarlamaya kalksa, ancak bu kadar övücü sözler söyleyebilir: "İmam-hatip okullarının pek çok ümit verici vasıfları bulunmaktadır. Bu ümit verici hallerin birincisi istisnasız bütün talebelerin bu okullara kendi istekleriyle ve hakikaten İslamı öğrenmek için gelmiş olmalarıdır. Bu maksatla birçok güçlüğe göğüs gerip fedakârlıklarda bulunmakta ve hummalı bir şekilde çalışmaktadırlar. İkincisi, imam-hatip talebelerinin çok disiplinli ve diğer okul öğrencilerine nispeten çok daha terbiyeli olduklarını belirtmek isterim."

Şimdi aslında söyleyeceğimiz çok şey var, ama ben vaktimizi aşmamaya dikkat edeceğim. İmam-hatiplerin İslamcı kesim için ne ifade ettiğini, İslamcı kesimin önemli isimlerinden Hayrettin Karaman –kendisi imam-hatip kökenlidir, aynı zamanda hem tarikatların hem de İslamcı aydın kesimin itibar ettiği bir isimdir– şöyle özetliyor: "Artık imam-hatiplerle birlikte imam-hatip nesliyle, imam-hatip zihniyetiyle birlikte yaşamaya kendinizi alıştırın. Bu salonları, o makamları onlara bırakmak size ağır gelmesin ha. Ticari lokmanın birazını bu imam-hatipli neslin ya da zihniyetin alması, biraz da onların yararlanması size ağır gelmesin. Adliyede, askeriyede, emniyette imam-hatip çıkışlı çocuklarımızın yer alması size ağır gelmesin. Buna alışın, buna tahammül edin. Çünkü biz size tahammül ediyoruz. Eğer etmiyorsanız, etmeyecekseniz bilin ki, biz söke söke alacağız. Zaten bugüne kadar elimizi açmadık, sadaka kabul etmedik, sadaka almadık. Söke söke aldık. Bizim çağrımız şöyle küçük bir yumruktu, zayıftı, sıkışmamıştı. Bugün koca bir dağdır."

Yani imam-hatip olayının İslamcı şeriatçı kesim tarafından nereye oturtulduğu konusunda bunu söyleyelim ve çok özür diliyorum, süremi aşmamaya gayret ettim, söyleyecek başka şeylerim de vardı, ama eğer fırsat olursa soru-cevap kısmında hallederiz diye düşünüyorum, teşekkür ediyorum.

Mustafa Gazalcı

Oturum Başkanı

Biz teşekkür ederiz Sayın Ballı. Sorular kısmında sanıyorum biraz daha söyleme olanağı bulunur ve imam-hatipler, Kur'an kursları ve tarikat yurtları konusunu belki birlikte biraz daha açarız. Efendim, şimdi ikinci konuşmacımız, Cezayir'de sorumluluklar yüklenmiş –oranın eski Eğitim Bakanı, şimdi de öğretim üyeliği yapıyor Fransa'da–, Cezayir eğitiminde şeriatçı yapılanma ve terörizm konusunda Prof. Dr. Ahmet Cabbar.

CEZAYİR: MİLLİ EĞİTİM'DE ŞERİATÇI YAPILANMA VE TERÖRİZM

Ahmet Cabbar

Eski Milli Eğitim Bakanı, Öğretim Üyesi, Fransa

Konuşmama başlamadan önce, 1992-1994 yılları arasında Cezayir'in Milli Eğitim Bakanlığı'nı yaptığım sırada edindiğim izlenimlerimi ve ülkemde demokrasi ve cumhuriyeti korumak için mücadele eden Cezayir yurttaşlarının tecrübelerini anlatmak için beni Paris'te bulup bu konferansa davet eden İşçi Partili arkadaşlarıma dostça ve içten teşekkürlerimi iletiyorum.

1962 yılındaki bağımsızlığından beri halk Cezayir'de okulu, yeni bir kimlik bulabilmek, koloni yılları boyunca düzenlemeler yapılmış hafızalarına tekrar kavuşabilmek ve toplumsal ilerleme kaydetmek için bağımsız devletin, bayrağın davası olarak görmeye başladı. Böylece, okul en başından beri toplumsal ilerlemenin bir aracı olarak görüldü. Temmuz 1992'de Cezayir'in Milli Eğitim Bakanlığı'na seçildiğimde Cezayir okullarında 7 milyon öğrenci ve 360 000 öğretmen bulunuyordu. Bugün sadece 35 yıldır bağımsız olan ve milli devletin tüm unsurlarını tamamlamamış 29 milyon nüfuslu Cezayir'de, 8 milyon öğrenci bulunmaktadır.

Cezayir'de okul bir kimlik arayışı ve toplumsal ilerleme aracı olarak görüldüğünden, Cezayir Milli Eğitim'i, 1960'lı yılların sonundan başlayarak, Tek Parti'nin aracı oldu. Size hatırlatırım, Cezayir, demokrasiyi ve sol, sağ, merkez; tüm partileri yasaklayan tek bir parti ile yönetiliyordu. Tek Parti, milli düzene geri dönebilmek ve milli dilin seçilmesi için girilen mücadelelerde okulu, iktidarı elinde tutmak ve sağlamlaştırmak için nasıl bir araç olarak kullanmaya başladı? Yabancı bir dil mi kullanacaktı? Yoksa Arapça mı? Sosyal grupların aralarında girdikleri tartışma ve mücadelelerde, okul siyasi bir malzeme olarak kullanıldı. Okul, aynı zamanda dış müdahalelere tamamen kapalı bir hale geldi. Özellikle üniversitelere kapatıldı. Kültüre kapatıldı. 1960'lı yılların ortalarından sonra

okul, Tek Parti'nin tutucu çizgisini güçlendirmek için bir deney ve siyaset aracı haline geldi. Bu arada, bir kapıda, siyasi kararlarla değil, ideolojik ve kültürel bir çerçevede ağır ağır ilerleyen kişisel teşebbüslerin aracılığıyla köktendincilerin denemelerine açık bırakıldı. İlk başta uygulamaya geçirebilmek açısından birleşik bir stratejisi olmayan köktendinciliği farklı yorumlayan kişisel ideolojik stratejiler vardı. Neden? Çok basit bir nedenden dolayı; çünkü 1970'li yıllarda köktendinciliğin uygulayıcıları farklı ufuklardan gelmişti. Cezayir Devleti Milli Eğitim'in öğretmenlerini Ortadoğu ve Yakındoğu'daki kardeş ülkelerden toplamıştı. Öğretmenler, Mısır, Suriye, Irak ve Filistin'den hiçbir ideolojik ve siyasi görüş kontrolü yapılmadan toplandı. Toplama acilen yapıldı; çünkü, bağımsızlık kazanıldığından beri tüm Cezayirli çocukların okula gidebilmesi için devlet yönetiminin üzerinde toplumsal bir baskı vardı. Bu sebepten dolayı 1962'de 6 yaşından 16 yaşına kadar erkek ve kız çocukları için zorunlu eğitim şartı getirildi. Bu kararlar, Cezayir'in yedi yıl süren bağımsızlık savaşı sırasında alınmış kararlardı.

Cezayir'in bağımsızlık mücadelesi, hızlandırılmış bir siyaset izlenilmesine sebep oldu. İktidar kontrolü için sürdürülen siyasi mücadeleye paralel olarak, öğretmenlerin kalitesine, siyasi ve ideolojik profillerine dikkat etmedik. Tehlikeyi anladığımızdaysa izlenen siyaset öylesine yerine oturmuştu ki, siyaseti değiştirmektense insanlar bu sistemi savunmaya başladılar ve toplumsal destek olmadığından mücadele edemedik. Toplumun yapısı bozulmuştu ve iktidarda hâlâ Tek Parti bulunuyordu. Ortadoğu'dan toplama getirilen öğretmenlerin diploma sahibi bile olmadıklarını gördük. İlköğretim için toplanan ilk öğretmenler, Kur'an okullarından olanlardı. Kur'an okullarında Kur'an ve elyazması bilen, anlayan öğretmenleri bulduk. Kur'an'ı benim gibi öğrenmiş olanlardansanız, hiçbir şey anlamadan da Kur'an'ın öğrenilebileceğini bilirsiniz. Böylece 6 yaşındaki bir çocuğun kapasitesine bile sahip olamadan büyük bir Kur'an okuyucusu olabilirsiniz. İşte problem burada. 18, 19, 20 yaşlarındaki gençleri toplayarak, onlara 2, 3 aylık stajlar yaptırdık ve hadi, şimdi artık öğretmensiniz dedik. Bu toplumsal bir ilerlemeydi de aynı zamanda. Cezayir'in sosyalist yönetimi boyunca genç köylüleri aylık geçimlerinin yüz katını kazanabilecekleri duruma getirdik. Sonuçları devlete patlayacak olan toplumsal bir gelişme. Böylece izlenen bu siyasete büyük bir destek sağlandı. Resmi olarak laik olan ve bakanlıkta

programı açıkça belirtilmiş olan eğitim, ideolojik olarak kontrol edilemeyen öğretmenler tarafından gerçekleştirilmeye başlandı. Öğretmenler de yavaş yavaş sızan köktendinciliğin okutmanı oldular.

Sonuç ne oldu? Sonuç, okul üniversiteye kapatıldı, kültürel mücadeleye, milli ve evrensel kültüre kapatıldı. Okul her gün büyük bir ideolojik çerçeve içine sürüklenen 6,5-8 milyon öğrencinin merkezi oldu. Öğrencilerin çok iyi eğitim gördükleri yüzlerce başka okul daha bulunuyordu aynı zamanda. Bu yapı içerisinde 1980'li ve 1990'lı yıllarda okulun, Cezayir'deki mücadele ikileminin göstergesi olduğunu anlıyorsunuz. Bir yanda milli devletin yapısını tamamlamaya çalışan –demokratik demiyorum– cumhuriyetçi bir toplum, diğer yanda ideolojik planlar ve uluslararası şebekeler aracılığıyla milli devlet yapılandırmasını durdurmak isteyen başka bir toplumsal yaklaşım. 1992'de Cezayir bayrağını selamlamayı, milli marşı söylemeyi yasaklayan öğretmenler vardı. Böylesi bir mücadeleyle bazı insanlar cumhuriyetçi yapılanmayı durdurarak teokratik bir yönetimin başa geçmesini planlıyorlardı.

Bu ana kadar terörden bahsetmedim; çünkü terör stratejik açıdan tarihçilerin gözünde toplumsal bir olgudur. Terör, teokratik bir devlet yapılandırılması ve cumhuriyetçi bir devlet yapılandırılması arasındaki mücadelede, stratejik ve temel öğelerin yanında ikinci planda kalır. Bu sebeplerden dolayı ben Cezayir'deki eğitimden bahsetmeye devam edeceğim. Bugün yaşanan sorunlara rağmen, Cezayir halkı için 6 000 eğitim binasına sahip olmak ve 8 milyon öğrencinin bulunması büyük bir başarıdır. Mücadele ise daha sona ermemiştir. Cumhuriyet ruhu ve Cezayir halkının hafızasının karşısında olan köktendinci ruhunun ortadan kaldırılması için eğitimin içinde reformlar yapılmalıdır. Hafıza, Cezayir'i ve Türkiye dahil tüm Müslüman ülkeleri yakından ilgilendirir.

Cezayir'de eğitimin mücadeleye kattığı pozitif bir yan da vardır. Şeriatı kanser gibi içinde barındırmasına rağmen beş yıldan beri eğitimin günlük faaliyetleri, şeriata karşı Cezayir halkının verdiği mücadelenin örneğidir. Özellikle 1993 ve 1994 senelerinde bir bakan olarak, her sabah okula gidebilmek ve evlerine geri dönebilmek için 5, 6, 7 kilometre yol yürüyen kız ve oğlan çocuklarına tanık oldum. Ülkedeki bunalıma rağmen, Cezayir devleti, polisiyle, ordusuyla, bilgi merkezleriyle, 300 000 öğretmeni ve her

sabah okula giden öğrencileriyle çalışmaktadır. Her sabah, başkent Cezayir'e 600 kilometre uzaklıkta okula giden iki öğrenciyi öldürdük; başkente 200 kilometre uzaklıkta bir öğretmeni öldürdük; bir okula bomba koyduk ve okulu yaktık diye notlar alıyordum. Öldürenleri araştırmak için bir anket yaptırdım. Büronuza gelip yapmanız gerekenle, eğitimle uğraşmak yerine, ölülerin, özellikle öldürülen kadın ve çocukların sayısını saymak zorunda kalmak korkunç bir şey. Başını kapatmadığı için öldürülen kadınlar… Cezayir halkı adına konuşuyorum. Kimler öldürüldü?

Okul çağdaşlık sembolüydü. Okula dokunmakla Cumhuriyet anlayışına ve Cezayir devletine dokunulmuş olunuyordu, ancak okul hiç kapanmadı. Bakan olduğum dönemde 260 okulun tamamı ya da bir bölümü tahrip edildi. Ben görevimi terk ettiğim üç ay içerisinde de 150 okul yakıldı. Neden okullar yakılıyor ve çocuklar öldürülüyor? Onlara göre, çağdaşlaşmak isteyen toplum yıkıma uğratılmış oluyor. Neden okulların bayan yöneticileri öldürülüyor? Kadın yöneticiler hedeftir; çünkü şeriatçılar kadınların okula gitmelerini istemiyorlar. Kadınların öğretmen olmalarını istemiyorlar. Kadınların fabrikalarda ve okullarda da çalışmalarını istemiyorlar. Buna rağmen binlerce kadın öğretmen her gün korumasız olarak ders vermek üzere okullara gidiyorlar. Cezayir'deki asker sayısı 200 000'dir ve bu herkesi korumaya yetmez. Okulları korumak için yaklaşık 500 000 askere ihtiyaç var. Okullarını geceleri korumak isteyen halk silah talebinde bulundu. 1993'te devlet görevlileri olarak halka silah dağıtılması konusunda tartıştık, çünkü ordunun bunu yapacak gücü yoktu ve ülke de çok büyük. Uzun uzun tartıştık. Hükümet görevlileri bunun tehlikeli olabileceğini söyledi. Ancak halk, beklemek istemiyordu ve özellikle ordunun ulaşamadığı köylerde çağdaş yaşamın sembollerini korumak için örgütlenmeye başladılar. Pasif bir eylem olsa bile, okullarda her sabah devam eden mücadele etkileyiciydi.

Kimler hedefti?

Cezayir’deki yaşama gücünü tahrip etmek için, suikastlar belirli bir strateji izledi. Öğretmenlerin, gazetecilerin, entelektüellerin, sendikacıların, sol parti üyelerinin, demokratik çevrelerin yaşam gücünü kırmaya çalıştılar.

Başkent Cezayir dahil, tüm suikastlar (ben bir anket yaptım) ya bir komünist, ya bir sosyalist, ya laik düşünceli birine ya da halk arasında fikirlerini özgürce ifade etmekten çekinmeyen birine karşı yapıldı. Köylerde iki dil ve yabancı edebiyatı bilen tanınmış insanlar öldürüldü. Toplumu bir arada tutabilecek grupları hedef aldılar.

Bu sebeplerden dolayı tanık olduğum olayları anlatmam için yapmış olduğunuz davetten dolayı çok teşekkür ediyorum. Burada, ülke dışında ve hatta demokratik çevrelerde Cezayirli arkadaşımla birlikte, İslamcı çevreler kadar dayanışma içinde olmadığımızı ifade etmek için buradayız. Una, yiyeceğe, battaniyeye ihtiyacımız yok. Siyasi dayanışmaya ihtiyacımız var.

TÜRKİYE'DE YÜKSEKÖĞRETİMDE YABANCI UZMANLAR VE İRTİCA

Prof. Dr. M. Tahir Hatiboğlu

Yazar, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, TÜMÖD Genel Başkanı

Türkiye'de yükseköğretim 18. yüzyılın son çeyreğinde, 1773 yılında Kara Mühendislik Okulu'nun açılmasıyla başlamıştır. Osmanlı bu noktaya yenilgiler sonucu gelmiştir. Yenilgilere çözüm olarak Batı'dan, olduğu gibi okul sistemleri alınmaya başlanmıştır. O yüzden denebilir ki, bugünkü yükseköğretim kurumları, Batı'da olduğu gibi yüzlerce yıllık bir süreç içinde kendi içinden büyüyen ve gelişen kurumlar olmamış, tersine, Batı'dakilerin benzeri birer kurum olmuşlardır.

Türklere ve Müslümanlara özgü medreselerin ise çağdaş ve bilimsel yükseköğretim kurumlarıyla ilgisi yoktur. Bazılarının dediği gibi, medreseler üniversite değildir.

Batı'dan alınan benzer yükseköğretim kurumlarında yabancı uzmanlar önemli rol almışlardır. Yetişmiş uzmanı olmayan ülkelerin başka seçenekleri de yoktur. Osmanlı ve Türkiye Cumhuriyeti dönemlerinde de bu nedenlerle yabancı uzmanlardan çok yararlanılmıştır. "Akıl Frengistan'ın olsun/ ki saltanat-ı Ali Osmani yeter" özdeyişiyle yaşayan bir toplumda başka seçenek de yoktur.

Osmanlı'da yabancı uzmanlar olarak ilkönce Fransız subaylar gelmiştir. Çünkü, Osmanlı, savaş kazanmak için yükseköğretim kurumu olarak ilkönce askeri amaçlı okullar açmıştır. İlk askeri tıp okulu 1827 yılında açılmıştır. Kitap ve öğretici yokluğu nedeniyle Fransızca olarak öğretime başlamıştır. Okulun ilk hocaları yabancıdır. Bu okul Türkçe öğretime ancak 1870'te geçebilmiştir.

1845'te bugünkü üniversite karşılığı olan darülfünun açılmasına karar verilmiştir. Gericilerin karşı çıkmaları üzerine ancak 1863'te açılabilen darülfününa, öğretici yetiştirmek ve kitap hazırlamak amacıyla 1851'de

Encümeni Daniş (Bilim Kurulu) kurulmuştur. Bu kurulun üyeleri arasında İngiliz, Fransız ve Avusturyalı uzmanlar bulunmuştur. Ne var ki, bu kurul, önemli bir iş yapamadan 1862 yılında kapanmıştır.

Darülfünun'un 1900'daki açılışı kesintiye uğramamıştır. Bu nedenle Türkiye'de üniversitenin kuruluşunu 1900 olarak almak gerekir. Bu dönemde de bir Fransız ve bir Alman uzman darülfününda çalışmıştır. Yine bu yıllarda bugünkü Gülhane Askeri Tıp Fakültesi'nin kuruluşu için Alman Rieder Paşa gelmiştir (1898).

Türkiye'ye yabancı uzmanlar Balkan Savaşı yenilgisinden sonra toplu halde gelmeye başlamışlardır. Gelişler 1. Dünya Savaşı'nın ilk yılında olmuştur. Bu geliş bütünüyle siyasal amaçlı olmuştur. Bu dönemde darülfününa 21 öğretim üyesi, orduya 800 subay gelmiştir. Bunların hepsi Almandır. Balkan Savaşı yıllarında Batılı devletler Osmanlı İmparatorluğu'nu paylaşmak istediklerinde, Almanya buna hazır olmadığı savıyla karşı çıkmıştır. Bunu, Hikmet Bayur, Almanya Büyükelçisi Von Wangerheim'in (Fon Vangenhaym) 21 Mayıs 1913 tarihli raporundan saptadığını belirtmektedir. Raporda şunlar yazmaktadır:

"... Almanya'nın Osmanlı ülkesi içindeki okul, hastane ve benzer kurumları İngiltere ve Fransa'nınkine nisbeten azdır ve o derece kök salmış değildir (...) Rusya'nın Doğu Anadolu'da, Fransa'nın Suriye'de ve İngiltere'nin Güney Irak ve türlü Arap illerinde yapmış oldukları gibi kaleyi içeriden fethedebilecek derecede para, propaganda, okul, hastane ve bunlara benzer vasıtalarla henüz çalışmamıştır ve taraftar ve adam kazanmamıştır..."

Raporda da belirtildiği gibi, bir ülkenin diğer bir ülkeyi içinden fethedebilmesi için o ülke içinde özel yatırıma gerek vardır. Oralarda açılacak olan okul ve hastane gibi kurumlar taraftar ve işbirlikçi kazanmayı sağlayacaktır. Almanya, Osmanlı İmparatorluğu'nda bu türden çalışmalarını yeterli bulmadığı için Osmanlı'nın bölünmesini çıkarı açısından erken bulmuş ve bu yönde hizmetle sokulmayı doğru bulmuştur. Savaş sonrasında nitekim İngiltere ve Fransa raporda yazılan yerlerin yönetimlerini üzerlerine almışlardır.

Büyükelçi'nin raporundan sonra Almanya "Okul ve Kültür Heyeti" adıyla darülfününa 21 öğretim üyesi göndermiştir. Bunlar yanlarında çok sayıda

araç-gereç ve kitap getirmiştir. Alman profesörler 1919 darülfünun tüzüğünün –ki bu tüzük ilk düzgün tüzüktür– hazırlanmasında katkılı olmuşlardır. Ancak, bunların, darülfünun içindeki davranışları Türk müderrisler üzerinde olumsuz etki yapmış ve kuşku çekmiştir. Darülfünun, Edebiyat Fakültesi profesörlerinden İsmail Hakkı Baltacıoğlu (1894-1978), darülfününun yenileştirilmesi için hazırladığı raporunda Almanlar için şunları yazmıştır:

"... Bu suretle darülfunun içinde yeni ve yabancı bir kuvvet olmuştu. Bu kuvvet görevini yalnızca Alman kalmak, Alman görünmek ve Almanca çalışmak noktasında yoğunlaştırdı..."

Aslında günümüzde Amerikalı görünmek ve Amerikanca çalışmak ayrıcalık sayılmaktadır. Orduya, darülfününa ve diğer yerlere gelen Almanlar, yenilgi üzerine, Mondros Antlaşması'nın (3 Ekim 1918) 19. maddesi uyarınca Osmanlı topraklarından çıkarılmışlardır. İsmet İnönü anılarında bu Almanlar için, "1. Dünya Savaşı'nda ordumuza egemen olan Almanlar (eğer savaş kazanılsaydı) bir daha geri dönmemek üzere gelmişlerdi" demiştir. Kısacası, Almanların kaleyi içeriden fethetmek girişimleri bu şekilde tersine sonuçlanmıştır. Ancak bu olay göstermiştir ki, sömürgeci ülkeler ilkönce okul ve hastane türü hizmetlerle içeriden işbirlikçi adam kazanmak durumundadırlar. ABD de 1947 yılından sonra aynı yöntemlerle Türkiye'ye girmiştir.

Ulusal Kurtuluş Savaşı yıllarında yükseköğretim için yabancı uzman ya da öğretici getirilmemiştir. Tersine, yabancıları öven beş yerli profesörün darülfünundan uzaklaştırılmaları için darülfünun öğrencileri 1922 yılında süresiz boykot yapmışlardır. Bu boykot üniversite tarihinde "Darülfünun Grevi" olarak anılmaktadır. Özellikle İngilizlerle işbirliği yapan bu dört profesör, bir doçent öğretim üyesi işbirlikçi, üniversiteli gençliğin tepkisini çekmiş ve sonuçta darülfünun bu beş üyeyi uzaklaştırmak zorunda kalmıştır.

Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra Gazi Mustafa Kemal, Cumhuriyet'in yeni kurumlarını oluştururken yabancı uzmanlardan yararlanmak istemiştir. O günkü ortamda başka çare de yoktur. Buradaki fark Türkiye'nin bunları çağırmış ve geçici olmasıdır. Milli eğitimimiz için değişik ülkelerden beş uzman çağrılmıştır. Bunlardan en etkili olanı, üniversite için getirilen

İsviçreli profesör Dr. Albert Maiche'dir. Bu arada 1927 yılında Almanya'dan 11 kişilik bir tarım uzmanı grubu gelmiştir. Bunlar modern bir tarım yükseköğretim kurumu açılmasını istemişlerdir. Bu uzmanların raporları üzerine 1930 yılında Ankara Yüksek Ziraat Mektebi açılmıştır. Daha sonra ders vermek üzere Almanya'dan öğretmenler gelmiştir. Bunlar iki yıl sonra gitmişler ve yerlerine profesör sanlı öğretim üyeleri gelmiştir. Bunlarla 1933 yılında Yüksek Ziraat Enstitüsü kurulmuştur. Buradaki Almanlar 1939 yılında ülkelerinde savaş çıkınca geri dönmüşlerdir.

Prof. Dr. Albert Maiche'in raporu üzerine darülfünun 31 Temmuz 1933 günü kapatılmış ve ertesi günü İstanbul Üniversitesi açılmıştır. Böylece Türkiye'de ilk üniversite açılmıştır. Yine, üniversitede ders vermek ve kuruluşu sağlamak üzere Hitler'den kaçan Alman profesörler Türkiye'ye gelmeye başlamışlardır. Bunlar için söylenmesi gereken, çağrıldıkları için gelmelerinden çok, sığınma için gelmeleridir. "Boğaziçi'ne sığınanlar" olarak kendilerini adlandıran bu bilimcilerden Türk üniversitesi çok yararlanmıştır. Bunların siyasi bir amaçları olmamıştır. Cezayir'in tersine Atatürk Doğu'dan değil, Batı'dan uzman ve öğretici getirmeyi yeğlemiş ve kurtuluşu burada aramıştır. Cezayir ise, yıllar sonra, öğreticilerini Müslüman Arap ülkelerinden getirmiş ve irtica batağına onların eliyle düşmüştür. Atatürk'le Cezayirli önderler arasındaki önemli fark buradadır.

Üniversiteye gelen Alman profesörler 2. Dünya Savaşı'ndan sonra ülkelerine dönmeye başlamışlardır.

Gazi Mustafa Kemal, Albert Maiche'in raporunu okuduktan sonra el yazısıyla şunları yazmıştır:

"İstanbul Üniversitesi'nde 'Ne yapalım' diye bir sorun yoktur. (...) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, bütün uygar dünyadaki bilimsel düşünceyle uğraşan okul çalışmaları hakkında, en son ve yeni uzmanlıklardan yararlanma gereğine inanıyorsa ve bunu yüksek çağdaş gelişmelere karşı zorunluluk görüyorsa –ki bence öyledir–, o halde bu rapor sahibi profesörü, fakat yalnızca bu değil, Almanya'nın, İngiltere'nin, Amerika'nın bilim topluluklarında yüksekliği tanınmış profesörlerini, Türkiye Cumhuriyeti'nin yönetim merkezi Ankara'ya çağırmak ve onları orada toplamak için hiçbir özveriden çekinmez."

Mustafa Kemal, yabancı uzmanlardan yararlanma gereğini bu şekilde vurgulamıştır. Ancak o, hiçbir zaman, uzmanların siyasi eğitimlere karışmalarına izin vermemiş ve bunu aklından bile geçirmemiştir. Nitekim bu uzmanlar onun dediği doğrultuda görevlerini yapmışlar, ayrılmışlardır. Çok büyük hizmetler yapmışlar, üniversitede büyük iz bırakmışlardır.

2. Dünya Savaşı sonrasında Türkiye'ye başka bir ülkeden, ABD'den uzmanlar gelmeye başlamıştır. 1947 yılında Amerika'dan Truman Doktrini çerçevesi içinde Marshall yardımını isteyen Türkiye, bedelini çok ağır şekilde ödeyeceği çıkmaza ve irtica bataklığına, Amerika ve Amerikalı uzmanlar eliyle düşmüştür. Gericilik bu tarihte başlamış ve laik düşünüşte ödünün yolu açılmıştır. Bu tarihte aydınlanmanın bir kurumu olan Köy Enstitüleri yozlaştırılmış, üniversiteden solcu profesörler uzaklaştırılmış ve ilerici-aydın kıyımı başlamıştır. Bugüne değin Cumhuriyet'e gelen yabancılar, Türkiye'de irticaya önayak olmuşlardır. ABD'yle irtica koşut gitmiştir. Din dersleri ilkokullara konmuş (1949), imam-hatip kursları (1948) ve ilahiyat fakültesi açılmış (1949), türbelere ziyaret serbest bırakılmış (1950) ve hacca gidiş kolaylaştırılmıştır. ABD, 1953'te TED Lisesi'yle ilk kez İngilizce eğitime başlamıştır.

ABD'li uzmanlar yükseköğretimde ilk kez ODTÜ ile boy göstermeye başlamışlardır. Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin ilk evresi olan Orta Doğu Yüksek Teknoloji Enstitüsü (1956) ABD'li uzmanlar eliyle açılmıştır. 1960 Ağustos'una dek üniversitenin rektör ve dekanları Amerikalı olmuştur. Daha çok zengin çocuklarının girdiği bu üniversite, komünizme karşı kurulmuştur. Aynı yıllarda Komünizmle Mücadele Dernekleri boy gösterirken, komünizme karşı savaş için yine Amerikalılar tarafından 1957 yılında Erzurum'da Atatürk Üniversitesi açılmıştır. Bu üniversite Atatürk'ün vasiyetine aykırı olarak Van'da değil Erzurum'da kurulmuştur. Çünkü ABD'li uzmanlar daha tutucu bu ili yeğlemişlerdir. Amerikalı uzmanların ikinci yükseköğretim kurumu da budur. Aslında bu üniversite daha 1953 yılında Amerikan İktisadi Kalkınma Teşkilatı'nın çabasıyla kuruluş evresine girmiştir. 1957'de yasası çıkmıştır.

ODTÜ'de 1963 yılında hazırlık sınıfı açılınca yoksul öğrencilerin de girebileceği bir üniversite olmuştur. Böyle olunca ODTÜ beklenenin tersine ilerici solcu öğrenci yatağı olmuştur. Atatürk Üniversitesi'nde ise 1959'da

gericilik eylemleri başlamıştır. Üniversite o günden beri irticaya kaynaklık etmektedir. Açılış amacıyla uyumlu işlev gören bu üniversite, 1980 sonrasının üniversitelerine irticacı öğretim üyesi yetiştiren kuruma dönüşmüştür. 1959'da bazı öğretim üyelerinin Atatürk'e dil uzatmaları üzerine Türkiye Milli Talebe Federasyonu ve Ankara Üniversitesi Talebe Birliği, "Atatürk'e uzanan diller kesilecektir" diye bildiri yayımlamıştır.

Amerikancı bir düşünüşün üçüncü yükseköğretim kurumu 1967 yılında İhsan Doğramacı tarafından kurulan Hacettepe Üniversitesi'dir. Bu üniversitenin de açılış çabası 1954 yılında Doğramacı, Pakefeller ve Ford vakıflarınca başlatılmıştır. Bu üniversite, o günlerde yürürlükte olan özerkçi yasanın zorlanan maddeleriyle yarı Türk-yarı Amerikan bir modelin ürünüdür. Doğramacı bu üniversiteyi, Amerika'dan çağırdığı yerli ve yabancı uzman öğretim görevlileriyle kurmuştur. Böyle bir yapılanmayla oluşturulan Hacettepe Üniversitesi, günümüzde bile, özgürlükçü ve özerkçi bir tutum sergilemekten uzaktır.

Yıllar içinde Amerika'da yetişen ve Amerikancı düşünüşü bir erdem kabul eden yerli Amerikancılar çoğalmıştır. ABD, amaçlarını, uzmanlarını göndererek değil, yetiştirdiği yerlilerle yapmayı daha doğru bulmaktadır. Gerçekte ve çağa göre doğru olan da budur.

1980 karşıdevriminden sonra ilk dönüştürme üniversitelerde yapılmıştır. ODTÜ'yle başlayan Amerikan modeli yeni bir sentezle, Türk üniversitelerinin tamamına giydirilmiştir. Giydirme görevi de ABD'de yetişmiş İhsan Doğramacı'ya verilmiştir. Türkiye'nin 1933'ten beri geliştirerek ve özerkliği genişleterek biçimlendirdiği özgün Türk modeli üniversite, bir çırpıda yok edilmiştir. Üniversiteler gerek Anayasa'yla, gerekse YÖK Yasası'yla denetim ve gözetim altına alınmışlardır. Yeni modeli yürütmek üzere Amerikancı yerliler ya da Doğramacı'ya kulluk edecek kişiler büyük yetkilerle üniversitelerin başlarına getirilmiştir. 1947'de ABD'yle başlayan irticacılık bütün üniversitelere yayılmıştır. Yayılmaya karşı direnecek olan dirençli, önder, özgür düşünceli ve özerkçi öğretim üyeleri bu süre içinde üniversitelerden uzaklaştırılmışlardır.

Şu anda Türkiye Cumhuriyeti, 75. yılında, gericiliğin kökleştiği üniversiteler tarafından kuşatılmıştır. İrtica, her yerde üniversiteyi eylem alanı seçmiştir. O yüzden cumhuriyet gerici üniversitelerin kıskacı altına

girmiştir. Bu üniversitelerde yetiştirilen irticacı yetişkinler, kara yobazlar, Türkiye'nin her kurumunu işgal etmişlerdir. YÖK karanlığı ve bataklığı bunlar için gübreli topraktır. Oysa, üniversite, bu kara düşünüşle taban tabana zıttır. Bu düşünüşün yeri medresedir.

Bu kara düşünüşü yaymak için pek çok yerde üniversite açılmıştır. Üniversiteler aydınlığın değil karanlığın ve karartmanın yayılması için açılır olmuşlardır. ABD böylelikle çok kısa sürede Anadolu'yu fethedecek duruma gelmiştir. Bunun için gerekli olan, 1913'te Alman Büyükelçisi'nin belirttiği "taraftar ve adamlar", bir başka deyişle işbirlikçi kullar fazlasıyla yetiştirilmektedir. Baltacıoğlu'nun rektör olarak 1924'te Atatürk'e söylediği gibi, toprak altındaki irtica kökleri, üniversitede yakıcı güneşi görünce gürbüzleşmiş ve fışkırmıştır.

Kaynakça

HATİBOĞLU, M. Tahir, Türkiye Üniversitesi Tarihi, Selvi Yayınları, Ankara, 1998.

BAYUR, Yusuf Hikmet, Ermeni Meselesi I, Cumhuriyet Gazetesi Yayını, 1998.

TEŞDEMİRCİ, Ersoy, Belgelerle 1933 Üniversite Reformunda Yabancı Bilim Adamları, Ankara, 1992.

AKMAN, Arif, Türkiye'de Ziraat Yükseköğretim Reformunun Anatomisi, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayını, 1978.

Türk Eğitim Derneği, İsmail Hakkı Baltacıoğlu Yaşamı ve Hizmetleri, Ankara, 1996.

AKKUTAY, Ülker, Milli Eğitimde Yabancı Uzman Raporları, Avni Akyol Ümit Vakfı Yayını, İstanbul, 1996.

2. GÜN 8. OTURUM TARTIŞMALARI

Mustafa Gazalcı

CHP Parti Meclisi Üyesi, Eğit-Der Genel Başkanı

Oturum Başkanı

Evet biz de Sayın Hatiboğlu’na bu konuşması için teşekkür ediyoruz. Efendim zaman ilerledi. Bize verilen süre de doldu. Ama bir iki soru alalım diyorsanız, bir on dakika, –yalnız böyle çok uzatmadan– yalnız soru biçiminde, kimin yanıtlamasını istiyorsanız, söz alabilirsiniz. Buyrun. İlk arkadaşımız, siz söz alın.

Bir dinleyici

Ben Mustafa Gazalcı'ya sormak istiyorum. Sosyal Demokrat Parti'nin başındasınız bugün, yöneticisiniz. Türkiye'de herkes irticadan, gerici gelişmeden, enflasyondan, her şeyden sitem ediyor, ağlıyor. Peki sosyal demokrat ya da demokrat kesim sürekli muhalefet olmaya mahkûm mu? Siz iktidar olmak için hangi mücadeleyi veriyorsunuz?

Mustafa Gazalcı

CHP Parti Meclisi Üyesi, Eğit-Der Genel Başkanı

Oturum Başkanı

Şimdi tabii solun iktidar olmasının özlemi yatıyor bu genç arkadaşımın çığlığında. Ben ona katılıyorum. Çünkü Tahir Bey de adeta karamsar bir tablo çizdi; üniversite gitmiş sanki, geleceğe de çok parlak bakmıyor gibi. Oysa sorunları konuşmaya başladık ve bir seçim platformuna doğru da gidiyoruz. Bir yıldır da Türkiye'de böyle filizler, bir umut var bence. O yüzden herkes, partiler, sendikalar, dernekler, basın üzerine düşeni yapmalı. Ve bu bozuk düzeni değiştirmek, bir halk iktidarı getirmek, bir sol iktidar getirmek için herkes bir şeyler yapmalı. "Siz ne yapıyorsunuz?" diye soruyor arkadaşımız. Bilmiyorum. Ben de Tahir Bey gibi, toplantıdan toplantıya, yazıdan yazıya, partiye, sendikaya, derneğe gidiyorum. Partim de bir şeyler yapıyor, yapması için uğraşıyoruz. O da bugün bu saatlerde, İstanbul'da, yine bu Cumhuriyet'le ilgili büyük bir toplantı düzenliyor. Önemli olan bu çalışmaları birleştirmek. Sabahleyin Türk-İş salonunda bütün demokratik kitle örgütleri, işte ADD çağırdı. Ve orada konuşuldu: "Bir şeyler yapalım hep birlikte. Yalnız sözde bırakmayalım, eyleme dönüşsün, programa dönüşsün, takvime dönüşsün," dedik. O yüzden bu genç arkadaşın özlemini kendi özlemimiz olarak görüyorum.

Hüseyin Akar

Aslında yabancı adamlar değil de, gelen yabancı profesörler değil de, programda Amerikalılar ve Türk-İslam sentezi. Şimdi merak ettiğim bir husus oldu. Türk-İslam sentezi bugün Türkiye'deki bu çıkmazın içinde görünür gibi oluyor ve hatta merkezi de Gazi Üniversitesi'dir. Ve Gazi Üniversitesi'nde 40 tane profesörden ibaret bir de Aleviliği işin içine katan, devşiren bir ekip daha vardır. Şimdi ben merak ediyorum. Türk ve İslam, yani hem ırkçı hem de dinci olunabilir mi? Yani bir İslamcının ırkçı olması söz konusu mudur? Sayın Velidedeoğlu "İslam sentezi, Türklüğü Arap bedevilerinin birliği altında ezmek" diye söylemişti. Ben bunu merak ettim ve hatta bu seansta kalışta da onu öğrenmek istedim. Teşekkür ederim.

Mustafa Gazalcı

CHP Parti Meclisi Üyesi, Eğit-Der Genel Başkanı

Oturum Başkanı

Peki sağ olun, arkadaşlar şöyle yapalım. Zamanı iyi kullanmak için. Soruları alalım ve hepsine beraber arkadaşlar birer ikişer dakika yanıt versinler.

Hasan Akşen

Dünyadaki bütün etnik parçalanmalarda dikkatle bakıldığında, başta Amerikan emperyalizmi olmak üzere Batılılardır. Yugoslavya'ya baktığımızda durum bu. Sovyetler'e baktığımızda durum bu. Afganistan'a baktığımızda durum bu. Türkiye'nin şu andaki durumuna baktığımızda durum bu. Kuzey Irak'taki durum da bu. Yine izlediğimiz kadarıyla iki gündür tüm bu şeriatçı kalkışmaların arkasındaki ciddi örgütlerin, yani Hamas'tan Cezayir'deki GIA'ya kadar hepsinin arkasında Amerika ve Batı var. Acaba uluslararası çapta, yani onların ifade ettiği gibi küresel çapta bunlara karşı bütün bu Ortadoğu ve dünyada bir ortak platform oluşturulabilir mi? Bu konuda Ahmet Cabbar'ın fikirlerini öğrenmek istiyorum. Efendim, sağ olun.

Reşit Yener

Sayın Ahmet Cabbar'ın cevaplamasını istiyorum. Cezayir'de üniversitelerde özellikle Türkiye'dekine benzer şekilde dini sembollerin yaygın kullanımı, öğretimin din kurallarına göre düzenlenmesi, hatta kadın-erkek, kız-erkek ayrı okuması şeklinde toplumsal talepler oldu mu? Eğer olduysa bunların Cezayir'deki İslami haraketin yükselişiyle bir korelasyonu var mı?

Hüseyin Uğurlu

Efendim elli senedir ezikliğini duyduğum bir soruyu Sayın Bakan'a soracağım. Çünkü Türk milleti olarak hükümetler bizi bağlamaz. Biz millet olarak, devlet olarak övünüyoruz. Atatürk, gündüz de söylendi hatta, 1919'da Erzurum'dayken güneşin doğduğunu gördüğüm gibi mazlum milletlerin birer birer esaretlerini de görüyorum. Bunun en güzel örneğini verenlerden birisi Cezayir. Ve Cezayir bunu verdikten sonra Birleşmiş Milletler'e gittiği zaman Demokrat Parti Cezayir'i tutmamış, Fransa'yı tutmuştur. Gördüğümüz, beğenmediğimiz Yahudiler ise Cezayir'i tutmuştur.

(…) ben bunun yıllarca ezikliğini duydum. Ahmet bin Bella veya birisi oradayken bizim Dışişlerinden birisi Cezayir'e görevli olarak giderken, ne götüreyim diye sorduğunda, kimisi şunu götürün, bunu Kur'an'ı götürün demişlerdir. En sonunda Atatürk'ün Söylev'ini götürmeyi söylemişlerdir. Anılarında okudum, bunun kadar verilen daha büyük bir ödül yoktur deniyor. Şimdi sizden ricam şu, içimdeki bu uhdeyi, bu utancı gidermek için size soruyorum. Bizi dünya üzerinde bu kadar seven, Cezayir'den başka bir milletin olacağını sanmıyorum. Cezayirliler acaba benim o milleti sevdiğim gibi, onlar da bizim Atatürk'ü seviyorlar mı? (Konuşmalar, alkışlar.)

Suphi Karaman

Efendim bu konuşmaya ufak bir katkıda bulunacağım. Yaşımdan ötürü ben bunları biliyorum, gençlerin çoğu bilmezler. Bizim köylerimizde köy düğününde veya bir sünnet düğününde herhangi bir müzik aletiyle müzik çalınırken, Osmanlı'dan kalma bir Cezayir Marşı vardır, düğünlerde bu çalınır, bunu kimse bilmez. Bu halk Cezayir'i çok seviyor. Kesin öyle. Kurmay binbaşı olarak Cezayir için niçin böyle kaldık diye zamanın Dışişleri Bakanı Genel Sekreteri'ne soru sordum, Harp Akademileri'nde. (Alkışlar.)

Bir dinleyici

Sorum Faik Bulut Hocama, bir sorum da Sayın Hatiboğlu'na olacak. Bu türbanla mücadelede YÖK yetkililerinin bana ilginç bir şeyini anlatmıştı. Paylaşmak istiyorum buradaki toplulukla. Onu birkaç örnekle verirse çok iyi olur. YÖK'ün türbanla mücadelesinin perde arkasını bize birkaç örnekle anlatırsa seviniriz. Bir sorum da Sayın Ballı'ya olacak. Bildiğim kadarıyla elindeki kitaplardan birisinde imam-hatiplilerin davranış bozuklukları, psikolojik anlamda demiyorum, toplumdan nasıl soyutlandıklarına ilişkin birkaç veri ve örnek var. Yine paylaşmak istiyorum buradaki dinleyicilerle.

Mustafa Gazalcı

CHP Parti Meclisi Üyesi, Eğit-Der Genel Başkanı

Oturum Başkanı

Şimdi konuşmacılara ikişer dakika veriyoruz, hünerlerini göstersinler. Çevirmen arkadaşlar da sürelerinin dolduğunu haklı olarak belirtiyorlar. Sizler de sabırsızlanıyorsunuz. Buyrun Sayın Ballı.

Rafet Ballı

Gazeteci-Yazar, Kanal D

Şimdi Sayın Hatiboğlu Hoca çok önemli şeyler söyledi üniversiteyle ilgili; imam-hatipleri boş verin, üniversiteye bakın dedi. Üniversiteye ilişkin söyledikleri gerçekten doğru, ama bence hem üniversitelere hem de imam-hatiplere bakmak gerekir. Çünkü, Piar-Gallup'un bir araştırması var elimde, Faik Bulut arkadaşımın da sorusuna bir anlamda yanıt olur. O Refah Partisi ile imam-hatip liselerinin üç-dört temel konudaki tercihlerini karşılaştırmış, bu bir yerde yayımlandı. Hem imam-hatipliye hem de Refah Partiliye sorulmuş, Türkiye'de İslam hukukunun uygulanmasını ister misiniz, diye. İmam-hatiplilerin yüzde 80'i evet demiş, Refah Partililerin yüzde 60'ı evet demiş. Yani bu okullarda öylesine şeriat yönünde bir eğitim veriliyor ki, şeriatçı partinin tabanından bile daha yoğun bir talep var. İkincisi, diyor ki; alkollü içkiler yasaklansın mı? Refah Partililer yüzde 74 oranında evet yasaklansın diyor, imam-hatipliler yüzde 86 oranında yasaklansın diyor. Yine 1993'te Milli Eğitim Bakanlığı'nın ARAŞ adlı İslamcı bir araştırma kurumuna yaptırdığı bir araştırma var. Orda ilgimi çeken bir şey vardı; imam-hatip öğrencilerine ve öğretmenlerine bir soru sormuş; diyor ki, sizdeki dersler mi zevkli yoksa ötekilerdeki dersler mi? Ötekilerden kastı da genel ortaokullar ve liseler. (Şimdi bir okulun üyesinin, kendi okulunun derslerinin daha zevkli olduğunu söylemesi oldukça doğal bir şey.) Yüzde 70-80 oranında evet diyorlar. Peki karşı tarafı, yani ötekileri zevkli bulan var mı? yüzde 0, yani öylesine farklı bir dünya yaratılıyor ki burada, yani ben birçok ilerici, demokrat, solcu, sosyaldemokrat arkadaşımızın bu konularda, yani demokrasi adına, insan hakları adına gevşeklik göstermesi ya da hoşgörü adına birtakım farklı duygulara girmesini anlamakta zorluk çekiyorum. Teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Tahir Hatiboğlu

Gazi Üniversitesi, Yazar

Beyefendinin sorusuna, doğru, bu konuda başlık değişikliğine gittik, doğrusu “Eğitimde Amerikalı Uzmanlar”dı; o konuda kendimi çok yetkin görmediğim için yükseköğretimde uzmanlar diye değiştirdim. Onun için öyle anlattık, özür dileriz. Yazılan konuda konuşmadık; herhalde eğitim deyince işin içine ortaöğretim, ilköğretim de giriyor; onun için o alanda pek bilgim olmadığından böyle oldu. Faik Bulut arkadaşımızın dediğine göre, türban konusunda, tabii türban Türkiye’de üniversitelerde irticanın simgesi olduğundan çok önemli. Bu da Doğramacı’nın ürünüdür. Doğramacı 10 yıl içinde birçok kez karar değiştirmiştir. Bunun da bilinmesinde yarar var: Doğramacı ne diyorsa, Demirel de onu demiştir. Bugün de öyledir, ben size söyleyeyim. Geçmiş yıllarda, biliyorsunuz, 1965’te Cemal Gürsel başbakan arayışına girince Süleyman Demirel üç aylık genel başkanken Doğramacı’nın adını önermişti, başbakan olsun diye. Bir ara muhalefetteyken valileri döndürdü diye biraz karşı çıkar gibi oldu, ama tabii o da geçiciydi. Bakın türbanla ilgili Doğramacı’nın 1987 yılında söylediği: “Saçını örtmek isteyenlere serbestlik yoluna gidildi. Bunun dışında giyim kuşam serbest değildir. Mutlaka çağdaş olması gerekir. Benim bildiğim fes yasağı var, Devrim Yasaları başörtüsü yasağı var dememiş. Fesle üniversiteye gelmek mümkün değil, fakat başörtüsü serbest. Kanunen yasaklanmayan kıyafet serbest.” Hemen ertesi günü DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel de şöyle söylüyor: “Kişi başını örtmek istiyorsa örtsün, ona niye karışılıyor. Laiklikle bir ilgisi yoktur. Yasalarla yasaklanmamış bir kıyafettir, serbesttir.”

Mustafa Gazalcı

CHP Parti Meclisi Üyesi, Eğit-Der Genel Başkanı

Oturum Başkanı

Dün dündür, bugün bugündür.

Prof. Dr. Tahir Hatiboğlu

Gazi Üniversitesi, Yazar

Şimdi ne diyor, biliyorsunuz. Kenan Evren de (daha sonra söylüyor bunu tabii) 1990'da "Türbanlı öğrenciler kalkıp da devlet kuracağız demiyorlar. Ama solcu öğrenciler sol yumruklarını kaldırıp 'Tam bağımsız devlet istiyoruz!' diye bağırıyorlardı" diyor. Yani bu, türbana nasıl bakıldığını gösteriyor. Türban konusu 1919'da Darülfünun'da tartışılmış, bunu da Baltacıoğlu'nun anılarından okuyoruz; kız öğrenciler türbanlarını çıkarmak istemişler. O zaman rektörler türbanı savunmuş, özellikle Darülfünun emini Ahmet Naim Efendi diye birisi. Rektör, kızları sadrazama şikâyet etmiş. Türkiye'de bugün bana göre rektörlerin en az yüzde 30'u türbanı savunuyor. Fazla diyebilirim de, iddiam doğrulansın diye yüzde 30 diyorum. Nitekim bakın, Üniversiteler Arası Kurul'un üyeleri hep rektörlerdir değerli arkadaşlar. 1993 yılında Üniversiteler Arası Kurul tesettürlü öğrenciye hoşgörülü davranılması kararını alıyor. Üniversiteler Arası Kurul'un üyeleri kim? Rektörler artı her üniversiteden bir profesör. İşte bu profesörler yüz karası! Aynı şekilde YÖK de defalarca çıkardı. Ben özetini çıkarmak istiyorum. Çok uzun bu tesettür konusu. 1981'de YÖK çıkıyor, 1982'de YÖK karar alıyor, tesettür yasak. 10 Mayıs 1984'te karar çıkıyor, tesettür serbest. Belgeleri hep var. Yani 1981'de kuruluş, 1982'de tesettür yasak, 1984'te serbest, 1987'de tekrar yasak. 1987'de bu sefer tesettürü serbest bırakan bir yasa çıkıyor Meclis'ten; Kenan Evren veto ediyor. Ama 1988'in 4 Aralık'ında disiplin yönetmeliğini ekliyor, bu sefer YÖK tesettürü suç sayıyor ve yasaklıyor. Arkasından yetinmiyor, bir cümle ekliyor o ceza olan yere; bu, utanç belgesidir ve bunun altında, değerli arkadaşlar, profesörlerin imzaları var. Ayraç içinde bir tümce ekliyorlar: "Dini inanç nedeniyle boyun ve saçlar örtü veya türbanla kapatılabilir." Kim ekliyor bunu, yine profesörler ekliyor, Doğramacı'nın başkanlığında. Sonra 27 Aralık 1988'de YÖK'e ek olarak 16. maddeyi ekliyor, tesettürü serbest bırakıyor. Bu 16. madde, Kenan Evren tarafından Anayasa Mahkemesi'ne götürülüyor ve iptal ediliyor. Yani çocuk oyuncağı gibi nereden nereye geldi. Arkasından 1990 yılında iki yıl sonra YÖK'e ek 17. madde ekleniyor, bu kez de tesettür yeniden serbest bırakılıyor. Bu madde hâlâ yürürlükte arkadaşlar. Sosyal Demokrat Halkçı Parti, 17. madde için

Anayasa Mahkemesi'ne dava açtı (ama 16. madde için dava açmamıştı, bunu da söylemek gerek).

Zamanınızı alacağım, ama onu da söylemek istiyorum. 27 Aralık 1988 tarihinde çıkan ek 16. madde için bu anımı da söylemek istiyorum. Biz Öğretim Üyeleri Derneği olarak Sosyal Demokrat Halkçı Parti Genel Başkanı Erdal İnönü'yü ziyaret ettik. Dernek yöneticileri olarak, SHP olarak bunu Anayasa Mahkemesi'ne götürün dedik. İnönü'nün bize verdiği yanıt şöyle: "Geçenlerde Cumhurbaşkanı Kenan Evren'i ziyaret ettim, o da sizler gibi benden Anayasa Mahkemesi'ne dava açmamı rica etti; ancak biz siyaseten dava açmayı düşünmüyoruz" dedi ve gerçekten de açmadı. Daha sonra Kenan Evren dava açtı. Daha sonra dayanak yapılan Anayasa kararı da Kenan Evren'in açtığı davadır. Ama Allah'tan, iki yıl sonra SHP 17. madde için açtı davayı. Fakat bunu da Anayasa Mahkemesi iptal etmedi; yürürlükteki yasalara göre zaten yasaktır diye karar verdi. Bu madde halen geçerli. İrticacı kesim tesettür serbesttir derken bu maddeye dayanıyor…

Sonra 23 Ekim 1993'te, demin söylediğim gibi, Üniversiteler Arası Kurul bu sefer tesettürlü öğrencilere hoşgörülü davranma kararı alıyor ve tesettür yeniden serbest bırakılıyor. İki yıl sonra, 12 Haziran 1995'te 4111 sayılı yasa çıkıyor değerli arkadaşlar. Bu yasa yine CHP ve DYP zamanında çıkarılan bir yasa, bakın bu yasayı bilmenizde yarar var (bilmeyenler için söylüyorum, özür dilerim). Bu da ek 23. madde, nasıl oyun yapılıyor. Bu aklı hep Doğramacı vermiştir bunlara, "Yükseköğretim kurumlarında pratik, uygulamalı dersler", lütfen dikkat "...ve staj; öğrencilerin tercih edeceği ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile bunlara muadil özel kuruluşlarda yapılabilir". Bakın içinde hiç başörtü yok, şu yok bu yok, ama bu ne biliyor musunuz? Bir, türbanlı bir eğitim fakültesi son sınıf öğrencisi staj yapacak bir okulda, okulu diyelim ki staja gönderiyor. Gittiği okulun müdürü, ben türbanlı öğretmeni derse sokmam dediği zaman bunun önünü kesmek için. Yani dikkat edin okulun yetkisini dahi elinden alıyor, diyor ki, "...öğrenciler gideceği okulu tercih edebilir". Bizim Tıp'tan örnek vereyim; iç hastalıkları hocası diyelim ki türbanlı öğrencilere staj yaptırmıyordu, o dönemler çok mücadele oldu; Kemal Alemdaroğlu görüyor. Öğrenci o zaman gidip öğrenci işlerine, "Ben, Konya Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Ana Bilim Dalı'nda yapacağım" dediği zaman, okulun "Sen kardeşim orda değil de Çapa Tıp'ta yapacaksın" deme hakkı bile yok. Çünkü öğrencilerin tercih

edeceği diyor, aslında bu staj da eğitime dahil olduğundan onun eğitim yapacağı yeri okul yönetimi ve öğretim üyelerinin belirlemesi gerekir. Belki okulda sapıklık yapmış veya çok kötü bir durumda.

Kamu kurum ve kuruluşları derken, değerli arkadaşlar bunlardan izin vermeyen olabilir, ama ne diyor madde, “bunlara muadil özel kuruluşlarda yapabilir”; yani özel okulda yapabilir, mühendisse türbanlıya izin veren özel inşaat firmasında yapabilir. Yani burda üniversiteye hakaret var, üniversitenin elinden yetkisini alıyor. Öğrenci, “Ben gidip stajımı burada yapacağım!” dediği anda bitti. Senin hiçbir söz söyleme hakkın yok. Bu yasa da bugün yürürlükte. Ama öyle ustaca çıkarıldı ki bu, bakın, içinde ne türban var ne irtica var ne başörtüsü var, hiçbir şey yok. Çünkü hepsine izin var burda, hepsine izin var. İşte böyle böyle arkadaşlar irticaya esas ödünü YÖK verdi, üniversite verdi. Cezayir’de de böyle. Çünkü odak noktası burası. Bunu da anlatmak istiyorum. Bu tesettürün gelişmesi uzun, onu da anlatmak istiyorum. Özet olarak söyledim. Teşekkür ederim.

Mustafa Gazalcı

CHP Parti Meclisi Üyesi, Eğit-Der Genel Başkanı

Oturum Başkanı

Evet, bugünün son oturumunu kapatıyorum. Konuşmacılara sabır gösteren siz izleyicilere teşekkür ediyoruz. İyi akşamlar.

FETHULLAH GÜLEN ÖRGÜTÜ VE "ILIMLI İSLAM"

Hasan Fehmi Güneş

İçişleri Eski Bakanı; CHP Parti Meclisi Üyesi

Oturum Başkanı

Üçüncü günün ilk oturumunu açıyorum. Bu oturumdaki arkadaşlarımızdan Sayın Emin Değer rahatsızlığı nedeniyle gelemiyor. Sunucu arkadaşım onu açıkladı, ama haber aldığımıza göre başarılı bir küçük operasyon geçirmiş. Yani durumu iyi. Bir sonraki toplantıda aramızda göreceğimi düşünüyorum. Bu oturumda bir gizli tehdidi, gizli ve çok önemli bir tehdidi tartışacağız. Ben değerli konuşmacıların konuşmalarını 15'er dakika gibi bir zaman içinde sunmalarını diliyorum. Ancak bu takdirde bütün konuşmacılar sunabilecekler bildirilerini. Sonunda da bir küçük zaman kalırsa, onu da ben kullanmak niyetindeyim. Yurtdışındaki okullarla başlamak istiyorum. Yurtdışındaki okullar ve uluslararası ilişkiler, Örgüt'ün okulları ve uluslararası ilişkileri konusundaki bildiriyi Sayın Adnan Akfırat sunacak. Sayın Akfırat söz sizin efendim.

ABD EMPERYALİZMİNİN BİR ALETİ OLARAK FETHULLAH GÜLEN ÖRGÜTÜ

Adnan Akfırat

Aydınlık Dergisi Haber Araştırma Müdürü

Genelkurmay Başkanlığı'nın "ezmek" kararında olduğu "Batı destekli irtica"nın en önemli figürü; Fethullah Gülen ve örgütüdür. Fethullah Gülen'in kişisel yaşamı ve örgütünün gelişimi, aynı zamanda, Batı destekli irticanın da öyküsüdür. Bu sunuşta, Gülen örgütünün ABD ile bağını, uluslararası faaliyetlerini ele alacağız. Gülen'in ağzından ve somut kanıtlarla örgütün, ABD emperyalizminin bir aleti olduğunu sergileyeceğiz.

CIA'nın Uçan Süpürgesi

Saidi Nursi müritliğiyle Erzurum'dan yola çıkan gezici vaiz Fethullah Gülen'i, New York-Vatikan-Kudüs'e uçuran süpürügenin bir CIA imalatı olduğunu saptıyoruz. Gülen, şeriatçı örgütünün temelini, Komünizmle Mücadele Derneği sayesinde atıyor. İlk şubesini İzmir'de açan bu dernek, CIA'nın ilk (hükümet dışı kuruluş) NGO'larından.

Gülen, Komünizmle Mücadele Derneği'nin ikinci şubesini de memleketi Erzurum'da açtırdığını Küçük Dünyam isimli kitapta övünerek açıklıyor. [57]

Gülen, örgütünün inşasına Nurcu kamplarıyla başladı. Burada sahip olduğu en önemli araç, İzmir Kestanepazarı'nda kurduğu İmam Hatip ve İlahiyat'a Öğrenci Yetiştirme Derneği'ydi. O sırada, Komünizmle Mücadele Dernekleri'nden yetişenler de "komando kamplarını" kuruyordu. İlginç olan, her iki kampın da aynı mekânlarda düzenlenmesidir. Eğitmenleri de üç aşağı beş yukarı aynıdır; Özel Harp Dairesi'nden. Çünkü Nur şakirtlerinin de komandoların da efendileri aynıdır.

Belletmen olduğu Kestanepazarı yurdunda, gündüz yaramazlık yapanları akşam falakaya çeken Gülen'in bugün hükmettiği güç, Genelkurmay Başkanlığı tarafından 1998 başında hazırlanan bir raporda şöyle sıralanmaktadır: "Yurtiçinde, 85 vakıf, 18 dernek, 89 özel okul, 207 şirket, 373 dersane, yaklaşık 500 öğrenci yurdu ve biri İngilizce yayımlanan 14 dergi, 15 ülkede yayımlanan 300 bin tirajlı Zaman gazetesi, ulusal düzeyde yayın yapan iki radyo ve uluslararası yayın yapan Samanyolu televizyonu; yurtdışında, 6 üniversite ve yüksekokul, 236 lise, 2 ilkokul, 8 dil ve bilgisayar merkezi, 6 üniversiteye hazırlık kursu ve 21 öğrenci yurdu olmak üzere toplam 279 eğitim kuruluşu" bulunmaktadır.[58]

Amerikancı Liderler Sayesinde

Fethullah Gülen’in ABD ile kurduğu köprü hep işlektir. Gülen, yükselişindeki büyük basamakları Amerikancı liderlere borçludur.

Örgütün kuruluşuna harç koyan, dönemin başbakanı Süleyman Demirel’dir.

Gülen, Huruç harekâtını, ABD’nin Türkiye’de en güçlü olduğu yılda, 1980’de başlatmıştır. Kaynakları o kadar sağlamdır ki, 13 Eylül 1980’de, hakkındaki operasyon emrini öğrenip kaçabilmiştir. 12 Eylül yönetimi, bir yandan aranıyorken onu Çanakkale Merkez Vaizliği’ne atamıştır. 12 Eylül döneminde örgütlenme faaliyetleri katlanarak devam etmiştir. Gülen örgütüne sıçramayı yaptıran, 1986’da yakalanmışken onu İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı kuvvetlerinin elinden alan dönemin başbakanı Turgut Özal’dır. Gülen, ABD vatandaşlığı ve CIA görevliliği Genelkurmay Askeri Mahkemesi’nce soruşturulan Tansu Çiller iktidarında gücünün doruğuna ulaştı.[59]

Reagan’ın Demokrasi Projesi ve Ulusal Demokrasi Vakfı

Fethullah Gülen örgütünün sıçrama yapmasıyla, ABD’nin dünyadaki etkinliğinin artması arasında bir paralellik bulunuyor.

Gülen örgütü, ABD’de Reagan iktidarında, Sovyetler’i çözmek amacıyla yürütülen ve 1981’de resmileşen “Demokrasi” projesinin bir ürünü olarak serpiliyor. Demokrasi projesi, 1970’li yıllarda, Ulusal Güvenlik Konseyi’nin belirlediği Yeşil Kuşak politikasının bir üst aşamaya çıkarılmış hali. ABD’nin Çelik Çekirdeği, bir yandan en katı Amerikancı askeri diktatörlükleri ayakta tutarken, bir yandan da örgütlediği CIA muhalefetine “insan hakları ve demokrasi” ihracı görevi veriyordu. “İnsan hakları”ndan kasıt, tabii ki etnik, dinsel ve kültürel haklardı. Dünyanın her yanını saran din ve mezhep savaşları, mikro miliyetçiliğin kışkırtılmasıyla milyonların canına mal olan milli boğazlaşmalar, bu projenin eseridir. Bu projeyi yürütmek için bir de örgüt kuruldu. National Endowment for Democracy. Yani Demokrasi Vakfı. Kısa adıyla NED diye anılan vakfın, CIA’dan daha etkin bir örgüt olduğu Newsweek dergisi tarafından teslim ediliyor.

Gülen, kendi cemaatine ait Zaman gazetesinin 4 Eylül 1997 tarihli sayısında yayımlanan açıklamalarında, Batı ile ilişkiler hakkında şu değerlendirmeleri yaptı:

“Bu manada inanmış bir insanın Batı karşısında, Batı’yla entegrasyon karşısında, Amerika’yla entegrasyon karşısında olması katiyyen düşünülemez.”

Gladyo’nun Rolü

Gülen örgütü, 12 Eylül Amerikancı askeri darbesinin “Türk İslam sentezi”ni resmi kültür politikası olarak benimsediği, tarikatların “sivil toplum örgütü” olarak kutsandığı, yeşil sermayenin önünün dizginsiz açıldığı koşullarda gelişti.

Gülen örgütünün gelişmesi, bu iklimin sonucu değil. Devlet içinde örgütlenen Amerikancı paralel devletin dolaysız bir müdahalesi var. Gülen’in Ege Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı’nca yakalanmasına karşın aynı gün serbest bırakılmasıyla, cezaevindeki ülkücü gençlerin gruplar halinde Fethullah Gülen örgütüne intisap etmeleri aynı döneme rastlıyor. Gülen’in, Abdullah Çatlı ve Haluk Kırcı’larla ilişkisi de 1980’li yılların sonunda örülüyor. Gülen, cezaevinde mağdur durumdaki sahipsiz ülkücülere büyük maddi yardımlarda bulunuyor.

Komünizmle Mücadele Derneği’yle Fethullah Gülen’in ikinci kucaklaşması bu döneme denk düşüyor. MHP’nin ikiye bölünmesi, Abdullah Çatlı’nın şefi Muhsin Yazıcıoğlu’nun Büyük Birlik Partisi’ni kurmasında da Fethullah Gülen’in belirleyici rolü saptanıyor.

Moon Tarikatı ve Fethullah Gülen

Fethullah Gülen'in CIA ile ilişkilerini sürdürmede en önemli örtülerinden biri, Dinlerarası Diyalog oldu. Bu örtü de bir ABD imalatı. 1950'lerden itibaren dünyanın efendiliğine soyunan ABD, kıtalararası imparatorluğunu sürdürmek için, her kıtasal din içinde kendisine bağlı bir tarikat örgütledi. Bu tarikatların hepsinin söylemi aynı: Dinlerarası diyalog.

CIA denetiminde yürütülen bu faaliyetin ilk başarılı örneği Moon tarikatı. 1951'de Kore'yi işgal eden ABD, Güney Kore'yi sömürgeleştirirken bir de Hıristiyan tarikatı kurdu. Ve Güney Kore nüfusunun yüzde 40'ı, Budistlikten vazgeçip Hıristiyan oldu. Bu başarıdaki en önemli pay, bilinen adıyla Moon tarikatının. Resmi adıyla anarsak; Birleştirme Kilisesi.

CIA'nın kurduğu Kore CIA'nın Washington temsilcisi Albay Bo Hi Pak da, Moon tarikatının en güçlü ismi. CIA, Moon tarikatını kullanarak Dünya Anti Komünist Ligi'ni örgütledi. Türkiye'de kurulan Komünizmle Mücadele Dernekleri de, Dünya Anti Komünist Ligi'nin uzantıları. Moon tarikatı, 1978'de, ABD'de bir Kongre soruşturmasına uğradıysa da etkisini yitirmedi. Reagan döneminde İrangate skandalında boy gösterdiğini görüyoruz. Bugünlerde, yüzlerce çift, toplu nikâh törenleriyle medyanın baş köşelerinde. CHP Genel Başkanı Deniz Baykal'ın da katıldığı toplantı, uluslararası buluşmalarla etkinliğini sürdürüyor.

İsrail ile İlişkinin Ayırt Ediciliği

Moon tarikatının, Latin Amerika'daki askeri diktatörlüklerle, İsrail üzerinden kurduğu uyuşturucu ve terör bağı dikkat çekici. Fethullah Gülen'in İsrail ile yakın ilişkisi de onun en ayırt edici özelliği. Körfez Savaşı'nda, Irak yönetiminin İsrail'e attığı Scud füzesi üzerine İstanbul'da verdiği vaaz ve döktüğü göz yaşları ve ettiği beddualarn kaseti, İslamcılar tarafından elden ele dolaştırılıyor.

İsrail ile ilişki, ABD açısından kilit öneme sahip. Graham Fuller'in İslamcı hareketi konu alan Kuşatılanlar kitabında, İslamcı hareketlerin Batı ile entegrasyon için yapması gerekenlerin başında İsrail ile iyi ilişki geliyor. [60]

Gülen'in İslamcı kitleleri kendisinden soğutma tehlikesine karşın, Kudüs Başhahamı ile yakın ilişkisi ve Fethullahçıların işadamları derneği İŞHAD'ın İsrail'le bağları, bu politikanın gereği olarak kuruluyor.

“Abramowitz’le Beni Kasım Gülek Tanıştırdı”

Moon tarikatı ile Fethullah Örgütü arasındaki bağ, hedef benzerliğinden ibaret değil. Organik ilişki var. Moon tarikatının Türkiye halifesi eski CHP Genel Sekreterlerinden Kasım Gülek ile Fethullah Gülen’in dostluğu artık saklanmıyor. Bu bağı ilk sergileyen Aydınlık olmuştu. Gülen’in reklamını değişik yayın organlarında yapan Hulusi Turgut, 21 Ocak 1998 tarihli Yeni Yüzyıl’da bu ilişkiyi şöyle anlatıyor:

“Kasım Gülek, Fethullah Gülen’le çok iyi dostluk ilişkileri içinde bulundu. Gülen, Kasım Gülek’le sık sık görüşürdü. Vefatı üzerine bu eski dostunun cenaze namazını kıldırmıştı. Fethullah Gülen’e sorduk: ‘Amerika, sizlerle ilgili referansı merhum Kasım Gülek’ten mi aldı?’ Gülen bu konuda şunları söyledi: ‘Kasım Gülek beyin baldızı Amerika’daydı. Yani Pentagon’la irtibatları vardı. Eğer kendisine değişik patformlardan, Beyaz Saray’dan sormuşlarsa ‘Bunlar nedir?’ diye, o da ‘Endişe edilecek bir şey yoktur’ demiştir, referans vermiştir.”

Gülen, 1 Eylül 1997 tarihli Zaman gazetesinde bu ilişkiyi şöyle açıklıyor:

“ABD’de görüştüğüm insanlardan biri Abramowitz’di. O, Türkiye’de bir zaman elçi olarak kalmıştı. Müşterek dostumuz Kasım Gülek Bey vardı. Onun vasıtasıyla gıyaben onu tanıyorduk… Türkiye, şimdiye kadar çok ölüm-kalım krizlerine maruz kalmıştır. Bunu isterseniz bir kriz sayın ama bu millet bunu aşar dedim. Paniğe kapılmamaları gerektiğini, Amerikan kamuoyunun bundan emin olması gerektiğini söyledim. Hatta bu ses, imkânı varsa Beyaz Saray’a kadar, Kongre’ye kadar, Pentagon’a kadar götürülmeli.”

Gülen, 1992 yılında ABD’ye gittiğinde, Kasım Gülek’in albay olarak görev yapan, sonra şüpheli bir şekilde ölen baldızı (Adı Aylin romanında anlatılan kişi) aracılığıyla Pentagon ve CIA ile ilişkiye geçtiğini de anlatıyor.

Moon tarikatı ile Fethullah Gülen’i birleştiren bir diğer isim; Abdullah Çatlı. Çatlı, 1981 yılında Dünya Anti Komünist Ligi’nin toplantısına

katılıyor. 1992'de Gülen'i ABD'de havaalanında karşılayan da, Abdullah Çatlı.

Scientology-Gülen Birlikteliği

Hızla yayılan ve büyük mali olanaklara sahip CIA bağlantılı bir başka tarikat da, Scientology adını taşıyor. Almanya'da Refah Partisi ve Avrupa Milli Görüş Teşkilatı ile ilişkileri nedeniyle, Türkiye basınında da gündeme gelmişti. Scientology'nin, gerek ABD'de gerek Avrupa'da en sıkı ilişki içinde olduğu güç, Fethullah Gülen örgütü. Scientology, aynı zamanda Moon tarikatı ile çok sıkı ilişki içinde.

Her üç tarikatın da teorisi, dini yorumlayışları, çalışma tarzları ve hedefleri arasında olağanüstü uyum var. Kuşkusuz bunun nedeni, komuta merkezinin aynı olması.

Uluslararası Okullar Nasıl Kuruldu?

Diğer cemaatler Kur'an kursu ve imam hatip liseleri gibi doğrudan dini eğitim kurumlarına önem verirken, Fethullah Gülen cemaati, Turgut Özal döneminde, yurtiçinde Anadolu liseleri ve kolejler açmaya başladı. Sovyetler Birliği'nin çözülmesi üzerine Gülen örgütü uluslararası okullar atağına geçti. Gülen'in öncelik verdiği ülkeler de dikkat çekici: Orta Asya, Kafkaslar, Balkanlar.

1992'den itibaren, öncelikle Orta Asya Türk cumhuriyetleri olmak üzere Kafkas ve Balkan cumhuriyetlerinde, "Fethullahçı" diye bilinen vakıf ve şirketler, art arda kolejler açtılar. Ardından Asya ve Afrika ülkeleri geldi.

Şu anda 5 kıtada, 52 değişik ülkede 21 öğrenci yurdu, 6 üniversiteye hazırlık kursu, 257 lise, 21 dil okulu ve 6 üniversiteleri bulunuyor. Okullar için harcanan paranın toplamı, Gülen tarafından hazırlatılan 32. Gün programında 1 milyar 205 milyon dolar olarak hesaplandı.

ABD'nin Soğuk Savaş döneminde, Sovyetler Birliği'ni çökertmek için örgütlediği ve büyük olanaklarla yürüttüğü "CIA muhalefeti"nin, Gülen örgütünün önünü açtığını saptıyoruz. Sovyet blokuna karşı yürütülen psikolojik savaşın en önemli aygıtı Hür Avrupa Radyosu, Fethullah Gülen'i bültenlerinin baş konusu yapıyor. Amerika'nın Sesi radyosunun değişik lehçelerdeki Türkçe yayınlarında, Gülen ve misyonu döne döne övülüyor.

Osmanlı İmparatorluğu toprakları içinde açılan Amerikan okulları kime hizmet ettiyse, Gülen'in okulları da aynı hizmeti görüyor. Bu okullar hep CIA'nın ilgi duyduğu ülkelerde açılıyor. Okullara ABD'deki Yahudi lobisinin de ilgi duyduğuna dikkat çekiliyor.

1997 yılı başı itibariyle, cemaatin denetiminde 27 ülkede 154 okul faaliyetteydi. Bu rakamların, yıl sonu itibariyle 40 ülkede 200 okula yaklaştığı sanılıyor.

1997 başında yaklaşık 25 bin olan öğrenci sayısının, yıl sonunda 30 bini aştığı tahmin ediliyor.

CIA’nın İlgi Alanlarında

Okulların ülkelere dağılımı şöyle oldu: Kazakistan (28), Rusya Federasyonu’na ait çeşitli bölgeler (24), Özbekistan (18), Türkmenistan (15), Azerbaycan (14), Kırgızistan (11). Bunları Arnavutluk ve Moğolistan (4’er); Afganistan, Irak, Gürcistan, Ukrayna ve Romanya (5’er); Moldova (2); Pakistan, Bangladeş, Makedonya, Macaristan, Fas, Güney Afrika, Sudan, Endonezya, Tayland, Çin ve Tayvan birer okulla izliyor.

Dünyadaki uyuşturucu merkezlerinden Tayland’ın Çin sınırındaki Çenday kentine gidip okul ve yurt açmanın Türkiye açısından bir anlamı bulunmuyor, ama CIA açısından çok anlamlı.

Arkamda Amerika Var Mesajı

Fethullah Gülen, Susurluk olayı üzerine ve 28 Şubat sürecinde panikledi. Uzun süre ABD’de kaldı. Hükümet ve CIA yetkilileriyle görüşmeler yaptı. “Arkamda Amerika var” mesajıyla, Türkiye’deki 2. Cumhuriyetçi köşe yazarları aracılığıyla, Türkiye’deki Cumhuriyet Devrimi atılımına Amerika sopasını salladı.

Gülen’in bu çabası, onun ABD konusundaki gerçek düşüncelerini açıklamasına neden oldu. Şimdi bunlara bakalım: “Nevval Sevindi’nin Sabah Kitapları’ndan çıkan Fethullah Gülen ile New York Sohbeti’nde ABD emperyalizmiyle Nur tarikatının bağı, açıkça dile getiriliyor. İşte kitaptan seçmeler:

“Amerika Babil Gibi

“Amerika’da demokrasi ve belli ülke ve millet gelenekleri yerleşmiş. Amerika eski Babil gibi. O demokrasinin yumuşak havası herkesi barındırıyor. Amerika, şu anda dünyadaki yerinde duruyor, başkalarının çok zamandır beklediği gibi Atlantik içine kaymıyor.”[61]

“Amerika Dünyanın Dümeninde

“Amerika şu andaki konum ve gücüyle bütün dünyaya kumanda edebilir. Bütün dünyada yapılacak işler buradan idare edilebilir. Amerika hâlâ bu dünya gemisinin dümeninde oturan bir milletin adıdır.”[62]

“Sakın Amerikasız İş Yapmayın!

“Amerika daha uzun zaman dünyanın kaderinde çok önemli rol oynayacaktır. Bu realite kabul edilmeli. Amerika gözardı edilerek şurada burada bir iş yapılmaya kalkılmamalı.”[63]

Okulları ABD'nin Desteğiyle Açıyoruz İtirafı

"Amerikalılar istemezlerse kimseye dünyanın değişik yerlerinde hiçbir iş yaptırmazlar. Şimdi bazı gönüllü kuruluşlar dünya ile entegrasyon adına gidip dünyanın değişik yerlerinde okullar açıyorlarsa, bu itibarla, mesela Amerika ile çatıştığınız sürece bu projelerin gerçekleştirilmesi mümkün olmaz."[64]

"ABD'nin Çıkarlarını Savunduğum

İçin Bize Avantaj Sağlıyor

"Amerika ile iyi geçinmezseniz işinizi bozarlar. Amerika'nın bize yarım arpa kadar sadece bizim menfaatimize desteği yoktur. Buna rağmen şurada bulunmamıza izin veriyorsa, bu bizim için bir avantajsa, bu avantajı sağlıyor demektir."[65]

Amerika ve Türklerle Birlik

“Mesela bir birlik, Türk birliği bahis mevzuu ise, şayet bu pakt şeklinde olabileceği gibi, federasyon şeklinde de olabilir. ABD gibi niye olmasın yani. Belki parçalara, eyaletlere bölünebilir. Fakat dünya konjonktürü bu mevzuda çok önemli. Amerika istemiyorsa, Avrupa bunu istemiyorsa, böyle bir oluşum sürecinin tamamlanmasında, onların tavırlarını da göz önüne almak zorunluluğunu duyarsınız.”[66]

Emperyalizmin İstediği İslam

Fethullah Gülen, ABD'de yaptığı "New York Sohbeti"nde çok açık konuştu. Neyi amaçladığını, dünya dengeleri içinde hangi safta yer aldığını son derece net bir ifadeyle açıkladı.

Gülen'in dünyasının hâkimi Amerika'dır. Bu durumu, değiştirilemez bir veri olarak kabul ediyor. Gülen'e göre Amerika ile birlikte hareket etmek Türkiye'nin çıkarınadır.

Fethullah Gülen, Amerika ile ilişkileri "dostça" tutalım diyor.

Yabancı ülkelerde 200'e yakın okulları bulunan Fethullahçıların bu büyük faaliyetine Amerika'nın "dostça" yaklaşması ne anlama gelir? Amerika'nın dünya egemenliğine yardımcı olmayan hiçbir varlığa dostça yaklaşmayacağını göz önüne alırsak, Gülen'in söylediğinin ne anlama geldiğini açıklıkla anlayabiliriz.

Yüzyılımızda emperyalizm ve dini ideoloji, stratejik iki müttefik haline geldi. Çöken iki kuvvet arasında bir kader bağı vardır. Gülen'in konumu, bu büyük gerçeğin yeni bir kanıtıdır.

Yüzyılın başında, Alman emperyalizmi, yükselen güç konumundaydı. O dönem şeriatçıların yayın organı Sebilürreşat dergisi, aynen Gülen'in kullandığı ifadelerle, Almanya ile işbirliğinin İslam dünyasının yararına olacağı propagandasını yapıyordu.

Gülen, emperyalizme karşı tam bir teslimiyet içindedir; emperyalizmi kadir-i mutlak olarak görmektedir. Durmadan, dünyanın efendisi olacak bir kuvvetin yanında olmanın nimetlerini propaganda etmektedir. Fethullah Gülen'in mantığı, Kuvayı Milliyecilere karşı emperyalistlerin safında savaşan hilafetçilerin mantığıdır.

Gülen'in Türk Dünyası'na yaklaşımı, Amerika'nın Orta Asya'ya olan yaklaşımı ile tam bir uygunluk göstermektedir. Türkiye'nin, diğer Türk cumhuriyetleriyle ilişkilerini geliştirmesi, son derece önemlidir. Bu

ilişkilerin, koşulların elverdiği ölçüde sıkı olması, Türkiye'nin çıkarınadır. Ama Amerika'nın güdümünde kurulacak ilişkiler, Türkiye'nin komşularıyla olan ilişkilerinin bozulmasına, bölgesel karışıklıklara ve savaşlara yol açar. Amerika'nın istediği budur. Fethullah Gülen, ABD adına böyle bir role talip olmuştur.

Bak Şu Konuşturana

Gülen'i ABD konusunda bu kadar açık konuşturan güç, onun ABD'deki bağlarıdır.

Nur cemaatinin en güçlü kolu olan Fethullahçıların lideri Gülen'in, 1997'de, ABD'de kaldığı süre içinde, Amerikan Merkezi İstihbarat Örgütü'nün (CIA) Ortadoğu Masası Şefi ile gizlice görüştüğü, Aydınlık dergisinde bir yıl önce yayımlandı ve şimdiye dek yalanlanmadı. Bu görüşme için, CIA Başkanına bağlı dört önemli birimden biri olan Ulusal İstihbarat Konseyi'nin eski Başkan Yardımcısı ve RAND Corporation analisti Graham Fuller'in, Gülen'e aracılık ettiği ifade ediliyor.

Söz konusu görüşme, Türkiye'nin Washington Askeri Ataşesi tarafından saptanıyor. Gülen'in CIA yetkilileriyle gizlice görüştüğü bilgisi Askeri Ataşe tarafından Türkiye'ye iletildi.

Mark Parris'in Rolü

ABD ile bağı, onun Türkiye Cumhurbaşkanı'nın korumasına girmesine yol açabilecek kadar güçlü. Fethullah Gülen'e bağlı Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nın, 25 Aralık l997 günü düzenlediği "Ulusal uzlaşma, hoşgörü ve diyalog" ödül töreninde, Demirel'e de "şükran plaketi" verilmişti.

Demirel, MGK'nın kararlarıyla çelişmeye düşerek, böyle bir tavır içine neden girdi? Cumhurbaşkanı, irticaya karşı mücadelede devlet kurum ve kuvvetlerinin bütünlüğünü bozan bir rolü neden üstlendi?

Aydınlık'a ulaşan bilgilere göre, Demirel'i Fethullah'ın ödülünü almaya ABD Ankara Büyükelçisi Mark Parris ikna etti.

Mark Parris, İran'da 8-11 Aralık l997 tarihleri arasında yapılan İslam Konferansı Örgütü'nün Tahran zirvesinden dönüşünde Demirel'i ziyaret etti. Bilindiği gibi Demirel, İKÖ'nün Türkiye'ye karşı tutumunu protesto ederek, zirveyi bir gün önce terk etmişti. Parris, Aralık ayının ikinci haftasında yapılan görüşmede, Türkiye'nin Ortadoğu ve Orta Asya'da "Ilımlı İslam"dan yana tavır almasını savundu. Fethullah Gülen'i övdü.

İlginin Mazisi Var

Türkiye’ye gelir gelmez Demirel ile “on gün içinde üç kez görüştüğünü” söyleyen Mark Parris, ABD’nin Çelik Çekirdeği’nin has adamlarından. Beyaz Saray’dan Ankara’ya geldi. Bill Clinton’un yakın ekibi içindeydi. Ulusal Güvenlik Konseyi’nin, Türkiye’yi de kapsayan Yakındoğu ve Güney Asya sorumlusu iken Türkiye’ye atandı.

Mark Parris’in Fethullah Gülen’e ilgisi, Ankara’ya geldikten sonra başlamıyor. Gülen’in, ABD’de devlet ricali tarafından kabul görmesini sağlayan da, Mark Parris’in başında olduğu Yakındoğu ve Güney Asya Bölümü’ydü. Fethullah Gülen’in, Beyaz Saray’ın yol vermesiyle, ABD’de 14 önemli temasta bulunduğu belirtiliyor.

Demirel ile Fethullah arasındaki ikinci köprü, yine bir Amerikan yetkilisiydi: ABD’nin eski Ankara Büyükelçisi Morton Abramowitz. Gülen, ABD’de iken, Abramowitz’le de görüşmüştü. Abramowitz, Moon tarikatının Türkiye halifesiyken iki yıl önce ölen Kasım Gülek aracılığıyla tanıştığını belirttiği Fethullah Hoca’yla görüşmesinin yararlı geçtiğini açıklamıştı.

ABD’nin önde gelen think-tank kuruluşu Carnegie Vakfı’nın eski Başkanı Abramowitz’in, Ilımlı İslam’ın destekçilerinden olduğu biliniyor. Abramowitz, ABD’nin en faal gruplarından Yahudi Lobisi’nin önde gelen isimlerinden. Özal’la mutfak arkadaşlığıyla ünlenen Abramowitz, Washington’a döndükten sonra da elini Türkiye’den hiç çekmedi. Sık sık ülkemize gelen Abramowitz, Türkiye’den gidenlerin uğramayı ihmal etmediği isimlerden.

Demirel’e ödül töreni için Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı’nın davetiyesini götüren kişinin, Abramowitz’in mesajını da ilettiği ifade ediliyor.

Fethullah’ın Okullarında CIA Ajanı Öğretmenler

Fethullah Gülen cemaati tarafından yurtdışında, özellikle de Türk Cumhuriyetlerinde açılan okullarda, diplomatik pasaportlu Amerikalı CIA ajanları, “İngilizce öğretmeni” diye barındırılıyor. Bu işbirliği, Türkiye’de yapılan üst düzey resmi bir toplantıda, bizzat Fethullahçı okul yöneticisi tarafından itiraf edildi. Toplantıda, dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Sağlam ve MİT temsilcisi de bulunduğu halde, olay karşısında sessiz kalındı. Durum, devletin resmi olarak yayımladığı kitapla da belgelendi. Okulların propagandası, “Adriyatik’ten Çin Seddi’ne kadar Türk dünyasının hizmetinde” sözleriyle yapılıyor. 7 Eylül 1997 tarihli Aydınlık’ta bu haber yayımlandı, ancak bugüne kadar yetkililerden bir ses çıkmadı.

Tarih, 3 Mart 1997. Yer, Ankara’daki Başkent Öğretmenevi. Önemli bir toplantı yapılmaktadır. Ev sahibi, Milli Eğitim Bakanlığı Yurtdışı Eğitim Öğretim Genel Müdürlüğü. Konu, yurtdışında açılan Türk okullarının sorunları. Toplantıya, başta Milli Eğitim Bakanı Mehmet Sağlam olmak üzere bakanlığın bütün üst düzey bürokratları katılıyor. Dahası; Başbakanlık’tan, MİT’ten, Dışişleri Bakanlığı’ndan temsilciler de katılımcılar listesinde. Ve elbet, yurtdışında okul açmış vakıf ve özel şirket yetkilileri de hazır.

Sıra, Özbekistan’daki 18 okulun sahibi gözüken Silm A.Ş.’nin yetkilisi Mehmet Mesut Ata’ya gelir. Bu okullar da, “Fethullahçılara ait” diye bilinmektedir. Ata, birçok talebini dile getirir. Sözlerini Amerika’nın Özbekistan’daki bir uygulamasını örnekleyerek bağlar. MEB’in yayımladığı Yurtdışında Açılan Özel Öğretim Kurumları Temsilcileri-İkinci Toplantısı adlı kitabın 63-64. sayfalarından okuyalım:

“Amerika Birleşik Devletleri, dostluk köprüsü adı altında getirdikleri 70 öğretmene diplomatik statü kazandırmışlardır. Biz de, eğer devletimiz, büyükelçiliğimiz, bu konuda diplomatik statü konusunda bize yardımcı olursa Türk öğretmenlerinin, Türk eğitim elemanlarının itibarlarının biraz daha artacağını zannediyoruz.”

CIA'cılar Fethullah Okullarında

Toplantıya katılan devlet yetkililerinin hiçbiri, bu sözlere tepki göstermez. Özel sektör temsilcilerine de, “Fethullahçı” Mehmet Mesut Ata'nın verdiği bilgi ve talep, çok fazla ilginç gelmez. Belli ki, Amerika, 1960'larda iki bin kadar CIA ajanını “barış gönüllüsü” görüntüsüyle Türkiye'ye nasıl göndermişse, Özbekistan'a da “dostluk köprüsü” programı çerçevesinde “öğretmen” yollamıştı. Ama ABD, aynı 1950'lerde Türkiye'de yaptığı gibi, CIA ajanlarını kamufle etme ihtiyacı bile duymamış, hepsinin cebine, görüntülerini aşar bir şekilde diplomatik pasaport koymuştu.

Özbekistan'da diplomatik pasaportla bulunan ABD'li “öğretmen”lerin çoğu, Fethullah Gülen cemaatinin okullarında çalışmaktadır. İngilizce dil “öğretmeni” olarak gözükmektedirler.

Hemen Her Okulda İngiliz ve ABD'li Var

Kırgızistan'da da 50-60 kadar Amerikalı "öğretmen" vardı. Bunlar da diplomatik pasaportluydu. Ve Kırgızistan'da "Fethullahçı" diye bilinen okullarda "öğretmenlik" yapıyorlardı.

Fethullah Gülen'in okulları, Adriyatik'ten sadece Çin'e kadar değil, Vietnam'a, Endonezya'ya kadar uzanmaktadır ve eğitim dili olarak da Türkçeyi değil, İngilizceyi kullanmaktadır. Özellikle hazırlık sınıflarında haftalık ortalama 24 saati bulan İngilizce derslerine, çoğu okulda ABD'li ve İngiliz "öğretmenler" giriyor.

CIA, Fethullah'ın Öğretmenlerine Resmi Pasaport Veriyor

Olayın ABD cephesi ise, 1 Mart 1998 tarihli Aydınlık'ta Doğan Duyar'ın haberiyle irdelendi. Nur tarikatının başı Fethullah Gülen'in yurtdışındaki okullarında çalışan bine yakın ABD'li öğretmende, yalnızca devlet görevlilerine verilen ABD resmi pasaportu var. Çoğunluğu Türk Cumhuriyetleri'nde faaliyet yürüten okullardaki ABD'li öğretmenler, İngilizce adıyla "official passeport" sahibiler. Amerikan Eğitim Bakanlığı personeli olmayan ABD'li öğretmenlerin, normal olarak turist pasaportu sahibi olmaları gerekiyor. Ancak, Amerikan devleti, Gülen'in okullarında çalışanları resmi görevli sayıyor. Bu nedenle diplomatik pasaportla eşdeğerdeki resmi pasaport veriyor. Türkiye'deki karşılığı "yeşil pasaport" olan "official passeport", ABD'li öğretmenlere diplomatik dokunulmazlık sağlıyor.

Amerikalı kaynaklar, bu pasaportların CIA'nın talimatıyla düzenlendiğine işaret ediyorlar.

Prosedür Nasıl İşliyor

Gülen'in okullarında görev yapan ABD'li öğretmenler, bu pasaportları özel bir işlem sonucu elde ediyorlar. ABD'de, Türkiye'den farklı olarak, özel kesimden bir kişi, belli bir süre için devlet memurluğuna getirilebiliyor. Bu statünün kazanılması için, ilgili bakanlıkta bir komisyon oluşturuluyor. Komisyon, kişiyi sorguladıktan sonra, görev için uygun olup olmadığına karar veriyor ve atamasını yapıyor. ABD'de büyükelçilik görevine bile, aynı yöntemle özel kesimden kişiler atanabiliyor.

ABD Adalet Bakanlığı'na yakın kaynaklar, öğretmenlere resmi pasaport verilmesi konusunda Aydınlık'a şu bilgiyi verdiler:

"Gülen'in okullarında görevli Amerikalı öğretmenlerin büyük bir kısmı Eğitim Bakanlığı personeli olmadığı halde memur pasaportu taşıyor. Peki bunlara neden memur statüsü verildi? Bu kişilere memur pasaportu verilmesi emri kim tarafından ve niçin verildi? Bu olanak neden tanındı? Eğer bu öğretmenler özel kesimden alınıp görevlendirildiyse, normal prosedüre göre bir komisyonda dinlenmeleri (hearing) gerekirdi. Oysa bu öğretmenlerin atama öncesi sorguları yapılmamış. Bu normal olmayan bir durum."

CIA İsterse Olur

Amerikan bürokrasisinde normal olmayan durumlara sıkça rastlanabiliyor. Ancak bu tür olağanüstü uygulamalar, devreye gizli servislerin girmesiyle mümkün oluyor. Gülen'in okullarında görevlendirilen öğretmenlerin, ABD Eğitim Bakanlığı'nın ilgili komisyonunda dinlenmeden resmi pasaport almaları için, CIA'nın devreye girdiği belirleniyor.

Alman Dergisi: Fethullah’ın Sermayesi Amerika’dan

Pentagon’un gayri resmi yayın organı Foreign Affairs dergisine göre de, Alman “Yeni Sağ”ının en önemli yayın organı sayılan, Almanya’nın Berlin kentinde yayımlanan Junge Freiheit (Genç Özgürlük) dergisinin 26 Haziran 1998 tarihli sayısında, Fethullah Gülen’le ilgili bir makale yer aldı. Orhan Çandar imzasıyla yayımlanan yazının başlığı şöyle: “Karanlık bir Keşiş. Türkiye’de Amerikan menfaatleri: Fethullah Gülen ve ‘Ilımlı İslam.’”

Fethullah Gülen tarikatının, ABD’nin bölgedeki “Sivil Toplum Kuruluşu” olduğu belirtiliyor.

Dergi, Gülen’i yerine oturtuyor:

“Ne var ki Gülen, askerleri ve politikayla ilgilenen Türkleri, gözyaşlarıyla dolu vaazları veya dört bir yöne gönderdiği tolerans mesajlarından dolayı rahatsız etmiyor. Onları rahatsız eden, Hoca’nın politik hedefleri. Daha doğrusu: O’nun ‘Allah’ın bereketiyle’ akan sermayesinin gerçek kaynağı olan bir yabancı gücün varlığı. Genelkurmay bünyesinde İslamcı faaliyetleri izlemek üzere kurulan Batı Çalışma Grubu’nun bir raporuna göre, Hoca’nın çoktan iflas bildiriminde bulunması gerekirdi. Zira, onun sadece yurtdışı okullarının masrafı, taraftarlarının bağışlarından her yıl on milyonlarca dolar daha fazla. Bundan başka, bir dizi hayli tuhaf olay var. Örneğin, birtakım gizli raporlara göre Hoca’nın okullarında bir kuruş maaş almaksızın çalışan yüzlerce Amerikalı İngilizce öğretmeni veya Orta Asya Türk cumhuriyetlerinde birçok yeni binanın karşılıksız olarak Amerikan misyon teşkilatlarınca Fethullahçılar’ın emrine verilmesi.”

Yahudi Lobisi, Hocaefendi'nin Kitaplarını Bedava Basıyor

Böylesine cömert bir yardımın, "dinler arası diyalog" çerçevesinde verildiği, Türk makamlarına inandırıcı gelmiyor. Aynı şekilde Bnai-Brith'in (ABD'de faaliyet gösteren Yahudi lobisine bağlı bir kuruluş. Dünya çapında, basın yayın organlarında Musevilere karşı faaliyet gösteren ve yayın yapan kuruluşları rapor ediyor) Hocaefendi'nin tüm eserlerini (bedava!) İngilizce olarak yayımlama kararı alması da, uzmanları hayrete düşürüyor. Çünkü Gülen, vaazlarında "Dünya Museviliği" hakkında pek yenilir yutulur şeyler söylemiyor. Özellikle Orta Asya'da faaliyet gösteren Gülen teşkilatının mazhar olduğu bu yabancı destek, büyük bir ihtimalle Şiiliğe ve her zaman güvenilir olmayan Vahabi İslamına karşı, bu dinin "Ilımlı" bir türünü piyasaya sürmeyi hedefleyen Amerikan planıyla yakından ilintili. Oysa, ABD'ye sıkı sıkıya bağlı, son derece güçlü, sözde dinsel bir NGO'dan, Türkiye'nin bekleyebileceği bir menfaat olamaz. Kaldı ki, eğer bu teşkilat, Türkiye'yi Kafkaslar ve Orta Asya için bir modele dönüştürmek, Türkiye'yi bir laboratuvar gibi kullanmak niyetindeyse…

Yurtdışındaki Okulları Türkiye'nin Yararına mı?

Bır kısım Kemalistler, Fethullah'ın Türkiye'deki faaliyetlerini zararlı bulurken, yurtdışındaki okullarını Türkiye'nin yararına diye gösteriyorlar. Gerekçe de; binlerce kilometre uzaklarda İstiklal Marşı'nın okutulmasıymış. Emekli Orgeneral Kemal Yavuz, M. Ali Birand'ın 32. Gün Programı'nda gösterilen bir propagandadan hareketle bu iddiaya güçlü bir yanıt verdi: İstikal Marşı'nı bir Rus çocuğa okutmak binlerce insanın kanıyla yazılan o marşa hakarettir.

Gerçek, sanılandan farklı. Bu okullar, Türkiye'nin yanı başındaki örnekten, Kuzey Irak'tan görüleceği gibi CIA'nın hizmetinde.

Fethullah Gülen, dünyanın dört bir yanında okullar açıyor. Okulların açıldığı ülkeler, aynı zamanda ABD'nin nüfuz alanı yaratmaya çalıştığı ülkeler. Bu okullardan biri de, Kuzey Irak'ta. Gülen, Gülçin Tahiroğlu ile yaptığı ve Aktüel dergisinin 19-25 Eylül 1996 tarihli sayısında yayımlanan röportajında, Erbil'deki okulun MİT desteğiyle kurulduğunu açıklıyor:

"Erbil'de Türkmenler için okul açtığımız zaman orada Barzani ile Talabani hakimdi. Ben Sayın Cumhurbaşkanı'na sordum o meseleyi. Devletin burada okul açmasını zaruri görüyorum, aksi halde, oradaki Türkmenleri Kürtler eritir dedim. Eğer siz yapmayacaksanız bilin ki biz yapacağız dedim. Onlar da 'Nasıl istiyorsanız öyle yapın' dediler. Bu bilinerek yapıldı. Onun için MİT de, oradaki istihbarat örgütleri de bu işin hep yanında oldular. Ve Erbil bombalandığı halde bizim okula bir şey yapmadılar. Irak da yapmadı, Barzani de... Orada eğitim devam ediyor. Hatta ikincisi, üçüncüsü açılması bahis mevzuu."

Fethullahçıların, Kuzey Irak'ta Erbil kentinde üç eğitim kurumu bulunuyor. Bu okullar, CIA'nın isteği üzerine açılıyor. Okulların parası da, CIA'nın kontrolündeki Ulusal Demokrasi Vakfı (NED)'den alındı. Para, Fethullahçıların ABD'deki vakıflarından biri üzerinden Kuzey Irak'a aktarıldı. Fezalar Eğitim ve Öğretim Ticaret Limited Şirketi'ne kayıtlı olan bu kuruluşlardan Özel Işık Koleji ile Özel Nilüfer Koleji, Anadolu Lisesi

statüsünde. Işık Türk Dil Merkezi ise kayıtlarda “dil kursu” olarak görünüyor.

1994 yılında faaliyete geçen Özel Işık Koleji’nin 140 öğrencisi, 16 personeli bulunuyor. 1995 yılında kurulan Işık Türk Dil Merkezi’nde iki kişi çalışıyor. Özel Nilüfer Koleji ise 1996 yılında faaliyete geçti. 44 öğrencisi, 8 personeli bulunuyor.

Türkiye’ye Karşı İttifak

Fethullahçılar Özel Işık Koleji’ni açacakları dönemde, Erbil, Talabani liderliğindeki Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB)’nin denetimi altındaydı. Barzani liderliğindeki Kürdistan Demokratik Partisi (KDP)’ne karşı Talabani-PKK ittifakının kurulduğu günlerde, Erbil’in hemen çıkışında, daha sonra kapatılacak olan Med-TV’nin temsilciliği bulunuyordu. Ayrıca o dönemde PKK, Erbil’de Welat adlı bir gazete de çıkarıyordu. Erbil’deki Azadi Hastanesi de, PKK’nin denetimi altındaydı.

Aydınlık’a ulaşan bilgilere göre, Fethullahçılar, okulun özgürce faaliyet göstermesi ve bir müdahale ile karşılaşmaması için PKK ile anlaştılar. Işık Koleji’ni temsil eden kişilerle PKK arasındaki ilişki, Erbil kalesinin hemen altında bulunan Taurus Oteli’nde kuruldu. PKK’ye 15 bin dolar para yardımı yapıldı.

PKK’nin okula müdahalede bulunmama koşulu, Fethullahçılar’ın Türkiye Cumhuriyeti devletinin sivil ve askeri istihbarat personelini okula sokmamasıydı. Fethullahçılar’la PKK, Türkiye’ye karşı bir ittifak oluşturmuşlardı. Nitekim CIA, okulu üs olarak kullandı. PKK’nin de buna bir itirazı olmadı. Bunun karşılığında okul, faaliyete başladı. Okulun öğrencileri, Türkmen ve Kürt aşiretlerinin zengin kesiminin çocuklarından oluştu.

Fethullahçıların PKK’ye yardımı, bütün ayrıntılarıyla Genelkurmay istihbaratı tarafından saptandı.

Eymür’ün Adamları CIA’cılarla Kaçtı

Fethullah Gülen, 22 Eylül 1996 tarihli Para dergisinde yayımlanan demecinde Kuzey Irak’taki okulu MİT’le birlikte açtığını açıklamıştı. Gülen, şimdi Türkiye’nin Washington Büyükelçiliği Güvenlik Ataşesi olan, Kontr Terör Merkezi Başkanı Mehmet Eymür ile birlikte hareket ediyordu.

Tansu Çiller’in Başbakan olmasından sonra, MİT Kontr Terör Merkezi, Kuzey Irak’ta TSK’nın etkinliğini sınırlamak amacıyla, elemanlarını

bölgeye sokmak için çeşitli araçları kullanmaya çalıştı. Eymür'ün adamları bu okullarda kaldı. CIA güdümündeki komploların Kuzey Irak'taki ayağı da Fethullah Gülen'in okulları oldu. Kuzey Irak'ta "insani yardım" adı altında faaliyet yürüten NGO'ların CIA ajanı personeli de, öğretmen kisvesiyle bu okulları kullandılar.

l996 yılının Eylül ayında, ABD'nin Kuzey Irak'taki dayanağı göçtü. KDP'nin, Bağdat'ın desteğiyle Erbil'e yönelik askeri harekâtı başarıya ulaştı. Erbil, Barzani denetimine geçtikten sonra da Özel Işık Koleji, faaliyetini sürdürdü. Ancak okuldaki Eymür'ün adamları, CIA ajanları ile birlikte Türkiye'ye kaçtılar.

Asya Finans: Para Aklamada Yeni İstasyon

Fethullah Gülen'in, ABD'den Malezya'ya 200'e yakın okulu var. Okulların yoğunlaştığı alan; Doğu Avrupa ülkeleri, Rusya ve Türk cumhuriyetleri. Okullar, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'ya da uzanıyor.

Okulların bir başka kullanımı var ki, hiç bilinmiyor. Fethullahçılar, okullar aracılığıyla kara para aklıyor ve transfer ediyorlar.

Rusya ve Doğu Bloku ülkelerinden yabancı döviz çıkartılamıyor. Döviz kıt. Onların parasıyla ticaret yaparsanız da zarar ediyorsunuz. Çünkü o paralar sürekli ve çok hızlı değer kaybediyor.

Fethullahçı okul yöneticileri, işadamlarına "komisyon karşılığında" ticaretten kazandığı dolarları Rusya'dan çıkarıyorlar. Sistem şöyle çalışıyor: Yabancı ülkelerdeki okullar, kâr amacı gütmeyen vakıflar tarafından kuruluyor. Bu ülkelerin çoğunda, bu tür vakıflar mali denetimin dışında. Türkiye'den götürülen öğretmenlere, 12-15 bin dolar arasında maaş ödeniyormuş gibi gösteriliyor. Bu para, Türkiye'ye transfer ediliyor. Türkiye'de de öğretmenlerin hesabına 500-600 dolar yatırılıyor. Geriye kalan, ilgili yerlere aktarılıyor.

Fethullahçılar, Asya Finans'ı kurmadan önce yurtdışındaki işlerini Faysal Finans aracılığıyla yürütüyorlardı. Son dönemde, Faysal Finans'la sorunlar çıktığı ve bu yüzden Asya Finans'ın kurulmasına karar verildiği belirtiliyor. Gülen, Para dergisinden Gülçin Tahiroğlu'na Asya Finans'ın kuruluş gerekçesini şöyle açıklıyor:

"Dünyanın değişik yerlerinde okullar, müesseseler açılınca para transferi gibi, teminat mektubu gibi bir şeye ihtiyaç duyuluyor. Asya Finans'ın güçlü bir finans olacağı kanaatini taşıyorum. Dışta yapılan işleri daha rahat götürmek için finans kaynağı olsun, teminat mektupları sağlansın, dışta bankalardan kredi almak kolaylaşsın…"

Asya Finans'ın kuruluş kararı verilince, kısa sürede 2 trilyon toplanıyor. İlk toplantılara Fethullah Gülen de katılmış. Katılışını, "Arkadaşlarımız

bunu bir uğur saydılar” diye açıklıyor. Geçen hafta, Refah Partisi’ne yakınlığıyla tanınan Yimpaş, yüzde 7 hissesini alarak Asya Finans’a ortak oldu. Yimpaş, kısa süre önce, Özer Çiller’in de hissedar olduğu Aytaç Et’i satın alarak dikkat çekmişti.

Asya Finans’ın merkezi Üsküdar Altunizade’de. Binanın yeri Diyanet Vakfı’na aitti. Vakıftan İlim Yayma Cemiyeti’ne, ordan da Asya Finans’a geçti. Gülen, İlim Yayma Cemiyeti’nin yönetiminde. Asya Finans’ın açılış törenine Gülen’le birlikte Tansu Çiller de katılmıştı.

Fethullahçılar Türk Cumhuriyetlerinde daha çok petrol ve madenciliğe el atmışlar. Önce okullara giriyorlar. Medya sektörüne de ağırlık veriyorlar. Zaman gazetesini bir örgütlenme aracı olarak kullanıyorlar. Ticari bağlantı yaptıkları Türk Cumhuriyetlerinin çoğunda Zaman basılıyor.

Hasan Fehmi Güneş

Teşekkür ederim Sayın Akfırat, bir iki dakika daha vaktiniz vardı.Telafi ederiz onu tekrar, ikinci olarak, örgütün ekonomik kaynaklarını Sayın Bulut anlatacak. Söz Bayın Bulut’ta, buyrun efendim..

ÖRGÜTÜN EKONOMİK KAYNAKLARI

Faik Bulut

Gazeteci-Yazar

Faik Bulut: Efendim, Ortadoğu halkları olduğumuzdan, hep “perestlik”le gidiyoruz. Yani bir şeyleri putlaştırıp, bir şeylere tapınma ihtiyacı duyuyoruz galiba. Geçmişte Zerdüştler gibi ateşperest ya da Harran Sabileri benzeri “güneşperest, ayperest” idik. Mezopotamyalılar olarak gözümüzü gökyüzüne çevirdiğimiz andan itibaren yücelttiklerimize, bizden yüce ve ulu gördüklerimize tapınmaya, onlardan medet ummaya başladık. Hıdırellez ve Mehdi inancı değişmediği için, neredeyse 5 000 yıllık zihniyet aynen devam ediyor.

Şimdilerde moda, “Fethullahperestlik”tir. Ahir zamanda yolunu, izini, sözünü kaybedenler; Fethullah Hoca’yı bir “Hıdırellez, Mehdi veya Noel Baba” gibi algılayıp, adeta ona tapınmaya başladılar. Kerametlerinden medet umar oldular.

Buradaki arkadaşlarım bilirler; devrimciler arasında Çin’in saygıdeğer önderi Mao için, geçmişte “bizim başkan”, “Çin’in başkanı Mao, benim de başkanımdır” diyenler vardı. Şöyle etrafıma bakıyorum da, “Mao, benim başkanımdır” şiarını dillerinden düşürmeyenler, bunun teorisini yapanlar; bugün rahatlıkla, “Fethullah Hoca, benim mürşidimdir; bunalımlı toplumun kurtarıcısıdır, keramet sahibi muhterem bir zattır” diyebiliyorlar. Kişi tapıncına varan bu görüş sahipleri, bireysel düzlemde “istediklerini” yapabilirler elbette. Fakat, bu zevatın yazı ve sözleriyle, bizi kendileri gibi düşünmeye; Fethullahperest olmamız için manevi dayatmalarda bulunmaya hakları yoktur. Ne yazık ki, olgu budur.

Sosyolojik bir teşhis koymak gerekirse, şöyle özetlenebilir: Bu tür zihniyetler açısından hiçbir şey değişmiş değil; yani o dönemde “en hızlı Marxçı, Leninci, Maocu” geçinen bu zevat, aslında devrimci öğretileri “din”, devrimci ustaları ise “peygamber” gibi algılamış; sol/sosyalist kisve altında perestlik, yani “tapınma, kul olma” kültürünü sürdürmüştür.

İletişim çağındayız ya; postmodern dayatmalarla karşı karşıyayız ya; yükselen değerler denilen, o paramparça eden yoz kültür seline kapılmış gidiyoruz ya; “Cilalı Yeni Dünya Düzeni”nin parlayan yıldızlarıyla gözümüz kamaşıyor ya; o halde, “fashion” yani moda, iç ve dış güçlerin parlattığı, “kurtarıcı” diye sunduğu Fethullahperestlik denen bu ucubeyi, bu hilkat garibesini benimsemek zorundayız!..

İmajı parlatılan, moda haline getirilip yumuşak yumuşak bize yutturulan bu Fethullahperestlik lehinde çok yazılıp çizildi. Medya ve büyük tirajlı gazeteler buna alet oldu veya edildi. Örnek babından okuyacağım satırlar, bu zihniyeti yansıtıyor: Sol vitrinli “plazza” gazetelerinden Radikal’in Genel Yayın Yönetmeni M.Y. Yılmaz; “kurtarıcı Mehdi beklentisi içine giren Türkiye toplumu” adına, bazı şartlar ve kalıplar öne sürdükten sonra şöyle yazabildi: “Bu beklentiye en iyi cevap vereceklerden biri Fethullah Hoca’dır. Şunları, şunları ve şunları da yerine getirirse, o zaman hepimiz çıkar elini öperiz.” Belirleme M. Y. Yılmaz’la sınırlı değildir; İkinci Cumhuriyetçi ekipten Şahin Alpay, Cengiz Çandar, Gülay Göktürk, Ali Bayramoğlu, Etyen Mahçupyan’dan büyük basının yayın yönetmenlerine kadar uzanan bazı yazar ve çizerlere rastlıyoruz bu kulvarda.

Evet, Fethullah Hoca’yı “eli öpülecek kurtarıcı Mehdi” olarak ortaya koyduğunuz andan itibaren, artık her şeyi bitirmiş olursunuz.

Konumuz tarikatlar ve Fethullah Hoca olduğundan, bu girişi yapmak zorundaydım.

Fethullah kimdir? Türkiye’de yaşamayanlar için bu isim bir şey ifade etmeyebilir. Mısır’dan, Cezayir’den, Filistin’den gelen yabancı konuklar aramızda bulunuyor. Çağrışım yapabilmesi bakımından, Arap ülkelerinde benzer konumda olan dini şahsiyetleri ve şeyhlerinin isimlerini zikretmekle yetineceğim. Cezayir’in başına FIS (yönetime karşı silahlı mücadele veren şeriatçı İslami Selamet Cephesi) belasını getiren Mısırlı din âlimi Muhammed Ebu Gazali ile 1950’li ve ‘60’lı yıllarda aynı ülkede İslamcılığın teorisini yapıp duran Bin Badis ne idiyseler, Fethullah Hoca da odur. Mısırlı din âlimi olup; devlet başkanı aleyhinde fetva verme yetkisini kendinde gören ve televizyonlarda “şeriatçı star” sıfatıyla arzı endam eden; son yıllarda ne kadar ülke sanatçısı varsa, bin bir yolla bunları şeriatçılaştıran; kadın sanatçıları tesettüre büründüren Şeyh Mutevelli

Şa’ravi neyse; Fethullah Hoca da aşağı yukarı odur. Yahut petro-dolar İslamının kalesi, öteden beri bölge gericiliğinin üss’ül esası Suudi Arabistan’daki bağnaz Selefilik akımının temsilcisi ve fetvacıbaşısı olup; hâlâ dünyanın düz olduğunu iddia eden; ümmetçiliğin parababası şu ünlü Rabıta örgütünün üyesi Bin Baz neyse, Fethullah da odur. Burada toplumsal konum ve rollerden söz ediyoruz; kişiliklerden değil. Bunları, yabancılar açısından çağrışım yapıp karşılaştırma imkânı doğsun diye söylüyorum.

Tarikat Sermayesine Uzanan Serüven

Fethullahçı diye bilinen “cemaat”in mali kaynakları nedir; değirmenin suyu nereden geliyor?

Buna geçmeden önce, “İslami sermaye” ya da “tarikat sermayesi” diye nitelendirilebilecek mali kaynakların serüvenine kısaca göz atmak gerek. Çünkü olay, Fethullah’ın kendisiyle başlamadığı gibi, onunla kaim değil; Osmanlı’dan bugüne süregelen bir güç odağının, bir ideolojinin, bir dünya görüşünün, bir geleneğin devamıdır.

Öncelikle bir yanlışı düzeltmekte yarar var: Mevlevilik, Rufailik ve Cerrahilik gibi artık folklorik özellikler taşıyan tarikatlarla, Kadirilik gibi kökü tarihten gelmesine rağmen çok küçülmüş ve Nakşilik ya da nevzuhur kollarıyla boy ölçüşemeyecek durumda olanları bir yana bırakırsak; Süleymancılar, Menzilciler, Fethullahçılar, Nurcular sanki ayrı ayrı tarikatlarmış gibi algılanıyor. İndirgemecilik ve medyadaki yüzeysel mantık da buna hizmet ediyor. Gerçekte, bunların hepsi Nakşi meşreplidir. Yani bu ana tarikata bağlı dergâhlar veya cemaatlardan ibarettir. Tümü de Nakşi geleneğinin günümüzdeki uzantıları, kolları ve dallarıdır.

Türkiye’deki Nakşi geleneği, oldum olası, Hindistan kaynaklıdır. Bu da dikkati çeken bir nokta olmalı.

Orta Asya’daki Şamanizm karışımlı Nakşi serçeşmesi sayılmazsa, bu tarikatın ikinci büyük dalgası, devlete damgasını vuran yeniden yapılanması, Hindistan üzerinden Osmanlı topraklarına girmiştir. “Her bin yılda bir büyük âlimin gelip dini ihya ve ıslah edeceği, ona ivme kazandıracağı” varsayımından yola çıkan anlayışın İslam literatüründeki adı, “tecdit”tir. İslamda yeni bir peygamberin ortaya çıkışına cevaz verilmediğinden, böyle bin yılda, yüz yılda bir ortaya çıkıp teori ve pratikleriyle dini yenileyen, canlandıran ve çağın gereklerine göre yorumlayan âlimlere “müceddid” denir. Sözgelimi, Nur hareketini başlatan Said-i Nursi’ye “müceddid” sıfatı verilmiştir.

17. yüzyılda Hindistan'daki Nakşiliği militanlaştıran; onu elverdiğince dince haram sayılan hurafelerden arındırıp köktenci bir karakter kazandıran ve tasavvufun dünyevi yüzü ile faaliyetlerine vurgu yapan din âlimlerine "müceddidi" adı verilir. Bir bakıma, "İhtilalci Sufi Hareketi"nin doğal önderleriydiler bunlar. Kürt kökenli Mevlana Halit (1776-1827), 18. yüzyılda Hindistan'a gidip icazet aldıktan sonra, ilk dergâhını Bağdat'ta açtı. Ardından Irak Kürdistanı'ndaki Süleymaniye şehrinde etkinlik gösterip, o dönemde Kürtler arasında hayli yaygın olan Kadirilik mezhebini geriletti. Kurucusunun adını alan Nakşi-Halidiye kolu sırasıyla Kudüs, Halep, Basra, Erbil, Diyarbakır, Cizre, Mardin, Urfa, Konya ve İstanbul'a kadar genişledi. Osmanlı topraklarında özellikle Kafkasya, Şam diyarı ve "Kürdistan" olarak bilinen alanlarda yayıldı; "Kafkas müridizmi" adı verilen silahlı dinci-milliyetçi kalkışmalara esin kaynağı oldu. Günümüzde MHP'li kesimin yanlış yere sahip çıkıp sembol haline getirdikleri Şeyh Şamil, bu geleneğin ürünü ve temsilcisiydi.

Kürt kökenli Mevlana Halit, sonradan Suriye'nin başkenti Şam'ı, Nakşi faaliyetlerin merkezi haline getirmiş; özellikle 30 has halifesini Kürtlerden, diğerlerini ise Türk ve Kafkas kökenlilerden seçerek adeta Osmanlı topraklarında bir "tarikat ağı/ tarikat şebekesi" kurmayı ba-şarmıştır.

Nakşi şeyhi Halit'in kurduğu Halidiye kolunun önayak olduğu Bitlis Hizan medreseleri, onyıllar sonra Nakşi geleneğin devamı olan Nurcuların elinde gelişip modernleşti, yayıldıkça yayıldı: Yurtiçi ve yurtdışındaki sayısı 20 bini bulacak olan yurt, kurs, medrese, okul vs. gibi şeriat ihraç merkezleri, bu Halidiye kolunun Osmanlı'dan Cumhuriyet'e bıraktığı bir mirastır.

Halidiye patentli Nakşi tarikatı, Erzurum-Gümüşhane yöresinde Gümüşhanevi dergâhı aracılığıyla gelişti. İskenderpaşa diye bilinen dergâhın, postnişinliğini M. Zahit Kotku'dan devralıp sürdüren Prof. Esad Coşan'dır. Erbakan ve Refah Partisi'nin önder kadrosu ile Özal ailesinin bağlı bulunduğu dergâh budur ki, Özal önderliğindeki ANAP hükümetleri sırasında Nakşiler olarak ünlenen bu cemaat, bir hayli servet sahibi oldu. Devletin kilit makamlarında görev alan,"takunyalılar" diye bilinen DPT ve Hazine Müsteşarlığı içindeki dinci kadro, yoğunlukla bu cemaat ehlidir. Konuya ilişkin "Görünmeyen Üniversite" adıyla yazılan ve İz

Yayınları'ndan basılan bir kitap, bu gelişmeyi iyi özetlemektedir. Mesela İskenderpaşa cemaati, yaklaşık 40 şirketi barındıran SERVER Holding'in sahibidir.

İşte, bakınız, tarikatların iki mali kaynağı, konuşma arasında ortaya çıkmış oldu.

Halidiye dergâhı erbabı, 19. yüzyılda İstanbul'daki hükümet çevrelerinde hayli etkindi. Dönemin Nakşi şeyhi Ahmed, 1859'da Tanzimat'ın reform politikalarına karşı ilk hareketi başlattı: Batı karşısında (geleneksel) devletin yeniden güçlendirilmesi projesini, dini söylemle sundu. O zamanın diğer dünyevi meselelerine de kendince çözümler getirmiş oldu. Tüm bunlar, Nakşilik ve onun Halidiye koluna, devlet içinde itibar kazandırdı.

Nakşibendilerin devleti sahiplenen ve reform projelerini İslamî anlayışlar adına denetleyen tavırları, 19. yüzyıldaki en önemli özellikleri oldu. Devrin Halidiye şeyhi Gümüşhanevi, bir Osmanlı Bankası kurulmasına tepki duyarak; dergâh çin bir cemaat sandığı oluşturmuş; zengin müritlerin bağışlarıyla küçük işletmelere kredi ve muhtaçlara yardım dağıtan bir sistem kurmuştu. Matbaa kurmak, kütüphane açmak, müritleri yeteneklerine göre yönlendirmek vs. Gümüşhanevi'nin günümüze bıraktığı tarikatçı-şeriatçı mirastan sayabiliriz.

Gümüşhanevi dergâhının Batı türü kapitalist kalkınma modeline karşı icat ettiği güya "alternatif kalkınma projesi", Osmanlı Bankası gibi sömürgeci finans kapital kuruluşlara karşı sözüm ona "tarikat sandığı, lonca usûlü" dayanışma sistemi; günümüzdeki tarikat holdingleşmelerinin, faizsiz finans kurumlarının, "İslami bankacılığın" ilk habercileri sayılır.

Bu mirası devralan RP çevresi ile Erbakan, daha özel düzlemde konuşursak Nakşi cemaati, onlarca şirketi bünyesinde barındıran holdingler, finans kurumları, faizsiz bankalar kurup; sanayi alanlarında yatırım yaptı. Özel okul, Kur'an kursu ve yurt açıp geleceğin kadrolarını yetiştirmeye başladılar. Kurdukları radyo-TV istasyonları vasıtasıyla, siyaset-ticaret-tarikat denklemini perçinlediler. Ekonomik bakımdan palazlandıkça, "Batı modeline karşı İslami Proje, Adil Düzen" şiarlarıyla, pastadan pay kapma; tarikatları mali bakımdan besleme yarışına girdiler.

Fethullahçı cemaatin kurup yönettiği yurtiçi ve yurtdışındaki özel okullarla, İŞHAD gibi zenginler kulübü yahut basın ve medya kuruluşları, hatta Asya Finans türünden mali kuruluşlar; habire kaynak yaratmaya ve kayıtdışı olanları meşrulaştırmaya aracı oldular.

Görüldüğü üzere, tarihten günümüze bazı hatırlatmalarda bulunurken; ister istemez, tarikatların ve bu arada Fethullahçı adı verilen kesimin mali kaynaklarına, değirmenin suyunun nereden geldiğine; gelebileceğine değinmiş olduk.

Özetle, Nakşi-Haldiye kolu, bir yandan, bozulan tarikat düzenini tamir eden; ahlak-irşad projelerini hayata geçiren bir okul olmuş; öte yandan, devlet-tarikat ilişkisinde yeni bir çığır açmıştır. Bu çığır, bir tarikat faaliyeti olarak devlet politikalarını etkilemek, yönlendirmek arayışı olarak özetlenebilir.

Osmanlı'yı Cumhuriyet dönemine bağlayan bu çığır, günümüzde daha etkin biçimde devam etmektedir. Çünkü, 1950'lerde DP döneminde özellikle Menderes-Nurcular ilişkisi; 1960'larda AP lideri Süleyman Demirel'in tüm tarikat şahsiyetleriyle temas halinde olması, hele hele Nurcuları partinin yan kolu gibi çalıştırması; 1970'lerde Nurcu-Nakşi ittifakı sayesinde ortaya çıkan Milli Nizam Partisi; 1980'lerde ANAP Lideri Turgut Özal'ın tarikatlara dayanan siyaseti vs. anılan çerçevede görülmelidir.

Bu düzlemde ele alındığında, günümüzde "hoşgörü şeyhi" ilan edilen ve "sivil toplum" için kendisinden "feyz alınan" Nur cemaati ileri gelenlerinden Fethullah Gülen'in niçin böylesine popüler olduğu; DYP Başkanı Tansu Çiller, ANAP Lideri Mesut Yılmaz, CHP'li TBMM Başkanı Hikmet Çetin, DSP Lideri Bülent Ecevit ve benzeri pek çok politikacının Fethullah Hoca ile buluşmak için neden sıraya girdiği de kolayca anlaşılmış olur.

Tarikat Sermayesinin Evreleri

Özetle, 19. yüzyıldan 20. yüzyıla taşınan Osmanlı'da devlet, toplumu denetlemek için tarikatlarla iç içe girdi. Ancak, iş, tarikatlar yoluyla devleti kontrol noktasına doğru seyretti. Derken, siyasiler; devleti denetlemeye yönelik mücadelelerinde tarikatları kullanma taktiğine başvurdular.

Mustafa Kemal, 1921'den başlayarak 1924'e kadar siyasal devrim olarak tanımlanan köklü düzenlemelere başvurdu: 1922'de Saltanat kaldırıldı; 1923'te Cumhuriyet ilan edildi, bir yıl sonra Halifelik ilga edildi. İkinci dönem, "siyasal ve ekonomik" hesaplaşma dönemidir. Cumhuriyet'in öncü kadrosu, kamulaştırma ve devletleştirme politikalarını hayata geçirerek şeriatçı-tarikatçı çevrelerin mali ve ekonomik kaynaklarını kuruttu. Kalanlar ise yeraltına çekildi, içine kapandı ve devlete küstü.

Kemalizmin kırılma noktasının ilk işaretleri 1930'ların sonlarına rastlamakla birlikte, bunun billlurlaşması 1940'lı yıllara denk düşer. 1949'da başbakan olan eski İslamcı şahsiyet Şemseddin Günaltay, "ilkokullarda din dersleri okutturmaya başlayan, bu memlekette namazlarını öğretmek, ölülerini yıkamak için imam hatip okulları ile Müslümanlığın yüksek esaslarını öğretmek için İlahiyat Fakülteleri açan bir hükümet başkanı olmak"la övünüyordu.

Dikkat ediniz, Günaltay'ın bu bakış açısı, Bayar-Menderes-Demirel, Kenan Evren, Özal, Mesut Yılmaz gibi devlet ricalinin bugünkü görüşlerine de ışık tutacak niteliktedir.

1950'lerde seçimle ardı sıra hükümetler kuran Bayar-Menderes önderliğindeki DP politikası, dönemin İslamcı basını tarafından şu sözlerle övülmüştür:

"1950 seçimleri, karanlık bir devrin (tek parti yönetimi) üzerine perde çekerken, ülkeye yeni ümitler getirmiştir. Bediüzzaman'ın hizmetinde taptaze bir devir açmıştır.

“...Bediüzzaman, ülkeye yıllardır hasretini çektiği hürriyet havasını getirip; nefes aldıran, okullara din derslerini getiren DP mensuplarına son derece sıcak bakmaktadır. ‘Kahraman’ı olarak nitelendirdiği Adnan Menderes’e özel selamlar ve mektuplar göndermekte; başarısı için dua ettiğini bildirmektedir.”

Bu, iki şeyi gösteriyor. Bir; Kemalist dönemde kabuklarına çekilen veya ezilen şeriatçı, tarikatçı çevreler, yeniden devletle uzlaşma noktasına geliyorlar. İki; ünlü Marshall planı çerçevesinde devletin yardımları sayesinde yepyeni mali kaynaklara kavuşup, canlanma toparlanma devresine giriyorlar. Her mahellede bir milyoner yaratma siyasetinin nimetlerinden yararlanıyorlar.

İlginçtir; Adnan Menderes, dönemin Isparta milletvekili Tahsin Tola vasıtasıyla Said-i Nursi’yle ilişki kuruyor. Tola, Saidi Nursi’nin en güçlü müritlerindendir. O zamana kadar mahkemelerde dava konusu olan Risale-i Nur adlı külliyatının beraat etmesini sağlamakla kalmıyor, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından basılmasına da arabuluculuk yapıyor.

Demek ki tarikat sermayesinin “siftah” kısmı böyle. Budanmış ve cılız sermaye henüz önbirikim, kendini toparlama, ısınma, canlanma ve ayağa kalkma aşamasındadır.

İkinci evre; 1950 ile 1973 arasındaki dönemdir. 1950’lerde DP, on yıl sonra ise onun yerini alacak olan AP hükümetlerine destek veren Nakşi, Nurcu ve Süleymancı çevreler; bunun siyasal ve ekonomik rantına da kolaylıkla kavuşuyorlar. Siyasal rant, daha çok milletvekili olarak parlamentoya girme; devletin DTP ve Hazine Müsteşarlığı gibi hassas veya kilit mevkilerinde kadrolaşma, yani yasama ve yürütmeyi de içeren siyasal karar mekanizmalarında yerleşme biçiminde tezahür ediyor. Ekonomik rant ise, devletin sağladığı maddi olanaklarla banka kredilerinden bol bol yararlanma alanında somutlaşıyor. Bu dönemin temel özelliği, cılız iken, küçük ve orta ölçekli ticari işletmelerde yoğunlaşan İslami sermayenin söz konusu olmasıdır.

Aynı dönemde bir hamle daha yapan şeriatçı çevreler, özellikle Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde kadrolaştılar. Ama asıl yoğunlaştıkları ticari

sektörler şunlar oldu: Hizmet, yönetim, organizasyon, teşvik, kredi, banka, ithalat, ihracat.

1970'lerden itibaren, küçük ve orta boy işletmelerden, büyümeye yönelik şirketleşmeler yaşandı tarikat sermayedarları çevresinde. Kapitalist ticari ahlak ve kurallar, Müslüman patronlarca da benimsenir oldu. Devlet kredileriyle tanışıp, onun tadını lezzetini alan tarikatçılar, siyasi tercihlerini de Allah rızası için değil, bu ekonomik rantın akış veya geliş yönüne göre yaptılar.

Sermaye hükmünü icra edince, yani orta ölçekli işletmelerden büyüyerek yeni kümelenmelere doğru evrilen tarikat sermayesi; ister istemez, pastadan daha fazla pay alabilmek için, "taşra-metropol" çelişkisine vurgu yaptı. Metropole karşı, güya "Anadolu sermayesi"ni savundu. Demirel ile Erbakan arasındaki çelişki, çatışkı ve ayrılığın ekonomik ifadesidir bu. Yani AP, dışa bağımlı büyük metropol burjuvazisini temsil ederken; Erbakan, taşra zenginlerinin, orta ölçekli ticaret erbabının sözcüsü oluverdi. "Milli Kulüp, Milli Görüş" hikâyesinin özü budur.

Üçüncü evrede, 1973-83 arasında devlet solcularla her bakımdan kesin bir hesaplaşma içine girerken; tarikatçı çevreler hem nemalandıkları devleti desteklediler hem de ceplerini doldurmaya baktılar. İcat edilen Türk-İslam sentezi çerçevesinde, sermaye atılımında niteliksel bir sıçrama yaptılar. Bunda, dönemin cunta yönetiminin ve onun parlayan yıldızı Nakşi müridi Özal'ın uyguladığı 24 Ocak kararları ile İslam alemiyle bütünleşmeyi öngören siyasetlerin de büyük payı oldu. İslami bankacılık, petro-dolar İslamı, Suudi Arabistan merkezli ünlü Rabıta örgütünün faaliyetleri vs. tarikat sermayesinin önüne dünya finans kapitalinin kapılarını açtı. Tarikatlar, daha kârlı yatırım alanlarına, özellikle bankacılık ve sanayi dallarına kaydılar. Perakendecilikten toptancılığa; modern kapitalist rekabet oyunlarına girdiler. Faizli kredilerle tanıştılar. Haram ile helal birbirine karıştı. Böylece yükselişe geçip, holdingleşme aşamasına geldiler.

Dördüncü evreye tekabül eden 1983 ve sonrasında, İslami bankacılık, hammadde ithali ve petrol ticareti gibi temel alanlarda yoğunlaşan tarikat sermayedarları, toptancıüstü ticari işletmeler kurdular. O kadar büyüdüler ki, kurdukları MÜSİAD bünyesinde ülkenin tek patronu TÜSİAD'a kafa tutmaya başladılar; onunla rekabete girdiler. Pastadan daha fazla pay

alabilmek için, İslami söylemlere ağırlık verdiler. Yeterince palazlandıklarını hissedince, 1990'lara kadar sırtlarını dayadıkları devletle aralarına mesafe koyup; "İslami bir ekonomik model, İslami sistem" türünden söylemlerle rejim değişikliğini de içeren projeler üretmeye başladılar.

1994 yerel seçimlerinin kazanılmasıyla birlikte, kamu olanaklarını yağmaladılar. Bu arada, bin bir yolla, belki de büyük bir kısmı gayri meşru biçimde kazanılmış kayıtdışı ekonominin birikimleriyle finans kurumları kurdular. Hem küreselleşen, dolarlaştırılan bir dünyanın parçası oldular; hem de finans kurumları aracılığıyla kendilerine yepyeni alanlar, olanaklar açma yoluna gittiler. Dünya kapitalist pazarının, bu ülkedeki temsilcileri haline geldiler. Tabiî bütün bunları, dinci, şeriatçı, tarikatçı, kısaca İslami söylemlerle kitabına uydurdular.

Her durumda, satırbaşlarıyla aktardığım bu analizin ayrıntılarını, Ordu ve Din ile Tarikat Sermayesinin Yükselişi adlı iki ayrı incelememde bulmak mümkün.

Nurculuk ve Fethullah Hoca

Bütün bunları anlatmamın sebebi, gelişim süreci içinde Nurcular ve onun bir türevi sayılan Fethullahçılık denen cemaat çevresinin mali kaynaklarının tarihçesinin doğru kavranmasıdır.

Bir kere; Demirel'in buradaki tarihi rolünü unutmamak lazım. Bugün Sayın Cumhurbaşkanı, laiklikten söz ediyor, 28 Şubat sürecinin bitmediğini hatırlatıp duruyor. Oysa, ülkenin başına bu tür gaileleri açanların başında kendisi geliyor. Bundan birkaç yıl önce, siyaset icabı ve muhalif olmanın verdiği hırsla, bir ara Özal'ı, "Çankaya Köşkü'nde teravih namazı kıldırıp, laiklik ilkesini ihlal etmek"le suçlamıştı. Halbuki aynı Demirel, "başbakanlık makamında alnı secdeye gelen kişi olmak"la övünüp durmuştu. Bu bakımdan, Demirel, laiklikten ne kadar söz ederse etsin, bence en azından geçmişteki hataları affedilir cinsten değildir.

Demirel himayesinde büyüyen bu tarikatçı sermayedarlar, yeşil kapitalistleri besleyen iki büyük kurumdan biri DPT, diğeri ise Hazine Müsteşarlığı'dır. Sayın Bakan (İçişleri eski Bakanı Hasan Fehmi Güneş) hatırlarlar; "Takunyalılar takımı" adıyla ünlenen bu ekibin çoğu, bu tarikatçı gelenekten gelmiş insanlardır.

Nurcular, 1970'lerde önemli oranda devletin mali imkânlarından yararlanıyorlar. Bir kısmı açıklandı ama hâlâ bilinmeyen yönleri bulunuyor.

İkinci olarak; Nurcu kesimin önemli bir kaynağı da dünyaca ünlü, hani Evren döneminde yurtdışındaki din adamlarının maaşlarını dolarla ödeyen Rabıta örgütüdür. Nur Talebeleri'nin büyük bir kısmı, Suudi Arabistan'a gidip, oranın rahle-i tedrisatından geçmiştir. Mesela 1960'lardaki Nurcu hareketin önde gelen ismi avukat Bekir Berk, Suudi Arabistan'a yerleşip orada vefat etmiştir. Daha çok Amerikan sermayesinin ARAMCO şirketi aracılığıyla Türkiye'deki tarikatçı-şeriatçı çevrelere önemli maddi kaynaklar aktarılmış, büyüyüp gelişmeleri teşvik edilmiştir.

Bu gizli ve açık mali desteğin, 1980'lerdeki tamamlayıcı ikinci ayağı ise dış kaynaklı Arap kaynaklı petro-dolar sermayesidir. ARAMCO ile

RABITA, temel finansörlerdir. 1973 yılında Yüksek Komuta Konseyi'ne sunulan resmi bir raporda, "Nurculuk, dış örgütlerden merkezi Suudi Arabistan'da bulunan Rabıtatül Alemi İslami Cemiyeti ile temas halindedir" denilmektedir. Yorumu sizlere bırakıyorum.

Bağlantılı biçimde bir hususa dikkatinizi çekmek durumundayım: Nurculuk hareketine dış kaynaklı para aktarımında, 1970'lerin Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ın, Suudi Arabistan'a ziyareti kritik bir aşamayı oluşturur. Sunay'ı petro-dolar ve petro-İslam krallarıyla tanıştıran Urfalı Nurcu şahsiyettir. Şimdilerde Faisal Finans kurumunun Türkiye'deki yöneticisidir.

Üçüncü olarak; tarikat sermayesinin oluşumundaki bir kaynak, Kim Bu Fethullah Gülen adlı kitabımı yazmak için yaptığım araştırmalar sonucunda belirginleşti, ama netlik kazanamadı. Fethullahçı kesimdeki bazı insanlarla görüşmelerimde, bizzat Hoca'nın Komünizmle Mücadele Derneği içinde aktif rol oynadığını; derneğin Erzurum şubesinin yönetiminde yer aldığını gördüm. Bu bir sır değil; hem kendi anılarında hem de dönemin basınına yansımış haberlerde bulunabilir. ABD'nin bu tür dernekleri hangi yollarla, nasıl besledikleri de kamuoyunda sır olmaktan çıkmıştır artık.

Daha ilginç bir iddia, yine Fethullahçı çevreden ayrılmış birkaç kişiyle bazı MHP'liler tarafından ortaya atıldı: Komünizmle Mücadele Derneği'nin İzmir'deki kuruluşuna önayak olan Türk uyruklu biri, o dönemde CIA için çalışıyormuş. Sanırım vefat etmiş bu zat. Oğlu ise, Azerbaycan'daki darbe teşebbüsüne katılmaktan arandığından, şimdilerde yurtdışında yaşıyormuş. İşte bu müteveffa zat, o tarihlerde Fethullah Hoca'yı, Erzurum'daki Komünizmle Mücadele Derneği'ni açmaya ikna etmiş ve gereken desteği sunmuş.

Bu arada bir hatırlatma: 1973 yılında Yüksek Komuta Konseyi'ne sunulan resmi raporda, Komünizmle Mücadele Derneği'nin amacı şöyle belirlenmiş: "Gayesi, komünizmle mücadele maskesi altında geniş halk kitleleri arasına girerek, mevcut rejim ve Anayasa düzeni aleyhine propaganda yapıp, teokratik devlet düzeni fikrini yerleştirmektir."

Demek ki, Komünizmle Mücadele Dernekleri vasıtasıyla henüz yeterince açıklığa kavuşmayan bir para akışı, maddi yardım söz konusudur.

İktidara Yakın Durmanın Nimetleri

Bunları bir araya getirdiğimizde, ortaya şu çıkıyor: Varlığını sürdürmeyi ve güçlenmeyi başlıca hedefleri arasında gören tarikatlar; öteden beri iktidarlara yakın olma ve siyasi kadrolar içinde temsilci bulundurma siyaseti izleyegelmişlerdir. İktidara yakın olmanın üç önemli ve yaşamsal getirisi bulunuyor: "Devletten gelebilecek saldırı ihtimalini azaltmak; devletin nimetlerinden yararlanmak ve nihayet hükümet icraatlarında elverdiğince İslami esasların gözetilmesi için siyasi kadrolar/tarikat temsilcileri aracılığıyla lobi faaliyeti yürütmektir."

Bütün İslam ülkelerini şöyle bir gözden geçirdim. İslamcı veya şeriatçı partilerin hükümete ortak olmak için öne sürdükleri taleplerin başında şu gelir: "Bize milli eğitim, kültür, maliye ve içişleri bakanlıklarını verin". Yani koalisyonlarda, bakanlık koltuklarının paylaşımında, ilk önce buralara vurgu yapılıyor. 1993'te Irak'ın Kürdistan denen bölgesine gittim. O sırada Talabani- Barzani denetimindeki hükümet, İslamcıları da koalisyona almak istiyordu. Sordum; "Hangi bakanlıkları istiyor bu İslamcı partiler?" Cevap, tam beklediğim gibiydi: "Milli Eğitim Bakanlığını."

1970'lerden sonra, Hasan Âli Yücel'in çizdiği çerçeve içinde gelenekselleştirilen laik, aydınlanmacı eğitim politikaları geriliyor; yerini daha çok dindarlaşmaya, gericileşmeye, muhafazakârlaşmaya hizmet eden siyasetlere bırakıyor.

Sayın Bakan (H. Fehmi Güneş) iyi bilirler; MC dönemlerinde, MSP, Maliye ve İçişleri bakanlıklarında da stratejik bir mevzilenmeye girdi; dönemin bakanlarından Korkut Özal, "İslamcı Cunta"yı, Emniyet kadrosu içine yerleştirmeyi başardı. Fethullah Hoca cemaatinin Emniyet, polis kolejleri içinde kadrolaşma faaliyetleri ile Ordu içine sızma gayretlerini artık bilmeyen, öğrenmeyen kalmadı. Olaya ilişkin haberler, basında yayımlandı çünkü.

Ama esas yöneliş ve vurgu, Milli Eğitim ile Kültür Bakanlığı gibi görünüşte ehemmiyetsiz makamlaradır. Çünkü geleceğin kadroları buralarda yetişecektir. İdeolojik bakımdan bu tür kadrolara ihtiyaç var.

Nitekim Fethullah Hoca’nın okulları veya genelde Milli Eğitim içinde bir türlü baş edilemeyen şeriatçı kadrolaşma bunun tipik örneğidir. Fethullah Hoca’nın habire sözünü ettiği, “Altın Nesil” ve “Işık Süvarileri”, deyim yerindeyse “Nurcu akıncılar” bunlar olmalı.

Biraz önce andığım 1973 tarihli resmi raporda şu ibareler yer alıyor: “Yurdun muhtelif yerlerinde açılan ve Nur Medreseleri denilen, müspet ilimden yoksun, çağın modern anlayışına tamamen zıt bir şekilde ve en iptidai bir tarzda gizli olarak dini eğitim çalışmaları yapılan yerlerde, memleketin çeşitli kesimlerinden gelen ve devamlı biçimde yenilenen 4 ila 15 yaş arasındaki çocuklara bir lider tarafından iaşeleri, kullanacakları kâğıtlar, yazı ve malzemeleri, rahleler ve her türlü ihtiyaçları parasız olarak temin edilmekte;... ve laik düzeni, din esasına göre değiştirme fikri aşılanarak istikbale matuf teokratik militanlar yetiştirilmektedir. Bu şekilde yetişerek dağılan militanların her biri, muhitinde yeni bir ortam yaratarak faaliyetini sürdürmektedir...”

Kuşkusuz, o tarihten bu yana tarikatçılar arasında da serbest piyasaya, Cilalı İmaj Devri’ne uygun değişimler olmuştur. Sözgelimi Nur Medreseleri, artık raporda belirtilen “o iptidai, yani ilkel, modern görünüş ve teknolojik gelişmelere zıt” kuruluşlar olmaktan çıkmış; Fatih Üniversitesi, Özel Yamanlar Lisesi, Van Serhat Lisesi, FEM dersaneleri gibi vitrini göz kamaştırıcı; teknolojinin en son nimetlerinden yararlanan; şık takım elbiseli, kravatı bilmem ne markalı, mutlaka yabancı model arabalı, hatta Amerika’da eğitimden geçmiş, (bazıları da yeşil pasaportlu bizzat Amerikan uyruklu görevliler ki, galiba Barış Gönüllüleri’nin misyonunu yüklenmişler) öğretmen ve öğrencilerin eğitim/öğretim faaliyetini yürüttükleri yerlere dönüşmüştür. Dahası, eskiden medreselerdeki “fi sebilullah” türünden barınma, yeme içme, uyuma (iaşe-ibate) işleri de esas olarak rafa kaldırılmış; “parayı veren düdüğü çalar” ve “doları bastıran, hizmetin en iyisini görür” gibi serbest piyasa kuralı devreye girmiştir.

DSP lideri Sayın Ecevit benzeri devlet ricalinin gözünü boyayıp, gönlünü fethedebilmek için, “İstiklal Marşı söylenen; herkesin görebileceği mekânlara hususi olarak Atatürk büstleri ve Türk bayrakları asılan”; dil laboratuvarlarının dahi eksik olmadığı modern teknolojiyle donatılmış mekânlara dönüştürülmüştür.

Yine gönderme yapacağım 1973 tarihli resmi rapordaki “Nurculuk, en çok zararlı faaliyet gösteren bir akımdır. Çalışmaları sinsidir;... irticai faaliyetler bakımından en tehlikeli olanıdır…” ibaresi okunduğunda, “Cilalı İmaj Devri”nin niçin Nurcuların Fethullahçı adı verilen cemaati açısından bu kadar önemli olduğu, niçin böylesine titizlikle kurallara riayet edilip, vitrin süslemelerine gidildiği de kolayca anlaşılabilir.

Getirip bağlayacağım yer şudur. İslami sermayeye bakınız, o günden bugüne diğer gelişmelerle (eğitim, kültür, siyaset) birlikte hamle yapa yapa geliyor. Tüm tarikatların 8 yıllık eğitime karşı elbirliğiyle direnmelerinin nedeni de böylece ortaya çıkmış oluyor. Zira eğitim, Özal’ın başlattığı ve günümüzde hızlandırılıp yaygınlaştırılan “özelleştirme politikaları” sayesinde getirisi, kazancı en zahmetsiz ve en fazla olan sektörler arasına girmiştir. Sözgelimi Milli Eğitim bünyesindeki hassas kadroların yüzde 70 kadarı tarikatçı-şeriatçı çevrelerin etkisindedir. Bunun büyük bir oranı da Fethullahçı adı verilen cemaate bağlıdır. Bunun kırtasiye, okul malzemeleri, ünite dergileri, ders kitapları, dershaneler gibi yan sektörlerini de hesaba katarsak, adeta görünmeyen bir darphane ile karşı karşıya olduğumuzu görürüz. Sözgelimi Türkiye’de ders kitapları piyasası hemen hemen bir-iki yayınevi ve dağıtım şirketinin tekelindedir ki, bunların da Fethullah Hoca’ya hayli yakın oldukları söyleniyor. Yurtdışındaki tarikat güdümlü/destekli okulları için özel ihracat yapan ve bizzat Fethullahçı cemaat tarafından bu amaçla kurulup denetlenen bir-iki firmayı da saymıyoruz.

Tarikat Sermayesinin Dört Ana Kaynağı

Tarikat sermayesi, dört alana vurgu yapıyor: Bir, politik alanda Türkiye'deki İslami sermaye DP'den AP'ye, ANAP ve RP'ye kayış biçiminde seyrediyor ve giderek karar mekanizmalarını etkileyecebilecek güçlü lobiler oluşturuyor. Burada Fethullah Hoca, kendi misyonunu (belki de başkalarınca onun için belirlenmiş bir misyondur bu) siyasetlerüstü, partilerüstü olarak niteliyor. Herhangi bir partiye angaje olmadığını vurgulayıp duruyor. Hatta ona kalırsa, siyaset alanına hiç girmiyor bile!.. Gelgelelim, bu topraklarda siyaset adına ne varsa, özellikle zirvedeki siyasetleri ilgilendiren ne kadar konu mevcutsa, hepsine ilişkin ayrıntılı görüşler açıklıyor, yol gösteriyor, çıkış noktalarına işaret ediyor. Bir bakıma, örtülü siyasi fetva veriyor Fethullah Hoca. Belli bir partiyi tutmuyor, ama seyrine bakıyor. Yükselen en Amerikancı parti hangisiyse ya da beli bir dönemde işine, çıkarlarına ve çevresine en yararlı parti hangisiyse (bugünlerde Ecevit ile Hoca arasında yaşanan balayına dikkatinizi çekerim) ona gizli açık destek sunuyor. Bu, pazarlık marjını artıran cemaat için önemli avantajlar sağlayan lobi faaliyetinin ta kendisidir. Ve sadece Fethullah Hoca'ya münhasır değildir.

İki; eğitim alanıdır. Klasik ve ilkel medrese geleneğinden, Batı tarzı kolej ve modern eğitim kuruluşlarına doğru bir gelişme süreci yaşanıyor. Biraz önce ayrıntılarına girdiğimden, serbest piyasayı esas alan "özel okul" meselesinin para kaynaklarına artık değinmeyeceğim. Sadece getirisi fazla olan bir kaynak olduğuna; mutlaka kapitalist dünya ile bütünleşmeyi ve oradaki nimetlerden nemalanmayı hedefleyen bir plan dahilinde hareket ettiğine işaret edeceğim.

Üç; ekonomik alanla karşı karşıyayız. 1984 yılına kadar henüz adı bile geçmeyen bu petro-dolar destekli, efsunlu, ayetli hadisli "özel finans kurumları", yani "faizsiz bankacılık" diye bilinen Faisal Finans, Al Baraka Türk, Kuveyt-Türk ve benzeri mali kuruluşların tarikat sermayesinin yükselişine katkıda bulunduğu olgusu duruyor önümüzde. Mesela, Nurcu Salih Özcan, Faisal Finans sayesinde yükselirken; Nakşi Korkut Özal, Al Baraka Türk desteğiyle ihya oldu. 1984'te cuntacı Kenan Evren ile dönemin başbakanı Nakşi Turgut Özal'in himmetleri söz konusudur. Seçimlerden

önceki cunta yönetimi Başbakanı Bülent Ulusu, 63 kişilik Türk-İslamcı bir ekibi, Suudi Arabistan'a gönderiyor. Neymiş efendim!.. Tarikat kesimlerince çok iyi bilinip tutulan Nevzat Yalçıntaş, "Suudi Arabistan'da İslami bankacılık nasıl çalışıyor; onu öğrenelim, eğitimden geçip Türkiye'de benzerlerini kuralım" önerisinde bulunuyor. Başbakan Ulusu da bunu makul görüp, denileni yapıyor. Yalçıntaş'ın arkasında Özal biraderler olduğu muhakkak. Şimdilerde yüzlerce firmasıyla holdingleşen ve Işıkçılar diye bilinen bir cemaatin denetimindeki İhlas Holding ile İhlas Finans'ın yönetim kurulunda Nevzat Yalçıntaş'ı görmek, hoş bir rastlantı olsa gerek. Aynı zamanda bu, tarikat sermayesinin üçüncü kaynağını açıklayıcı olması bakımından dikkat çekicidir.

Yeri gelmişken değinip geçelim: Faizsiz bankacılık adı verilen özel finans kuruluşlarının birçoğu, kara para aklamanın önemli araçları haline gelmiş; getirilmişlerdir. Özellikle "kıyı bankacılığı" adı verilen "Offshore banking" sistemine bakarsak, Rusya-Avrupa-Macaristan-Kuzey Kıbrıs üzerinden hangi tarikatların nasıl para akladıklarını pekâlâ ortaya çıkarabiliriz.

Dört; medya ve basın sektörü: Postmodern çağa, küreselleşmeye, dolarlaşmaya endekslenmiş tarikatçılar, İttihat ve Terakki devrindeki klasik İslamcı gazetelerden Volkan ve Sebilürreşad türü yayın alanından; çağı yakalayan, kitleleri modern biçimlerde etkileyip seferber eden, daha da önemlisi reklam/ilan getirisiyle artık içine kapalı dergâh ve tekke zihniyetinden çıkıp modern işletmeciliğe dönük yayın alanına el atmışlardır. Sayısı 1 000'i bulan ulusal veya yerel ölçekli İslami radyo, İslami televizyonlar; toplam tirajı yaklaşık 1 milyonu bulan iki büyük ve birkaç küçük günlük gazete ile haftalık dergiler duruyor karşımızda. Bunlar arasında en ünlüleri Işıkçılar'ın Türkiye gazetesi ve TGRT televizyonu ile Fethullah Hoca'nın sözcüsü durumundaki Zaman gazetesi ve Samanyolu televizyon kanalını sayabiliriz. Özal devrinden başlayarak günümüze kadar devam eden sağ hükümetlerin verdiği kredi ve teşviklerle büyüyen, 1996-97 arasındaki Refahyol iktidarının mali desteğiyle zirveye çıkan, özellikle RP'li İstanbul ve Ankara Büyükşehir başkanlarının görünen/görünmeyen rantının aslan payını alan İslamcı basın sektörü, adeta ihya olmuştur.

Beş; genelde gözden kaçan bir kaynak –ki son derece önemlidir– daha var: Vakıf ve dernekler. Türkiye'de yaklaşık 60 bin dernekten 14 bininin,

yaklaşık 6 bin dernekten 4 500'ünün dinci çevrelere ait olması demek; görünmeyen ve hatta kayıtdışı ekonomi kapsamında sayılan (çünkü vakıflar vergi vermezler, güya hayır işlerine, kamu yararına yatırım yaparlar) hatırı sayılır bir sermayenin, bin bir yolla tarikatlara aktığı ve İslamcı sermayeyi beslediği demektir.

Yanılmıyorsam, ordu kaynaklı bir istatistik; "sırf eğitim, vakıf, sivil çalışma, parti faaliyeti türünden etkinliklere harcanmak üzere, tarikatçıların elinde yaklaşık 15 milyar dolarlık bir sermayenin olduğunu" belirtmişti 1998 yılında.

Siyaset ve Ticaretin İç İçeliği

İşte Fethullah Hoca veya ona bağlı cemaatin parasal kaynaklarını, bu genel çerçevede değerlendirirsek bir anlam ifade eder. Aksi taktirde, meselenin özünü anlamak imkânsızlaşır. Mısırlı yazar konuğumuz Sayın Şerif, ülkesindeki Müslüman Kardeşler örgütü kurucusu Hasan el Benna'dan söz ettiler. Fethullah Hoca, el Benna'yı sevip sayan, kimi vaazlarında ona gönderme yapan bir zattır. Kim Bu Fethullah Gülen adlı kitabımızda, Hoca'yı bu yüzden eleştirdik. Dedik ki; "Hasan el Benna'yı sevip, onu topluma örnek göstermek; aslında, Fethullah Hoca'nın nasıl bir rejim istediğini, gönlünden geçenleri de ortaya çıkarmaktadır. Çünkü Mısırlı şeriatçı lider el Benna, amacı uğruna tespih, silah, hançer ve zehiri kullanmayı ilke haline getirmiştir." Gülen, direkt karşımıza çıkıp bizi yanıtlayamadı; müritlerini, sağ ve sol kollarını devreye soktu. Onlara kitaplar yazdırıp, güya "Hasan el Benna'nın ne kadar kendi halinde müttaki, dindar bir zat olduğunu; gününü eğitim ve öğretimle geçirdiğini, şahsını Allah'a adadığını, vs." söyletti. Oysa, Mısırlı konuğumuz burada; kendisi, o Hasan el Benna denen şeriatçının nasıl biri olduğunu; ne tür komplolara karıştığını, hangi tetikçileri devreye soktuğunu gayet iyi bilirler.

Burada değinmek istediğim şudur: Mısır'da kurulan bu Müslüman Kardeşler örgütünün tüzüğünde, hareketi tanımlayan ayrıntılı ibareler yer alıyor. Mesela deniliyor ki; "Müslüman Kardeşler örgütü selefi (yani köktenci)'dir; şeriat düzenini hedefler, örgüt şudur, şöyledir, böyledir;" derken, önemli bir noktaya parmak basıyor. "Müslüman Kardeşler, aynı zamanda mali ve ekonomik piyasaya hükmetmesi gereken bir şirkettir." Düşünün; siyasetle ticaret, para ile ideoloji bir arada yürüyor. Amaca ulaşmak için sadece "kılıç ve Kur'an" yetmiyor; ideoloji ve petro-dolar, yahut Türkiye'deki adıyla söylersek, tarikat sermayesi de gerekiyor. Bu bakımdan, 28 Şubat kararlarından sonra, "canım sermayenin yeşili, kırmızısı mı olur?" diye savunma yapanlar; şeriatçı çevrelerin, hem türban eylemleri hem de İstanbul Metropol Belediyesi Başkanı R. Tayyip Erdoğan'ın mahkûmiyeti sırasında, gerici gazetelere boy boy "destek ilanı" vermelerini nasıl izah edecekler?

Müslüman Kardeşler örgütü, İslam dünyasının, ümmetçilerin KOMİNFORM'u gibidir. Tabiî bunu, sol gelenekten gelen dinleyicilerde "boyut ve konum açısından" bir çağrışım olsun diye söylüyorum. Yoksa, ikisi arasında dağlar kadar fark var. Her şeyden önce biri şeriatçı gerici, diğeri ise tarihte ilerici bir işlev üstlenmiştir.

Demek ki, şeriatçı-tarikatçı her siyasi veya sivil örgütlenme; aynı zamanda ekonomik alanda söz sahibi, güç ve kudret sahibi olabilmek için, kaçınılmaz biçimde şirketleşmek, holdingleşmek durumundadır. Bunun tarihsel ve ideolojik temeli de var. Mesela şeriatçıların sık sık "altın çağ, ebedi ve ezeli model" diye yutturmaya kalktıkları İlk İslam Devleti'nde, o dönemin Medine toplumunda Peygamber Muhammed'e şikâyetler gelmeye başlamış: "Ya Resulullah! Medine pazarında hergün fiyatlar yükselip duruyor; enflasyon artıyor. Ne olacak bu iş?" İslam önderi yanıtlamış: "Vallahi bu işe karışmak haddim değildir. Zira, fiyatları yükselten de indiren de Allah'tır. Ben, O'nun işine karışamam!.." Yani İslamda serbest piyasacılığın özü var. İbn Haldun iyi bir sosyologdur; beğendiğim yanları fazladır. Ama, "Devletin ekonomiye müdahalesi kâfirlik, zulümdür; makul değildir" türünden saptamalar yapıp fikir geliştirmiştir. Hemen tüm İslam âlimleri de benzer görüşler ileri sürmüşlerdir.

Bu zihniyetten hareket edersek, Fethullah Hoca ile çevresinin ne yapmak istediğini; ekonomik ve malî piyasalara girmekle neyi amaçladığını; İŞHAD adı verilen yaklaşık 500 işadamını kapsayan bir patronlar kulübünü niçin devreye soktuğunu daha iyi kavramış oluruz.

Fethulah Hoca, hukuki bakımdan birey, sade vatandaş ve emekli bir vaiz. Emekli maaşından başka geliri geliratı yok. Demeçlerinde buna öyle vurgu yapıp, nefsini o derece aşağılıyor ki; handiyse gidip Fethullah Hoca'ya fitre, zekât veresimiz geliyor. Ama meseleyi tek bir kişiye, Fethullah'a bağlamaktan yana değilim. Olayı daha tümel, daha global görmek gerek.

Fethullah Gülen'in atılımı 1984'lerden itibaren başlıyor. Hoca da gerekçelerini iyi koyuyor. Şimdi, bu iz üzerinden yürürsek; 1984'lerin hangi döneme tekabül ettiğini; Özal'ın o tarihteki rolü; petro-dolar sermayesinin Türkiye'ye girişi, faizsiz İslam bankacılığı, tarikat temsilcilerinin devletin en üst kadrolarına kadar tırmanışı; küreselleşme politikalarının dünya çapında yaygınlaştırılmaya başlayışı vs. Böylesine bir ulusal, bölgesel ve

uluslararası bir gelişmeye tanık olduğumuz bir dönemde; Fethullah Hoca diyor ki; “Küreselleşen dünya, küçük esnaf ile küçük çaplı ticareti yok edecektir. Daha büyük şirketler ve ticari müesseselere dönüşüp küreselleşmedeki yerimizi alalım. Finans kapitalin hâkim olduğu bir dünyada yerimizi arayalım; daha büyük şirketlere dönüşmeyi amaçlayalım…”

Bence ilginç ve kendi açısından doğru bir saptama: Çünkü, kapitalist sistemde yükselmek isteyen, pazardan pay kapmak isteyen hırslı küçük ölçekli burjuvazinin, orta ya da küçük burjuvazinin duygularına sesleniyor. Bu aynı zamanda RP lideri Erbakan’ın demagojik yolla yoksul yararına diye sunduğu Adil Düzen programının özüne denk düşüyor. Dolayısıyla, İslami hareket, adı ne olursa olsun, tabanında kimler bulunursa bulunsun, baldırıçıplaklar ve yoksullar hareketi, varoş hareketi sayılamaz. RP’nin tabanı da öyle, Fethullahçılarınki de öyledir. Bunları varoş hareketi olarak nitelemek yanlıştır. Yolunu izini, pusulasını kaybetmiş bazı solcular, sosyalistler medyanın ortaya attığı bu “varoş hareketi” denen şeyi, RP adına, tarikat namı hesabına teorize ederler; bu da magazin basınının sayfalarından manşetlerle verilir.

Halbuki varoş hareketi demek, devrimci hareket demektir; düzen değişikliği isteyen bir harekettir. Oysa RP veya tarikatların egemen oldukları gecekondu bölgeleri, yoksul katmanlar; aslında, İslamcıların ifadeleriyle söylersek, “sınıf atlamak ve mevcut pastadan pay almak isteyen” bir zihniyete sahiptir. Kesinlikle orta tabakadır; istikrarsızdır, gerici düşüncelere sahiptir, bugün orada yarın buradadır.

Kamp Hayatı Neyi İfade Eder?

Fethullah Hoca'nın başlattığı cemaatvarî örgütlenmelerin daha yerel düzeydeki parasal kaynaklarına gelince, Sayın (Hikmet) Çetinkaya daha iyi bilir; bana da güzel bir anısını anlatmıştı. Önce alan hâkimiyeti kurarak başlıyorlar. Buna, dinci sözlükte hicret denilebiliyor. Yani daha elverişli alana gitme, göç etme ve orada hâkimiyet kurup, kurtarılmış bölge ilan etme perspektifine dayalıdır. Dikkat edin; Fethullah Gülen, yurtdışındaki okullarda görevli yandaşları için, "Onlar hicret etmiş; bu ruhla ta oralarda bin bir külfete katlanmışlardır" mealinde şeyler söyledi bir gazeteye. Demek ki biri yurtiçi, diğeri yurtdışı olmak üzere iki ayrı "alan hâkimiyeti" söz konusudur.

Yurtiçindekinin tarihi 1960'ların sonu ile 1970'lerin başına rastlıyor. Fethullah Gülen, Ege bölgesinde "kamp" kuruyor, kurduruyor; çevresine toplananlarla birlikte oraya gidip tatil yapıyor, kamplarda hayat geçiriyorlar.

Burada dikkatinizi çekmek istediğim nokta şudur: İslam tarihini iyi incelediğimi sanıyorum. O tarihten kalkarak bugüne baktım: Kim ki kamp hareketi yapmıştır, yani kim bir yere kamp kurup insanları eğitmek, cemaatleşmek düşüncesiyle işe koyulmuşsa, bu işin ucu, "düzen değişikliği istemeye, bu uğurda gizli veya açık faaliyette bulunmaya" kadar uzanmıştır. İslam tarihinde sağ veya sol akımlar, yahut o dönemler için söylersek ihtilalci veya muhafazakâr akımlardan hangisi kamp diye bir şey kurmuşsa, sonu düzen değişikliği için mevcut iktidarla mücadeleye kadar varmıştır.

Sanırım Sayın Çetinkaya anlatacaktır; kamp kurmak suretiyle, alan hâkimiyeti kuruyorsunuz; insan gücünü, mali gücü orada eğitip seferber ediyorsunuz; yarına hazırlanıyorsunuz. Fethullah Hoca'nın Ege bölgesindeki kamp kurma faaliyetine katkıda bulunanlar, İzmir-Manisa-Balıkesir çevresindeki bazı işadamları, AP'li politikacılardır. Sanırım Naim Talu ve benzerleri bunlardan. Onlardan alınan bağışlarla kamplar yaygınlaştırılıp adeta bir gelenek haline getirilmiştir. Ek olarak; bazı vakıf ve kültür kuruluşları kurulmak suretiyle, eğitim faaliyeti pekiştirilmiştir. Kur'an kursları, öğrenci yurtları, şudur budur derken; hem yayılma hem de finans kaynaklarını temin etme süreci başlatılmıştır. Kültür kuruluşlarından

kazanılan getiriler, bir başka alana yatırılmak suretiyle cemaatleşme, örgütlenme yoluna gidilmiştir. Mesela Akevler Kooperatifi, Akyazılılar Vakfı türünden kuruluşlar, geleceğin İslami toplum modelini yaratmak üzere devreye sokulmuştur. Akevler Kooperatifi'nin İzmir'deki kurucusu Süleyman Karagülle, Orta Asya'daki okul ve ticari faaliyetleri birlikte yürütmek üzere oralara gitmiştir. Adil Düzen projesi, bu Akevler Kooperatifi'nden esinlenilerek siyasi programa dönüştürülmüştür.

Okullar: Hem Misyonerlik, Hem İşletmecilik

Tarikat sermayesinin kaynaklarının ana çerçevesini çizdikten sonra, Nurculuk hareketinin profilini, özelde Fethullahçılar diye bilinen cemaatin profilini verebiliriz. Devlet kaynaklı, dış kaynaklı kredilere ek olarak özel olanaklarla yaratılan; belli politikalar çerçevesinde özellikle beslenip büyütülen bir tarikat olgusu ve İslamcı sermaye var karşımızda. Tayin edici olan budur.

Ek noktalardan, yan unsurlardan birisi; küreselleşen dönemdeki misyonerlik faaliyetleridir. Sayın Adnan Akfırat'ın Fethullah Gülen Okulları olarak kamuoyunda bilinen kuruluşlara ilişkin anlattığı şey, aslında tipik bir misyonerlik faaliyetidir. Fethullah Gülen, kendi ağzıyla söylüyor. Diyor ki; "Yurtdışındaki okullarımız, bir çeşit misyonerlik işlevi görmektedir." Mealen böyle dillendiriyor amacını.

Açın Türkiye tarihini; bakın misyonerlik faaliyetlerine ve misyoner okullarına. Çoğu siyasi ve ekonomik nedenlerle bu ülkenin çeşitli bölgelerine, ta Hakkâri, Bitlis gibi en ücra köşelere kadar gelip girmişlerdir. Her girdikleri bölgede muhakkak bir karışıklık; mezhepsel, dinsel ve etnik boğazlaşmalar çıkmıştır.

Bu, işin bir yanı; fakat, yeni küreselleşen günümüzde daha farklı bir şey görüyoruz. Misyoner okullarının başka işlevleri de var. Dünyaya hükmeden Batı'nın, özelde Amerika'nın siyasetleriyle paralel, özdeş politikalar çerçevesinde hareket ediyorlar. Bu yüzden Fuller gibi CIA şefleriyle, "müthiş Türk" diye lanse edilen işadamı A.R. Bozkurt'un (ki Beyaz Saray'da danışmanlık yapıp, CIA adamı olduğunu söylemiştir) övgüsüne mazhar olmuştur bu okullar.

Başka bir açıdan bakılırsa, yurtdışında "dadaş ruhu" yahut "Türk-İslam ruhu" ile okul açmanın görünmeyen avantajları da hemen göze çarpar. Mesela, bu okullar vergi vermezler. Kültür hizmeti sunup, zaman zaman ruhban okulları işlevi gördüklerinden; mali denetimden uzaktırlar. "Din, iman, Allah, Türklük, Yesevilik, tasavvuf, İstiklal Marşı vs. " denildiğinden, bunların da mali yasalarda bedeli olmadığından, bu tür okulları kültürel ve

ticari sahalarda kullanmak mümkündür. “Fisebulullah” faaliyet gösteren bu mekânlara ve işletmecilerine büyük kolaylıklar sağlanır yurtdışında. Sözgelimi, sizleri gümrüklerde denetlemezler. Ne getirip ne götürdüğünüze aldırış etmezler.

İki örnek olaydan biri Kazakistan’da geçmiş. Bir işadamı anlattı: “Tam iki milyon dolar nakit para, bir kurye (görevli) tarafından getirilip, uçakta bekleyen Fethullahçı bir işadamına teslim edilmiş. Moskova’ya götürüp, filan kişiye teslim edilmesi söylenmiş kendisine. İz takip ediliyor, paranın Moskova üzerinden Macaristan’a aktarıldığı anlaşılıyor.” İkincisi Özbekistan’da meydana gelmiş. Türkiye’den 10 bin dolar karşılığında gönderilen okul malzemesi, kırtasiye vs. Özbek gümrük girişinde anında 100 bin dolar diye kayda geçmiş. Eh, bu “ihracat bedelinin” karşılığı böylece aklandıktan sonra, Türkiye’ye meşru yoldan geri dönmüş. Allah bin bereket versin! Kısa günün kârı bu kadar olur.

Meşru ya da değil, para temin yollarını yani hem okul hem ticari işletme mantığını daha uzatabiliriz. Macaristan’a, Tayland’a, Güney Afrika’ya, hani şu banka reklamlarına konu olan Papua Yeni Gine’ye kadar varabiliriz. Alalım Tayland ile Papua Yeni Gine’yi; Fethullah Hoca’nın söylemine bakılırsa, “Gaye, Türklük ve İslamlıktır; Türk ülküsüdür; Ahmet Yesevi İslamlığının yayılmasıdır; Türk’ün sesinin dört bir yana yayılmasıdır ve asırlardan beri ayrı kaldığımız Orta Asya’daki kardeşlerimizle kucaklaşmamızdır...” Hadi, ABD’nin çizdiği ve Türkiye’deki sağ kanat politikacılarının üzerine atladığı; kimi tarikat erbabının ise figüranlık ya da başaktörlük yaptığı Orta Asya’ya ihraç edilmek istenen “Türk-İslam” veya “Ilımlı İslam” modelini anladık! Bir an olsun, onlara inandık! Peki, bu Tayland’da Türk ve Türklük adına ne var, kim var? Papua Yeni Gine ne Müslüman, ne de Türk! Oralara kadar gitmenin esbab-ı mücizesi, hikmet-i âlası ne ola ki? Ama dikkat edin; Tayland, ucuz işgücü, her türlü kayıtdışı işlerin görüldüğü, kara paranın bile aklandığı, özellikle uyuşturucu kaçakçılığının merkezi sayılan Altın Üçgeni’nin tam orta yerindedir. Bu durumda, insanın, ister istemez aklına bin bir fikir geliyor; sorular soruları kovalıyor! Bu, illa ki böyle oluyor diye söylemiyorum; ama, “acaba” demekten de kendimi alamıyorum. Tövbe, tövbe, şeytan kulağına kurşun!..

Keza Afganistan; şu İran İslam hükümeti bile, geçen gün Taliban yönetimini, “Afyon tüccarları, uyuşturucu pazarlamacıları” diye suçladı. Eh, bakıyorsunuz, oradaki birçok yabancı kuruluş, hayırsever örgüt, şirket, firma savaş nedeniyle barınamıyor; kaçıyor. Buna rağmen Afganistan’daki Türk okulları ile bazı cemaat destekli firmalar, yerli yerinde durabiliyor. Hangi şeriatçı hareket yönetime gelirse gelsin, bu okullara dokunulmuyor. Adeta efsunlu, tılsımlı; bir çeşit dokunulmazlık zırhına bürünmüş. Bu da aklıma takılıp duruyor; cevabını bulana kadar da herhalde kendi kendime sorup duracağım.

Şöyle dönüp, Moskova’ya bakıyorum. Mafya her şeye hâkim; at izi it izine karışmış. Ayrıca her türlü kara paranın toplandığı ve dağıtıldığı merkezdir burası. Toplanma va yatırıma dönüştürüldüğü havuz ise, Macaristan olarak bilinir. Oralarda birilerine dayanmadan, birilerinin referansını almadan, kendi ekibini kurmadan değil okul açmak, basit bir bakkal dükkânı açmak; hatta şöyle gönlünce sokaklarda turist gibi gezmek bile risklidir.

Ve dikkat edin, Fethullah Gülen’e ait olduğu söylenen okulların hepsi, bu hat üzerindedir. Şimdi, bütün bunlar bir rastlantı olabilir mi? Sanırım Moskova’daki bu okulları koruyan ve belki de ortak olan yabancı kişi, Azeri kökenli biri(leri) olmalı. Sanırım, Rusya Merkez Bankası görevlisiydi, ama emin değilim. Eh, Türkiye’de Musevi kökenli bir patronun bu tür okullar açılmasına arabuluculuk ettiğini zaten Gülen de açıkça söylemeye başladı.

Bildiğim kadarıyla, Moskova’da bu ve benzeri okulların yarısına mafya hâkimdir. Rantına, getirisine götürüsüne, girenine çıkanına varana kadar hemen her şeyi denetliyor. Diğer yarısına ise, ülkeyi yöneten politikacılarla büyük bürokratlar egemendir. Mafya-bürokrat-politikacı himayesindeki bu okullarda, bırakın Türk-İslam sentezini, Turancılığı yaymayı; göstermelik marş okumalar ve teamülden sayılan bayrak törenlerini saymazsanız, parmağınızı bile kıpırdatmak mümkün değildir. Demek ki ilk elde mafyadan, ikincisinde ise siyasi çevrelerden garanti alacaksınız ki; sonra, buralarda gönül rahatlığıyla okul kurup, “din, iman, Türklük, Yesevilik vs.” adına eğitim verebilesiniz. Mafyanın derdi “eğitim, kültür” değildir. Onun

istediği “bedel” aşağı yukarı herkesçe tahmin edilebiliyor. O halde, yine “acaba” sorusuna gelip takılıyor kafamız?

Macaristan, kirli paranın, kayıtdışı ekonomik kaynakların toplanıp, Kıbrıs’taki “kara para aklayıcısı kıyı bankalarının kasalarına” gönderildiği; özellikle Çete- Ülkücü-Tarikatçı çevrelerin pek rağbet ettikleri bir istasyondur. Ama son zamanlarda, sanırım 28 Şubat kararlarının ardından, oradaki para Kıbrıs’a akmak yerine, bizzat aynı ülkede massif denilen yatırımlara dönüşmek, devasa iş merkezleri kurulmak suretiyle aklanmaya başlıyor. Bildiğim kadarıyla şu anda Türkiye’deki beş büyük tarikat çevresinin orada inşaatları sürüyor. Bu, tarikat sermayedarlarının ve bazı kara para aklayıcılarının artık Macaristan’ı mekân tuttuklarını ve Avrupa ile Türkiye arasındaki bağlantı noktasına yerleşeceklerini göstermesi bakımından ilgimizi çekebilir. Derin devletin, Susurluk çetesiyle ortaya çıkan kirli ilişkilerin buralara nasıl yansıdığını söylemek istemiyorum. Bir kısmı yansıdı kamuoyuna.

Tarikatların Macaristan’da yaptıkları gibi yurtdışı yatırımlarında mutlaka artniyet aranmasa bile, bu tür yatırımların tarikatlaşma, cemaatleşme ve dindarlaşma sürecine, yeşil sermaye akışına katkılarını gözardı edemeyiz. Nitekim Kombassan ve Yimpaş türünden holdinglerin, tek bir tarikat veya cemaat adına değil ama genelde “dini bütün Müslümanlar” adına Avrupa’daki yatırımları, bu gözle görülmelidir.

Bu düzlemde, tarikat holdinglerinin kurdukları güya “faizsiz finans” kuruluşlarını mutlaka anmak lazım. Çünkü, her tarikat holdingi, kredi işlemleri için, cash denen nakit para ve mali finansman için böyle kuruluşlar açmak durumundadır. Bir çeşit görünmeyen tarikat bankalarıdır bunlar. Üstelik avantajları da var. Bence daha önemlisi, bu finans kuruluşlarının bilinmeyen ve görünmeyen, yasal açıdan meşru olmayan gerçek işlevidir ki; özellikle her türlü kara para ile meşru olmayan gelirleri aklayıp yasallaştırmak amacıyla devreye sokulmuştur.

Sanırım vaktimi aştım; son bir noktaya değinerek sözümü bitireceğim.

Bir haftalık veya son bir aylık olaydan bahsedeyim: Fethullah Gülen’in okul işlerini yürüten bir zat, ABD’ye gidiyor ve bir rahibe okulu satın alıyor. Bunu din-iman aşkı, arsa-arazi-mülk aşkıyla izah etmek bana

basitmiş gibi geliyor. Şöyle bir düşünce sistemi içinde ufuk turu yapmayı öneriyorum: Alınan bu ve benzeri okulların Mason loncalarıyla ilişkileri, mafya ile bağlantıları, yazılıp çizilen Papalık kurumuyla ilintisini bir araya getirip, acaba bir denklem kuramaz mıyız? Bir sonuç çıkarabilir miyiz? Yahut rahip ve rahibe okullarının ileride neye yarayacağı, Pasifik ile Atlas okyanusunun her iki yakasına neler getirip götüreceğini araştırabilir miyiz? Bilmemekle beraber, sonucu merak ediyorum. Belki de bu düzlemde, şimdiye kadar Asya Kaplanları ile Japon sermayesinin sözcülüğünü yapan tarikat sermayedarları, yeşil kapitalistler; acaba neden kıble değiştirip birdenbire Avrupa ve Amerikan sermayesi ile (çok boyutlu) ilişkiler kurmaya başladılar. Bunu da merak ediyorum doğrusu!

Ve teşekkür ediyorum.

Hasan Fehmi Güneş

Oturum Başkanı

Sayın Bulut, teşekkür ederim.

Sayın Çetinkaya bize kamplar ve yurtlarla ilgili olarak bir çerçevede bilgi sunacak.

FETHULLAH KAMPLARI VE YURTLARI

Hikmet Çetinkaya

Gazeteci-Yazar, Cumhuriyet Gazetesi

Genel Yayın Koordinatörü

Fethullahçı hareketin 1980 ve 1990 sonrası evrelerini hem Adnan arkadaşımız, hem Faik arkadaşımız anlattılar.

Fethullahçılar ekonomik olarak nasıl güçlendiler?

Yurtiçinde ve yurtdışında okulları nasıl açtılar?

Hangi siyasal partilerden destek aldılar?

Örneğin Hikmet Çetin'in Dışişleri Bakanlığı döneminde ne gibi değerler kazandılar?

Acaba o okullardan mezun olanlar Türkiye'deki üniversitelere nasıl girecekler?

Konuşmacı arkadaşlarımız bu soruların yanıtlarına kısmen de-ğindiler.

Şimdi Fethullahçıların kendi aralarındaki örgütlenmelerinin nasıl başladığını ve nasıl bu noktalara geldiklerini anlamak için geçmiş dönemi iyi değerlendirmemiz gerekiyor. Bu hareketin otuz yıl öncesine bakmazsak, nasıl ivme kazandıklarını göremeyiz. Ben sizleri 30 yıl önceye taşımak istiyorum. Olaya o yıllardan, otuz yıl öncesinden bakarsak, 1998 Türkiye'sinin fotoğraflarını da hep birlikte görebiliriz.

Sanırım 1960'lı yılların sonlarıydı… Ege ve Akdeniz kıyılarında iki olgu dikkati çekiyordu. Bu olgular 1975'lerde gelişerek kendini gösterdi. 1970'li yılların başında Gümüldür yöresinde komando kampları açılırken, aynı tarihlerde; Fethiye'de, Finike'de ve İzmir Kemalpaşa'da Kazdağları eteklerinde Nur Kampları açılmıştı. Bir yıl sonra 1976'da Ayvalık'ta Adalet

Partisi Milletvekili Murat Bayrak'ın önderliğinde, Sancak Tül Tatil Köyü'nde komando kampları açılıyor. Ve bir yıl sonra 1977'lerde bu kez MSP desteğinde Akıncılar kamplar açmaya başlıyor. Fakat o kamplar daha sonra kapatılıyor. Bu kampların açıldığı zaman Fethullah Gülen kamuoyunun tanıdığı bir isim değil. Fethullah Gülen Bornova'da vaiz… Yani devletin bordrolu bir memuru… Gülen, İzmir'de Hisarcami yöresinde Kestanepazarı semtinde, oralarda örgütleniyor. Ufak ufak imam hatip okullarını "destekleme" ya da "yaşatma derneği" adı altında toplanıyorlar ve böyle örgütlenmeye çalışıyorlar. İşte 2000 yılını hedefleme, o tarihlerde başlıyor aşağı yukarı… Tabii bu hareketin Said-i Nursi öncesi de var.

Şimdi bu dönemde kamplar açılıyor. Ben bu kampları gezdim. O tarihlerde Cumhuriyet gazetesinde "Dağlarda Kamplar Kuruldu" başlığıyla dizi yazılar yayımlandı. Kurulan kampları ve yaptıkları çalışmaları uzun uzun bir yazı dizisinde anlatmıştım…

Yazı dizisi devam ederken dağlarda kurulan bu kamplar basıldı. O yıllarda Türk Ceza Kanunu'nda 163. madde vardı. Laikliğe aykırı olarak devletin sosyal, ekonomik, siyasi veya hukuki temel düzeni dini esas ve inançlara uydurmak için cemiyet teşkili, sevk ve idaresi, şeriat propagandası yapmak suçtu. Sekiz yıl ile on beş yıl arası hapis cezası vardı. Bu tür cemiyet üyeleri de beş yıl ile on iki yıl arasında hapisle cezalandırılıyorlardı.

Ne oldu?.. İşte o yıllarda yani TCK'nun 163. maddesi yürürlükte iken, dağlarda kurulan kamplar basıldı. Kamplarda çocuklara okutulan Said-i Nursi'nin kitapları toplandı. Kamptaki çocuklar 13-15 yaşları arasındaydı. Anadolu'dan getirilmiş, yoksul ama zeki çocuklardı. Aileleri yoksuldu. Ama kamplara getirilen çocuklar zekiydi. Bence bugün açtıkları okulların ilk adımı, dağlarda kurulan bu kamplarda o tarihlerde atılmış oluyor… Ya da başka türlü söylemek gerekirse; devlet içinde örgütlenmenin ilk adımı böylece atılmış oluyor.

Şimdi sorulacak en önemli sorulardan birisi şudur: Finansmanı kim veya kimler sağlıyordu. Ege'de kurulan bu kampları kimler finanse ediyordu?.. Kampları finanse edenlerden birisi Fahri Talman. Benim yaşımda olanlar anımsarlar. Kimdi Fahri Talman? Komünizmle Mücadele Derneği Genel Başkanı. Nerede oturuyordu? Söke'de oturuyordu ve binlerce dönüm alanda

pamuk ekiyordu. Pamuk üretiyordu ve aynı zamanda çok önemli bir görevi vardı. Talman, Komünizmle Mücalede Derneği Genel Başkanıydı.

Başka kimler finanse ediyordu? Hüseyin Orhun kimdi? Turgutlu Adalet Partili Belediye Başkanı. Kimler finanse ediyordu bu kampları? Turgutlu'daki tuğla ve kiremit fabrikatörleri… Dağlara taşlara "Tek Yol İslam" yazılmıştı… Ege'li arkadaşlarım hatırlarlar… O yıllarda bu kampları deniz kıyısında kurmazlardı. Kamplar deniz kıyısından uzak Kazdağı eteklerindeydi. Yani Edremit'ten 18 kilometre ötede, sanırım Akçay'a gelmezden önce, o yörede kurulmuştu kamplar. Kemalpaşa'nın ormanlık bölgesinde ve su kenarlarında kurulan kamplardı bunlar. Hepsi gözden ıraktı. Biraz önce isim vererek saydığım kişiler bu gözlerden ırak kampları finanse ediyorlardı. O zaman Nurcular Adalet Partisi'ni destekliyorlardı. Fethullah Gülen de o kampları organize ediyordu.

Biraz önce Adnan arkadaşımız söyledi. Latif Erdoğan o tarihte 13-15 yaşındaydı ve o kamplardaydı. Başka kim vardı? Abdullah Aymaz o kamplardaydı. Latif Erdoğan aynı zamanda Zaman gazetesinin Genel Yayın Müdürü… Kendi aralarında bir iç savaş hüküm sürdüğü için Abdullah Aymaz Genel Yayın Müdürlüğü'nden alındı ve daha alt bir göreve getirildi. Abdullah Aymaz aynı zamanda Mehmet Yediler kod adını kullanıyor.

Uzun süre Amerika'da kaldı ve Zaman gazetesinin Washington temsilciliğini yaptı. Adı Adnan Abdullah Aymaz, ama Zaman gazetesinin künyesinde adı uzun yıllar Mehmet Yediler olarak çıktı. Ben 2 Aralık 1994 günlü yazımda bütün bunları yazdım. Beni mahkemeye verdiler. "Fettullahçılar" başlıklı yazıma İzmir 6. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 1973/773 Esas, 1994/638 Karar sayılı ilamının bir bölümünü almıştım. Yazıma aldığım mahkemenin gerekçeli kararında "'Amerika Birleşik Devletleri'nde Şeriat Kampı' başlıklı haber hukuka uygun bir haber olup, kamuoyunun her zaman ilgi alanında bulunan Milli Eğitim ve laiklik ilkeleri açısından kişi ve kurumların tutumları gazete için, gazeteci için haber niteliğini taşır." Cumhuriyet gazetesinde yayımlanan "Amerika Birleşik Devletleri'nde Şeriat Kampı" haberine Fethullah Gülen dava açmıştı. Davayı kaybetti. Ben de yazıma bu haber nedeniyle açılan davaya ait mahkemenin red gerekçesini almıştım. Aynı yazımda şu soruyu tekrar sormuştum. "Yıllardır şu soruyu yöneltiyoruz biz: –Emekli bir vaiz olan

Fethullah Hoca'nın askeri liselerde, polis kolejleri ve akademilerindeki şeriatçı örgütlenmede neden adı geçiyor?" O tarihlerde Fethullah Gülen'in avukatları "Fethullahçılar" diye yazmama sinirlenip açtıkları davalarda "Fethullahçılar" diye bir grup olmadığını ısrarla söylüyorlardı. Aynı yazımda Gülen'in avukatlarına İzmir 6. Asliye Hukuk Mahkemesi kararında yer alan şu görüşle yanıt verdim: "Diğer yandan dosyaya ibraz edilmiş muhtelif gazete kupürleri, mahkeme tekzip yazılarından da anlaşıldığı gibi davacı Fethullah Gülen'in basında yer alan yazılarından da anlaşıldığı gibi davacı Fethullah Gülen'in basında yer aldığı kadarıyla kamuoyunda Fethullahçılar veya Fethullah Gülen fikrini ve düşüncelerini benimseyen bir grubun olduğu tartışmasızdır…" Mahkeme kararından sonra bana karşı çıktıkları davalarda bu tezi ileri sürmekten vazgeçtiler. Çünkü gerçek mahkeme kararına yansımış ve Fethullah Gülen fikrini benimseyen "Fethullahçılar"ın varlığı mahkeme kararı ile tescil edilmiş oluyordu. Hem de Fethullah Gülen'in davacı olup kazanamadığı davanın gerekçeli kararına "Fethullahçılar" vardır diye yazılmıştı. Raslantıya bakın ki, aynı yazımda şu soruyu da sormuştum.

"Zaman gazetesinin Amerika temsilcisi İsmail Yediler kim?" Sorularıma yazımda şöyle devam etmiştim: "Yoksa asıl adı Abdullah Aymaz olan bu kişi İsmail Yediler takma adını mı kullanıyor?" Kod adı kullanmasını eleştirmiştim. Aynı yazımda "İsmail Yediler'in Çin Halk Cumhuriyeti'ne sık sık gittiği (okul açmak için), dönüşte Amerikalı yetkililere rapor verdiği iddiası doğru mudur?" diye sormuştum. Çin'de okul açacaklardı. Oradan gitti sonra sınır dışı edildi. Aleyhime dava açtılar. Mahkemeye avukatların verdikleri dilekçede, sarı basın kartı sahibi Abdullah Aymaz'ın araştırmacı yazar olduğunu, dünyanın her yerine ve Çin'e gitme özgürlüğü bulunduğunu, ama bu yazım eğer Çinlilerin eline geçerse olumsuz bir koz olacağını ve bu nedenle Çin'e gidemeyeceğini ileri sürerek 200 milyon lira manevi tazminat talep ettiler. Mahkeme de açıkladığım yazımda yer alan soruları kararına alarak Abdullah Aymaz'ın manevi tazminat davasını reddetti.

İç rahatlığıyla söyleyebilirim ki, bunların hepsi kod adı kullanırlar. Bunlara eğitimi, Said-i Nursi öğretisindeki yardımcı doçentler veriyordu. Gümüldür'deki ve Ayvalık'taki komando kampındaki silahlı eğitimi ise Milli Birlik Komitesi'nin bazı eski üyeleri veriyordu. Şimdi bu iki olgu

arasında ilişki kurmamdan dolayı belki benim için “senaryo kuruyor” diyeceksiniz… Ama anımsamanızı istiyorum, Abdullah Çatlı olayı ortaya çıkınca, başta Sedat Peker olmak üzere bunların hepsi Türk-İslam sentezi modelini uygulayan Fethullahçıların kervanına katıldılar ve orada örgütlendiler. Artık örgütlenmelerini buralarda sürdürüyorlar…

Örneğin Haluk Kırcı… Haluk Kırcı açık açık şunu söyledi: “Ben bir tarikat üyesiyim. Bu işlerle benim uzaktan yakından hiçbir ilgim yok.” Halık Kırcı bunu, 1996 yılında bir TV kanalında söylemişti… Ama o tarihten beri hâlâ yakalanmıyor. Yine rastlantıya bakın ki, 1996 yılında Haluk Kırcı İstanbul’da yakalandı. Emniyet Müdürlüğü’ne ve oradan da Terörle Mücadele Şubesi’ne götürüldü. “Ben tuvalete gidiyorum, bir abdest alayım” dedi… Gidiş o gidiş… Bir daha yakalanmadı. Şimdi yakalanacaksınız ve Emniyet Müdürlüğü’ne götürüleceksiniz, gözaltına alınacaksınız, sonra “ben abdest almak için tuvalete gideyim” diyeceksiniz, sonra da kuş olup uçacaksınız… Yok öyle bir şey. Böyle olmaz, gözaltına alınan bir kişi bu kadar kolay kuş olup uçmaz… Neden? Daha doğrusu neden ve nasıl oluyor da bu tür olaylar oluyor sorusunu sık sormak gerekiyor…

Hemen günümüze dönmek istiyorum. Tek amaçları vardı… Türk Silahlı Kuvvetleri’nde ve polis örgütünde etkinlik sağlamak. Çünkü 2000 yılında darbeyle işbaşına gelmeyi hesaplıyordu. Bunları ben söylemiyorum. Bunları onlara yakın olan bazı meslektaşlarımızın yazdıkları kitaplarda okuyorum. O tarihlerde, anlattığım yıllarda örgütlenmeye başladılar. Uzun bir hikâye, bunları ben çok sık yazıyorum zaten. Okuyorsunuzdur sanırım. 1982 yılına kadar bunlar, yani Fethullahçılar diye örgüt yoktu. Nurcu örgütü yoktu. Bunlar Yeni Asya gurubu ile birlikte Mehmet Kutlular’la beraber hareket ediyorlardı. Geleneksel olarak Adalet Partisi’ni destekler bütün Nurcular, Süleymancılar, Nakşiler, Kadiriler… Kendi içinde bölünürler ancak siyasal güç olarak yine de tercihleri merkez sağdır. Ama bunlar geleneksel olarak hep Adalet Partisi’ni desteklediler. Bunun nedeni de Adnan Menderes’in vermiş olduğu büyük ödünler yüzündendir.

1982 yılına gelmek istiyorum. 1980 darbesi oldu. Fethullah Gülen 1980 darbesinden sonra aranmaya başlandı. 12 Mart’ta on gün kadar içeriye alındı. Kendisi anlattı ve TV kanallarında söyledi. “Ben aranıyordum ama

kimse bana dokunamıyordu. Hatta kimi askeri birliklere gidip oradaki dostlarımızı ziyaret ediyordum” dedi. Kenan Evren cuntası 1982 Anayasası oylamasından önce kimi kurmay albayları Fethullah Gülen’le ilişkiye geçirdi… Anayasa oylamasında “evet” oyu vermelerini istedi ve onlar dediler ki: “Biz evet oyu için bir kampanya açarız, ama bizim de bir koşulumuz var. Ordu içinde müritlerimiz var. Bunlara dokunmayın.” Önerilen koşula “Peki” dediler ve onlar da Anayasa oylamasında “evet” oyu verilmesi kampanyasına katıldılar. İşte o zaman kıyamet koptu. Bunlar Yeni Asya grubundan ayrıldılar. 1983 seçimlerinde ANAP iktidara geldi. Turgut Özal’la tanışıklığı ise 1977 seçimlerine rastlar. Özal MSP adayıydı. İzmir’de Turgut Özal’la öyle bir tanışıklıkları oldu. O zaman bunlar İzmir’de Akevler, biraz önce Fatih’in anlattığı Akevler Yapı Kooperatifi’nde örgütlüler… Orada para pul geçmiyor. İslami yaşam koşulları her yönüyle yaşama geçirilmiş durumda. O kooperatifteki ev sahiplerini de dolandırdılar. Dolandırıcılıktan arandılar. Birçok politikacı, siyasetçi gibi Süleyman Karagülle de Akevler’in önde gelen isimlerinden. Fehmi Koru’nun kayınpederidir. Şu anda Kırgızistan’da bulunmaktadır. İsmini veriyorum, eşi Marmara Üniversitesi’nde profesördür. 58 yaşındadır. Karısından ayrılmış. Ayrılmış ve Kırgızistan’da 18 yaşında Kırgız bir kızla evlenmiş veya imam nikâhıyla. Orada büyük işler yapıyor. Şimdi 1970’li yıllarda Ege yöresindeki tuğla fabrikatörlerinin, toprak ağalarının, eşrafın, bir kısım sanayicinin finanse ettiği Nurcu hareket bugüne 1983 sonrası devlet desteğinde ya da siyasal iktidarların desteğinde gelmiş, hem ordu içinde korunup kollanmış, hem de polis örgütü içinde korunup kollanmıştır. Şu sıralar ses sedaları çıkmıyor gibi görünseler de ekonomik olarak palazlanmışlardır. Vaktinizi almak istemiyorum. Belgeler devletin arşivlerindedir. 1996 sonrası, 28 Şubat kararlarından sonra, TSK ve Genelkurmay dahi bunlara karşı haklı olarak açık ve net bir tavır almıştır…

Arkadaşlarımız sayıları verdiler. Bu, 2 milyar doları daha da aşmaktadır. Ve toplumun her kesiminde örgütlenmişlerdir…

Medyaya egemen olmuşlardır. Egemen olma istekleri başından beri hep vardır. Bir tek TV kanalında örgütlüler deyip geçmeyin. Çok önemli bir şey. Birtakım insanları, karşı olan insanları, yazarları “gel sana program yaptıralım” diyerek yanlarına almışlardır. Sürekli yanlarına almak için çaba gösteriyorlar. Medyada bazı köşe yazarlarının nasıl beslendiğini biliyoruz.

Bu ayrı bir konu. Beslenme türü çeşit çeşittir. Kendileri de oralardan geldikleri için o beslenmenin çeşitli modellerini, kendi aralarında kurmuş durumdalar.

Şimdi okul dedikleri ve “eğitim tesisleri kuruyoruz, gençleri okutuyoruz” dedikleri yurtdışı okullarına gelelim. Yani Japonya’da okullar var sözde. Onların okul dedikleri, okul veya bir öğretim kurumu falan değildi. Örneğin Tayland’da okul açıyoruz demelerine inanmamak lazım. Ticari ilişkileri sürdürmek için oradalar. Japonya’da çalışan bir Türk bana telefon etti ve görüşmek istiyorum dedi. Yaptıklarını teker teker anlattı. Ekonomik olarak güçleniyorlar. Amaçları zaten açık. TSK’nin her kademesinde, Ordu’da ve poliste örgütlenerek devlet erkini ele geçirmek istiyorlar. Bugün üniversitelerde örgütlüler. Poliste hâlâ örgütlüler. Ordu içinde zayıfladılar.

Şimdi her türlü numarayı yapıyorlar. Biliyorsunuz; üç yıl önceye kadar yani 1995’te, 29 Ekim’de, 19 Mayıs’larda, 23 Nisan’larda TV’ler köşeye Türk Bayrağı ve Atatürk koyarlar. O şekilde kutlarlar. Bunların hiçbirini yapmıyorlardı. Şimdi yapıyorlar.

Bir örnek daha vereyim. İstanbul’daki Fatih Koleji örneği çok ilginçtir. Hani 19 Mayıs törenlerine simge olarak her okuldan 10 kişi, 15 kişi veya 5 kişi çağrılır. Onların katılımı ile geçit resmi yapılır… İşte neyse 1995 yılında İstanbul Vali Yardımcısı Fatih Koleji’ne yazı yazdı. Yazısında “19 Mayıs törenlerine katılmak için okulunuzdan İnönü Stadı’ndaki provalara öğrencilerimizin katılmasını istiyoruz” dedi. Vali Yardımcısına okul aile birliği yanıt verdi. Bakın verdikleri yanıtta “…Biz matematik olimpiyatlarına katılıyoruz. Üniversite sınavları da var. Öğrencilerimiz çok yoğun… Bu nedenle 19 Mayıs, 29 Ekim, 23 Nisan gibi törenlere biz zaten katılmıyoruz” dediler. Ben bunu yine yazdım. Onlar da beni yazdığım için yine mahkemeye verdiler… Ama yine sonuç alamadılar. Açtıkları davalar aleyhlerine sonuçlandı.

Şimdi biraz önce değindim, kuyruklarını kıstılar ve çekildiler… Kenardan izliyorlar. Avukatıma sordum. 1993’ten 1996’ya kadar yazdığım yazılardan dolayı 150’ye yakın hukuk ve ceza davası açmışlar. Gönderdikleri tekzipler hariç… 28 Şubat kararlarından sonra yazdığım yazılar nedeniyle sadece üç dava açmışlar.

Sayın İçişleri Bakanımız paneli yönetiyor. Kendileri de bilirler… Polis içindeki örgütlenmeleri hakkındaki dosyaları incelemişlerdir. 1992'de polis örgütünde nasıl örgütlendiklerine ilişkin bir belge vardı. 10 Mart 1992 tarihli Teftiş Kurulu Başkanlığı'na hitaben yazı yazan İstihbarat Daire Başkanı şöyle diyordu: "Türkiye Cumhuriyeti'nin Anayasasının demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti niteliklerini değiştirerek yerine şeriat düzenini getirmeyi amaçlayan illegal 'Fethullah Hocanın Talebeleri' adlı örgütün tüm Türkiye genelinde olduğu gibi Teşkilatımız içinde de örgütlendiği, özellikle hareket noktası olarak seçtiği Polis Kolejleri, Polis Akademisi ve Polis Okulları içindeki faaliyetlerini, buna rağmen sempatizan kadroları ile bağlarını zayıflatmamak için toplantı ve çalışmalarını yoğun olarak sürdürdükleri ve illegaliteye son derece bağlı kaldıkları gözlenmiştir." Bu yazı üzerine Teftiş Kurulu harekete geçti. Soruşturma başlatıldı. Şeriat düzeni getirmek için örgütlenenler hakında 28.8.1992 tarihli 38 sayfalık fezleke düzenlendi. Ben bu örgütlenmeyi belgeleriyle yazdım. Fethullah Gülen'in avukatları savcılığa şikâyet dilekçesi verdiler. İstanbul Basın Savcılığı sunduğum belgeler karşısında takipsizlik kararı verdi. Kararında fezleke ile soruşturma dosyasının varlığı karşısında yazımın gazetecilik görevini yerine getirmek olduğunu vurguladı. Bu soruşturma Mehmet Ağar döneminde hasır altı edildi. Mehmet Ağar 9 Nisan 1994 tarihli Emniyet Genel Müdürü imzasıyla yaptığı basın açıklamasında Cumhuriyet gazetesinde yayımlanan "Poliste İrtica Operasyonu, İrticayı Soruşturan Müfettişlere Soruşturma ve Fethullahçı'lar Polise Sızdı" başlıklı haberleri yalanladı. Olaylar hakkındaki soruşturmalar için "Müfettişler kendilerine verilen görevi yapmış, iddiaları incelemiş ve ilgili makamlara intikal ettirmişlerdir. Ancak belirtilen suçlar Af Kanunu kapsamına girdiğinden sanıklara ceza verilememiştir" diyerek Atatürk ilke ve inkılaplarına ne kadar bağlı olduklarını ve polis kolejlerinde bu ilkeler doğrultusunda öğrenci yetiştirdiklerini açıkladı.

İlişkiler zincirinin halkaları bunlar… Nereden başlayacaksınız? Aynı soruşturma konusu Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcılığına gitti. Takipsizlik kararı verildi. Olayın değerlendirilmesi bölümünde şöyle yazıyordu: "Polis Akademisi'nde ekserisi öğretim görevlisi veya Emniyet mensubu olan sanıklara isnat olunan suç; Atatürk milliyetçiliğini zayıflatacak, Atatürk ilkelerine ters düşecek görüşleri savunmak suretiyle devletin siyasi ve hukuki temel nizamlarının dini esas ve inançlarına

uydurmaktır. Kişilerin dinsel amaç ve yasal sınırlar içinde kalmak kaydı ile istedikleri faaliyette bulunmaları yasaların teminatı altındadır. Buna karşın yapılan çalışmalar devletin temel düzenini değiştirip mevcut sistemi dini esasa uydurmak amacına yönelik olursa laikliğe aykırı olarak devletin içtimai veya iktisadi veya siyasi, hukuki temel nizamlarını kısmen de olsa dini esas ve inançlara uydurmak amacıyla cemiyet tesisi, teşkili suçu TCK'nun 163. maddesinde hükme bağlanmış iken bu madde 3713 sayılı Kanunun 23. maddesiyle yürürlükten kaldırılmış bulunmaktadır. Bu nedenle ortada suç yoktur." DGM Savcılığı sözünü ettiğim fezleke üzerine açtığı soruşturmada bu sonuca varmıştır. DGM Savcılığı'nın soruşturduğu kişiler arasında Fethullah Gülen de vardır ve bu takipsizlik kararında adı yazılıdır.

Bir gün gazetede yazımı yazarken, sekreterim telefonda "Medyum Memiş sizi arıyor" dedi. Şimdi "Birisi benimle dalga geçecek" diye aklımdan geçirdim ve sekreterime telefonu bağlamasını söyledim. Medyum Memiş böyle ince sesiyle "…Abi seni çok seviyorum. Yarın görüşmek istiyorum gelebilir miyim?" dedi… "Medyum Memiş mi, yoksa bir başkası mı acaba?" diye düşünürken, yarın gelmesini söyledim. Gerçekten belli bir saatte Medyum Memiş elinde bir pastayla geldi. Ben de yazıişlerinde odada oturuyorum… "Merhaba" dedim… Sarıldı öptü beni… Oturdu, herkes geçiyor bakıyor… Herkes merak ediyor acaba fal mı baktırıyorum diye… Şimdi Medyum Memiş meğer Fethullahçıymış. O zaman Samanyolu TV daha yeni açılmıştı. Birçok şey anlattı. Samanyolu TV'de 1969 doğumlu bir çocuk öne çıkmış ve onu televizyondan atmışlar. "İyi ki gittim sonra zengin oldum abi" gibi şeyler söyledi bana. Sonra dedi ki, "Bir arkadaşımız var. Kuzey Irak'ta, Erbil'de okul kurdu. Sizinle görüşmek istiyor." Meğer Medyum Memiş'i benimle görüşmek için aracı koymuşlar. Ben de "peki" dedim, pastayı yedik ve popüler Medyum Memiş gitti. Bir gün sonra o çocuk geldi. Erbil'deki okulun nasıl kurulduğunu, CIA ajanlarının öğretmen olarak orada çalıştığını, ders sıralarının Habur sınır kapısından Kızılay'ın araçlarıyla nasıl taşındığını anlattı. O zaman 1995 yılıydı. Acaba Erbil'de beraber bir okul kuralım desek bize izin verirler mi?

İlişkiler yumağı böylece uzayıp gidiyor… Vaktim doldu sanırım. Fakat konuya yoğunlaştığım için farkına varmadım ve bu arada pek çok şeyi heyecandan unuttum. Ama sorularınız olursa yanıtlarım. Hepinize teşekkür ediyorum.

Hasan Fehmi Güneş

Oturum Başkanı

Teşekkür ederim sayın Çetinkaya. Kuşkusuz Sayın Çetinkaya’nın bize aktaracağı ve bizim ondan öğrenmemiz gereken çok şey var. Ama böyle bir çalışmanın sınırlı ölçüleri içinde bu kadar dinleyebildik. Dileriz ileride zamanımız olur ve Sayın Çetinkaya’dan ve diğer arkadaşlarımızdan birikimlerinin diğer bölümlerini öğrenebiliriz. Sayın Prof. Işıklı’da söz sırası, buyrun Sayın Işıklı.

SAİD-İ NURSİ'DEN FETHULLAH GÜLEN'E "ILIMLI İSLAM"

Prof. Dr. Alpaslan lşıklı

Yazar, Ankara Üniversitesi

Cumhuriyet'in kuruluşunda, bazı din adamlarının desteğinden önemli ölçüde yararlanılmış; halkın dinsel inançlarıyla beslenen bir heyecan dalgası, Kurtuluş Savaşı yıllarından itibaren Mustafa Kemal'in başarısının en belirleyici kaynaklarından birini oluşturmuştur. İşgal altındaki İstanbul'un şeyhülislamına karşı fetvanın yayınlanmasına öncülük eden o zamanki Ankara Müftüsü (daha sonra Diyanet İşleri Reisi olmuştur) Rifat Börekçi, Atatürk'ü Samsun'dan sonra Amasya'da karşılayan heyetin başındaki Amasya Müftüsü Hacı Hafiz Tevfik Efendi gibi birçok din adamı Atatürk'ün başlıca yardımcısı ve dayanağı olmuşlardır.[67]

Bununla birlikte, Cumhuriyet, her döneminde, din adına ortaya çıkan bazı unsurlarla karşı karşıya gelmek zorunda da kalmıştır. Bu konudaki sayısız örnekten önemli bir tanesi Atatürk'ün Söylev'inde ayrıntılarıyla anlattığı Sait Molla olayıdır. Sait Molla, "din elden gidiyor" vaveylasıyla ortaya çıkan Cumhuriyet düşmanlarından biridir. Ancak, din adamı kimliğinin arkasına sığınmış olmasına karşın, gerçekte, İngiliz istihbarat örgütünün elemanlarından Rahip Frew'in talimatlarıyla hareket eden bir kukla olduğu Mustafa Kemal'in elemanlarının çabası sayesinde belgeleriyle kanıtlanmıştır.[68]

Bu örnekleri artırmak mümkündür. Şeyh Sait isyanı da gerisinde yabancı parmağının bulunduğu kanıtlanmış bulunan bir başka olaydır.

Cumhuriyet'in başlangıç yıllarından itibaren varlığı bilinen, dinsel giysili akımlardan birisi de Nurculuk'tur. Nurculuk, her dönemde, Cumhuriyet ile gizli açık bir hesaplaşma içinde olmuştur. Nurculuk, Cumhuriyet'e açıkça karşı çıkmadığı durumlarda bile, Cumhuriyet'in başlıca kazanımlarını oluşturan, kadın hakları, ulus egemenliği, müspet ilim gibi konularda karşıt bir tavır sergilemekten geri kalmamıştır. Şerif Mardin, "Nurcu hareket

gücünün bir bölümünü Cumhuriyet döneminin başarısızlıklarından aldı”[69] demektedir. Bu, Nurculuğun Cumhuriyet’in antitezi olmasının doğal sonucudur.

Nurculuk, ilk çıkışını Cumhuriyet’in kuruluşu yıllarında, kurucusu Said Nursi aracılığıyla yapmış; ancak, Kemalist rejim karşısında varlık gösteremeyeceği anlaşıldığından, uzunca bir süre adeta uykuya yatmıştır. Nursi bir konuyu açıklarken; “Ve ‘bu adamla başa çıkılmaz, mukabele edilmez’ diye, dünyayı ve siyaseti ve hayat-ı içtimaîyeyi terk edip, yalnız îmânı kurtarmak yolunda vaktimi sarf etmektedir” demektedir.[70]

Nurculuğun 2. Dünya Savaşı sonrası dönemde özellikle de 50’li yıllarda yeniden canlanışı, benzeri pek çok gelişme gibi, Türkiye’nin, tam bağımsızlıkçı Kemalist dış politika çizgisini terk ederek “Küçük Amerika” hayalleriyle bezenmiş bir yörüngeye kaymasıyla bağlantılıdır.

23 Mart 1960’ta Saidi Nursi’nin ölümüyle Nurculuğun tarihinde bir dönem kapanmıştır.

Nurculuğun halen sürmekte olan yeni dönemi, Şerif Mardin’in önce Amerika’da yayımlanmış bulunan ve Nurculuk hayranlığını dile getiren kitabının Türkiye’de yayımlanmasıyla ve Fethullah Gülen’in kamuoyunda geniş bir çerçevede tanınmaya başlanmasıyla birlikte 1990’lı yılların başında başlamıştır. Bu dönem, tarihsel olarak, dünyada da Yeni Dünya Düzeni’nin ve küreselleşme olgusunun ortaya çıkmasıyla, bir başka deyişle, uluslarüstü güç odaklarının ulusal devletleri tarihe gömerek yeryüzünün kaderine daha doğrudan ve daha yoğun bir biçimde etkili olma eğilimlerinin kabarmasıyla eş zamanlı olarak gerçeklik kazanmıştır.

Sunduğumuz bu çalışma, Nurculuk ve Cumhuriyet arasındaki ilişkiyi açıklığa kavuşturma amacına yöneliktir. Bunu yaparken, esas olarak, Nurculuğun önde gelen iki liderinin (Nursi ve Gülen) ve yandaşları arasında önemli bir yeri bulunan Şerif Mardin’in yazdıklarından yola çıkacağız.[71]

Said Nursi’nin Yazdıkları

Said Nursi’nin yazdıklarını anlamaya çalışmak birçok bakımdan boşuna bir çabadır. Bunun nedeni, anlaşılabilecek çok az şey yazmış olmasından ibaret değildir. Çünkü, her şeyden önce ve esasen Nurculukta anlamanın önemi yoktur. Zira, inanılmaktadır ki, Nurculukta anlamadan da âlim olmak mümkündür. Said Nursi’ye göre, Risale-i Nurları okuyan bir kimse “hiç anlamasa bile değil mi ki, Risale-i Nur talebelerinin manevi bir kişilikleri vardır; öyleyse bu zamanın bir âlimidir.”[72] Said Nursi, ayrıca, ifade etmektedir ki, “Risale-i Nur bir elektriğe benzer. Son derece yüksek ve derin bir ilimdir o. Öyleyken ne tahsile, ne ders çalışmaya hacet kalmadan; zahmet bile çekmeden herkes onu anlayabilir. Ondaki derin bilgileri alabilir.”[73]

Said Nursi’nin Önemi

Said Nursi’nin önemi nereden kaynaklanıyor? Daha doğrusu, Said Nursi’yi taraftarlarının gözünde neredeyse (bunun abartılı bir ifade olmadığını sanıyorum) peygamber mertebesine çıkaran nedir?

Nursi’nin bu konudaki başarısının sırrı, esas olarak, kendi ifadesiyle Kur’an’ı kendisine dayanak yapmak suretiyle müritlerinin ve taraftarlarının gözünde erişilmez bir yer kazanabilmiş olmasıyla açıklanabilir.

Bu çabasında Kur’an’dan nasıl yararlandığını ifade ederken “Ben, Kur’an’ı sözlerimle övmüyorum, sözlerimi Kur’an’la övüyorum” demektedir.[74] Bunun için yaptığı, Kur’an’daki bazı ayetleri alıp; bunları, kendisini öven, kendisini önemlileştiren yorumlara kavuşturmaktır. Özellikle, Kur’an’da hangi ayette nurlardan bahsedilmişse orada kendisinin ve yazdığı Nur Risalelerinin kastedildiğini söyler.

Kur’an’dan bu şekilde kendisini yüceltici sonuçlar çıkarabilmek için, eskilerin “cifir” dediği yöntemden de yararlanmıştır. “Cifir”, harflere bazı sayılar izafe ederek geleceği bilme olarak ifade edilir. Çok saygın pek çok İslam bilgini, İslamiyetle tanışıklığı olan, İbni Haldun’dan Ziya Paşa’ya kadar herkes, “cifir” yönteminin İslamiyetle alakası olmayan uydurma bir metot olduğunda müttefiktirler.

Said Nursi’nin yaptığı, “cifir” yöntemiyle geleceği bilmek iddiasından da farklıdır. Nursi’nin çabası, çoğu yerde, kendisiyle ilgili bazı olguların ve oluşumların, geçmişte, hem de Kur’an’da öngörülmüş olduğunu ispat etmeye yöneliktir. Sadece Kur’an’da değil, başka bazı dinsel kaynaklarda da örneğin, Hazreti Ali’nin sözlerinde de kendisinin işaret edildiğine dair kanıtlar bulmuştur.

Said Nursi’nin yazdıkları, Risale-i Nur adı altında derlenerek yayımlanmıştır. Bunlar, Said-i Nursi’nin başlattığı Nurculuk tarikatının (veya Ceza Kanunu hükümlerine çarpmayacak bir deyimle, akımının) temel kaynaklarını oluşturmuştur. Said Nursi, Kur’an’ın çeşitli ayetlerinde Risale-i Nurların haber verildiği kanısındadır.

Nursi’nin Kerametleri

Said Nursi’nin müritleri, onun çok çeşitli ve önemli kerametlere sahip olduğuna inanmaktadırlar. Örneğin, Said Nursi’nin geleceği bilmesi, müritlerinin ısrarla belirttikleri bir özelliğidir.[75] Ayrıca, müritleri onun yanında, sonsuz bir bereket sonucu olarak bazı besin maddelerinin tükenmediğini ileri sürmektedirler.[76]

Şerif Mardin’in naklettiklerine göre, Nursi’ye medrese öğrenciliği çağlarındaki bir rüyasında “Hazreti Muhammed’i görme izni” tanınmıştır.[77] Nursi, gençlik yıllarına ait bir başka rüyada da “Kadiri tarikatının kurucusu Abdülkadir Geylani’yi gördü.” Mardin, bu olayı bir “dini lider” olarak Nursi’nin “ortaya çıkışı yalnızca bir tesadüf sayılmamalıdır” yolundaki görüşünün kanıtı olarak ileri sürmektedir.[78]

Mardin, ayrıca, 1890’ların başında, elleri kelepçeli olarak Bitlis’e gönderilirken “Nezaretçileri, ibadet için yürüyüşlerine ara verdiklerinde, Molla Said’in her nasılsa kelepçelerinden kurtulmuş biçimde ibadete hazırlandığını görmüşlerdir”[79] diye yazmaktadır. Öte yandan, gene Mardin’in naklettiğine göre, Said Nursi, ertesi gün kendisine sorulacak soruları “önceden malum olma yoluyla” bildirme yetisine sahiptir.[80]

Çalışmanın daha sonraki bölümlerinde, Fethullah Gülen ile ilgili olarak da bu türden keramet iddialarının bulunduğunu göreceğiz.

Genel olarak keramet iddiaları, bir başka deyişle, bilimsel olarak açıklanması en azından şimdilik mümkün olmayan bazı olayların veya yeteneklerin bulunduğuna ilişkin iddialar, tartışmalı bir alan parapsikolojiyi ilgilendirir. Bir an için bu konularda ileri sürülen iddiaların, parapsikolojiyle ilgilenenlerin gerçekliğine ihtimal verdikleri, “durugörü” (clairvoyance), “önceden görme” (prévoyance) veya “düşünce ile eşyaya uzaktan hükmetme” (télékinésie) türünde olgular olarak kabul etsek bile, Nursi’nin bir “dini lider”, “din bilgini”, “bediüzzaman” olduğu yolunda bir sonuca varmak için bunların yeterli olduklarını söyleyemeyiz. Çünkü gene parapsikolojiyle ilgilenenler bilirler ki, bu tür yetilere sahip olanlar, zekâ ve

karakter düzeyleri bakımından çok değişik türde insanlar arasından çıkabilmektedir.

Ayrıca, böyle yetilere sahip olduklarına inanılanlar arasında Yaşar Kemal’in Yer Demir, Gök Bakır’ındaki Taşbaş gibi kendisine başkalarının keramet atfettiği masum kişilikler, Rusya’daki Rasputin gibi esrarengiz isimler, düpedüz şarlatanlar veya Amerika’da çok görülen türde tehlikeli sözde tarikat şeyhleri… de bulunabilmektedir.

Eleştirel düşünceyi, bilimsel kanıtlama gereğini tamamen bir kenara bırakarak bir kimse ile ilgili keramet iddialarına gözü kapalı bir biçimde inanmayı telkin eden bir anlayış ve tutumun, Cumhuriyet’in yerleştirmeyi amaçladığı müspet ilimle derinden çeliştiği açıktır.

Nurculuk ve Kemalizm

Çetin Özek, Said Nursi'nin Münâzârat ve Şuâlar isimli risalelerinin eski basımlarında Kemalistler ve Mustafa Kemal hakkında kullandığı bazı sıfatları şöyle belirlemiştir: "Günahkârlar", "seyyiesiz", "Süfyan" (kimi kaynaklara göre ahirzamanda ortaya çıkacak ve kıyamet kopmadan geleceğine inanılan fitne ve fesadın başı olan kimse), "İslamın en büyük fitne-i diniyelerinden biri…"[81]

Nursi'nin bu tür ağır sıfatlarla Atatürk'e yönelttiği saldırılarını, aynı risalelerin piyasada halen satılmakta olan basımlarında da görmek mümkündür.

Nursi, Münâzârat'ta "Şu halde, böylelerin fena zannettikleri Jön Türklerin nazarlarında dahi mel'un, anarşist ve iğtişaşçı fırkasından addolunurlar. İstedikleri şey muhâl olduğunda, neticesi ihtilal ve fesattır" demekte ve aynı sayfada dipnot olarak şu cümlelerle bu yazılanlara açıklık getirmektedir.

"Komünist ve anarşist manasıyla, Kemalizmi ve inkılâp softalarını ve dönmelerini görmüş gibi haber veriyor."[82]

Nursi, "hilafet saltanatının vefa"dan duyduğu hüznü gizlemez.[83]

Nursi, "saltanat-ı hilâfeti mahvedecek" bir Deccal'den söz eder.[84] Nursi'ye göre, ayrıca, "şimal tarafında zuhur edecek bir" Büyük Deccal de vardır.[85]

Nursi, Atatürk'e karşı olumsuz duygularını her zaman üstü kapalı olarak ifade etmemiştir. Onun için açıkça "o insafsız, o çok kusurlu adam" demekten geri kalmaz.[86]

"Ayasofya Camisini puthaneye, Meşîhat Dairesini (Osmanlı Diyanet Dairesi) kızların lisesine çeviren adamı sevmemek suç olması imkânı var mı" diye tekrar tekrar sorar.[87] Said Nursi'nin kendisi, Nurculuğun rolünü "Mustafa Kemal'e karşı Nurun tokadı"[88] ile karşı çıkmak olarak belirlemektedir.

Said, kendi ifadesiyle, “Mustafa Kemal’in hissiyatını ve prensiplerini rencide ettiği halde kendisine ilişmemiş” olduğunu kabul etmekle; ancak bu durumu, “Risale-i Nur’un parlak bir kerameti” olarak belirlemektedir.[89]

Nurculuk ve Pozitif Bilimler

Said Nursi'nin pozitif bilimler konusundaki düşünceleri çelişkilerle doludur. Bir yanda, "hayatta en hakiki mürşit ilimdir" düşüncesini anımsatırcasına "Elbette nev-i beşer, ahir vakitte ülum ve fünuna dökülecektir. Bütün kuvvetini ilimden alacaktır. Hüküm ve kuvvet ise, ilmin eline geçecektir"[90] der. Bir başka yerde ise artık "doğal olguların doğal nedenlerle açıklanması gerektiğinde" inanmadığını ve "nedenlerle birlikte sonuçların da Allah'ın doğrudan, dolayımsız ürünü" olduğu görüşünü taşıdığını öğrenmekteyiz.[91] Said Nursi'nin bu görüşü o noktaya vardırılmıştır ki, "Meselâ, Erzurum'da bir eseri hakkında takibat yapıldığı için, hararet 18'e düşmüştü" denilebilmiştir.[92]

Said Nursi, pozitif bilimlerden Allah'ın varlığının kanıtlanması yolunda yararlanılması işaretini vermiştir. Bir Müslüman için Allah'ın varlığının amprik olarak veya bilim ve teknik yoluyla kanıtlanması çabasının, inanç dünyasının gerçekleriyle ve İslamiyetin özüyle çeliştiği yolundaki tartışmalara burada değinmeye gerek olmadığı kanısındayım.

Tanrı'nın varlığının gözlem yoluyla araştırılması eğilimi, Nursi'nin izleyicileri tarafından, motorların çıkardıkları seste veya insanın kalp atışında "zikir" anlamı aranması gibi çabalara dönüştürülmüştür. Esasen, Nursi'nin kendisine göre "kedinin mırmırları 'Yâ Râhim! Yâ Râhim! Yâ Râhim'dir."[93]

Bir kısım Nurcular, son yıllarda Tanrı'nın varlığına bilimsel kanıtlar bulma çabalarına koşut olarak, pozitif bilimlerin değişik dallarını ilgilendiren yayınlar yapmışlardır. Ş. Mardin bu yayınların "son derece üst düzeyde" olduklarını yazmaktadır.[94] Böylece, Mardin'in, yalnızca toplumbilim alanında değil, sibernetikten biyolojiye, morfolojiden astronomiye… kadar tüm pozitif bilimlerle ilgili konulardaki yapıtların "son derece üst düzeyde" olduklarını değerlendirebilecek ölçüde bilgi ve kavrayış sahibi olduğunu (!) öğrenmekteyiz.

Nurculuk ve Batı Uygarlığı

Nurculuk, Batı uygarlığı karşısında da çelişkiler içinde yüzmektedir. Said Nursi, bir yanda, “Bana deli dediler. Fakat ben acı hakikati gördüm ve anladım ki, İslamlar yaşadığımız devrin medeniyetinden geri, çok geri kalmış”[95] diye yakınmaktadır.

Diğer yanda ise Batı uygarlığına saldırırken, kendine özgü üslubuyla, hiçbir yeni ve özgün yanı bulunmayan malum “bir hırka, bir lokma” felsefesini şöyle savunmaktadır: “Bedevilikte beşer üç-dört şeye muhtaç oluyordu. O üç-dört hâcatını tedarik etmeyen, on adette ancak ikisiydi. Şimdiki Garp medeniyet-i zâlime-i hâzırası, su-i istimâlat ve isrâfat ve hevesâtı tehyic ve havâic-i gayr-i zaruriyeyi, zaruri hacetler hükmüne getirip, görenek ve tiryakilik cihetiyle, şimdiki o medeni insanın tam muhtaç olduğu dört hâceti yerine, yirmi şeye bu zamanda muhtaç oluyor. O yirmi hâcatı tam bir tarzda tedarik edecek, yirmiden ancak ikisi olabilir. Demek bu medeniyet-i hâzıra insanı çok fakir ediyor…”[96]

Said Nursi ve Kadın

Said Nursi, yaşamı boyunca kadınlardan kaçmış olduğunu İslamiyetin gerekli saydığı bir başarıymışçasına anlatır. Bitlis'e sürgün gelen Said Nursi, Vali Ömer Paşa tarafından konağında misafir edilir. Said Nursi iki yıl kaldığı bu konakta valinin kızlarından hiçbirini tanımadığını öğünerek anlatır.[97]

Said Nursi, evlenme konusunda katolik rahipleri anımsatan bir tutum sergiler; "evlenmek adetini terk ettim ki, ta çok haramlara girmeyecek" demektedir.[98]

Said Nursi, kadınlara erkeklerle eşit hak tanınmasına ve birden fazla kadınla evlenme yasağına karşıtlığında ısrarlı olmuştur.[99]

Nurculuğun Fethullah Gülen Dönemi

Fethullah Gülen, Nurculuğun günümüzdeki önde gelen temsilcilerinden biridir ve herhalde en önde gelen temsilcisidir. Aczmendiler veya Yeni Asya grubu olarak tanınan topluluklar da kendilerini Said Nursi'nin izleyicileri olarak tanıtmakta veya öyle bilinmektedirler. Ancak, Fethullahçıların bunlar içerisinde en güçlü topluluğu oluşturdukları anlaşılmaktadır. Özellikle, kazandıkları enternasyonal kimlik ve bağlar nedeniyle ve bu çerçevede taşıdıkları "Ilımlı İslam" misyonu dolayısıyla çok ayrı bir boyuta sahip olduklarında kuşku yoktur.

Buna karşılık, Fethullah Gülen'in Nurculuk akımının izleyicisi veya temsilcisi olduğunu fazlaca görünür kılmamaya ayrı bir özen gösterdiği hemen dikkat çekmektedir. Bunun nedeninin, Nurculuğun bir tarikat sayılması suretiyle, kendisinin de Ceza Yasası'nın kapsamı içine sokulması tehlikesine karşı bir tedbir olduğu tahmin edilebilir. Gene de Fethullah Gülen, kitaplarında Said Nursi'yi andığı her yerde ondan "üstad" veya "Bediüzzaman" (zamanın güzelliği) olarak bahsetmekte kusur etmemiştir. Ona göre, Said Nursi "çağın bir numaralı insanı"dır.[100]

Fethullah Gülen, bununla da kalmamakta, Risale-i Nurlar hakkında "Bu eserler Kur'an'ın malıdır" demektedir.[101]

Ayrıca, Fethullah Gülen, Said Nursi'nin adını açıkça anmadığı bazı yerlerde de, onu neredeyse peygamber düzeyinde gördüğünü gizlememektedir. Örneğin, Fethullah, kulun kalbinde iman ışığını yakma hizmetinin kim tarafından yerine getirildiği sorusuna yanıt olmak üzere şunları yazmaktadır:

"…mebde' itibariyle bu hizmet, tamamen Allah Resûlü'ne aittir. Mânâ açısından ele alınınca da 20. asırda Efendimiz'in izdüşümü olarak kuvve-i kudsiye sahibi bir zat zuhûr etmiş ve bu misyonu o yüklemiştir."[102]

Fethullah Gülen'in görüş ve düşünceleri, esas olarak Said Nursi'ninkilerin uzantısından ibarettir. Özellikle, Nurculuğun kendine özgü çizgilerinin

belirginleştiği Atatürk ve kadının yeri gibi konularda bu benzerlik tartışılmayacak kadar açıktır.

Nurculuk, “Yeni Dünya Düzeni”nin ihtiyacı olan “Ilımlı İslam” misyonuna layık görülmüştür. Dolayısıyla, Fethullahçılığın Nurculuk akımı içindeki yerini belirleyen ayırıcı özelliğinin başlıca kaynağı, “Yeni Dünya Düzeni”nde kendisine biçilmiş olan bu misyonda aranmalıdır.

Taktik ve Tedbir

Fethullah Gülen'in kendisi, taktik ve stratejisinin önemli bir unsurunu şöyle açıklıyor:

"Taktik ve stratejiler söylenmez. Söylendiği an, onun bir taktik olma hüviyeti ortadan kalkar, stratejiler sadece tatbik edilir. Bazan da bu strateji, işin başında bulunan insandan başka hiç kimse tarafından bilinmemesi gerekir."[103]

Öte yandan, Gülen, "halkın adet ve itiyat haline getirdiği birtakım bid'atlara birden karşı çıkmak doğru değildir" demekte ve "aksiyonda zamanlama" öğütlemektedir.[104]

Türk Dil Kurumu sözlüğü, "bidat"ı, "İslam dininde Hz. Muhammed zamanından sonra ortaya çıkan değişik yargılar ve ilkeler. Sonradan türeyen şey" olarak tanımlamaktadır. Buna göre, halkın Atatürk sevgisine ve laiklik ilkesine zamanı geldiği ölçüde karşı çıkılması, aksiyonda zamanlamanın gereği olabilir.

Bu durumda, bir din adamı olduğu iddia edilen Fethullah Gülen'in yazıp söylediklerinin hangisinin doğru, hangisinin aksiyonda zamanlamanın gereği olduğunu belirlemek bir hayli güçleşmektedir.

Nitekim, Gülen'in okullarında yetişmiş iki öğrencinin itiraflarında, bunlardan bir tanesinin "Gülen'in şimdiki düzenle ilgili söylemleri bir takıyye mi?" sorusuna verdiği aşağıdaki yanıt da bu yargıyı doğrulamaktadır:

"Cemaat bunu takıyye olarak değil tedbir olarak vasıflandırır. Kısaca şöyle açıklamak istiyorum: 'Nihai hedefe varana kadar, yani sonuca ulaşana kadar, her yöntem her yol mübahtır. Bunun içerisine yalan söylemek de insanları aldatmak da girer."[105]

Esasen, Gülen'in yönteminde iknanın, tartışmanın, eleştirinin yeri pek yok gibidir. Bizzat kendisi "vesveseye esas teşkil edecek hususların

doğmaması için çok iyi beyin yıkamaya inanıyorum” demekle bunu ifade etmiştir.[106]

Gülen’in Rüyaları

Fethullah Gülen, kendisinden “fakir” diye söz eder, ekranda görüldüğü üzere, konuşurken boynunu iç burkucu bir tevazu ile büker. Ama bütün bunlar, onun kendisini peygamberler ile aynı düzeyde görmesine engel değildir.

Anlattığına bakılırsa, Gülen’in yaşamında rüyaların önemli bir yeri vardır. Önemli, önemsiz pek çok kararını kendi gördüğü veya bazen de başkalarının kendisi hakkında gördüğü rüyalara dayandırarak verdiğini anlatmaktadır. Kitaplarından bu konuda sayısız örnek verilebilir.

Evlenmeme kararını nasıl verdiğini şöyle anlatır:

“Bir ara içimden ‘Acaba evlense miydim?’ diye geçti. Katiyyen düşünmek şeklinde değil, şimşek süratinde gelip geçen bir fikir.” Ertesi gün bir arkadaşı gelir ve Fethullah’a akşam gördüğü rüyayı nakleder:

“Rüyamda efendimizi gördüm. Size selam söyledi ve ‘evlendiği gün ölür ve cenazesine de gelmem’ buyurdu. Bu bir rüya idi, rüya ile amel edilmeyeceğini de biliyordum, ama şahsım adına bu işarete saygılı olmaya çalıştım.”[107]

Esasen anlattığına göre, Peygamber dört halifesiyle birlikte Fethullah’ın köyünü ziyaret etmiştir.[108]

Sürekli olarak Peygamberin kendisiyle meşgul olduğuna dair rüyalar anlatmaktadır. Anlattığına göre, gençlik yıllarında bir gün arkadaşlarıyla birlikte ders çalıştıkları günlerde de Peygamber kendisiyle ilgilenmiştir. Bu olayı da ondan dinleyelim:

“Birgün bu arkadaşlardan biri rüya görüyor. Hatice validemiz kapının dışında. Efendimiz de içerde oturuyor. Ders yaptığımız bu dört-beş kişiyi kastederek Hatice validemiz, efendimize: ‘Ya Resulullah’ bunlar ‘Bizden hoşnut musun Ya Resulullah’ diye soruyorlar diyor: Ve Efendimiz’den cevap geliyor: ‘Evet hoşnudum. Hele birisi, hele birisi!.. diyor.”[109]

Dikkat edilirse, Fethullah, tevazu göstermekten de geri kalmamakta; burada sözü edilen “hele birisi”nin kendisi olduğunun anlaşılmasını okurlara bırakmaktadır.

Fethullah Gülen, sakal bırakmama kararını bile gördüğü bir rüyaya dayalı olarak aldığını anlatmaktadır.[110]

Gülen’in Kerametleri

Fethullah Gülen’in anılarında, birbiri ardına sıraladığı sayısız kerameti vardır. Tam anlamıyla, kerameti kendinden menkul birisidir.

Kestanepazarı’nda görevli olduğu günlerde, Hacca gitmek dileğini ifade eden mektuplar yazarak Peygambere gönderiyor. Ardından, o sırada Diyanet İşleri Reis Muavini olan Lütfi Doğan, Gülen’i hacda görevlendiriyor. Gülen, buradan, mektupların muhatabına ulaştığı ve dileğinin kabul edildiği sonucuna varıyor.[111]

İlk hacca gidişinde bir arkadaşının adressiz olarak Fethullah’a gönderdiği mektuplar, geliyor hacda kendisini buluyor.[112] Gülen, bu konuda biraz fazla övünmüş olacağını ve inandırıcı olamayacağını düşünmüş olacak ki Oral Çalışlar ile mülakatında bu olayın, kendisinin değil de arkadaşının kerametinin bir sonucu olduğunu belirtmeyi ihmal etmiyor.[113]

Kâbe’de Harem bölümünde 15 gün kadar hiç ayrılmadan kalıyor. Bu zaman zarfında pek bolca olmalarına karşın, tek bir sinek bile Fethullah’ı sokmuyor.[114] Oysa, 12 Mart hapishanesinde sinekler, farklı bir tutum sergilemişlerdir. Bu yüzden aynı kitapta “sinekler, ah onlardan öyle rahatsızdık ki… pencereyi kapasan boğuluyorsun, açsan onların istilasına uğruyorsun” diye yakınmaktadır.[115]

Kâbe’de sabah namazında ikinci kat mahfile çıkıyor. Orada şeytanın kendisine seslendiğini duyuyor ve şeytanla konuşuyor: “Hele buradan aşağıya bir kendini at” diyor, şeytan. Gülen itiraz ediyor. Sonuçta şeytan başaramıyor. Gülen kendini aşağıya atmıyor.[116]

Fethullah Gülen’e Göre Kadın

Fethullah Gülen’e göre, bir kadına muhatap olması, istenmeyen, prensipleriyle ve dini düşünceleriyle bağdaştırılması mümkün olmayan ve ancak, bazı zorunluluklar dolayısıyla katlanılması gereken bir durumdur.[117]Fethullah Gülen, 6 Nisan 1998 tarihinde Samanyolu televizyonunda yayınlanan, üstelik bir kadın gazeteci ile yaptığı söyleşide kadın eli sıkmama yolundaki görüşlerinde ısrarını sürdürmüştür.

Gülen’in, aynı televizyon söyleşisinde kadın konusunda, Nurculuğun geleneksel tavrını sürdürdüğünü ortaya koyan daha net açıklamaları da olmuştur. Edirne’de görevli iken camide yatmasının isabetini anımsatmış; bu konuda, başka mülahazalarının olduğunu, mahallenin içine girip çıkmama gibi mülahazalarının olduğunu ifade etmiştir.

Fethullah Gülen, erotik unsurları ortadan kaldırabilmek için, kadınlara ders verirken sakal bırakmakta ve ders esnasında kadınlara “Ben konuşurken, önünüze bakın, benim yüzüme bakmayın” uyarısında bulunmaktaymış.[118]Gülen, ayrıca, zina yapan kadınların recm edilmelerini (taşlanarak öldürülmelerini) İslamın kabul edilmesi zorunlu olan bir kuralı saymaktadır.[119]

Fethullah Gülen, türban, bir başka deyişle, başörtüsü konusunda gayet açıktır. Gülen, “Günümüz dünyası ondaki hikmet harikasını kimbilir ne kadar idrak edecek”[120] demek suretiyle başörtüsünü, bir tür eşya fetişizminin nesnesi haline getirmektedir.

Fethullah Gülen, yalnızca kadınların örtünmelerini örgütlemekle kalmamakta; dışarıda kol gezdiğine işaret ettiği günahtan korunmaları için erkeklerin de mümkün olduğunca eve kapanmalarını savunmaktadır.[121]

Hiç evlenmemiş olan Fethullah Gülen’in bu konudaki kararını, bir arkadaşının rüyasında gördüklerine dayanarak verdiğini görmüş bulunuyoruz.

Fethullah Gülen'e Göre Bilim ve Akıl

Taassubun bilim ve felsefeyi reddeden geleneksel tutumu, Fethullah Gülen'de bütün ağırlığıyla devam etmektedir. Gülen'e göre, "Bediüzzamanın enfes tespitlerinden biri de; kalbî ve ruhî hayata yelken açmamış kimselerin, aklî ve felsefî meselelerle iştigal etmesinin hem bir hastalık emaresi, hem de hastalık yapan bir virüs olduğu gerçeğidir." Gülen, bu görüşünü güçlendirmek için, Said Nursi'nin Nur külliyatından "Otuzuncu Söz ve Lemaat"dan şunları aktarmaktadır: "Demek ki manevi hastalıklar insanları aklî ilimlere sevketmekte… ve akliyat ile iştigal edenler de emrâz-ı kalbiyeye müptelâ olmaktadır."[122] Yani, akıllarını kullanmayı gerektiren bilimsel çalışmalarda bulunanlar, manevi anlamda kalp hastalıklarına yakalanmaktadırlar.

Fethullah Gülen, çağdaş bilimin ışığında, akıl, mantık ve muhakeme yoluyla çözülmesi gerekli ve mümkün olan pek çok sorunu, geçmişte yaşamış, önemli bulduğu bir kısım dinsel otoritelere atfen aktardığı hükümlerle çözmeye çalışmaktadır. Bunların bazıları şöyle sıralanabilir:

–Diş kalıplarının altından olması, İmam Hanefi'ye göre mahzurluymuş.[123]

–İstimna caiz midir? Yusuf el Kardavi, İmam Ahmed ibn Hanbel, istimna caizdir der. Başka bazıları demiyormuş.[124]

–Cünup iken ölen ne olur?[125]

–Domuz eti yağı katılmış yağla beslenen balık yenilir mi?[126]

–Kan aldırmak, sakal bırakmak sünnet mi, değil mi?[127]

Fethullah Gülen, İslamın özgün ve geçerli kaynaklarında bulunmayan pek çok kural icat etmiştir. Örneğin, İslamda kime şehit denileceği bellidir. Gülen, buna bir ilave yapıyor ve diyor ki "Aids virüsü gayri meşru yollar dışında kaza ile kan nakli gibi endirek yollarla bulaşırsa ve insan da bundan ölürse şehit olur."[128]

Gülen, nereden sonuca varmışsa “Kahkaha, bir küfür sıfatıdır. Mümin tebessüm eder; kahkaha atmaz”[129] demektedir. Fethullah Gülen, bir yerde “Böyleleri 50 ciltlik kitap yazsalar, ruhi yönden çobandan farksızdır”[130] diye yazmaktadır. İnsanları ekonomik ve mesleki konumlarına göre, ruhsal açıdan değerlendirmeye tabi tutan böyle bir anlayışın, yurttaşların eşitliği temelinde yükselmesi gereken bir Cumhuriyet ideali ile bağdaştırılması elbette ki mümkün olamaz.

Gülen’e göre “Cennete ilk defa âlimler, vaizler veya hocalar değil, hak ve hakikati neşr uğruna malını ve canını hak yolunda bezleden esnaf, tüccar (…) girecektir”[131] demektedir. Kimsenin kendi kendisini cennetin teşrifatçısı veya rezervasyon görevlisi tayin etmeye hakkı olmayacağına göre, Gülen, bu sınıflandırmayı neye göre yapmaktadır? Gülen’in “malını hak yolunda bezleden”ler kategorisine soktuğu kişilerin başında, herhalde, kendi vakıflarına bağış yapan zenginler gelecektir. Böyle olunca, ortaçağda endüljans denilen belgeler satarak, cennete yer tahsisi yapan kilise erbabının uygulamalarını anımsamamak elde değildir.

Gülen ve Atatürk

Fethullah Gülen'in "tedbir" ve "aksiyonda zamanlama" konusunda en çok özen gösterdiği konunun Atatürk olduğunu söyleyebiliriz. Özellikle, son zamanlarda değişik vesilelerle, Atatürk'e karşı hiç söz söyletmediğini ifade etmiş ve "Atatürk'ün, Türkiye'nin başına gelmiş idari ve askeri deha" olduğu yolundaki açıklamaları basına yansımıştır. Buna karşılık, son zamanların Atatürk'e yönelik en ağır iftira ve saldırılarını içeren "Bize Nasıl Kıydılar" filmini finanse eden holdingin Fethullahçı olduğunu da gene basından öğreniyoruz.

Gülen'in, son zamanlarda yayımlanan kitaplarında Atatürk'e doğrudan doğruya değinmeme yolunu yeğlediği görülüyor. Ne var ki, neredeyse, ne kadar Atatürk düşmanı varsa veya Atatürk'ün karşı olduğu ne varsa, onlardan yana olduğunu da gizlemiyor.

Cumhuriyet döneminin en önde gelen Atatürk düşmanlarından Said Nursi'nin sadık izleyicisi olduğunu ve ona karşı derin hayranlık duygularıyla dolu olduğunu görmüş bulunuyoruz. Önde gelen anti-Kemalistlerden Necip Fazıl hakkında da çok olumlu bir tavrı vardır; o da hayran olduğu kişilerdendir.[132]

Gülen'in anlattığına göre, Necip Fazıl, bir konferansında "Kabakçı Mustafa, Mustafa Reşid, Alemdar Mustafa ve daha ne Mustafa'lar" der demez "millet ne anladıysa salon alkış tufanına boğulmuş." Bunu yazıyor, takıyye yapmam demesine karşın, "tedbir"i elden bırakmadığı için hemen ardından ekliyor: "Ama bilmem ki bu ne ifade ederdi?" diyor.[133] Böylece, Necip Fazıl'ın Atatürk'le ilgili tavrına katılmamış olduğunu göstermiş oluyor.

Fethullah Gülen, Osmanlı'ya hayrandır. Osmanlı'da yetişenlerin "mükemmel ferd" oldukları görüşündedir.[134] İstanbul'un İslam âleminin merkezi olması özlemini ifade eder.[135] Gülen, yazdıklarında Atatürk'ten hemen hiç bahsetmezken, Abdülhamit'i övmek için bir hayli zorlanmaktadır. Abdülhamit'in, kendi başkentinde, kendi peygamberine hakaretler içeren bir piyesi yasaklatabilmiş olmasını görülmemiş bir

kahramanlık gibi göstermeye kalkışacak kadar ölçüyü kaçırmıştır. Abdülhamit'in Batılı devletlerin kuklası durumuna düştüğünü unutmakta; Fransızlara "aslanlar gibi kükreyerek" peygamber hakkındaki bir piyesin İstanbul'da oynanmasını engellediğini anlatmaktadır.[136]

Gülen'e göre, Osmanlı'nın yıkılışını, "Cennetmekan Sultan, II. Abdülhamid han" geciktirmiştir[137] ve Abdülhamit "dört başı mamur" bir idarecidir.[138] Vahdettin'e gelince, "'yalan söyleyen tarih'e kanıp o vatan haini ilan edilmelidir" diye yazmaktadır.[139] Bilindiği üzere, Vahdettin'in ne olduğu Nutuk'ta da anlatılır.

Gülen'in Atatürk dönemini "boş dönemler" olarak gördüğünü, kendisine özgü ifade tarzından çıkarabiliyoruz. Babasını anlatırken "doğum tarihi 1905 olduğuna göre, o boş dönemleri idrak etmiş ve boş dönemlerde yetişmiş" diye yazmaktadır.[140] Gülen'e göre ülkemizin geçmişinde "Hiç kimsenin dini hakikatler adına bir şey söylemeye cesaret edemediği en kâbuslu dönemler" yaşanmıştır.[141] Gülen ileri sürmektedir ki, "o dönemler Kur'an öğrenmenin ve öğretmenin yasak olduğu"[142] dönemlerdir. Oysa, Atatürk'ün Kur'an'ın öğrenilmesini sağlamak amacıyla Türkçeleştirilmesi için büyük çaba gösterdiği; ayrıca, dine karşı bir tavır almadığı, ancak, din adamı kisvesine bürünmüş vatan hainleri ile de mücadele ettiği açık bir tarihsel gerçektir.[143]

Fethullah Gülen, Kemalizm karşıtlığını onu çağrıştıran olgular ve simgeler karşısında ortaya koymaktadır. Örneğin, Cumhuriyet ordusunun siperlikli şapkasına karşı derin bir tepki içindedir; buna karşılık, Amerikanvari keplere karşı sempatisi vardır. Bu tavrını, ilk gördüğü, Amerikanvari kep takmış asker olan Ebu Talib ile karşılaştığı zaman içinde kabaran duyguları açıklarken duygulu bir dille ortaya koymaktadır.[144]

Gülen'in Kemalizm karşısındaki duyguları, Kemalizmin günümüzdeki uzantıları olarak gördüğü için olacak, günümüzün paşalarını da kapsamına alan bir tavra dönüşmüştür. Gülen'e göre, günümüzün paşaları, padişahtan da ve Abdülhamid'in paşalarından da daha fazla lüks içindedirler.[145]

Said Nursi'nin Atatürk'e, kimilerince ahir zamanında ortaya çıkacağına inanılan, fitne ve fesadın başı olan kişi anlamına gelen "Deccal" sıfatını yakıştırdığını görmüş bulunuyoruz. Ayrıca, Gülen'in okullarında yetiştikten

sonra ifşaatta bulunan iki öğrencinin açıklamalarından öğreniyoruz ki, Fethullah cemaatinde Cumhuriyet'in adı "kefere düzeni", Atatürk'ün adı ise "Deccal"dir.[146] Acaba, bu konuda, Fethullah Gülen'in kendisi ne demektedir? Bu konuya ilişkin olarak kendi anlattığı bir anısını aktarmakla yetineceğiz.

Gülen, askerliği sırasında Erzurum'a gider. Komünizmle Mücadele Derneği'ne destek olur. "Deccal" de mücadele konuları içindedir. Şimdi Fethullah'ı dinleyelim:

"Bir de 'deccal'i anlatacağım diye, Ramazan'ın sonuna kadar anons ettim. Cemaat hergün pür heyecan beni dinliyordu. Ben ise mevzuyu son gün anlatmayı düşünüyordum. Mahkûm edilmekten korkum yoktu. Ancak Ramazan'ın ilk gününde hapishaneye girersem vaaz edemem düşüncesiyle Deccal hakkındaki vaazı son güne bırakmıştım. (…) Deccal hakkında ne biliyorsam anlattım. Cami miting meydanına dönmüştü (…) Meğer istihbarat erkenden gelip kürsünün etrafını almış ve belki de konuşmaları kaydetmişler… Sonradan öğrendim ki, Deccal ile ilgili konuşmadan sonra, emniyet yetkililerinin bir kısmı benim tutuklanmamı istemiş; ancak (…) sonradan vazgeçmişler."[147]

Genel Bir Değerlendirme

Said Nursi, Nurculuğun günümüzdeki önde gelen temsilcileri olan Fethullahçılara kıyasla, yerli çizgileri daha ağır basan bir hareket başlatmış ve sürdürmüştür. Nurculuğun uluslararası bağlantıları Said Nursi'nin ölümünden sonra ve özellikle de son dönemlerde yoğunlaşmıştır.

Bu durum, son dönemlerde damgasını vuran, Yeni Dünya Düzeni olgusuyla ve onun özünü oluşturan "küreselleşme" dayatmalarıyla yakından ilgilidir. Bu çerçevede Said Nursi'nin ve Nurculuğun, esasen gündemden hiçbir zaman silinmemiş olan yerinin, yeni bir boyut kazandığına tanık olmaktayız.

Sovyetler'in çöküşüne kadar, İslamiyetten Sovyetler'i kuşatma altında tutmada yararlanmış olan güçler, tek kutuplaşmış bulunan dünyada, haliyle, farklı arayışlar içine girmiş bulunuyorlar. Bir başka deyişle, artık ünlü "yeşil kuşak" stratejisinin varlık nedeni kalmamıştır. Öte yandan, yeryüzünü, avuçlarının içine sığdırabilecekleri bir küresel köye dönüştürmek isteyen uluslararası güçler, yalnızca Sovyetler'i yıkmakla emellerine ulaşmış olamayacaklarını görmektedirler. Bunun için ve hepsinden önemli olarak, Atatürk'ün deyimiyle "mazlum milletler"in kurtuluş umudunun tümüyle ortadan kaldırılması gerekmektedir. Bu da Kemalizmi ve onun kazanımlarını tarih sahnesinden silmeden başarılabilecek bir iş değildir.

Kemalizm, ortadan kaldırılmaya çalışılırken onun yerini neyin alacağına da karar vermişlerdir. "Ilımlı İslam" bunun için icat edilmiştir. İslam sıfatının arkasına sığınan bu akımın ılımlılığı, Kemalist değerler ve Cumhuriyet'in temel ilkeleri karşısında (örneğin kadın hakları, müspet ilim, bağımsızlık, laiklik gibi konularda) daha ılımlı olunacağına dair bir anlam içermektedir. Ilımlılık, uluslararası güç odakları karşısında söz konusudur.

Bu çerçevede, "Ilımlı İslam" rolünü oynama misyonunun, Nurculuğa ve özellikle de bu akımın Fethullah Gülen tarafından temsil edilen kanadına düştüğü anlaşılıyor.

Ülkemizle ilgili konularda son zamanlarda ismi pek sık gündeme gelen Fuller, bu konudaki yeni stratejilerinin işaretini şöyle vermiştir:

“Ilımlı İslamı benimseme, Atatürk’ün görüşlerinden vazgeçme, Ortadoğu ve Kafkaslar‘da serbest piyasanın ve ABD’nin tavsiye ettiği İslamı yaymak.”[148]

Öte yandan, Fuller, Mustafa Kemal’in eserlerinin ve düşüncelerinin silindiğine dair hükmünü vermiştir bile. Ufuk Güldemir ile yaptığı mülakatında bu görüşünü şöyle anlatıyor:

“Ancak dünyada hiçbir lider ne George Washington, ne Nehru, ne Lenin, ne Gandi sonsuza kadar yaşayabilecek bir ürün veremedi. Oysa İncil ve Kur’an veriyor. Liderler ölüyor. Önce bedenleri, sonra zaman içinde düşünceleri siliniyor. Oysa Kur’an ve İncil yaşıyor. İşte Mustafa Kemal’in başına gelen de her tarih yazmış liderin başına gelenden farklı değildir.”[149]

Böylece Fuller, Atatürk’ün, Cumhuriyet’in “ilelebet” (sonsuza kadar) yaşayacağı yolundaki düşüncelerini yanıtlamaya çalışmış olmaktadır. Zira, Mustafa Kemal’in “sonsuza kadar” yaşayacağını söylediği ürün Türkiye Cumhuriyeti’nden başka bir şey değildir.

Bu açıdan bakıldığında, Said Nursi’nin gündemdeki yerine yeni vurgular getirmek amacıyla Batı’da ve özellikle Atlantik ötesinde gerçekleştirilen çabaların anlamını kavramak biraz daha kolaylaşmaktadır. Gerçekten de Nurculuğa, ünlü Moon tarikatına benzer bir ağırlık kazandırmak için akıl almaz çabalar sarf edilmektedir. Fethullahçı olarak bilinen eğitim vs. amaçlı kurumların tüm dünyada hızla yaygınlaşması; bu arada, Gülen’in Papa ile buluşmasının sağlanması bu çabanın parçalarıdır. Nursi’nin Risaleleri bazı Batı dillerine çevrilmekte; değişik kurumlarda inceleme konusu yapılmakta; örneğin, Kaliforniya’nın El Cerrito kentinde görüldüğü üzere, yalnızca bu amaca yönelik araştırma kurumları oluşturulmaktadır.

Kısacası, Cumhuriyet ve onun temelinde yatan Kemalizm, yeni ve önemli bir sınavla daha karşı karşıya bulunmaktadır.

Hasan Fehmi Güneş

Oturum Başkanı

Teşekkür ederim sayın Işıklı. Değerli arkadaşlar birkaç dakikanızı alacağım. Sonra da ben kendimce önemli bir açıklama yapmak istiyorum. Biz bugün burada üç gün süren çok düzeyli bir çalışmanın, köktendinci tehdidin bir boyutunu bu oturumda incelemeye çalışıyoruz. Hiç kuşkusuz köktendinci tehdit, ulusal bir tehdit değil; Anadolu topraklarında yetişmiş bir tehdit değil; temel niteliklerinden biri, uluslararası yayılmacı bir projenin parçası olduğudur. Üç günlük tebliğler içinde de diğer ülkelerden gelen arkadaşlarımızın anlattıklarından bu görüşün doğruluğu ortaya çıkıyor ve biz de biliyoruz ki, rabıtabul İslam yapılanmasından itibaren uluslararası boyutta bir tehdit söz konusudur. Bu tehdidi besleyen uluslararası bir kaynak da söz konusudur ve asıl önemli olan uluslararası bir kaynağın bu tehdidi beslemesini devletin, devlet aygıtının organlarının, yetkililerinin bilmiyor olması mümkün değildir. Toplumsal güvencemize ve geleceğimize yönelik aslında üç önemli tehdit, Sayın Çetinkaya çok güzel şeyler söyledi ve hatırlattı. İşte Nur kampları o yurtlar vs. o köktendinci tehdidin tohumları onlar. Kökten ırkçı bir tehditle karşı karşıyayız. Ayrıca o komando kampları, faşist, ırkçı, kafatasçı bir tehdit, onun acısını çektik; bugünkü çetelerin tohumu o. O tohum komando kampları. Bir üçüncü tehdit –bence bu sözcüğü ben uyduruyorum, daha iyisini bulmak lazım– kökten çıkarcı bir tehdit; işte bu özelleştirme diye bütün ulusal varlıklarımızı yağmalayanlar, çalanlar, telefon konuşmalarıyla o ihaleye sen, sen, sen girmeyeceksin, sen, sen gireceksin; o banka falan ağabeyimize olacak, falan kardeşimize ben geçen defa öbür bankayı verdirmiştim öteki kardeşlerimiz çekilecek diye o babaların yönlendirmesiyle yapılan çıkar paylaşımı, ulusal varlıklarımızı paylaşan, yağmalayan bir tehdit, kökten çıkarcı bir tehdit; her şeye rağmen, hukuka rağmen, ahlaka rağmen, toplumsal düzenimize rağmen çıkara dönük bir tehdit, mafya…

“FETHULLAH GÜLEN’İN DERİN MİSYONU”

Emin Değer

Hukukçu-Yazar

“Türkiye’nin uluslararası çapta, ülkesinin ve çağının nabzını tutan, kitlelerin bağrına bastığı bir lider beklediği doğrudur. Sevenleri sevmeyenlerinden daha fazla, 21’inci yüzyılı okuyan, tarihi dinamiklerimizi çağdaş yorumlarla kuşandırıp asırlarca parlayacak medeniyet meşalemizi yakacak o lideri hepimiz bekliyoruz. Ancak o içimizden çıkacak… O, attığı adımların doğruluğu, siyasi hırslarının olmayışı, makam mansıp peşinde koşmayışı ile hepimizin gönlünde önce taht kuracak. O, öyle bir el olacak ki, sadece birilerinin başını değil, bütün toplumun başını okşayacaktır. Beklediğimiz liderler, kendilerini en iyi şekilde yetiştirmiş, kariyer sahibi, şahsiyet abidesi, meşveret ehli kadrolarıyla gelecekler.”[150]

Düşünce aşamasında “Bir Cumhuriyet Düşmanı” adını vermek istediğim çalışmamı, bunun, amacını tam olarak karşılamayacağını düşünerek ad koymadan sürdürmeye karar verdim. Çalışmam ilerledikçe karşımızdakinin, tek yönlü değil, çok ve değişik cepheli, çevresini sürekli genişleten, evrensel alanda bile, adının geçmesi için sıradan insanın aklının almadığı girişimlerde bulunan bir kişi olduğunu görünce, “Kaç Fethullah Gülen var? O Hangisi?” diye soruşturmaya başladım. Ayrıca bu nitelikleri nedeniyle bir olaylar adamıydı. Buradan çıkarak “Bir Olay Adam” da diyebilirim, ama bunlar amacımı tam olarak karşılamayacaktı. Birçok olayda ve yerde adı geçen bu kişi, gerçekte çok yönlüydü; doğru, ama incelendiğinde bu yönler bir noktada kesişiyordu. O kesişme noktası, asıl amacının odağındaki dinsel dünyasında ve onun yapılan(dırıl)masında düğümleniyordu. Bu düğümde birleşen uçlardan biri, asıl amacını zaman zaman gizlemek, bunun için de en umulmadık yerde ılımlı, sevecen görünmek istediğinde uyguladığı yöntemlerin kişiliğiydi... Bu noktada birleşen kollardan biri bana göre böyle bir kişilik için uygun değildi. O noktadaki yadsıdığım şey, Hoca’nın elinde Amerikan hayranlığı olarak dalgalanan bayraktı. Bir başka uç, Hoca’nın kendisine biçtiği derin misyonun örgüleriydi. Anladım ki, olaylara ve olayların akışına göre tavır alan ilginç bir taktik ustasıyla karşı karşıyaydık.

Zaman zaman çelişkilerle karşılaştığımda istemeden sormak zorunda kaldığım soru şuydu: Hocaefendi gerçekten ne yapmak istiyor? Örneğin şu çelişkiyi nasıl yorumlarsınız: Bir olay mı, bir olay adam mı?

Nevval Sevindi’nin, New York Sohbeti’nin ara sunuşlarında “Hocaefendi, Mustafa Kemal’in düşündüğü sentezi ortaya çıkaracaklardan biri, bir Cumhuriyet çocuğu” olarak tanınıyordu. Oysa, Nevval Hanım’ın da bildiği kanısındayım ki, Hoca, Cumhuriyet, Mustafa Kemal gibi Cumhuriyet tarihinin temel kurumlarına karşı, ret cephesinde yer almaktadır. Sevindi’nin bu değerlendirmesi Hocaefendi’nin düşünce dünyasıyla asla bağdaşmazdı, ama Hocaefendi nedense susmayı yeğledi. Sevindi bir yerde, Hoca’nın bir fenomen adam olduğunu söylerken ne demek istemişti? Çalışmamda bunları yanıtlamaya çalıştığımı düşünüyorum.

Evet, Nevval Sevindi’nin tanısı doğruydu; bir fenomen (olay) ve olayların adamıyla karşı karşıyaydık. Ve bu “olay adamın” asıl amacını saptamak gerekiyordu. Ben de öyle yaptım; çalışmam ilerledikçe, Hocaefendi’nin, kendini bir gizli görevin izleyicisi ve uygulayıcısı olarak gördüğünü saptadım önce. Sonra, sonrası mı; onu çalışmamın sonunda birlikte bulacağız. Buraya bir not daha ekleyelim. Onun gizli misyonunu sezenler kendisini adadığı misyondan dolayı, bir başka görev daha yükleme çabasında olmalıdır. Burada bir başka soruyla da karşılaşıyoruz. Sonuçta, ona bu görevi yüklemek isteyenler mi yanılacak, Hoca mı? Bunu gelecek koşullar belirleyecek. Ben mi, bir ölçüde saptadığımı sanıyorum. Ama, şimdilik o da benim gizim olarak kalsın olmaz mı?

Çalışmama, “Fethullah Gülen’in İki Yüzü” demek de yanlış anlamalara neden olacaktı. Kaldı ki, Hoca çok yönlü bir kişilikti. Amacım, objektif bir araştırma ve gerçekleri bir savcı mantığıyla değil, bir yargıç objektifiyle saptamaya çalışmaktı. Çalışmam ilerledikçe, Hoca’nın bu çok yönlü tutumunun üstlendiği misyon gereği olduğunu, hedefine ulaşmak için saptadığı taktikler nedeniyle, değişik vizyon içinde görünmenin işinin icabı olduğunu gördüm. Bu nedenlerle çalışmama, misyon ağırlıklı olması nedeniyle, “Fethullah Gülen’in Derin Misyonu” demekte karar kıldım.

Şurası gerçekti ki, yukarıda da değindiğimiz gibi, Fethullah Gülen’in zaman zaman değişikmiş izlenimi veren tutumu gerçekte tek amaca yönelikti: İ’layı Kelimetullah’ı –yani Allah’ın adını ve dinini yüceltmeyi;

Peygamberin “benim mesajım güneşin doğduğu ve battığı her yere iletilecektir” buyruğunu– kendine vazgeçilmez bir görev olarak seçmişti. Gerçekte bu, Tanrı’nın müminlere farz-ı kifaye olarak verdiği bir görevdi, ama o bu görevi farz-ı ayın olarak algılıyordu. Kişiyi inançlarından dolayı eleştirmek kesinkes yanlış olurdu. Ama o da inanç dünyasının sınırlarını, başkalarının, hele hele sistemin sınırlarına kadar genişletmeye kalkışmamalı, kendi kanalı dışına taşırmamalıydı. Oysa Hoca, o alanı taşırma ne söz, “daha 16-17 yaşlarındayken, dünyayı parmağının ucunda çevirmek isteğiyle” çırpındığını söylüyordu. Dahası, misyonunun hedefindeki amacı için, yalnız yeryüzünde değil, “güneşin doğup battığı her yerde gözümüz var” diyen kişinin, ilişkileri ve kendine bağlı cemaati nedeniyle kamuoyunun ilgisinden uzak kalması düşünülemezdi. Bu kadar da değil; Hocaefendi, çelişkiler sergilediği için de kendi alanından taşıyor, eleştirel ilgi alanımızda boy atıyordu. Hep şaşırtıcı, hep çelişkili gibi görüntü veren, ama asıl hedefinden sapmayan bir insandı karşımızdaki.

Gülen Hoca, bir yerde Batı’ya ve Hıristiyanlığa en ağır nitelemelerle saldırırken, bir başka yerde Türk insanına “Avrupalı Müslüman” kimliğini uygun görüyordu. Nevval Sevindi’ye göre, “Avrupalı Müslüman kimliğiyle dini bütün Batı formasyonlu bir yeni sentez, Osmanlı’yı aşan bir sentez ‘yeni’ Türk Cumhuriyeti’ni belirleyecektir.”[151] Bu yeni Cumhuriyet kavramının altını çizelim. Gülen de, “... bu ölçüde Avrupalılaşmanın aslında hiçbir mahzuru yoktur ve bu ölçüde Avrupalı Müslüman kimliği denebilir” derken, postmodern bir görüşü mü, yoksa bir mümaşat ile mi içine sindiriyor belli değildi. Ya da bu kabul, onun asıl amacının, dine dayalı bir sistem olduğuna mı işaret ediyordu? Buranın da altını çizelim diyorum. Çünkü yanıtını ilerde bulacağız bu soruların!

Bunu izleyen satırları okuduğumuzda, Hocaefendi’nin, Cumhuriyet karşıtı öteki yüzüyle karşılaşıyoruz. Bugün bize “Avrupalı Müslüman” kimliğini uygun gören Hocaefendi, gerçek ulusal kimliğimizi kazandıran Cumhuriyet Devrimi’ni reddediyor. Ona göre Cumhuriyet Devrimi, bin yıllık kimliğimizi reddettiğimiz, “karanlık bir dönem”dir. Sözü Hoca’ya bırakalım:

“Yoksa, bir dönemde olduğu gibi kendi kimliğimizi tamamen bir tarafa atıp, Avrupa kimliği arkasında koşma, sadece ret ve aşağılanma

getirir.”[152] Avrupalı Müslüman kimliği ile Batı formasyonlu bir “yeni Cumhuriyet’e” evet diyor Hoca; ama, laik ve bağımsız bir cumhuriyet Hocaefendi’nin literatüründe yer almıyor.

Şu gerçeğin altını çizelim! O’nun “bir dönem”, kimi yerde “karanlık dönem” diye nitelediği yıllar, Devrimci Cumhuriyet’in kuruluş yıllarıdır ve asla bir Avrupa kimliği peşinde koşulmuş değildir. Dahası o dönemde, Devrimci Cumhuriyet kadroları, gerçek bir Türk kimliği arayışı içindedirler.

Ama, Nevval Hanım’a göre, “dini bütün Batı formasyonlu yeni Türk Cumhuriyeti...” bâniliğine (kuruculuğuna) hazırlanmak isteyen Hocaefendi, Devrim Cumhuriyeti’nin getirdiği Türk kimliği yerine, Avrupalı Müslüman kimliğini yeğleyen bir “Cumhuriyet (!) çocuğu”dur. Öyle bir Cumhuriyet çocuğu ki, “İslam” kimliği dışında hiçbir niteliğin bizi tanımlayamayacağı görüşündedir.

Bu yargılardan çıkan sonuç şudur: Gerek Fethullah Gülen’in, gerekse Nevval Sevindi’nin, Kemalist Devrim’in Batı’yı kopya eden bir çağdaşlaşma olduğuna ilişkin yanlış bilgilendikleri gerçeğidir. Çünkü Türk Devrimi, kendine özgü bir sentez arayışıyla başlamış olup, asla kopyacı olmamıştır. Eğer öyle olsaydı, Hocaefendi haklı olurdu. Oysa, gerçek onun bildiğinden çok farklıdır. Mustafa Kemal, 6 Mart 1923 tarihli bir konuşmasında, devrimin kopya edilemeyeceğini şöyle açıklıyor:

“Avrupa’nın ilerlemesine, yükselmesine ve uygarlaşmasına karşın, Türkiye ne yazık ki, sürekli gerilemiş ve düşme noktasında çırpınmaktadır. Geçmişte durumumuzu düzeltmek için, mutlaka Avrupa’dan öğüt almak, bütün işleri Avrupa’nın amaçlarına göre yapmak; bütün dersleri Avrupa’dan almak gibi düşünceler baş tacı edildi. Oysa özgürlük ve bağımsızlık, yabancıların öğütleri ve planlarıyla elde edilemez. Tarih böyle bir olay yazmamıştır.”[153]

Uygarlıklar ve kültürler arası diyalog ve etkileşim elbet önlenemez bir olgudur. Ama bu demek değildir ki, başka ulusların uygarlıkları ve kültürleri aynen alınır ve ulusal nitelik kazandırılır. Atatürk Devrimi’nin yöntemi bu değildi. Hoca’nın ve bağlılarının yanıldıkları nokta budur.

Misyon, Ama Hangi Misyon?

Sayfaları çevirirken bir başka programla karşılaşacağız. Ve Hocaefendi'nin asıl misyonunu yakalayacak, buna dayalı ilişkilerinin derinliğini saptayacağız. Göreceğiz ki, Hocaefendi, emperyalizmin ürettiği "Ilımlı İslam" tezinin uygulayıcısı olarak da düşünülmektedir. Şimdi merak konusu olan, Hocaefendi'nin özellikle New York sohbetinde söylediklerinden çıkarak, bu misyonu asıl hedefine açılırken, meşruluk kaynağı olarak kullanmayı düşünüp düşünmediğidir. Bu bağlamda, Hoca'nın ABD'yi yüceltmesi, İlay-ı Kelimetullah'a hizmet mi sayılmalı bilemiyorum.

ABD, Bağımsızlık Savaşımızı ve utkumuzu benimsemediğini, bu utkunun evrensel bağıtını, Lozan'ı onaylamamakla göstermiştir. Ulusal kurtuluş savaşlarını tümden reddeden ve barutun icadından daha tehlikeli sayan Amerika'nın, bize ve bizim gibi ülkelere karşı açtığı gizli savaş günümüzde de sürdürülmektedir. ABD, bu nedenle Atatürk'ün ulusal yaşamdaki etkinliğini tartışmaya açmak gibi büyük bir yanlışlık içindedir. Cumhuriyet ve Atatürk karşıtı oluşu nedeniyle, bu savaşta Hoca da ABD'nin yanında yer almış görünüyor. Gülen, ABD'yi neredeyse tapınma derecesinde kutsayan açıklamalarını yaparken, acaba neye öncelik verdi dersiniz? Tanrı'nın emrini öne almaya mı, ABD'nin gözüne girmeye mi?

Şu sözler başka türlü nasıl yorumlanabilir? "Amerika dünyanın dümeninde", … "Amerika'yla iyi geçinmeden kimse dünyanın hiçbir yerinde hiçbir iş yapamaz." Öyle mi? Hoca, eğer 1919-1947 arasını şöyle bir gözden geçirse, yalnız ABD'ye değil, tüm dünyaya karşı savaşmış ve yeni bir ulus-devlet kurmuş kuşakla karşılaşacaktır. Ve o kuşağın eşsiz dahisi Mustafa Kemal'le! Ya da Sivas Kongresi tutanaklarını inceleseydi, (ki öneriyorum, görmezden gelmesin, o da bizim şanlı tarihimizden bir altın yapraktır) bakın ne görürdü.

Sivas Kongresi'nde yaptığı üç günlük tartışmadan sonra Amerikan mandası -güdümü- isteyenlere, Mustafa Kemal'in verdiği ünlü bir yanıt vardır, onu görürdü Hoca. Bu yanıt, Sivas Kongresi'nin tutanaklarından, bugün bile bizlere seslenmektedir. Kongre'de Amerikan mandasının kabulü

için İstanbul'dan gelen kurulun ve yakın arkadaşlarının mandayı destekleyen aymazlıklarını tıpkı bugünkü gibi, Mustafa Kemal bakın nasıl uyarıyor:

"... Bu olmayacaktır. Türkiye istiklal ve bütünlüğüne sahip olacaktır. Bunu istemekte devam edeceğiz. Ben anladığıma göre, kimi zevat bizi Amerika'da Wilson'a, Senatoya, Kongreye müracaat ettirmek ve bütün Türk Milleti namına manda isteyen bir oyuna düşürmek istiyorlar... Bu oyuna gelmeyeceğiz. Bu manda biçimine Amerikalılar değil, çocuklar bile güler. Her şeyin başında Amerikalılar kendilerine hiçbir menfaat temin etmeyen böyle bir mandayı niçin kabul etsinler?"[154]

Bu, olayları engin bir tarih bilinciyle değerlendirdikten sonra karar veren bir liderin uyarısıydı. 1919'da ülkemin yazgısına el koyan üstün adamın reddettiği manda, 1947'lerde, işte bu kendimizi aşağılayan sözleşmelerle geldi. Bu olgu, tarih bilincinden yoksunluğun, aymazlığın örneği değil miydi? Eğer böyle bir tarih bilinci olsaydı, bugün de Gülen ABD'ye tapınma derecesinde bağlılık gösteren o sözleri söylemezdi.

Kişinin kendini böylesine aşağılaması, utanılası bir manzara yaratıyor. Ne yazık ki, Lozan'da bağımsızlığını kazanan Türkiye, 1947'de Truman Doktrini'yle yarı bağımlı bir statüye sokulmuştur. ABD için bu yeterli değildir. Atatürk miti yaşadıkça rahat edemeyecektir. Dikkat edilirse, bugün de Cumhuriyet karşıtları ve Osmanlı yanlılarıyla işbirliği içindedir. Bu çalışmada da belgeleyeceğimiz gibi, Hoca, ABD'nin isteyip de bulamayacağı bir kişidir. Çünkü Hoca, hem koyu bir Osmanlı hayranı, hem de Devrimci Cumhuriyet karşıtıdır. Bir başka deyimle, Mustafa Kemal'in kurduğu Cumhuriyet'in yıkılması için uğraş vermektedir.

Nevval Sevindi'nin New York sohbetinden öğreniyoruz ki, Hocaefendi önceki söylemlerinde ve kitaplarında açıkça dile getirdiği, Amerika karşıtı tutumundan vazgeçmiş görünüyor. Yalnız vazgeçme değil, bir teslimiyet içinde sayılabilir. Bunun nedeni üzerinde durulmalıdır.

Oysa Hoca, Tanzimat sonrasını eleştirdiği bir yazısında bakın ne diyor:

"... Dönüp O'na (Tanrı'ya) yönelmeyi gerçekleştiremediğimiz için de kabz hali uzun süre devam etmiştir. Müracaat yanlış kapılara yapılmış,

medet-yardım başka yerlerde aranmıştır. Mesela bir dönem Fransız hayranlığı, bir başka dönem de İngiliz meftuniyeti; öyle ki Babıali'de İngiliz devleti için 'devlet-i fehimane' ifadesi bile kullanılmıştır."[155]

Hoca'nın bu saptamasına tüm içtenliğimle katılıyorum. Çünkü böyle övgüsel bir tavır, bir devlet için züldür, devletin kendini aşağılamasıdır. Ulusumuz bu aşağılanmadan, Cumhuriyet'le ve 1950'lere yakın yıllara kadar kurtulmuştur. Bu dönemi de ne yazık ki, Hocaefendi karanlık dönem olarak nitelediği için göremiyor. O dönemin aydınlığı, anlaşılan gözlerinin ferini almış.

Peki Hocaefendi'nin, şu ünlü New York söyleşisindeki Amerikan hayranlığına, Papa'ya yazdığı mektuptaki o ifade zilletine ne demeli?

Denilebilir ki, Hocaefendi, amacı doğrultusunda ABD'yi kullanmakta ya da kullandığını sanmaktadır. Çünkü, takiyye ya da kendi deyimiyle "telattuf" (ilişkilerde nazik, ılımlı olma), "mümaşat" (suyunda gitme, göz yumma), amaca ulaşıncaya dek meşrudur. Bu doğrultuda ABD'ye bağlılığı yanlış değil, yerindedir. Amaç "din için devlet" kurmak ise (ki öyledir!) bunun için her yol meşrudur: Yoo Hocaefendi Makyavelist değildir; onun dilinde bu işin adı başkadır. Hoca Hıristiyan deyimlerini sevmez, o mümaşat yapar. Ilımlı olmak, dinin de emridir! Bu yöntemle ABD'yi kullanabilir. Ama gerçekte kimin kimi kullandığı bellidir. Denilecektir ki, Ilımlı İslama evet diyen ABD, bir şeriat devletine neden destek olsun. ABD, kendi denetiminde olması koşuluyla, her şeye destek verecektir. Örnekleri, Arap Yarımadası'nda ya da Okyanus'ta Endonezya'da görülmüyor mu?

Ilımlı İslam ve Hocaefendi

İnsanın aklına hemen, Hocaefendi ve Amerika'nın buluştuğu "ortak nokta" nedir sorusu geliyor. Hangi ortak noktada buluşmuş olabilirler dersiniz? Fethullah Gülen'in de Devrimci Cumhuriyet'e karşı bir misyon sahibi olduğu açıktır. Amerika'nın ise tıpkı Hocaefendi gibi, ta 1923'lerden bu yana Kemalist Cumhuriyet'e sıcak bakmadığı belgelidir. Öyle ki, Amerika 1933'e kadar Lozan'ı resmen tanımamıştır. Atatürk'e karşı tutumları ise özellikle son yıllarda, onun tarihteki yerini alması gibi sakat bir düşünceyle açıklanmaktadır. Bir halk deyimiyle söylersek, "üzerlerine vazifeymiş" gibi! Bu durumda Mustafa Kemal ve Devrimci Cumhuriyet karşıtlarının, bir ön anlaşmaya dayanmasa da, amaçtaki birlikten doğan işbirliği karşısında bulunduğumuzu söyleyebiliriz.

Sonra, ABD'nin, Yeşil Kuşak Teorisi'nin yerini alacak Ilımlı İslam kuramına uygun bir dini lider aradığı da gizde değildir.

Kaldı ki, ABD, 1979 İran İslam Devrimi'nden beri, İslam dünyasındaki gelişmeleri yakın izlemeye almış, bu konuda geleceği planlayan ciddi çalışmalara başlamıştır. Çalışmanın merkez üssü de ABD Temsilciler Meclisi'nin ilgili komiteleridir.[156] İran İslam Devrimi'nin getirdiği sorunlar ve devrimin İslam ülkelerine ihracı girişimleri, ABD'yi Ortadoğu'daki çıkarlarını korumak için önlem almaya zorluyordu. ABD uzun süren ön çalışmalar sırasında her ülke için özel araştırmalar yaptırdı. Bunlardan biri de Türkiye içindi ve Fethullah Hoca'nın basındaki kalemi Fehmi Koru'nun takdim yazısıyla yayımlanan "Amerikan Gizli Belgelerinde Türkiye'de İslamcı Akımlar" işte bu çalışmanın ürünüdür.

Boğaziçi Üniversitesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Sabri Sayarı'nın, Graham Fuller'in yönetimi altında yaptığı araştırma sonunda düzenlenen rapora göre; ABD, Türkiye ve Ortadoğu'daki çıkarlarını korumak için, "İslamcı hareketin ılımlı üyeleriyle gayr-ı resmi ve ihtiyatlı temaslarda bulunmalıdır."[157] Ilımlı İslam deyimi, literatürümüze bu çalışmanın ürünü olarak girmiştir.

Prof. Sayarı, çalışmasında, Türkiye'deki İslamcı hareketin ABD'nin çıkarlarını nasıl ve hangi ölçüde etkileyeceğini temel almış, ABD'nin çıkarları için çalışmıştır. Türkiye Cumhuriyeti üniversitesinde öğretim görevlisi olan bu bilim adamı, ele aldığı konunun ABD açısından önemini bakın nasıl yakalıyor:

"Türkiye'de İslamcıların zaferi, Türkiye'deki ABD üsleri, Türkiye'nin NATO üyeliği, gelecekte Avrupa Topluluğu'na katılması ve Batı ile ilgili bütün yönelişleri açısından ABD'nin çıkarlarını önemli ölçüde etkileyecektir… Türkiye'de İslamcı duygular gelişirken, herhangi bir Türk hükümeti, –ve ABD– bu İslamcı tebaanın[158] varlığını, görünümünü, duyarlılığını ve çıkarlarını hiç aklından çıkarmamalıdır. İslamcı faktör, ABD'nin Ortadoğu'daki hareketini ve Türk desteğini kısıtlayacaktır. Bu durum ABD'nin Körfez ve Arap-İsrail meselelerindeki politikasını da etkileyecektir."[159]

Gülen işte bu hizmetin, misyonun adamı olarak görünmektedir. Nevval Hanım, New York sohbetindeki ara yazılarında, "İnsan olmadan misyon, misyon olmadan insan olmaz" diyor.

Çalışmamız içinde konuyu başka örnekleriyle de ele alacağız.

Tarikat-Cemaat İkilemi

Fethullah Gülen, bir yüzüyle gerçek anlamda cemaat lideridir ve Said-i Nursi'nin haleflerinden biridir. Ama o bunu açıkça belirtmez. Said-i Nursi'nin, Nurculuğun kurucusu olduğu gerçeğine karşın, Hoca'nın Nurculuğu açıklanmaz gizdedir. Çünkü onun böyle bir savı yoktur (!), ona göre, "Fakirin hiçbir iddiası yoktur" der, ama kimi yerde "selafim, çağın büyük mütefekkiri, asrın en büyük dahisi" diye över. Oysa Fethullahçılık bir cemaat düzeni olarak güçlü bir örgüttür. Ve elbet Nurculuğun bir kolu olarak gelişmektedir. Nur şakirtliğinden yola çıkan Hoca, Fethullahçılığı kurmuştur. Bediüzzaman'ın izinden gitmektedir. O kadar ki, Bediüzzaman'la haşrolmak (basu badel mevt; öldükten sonra dirilerek mahşerde toplanmak) ister. Bunu söylerken bir cemaat lideri olduğunu yadsır. Öyleyse İlay-ı Kelimetullah için davayı birlikte omuzladıkları, okulları açarken, güneşin doğup battığı her yere İslamın nurunu taşırken dayandığı cemaat nedir peki? Bir dediğini iki etmeyen insanlar, hangi nedenle ona böylesine bağlıdırlar? Şeyh, önder, lider değilse, onun camiadaki yeri nedir?

Şu nitelemelerle övdüğü örgütünün bağlılarında, bir tarikatın aradığı kutsal birliktelik yok mudur? Cemaati, onun deyimiyle "fertleri ebediyete teslim olmuş, mukaddes bir topluluk"tur! Bu örgüt, cemaat (örgütlenme) [160] Gülen'e bağlı kişilerin oluşturduğu, kutsal çevrenin örgüsüdür. Bu nitelikteki bir örgüt, bir tarikattan başka bir şey olabilir mi? Ama yasa tarikatı yasakladığı gibi; cemaat de İslamın önemli ve temel kurumu olduğu için, Hoca cemaat kavramını yeğliyor. Çünkü cemaat başkası tarafından kurulmaz, onu kuran İslamın gerçek kurucusu, sahibi olan Tanrı'dır. Ve bu bağlamda da kimse cemaati var diye suçlanamaz. Ama cemaat adamı olmak, o cemaate çok güçlü bağlanmak demektir.

Neden mi? Bunun için şu soruya yanıt aramak gerekir: Cemaat bireyleri, bireysel alanda bile özgür iradeli olabilirler mi? Hoca'nın çevresini saranlara uygulanan disiplin içinde, onlara özgür bireyler denebilir mi? Hocaefendi kendine bağlı bu cemaatle, günlük siyasette de etkili olmaya başlamıştır. Ama o, ısrarla politika dışında kaldığını söyler. Oysa, başbakanları da içine alan, dahası cumhurbaşkanına değin uzanan bir

ilişkiler zincirinde yer alan kişinin, politikada etkili olmayı denemediğine inanılabilir mi? Hani bir söz vardır, “Sen herkesi kör, âlemi sersem mi sanırsın”. Hele misyonu düşünüldüğünde! Kaldı ki, Bediüzzaman’ın bile Demokrat Parti’ye seçimlerde oy sağladığı[161] düşünülürse, Hoca’nın günümüz koşullarında politikada etkili olmayı düşünmediğine inanmak, gerçeklere göz yummak olacaktır. Kaldı ki, bu, suç da değildir. Ta ki cemaatinin gücünü ortaya koyuncaya dek!

Evet, görülüyor ki, bir olay ve bir olay adamla karşı karşıyayız. Öyle bir olay ki, gerçekte, açık çalışma görüntüsünün ardında, gizlenen bir amaca doğru, giderek hızlanan bir ivmeli yol alınmakta… Karşımızdaki, gizi-enigmayı amacı için bilinçle kullanan bir önderdir. Çevresindeki, Tanrı adına birbirine inanca dayalı irade birliğiyle bağlı insanlarla hedefine doğru adım adım ilerlemektedir. Onun dilinde bu; “Kitap, Sünnet ve Selef-i Salihin” gibi “İslamın ahlak, fazilet ve aşkı etrafında örgütlenmiş”[162] geleceğimizi teslim almaya hazırlanan bir cemaattir: Öyle bir disiplin, öyle bir örgütlenme ki, Hoca “… şuraya okul yaptırın” ya da “şuraya yurt gerekir” diyor; cemaat niçin, neden, nasıl diye sormadan paraları aktarıyor (!) Bakın Hoca bunu nasıl anlatıyor.[163]

Eğitim Misyonu, Neden?

“Ben belki yeter ölçüde eğitim alamadım, insanımıza yardımcı olamadım” diye yakınan Gülen, …Asya’nın kurtarılmasını, Asya’nın ülkenin çizgisine getirilmesini[164] çok erken yıllarda hep düşündüğünü ve çok ağladığını söyledikten sonra, “Acaba bu ülkeler bizden hep böyle uzak mı kalacak…, ben bu ülkelere olan hasretimi… ahu efganımı (acıyla dolu inleyerek ağlamalarımı –E.D.) ney gibi dinleyecek miyim?.. 5-6 yıl evvel Süleymaniye kürsüsünde arz etmiştim… Başka yerlerdeki sohbetlerimde de acizane vurgulamaya çalıştım… eğitimi sevenler, okul açmayı sevenler, bana da inananlar (bu yanlış bir söylem; çünkü insana inanılmaz, insanın sözüne inanılır, bu sözü başkası söyleyebilir ama, Hoca’nın söylemesi doğru olmaz –E.D.) ve benim de onların bana olan hüsnü teveccühlerini bir kredi kartı gibi kullanacağım bu hammiyetperverler bu ülkelere gitsinler okul açsınlar, dört sene içerisinde binlerce okul açsınlar, Türkiye’de de bu kadar okul açsınlar” der ve bu sözleri emir gibi algılanır ve Hacı Kemal Erimez gibi olanlar bu işe koşarlar.

Buradaki şu sözlerden Hoca’nın bir önemli çelişkisine dikkat çekmek isterim. Bakın ne diyor: “Asya’nın kurtarılmasını, Asya’nın ülkenin çizgisine getirilmesini isterdim.” Şimdi Cumhuriyet’in bu ülkeye kazandırdıklarını hep yok sayan, o dönemi karanlık bir dönem olarak niteleyen kişiye, “hangi çizgi” diye sormaz mısınız? Hani bu ülke Cumhuriyet Dönemi’nde inim inim inleyen insanlarla doluydu. Hani bu ülke karanlıklar içindeydi. Buna ne denir, siz de bilirsiniz, ben de, Hocaefendi de… Ama susmak kimi yerde evladır…

Bir başka konuşmasında “finans kaynaklarımız” başlığı altında; “Allah’ın davasına hizmet uğruna kaderin yollarına su serptiği bir cemaati hiç hazmedemediler… hazmedemediler ve aslı astarı olamayan nice ithamlarda bulundular. Mesela Rabıta’dan veya ABD’nin maddi yardımda bulunduğundan tutun, çeşitli istihbarat örgütlerine angaje olduğuna varıncaya kadar değişik iftiralarla karalamaya çalıştılar. … Bizim alnımız ak ve açıktır… biz onu efendimizin sünnetinde gördüğümüz usul üzerinde halka dayanarak götürmeye çalıştık… Bu bakımdan halk önünde ve Hak

katında da veremeyeceğimiz bir kuruşluk hesabımız yoktur”[165] diye sızlanır!

Hoca gidişten hoşnuttur. “Bu millet bir hizmete inanırsa küheylanlar gibi şahlanır, üveyikler gibi semada pervaz eder (döner) ve seve seve ölüme koşar” der, ekler: “Allah’ın keremi ve inayetiyle. Hiç kimse bir şey aramamalı...” Okulların nasıl kurulduğuna, değirmenin suyunun nereden geldiğine ilişkin olarak hiç kimse bir şey aramamalıymış. Hoca öyle diyor! Neden aramamalı? Hoca, hani sen ve cemaatin kapalı değil şeffaflıktan yanasınız: “İnsanoğlu çiğ süt emmiştir” diyen bir atasözümüz vardır, bırakın arayalım ve sonunda kötü düşünenler mahçup olsun.

Ha, siz “Mü’minler hakkında suzianda bulunmayın” mealindeki hadisin manevi iklimine sığınıyorsunuz, yanlış yapıyorsunuz… Bu hadis doğru, ama müminler de açık olsunlar değil mi Hocam!

Kısaca Hoca şu tür sorulardan hoşnut değildir: Peki bu paralar hangi kaynaktan geliyor? Nereye kaydediliyor? Verenler, kazançlarından ayırdıklarına göre, vergisi verilmiş para mıdır? Hangi yolla ya da araçla çıkarılır yurtdışına? Bunların işlemleri inceleniyor mu?

Bu soruların yanıtı, kültür hizmeti adı altında yürütülen bu çalışmaların ülke içinde “yeni Cumhuriyet” amacına, ülke dışında “emperyalizmin amacına” hizmet ettiği kuşkusuna düşülmesini önleyecektir. Başka türlü, hangi amaçlara hizmet ediliyor kuşkusunu besleyecektir! Çünkü yeryüzünde hiçbir çaba amaçsız değildir. Hoca’nın açıklamalarına göre, “Tanrı bile insanı, daha doğrusu evreni, Tanrısal gücünü göstermek, ‘dahası Cemalini’ seyretmek” için yaratmıştır. Hoca’nın: “Allah’ın davasını hazmedemediler” sözlerinin anlamını kavrayamadım. Acaba dünyanın dört yanında açtığı okullarda Allah’ı mı talim ettiriyor Hoca? O okullarda öğrenim dili İngilizce olduğuna göre, Allah İngilizce eğitim yaptır mı dedi? İnsan istemeden “etme Hocam, etme n’olur” demeden edemiyor. Hele şu sav ne denli çürük değil mi? Türk dilini dünya dili yaptırmak istiyormuş. Hani derler ya “işit de inanma”.

İ’lay-ı Kelimetullah için soyunduğu misyon, Arap dilini esas almak zorundadır. Zaten kendisi de bizim okullarımızda Arapçanın öğretilmesini,

tarihi dinamiklerimize kavuşmak için gerekli görürken, Türk dilinin dünya dili yapılması isteminin içtenliğine inanılabilir mi?

Sorgulamayı sürdürelim: Hoca ne diye Orta Asya'da okullar açsın? Çıkar peşinde değil, şu halde gerçek amacı nedir? Türkiye'de Latin abc'sine karşı, ama Orta Asya'da Latin alfabesini savunuyor. Sonra Türkçe neyse, ama öğrenim dilinin İngilizce olması neden? Bizim "dinimizi kendi temel kaynaklarından öğrenmek…" için Arapça öğrenimini alkışlayan ve "İmam hatip okullarında zorunlu ders olmasını yeterli bulmayan, yazı dili olarak da öğretilmesi"[166] gerekliliğini savunan Hoca, niçin Orta Asya'da İngilizceyi öne alıyor? Neden o ülkenin diliyle yapılmıyor eğitim? Sorular çoğaltılabilir, çalışmamız içinde bulacağımız yanıtlar gerçeği bulmamıza yardım edecektir.

Örneğin, "… bu paralar şu şu kaynaktan geliyor, o kaynaklar, yasal koşullarda kazandıklarından ayırdıkları bu paraları, kültür işine hayrediyorlar" denilebiliyorsa sorunun bir yönü çözülmüş olacaktır. Ama bu yanıt yeni sorulara açılacaktır. Örneğin, neden yurtdışında ve neden İngilizce ağırlıklı bir eğitim? Neden bu okulların giderlerinin ABD tarafından karşılandığına ilişkin haberler (Aydınlık'tan dipnot) karşısına belgelerle çıkılmıyor?

Ve Hoca insanlara böylesine her dediğini yaptırma gücünü nereden alıyor ki, sözüyle milyarlar sorgusuz sualsiz akıtılıyor? Hem de yurtdışına! Ve asıl saptanması gereken nokta; bu çalışmalar hangi tarihte başladı, eğitime açılan yola nasıl girildi? Yardım eden kişilerin varlıkları, zenginlik kaynakları, kimin hangi tarihte ne kadar katkı sağladığı, bunların kaydının nerede olduğu gibi soruların yanıtı alınmadan da, Hocaefendi "... öyle olmadığı kanıtlanırsa intihar ederim,[167] yurdu terk ederim"[168] gibi sözlerinin gerçeği karartmaktan başka bir işe yaramayacağını düşünebilecek yapıdadır elbet.

Eğer gerçekten toplumun aydınlanması isteniyorsa, yapılacak iş çok yalın; her okul için kaynağın nereden ve nasıl sağlandığı, maliyenin inceleme ve kabul ilkelerine göre açıklanır ve sorun kalmaz.

Kendi çabalarıyla geliştirdiğini savladığı ünü ülke sınırlarını aşan işlevlerin adamı, Nevval Sevindi'ye göre, "Bir fenomen adam"[169] eğer

çok açık sözlülük yerine simgelerle konuşuyorsa, istemese de dikkatleri üzerine çekecektir. Bu gerçeği onun bilmediği düşünülemez! En yakınının bile artık gizden çıkın dediği kişi, her attığı adımı ve söylediği sözüyle nesnel ve açık olmayı yeğlemiyorsa, elbet kamuoyu onu algıladığı gibi değerlendirecektir. Bundan kurtulmanın tek yolu açık olmaktır.

Hocaefendi'nin bu yönü dostları tarafından da gündeme getirilmiş olmalı ki, yakınlarından Dr. Osman Özsoy, F. Gülen'le yaptığı bir canlı yayın söyleşisiyle ilgili kitabın önsözünde, Hocaefendi'nin önemli müesseselerinin birinin başındaki bir dostu diyor ki: "Hocam rica ederim, biz karşımızda birkaç tane Fethullah Hoca görmek istemiyoruz. Onun için ne diyecekseniz, çıkın ortaya konuşun, kendiniz söyleyin, aksi takdirde sözlerinize ilaveler, çıkarmalar, üslup değişikliği nedeniyle, karşımıza birçok Fethullah Hoca çıkıyor."[170]

Evet, Hoca gizde kalan yüzüyle değil, işlevlerindeki giziyle de bir fenomen adam! Ama, projesi hazır, hedefi belli, cemaatine her dediğini yaptırma gücündeki bu adam ve cemaati, amacına giden yolda adım adım ilerliyor. Evet, karşı karşıya bulunduğumuz, incelenmesi gerekli bir olay adam!..

Gülen'in yurtdışındaki[171] ve yurtiçindeki okullarında okuyan öğrencilere ya da yurtlarında kalanlara, hafta sonlarında Işık Evler'de gösterilen özel eğitimin, özel Nurculuk eğitiminin amacı nedir dersiniz?

Gülen, bu konuyu Prizma adlı yapımın 10-18. sayfalarında ayrıntılı olarak ele alır. Işık Evler'ini Kur'an'a dayar ve Nur Suresi'nin 24-26. ayetlerini yorumlar. Ayrıca Bediüzzaman'ın "Hakiki imanı elde eden adam, dünyaya meydan okuyabilir" sözlerini yorumlar ve "Bu Işık Evleri'nin kendine has özellikleri vardır" der. Hocaefendi'ye göre bu evler "… yüreği pek, imanı çelik insanların yetiştiği kutsal mekânlardır. Öyle ki, bunlar, öncelikle insanların, insanlık yalanlarından ötürü meydana gelebilecek boşluklarının kapatıldığı yerlerdir. Plan ve projelerin üretilip metafizik gerilimin sürekliliğinin sağlandığı … Allah(cc)'ın, 'şimdilik benim adım bu evlerde yükselsin ve anılsın' izniyle serfiraz (benzerinden üstün olan –E.D.), içinde kitapların okunduğu, hakkın müzakere edildiği müstesna mekânlardır. Artık geçmişte camide yapılan dinin ruhunun müzakereleri bu evlerde bir araya gelinerek yapılacaktır. Bu itibarla da bu evler, 'hakayıkı aliyenin mahalli

tercüman olduğu' (yüksek gerçeklerin dile getirildiği mübarek, –yani Cumhuriyet'e sövülüp sayıldığı– kutsal) yerlerdir."[172]

Bakın bunlar hangi amaçla kurulmuşlar(mış)? "Bunlar ruh ve mana kökün bağlı, ülkesini hemen her sahada temsil edebilecek seviyede insanların yetiştirilmesi gayesine matuf olarak kurulmuşlardır. Kuruluş gayesine uygun olarak da hizmet etmektedirler."[174] Bu amacı vurgulayan Gülen, Işık Evleri ve eğitimini son konuşmalarından birinde kabul etmiyor. Kendi grubuna bağlı Aksiyon dergisinin 6-12 Haziran 1998 tarih ve 183. sayısındaki söyleşide dedikleriyle çelişen sözlere bakalım. Prizma'da ya da öteki çalışmalarında övgüyle söz ettiği bu evler ve yetiştirilenler için, ışık ordusu süvarisi dediğini unutarak diyor ki: "Aydınlanma kaynağı ışık olduğu için, bazı talebeler kendi aralarında kaldıkları evlere ışık evler demiş olabilir. Fakat pek tabii olarak kendi aralarında anlaşan 5-6 lise ve üniversite talebesinin bir araya gelip kiraladığı evlerin misyonerlik faaliyetleri veya bu faaliyetlerden etkilenmekle ne alakası olabilir. Sonra bunlar neyin hangi teşkilatın hücreleridir?"

Okullarda Cumhuriyet'e karşı bir şey varsa ben kendimi nefyederim (sürgün ederim) diyor. Okullarda açıkça Cumhuriyet'e karşı bir şey bulunmaz, bunu Gülen de biliyor. Ama Işık Evler öyle mi? Hoca'nın bugünlerde ret aşamasına geldiği, ama önceleri övdüğü Işık Evler'le ilgili duası bile var:

"… Ve bu ışık evleri bütün dünyayı ışıklandıracak birer ışık kaynağı haline getirelim Rabbim yar ve yardımcı olsun."[175]

28 Şubat sürecinde, okullardaki türbanlı öğretmenlerin türbanlarını çıkarmaları fetvası veren, yazılarında ve konuşmalarında Atatürk'ü çok zorda kalmadan26 anmayan; (kimse Atatürk'ü anmadığı için kınanamaz, ama kişi eğer Atatürk'ün yapmak isteyip de gerçekleştiremediği sentezi gerçekleştirecek adam diye sunulursa, kendisi "okullarımda Atatürk aleyhine bir şey yok" derse iş değişir) dahası, gizemli sandığı üslubuyla, Tagut, Firavun, Nemrut gibi nitelemelerle Atatürk'ü aşağılayan adam, okullarında Atatürk köşesi açtırdığını söylüyorsa, (ki Milli Eğitim'in bu konudaki emri gereğince yapılan bir uygulamadır) bu onun iki ayrı cephesi, iki ayrı niteliği olduğunu göstermez mi?

İşte aynı konuda iki ayrı yüz… Hangisine saygı göstereceğiz! Şu halde o gizin ardını görebilmek için Gülen'in gizini çözmek gerekecektir. Bunu birlikte başarmaya çalışalım!

Gülen'i Anlamak İçin

Gülen gibi dinini kendisine bayrak yapmış bir kişiliğin, inancıyla, somut ahlak örneği ve simgesi olarak apaçık ve net bir görünüm sunması gerekir topluma. Elbet içten ve gizli bir amaç gütmeden dine hizmet ediyorsa… Yakından incelendiğinde görüleceği gibi, Hoca, kendisinin bir misyon adamı olduğunu kabul ediyor. O misyon da çağın en büyük devrimci (!) atılımını gerçekleştirmektedir.

Bu misyon nasıl ve kimlerle gerçekleştirilecek derseniz, altın neslin ışık süvarileriyle: Hoca'nın yetiştirdiği her biri "bütün peygamberlerin mutlak varisi, insanlığın iftihar tablosu Nebiler Sultanı'nın (Hazreti Muhammed'in –E.D.) en has mirasçıları olduğundan, bir manada tıpkı o ufuk insan gibi, Adem Nebi'den sadakat ve vefa, Nuh Peygamber'den azim ve kararlılık, Hz. İbrahim'den hilm-ü silm ve teslimiyet, Musa'dan (as'dan) mücadele ve fütüvvet, Hz. İsa-Mesih'den çağın bütün problemlerini çözecek kadar güçlü mülayemet ve müsamaha tevarüs"[176] edecekler. Çağın bütün problemlerini çözecek kadar güçlü olan altın nesil, kurtuluş günü için yetiştiriliyor.

Hocaefendi, "Hakkın inayetinin temsilcisi, böyle bir neslin geleceğine dair ümidimiz olmasaydı, upuzun bir boşluk döneminde (Cumhuriyet'in ilk yıllarıdır) ye'se kapılmadan, çözülüp dağılmadan varlığımızı sürdürmemiz mümkün değildir" diyor. O kadar ki, "Çehrelerinin akı kurtuluş günümüzün sabahı bu ay yüzlüler, hayallerimize girecekleri ana kadar, gündüzün geceden farkı yoktu, bizler de bu karanlık âlemin uyurgezer hayaletleriydik. Şafaklarımız onların emareleriyle tüllenince daha çok bir mezarı andıran bu düşkünler diyarı da (Türkiye, –E.D.) güllerle, çiçeklerle kızarmaya başladı… Eğer bu muhalif rüzgâr esmezse, ağızlarının suyuyla bir gül bahçesine dönen yamaçlarımız, gelecekte bütün insanlık için ruhun, mananın tütüp durduğu, dolayısıyla da huzur ve itmi'nanın soluklandığı, ötelere açık tenezzüh yerleri haline gelecektir."[177]

Bu satırlar, Hoca'nın derin misyonunun ipuçlarını vermiyor mu?.. Bu satırları bir kez daha, sonra bir kez daha okuyalım ve düşünelim. Bir başka yerdeki şu sözleri de okuyalım:

“Geceden farkı olmayan günümüz… bu karanlık âlemin uyurgezerleri” tanımlamalarıyla neyi ve nereyi anlatıyor Hoca! İşte bunu düşünelim. Sonra “o upuzun boşluk dönemi” hangi dönemdir dersiniz! İşte Gülen’in gizemli üslubuyla nitelemeye çalıştığı Cumhuriyet yılları…

Elbet o zaman “bu adam ne yapmak istiyor?” sorusu gündeme gelecektir. Peki bu bir propaganda yöntemi olabilir mi? Buradan çıkarak şu soru kendiliğinden oturur: Hoca neden böyle değişken bir tutum içindedir? Bir şeyler mi gizlemektedir; bu, gerçek amacına giden yol için seçilmiş bir yöntem midir?

Soruların yanıtını bulabilmek için şu cemaat çözümlenmesi ve sonra Hoca’nın dilinin anlaşılması için de, sözcük, kavram ve terimlere yüklediği anlamların bilinmesi (terminolojisinin çözümlenmesi) gerekir. Ayrıca Gülen’in kullandığı sözcüklerin, terim ve kavramların tarihsel oluşumdaki anlamlarının, günümüzün değer yargılarına göre ve ait oldukları zamanın sosyal-dinsel-siyasal koşullardaki yerleri ve etkileriyle öğrenilmesi, değerlendirilmesi ve günümüzde hangi amaçlar için kullanıldığının saptanması gerekir. Çünkü Gülen, öğretisinin ve cemaatinin niteliklerini ve dinamiklerini tarihsel ve geleneksel temellere dayandırıyor.[178] Sık sık yinelediği “Tarihi dinamiklerimiz, kendi kültürümüz, kendi tarihimiz” derken neyi kastettiğini, başka türlü anlama olanağı bulamayabiliriz. Örneğin, eğer bir “Selefi salihin”, bir “altın çağ” bir “saadet asrının insanları” derken neyi amaçladığını bilmezsek, sünnet ve Kur’an’ın, dahası ümmetin o konuya ilişkin bilgilerinden yoksunsak, Hoca’nın ne dediğini ve varmak istediği yeri tam olarak anlamakta zorluk çekeriz, dahası anlayamayız. Anlayamadığımız için de Nevval Sevindi gibi, Gülen’i bir “Cumhuriyet çocuğu” olarak selamlar ve “Atatürk’ün yapmak istediği sentezi gerçekleştiren” adam olarak kucaklarız.

Örneğin “selefi salihin”, peygamberin sünnetini ve Kur’an’ın emrettiklerini eksiksiz (harfiyen) uygulayan kişiler için kullanılan kavram olup, bu kişilerin niteliğini anlatır. İşlerini Kur’an ve sünnete uygun olarak yapan, peygamber döneminin cennetle müjdelenmiş insanlarıdır. Hoca, cemaatinin bireylerini “selefi salihin” ruhlu insanlar olarak över. Bu nitelikteki insanlar elbet dönemlerinin saygın kişileridir. Ve yalnız o çağın dışında benzerleri bir başka coğrafyada başka bir toplumsal yapıyı

oluşturabilmiş değillerdir. Hoca, her şeye karşın bu konuda da ikirciklidir.[179]

Fethullah Gülen'in bu düşsel projesiyle nasıl bir toplum kurulacağını düşünebiliyor musunuz? Ve bu gerçeklere karşın onun için şu niteliklerin nasıl görüldüğünü… Nevval Hanım'a göre Hoca, "… bir cumhuriyet çocuğu ve onunla yaşıt sayılabilir. O totaliter zihniyetin dışında,[180] Mustafa Kemal'in düşündüğü sentezi ortaya çıkaracaklardan biridir".[181] Dahası o; "... Özgün kimliği, bakışı ve senteziyle yeni bir soluk olan aydın ruhu değişimin kapısını ısrarla çalan…"dır.[182]

"Bu değerlendirmenin belli bir amacı var mıdır?" sorusunun da yanıtını bulmalıyız. Çünkü, göreceğiz ki, Fethullah Gülen ne Mim Kemal Öke'nin ne de Sevindi'nin nitelediği kişilik değildir. Olmadığını da birlikte saptayacağız. Dayanaklarımız da başta Gülen'in dünyasını oluşturan düşünceleri, yazıları ve söyleşileri olacaktır.

Bunları bilmeden Silahlı Kuvvetler'in konuya ilişkin duyarlılığını, Fethullah Gülen'in gerçek amacının ne olduğunu anlamanın olanaksız olduğu düşüncesindeyim. Bunları bilmeden düşündüğümüzde de, gizli bir tuzağın içinde yokluğa adım atmış oluruz. Evet, "Silahlı Kuvvetler kendi işine baksın, bu sivillerin işidir" der, saf bir demokratlık sergileyebiliriz. Çünkü Silahlı Kuvvetler, ülke sorunlarının dışında, salt verilen emirlere göre hizmet yapan, yapması gereken bir kurumdur. Politikacı ne derse onu yapar. Onlara göre, Silahlı Kuvvetler robottur ya!

Bizim genç Cumhuriyetimizin nasıl kurulduğunu ve hangi tehditler altında bulunduğunu görmeyen, görmesine karşın aldırmayan, dahası açıkça ülke çıkarlarını değil, kişisel çıkarlarını düşünen, ülke gerçeklerinden habersiz, tarikatları ve cemaatleri sivil toplum örgütü sayan bu kafalar, demokrasiyi soyut bir kavram olarak ele alırlar. Ülke çıkarları sivillerin gözetimindedir. Kararları siviller verir, asker bu karara göre verilen emri yapar. Silahlı Kuvvetler'i robot sayan kafalar; asıl şu soruya yanıt vermelidir: Tarikat, cemaat ve çıkar çevrelerinin parsellediği halkın, tarikat şeyhi, cemaat önderi ya da para babalarının işaretiyle kullandığı oylarıyla oluşacak meclis midir? Demokrasilerde, halkın, oyunu hiçbir etki altında kalmadan özgür istenciyle vermesi asıldır. Bu oy vermede, bireyin iradesini etki altına alan her şey seçimin meşruluğunu gölgeler. Bizdeki gibi

uygulamalarsa, seçimin tam anlamıyla hukuk dışı olmasına neden olmaktadır.

Böyle bir durumda, sistem eğer kendini koruyamayacak bir noktaya gelmiş ve devletin varlığı tehlike altındaysa, Silahlı Kuvvetler seyirci mi kalacak dersiniz. Önce bu noktayı tartışmak gerekir. Hocaefendi'nin faaliyetleri de bu açıdan değerlendirilmelidir.

Kaldı ki,"çağın en büyük mütefekkiri", "çağın dehası" Gülen de, üstadı Bediüzzaman'ın anlaşılabilmesi için onun terminolojisini[183] bilmek gerektiğini söyler. Ve konuya şu sözlerle girer:

"Her ilimin kendine has bir orijini ve o orijin etrafında örgütlediği terminolojisi vardır. O terminolojiye vakıf olmadan, bahis konusu ilim hakkında fikir mütalaasında bulunmak doğru değildir. Mesela Bediüzzaman'ın Risale-i Nur Külliyatı, kendine has orijini ve o orijini ifade eden terminolojisiyle, hedefleri itibariyle olmasa da üslubu itibariyle nevi şahsına münhasır bir koleksiyondur. Öyleyse onunla alakalı araştırma ve değerlendirme yapmak isteyenlerin öncelikle o terminolojiye vakıf olmaları şarttır."

Bu da yetmez; üstadının anlaşılması için, "ayrıca" diye sürdürdüğü görüşlerini "bunların külliyatın ihtiva ettiği sahaya ait en azından ansiklopedik ölçüde bir bilgiye sahip olmaları gerekir"[184] sözleriyle noktalar!

Bu öneri bizim için de geçerlidir. Fethullah Gülen'le ilgili değerlendirmelerde de, Gülen'in düşünce ve amaç dünyasına girebilmek için, onun terminolojisini bilmeden atılan adımlardan sonuç çıkarılmasının nedeni bu bilgi yetersizliğinde aranmalıdır.

Ayrıca, bir yöntem eksikliği sonucu, olayın irdelenmesinde çoğu kez dış dinamikler gözden kaçırılmakta, salt iç dinamiklerle yetinilmektedir. Bu nedenle incelemeler eksik kalmakta ve gerçeğe ulaşılamamaktadır. Böylesine geniş bir alanda at koşturan adamın ilişkileri ve dayandığı güçler nedir diye sormadan ve hele onun ünlü New York söyleşisindeki "Amerika istemezse kimse dünyanın hiçbir yerinde bir iş başaramaz"[185] sözlerinin ne anlama geldiği bilinmeden çözülmeye gidilebilir mi?

Gülen’in, yeniden okuyacağımız şu sözleri, üzerinde önemle durulacak ve olaylara tanı koyacak niteliktedir. Diyor ki:

“ABD dünyanın dümeninde olan bir devletin adıdır… ve denilebilir ki, şöyle veya böyle Amerika ile dostça geçinmeden, Amerikalılar istemezlerse, kimseye dünyanın değişik yerlerinde hiçbir iş yaptırmazlar.”[186]

Bu sözün ilk okunuştaki anlamı dışında bir başka anlamı daha vardır ve bu anlam ancak Hoca’nın biçeminde gizlidir.

Bu olaydaki gizin çözümü, Cumhuriyet’in korunması için bize verilmiş görevin geciktirilemeyecek önemde olduğu, ancak Milli Güvenlik Kurulu’na sunulan STK Raporu’yla gündeme getirildiğinde anlaşılmaya başlandı. Gecikilmiş midir? Bana göre evet, ama önlenemez noktaya geldiğini söylemek istemiyorum. Hoca bu sözlerle STK’ya aba altından sopa gösterme çabasına düşmüş görünüyor. Evet bir “olay”la ve bir “olay adam”la karşı karşıya bulunuyoruz.

Bilge mi, Hangi Çağın Bilgesi?

Bir yanıyla çağdaş bir düşünce adamı izlenimi veren ve "Devletçi projeci, yeni çağ bilgesi"[187] olarak selamlanan, ama gerçekte Said-i Nursi'nin gizemli amacını en iyi kavramış ve bu amacın gerçekleştirilmesi için her yolu mübah sayan bir insanla karşı karşıya olduğumuzu bilelim. Konumuz olan adam, sıradan bir kişi değil. Zeki ve kim ne derse desin, ne yapacağını ve nasıl yapacağını çok iyi bilen ve amacı için Makyevel taktiğini çok iyi kullanan, dinsel deyimle takiyyenin her türüne başvuran bir kişiliktir.

Çalışmamın ana kaynağı, düşüncelerini sergilediği yayınları, söyleşileri ve hakkında yazılanlardır. Gülen'in değişik adlar altında derlenmiş yazıları, hedefinin ve hedefe giden yolun nasıl hazırlandığını anlatıyor. Ve bu çalışmalarını sunan kimi akademisyen olan bağlılarının Hoca'yı tanıtım yazıları da çalışmamdaki kaynaklardan biridir.

Örneğin Çağ ve Nesil dizisinden Yeşeren Düşünceler adlı çalışması, bu çalışmada ilk kaynaklardan biri oldu. Bir tarih öğreticisi Prof. Dr. Kemal Öke, bu kitabın sunuş yazısında, "Hocaefendi" diyor, "sosyal bilimlerle ilahi bilimleri sentezleyen, Batı ile Doğu tefekkür sistemlerini buluşturan, ahiretle dünyayı dengeleyen, kalp ve kafayı izdivaç ettiren birikimi ile düşünce ufkumuzda… huzur dünyamızı yeniden inşa eden" bir kişidir. Öke şöyle sürdürüyor bilimsel övgülerini:

"Hocaefendi, o engin ufkuyla yerkürenin manevi ikliminin değiştiğini, Yeni Dünya Düzenbazlarının aslında 19-20'nci yüzyıllarda Müslümanları mağdur kılan Sanayi Toplumu ya da emperyalist modernitenin aşılmasına çalışan bilgi çağı insanına karşı, onu özlediği medeniyetin oluşmasına karşı, bir tutucu direniş olduğunu okuyor. Müslümanların kendisi için hazırlanan 'ancian regime' tezgâhlarının tuzağına düşmemeleri gerektiğini haykırarak; Allah'ın hikatten muradı doğrultusunda filizlenecek bir 21'inci yüzyılın inşasında İslam Alemi'ne en kısa zamanda bir İman Şantiyesi kurmalarını öneriyor."

Öke'ye göre, Hoca'nın "'Değişen Dünya'nın dinamikleri' derken kastettiği budur."[188]

Bir tarih bilimi adamının bu sunuşunda, tarih bilincinden eser var mıdır diye sormadan edebilir misiniz? Çünkü Hocaefendi'nin kurmayı hedeflediği yeni Türk dünyasının yapı dinamikleri "şanlı tarihimizdedir". Bunu nerede mi aramalıyız? "Bu mevzuda mektepten mabede, mabetten kışlaya, kışladan zâviye'ye toplumun katmanlarındaki bütün cevherlerde…" (Türkiye'nin yeniden yapılanmasında, –E.D.) "… Bu cevherlerin mevcut dinamiklerinden, birikimlerinden yararlanılacaktır..."[189] Kaynak mı, mektep-mabet-kışla-tekye (tekke). Çünkü;

"Milletimizin, başka bütün ölçüleri aşan bir derinlikteki kuruluşunda en büyük tesirin İslam'a ait olduğunda şüphe yotur: Bu millet, İslam sayesinde, maddi hayattan rûhi hayata, gayr-ı nizamilikten nizama, ufuksuzluktan gaye-i hayale, sınırlı düşünceden dünya ve ukbaları aşan sonsuzluğa yönelmiş ve kendi derinliklerinin ruhuna varmıştır."[190]

Gülen diyor ki;

"… eğer bir 'ba'sü ba'del mevt' diriliş ufuktaysa bunun dinamiği İslam olacaktır. Öyle ki, eğer fantazi sayılmayacaksa buna bizim rönesansımız da diyebiliriz."[191]

"Evet, bu esaslar ve bu esasların ifade ettiği ruh ve mana zımmen dahi olsa toplumun ruhuna sindirilmeli, örflerimiz, adetlerimiz içinde yeşerip kök salmaları sağlanmalı; aile, mektep, mabed, kışla gibi toplumun hiçbir kesimi bu ruh ve bu manadan mahrum bırakılmamalıdır. Çocukların ruhu daha sonraki dönemde de doz ayarlaması yapılarak onların ruhlarına hep aynı duygu ve aynı düşünce mutlaka içerilmelidir."[192] (Bir talebe olarak AGT, s.161 ve AGT/4, s.170.)

Bu nasıl mı gerçekleşecektir?

"İslamın zamanları, mekânları aşan prensipleri ve Kur'an'ın her gün bunun arayışı içinde gerçekleşen ölümsüz düsturları sayesinde gerçekleşecektir."[193]

Hocaefendi bu üçlemeden ikisinde etkin, mabette, tekkede, dahası okulda-eğitim alanında kendi etkinliğini sağlamış durumda. Ama kışlaya giremiyor. Bunun arayışı içinde. Prof. Dr. Mim Kemal Öke bu amacı, Hocaefendi'nin

“ışık süvarileri”yle gerçekleştireceğini söylüyor. Hoca’nın misyonu aydınlanıyor değil mi, hangi çağın bilgesi olabileceği de!

Şimdi, İslam âleminin tarihsel, bilimsel gelişimini, dünyanın günümüzdeki bilimsel ve teknolojik gelişmesini şöyle bir düşünelim ve tarih öğreticisi Öke’yi değer yargılarıyla baş başa bırakalım.

Sonuç: Ilımlı İslam, kavram olarak ABD emperyalizminin 1980’lerde ürettiği ve ilk kez Prof. Dr. Sabri Sayarı’nın hazırladığı ve “Rand Comparation”na sunduğu Türkiye’deki İslamcı akımlarla ilgili raporda geçmektedir. Raporun, Rand Comparation yöneticisi CIA’nın eski istihbarat daire başkanlarından, Ortadoğu uzmanı, 1990 başlarından beri ülkemizi, özellikle İslami kesimi sık sık ziyaret eden Graham Fuller’in denetiminde hazırlandığını not etmeliyim.

Fuller’in Aydınlık dergisinde sık sık yer alan girişimleri ve İslami kesimin Fuller’in mesajını yaymaları göz önüne alındığında, Ilımlı İslamın hangi amaçla gündeme getirildiği ve uygulamaya konulmak istendiği anlaşılır.

Burada bir noktaya daha dikkatinizi çekmek isterim. Ilımlı İslam tezini işleyen bu raporun 1990 yılında Beyan Yayınları tarafından ve Hocaefendi’nin basındaki dili olan Fehmi Koru’nun takdim yazısı ile sunulduğunu da bu notuma ekliyorum. Bu ilginç takdim yazısının giriş bölümünden birkaç tümce okuyalım:

“Süper güç olmanın da ‘raconu var’: Kanatların altında tuttuğun ülkelerde olup bitenlerden, hatta meydana gelecek muhtemel gelişmelerden haberdar olman şart… Amerika bu konuda gerçekten başarılı, bu başarı nereden kaynaklanıyor?

“Başarının sebeplerinin en başında sahip olduğu bilgi birikiminin geldiği muhakkak. ABD, ilgi alanına giren her ülkedeki gelişmeleri çok yakından izliyor. Hiçbir şeyi tesadüfe bırakmamaya gayret ediyor. Yalnız resmi ajanı olan diplomatları aracılığı ile değil, bu ülkeleri yakından tanıyan, hatta onlardan olan uzmanlar ordusunu besleyerek neler olup bittiğini öğrenmeye çalışıyor.

“Harvard Üniversitesi’nde okurken bu durumun daha yakından farkına varmıştım…”

Ben bu sözleri hiçbir şekilde yorumlamak istemiyorum. Sunuşun son paragrafını okuyalım. “Bu rapor gibi Türkiye’yi ve İslam Dünyası’nı yakından ilgilendiren konularda araştırmalar yapmak üzere oluşturulmuş, zengin bir kütüphanesi bulunan yüzlerce insanın çalıştığı kurumlarımız olmadan Türkiye’nin veya onun yarını ele alacağından emin olduğumuz inanan kadroların mutlak başarısı mümkün görünmüyor.” İşte Hoca’nın amacı Türkiye’nin yarınını ele alacak inanan kadrolar yetiştirmektir.

Şimdi raporun son paragrafının son cümlesini okuyalım:

“Bu takdim yazısı yarınla ilgili planları olan kişi ve cemaatlere, böyle bir araştırma kurumuna sahip olmak yolunda adım atmaları için bir çağrı yerine de geçsin istiyorum.”

Fehmi Koru’nun sözünü ettiği kişi ve cemaati sanırım bu tebliği incelerken buldunuz.

İRTİCA KARŞISINDA TÜRK MİLLİYETÇİLİĞİNİN KONUMU VE ÜMMETÇİ SAPMALAR

Suphi Karaman

27 Mayıs Devrimi Önderi; Emekli Kurmay Albay;

Eski Tabii Senatör; İP Başkanlık Kurulu Üyesi

Oturum Başkanı

Tarihte milliyetçilik akımının gelişmesi, egemenlik kaynağının Tanrısal güçlerden yeryüzü güçlerine kayması ile başlamıştır. Başlangıç Fransız Büyük Devrimi'dir. Napolyon Savaşları ile Avrupa'ya yayılmıştır. Yüzyıl sonra padişahın egemenlik kaynağı tartışılırken, devletin parçalanması sürecine girilirken Osmanlı ülkesinde de milliyetçilik akımı gelişmiştir.

"Vatan ve Silistre" ile filizlenen duygular II. Meşrutiyet ve İttihat Terakki hareketleri ile ve de "31 Mart irticası"na karşı oluşan tepkilerle kıpırdamaya başlamış, Balkan Savaşı yenilgisi sonrasında da hız kazanmıştır. Bu dönemin ideolojisinin tepe noktasındaki fikir babası Ziya Gökalp'tir. Türkçe ezanı ve Türkçe Kur'an'ı amaç gösteren, "Turan"ı ve "Kızılelma"yı Bakû fabrika bacalarında arayan, Arap ve Acem kültürüne yuvarlanan toplumu kendi öz harsına yönlendirmeye çalışan, kadın ve insan hakları savunucusu, toplumcu Ziya Gökalp.

O günlerde milliyetçilik akımının etkisi sadece aydınlar ve okumuş gençler arasındaydı. 1. Dünya Savaşı'nda dört cephede yiğitçe çarpışanlar, Çanakkale'de korkusuzca ölüme atılanlar, Kurtuluş Savaşı'nda Anadolu'ya ve Mustafa Kemal'e koşanlar, Kuvayi Milliyeciler; evet, hepsi bu dönemin milliyetçi kuşaklarıydı. Düşman yayılmacılığını durdurmak için onların Anadolu yaylalarında oluşturdukları çeteler, bugünlerin çek tahsilatı peşinde koşan mafya babalarının çetelerine hiç benzemiyorlardı.

Ulusal Kurtuluş Savaşı döneminde ve ulusal kurtuluştan toplumsal devrimlere geçiş sürecinde, bağımsızlık ve özgürlüklerin oluşmasında, temel görüş milliyetçilikti. Ulusal kurtuluşla, emperyalizme ve sömürgeci kapitalizme karşı Türkiye toplumunun bağımsızlığı kazanılmıştı. Toplumsal devrimlerle de halkın özgür ve mutlu olmasına engel olan nedenlerin yok edilmesine çalışılmıştı. Ulusal kurtuluşta milliyetçilik bağımsızlık anlamına geliyordu. Daha sonra Atatürk'ün elinde milliyetçilik devrimlerin gerekçesi oldu. Atatürk Devrimleri hızını yitirdiği zaman milliyetçilik anlayışı da anlam değiştirdi. Osmanlılıktan silkinememişlerin elinde milliyetçilik, dincilik ve ırkçılığın sarmalına sokuldu. Büyük kurtarıcıya "gök gözlü Selanik dönmesi" diyecek kadar alçaklığa düşenler, dinciliği ve ırkçılığı, bir anti-Kemalist davranış içinde, milliyetçilik olarak ifade ettiler.

İyi ihtiraslarla kötü ihtirasların çarpıştığı kaos dönemlerinde, sosyolojik olarak, toplumlar bunalım içerisinde bulunurlar. Bu durumlarda toplumun bunalımı kavram kargaşasından ileri gelir. Toplumumuz 50 yıldan beri bu kargaşanın içerisindedir. Atatürk Devrimleri hızını yitirdikten sonra bu sürece girilmiştir. Atatürk Devrimleri dönemi iyi ihtirasların egemen olduğu çağdı. Kötü ihtiraslar içte söndürülmüş, dışta Misakı Milli sınırının ötesine itilmişti. Bu dönemde milliyetçiliğin ırkçı, şoven ve saldırgan olmayan belirli bir anlamı vardı. Demokratik, laik, özgürlük ortamında; barış ve kardeşlikle toplumu kucaklayan, yurtta ve dünyada barışı amaçlayan anlayış, milliyetçiliğin özünü oluşturuyordu.

Oysa daha sonraki dönemin kavram kargaşasında milliyetçilik anlayışında da farklı görüşler ortaya çıktı. Bu farklılıklar içinde bir kısım çevreler, muhafazakâr milliyetçilik adı altında, ulusal devletin temellerine ümmetçi saldırılarda bulunmuşlardır. Laikliği yıkmayı amaçlamışlardır. Eğitim birliğini çökertmişlerdir. Cumhuriyet Devrimi yasalarını hiçe saymışlardır. Bir kısım çevreler de komünizmle mücadele adı altında, Türk-İslam sentezi perdelemesinde, ırkçı, şoven, saldırılarla demokratik yaşamı tahrip etmişlerdir. Komünizm düşmanlığının yerli ve uluslararası ticaretini sürdürmüşlerdir. Hepsi de irticanın ve Atatürk düşmanlığının pazarlayıcıları olmuşlardır. Hepsi de bireysel çıkarlar peşinde koşmuşlar, zengin olmuşlardır. Hepsi de ülkeyi ve toplumu parçalanma noktasına getirmişler, ekonomiyi yıkmışlar, ülkeyi iç ve dış borç sarmalına sokmuşlardır.

Varılan bu ortamda bugün toplumun bir bölümü fakirlere ve yoksullara yardım, sadaka vermek biçiminde algılamışlar, diğer bölümü ise fakirliğin ve yoksulluğun ortadan kaldırılmasını istemişlerdir. Birinciler, ekonomi politikte özel teşebbüsçü ve peykçidirler. İkinciler, toplumcu ve bağımsızlıktan yanadırlar. İçi boş milliyetçilik ve hayalcilik birincilerin, gerçeklerle dopdolu milliyetçilik ikincilerin niteliğidir. Gerçek milliyetçilere göre devrimler toplumun ilerlemesine, mutlu olmasına engel olan eskinin yıkılmasıdır. Eskiyi yıkmak, insanlığı kurtarmaktır. Feodaliteyi yıkmak, ulusalcılığı gerçekleştirmektir. Derebeyliği yıkmak, aileyi korumaktır. Demokrasi bu amaca ulaşıp halkın mutluluğu sağlanınca insaf ve hoşgörü adaletin çizgisinde yerini alacak, dün bugünün karşısında titreyecektir. Gerçek milliyetçinin esin kaynağı, halkının yaşantısı ve ülkesinin gerçekleridir. Toplumun yararı bu yaşantıdan ve bu gerçeklerden çıkarılmalıdır. Bugün toplumun ihtiyacı, demokrasinin yaygınlaştırılması ve kökleştirilmesidir; Cumhuriyet dönemi Devrim Yasaları‘nın korunması ve sürdürülmesidir; emperyalizme ve sömürücü kapitalizme karşı durularak, bağımsızlığın korunmasıdır.

Milliyetçiliği gerici, bölücü, hayalci ve saldırgan anlayıştan kurtarıp devrimci, birleştirici, gerçekçi ve barışçı doğrultuda geliştirmek başlıca görevimiz olmalıdır.

ULUS-DEVLETİN TEMELLERİNE ÜMMETÇİ SALDIRILAR

Hanifi Altaş

Yeni Hayat Dergisi Genel Yayın Yönetmeni

19. yüzyılın sonlarıyla 20. yüzyılın başları imparatorlukların çözülerek yerlerini ulus-devletlere bıraktıkları bir tarihsel süreci ve dönemeci ifade eder. Tuhaf bir biçimde 20. yüzyılın sonlarıyla 21. yüzyılın başlarında, çözülmenin bu kez de ulus-devletler için söz konusu edildiğini görmekteyiz. Gerçekten de, Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla gündeme gelen Yeni Dünya Düzeni ve globalleşme (küreselleşme) projeleri ve söylemlerinin gerisinde, tek kutuplu bir dünyada artık rakipsiz kalmış gibi gözüken kapitalist-emperyalist sistemin, tüm dünyayı kendi sömürüsüne her yönden açık bir pazar, global bir sömürge olarak yeniden biçimlendirmek emellerinin yattığını ve fakat bu tür emellerin önündeki tek engel olarak ulus-devletlerin görüldüğünü biliyoruz. Bu sebeple, gerek Avrupa Birliği gibi ulus üstü, ulus ötesi oluşumlar olsun, gerekse kapitalist-emperyalist sistemin merkezi konumunda bulunan ABD olsun, adına dünya ekonomisi ile entegrasyon (bütünleşme) denilen projelerle birlikte ve bu projelerin olmazsa olmaz bir ön koşulu olarak, ulus-devletlerin çökertilmesi anlamına gelen yeni siyasi yapılanmaları, çevre ülkelerin önüne apaçık bir dayatma biçiminde sürmektedirler.

Bu durum çerçevesinde, egemen ve baskın, alternatifsiz ve karşı konulmaz; üstelik de “tarihin sonu” gibi şatafatlı adlarla kaçınılmaz bir tarihsel determinizm havası içinde benimsetilmeye çalışılan bu ideolojik kasırgadan en fazla etkilenen ülkenin Türkiye olduğu ise kuşkusuzdur. Türkiye Cumhuriyeti devletinin tüm dünyada globalleşme rüzgârları estiren emperyalist merkezlerce başsaldırı hedefi yapılmasının nedenleri, Türk ulusunun ve dolayısıyla Türk devletinin görkemli bir tarihsel arka plana sahip bulunmasında ve yine buna paralel olarak beklenebilir görkemli bir geleceğe talip olma potansiyelinde aranmalıdır.

Fakat Türkiye Cumhuriyeti'nin emperyalizme karşı topyekûn verilen bir ulusal bağımsızlık savaşı sonucunda kurulan ve çağdaş bir ulus-devlet olmanın en mükemmel örneklerinden biri, hatta birincisi konumunda bulunan bir devlet olması bile, bu saldırının başhedefi haline gelmesi için yeterli bir sebeptir. Çünkü, bu özelliği dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti, emperyalist sistemin dışında kalan çevre ülkeler, yani diğer mazlum –ezilen, sömürülen– uluslar bakımından, sömürgelerin gözünde son derece olumsuz ve tehlikeli bir model ortaya koymuş bulunmaktaydı. Şimdi, emperyalist sistem, kendine yönelik bu başkaldırının, bu meydan okumanın rövanşını almak istemektedir. Lord Curzon'un, Lozan'da İsmet Paşa'ya söyledikleri henüz belleklerimizden silinmemiştir. İşte bu sebeple, "tarihin sonu", "ideolojilerin sonu" nakaratını bıkıp usanmaksızın yineleyenlerin, 20. yüzyıl içinde kendi fani hayatlarıyla birlikte eserleri de yıkılan, yok olup giden birtakım faşist ve komünist liderlerin işini bitirdiklerini muzaffer bir edayla ilan ettikten hemen sonra sıranın Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusuna geldiğini açık açık dillendirmeleri elbette ki tesadüf değildir. Bunun ne kadar böyle olduğunun kanıtı ise, ABD Gizli Haber Alma Örgütü CIA'nın Sovyetler'deki ajanlarının tamamının, bu ülke dağılır dağılmaz Türkiye'ye kaydırılmış olduğunun yine ağır bir CIA yetkilisi tarafından itiraf edilmiş olmasıdır.

Öte yandan, özellikle son on yıldan bu yana Türkiye kadar hiçbir ülke, anayasa, rejim, yeniden siyasi yapılanma adı altında ulus-devletin temellerine yönelik olduğu su götürmeyen tartışmalara sahne olmuş değildir. Ülkemizde büyük gürültüler koparmış olan 2. Cumhuriyet tartışmalarının ve bu tartışmalarla birlikte başlayan yepyeni kamplaşmaların belirleyici yanı da ulus-devlete karşı olup olmamak noktasıdır, ölçüt budur.

Bütün bu tartışmalarda, mensuplarının kendi adlandırmalarına göre İslamcılık, bizim tanımımıza göre siyasi ümmetçilik akımının yeri ve konumu, başından beri 2. Cumhuriyetçilerin yanında saf tutmaktan ibaret olmuştur. Bunun sebepleri nelerdir?

Türk ulus-devletinin kuruluşunun ilk kez açığa vurulduğu hukuk metni, 1921 tarihli Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'dur. Türkiye devletinin bir cumhuriyet olduğu henüz ilan edilmeden, İstanbul'daki halife-padişaha rağmen yürürlüğe konulan bu Anayasa'ya göre; "hakimiyet bila kuyd ü şart

milletindir”. Egemenliğin halife-padişaha değil de, Türk ulusuna ait olduğunun anayasal bir belgede böylesine açık bir biçimde ifade edilmesiyle birlikte, bir yandan çağdaş ve laik Türkiye Cumhuriyeti’nin temelleri atılmış; öte yandan birinci meclis içindeki İslamcı-ümmetçi akım temsilcilerinin ideolojik ve daha sonra ayaklanmalara kadar varan eylemli muhalefeti su yüzüne çıkmaya başlamıştır. Çünkü ulus (millet) yerine ümmeti esas alan İslamcılık veya ümmetçilik, bu ilkeyi bir türlü kabullenememiştir.

Kolaylıkla anlaşılabileceği üzere bu kabullenemeyişin iki nedeni vardır. Birincisi, bugün dahi ümmetçilerin bir slogan halinde yinelediği “hâkimiyetin niçin Allah’a değil de millete ait olduğu”, ikincisi de, devletin biçimlenmesinde niçin ümmetin değil de “milletin” ölçü alındığıdır.

Siyasi ümmetçiliğin laiklik konusundaki genel tutumu işte bu noktada biçimlenmeye başlar. Onlara göre egemenliğin ulusa ait olduğu asla kabul edilemez. Oysa ki, modern anlamda bütün ulus-devletlerin anayasalarında egemenliğin kaynağı soyut ve metafizik bir Allah kavramı değil, bizatihi devletin kurucusu ve sahibi olan ulustur. Dolayısıyla bir ulus-devlet olarak biçimlenen siyasi bir yapılanmanın laik karakterli olması kaçınılmazdır. Bu, aynı zamanda demokrasinin de etik-felsefi temelini oluşturmaktadır. Demek oluyor ki, demokratik bir cumhuriyet, ancak ve ancak bu ilke sayesinde var olabilir; bu ilkeye dayanmayan bir yönetim ya monarşi olabilir ya da teokrasi. Şu halde, Türkiye Cumhuriyeti’nin laik ve demokratik bir devlet olmasının yegâne dayanağı egemenliğin Türk ulusuna ait olması ilkesidir.

Ne var ki, dinsel dokunulmazlığın kalın zırhlarına bürünerek kendilerini dindar kitleler üzerinde dinsel bir vesayet –otorite– olarak algılayan ümmetçiler, gerçekte Cumhuriyet’le birlikte yitirdikleri bu statülerinden ötürü zümrevi çıkarlarını savunmak içgüdüsüyle, görünüşteyse ideolojik gerekçeler ve bahaneler üreterek birçok bakımdan ulus-devlete saldıragelmişlerdir.

Siyasi ümmetçiliğin Türkiye Cumhuriyeti’nin laik temellerine saldırısı, işin doğası gereği anlaşılabilir bir olgudur. Ancak iş bununla, yani devletin laik karakterine saldırılarla da sınırlı kalmamakta, İslam dininin Sünni mezheplerine dayalı olan bu ideolojinin mensupları bir yandan Türk ulusunu Müslüman olanlar, olmayanlar diye bölerken, öte yandan Türk

ulusunun ayrılmaz bir parçası olan Alevi ve Tahtacıları "sapkınlar" diye nitelendirerek, ülkeyi son derece tehlikeli mezhep çatışmalarının içine atacak söylem ve eylemlerde bulunabilmektedirler. Sivas olayları işte bu mantalitenin ürünüdür. Hatta öyle ki, bunların ağızlarından düşürmedikleri ve İslam öncesi Türk tarihini yok sayan "bin yıllık Anadolu milleti" tanımlarına Trakyalılar ve Rumeli göçmenleri bile dahil edilmemekte, Türk milleti dar bir Sünni Anadolucu anlayışına göre tanımlanmaktadır. Turgut Özal'ın, 1990 yılında yaşanan Bakû'deki Sovyet katliamı sırasında, "onlar Şii, biz Sünniyiz" yollu talihsiz beyanatı, aynı siyasal terbiyeden geçmiş olmasının bir sonucudur. Kuşkusuz bütün bu yönleriyle, siyasi ümmetçilik aynı zamanda bölücü bir karakterle de karşımıza çıkmakta, söylemleri Türkiye Cumhuriyeti'nin, yani Türk ulus-devletinin yekpare "ulus" temeline karşı da doğrudan bir saldırıyı ifade etmektedir.

Türk devletinin ulus temellerine yönelik siyasi ümmetçilik kaynaklı saldırılar, son on yılda ivme kazanmış bulunmaktadır. Bütün ulusal değerler ve "Türklüğü" çağrıştıran her şey bu kesimce saldırı hedefi yapılmıştır. Sözgelimi, siyasi ümmetçiliğin, Sovyetler'in dağılma aşamasında ortaya çıkan Türk devletleri gerçeği karşısındaki tutumu, "Türk birliğine hayır, İslam birliğine evet" şeklinde olurken, yani bir yandan Türklüğün ortak değerleri ve paydaları ısrarla reddedilip bunun yerine özellikle Türk insanına soyut ve metafizik bir din kardeşliği ve ümmet birliği bilinci aşılanmaya çalışılırken, öte yandan aynı siyasi ümmetçilerin siyasi Kürtçülüğe ve etnik bölücülüğe açık açık arka çıkmaları, son derece dikkat çekici ve düşündürücüdür. Bir bakıma paradoksal gibi de gözüken bu tutumun, yani milliyetçiliği topyekûn reddeden bir anlayışın, sırf milliyetçiliğe ve milli devlete karşı diye mikro-milliyetçilikleri desteklemesinin bir nedeni, bu ideoloji mensuplarının Türk devletine karşı kullanılabilecek her türden malzemeyi değerlendirmekte daima aşırı bir istek içinde bulunmalarıyla ilgiliymiş gibi gözükse de, asıl neden bunların gerçekte kendilerini Türkten başka bir ulusa veya etnik gruba mensup görmelerinden ve mensup bulundukları etnik grupların çıkarlarını "İslamcılık" söylemleriyle örtmelerinden ve perdelemelerinden ibarettir.

Türkiye'de sağdan ve soldan ulus-devlete yönelen eleştirilerin yoğunlaştığı bu son on yıllık dönem, aynı biçimde küreselleşme (globalleşme) projelerinin de Türkiye'ye adeta zorla kabul ettirilmek,

dayatılmak istendiği bir dönemdir. Biri içerden, diğeri dışardan devlete yönelmiş olan bu iki ayrı tehdit olgusunun zaman itibariyle çakışması ise elbette anlamsız değildir.

Emperyalist merkezlerin Türkiye'de ulus-devletin aşılması yönündeki istek ve dayatmalarına payanda olarak etnik bölücülük tezleri ile ılımlı İslam tezlerini kullanıyor olmaları da, işte bu bağlamda değerlendirilmelidir.

Nitekim Türkiye'de irticanın birinci öncelikli bir iç tehdit olarak açıkça ilan edildiği bir dönemde, kapatılan bir siyasi ümmetçi partiye arka çıkan Batılı merkezler adına Türkiye'ye gelip bu kesimle ilişki kuran Graham Fuller ve benzerlerinin, "Türkiye'nin çok etnik bir ülke olduğunu kabul etmesi ve devletin dinle barışması, Türkiye'ye ılımlı bir İslami rejimin gerektiği" yolundaki sözleri ve yorumları, bunların gerçek niyetleri hakkında yeterli derecede fikir verecek açıklıktadır. Öte yandan, Almanya'nın Türkiye'de yalnızca iki kimlik –ki bunlar da Müslümanlar ve Kürtler olarak belirtilmektedir– tanıyor olmasıyla, bu ülkede örgütlenmiş bulunan Milli Gençlik Teşkilatı adına konuşan, Necmettin Erbakan'ın yeğeni Mehmet Sabri Erbakan'ın; "Türkiye'de bize yetmiş yıldır zorla Türk kimliğini dayattılar. Biz bunu reddediyoruz. Bizim kimliğimiz Müslüman kimliğidir" yolundaki açıklamaları hayret uyandıracak bir paralellik göstermektedir.

Siyasi ümmetçiliğin Türkiye Cumhuriyeti devletine yönelttiği saldırılar yalnızca devletin anayasal temelleriyle de sınırlı değildir; Türk devletinin simgelerine, yani onun kurucusu büyük Atatürk'e, Türk Devrimleri'ne, İstiklal Marşı'na ve Türk bayrağına karşı zaman zaman sergilenen saygısızlıklar kamuoyunun belleğindedir. Özellikle son zamanlarda, devletin temellerine yönelik irticai tehdit ve tehlike karşısında en kararlı tavrı gösteren Türk ordusuyla Türk ulusu adına karar veren yargıçlara, mahkemelere ve savcılara karşı takınılan tutum ortadadır. Yer yer Türk devletini genel bir ayaklanmayla tehdit etmeye kadar varan bu cüretkârlığın ve gözüpekliğin arkasında da, yine Batılıların, saklamaya bile artık gerek duymadıkları fiili ve hatta diplomatik desteklerinin bulunduğu görülmektedir.

Son tahlilde, Türk ulus-devletine yönelik emperyalist merkezli saldırılarla, siyasi ümmetçilikten kaynaklanan saldırıların, hem zaman hem biçim ve öz, hem de söylem ve eylem yönüyle çakışmasında yadırganacak hiçbir yan bulunmamaktadır. Siyasi ümmetçiler de, emperyalist odaklar da, Türkiye Cumhuriyeti ile nihai bir hesaplaşma için bekledikleri anın geldiği düşüncesindedirler. Birinciler de, ikinciler de, bugüne kadar erteleyegeldikleri bu hesaplaşmada Türk devletine karşı, yan yana, kol kola ve iç içe bir görünüm sergilemektedirler; bir başka deyişle siyasi ümmetçilik, bugün emperyalizmin doğal müttefiki ve yerli işbirlikçisi konumundadır.

Ulusçuluk ise en genel anlamıyla ve her şeyden önce ulus-devlet olmanın ideolojisidir. Bu sebeple, Türk ulusçularına düşen görev, emperyalizmin desteğinde ve yedeğinde Türk Cumhuriyeti'ne, Türk varlığına, Türk ulus kimliğine ve bütün ulusal değerlere savaş açmış bulunan irticaya ve onun ideolojisi olan siyasi ümmetçiliğe karşı, hiçbir kuşkuya ve tereddüde kapılmaksızın, Cumhuriyet'in ve Cumhuriyet Devrimleri'nin savunulmasında en ön saflarda yer almak olacaktır. Bunun dışındaki hiçbir tutum, Türk ulusçuluğuyla bağdaştırılamaz. Hangi konumda olursa olsun siyasi ümmetçiliğe payanda olmak anlamına gelebilecek birtakım tavırları sergileyenlerin, adları öyle bile olsa, gerçekte milliyetçilikle bir ilgileri yoktur; olması da mümkün değildir. Bu tür kırılma ve sapmalar yalnızca emperyalist emellere hizmet için var edilmiş ve ortaya sürülmüş sahte (pseudo) milliyetçilik örnekleridir; bunları tümüyle ve peşinen mahkûm ediyoruz.

Sonuç olarak, büyük Atatürk'ün özdeyişiyle, dün olduğu gibi bugün de, "dahili ve harici bedhahlar" Türk varlığını ortadan kaldırmak ve Türk Cumhuriyeti'ni yıkmak için, elbirliği, işbirliği, güçbirliği içerisindedirler. Bütün bu saldırılara karşı koymanın ve kurulan tuzakları boşa çıkarmanın yolu, emperyalizme ve onun yerli işbirlikçilerine karşı en geniş anlamıyla bir ulusal cephede birleşmektir. Bunu başarabilecek olan biricik ideoloji ise Türk ulusçuluğudur; çünkü Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran da, onu koruyacak ve sonsuza dek yaşatacak olan da odur.

SİYASİ ÜMMETÇİLİĞE KARŞI DİRENEN TÜRK MİLLİYETÇİLİĞİ

Arslan Bulut

Ortadoğu Gazetesi Eski Genel Yayın Yönetmeni

Gazeteci-Yazar

Türk milliyetçilerinin siyasi ümmetçiliğe karşı direnişinin bugünkü sebebi, bir ulus-devlet olarak doğmuş olan Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün, gelecek nesillere, Türk istiklalini, Türk Cumhuriyeti'ni koruma ve savunma görevini vermiş bulunmasıdır.

Tabii ki, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu gerçekleştiren Türk milliyetçilerinin bu konudaki fikirlerinin temelini Ziya Gökalp atmıştır. Gökalp şöyle diyordu:

"'Türk Milleti'ndeniz' dediğimiz için, dilde, edebiyatta, ahlakta, hukukta, hatta dinde ve felsefede Türk kültürüne, Türk zevkine, Türk vicdanına göre bir orijinallik, bir şahsilik göstermeye çalışacağız.

"'İslam ümmetindeniz' dediğimiz için, nazarımızda en mukaddes kitap Kur'an-ı Kerim, en mukaddes insan Hazreti Muhammed, en mukaddes din İslam olacaktır.

"'Batı medeniyetindeniz' dediğimiz için de, ilimde, felsefede, fenlerde, diğer medeni sistemlerde, tam bir Avrupalı gibi hareket edeceğiz."

Gökalp'e göre; "Dinde Türkçülük, din kitaplarının ve hutbelerle vaazların Türkçe olması demektir; bir millet, dini kitaplarını okuyup anlayamazsa, tabiidir ki, dinin hakiki mahiyetini anlayamaz."

Gökalp'in Atatürk hakkındaki fikri ise şöyleydi:

"Evvelce, Türkiye'de Türk Milleti'nin hiçbir mevkii yoktu. Bugün her hak Türk'ündür. Bu topraktaki hâkimiyet Türk hâkimiyetidir. Siyasette,

kültürde, iktisatta hep Türk halkı hâkimdir. Bu kadar kat'i ve büyük inkılabı yapan zat, Türkçülüğün en büyük adamıdır. Çünkü düşünmek ve söylemek kolaydır. Fakat, yapmak ve bilhassa muvaffakiyetle neticelendirmek çok güçtür."

Gökalp'in Turan ideali de şöyleydi:

"Türkçülükteki yakın ülkümüz, Oğuz birliğidir. Oğuz Türkleri, yani Türkiye, Azerbaycan, İran, Harezm Türkmenleridir. Turan, Türkçe konuşan Yakut, Kırgız, Özbek, Kazak, Kıpçak (Tatar), Oğuz gibi Türk şubelerini kapsayan Büyük Türkistan'dır. Türkçülerin ülküsü, turan adı altında, bu unsurları dilde, edebiyatta, kültürde birleştirmektir. Dün Türkler için milli bir devlet hayaldi. Gerçek oldu. Turan da bir ülküdür. Gerçekleşecektir. Ancak şimdilik yürürlük sahasında sadece Türkiyecilik vardır. Kızıl Elma, yani turan mazide birçok defa gerçekleşmiştir. Hunlar, Göktürkler, Oğuzlar, Kırgız-Kazaklar, Kor Han, Cengiz Han, Timurlenk turan ülküsünü gerçekleştirmedi mi? Turan, bütün Türk ülkelerinin toplamı olan bir Türk camiasından ibarettir."

Yusuf Akçuraoğlu ise, 1928'de yazdığı Türkçülüğün Tarihi kitabını şu ifadelerle bitirir:

"Türkiye Cumhuriyeti'nin başta 'Büyük Millet Meclisi Hükümeti' adıyla, sonra gerçek adıyla kurulması, Türk milliyetçiliği açısından Türkçülük idealinin gerçekleşmesi demektir. Çoğu Türkçülerin belki hayatlarında gerçekleşeceğini ümit bile edemedikleri ideal, bir Türk dehasının kudretiyle gerçek olmuştu; milli Türk devleti kurulmuştu."[194]

Bu ana fikirler çerçevesinde düşünürsek, bugün de atağa geçen siyasi ümmetçiliğe karşı en büyük direnişin Türk milliyetçilerinden geleceği doğaldır. Türkiye Cumhuriyeti ile birlikte kazanılan Türk kimliğinin korunmasıdır söz konusu olan… Atatürk döneminde, Atatürk'ün varlığından dolayı başkaca bir korumaya ve savunmaya gerek yoktu. Ancak, 1944'ten başlamak üzere, Türkiye'de Türk kimliğine yönelik saldırılar yoğunlaşmıştır. (İnönü döneminde, Türkçülere yönelik tutuklamalar ve lise tarih-coğrafya kitaplarından, Atatürk döneminde konulan Türk dünyası ile ilgili bilgilerin kaldırılması, bu süreci hızlandırmıştır.)

Siyasi ümmetçilik ve milli hâkimiyeti reddeden, dini esaslara dayalı devlet düşüncesinin, 1950'den itibaren yeniden gündeme girdiğini görüyoruz. Türkiye o dönemde komünizm ideolojisi ile mücadele eden bir ülke konumunda olduğundan ve bu durum 1990'a kadar sürdüğünden, 1950-1990 arasında, komünizme karşı olmak bağlamında, milliyetçi düşünce ile, siyasi ümmetçi düşünce mensuplarının milliyetçi-muhafazakâr adı altında aynı saflarda olduğu görülür. Bu itibarla, iki düşünce birbirini etkilemiştir. Durum böyleyken bile, ulusal egemenlik konusunda hassas olan Türk milliyetçileri, Türk kimliğini tanımayan bütün unsurlarla mücadele içindeydi. Ancak, bu mücadelenin şiddeti elbette komünizmle mücadeledeki gibi değildi. Hatta zaman zaman Türk birliği ve İslam birliği hedefleri, bu düşünce mensuplarında birbirine karışıyor, kimin Türkçü kimin İslamcı olduğu dışardan bakıldığında anlaşılamaz hale geliyordu. Zaten komünizmle mücadele dernekleri, her iki unsuru bünyesinde bulundurabiliyor, Aydınlar Ocağı'nın geliştirdiği Türk-İslam sentezi, daha sonra Seyit Ahmet Arvasi ile birlikte, Türk-İslam ülküsü adını alarak geniş kitlelere benimsetiliyordu. Kimileri bundan, Ziya Gökalp'in paralelinde, "Türkleşmek, İslamlaşmak, Muasırlaşmak" anlamını çıkarıyor, kimileri de Türk-İslam ülküsü ile birlikte önce Türk birliği, sonra İslam birliği hedefine yöneliyordu. Tabii, dini eğitim, tarikat eğitimi halini almaya başlayınca, "Öbür dünyada size hangi milletten olduğunuzu sormayacaklar, Müslüman olup olmadığınızı soracaklar…" söylemiyle avlanan insanlar, kendi milli kimliklerini ikinci plana iterek, öncelikle İslam birliği hedefine yöneliyordu…

"Milli görüş" kavramını kullananlar, milli kelimesinin çekim alanı sayesinde sempatizan yaptıkları gençlerden çekirdek bir kitle oluşturdu. Oysa, "milli görüş" ile ifade edilen tespitlerin hemen hemen tamamı gayri milliydi. Çünkü bu görüşün temeli milli kimlik değil, siyasallaşmış bir dini kimlikti. Fakat komünizmle mücadele, bu kelime oyununu unutturuyor, zaten sol da, Türk milliyetçileri ile sözde Milli Görüşçüleri aynı kefede değerlendiriyordu. Durum bugün de pek değişmiş değildir. Ayrıca, milli görüşün tabanını oluşturanlar da başlangıçta, milli kimlikten farklı bir kimlik kastedildiğinin farkında değildi. Sonradan öyle bir noktaya gelindi ki, Türk milletinin içinden kendi kimliğini reddeden insanlar türeyebildi. Yani, bu görüşe meylettikten sonra, kendi ırkını, milliyetini hakir görmeye başlayan, bunu da İslamın gereği gibi gören insanlar çıktı ortaya… Garip

olan, Türkiye’den başka hiçbir İslam ülkesinde kendi kimliğini reddedecek ölçüde İslamcılık yapılmadığı halde, özbeöz Türk olan insanların bu hayali kimliğe mensubiyet duymalarıydı. Ümmetçiler, bu durumu, milliyetçiliği ırkçılık olarak değerlendirdikten sonra, ırkçılığın İslama aykırı olduğu, dolayısıyla Türk milliyetçiliği yapanların da Allah indinde günah işlemiş olacağı gibi basit ama cahil kitleler üzerinde etkili bir propaganda ile kabul ettirmişlerdi. İmam-hatip liselerinde, Yüksek İslam Enstitüleri’nde, İlahiyat Fakülteleri’nde yetişen ve daha sonra, gerek imam, gerekse din dersi öğretmeni olarak yurdun dört bir tarafına dağılan insanların önemli bir bölümü bu görüş çerçevesinde eğitilmişti. Aynı insanlar, Rıza Nur’a atfedilen ve Atatürk’ü Türk milletinin gözünden düşürmeyi hedefleyen malum kitabı da, 10 yaşından başlamak üzere, üstelik parasız yatılı devlet okullarında Türk çocuklarına okutuyor, dönemin merkez sağ iktidarları, bunun ülkenin altını oymak demek olduğunu bile bile hiçbir önlem almadıkları gibi, bu zihniyete karşı mücadele edecek kapasitede milliyetçi din adamı veya din dersi öğretmeni yetiştirilmesini de önlüyordu. Sol, o zaman için ağırlıklı olarak Sovyetçi olduğu ve Türk solu kavramı kitlelere hâkim olamadığı için, milli kimliğe karşı Marksist sol ile siyasi ümmetçi sağ arasında zımni bir saldırmazlık anlaşması doğuyor; Türkçüler bu mücadeleyi tek başlarına vermek durumunda kalıyorlardı. Sol da, Türk kimliğini tanımıyordu… Tıpkı bugün neoliberal solun tanımadığı gibi… Ümmetçiler Türk kimliğini tanımıyordu. İstelik, milli kimliği eritmeye yönelik sözde İslami, fakat özünde İslam ile hiçbir ilgisi bulunmayan ve ümmete mensubiyeti siyasi bir kimlik olarak kabul ettirmeye çalışan zihniyet, Türk milliyetçileri arasında da tartışmalara ve hatta dışarıya pek yansımayan bölünmelere yol açıyordu. Komünizmle mücadelenin bir ölüm kalım savaşı gibi algılandığı yıllarda bu farklılıklar öne çıkmıyor, çıkarılmıyordu… Ancak, 12 Eylül ile birlikte cezaevlerine atılan Türk milliyetçilerine dini kitaplar dışında her türlü kitabın okunması yasak edilince, cezaevleri birer medrese, hatta “Yusufiye” adını aldı. Bu sırada, 12 Eylül yönetimi, komünizmle mücadele amacı ile ve ABD’nin oluşturduğu “Yeşil Kuşak” çerçevesinde tarikatlara tavizler vermeye başlamıştı… Cezaevlerinden çıkan milliyetçilerin bir kısmı artık tarikata girmişti… Adıyamanlı Hoca ile başlayan ilişkiler diğer tarikatlarla sürdü gitti…

Bu ve benzeri gelişmelerin bir bölümünün, Türk milliyetçileri arasında nasıl önlendiğini 10 yıl kadar İstanbul Ülkü Ocakları Başkanlığı yapmış

Erdem Karakoç şöyle anlatıyor: "İran-Arap kırması yıkıcılığı, Türk illerinden aldığımız güçle bertaraf ettik. Biz oraları kurtarmak isterken, oralarda başlayan süreç bizi kurtardı."

Görev aldığım sırada İstanbul MHP İl Başkanı kapıyı kilitleyip gitmişti. İstanbul'da Oluş, Konya'da Gözyaşı, Ankara'da Bizim Ocak, Bursa Cezaevi'nde Bizim Dergâh dergileri camia adına yayımlanıyordu. Bu dergilerin başındakiler, ayakları yere basmayan, harekete yeni lider, yeni ideoloji, yeni ülkü arayışı içinde olan kimselerdi. Oluş'u çıkaran Naci Altaş hem kafayı çeken, hem Salih Mirzabeyoğlu'nun müritliğini yapan, hem de Muhsin Yazıcıoğlu'nun gözdesi olan bir konumdaydı. Üniversitedeki gençlerimizi Türkçü-İslamcı diye birbirine düşürüyor, bir yandan da İstanbul Ocağın desteği ile Alparslan Türkeş aleyhtarı yazılar yayımlıyordu. Karargâhı, Beyazıt'taki Cafe Beyazıt idi. ANAP'taki ülkücü kökenli bakanlar ile telefon görüşmeleri yapıp sık sık yüz yüze görüşüyordu.

Konya'da Gözyaşı'nı çıkaran Haşim Akten bambaşka bir âlemdi. Türkiye'nin dört bir yanında "ağlama geceleri" düzenliyordu. Türkeş aleyhtarı bu dergide Muhsin Yazıcıoğlu sık sık yazılar yazıyor, Ocak adına Ankara Genel Merkez'de çıkarılan Bizim Ocak dergisinin 1988 Ocak sayısı ipe sapa gelmez ne kadar görüş varsa ülkücüler adına yayımlıyordu.

Cezaevinde Bizim Dergâh diye çıkarılan dergi, Türkeş, Türk milliyetçiliği ve MHP'ye yasak getiriyordu. Ülkücüler adına çıkan bu dergide, temel kavramlarımıza sanki yasak gelmişti. Kısacası hareket İran-Arap rüzgârlarının bunalttığı bir konumdaydı. Uzun yıllar başkalarının egemenliği altında yaşamış, Mısır, Pakistan gibi ülkelerin Abduh'ları, Mevdudi'leri, ülkücü Türk gençliğinin kılavuzları haline getirilmişti. Müslüman Kardeşler önderi Hasan El-Bennah'ın mücadele yöntemi, sözde ağabeylerimiz tarafından örnek model diye gösteriliyordu.

Eski Ocak Genel Başkanı Yazıcıoğlu, Zaman gazetesinin sorularına garip cevaplar veriyordu. Ona göre "Türk Milliyetçiliği, Tanrı Türkü Korusun, Bozkurtlar" gibi kavramlar doğal bir gelişim süreci içinde söylenmez olmuşlardı.

1987-1988'lerin genel başkanları bu genel eğilime uymuşlardı. Yalnız Türkeş'i kızdırmaktan kaçınıyorlardı. İstanbul Ocak Başkanlığı'nı benden

önce yapanlardan biri “Alparslan Türkeş bizim önderimiz değil, ancak şimdilik onu önderimiz kabul ediyor gözükmeliyiz” diyordu.

Önderleri, Seyit Ahmet Arvasi’ymiş. Rahmetli Arvasi, fikri olgunluğa erişmemizde önemli katkıları olan, ciddiye aldığımız bir aydınımızdır. Ne yazık ki, Ocak Başkanı bunu söylerken, Arvasi Hoca Türkiye gazetesindeki köşesinde, “Türkiye için en iyi düzen Özal’ın Cumhurbaşkanı, Mehmet Keçeciler’in Başbakan olduğu yapılanmadır” diyordu.

Biz bunları kaale almadık. Yurtlar, yerleşkeler, evler derken yeniden geleneksel çizgimizi oturtmaya uğraştık. Öze dönüşte en önemli etken Türk ülkelerindeki bağımsızlık hareketleri oldu. Özellikle Azerbaycan’daki Rus zulmünü kamuoyuna çok iyi anlattık. Biz, dün tutsak Türk illeri için kurtarıcı olmaya uğraşırken, bağımsızlık sürecine giren Türk illeri, Türkiye’deki Türk milliyetçileri için, 1990’lı yıllarda kurtarıcı oldular. İstanbul’da Bakû için koyduğumuz tepki bir anda Ankara’da, İzmir’de yankı buluyordu. Türk milliyetçileri 12 Eylül sonrası ilk kez on binlerle yürüyordu. 1989’un sonu ile 1993’e dek süren dönemde Türkiye’de öncülüğünü ocakların yaptığı süreçte yeniden özümüze döndük. Hareketimiz içinde oluşturulmak istenen gariplikler silindi gitti.

Kuvvetli bir İran-Arap yeli, Arvasi ve Yazıcıoğlu’nu önder gözü ile görenleri, dalından koparılmış yaprağa döndürmüştü. Bu sadece ülkücü kesim için değil, bütün kesimler için de böyleydi. Çare, kendi meselemize sahip çıkmaktı. 1988’den 1993’e dek yıkıcı rüzgârları durdurmamız gereken dönemdi. 4-5 yıl bu yıkıcı rüzgârlarla hareket içinde uğraştık. Daha sonra harekete düşünsel düzeyde rahatsızlık verenler, rahatsızlık duyarak ayrıldılar. Türkiye’nin dört bir yanında ocağın ve partinin tabelalarını indirmeye başladılar.

Türkiye’de zihniyet açısından Türk milliyetçiliği ile Erbakan’ın zihniyeti çarpışıyor.

Refah zihniyeti İslamcı anlayıştan daha çok siyasal ümmetçi bir zihniyettir. O çizgi hiçbir zaman ulus-devlete, bayrağa, milli sınırlara hoş bakmamıştır. Mecburiyetler onları milli devleti kabule zorlamıştır. Kamuoyu onları takiyye yapıyor, kabul ediyor. Çünkü Türkiye’de Türklük bilincine sahip insanların oranı, yani göğsünü gere gere “Ben Türküm”

diyen insanların sayısı yüzde 90-92'lerdedir. Bu oran, Atatürk döneminde yüzde 89 iken bugün Milliyet gazetesinin yayımladığı bir araştırmada yüzde 92 olarak gösteriliyor. Geriye yüzde 8 kalıyor. Türkçenin dışında, Türk kültürüne bir adım uzak olan insanlar, bunların hepsi Refah'ı desteklese bile, bir şey ifade etmez; ki bunlar da bölücülüğe iyi gözle bakmıyor…

Tekrar gibi olacak; İran-Arap kırması yıkıcılığın bertaraf edilmesinde bizim direnmemizin ötesinde, Türk ülkelerindeki bağımsızlık hareketleri etkili oldu. Yani ülkücü hareketin iç dinamikleri kadar dış dinamikler de etkiliydi.

Peki bu noktaya nasıl gelinmişti? Yani Türkçüleri bile etkileyen "İran-Arap kırması yıkıcılık" altyapısını nasıl kurmuştu? Bunun için daha önceki yıllara dönmek gerekir…

1970'li yıllarda, milli kimlikten taviz vermeyen öğretmenler, imamlar, müftüler, o zamanki iç savaş ortamından dolayı, gidildiği zaman her an ölüm tehlikesi bulunan yerlere sürgün ediliyor, dolayısıyla saf dışı ediliyorlardı. İşte bunlardan biri, büyük tehlikeyi o zaman görüp, milliyetçiliğin İslama aykırı olduğu propagandasını hem vaazları ile hem de İslama Göre Milliyetçilik kitabı ile çürütmeye çalışan, zamanın Edirne Müftüsü Doç. Dr. Zekeriya Beyaz idi… Beyaz, bir Türk milliyetçisi olarak, bu ciddi mücadelesine halen tek başına, fakat etkili olarak devam etmektedir. Beyaz'ın düşünceleri, o güne kadar yoğun bir şekilde "Milliyetçilik İslama aykırıdır, günahtır" propagandasına maruz kalmış gençliği toparlıyor, adeta bir "panzehir" görevi yapıyordu. Tabii, Ziya Gökalp'ten ziyade, Nihal Atsız'ın Bozkurtların Ölümü ve Bozkurtların Dirilişi romanlarını okuyarak Türkçü bir temele sahip olanlar için, Türklük aleyhinde hiçbir propaganda geçerli değildi. Atsız'ın bu romanları, belki de Cumhuriyet tarihi içinde bütün milli eğitim kadrolarının yapamadığı etkiyi okuyanlar üzerinde yapıyor ve Türk çocuklarının kendi milli kimliğini inkâr etmesinin önünü kesiyordu. Sonradan Türk milliyetçiliği çizgisinde yürüyen ve bu çizgiden hiç sapmamış nesiller, bu ruhu Atsız'dan almışlardır… Tabii ki asıl temeli, Atatürk, bütün eserleri ve Gençliğe Hitabe'si ile atmıştı, ama 1960'dan itibaren Türkiye okullarında, Atatürkçülük, Marksizm ile eşanlamlı bir devrimcilik olarak öğretilmeye başlanmıştı. Dolayısıyla "Atatürk Devrimciliği" Marksist devrimcilik ile

eşanlamlı kullanılıyor, bu tür devrimciliği reddedenler de Atatürkçü olmamakla suçlanıyordu. Oysa Cumhuriyet'i kuran irade Türkçülüktü ve asıl devrimcilik bu iradeydi. Ancak Türkçülük, 1944'ten itibaren "ırkçılık-turancılık" diye suç haline getirildiği için, Türk gençliğinin tamamını kapsayacak yerde, ilerleyen yıllarda bir parti olarak örgütleniyor ve o tarihten sonra da sanki Türk milliyetçiliği, Atatürk'ün ve Türkiye'nin kuruluş felsefesi değil de, yalnızca 32 yıl boyunca muhalefette kalmış bir partinin ideolojisiymiş gibi değerlendiriliyordu. Siyasi partiler ve ideolojiler arasındaki sert mücadele sırasında, Türk milliyetçiliği, rakip siyasi partiler ve düşman ideolojiler tarafından "faşizm" ile de özdeşleştiriliyor; dolayısıyla, Türk milliyetçiliği bütün Türk halkının felsefesi olmak yerine, 12 Eylül mahkemeleri tarafından da yargılanan, mensuplarının işlediği iddia edilen suçlarla anılan, itilen kakılan bir görüş haline geliyordu.

Türk milliyetçilerinin düştüğü durumdan daha acı ve daha üzücü olan, Atatürk'ün "Ne mutlu Türk'üm diyene" felsefesiyle kurduğu Türkiye Cumhuriyeti devletinin kendi kuruluş felsefesinden, milli bağımsızlık anlayışından çıkarılmış olmasıydı. Süreç, 1944'te başlamış, 1950'de "Küçük Amerika" olma anlayışı ile devam etmiş, 1960'lı yılların kavram kargaşası ve 1970'li yılların iç savaş ortamı ile gelişmiş, 1980'li yıllarda irticaya verilen tavizlerle tamamlanmış gibiydi… Ancak Berlin Duvarı'nın yıkılması ile Türk Cumhuriyetleri'nin bağımsızlıklarına kavuşmaları bu süreci tersine çevirdi. Atatürk'ün Türk dünyası ile ilgili sözleri hatırlandı ve Ziya Gökalp, Yusuf Akçura ve bütün Türkçüler bir defa daha keşfedildi! O sırada, neredeyse çökertilmiş durumdaki Türkçüler, bu gelişmelerin de verdiği haklılık ve cesaretle meseleyi yeniden ele aldılar ve kendi içlerindeki siyasi ümmetçilikten etkilenmiş gruplara rağmen, Türk milliyetçiliği bayrağını yeniden yükselttiler. Öyle bir duruma gelinmişti ki, devleti yönetenler, Türkçülükte Türkçülerden aşırı giderek, "Adriyatik'ten Çin Seddi'ne Türk Dünyası" söylemini kullanır olmuşlardı. Türkçüler, devletin kendilerinden daha politik davranması gerektiğini düşünüyorlardı…

Bu ortama gelmeden önce, meydan Türk milliyetçilerinden temizlenmiş olduğu için siyasi ümmetçilik yapanlar hayli mesafe almışlar, bu arada Küçük Amerika süreci sonunda ülkedeki gelir dağılımı tamamen bozulduğu ve Türk solu denilebilecek bir parti de ortada görünmediği için, memnun

olmayan kitleler siyasi ümmetçiliği esas alan Refah Partisi’ne yönelmeye başlamıştı. Sonuçta Refah Partisi Refahyol hükümeti ile iktidar oldu ve uyguladığı politikalar ile tarihi akışı geriye doğru çevirmeye çalıştı. Bu sırada Türk milliyetçileri gereken bütün uyarıları yapıyor, ancak, milli kimlik kimsenin umurunda olmadığı için, hassasiyet sadece laiklik noktasında kendini gösteriyordu. Elbette, laiklik de Cumhuriyet’in temellerinden biriydi. Ancak, devlet nezdinde milli kimlik konusuna gereken önem verilmiş olsaydı, laiklik de bu kadar tehdit edilemeyecekti…

Bakınız, Türk halkı siyasi düzeyde nasıl kandırılıyordu:

MHP’den 1995 seçimlerinde Bayburt’tan milletvekili adayı olan Yahya Akengin, seçim çalışmalarını anlatıyor:

– Kop Yaylası dolaylarında akşam üzeri bir köy odasında sohbetteyiz. 75-80 yaşlarında bir adam aynen şunları söylüyor, hem de yemin billah ederek: Refah Partisi’nden biri geldi… Genç birisi… “Emice” dedi, “Sen oyunu bize ver, vallahi seni sırtımda cennete taşıyacağım…”

Bir olay daha:

– Beni gerçekten sevenlerden biri olduğuna inandığım yaşlı bir hemşehrimle sohbet ediyoruz. “Oğul” diyor, “Seni severim, takdir ederim. İyiliğini de gördük. Senin için canımı bile veririm… Amma, reyimi sana değil, Refah Partisi’ne vereceğim. Anla beni… Bu benim ahiret meselem… Ebedi hayat meselem…”

Durum 1946’dan beri böyle olunca, Türk milliyetçilerini siyasette temsil edenler de zaman zaman dini mesajlar verebilmişler, hatta MSP ile, Refah Partisi ile seçmen karşısında dini bağlamda rekabet etmek lüzumunu hissetmişlerdir. Oysa, gerek MSP’nin, gerekse Refah Partisi’nin ve hatta onun yerine kurulan Fazilet Partisi’nin milli kimliği kabul etmediği noktasından hareketle, kuruluşlarına dahi izin verilmemesi gerekirdi. Bunun demokrasiye aykırı olduğu ileri sürülemez. Demokrasi, cahil kitleleri cennet vaadi ile kandırmayı mı öngörüyor? Demokrasi, milli kimliğin ortadan kaldırılmasını mı öngörüyor?

Anayasa Mahkemesi'nin Refah Partisi'nin kapatılması ile ilgili gerekçeli kararında, ağırlıklı olarak, Refah Partisi'nin Türkiye Cumhuriyeti'nin temel niteliklerinden laiklik ilkesini yok etmeye çalıştığı vurgulandı. Laikliğin, İslam ve Hıristiyan dinlerinin özelliklerindeki ayrılıklar gereği, Türkiye'deki yorumunun ve tanımının ayrı olduğu, sadece din ile devlet işlerinin ayrılması biçiminde sınırlandırılamayacağı ve Anayasa ile korunduğu belirtildi. İç barışın, laiklik ilkesiyle sağlandığı ifade edildi. Değişik inançlara sahip olanların birlikte yaşama gereğini benimseyerek devletin kendilerine karşı eşit yaklaşımından güven duyduğu vurgulanan kararda, şöyle denildi:

''Böylece, iç barış sağlanarak yurttaşlar ulus bilinciyle Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Türk Ulusu'nun bireyleri olmuşlardır. Hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkesi, gücünü laiklikten almış; milliyetçilik ilkesi laiklikle tanımlanmış; Türk devrimi laiklikle anlam kazanmıştır. Anayasa'da da bu ilkenin değiştirilemeyeceği öngörülmüştür. Laiklik, devlet etkinliklerinde dinin, bilimin yerine geçmesini önleyerek çağdaşlaşmayı hızlandırmıştır. "

Anayasa Mahkemesi, laikliği de tanımladı:

"Laiklik, ulusal egemenliğe, demokrasiye, özgürlüğe ve bilime dayanan, siyasal, sosyal ve kültürel yaşamın çağdaş düzenleyicisidir. Kamusal düzenlemelerin, dini kurallara göre yapılması düşünülemez, düzenlemelerin kaynağı dini kurallar olamaz. Laiklik, vicdan özgürlüğünün de güvencesidir. Demokrasi, şeriat düzeninin karşıtıdır. Çağdaşlığın göstergesi olan bu ilke, Türkiye Cumhuriyeti'nde ümmetten ulusa geçmenin de itici gücü olmuştur. Laik devlette kutsal din duyguları, politikaya, dünya işlerine, kamu düzenlemelerine kesinlikle karıştırılamaz. Türk Devrimi, laiklikle anlam kazanmıştır."

Böyle ciddi bir kararda, Refah'ın siyasi ümmet ideolojisi ve dolayısıyla "siyasi ümmet kimliği" şeklinde ortaya çıkan anlayış ve propagandasının, Türkiye Cumhuriyeti halkını ne şekilde böldüğü de ortaya konulmalıydı. Şöyle ki; laiklik, ümmetten ulusa geçişin, ulusal egemenliğin ve Türk ulusu/milletinin bireyleri olmayı getirmişse; ki öyledir, o halde, siyasi ümmet kimliğinin doğrudan Türk kimliğini ortadan kaldırmaya dönük olduğu da apaçık bir gerçektir. Erbakan'ın dilinde, "Aziz milletimiz"

ifadesinin, Türk milletini tanımlamadığı apaçık bir gerçektir. Zaten, ABD ve Avrupa'nın, Refah Partisi'nin kapatılmaması için, yargılama sırasında Türkiye'ye baskı yapması ve Tayyip Erdoğan'ın mahkûmiyetinde de görüldüğü gibi hâlâ bu tür baskılara devam etmesinin sebebi de budur. Türk milletinin devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'nin hukuk düzeni, kendi dayanağı olan Türk milleti/ulusu kimliğinin bu topraklardan silinmesi demek olan "siyasi ümmet kimliği"ni propaganda eden; etnik bilinç verilmek istenen vatandaşlarımız yanında, ırk olarak Türk olan insanlarımızın bile fikrini çelen, onları Türk kimliğine, dolayısıyla Türk vatandaşlığına, Türkiye Cumhuriyeti devletine düşman haline getiren bir düşüncenin, "anayasal düzenin vazgeçilmez kurumlarından" biri halinde örgütlenmesine izin verebilir mi? Almanya'da Alman kimliğini, İngiltere'de İngiliz kimliğini, Fransa'da Fransız kimliğini, İspanya'da İspanyol kimliğini, ABD'de Amerikan kimliğini tanımayan ve milletin kimliğini sadece "Hıristiyan milleti" diye tanımlayan bir siyasi yapılanmaya izin veriliyor mu? Verilmiyor… Bunun yerine, kendi siyasi kimliklerini koruyarak, Avrupa Birliği, Nafta gibi adlar altında örgütleniyorlar. Onları birleştiren felsefe, tabii ki Hıristiyanlıktır. İslam milletleri önce kendi milli kimliklerine sahip değil ki, Müslümanlık ortak paydasında birleşip ciddi bir güç haline gelebilsinler.

Mekke ve Medine'yi siyasi sınırları içinde bulunduran, her yıl milyonlarca Müslümanı kutsal topraklarda hacı olarak ağırlayan Suudi Arabistan hükümeti bile, önce İngiliz, şimdi de Amerikan güdümünde ve işgalinde olmasına rağmen, kendi milletinin kimliğini Arap kimliği diye tanımlarken, bu kimliği devletin adı olarak vurgulamışken; Türkiye'de bir siyasi partinin lider ve kurmay kadrosunun, hangi dış güdümden kaynaklandığı hâlâ tam olarak ortaya çıkarılmamış bir ideolojiyi, Türk milletini esas almadan; İslamı kulaktan dolma bilen, hayatında bir defa olsun Kur'an'ı anlayarak okumamış, fakat samimi Müslümanlar olan bazı Türk vatandaşlarına, sanki kendileri İslamın temsilcileriymiş gibi adeta hipnotize ederek dayatması veya ekonomik dayanışma ortamı oluşturmak suretiyle maddi imkân sağlayarak, onları kendi ırki, milli veya siyasi kimliklerini redde götürmesine izin verilebilir mi?

Dünyada, dini siyasi bir kimlik, bir millet kimliği olarak kullanan tek millet Yahudi milletidir; onlar da zaten Yahudiliği "ırk dini" olarak kabul

eder. Başka milletlerin Yahudi olamayacağını öngörürler… Refah Partisi'nin ideolojisi, işte "Yahudilik gibi bir İslam ideolojisi" yaratmaktır ki, İslam, kesinlikle buna izin vermez. Çünkü İslam, Yahudiler de dahil bütün insanlığa hitap eder. Kaldı ki, Batı'daki Hıristiyan demokrat partileri de, kendi milli kimliklerinin koruyucusudur.

ABD İnsan Hakları Bakanı Shattuck, Amerikan halkının bu kapatma kararını anlayamayacağını söyledi, ama ABD'de Amerikan kimliğini tanımayan bir parti kurulmuş olsaydı ne yapacaklarını da söylemeliydi veya kendisine bu soru sorulmalıydı.

Diğer taraftan, bütün hukukçular bilir ki, laiklik bir hukuk sorunudur, ama şu bir bilimsel gerçektir ki, dünyanın bütün hukuk sistemlerinin temelinde, kim ne derse desin, dinler de vardır. Hukukun temelinde, ilk oluşumunda "etik öğe" olarak dinler de bulunur. Şeriat düzeni denilen düzen ise esas olarak Osmanlı'nın İslama ve Fatih gibi, Kanuni gibi devlet başkanlarının ürettiği kanunnamelere dayanan hukuk düzeninin adıdır. Bugün uyguladığımız hukuk ise Batı kaynaklıdır. Batı hukuklarının temelinde dinlerin olmadığını da hiçbir hukuk bilimci, hiçbir sosyolog, hiçbir tarihçi söyleyemez. Sorun, Osmanlı'nın, insan aklına da önem veren Maturidi mantığını reddederek, üniversitelerden pozitif bilimleri kaldıran Eşari mantığını benimsemesi ile içtihat kapılarının tamamen kapanması, yani bilimin reddedilmesi yüzünden doğmuştur. Osmanlı üniversitelerinde akla dayalı bilimler de okutulmaya devam edilseydi, yükselme döneminde rasathane kapatılacak ölçüde gericilik baş göstermeseydi, zaten Osmanlı kendi hukukunu geliştirecek, bu gelişmiş hukuk düzeni sayesinde Avrupa'dan geri kalmayacaktık; Avrupa bizden hukuk düzeni ithal etmek zorunda kalacaktı. Ama şimdi kendi hukuk düzenimizi, evrensel ölçüde geliştirebilecek birikime sahibiz.

Türkiye, Ziya Gökalp gibi bir sosyologun ışığında ve Atatürk gibi bir dahinin uygulamaları ile aslında Türk devrimi ile birlikte Maturidi itikadına, yani pozitivizmi reddetmeyen, onların da tahsil edilmesini öngören akılcılığa dönüyordu… Bu husus o kadar açıktır ki, bizzat Atatürk, "Bizim dinimiz akla en uygun ve en tabii bir dindir" diyerek akla uygun olmayan geleneklerin İslam dışına çıkarılması gerektiğini söylüyor ve bunu hayata geçiriyordu… Yavuz döneminde, Tebriz'den bin, Kahire'den de bin

olmak üzere İstanbul'a getirilen iki bin kadar Eşari anlayışına mensup sözde bilim adamının, İstanbul üniversitelerine hâkim olması sonucu, Osmanlı duraklamaya ve gerilemeye başlamıştı… Bunun bir sebebi de, Türkçenin bilim ve edebiyat dili olarak kabul edilmemesi, bu yüzden halkın sözlü edebiyat geleneği ile varlığını ve kültürünü devam ettirmeye çalışması, Türk dilinin tamamen bozulmasıydı. Bilgi üretmenin temeli düşüncedir. Düşüncenin temeli de kelimelerdir. İnsan ancak anlamını çok iyi bildiği kelimelerle, yani anadiliyle bilgi üretebilir. Bugün Türkiye'de Eşari anlayışına uygun davranan siyasi ümmetçilerin Arapça taassubunun sebebi sadece dini inançtan kaynaklanmıyor. Onları yönlendirenler çok iyi biliyor ki, Türklerin bilgi üretememesini, ancak Türkçenin yerine başka dillerin kullanılması sağlayabilir… İşte bu yüzden Türkçüler her zaman dilde Türkçülük taraftarı olmuşlar, ancak, büyük çoğunluk, yarı Arapça, yarı Farsça, biraz da Türkçe demek olan Osmanlıcanın sözde sola karşı, "yaşayan Türkçe" adı altında, ama ölmüş kelimeleri, Türklerin onlarla düşünce üretmesinin mümkün olmadığı kelimeleri bilinçsizce savunmak durumunda kalmışlardır. Bunun sebebi, solun taraftar olduğu her şeyin milliyet düşmanlığı ile ortaya konulduğuna dair önyargıydı…

Milli Motivasyonun Temeli; Milli Kimlik

Bugün, Türkiye'ye yönelik Batı destekli irticanın ayaklanması ile meydana getirilecek iç savaş senaryoları açık açık tartışılırken, artık, kimlik tartışmaları ile vakit geçiremeyiz. Cumhuriyet'le kazanılan ulus bilinci ve vatandaşlık bilincinin tartışılmasının, bu ülkede yaşayan hiçbir kişiye faydası yoktur. Tarihi geriye doğru çevirmek mümkün değildir. "Ne mutlu Türküm diyene" sözü de kimseyi, dilini, dinini, ırkını reddetmeye veya inkâr etmeye zorlamaz. Bu söz, uluslaşma sürecinin, vatandaşlık bilincinin anahtarıdır… Kendi ulus bilincine karşı çıkan veya bu bilinci hazmedemeyen toplumların dünya üzerinde şerefle yaşama şansı yoktur. Hatta, yaşama şansı bile yoktur. Fransız İhtilali olmadan önce de milletler vardı. Milliyetçilik akımı, imparatorlukların, bu arada Osmanlı'nın yıkılışında etkili oldu diye, yeni bir üçüncü bin yıl imparatorluğu kurmadan milliyetçiliği yumuşatmak intihar olur. Kaldı ki, süper güç kurabilmenin birinci şartı da, önce bir milli kimlik oluşturmak veya mevcut milli kimliği güçlendirmektir. Millet veya milliyet bilinci, Ziya Gökalp ve Atatürk, Türkiye'nin ve Türk milleti bilincinin temelini yeniden atmadan önce de vardı. Türk budunu, Çin budunu gibi isimler 1 300 yıl önce taşlara kazınmıştır. Kaldı ki, Kur'an'da da millet gerçeği, "Sizi kavimler halinde yarattım ki, birbirinizle tanışasınız" diye belirtilmiş ve Rûm Suresi 22. ayette, insanların dillerine ve renklerine göre farklı yaradılışları Allah'ın varlık delili olarak gösterilmiştir. Bu durumda, millet kimliğini ve vatandaşlık bilincini hazmedememek, Türkiye'nin yeniden köşeye sıkıştırılmak istendiği şu dönemde en azından aymazlıktır. Hz. Muhammed, Arabın Arap olmayana üstünlüğü bulunmadığını veda hutbesinde bildirmekle, yani ırkçılığı reddetmekle birlikte, İslamiyet sayesinde bedevilerden güçlü bir Arap milleti meydana getirmiş olmadı mı? Kur'an olmasaydı Arapça bugünkü kadar yaygın olur muydu? O halde bu çağda hâlâ neyi tartışıyoruz?

Bir insanın hayatta başarılı olmasının birinci şartı, mesleğine veya uğraş alanına yoğunlaşmasıdır; motivasyondur. Bir milletin, milletler ailesi içinde başarılı olması da, tıpkı bireyin kendi hedefine yoğunlaşmasında olduğu gibi, toplum olarak ortak hedeflere, milli hedeflere yoğunlaşmasına bağlıdır. Milli kimlik, milli motivasyonun temelidir. Milli kimliği zayıflatmaya

çalışmak, yerine başka kimlik yerleştirmeye çalışmak ise, bugünkü dünyada toplu intihar demektir. Kendi milli kimliğini benimseyememiş insanlar, hem kendilerine hem içinde bulundukları topluma zarar verir… Hangi etnik, dini veya siyasi gerekçeyle olursa olsun, milli kimliği reddeden insanlar, psikolojik olarak rahatsızdır; hastadır ve tedavi edilmeleri gerekir. Çünkü, içinde bulundukları toplum ile ters düşmüşlerdir; içinde bulundukları toplumla çatışma içindedirler. Bu da sosyal kişilik bozukluğu demektir. Dini kimlikle, yani Türkiye'de İslam ile çatışmaya düşenler de hastadır. Çünkü halkla çatışma içine düşmüşlerdir. Bu hastalığın da tedavisi şarttır. Hangi görüşe sahip bulunursanız bulunun, bu gerçekliği kabul etmek aklın ve bilimin gereğidir. O halde milli ve dini kimliği, birbirine aykırı unsurlarmış gibi ele almak, birbirinin alternatifi gibi takdim etmek, bu yüzden bilgi toplumu şartlarına uyum sağlayamamak da aynı derecede hastalıktır ve tedavi edilmelidir. Türkiye'nin, sosyal psikoloji yöntemleriyle ve başkaları tarafından "seçilmiş travma"lardan kurtularak, bu hastalıkları süratle yok etmesi gerekmektedir. Henri J. Barkey ile Graham Fuller, sosyal psikoloji yöntemlerini kullanarak, uzantıları vasıtasıyla Türkiye'yi bir iç savaş ortamına sürükleyebileceklerini öngörüyorlar… Türkiye'nin çözümü de sosyal psikolojide aranmalıdır. Ayrıca, Türkiye'yi sosyal psikoloji yöntemleriyle çözmek isteyen ülkelere karşı aynı yöntemlerle saldırıya geçmek de mümkündür. Üstelik Türklerin milli bilinci ve kültürü, onların milli bilinçlerinden daha kuvvetli, daha dayanıklıdır. Türkiye ile uğraşırlarsa başlarına ne gelebileceğini bilmelidirler. Türk milleti, başka milletlerin yaralarını kaşırsa, bir daha toparlanamazlar.

Türkiye'nin bu sıkıntılarının temelinde ise kuruluş felsefesinden sapmalar vardır… Atatürk'ün kuruluş felsefesine, 19 Mayıs ruhuna, 23 Nisan ruhuna, 26-30 Ağustos ruhuna, 29 Ekim ruhuna, bilhassa milli ve dini idealleri savunduğunu söyleyenler sahip çıkmalıdır. Cumhuriyet'le kazanılan ulus ve vatandaşlık bilincinin tartışılmasının, bu ülkede yaşayan hiçbir kişiye en küçük bir faydası olmadığı gibi, komünizmden sonra kendilerine tehdit olarak İslamı seçen Batı dünyasının güdümünde, İslamın kendisini bir tehdit halinde sunmanın veya o şekilde değerlendirilebilecek tutumlar içine girmenin de Türkiye'ye en küçük bir faydası yoktur. Çözüm Atatürk'ün İstiklal Savaşı'na hazırlanırken, Alevisini, Sünnisini ve etnik köken ayırt etmeden bütün milleti ortak bir hedefte nasıl buluşturduğunu inceleyerek,

Atatürk'ün milletin kendine güvenmesini sağlamakta kullandığı sosyal psikoloji yöntemlerini uygulamaktadır.

Türkiye'nin, Birinci Meclis ruhuna ihtiyacı vardır. Türkiye'nin yeniden, "Birimiz hepimiz için, hepimiz birimiz için" motivasyonuna ihtiyacı vardır.

Kur'an Bile Mızrakların Ucuna Takılmamış mıydı?

Türban eylemlerini planlayanlar, sonunda kısmen amaçlarına ulaşmış durumdadır. Amaç, başörtüsü konusunda hassas olan geniş halk kitlelerini devlete ve bilhassa Türk Silahlı Kuvvetleri'ne karşı tahrik etmekti ve bu tahrik kısmen etkili olmuştur.

Devlet kısmen ele geçirilmişse, medyanın içinde birçok kalem, önemli oranda emperyalist politikaların sözcüsü haline getirilmişse, iş dünyası, büyük ölçüde sadece kendi çıkarlarına bakıyorsa, bu işin artık böyle yürümeyeceğini, yürürse yeryüzünde Türkiye diye bir ülke, Türk diye bir millet kalmayacağını, dolayısıyla her Türkün durumdan vazife çıkaracağını görmemek için kör olmak lazım! Türk milletinin milli hâkimiyet hakkı tehdit altındadır. Bunun en açık bir göstergesi, bugüne kadar tutum ve davranışları ile milli kimliğe düşman oldukları iyi bilinen ve sol yahut devrimcilik kavramları ile de hiçbir ilgileri kalmamış güçlerin, uluslararası sermayenin uzantıları ile birlikte irtica ile ittifak yapmış olmalarıdır.

İrtica, Osmanlı zamanında da büyük bir tehditti, gerilemenin sebeplerini anlayan ve aynı zamanda halife olan Osmanlı sultanları, irtica hareketlerini askeri önlemlerle bastırmak zorunda kalmıştı. İstiklal Savaşı'nda bile önce Aznavur gibi irtica hareketleri temizlenmişti! Bu yapılmasaydı, Anadolu'nun yarısı Ermenistan, yarısı da Yunanistan'a ait olacak ve bu topraklarda tek bir Türk bırakılmayacaktı! Şimdi de aynı tehdit, üstelik büyüyerek devam etmektedir.

Atatürk, konuyla ilgili net tavrını şöyle ortaya koymuştu:

"Vaktaki Muaviye ile Hz. Ali karşı karşıya geldiler. Sıffın vakasında Muaviye'nin askerleri, Kur'an-ı Kerim'i mızraklarına diktiler ve Hz. Ali'nin ordusunda da bu suretle tereddüt ve zaaf husule getirdiler; işte o zaman hak olan Kur'an, haksızlığı kabule vasıta yapıldı. (…) Böyle şerre

alet olan insanların yüzündendir ki, dört halifeden sonra, din daima siyaset vasıtası, menfaat vasıtası, istibdat vasıtası yapıldı. (…) Böyle sahte âlimlerin menfi yönde atacakları bir adım, yalnız benim şahsi imanıma değil, yalnız benim gayeme değil, o adım benim milletimin kalbine havale edilmiş zehirli bir hançerdir. Benim ve hemfikir arkadaşlarımın yapacağı şey, mutlaka o adımı atanı tepelemektir. Şüphe yok ki arkadaşlar, millet, birçok fedakârlık, birçok kan pahasına, en nihayet elde ettiği hayat dayanağına kimseyi tecavüz ettirmeyecektir. Bugünkü hükümetin, meclisin, kanunların, anayasanın mahiyeti ve hikmeti hep bundan ibarettir."

İşte bugün de Türk milletinin dini duygularını tahrik etmek ve onları kendi milli kimliklerine karşı harekete geçirebilmek için, tıpkı Kur'an'ı Kerim'in mızrakların ucuna geçirilmesi gibi bir inanç sembolü olan başörtüsü, Türkiye Cumhuriyeti Kanunları'nın ve Ordusu'nun karşısına siyasi sembol olarak çıkarılmıştır. Bugüne kadar dine topyekûn düşman olanlar da "fırsat bu fırsat" diye ordunun arkasına geçtiği için, halk yanıltılmaktadır. Zaten emperyalistlerin isteği de, Türk Silahlı Kuvvetleri ile Türk halkının karşı karşıya gelmesidir. Biliyor ve görüyoruz ki, dini görüntü altında yapılmak istenen, Türk kimliğinin ve Türk Cumhuriyeti'nin ortadan kaldırılmasıdır! Çünkü hemen hemen bütün irtica hareketlerinin arkasında Türk varlığına düşmanlık vardır ve hepsinde bir gizli etnik amaç vardır! Bölücülerle, 2. Cumhuriyetçilerle kol koladırlar. İşte irticanın gerçek yüzü budur! Dolayısıyla, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin, Türk milletinin egemenlik hakkını korumaya çalıştığı ve ne pahasına olursa olsun koruyacağı Türk halkına iyi anlatılmalıdır! Dini değerlere saldıranların kendilerini ordunun safında göstermeleri, böylelikle halk nezdinde Türk Silahlı Kuvvetleri'nin itibarını lekelemeleri ise derhal önlenmelidir! Başörtüsünün, tıpkı Kur'an'ın mızrakların ucuna geçirilmesinde olduğu gibi, Türk milletinin kafasını karıştırması önlenmelidir. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin dinle ve dince kutsal sayılan şeylerle bir sorunu bulunmadığı Türk halkına iyi anlatılmalıdır. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin bütün bunları, "akredite yazarlar"la yapamayacağını da artık anlaması gerekir!

Türk Silahlı Kuvvetleri, Atatürk politikasını takip ederse, ki görünüm odur; sorun büyük oranda çözülür. Yalnız, Atatürk politikası, İnönü politikası ile karıştırılmamalıdır. Atatürk politikası taviz vermez! Atatürk politikası, dini istismar edenlere de, dini hafife alanlara da yol açmaz!

Atatürk politikası, her türlü kişisel çıkarın ötesinde, ulusal egemenliğe dayanır.

İrticanın Kimlerle Bütünleştiğini Görmek…

Türkiye bir irtica tehdidi ile karşı karşıya mıdır? İrtica çerçevesinde değerlendirilen yapılanmalar, uluslararası sermaye desteğinde, milli kimliği ve milli hâkimiyeti ortadan kaldırmak amacına hizmet etmekte midir? Milli kimlik ve hâkimiyet ortadan kaldırılırsa, Türkiye'nin birliği, bütünlüğü kendiliğinden sona erer mi? 28 Şubat süreci başlangıcında, dönemin hükümeti, irtica tehdidinin varlığını kabul etmiş midir? Refahyol hükümeti, irtica odağı haline geldiği anlaşıldığı için istifa etmiş midir? Hükümetin büyük ortağı olan parti bu yüzden kapatılmış mıdır? Yerine kurulan hükümet, irtica tehdidini ortadan kaldırmayı ve irtica yapılanmalarına son vermeyi, MGK'da ve güvenoyu alırken halkın huzurunda taahhüt etmiş midir?

Bütün bu soruların cevabı "evet"tir.

Ancak yine de birçok siyasi, hâlâ kendi bindikleri dal olarak irtica yapılanmalarını görüyor. Bu dalı kesmemekte direnerek, asıl üzerinde oturdukları meşru dalı kestiklerini ve gayri meşru hale geldiklerini görmüyorlar.

Diğer taraftan, irtica ile bütünleştiği apaçık hale gelen büyük sermayenin tutumu üzerinde kimse durmuyor! Şimdi, irticayı asıl besleyen ve destekleyen güç, "Anadolu Kaplanları" denilen sermayeden çok, artık İstanbul sermayesidir. Bu sermaye sahipleri, uluslararası destek aldıkları için, hiçbir milli güçten korku duymadan, resmen Sevr hükümlerini savunmakta, Boğazlar'ın uluslararası bir komisyon tarafından yönetilmesini talep etmekte, Karadeniz üzerindeki Rum emellerine servis hizmeti vermekte, Türk hukukunun tamamen kaldırılarak yerine uluslararası hakem hukukunun yerleştirilmesini ve böylelikle milli hâkimiyete son verilmesini istemekte; kısacası düşmanla işbirliği yapmaktadır. Bu çevreler, irticaya aleni destek vermekte bir sakınca görmemektedir. Aynı çerçevede, Türkiye, Heybeliada Ruhban Okulu baskısı ile boğuşurken, Harran'a Hıristiyan ve Yahudi din adamlarının sokulması talepleri devletin tepesinden veya siyasilerden hiçbir tepki görmediği gibi alenen desteklenmektedir. Milli

Güvenlik Kurulu’nun bugüne kadar açıklanan kararlarında ise, bu konulara hiç ama hiç değinilmemiştir. Bunun sebebini araştırdığımda edindiğim bilgi odur ki, “durumdan bizzat sorumlu olanlarla konuyu tartışmak, abesle iştigaldir”.

Sanki Abdülhamit’i tahttan indiren komite gibi “Vatikan destekli bir azınlıklar ittifakı” kurulmuş, bu ittifak, sözde devleti kurtarmak için, fakat aslında ülkeyi, bütün toprakları ve üzerindeki tesisleriyle uluslararası sermayeye teslim etmek ve Türk milletini kendi vatanında tamamen köleleştirmek için son hamlelerini yapmaktadır.

Bu sinsi operasyonu sürdürenler, Türkiye’de kamuoyunu oluşturan hemen bütün isimlerle temas kurmuş; ihtiyacı olanları her türlü çıkar teminiyle; açığı bulunanları şantajla; aptalları da milli ve dini duygularını istismar ederek, yani kandırarak ele geçirmiştir. Bazı zavallı siyasiler, bu işin demokrasiyi koruma kavgası değil, Türkiye’nin var olma-yok olma mücadelesi olduğunu göremedikleri veya görmek bile istemedikleri için, hâlâ oy hesaplarına dönük olarak ve kişisel iktidarlarını, koltuklarını ve statülerini korumak uğrunda acizliklerini sergilemektedir! Halbuki seçim olsa, bu kafayla oy filan alacakları da yok… Başkanlık sistemi de olsa aynı kafayla hareket edecekler.

İstelik bunlar her türlü etnik ve mezhebe dayalı kışkırtmaları da destekledikleri bilinen; “Bask modeli” gibi önerilerle Türkiye’nin bütünlüğüne kasteden güçlerdir.

Türk milliyetçileri, demokrasi paravanı altına saklanan bu “etnik takıntılılar ittifakı” ile birlikte hareket etmemiştir, etmeyecektir. Türk milliyetçileri, Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluş felsefesine sahip çıkacak ve din maskesi takanlara aldanmayıp bu ihanet oyununu bozacaktır…

1992 sonundan itibaren, bilhassa 1993 başında, bu bildirinin sahibi de Türklüğün Yeni Dünya Düzeni eseriyle dilin bir millet hayatındaki önemi üzerinde durmuş, Akşam gazetesinde de “Allah’ın dili Arapça değildir” gibi yazılarla konuyu sürdürmüştür. Ortadoğu’da, Ebu Hanife’nin fetvasını birkaç gün üst üste gündeme getirmiştir. 1993’te, Türklüğün Yeni Dünya Düzeni’nde, “Ebu Hanife’nin Kur’an yorumu ve işaretini iyi anlayalım. İşte o zaman İslam bütün milletleri kuşatıcı ve kapsayıcı olacaktır. Çünkü,

Türkçe de bütün diğer diller gibi Allah'ın varlık delillerindendir. Allah'ın dili Arapça değildir. Allah, aklımızdan geçeni bile bilir. Kur'an'ı anlamayan, boşuna kendini kandırmasın, Kur'an'ı düşünmeyen, Müslümanlıktan bahsetmesin. İlkokullardan itibaren Türkçe Kur'an dersi için çaba gösterelim. Yemeklerimizde de Türkçe dua edelim. Allah'ın, Arapça bilen duacıbaşılara ihtiyacı yok. Arapça bilsek bile Türkçe düşünelim. Türkçe düşünerek Allah'ın huzuruna çıkalım. Çünkü bizi Türk yaratan ve dillerimizin kendisinin varlık delili olduğunu bildiren Allah'tır. Ancak bunları yaparsak aklımızı geliştirebiliriz. İmanımız da taklidi olmaktan çıkar, tahkiki olur. Atatürk'e dil uzatmayı âdet haline getirenler bilmelidir ki, bugün de İslamı en iyi temsil edenler Türkler ise, bunu sağlayan Atatürk'tür. Ezanların susmamasını, ay yıldızlı bayrağın inmemesini sağlayan mücadelenin başkomutanıdır o… Elimizdeki en geçerli Kur'an tefsirini Elmalılı Hamdi Yazır'a yazdıran odur. Çağımızda İslama en büyük hizmeti o yaptı. Çünkü bıraktığı ülke, İslam ülkesi dediğimiz ülkeler içinde bir yıldız gibi parlıyor" demiştir.

Kısacası, Türk milleti, bilim ve teknoloji üretmek ve ilelebet yaşamak istiyorsa, kendi anadilinde düşünmeyi sağlamak durumundadır. Bu nokta, "dilde, fikirde, işte birlik" açısından; Türk dünyasının Türkçede birliğinin sağlanması açısından da hayati önem taşıyor.

ABD, Refah ve Fazilet’i Niçin Destekliyor?

Refah Partisi’nin kapatılması ile ilgili dava sırasında, ABD Türkiye’ye baskı yaparak Refah’ın kapatılmamasını istedi! Yine ABD’nin İstanbul Başkonsolosu, hükümetinin talimatıyla, halkı kışkırtmaktan mahkûm olmuş Tayyip Erdoğan’ı ziyaret ederek, Türkiye’nin iç işlerine karışmıştır…

Acaba Türkiye’de demokrasinin yaşaması ABD’nin çok mu umurundadır? Eğer öyleyse, ABD, dünyanın dört bir tarafında darbeleri ve darbe yönetimlerini niçin desteklemiştir? ABD Suudi Arabistan rejimini niçin ayakta tutmaktadır? ABD, Taliban’ı niçin örgütlemiş, Pentagon’da liderlerini niçin yetiştirmiştir? Bilindiği gibi, Amerikan gücüyle uygulanmak istenen, fakat gerçekte Amerikan milliyetçiliği ile hiçbir ilgisi olmayıp ABD’yi yönlendiren lobilerin paravan ideolojisi olan Yeni Dünya Düzeni, ulus-devletlerin, etnik ırkçılığın körüklenmesi suretiyle küçük devletçikler haline getirilmesi, sonra da bu devletçiklerin emperyalist amaçlar doğrultusunda kendilerine göbekten bağlı yönetimler vasıtası ile yönlendirilmesi esasına bağlıdır. Bu düzenin liderliğini, Amerikan halkına rağmen, ABD üstlenmiştir. Bu sebeple ABD’yi yönlendirenler, ulus-devletlerin ayakta durmasını sağlayan ulus bilincine karşı hareketleri doğal bir müttefik olarak görme veya değerlendirme eğilimindedir. Türkiye’de de Refah Partisi zihniyetinin ortaya koyduğu söylem, Cumhuriyet ile birlikte geliştirilen Türk Devrimi’ne, dolayısıyla, “Türk milleti” anlayışına karşıdır. Refah Partisi’nin lider kadroları ve bilhassa Erbakan için, “aziz milletimiz”, aslında İslam ümmeti anlamına gelir. Bu gizli ırkçı düşünceye göre, İslam ümmeti şemsiyesinde bile Türk adını kullanmak İslama uymaz! Ama Arap ve Fars milliyetçiliğine en küçük bir itirazları yoktur. Bütün uğraşları Türk milliyetçiliğiyledir.

Tabii, bütün Refah Partililer bu söyleme uymaz, ama partinin temel anlayışı, ulus-devlet felsefesine, Türk tipi laikliğe karşıdır. Erbakan, Milli Güvenlik Kurulu’nda kendisine yöneltilen, “Niçin hiç Türk kelimesini kullanmıyorsunuz?” sorusundan sonra bile, zoraki olarak Türk kavramını bir defa gündeme getirmiştir. Durum böyle olunca, Refah Partisi, kendiliğinden Yeni Dünya Düzeni’nin tarafında yer almış bir görünüm vermektedir. ABD’nin Refah Partisi’ne ilgi göstermesi, tepedekilerden taşra

teşkilatlarına kadar birçok Refah yöneticisinin ayağına diplomatlarını göndermesi ve Graham Fuller'in Topkapı'daki binada bazı Refah yöneticileri ile gizli toplantılar yapması, sonra da aleni olarak Refah Partili belediye başkanlarının davetlisi olarak Türkiye'nin Atatürk ilkeleri temelinden çıkarılması gerektiğini söylemesinin ardında yatan esas düşünce, Refah'ın veya takipçisi Fazilet Partisi'nin ABD planlarının uygulanabilmesinde önemli bir dayanak oluşturabileceği görüşüdür. Tabii, Refah camiası böyle düşünmez. Hatta, bu tür işbirlikçilik, Refah'a oy vermiş vatandaşın aklından bile geçmez. Ama durum budur… Belki Refah'ın bazı yöneticileri bu durumu, "Denize düşen ABD'ye de sarılır" diye izah edebilir, ama bu izah, kendi söylemlerinin ABD'nin stratejik çıkarlarına hizmet ettiğini örtemez.

Ancak, kanla, irfanla kurulan Türkiye Cumhuriyeti devleti, şahsi çıkarlar ve kendilerini İslam gibi yüce bir değerle bugüne kadar kamufle etmeyi başardığını zanneden "gizli etnik ırkçılar" uğruna harcanacak kadar ucuz değildir… Türkiye Türklerindir.

İşte Türk milliyetçileri, her ne şart altında olursa olsun bu fikirlerin takipçisi olduğu için siyasi ümmetçiliğe karşı en büyük direnişi oluşturmuşlar ve halkı milli kimliğe sahip çıkma doğrultusunda bilinçlendirerek, Türkiye'nin zihinlerde işgal edilmesini önlemişlerdir.

İster Batı destekli, isterse Doğu destekli olsun, irticanın tek panzehiri milliyetçiliktir. Dolayısıyla, milliyetçilik kavramını hâlâ ırkçılıkmış gibi, faşistlikmiş gibi sunan sol çevrelerin de, milliyetçilik kavramına ve milliyetçilerin temsil edildiği siyasi kurumlara saldırırken, aslında kendi bindikleri dalı kestiklerini görmeleri gerekir. Hele hele, Atatürkçülük adına milliyetçiliğe saldırılması da Atatürk'e yapılmış en büyük saygısızlıktır. Çünkü Atatürk, takip edilecek yolun ne olduğunu hiçbir tartışmaya imkân vermeyecek kadar açık bir şekilde ortaya koymuştur:

"Bizim yolumuzu çizen, içinde yaşadığımız yurt, bağrından çıktığımız Türk milleti ve bir de milletler tarihinin bin bir facia ve ıstırap kaydeden yapraklarından çıkardığımız neticelerdir.

"Biz doğrudan doğruya milliyetperveriz ve Türk milliyetçisiyiz. Cumhuriyetimizin mesnedi Türk topluluğudur." (28 Nisan 1926.)

“Bize milliyetçi derler. Ama, biz öyle milliyetçileriz ki, bizimle işbirliği eden bütün milletlere hürmet ve riayet ederiz. Bizim milliyetçiliğimiz herhalde hodbince ve mağrurca bir milliyetçilik değildir.” (1920.)

“Bir milletin ruhu zapt olunmadıkça, bir milletin azim ve iradesi kırılmadıkça, o millete hâkim olmanın imkânı yoktur. Halbuki asırların yarattığı milli bir ruha, kuvvetli ve daimi bir milli iradeye hiçbir kuvvet karşı koyamaz.” (30 Ağustos 1924.)

“Yetişecek çocuklarımıza ve gençlerimize, görecekleri tahsilin hududu ne olursa olsun, en evvel, her şeyden evvel Türkiye’nin istikbaline, kendi benliğine, milli ananelerine düşman olan bütün unsurlarla mücadele etmek lüzumu öğretilmelidir.” (1922.)

“Milletin varlığını devam ettirmek için fertleri arasında düşündüğü müşterek bağ, asırlardan beri gelen şekli ve mahiyetini değiştirmiş, yani millet; dini ve mezhebi bağlar yerine Türk milliyeti bağı ile fertlerini toplamıştır.” (Kasım 1925.)

“Milli birlik duygusunu mütemadiyen ve her türlü vasıta ve tedbirlerle besleyerek geliştirmek milli ülkümüzdür.” (Ekim 1933.)

“Türk! Öğün, çalış, güven. Tarih, vukuat, hadisat ve müşahedat, insanlar ve milletler arasında hep milliyetin hâkim olduğunu göstermiştir. Milliyet prensibi aleyhindeki büyük mikyasta fiili tecrübelere rağmen, yine milliyet hissinin öldürülemediği ve yine kuvvetle yaşadığı görülmektedir. Tarih bir milletin kanununu, hakkını, varlığını hiçbir zaman inkâr edemez.” (Temmuz 1919.)

“Bilcümle kanunlarımızın tanziminde, her nevi teşkilatta milli hâkimiyet esasları dahilinde hareket olunacaktır.” (Nisan 1923.)

“Türk tarih tezi olgunlaştı. Onun üzerinde yürümek, durmadan çalışmak lazımdır. Bazı imansızlar olabilir. Bunlar yol kesenlere benzeyebilir, aldırmayınız.” (1938.)

“Türk çocuğu ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır. Milletimiz, kuvvetli karakter, sarsılmaz sistem, ateşli

milliyetçilik, iktisadi muvaffakiyetlerden doğup çoğalacak imkânlarla da kuvvetlendirilmelidir.” (1924.)

“Milli benliğini bulmayan milletler, başka milletlerin şikârıdır. Milli varlığımıza düşman olanlarla dost olmayalım. Böylelerine karşı, bir Türk şairinin dediği gibi; ‘Türk’üm ve düşmanım sana kalsam da bir kişi’ diyelim.

“Düşmanlarımıza bu hakikati ifade ettiğimiz gün, kanaatimize, mefkûremize, istikbalimize yan bakan her ferdi düşman telakki ettiğimiz gün, milli benliğe uzanacak her eli şiddetle kırdığımız, milletin önüne dikilecek her hali derhal devirdiğimiz gün, hakiki kurtuluşa vasıl olacağız. Münevver, azimli gençler sayesinde bu kurtuluşa vasıf olacağımıza emin olabiliriz.

“Ne mutlu Türküm diyene...” (29 Ekim 1933.)

Ama bu tarifler bile, ulusal egemenlik düşüncesini kabul etmeye yeterli olmuyorsa, sebebini anlamaya çalışmalı ve sebebin, kelimelere farklı anlam yüklenmesinden kaynaklandığını, bunun da teorisyenler tarafından bilinçli yapıldığını, kelimelerin anlamını değiştirerek, her şeyi değiştirmenin mümkün olduğunu görmek durumundayız. Her değişimin sebebini, üretim araçlarının el değiştirmesi olarak göremeyiz. Bazen önce kelimeler değişir, sonra üretim araçları el değiştirir…

İMPARATORLUKTAN ULUS-DEVLETE GEÇİŞ VE KARŞI TAVIRLAR

Nihat Çetinkaya

Araştırmacı

18. yüzyılın sonlarında, ortaçağın siyasi yapısından silkinen Avrupalılar, ulusal devlet oluşturma sürecine girmiş ve kısa sürede bunu gerçekleştirmişlerdi. Basiretsiz yöneticilerin elinde bulunan Osmanlı İmparatorluğu ise, bu gelişim ve değişimin farkına varamamış, bir asır boyunca, Cumhuriyet'e kadar, Türk milletini büyük facialarla karşı karşıya bırakmışlardır.

Türk siyasi geleneklerinin doğal yapısı üzerine kurulan devlet, Fatih'in İstanbul'u almasıyla imparatorluk sürecine girer. Bu devirde açılan ve Türklerin girmesinin yasak olduğu Enderun mektebinden yetişen, yabancılardan devşirilmiş devlet adamlarının yönetimi ele almalarıyla, Türk unsur yönetimden dışlanır.

Çıkarılan bir istatistiğe göre, 200 kadar sadrazamın ancak yüzde 10'u Türk olup, diğerleri yabancı milletlerdendi.

Yabancılaşan İmparatorluk'ta kurucu ve asli unsur olan Türk, unutulmaya, hatta aşağılanmaya başlanır.

Osmanlı tarihçilerinin ekseriyeti, Türk ahaliyi, "etrak-ı bi idrak", "cibiliyetsiz Türk", "soysuz Türkmen" gibi aşağılayıcı sıfatlarla anarlar.

II. Bayezid devri, devşirmelerin devleti tam ellerine aldığı dönemdir. II. Bayezid'e karşı bir suikast teşebbüsü yüzünden, büyük çapta Türkmen, Balkanlar'a sürülür. Anadolu ahalisi üzerinde ağır baskılar kurulur. Baskılara dayanamayan Türkmenler, yer yer ayaklanır ve o sırada ortaya çıkan, yine bir Türkmen olan Şah İsmail'e yönelerek, İran'a göçe başlarlar. Bu durumdan endişelenen Trabzon Valisi Yavuz dahi isyan eder ve padişahlığı babasından alır.

1517’de, Yavuz’un Mısır Seferi’yle, Halifeliği Anadolu’ya taşıması, bugün dahi devam eden dini tartışmaların başlangıcını teşkil eder. Halifeyle İstanbul’a 1 300 civarında din adamı-ulema getirilmişti. Büyük çoğunluğu medreselerde görevlendirilen, Arap-Berberi İslam anlayışının taşıyıcıları olan bu şahıslar, Türk toplumunun İslamı kavrayış tarzından farklı olan, günümüzde “irtica”, siyasal İslam, halk ağzıyla “türbancılar” olarak tanımlanan, ulusal devletimize, Cumhuriyet’e yönelmiş anlayışın ilk tohumlarını atmışlardır.

19. yüzyılın başlarından itibaren, değişen ve gelişen dünyanın yanında Osmanlı İmparatorluğu, devşirme yöneticilerin sorumsuz yönetiminde, parçalanma sürecine girer. 1926’da, devşirmelerden oluşan Yeniçerilik kaldırılır. 1839 Tanzimat Fermanı, 1856’da Islahat Fermanı ilan edilir. Ancak çözülme önlenemez. Yeni siyasi çözümler aranmaya başlanır. Avrupa’da devletler milliyet esaslarına göre şekillenirken, Osmanlı yöneticileri, Sultan Mahmut’tan başlayarak, zaten unuttukları Türk milletini hatırlamaksızın, devletin soy ve dini farklı, ayrılma temayülü içinde olan tebaasına, serbestlik, eşitlik ve emniyet vaat ederek, bir Osmanlı milleti oluşturma siyaset ve çabasına girdiler.

1876 Anayasası’nda da bu siyaset kendini bulmuştu. Bu Anayasa’da, devlet dilinin Türkçe olması dışında, devletin sahibi Türkler yine hatırlanmaz.

1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı’ndan sonra “Osmanlı milliyeti” siyasetinin başarısızlığı anlaşılınca İslamcılık-ümmetçilik siyaseti benimsendi. 1876 Anayasası’nı gündemden kaldıran II. Abdülhamit, halife unvanını, sultan ve padişah unvanlarının önüne çıkararak, İslamcılık cereyanının başmimarı oldu.

II. Abdülhamit’in Panislamizm siyaseti, Müslüman ahali ile gayrimüslim ahali arasında zıtlaşmayı oldukça büyüttü ve önemli bir bölümünün İmparatorluk’tan ayrılmasına sebep oldu. Rumeli’deki Müslüman ahali dahi muhafaza edilemezken, Hindistan’daki Müslümanlarla irtibata kalkışıldı. Milyonlarca Türkün hayatına mal olacak Hicaz’ın müdafaasını, hor gördükleri, aşağıladıkları Anadolu’nun muhazafa ve müdafaasına tercih ettiler.

Tedrisatın esası dinileştirilmeye başlandı. Saray, sarıklı cahil hocalar, imamlar, seyitler, şıhlar, şeyhler ve şeriflerle doldu.

Uğrunda milyonlarca Anadolu çocuğunun heba olduğu Hicaz'ın Mekke Emiri Şerif Hüseyin, 2. Dünya Savaşı'nda İngilizlerle birleşerek Müslüman Arapları, Halife ordularına karşı silahlı saldırılara teşvik eder.

Bu anlatılanlarla, ülkemizin iki yıl önceki durumunu hatırlamamak mümkün değildir. Sarayın yerinde konut, Şerif Hüseyin'in yerinde Kaddafi Efendi; evet tarih tekerrürden ibarettir.

İslamcılık siyaseti de iflas etmişti. Meşrutiyet'ten hemen sonra, imparatorluğun merkezinde, İstanbul-Beyoğlu'nda, Rumların Etnikieterya, Ermenilerin Adelfiya Taşnaksutyun teşkilatları gibi, birçok gayrimüslim cemiyet kurulmuştu. Bunların yanında, Divan Yolu'nda, varlığı Anadolu'da bulunan, Müslüman olup etnik talep içinde olan, birçok bölücü cemiyetler de kurulmuştu. Bu cemiyetlerin, Patrona Halil, Kabakçı Mustafa ve 31 Mart Hareketi gibi şeriat isteyen gerici hareketlerde de parmakları vardı. "Şeriat isterük" diye ortaya çıkan bu hareketleri, Koca Sekbanbaşı değerlendirirken; "Şeriat bağırtılarıyla İstanbul sokaklarını çınlatan bu baldırı çıplaklar, dinin şartını bilmezler, kelime-i şahadet getirmekten aciz kimselerdir ki, ağızları şarap kokar, savaştan kaçarlar ve İstanbul sokaklarında genç kadınlara ve oğlanlara tecavüz ederler" diye anlatır.

Osmanlı İmparatorluğu içinde Türk olmayan bütün unsurlar kimlik dayatmasıyla, emperyalist devletlerin de kışkırtmasıyla, bölücü bir taleple ayağa kalkmışken, asıl kurucu unsur olan Türk, sinmiş vaziyettedir. Dört asırlık bir baskı ve aşağılanmanın etkilerini henüz üzerinden atamamıştır.

19. yüzyılın sonlarına doğru Rusya'da ve diğer Avrupa ülkelerinde yapılan Türkiyat çalışmaları, Türk aydınlarını etkiler ve Türklük cereyanı da kıpırdamaya başlar.

Ziya Gökalp, bu akımdan bahisle, ilk Türkçülerden, yurtdışında, Mirza Fetih Ali Ahundof ve İsmail Gaspıralı'yı sayarken, yurtiçinde Hüseyinzade Ali Bey, Necip Asım, Ahmet Cevdet Bey, Emrullah Efendi ve Veled Çelebi'yi Türkçülüğün ilk mücahitleri olarak ifade eder.

Türk tarih bilincinin artması ve Türkçülük şuurunun uyanması konusundaki çalışmaları ve gayretleriyle Ahmet Vefik Paşa ve Süleyman Paşa için de “Türkçülüğün ilk babaları”dır der.

Anılan şahsiyetlerin, Yusuf Akçura ve Ziya Gökalp gibi düşünürlerin gayret ve ilmi çalışmalarıyla Türkçülük muhiti doğar, Türklük canlandırılmaya başlanır.

Türkçülük cereyanının temsilcileri 1911’de Türk Ocağı’nı kurarlar. Ne gariptir ki, imparatorluğun asıl sahibi yüce Türk milletinin adıyla kurulan bu cemiyet, imparatorluğu parçalamak amacıyla kurulan yukarıda andığımız, etnik ayrımcı cemiyetler ve taraftarları tarafından tepkiyle karşılanır, nümayişle protesto edilir. Bu tepkilerin günümüzde de irtica cephesinde seslenmeye başladığını söylersek yanılmış olmayız.

Türk Ocağı’nın kuruluşu dolayısıyla, Yusuf Akçura başkanlığında bir heyet Sultan Reşat’ı ziyaret eder. Ülkenin ve devletin durumu kendisine uzun uzadıya izah edilir. Görüşmenin sonunda Sultan Reşat, heyete hitaben (sanki yalvarırcasına) “Sizden istirham ediyorum; Türk’ü tarif ediniz” der ve zamanın önemli bir meblağı olan 5 000 reşat altınını bağış olarak verir.

Durum padişaha da malum olmuştur. Emperyalist devletlerin kışkırtmalarıyla, bütün gayri Türk unsurlar, devleti parçalayıp, vatan topraklarından bir parça kapmaya çalışırken, kurtuluş, tek çare olarak Türklüğe sarılmaktı.

Bu hareketin hedefi de, 1911 yılında Türkçülüğün, Türk ulusçuluğunun büyük düşünürü Ziya Gökalp ve arkadaşlarının Selanik’te çıkardıkları Genç Kalemler ve Yeni Felsefe adlı dergilerde ortaya koydukları fikirlerle belirlenmişti. Yeni Hayat; bu taklitçi eski hayatı reddeden, ulusal, bağımsız, çağdaş, hayatın her sahasında yeniliğe, yaratıcılığa yönelmiş, ileri bir “Türk medeniyeti”ni hedefleyen, ulusal ve toplumsal bir programdı.

Bu hareket, yeni bir nesil yetiştirme yoluna girmişken, ilk kadroları Çanakkale Savaşı’na koşmuş, emperyalistlere karşı, Çanakkale destanını yaratarak şehit olmuşlardır.

Osmanlı İmparatorluğu, Balkan ve 1. Dünya Savaşı'yla, Anadolu dışındaki topraklarını kaybetmiş, Mondros Mütarekesi ile de atıl bir vaziyete düşürülmüştü. Türk ulusu ve onun eseri olan devlet, merkezi coğrafyaya bir nevi hapsedilmişti. Emperyalist devletlerin, halife efendinin himmetiyle, tek taraflı dayattığı Sevr talanıyla da, ata yurt Anadolu paylaşılmıştı.

Mustafa Kemal, bu ortamda daha Samsun'a çıktığının 3. günü, İstanbul hükümetine gönderdiği rapordaki, "Millet birlik olup hâkimiyet esasını ve Türk duygusunu hedef tutmuştur" ifadesiyle, hedef ve içeriğini belirlediği Ulusal Kurtuluş Hareketi'ne başlamıştı.

Kendi şartları içinde benzeri olmayan, Türkiye Cumhuriyeti devletini doğuracak olan Türk Devrimi'nin önünde iki düşman güç bulunuyordu. Birisi emperyalist devletler ittifakı, diğeri, onların işbirlikçisi, devşirme Damat Ferit hükümeti ve halifeliğin gerici uzantılarıydı.

Atatürk'ün;

"Türk'ün haysiyet ve izzetinefis ve kabiliyeti çok yüksek ve büyüktür. Böyle bir millet esir yaşamaktansa mahvolsun evlâdır!

"Binaenaleyh, ya İstiklâl ya ölüm!

"İşte tam kurtuluşu isteyenlerin parolası bu olacaktı"

sözleriyle, kati kararlılığını ifade ettiği, Kuvayi Milliye ve onun geniş cephesi olan Müdafaa-i Hukuk mücadelesi, Türk ulusal devriminin en önemli ilk aşaması olan, Türkün, çağdaş yeni hayatının başlangıcı olan Türkiye Cumhuriyeti devletini ve milletimizin, ideolojik ve siyasal mürşidi Atatürk'ü doğurdu.

Türk ulusçuluğunun büyük düşünürü Ziya Gökalp, Türkçülük düşüncesinin gelişimini anlatırken Mustafa Kemal Atatürk'ten şöyle bahseder:

"Mamafih, Türkçülüğe dair bütün bu hareketler akim kalacaktı, eğer Türkleri Türkçülük mefkûresi etrafında birleştirecek büyük bir inkıraz

tehlikesinden kurtarmaya muvaffak olan büyük bir dâhi zuhur etmeseydi! Bu büyük dâhinin ismini söylemeye hacet yok, bütün cihan bugün Gazi Mustafa Kemal Paşa ismini mukaddes bir kelime akdederek her an hürmetle anmaktadır. Evvelce Türkiye'de, Türk Milletinin hiçbir mevkii yoktu. Bugün, her hak Türkündür. Bu topraktaki hâkimiyet Türk hâkimiyetidir, siyasette, harsta, iktisatta hep Türk halkı hâkimdir. Bu kadar kat'i ve büyük inkılabı yapan zat Türkçülüğün en büyük adamıdır. Çünkü; düşünmek ve söylemek kolaydır. Fakat, yapmak ve bilhassa muvaffakiyetle neticelendirmek çok güçtür."

Bu kutsal mücadele sırasında, İslam ittihadı peşinde koşan gerici işbirlikçiler, halifelerinin mübarek elleriyle imzaladığı Sevr'i gerçekleştirmek için, işgalci emperyalist devletlerle işbirliği ve ihanet içinde olmuşlardı. Ülkemizin her yerinde işgalci kuvvetlerin yanında olmuşlar, Milli Kurtuluş Hareketi'ni ortadan kaldırmak için halkı, halife adına savaşa teşvik etmişlerdir. Halkın işgalcilere karşı direnişlerini, yobaz hocalar vasıtasıyla; "bunlar halife efendimiz hazretlerinin davet ettiği misafirlerimizdir" propagandasıyla önlemeye çalışmışlardır.

Milli Mücadele sırasında, birçok iç isyan, ayaklanma ve ihanet meydana gelmiş, ki bunların hepsi, irticai-ümmetçi hareketler olup, arkalarında, hain Damat Ferit hükümeti vardı.

2. Dünya Savaşı sonrası, dünyada olduğu gibi, ülkemizde de yeni değişim şartları oluşur. İsmet Paşa döneminde, savaş şartlarından dolayı halkta bıkkınlık başlamıştır. Şartları kavrayamayan ahali, İsmet Paşa yönetimine tepki de gösteriyordu.

Bu ortamda çokpartili sisteme geçilir. Şartları iyi değerlendiren Demokrat Parti, 1950'de büyük bir çoğunlukla iktidara gelir. Bu seçimlerde, yasaklanmış olup, gizli faaliyet içinde olan tarikat ve benzeri ümmetçi oluşumların büyük desteği alınır.

2. Dünya Savaşı'ndan galip çıkan Sovyetler Birliği yayılma temayülü gösterir. Batı devletleri Amerika'nın teşebbüsüyle NATO'yu oluştururlar. Sovyetler'in ülkemizden de toprak talebi, bizim de NATO'ya girmemizi gerektirir. Amerika kontrolünde, Sovyetler'e karşı dünya çapında karşı propaganda başlatılır.

Ülkemizde oluşturulan tepki, din duygularıyla takviye edilir. Ulusçu düşünceyi seslendiren “Milliyetçiler Derneği” de kapatılır (1952).

Cumhuriyet döneminde sinmiş olan Cumhuriyet karşıtı ümmetçi-irticai düşünceler de, devrin iktidarının gayretiyle canlanır.

Cumhuriyet öncesinin Osmanlılık, yahut Osmanlıcılık düşüncesi “Anadoluculuk”; Panislamizm, yani ümmetçilik de “Mukaddesatçılık” olarak geri gelir. Ortak yönleri, Cumhuriyet’e karşı şeriat motifli Osmanlı özlemidir. Bu Atatürk ve Cumhuriyet karşıtı oluşum, devlet içinde de tırmanışa geçer ve kökleşmeye başlar.

Tarihi ve kültürel eserler, Cumhuriyet’e tepki oluşturacak şekilde hazırlanır.

Tarihi büyük zaferlerimiz ve tarihimizin büyük şahsiyetleri, dini motiflerle, tarihimizi öğrenmek, tarih şuuru vermek gayesi öne sürülerek, yaygın şekilde öne çıkarılır.

Asıl amaç, Kurtuluş Savaşı’nı ve ulu önder Atatürk’ü, dolayısıyla da çağdaş ulus devletimiz Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluş esaslarını gölgelemek ve unutturmaktır.

1960 İhtilali’yle durdurulan bu hareket, birkaç sene sonra, yine siyasi korumalarla gelişim sürecine girer. 1970’lerde artık ulus-devletin alternatifi olma yolundadır. Bu dönemde açık bir dini kimliktedir. Siyasi güç takviyeli bu hareket, milliyetçi düşünceyi de muhasara eder ve etki altına alır. 12 Eylül 1980 müdahalesinde duraklar.

1983’ten sonra uluslararası bağlantılarla, devlet müesseselerinde ve sivil kuruluşlarda siyasi güç olmak yolunda, birkaç koldan ciddi oluşumlarla güçlenir. Özal ve iktidarının toleransı ile de Cumhuriyet’in kuruluş felsefesine ve kuruluş esaslarına yönelir ve Sevr’i çağrıştıran taleplerini seslendirmeye başlar.

Bugün gelinen nokta, Cumhuriyet güçlerinin, Kuvayi Milliye ruhuyla Müdafaa-i Hukuk ilkesini yeniden düşünmeye başladığı bir noktadır. Bu nokta, belki de ulus-devletimizin emperyalizmle mücadelesinin son raundu,

Türkiye Cumhuriyeti’nin ülkesiyle, milletiyle bölünmez bir bütün olduğunun ve asla parçalanamayacağının son hatırlatılması olacaktır.

TÜRK MİLLİYETÇİLİĞİNDE LAİKLİĞİN YERİ VE ÖNEMİ

Hasan Gürbüz

Yeni Hayat Gazetesi Yazı İşleri Müdürü

Türk milliyetçiliği ya da özel adıyla Türkçülük nedir: Türk ulusunun, büyük Türk yurdunda kayıtsız şartsız egemenliği ve tam bağımsızlığı ile her yönden bütün uluslardan ileri ve üstün olması ülküsüdür.

Bu tariften yola çıkarak öncelikle "Türk ulusu" ve "büyük Türk yurdu" kavramlarını açalım ve önce Türk ulusundan neyi anladığımıza bakalım:

Türk ulusu; anadili Türkçe olan Türk soylu topluluklar ile, en az Türk soylu olanlar kadar Türk kültürünü benimsemiş, bugün ve gelecekte Türk ulusuyla birlikte yaşamak, aynı ortak kaderi paylaşmak hususundaki arzu ve iradesini samimi olarak gösteren fertlerden oluşan topluluğa denir.

Büyük Türk yurdu ise; batıda Adriyatik'ten, doğuda Sarı Deniz'e, kuzeyde Sibirya'dan, güneyde 36. paralele kadarki coğrafya içinde yer alan ve üzerinde Türk ulusunu oluşturan toplulukların yaşadığı toprakların bütününe denir.

Bu tanımlardan sonra Türk milliyetçiliğinin bazı temel özelliklerine kısaca değinelim:

1) Türk milliyetçiliği tam bağımsızlık taraflısı ve antiemperyalisttir;

2) Türk milliyetçiliği, başka ulusları yok etmek, hâkimiyeti altına almak veya sömürmek isteyen bir milliyetçilik anlayışına sahip değildir. Yani şovenist bir anlayışla hiçbir ilgisi yoktur;

3) Türk milliyetçiliği, ulusal birlik ve beraberlik içerisinde, Türk ulusunun bütün fertlerinin en az diğer uluslar kadar mutlu, müreffeh ve iyi yaşamasını ve gelecek nesillerinin de yaşamlarını ve özgürlüklerini garanti altına

almayı hedeflemektedir. Bütün dünya ulusları için; ne ezen ne ezilen, insanca hakça bir düzen öngörmektedir;

4) Türk milliyetçiliği, kendisine aklı ve bilimi rehber edinmiştir. Akılcı ve bilimsel olmayan yöntemlere başvurmaz.

Şimdi ise Türk ulusunu oluşturan topluluklara ve dünya Türk nüfusuna bir göz atalım:

– Türkiye Türkleri: 63 000 000 toplam nüfusun, 11-12 milyonu Alevi, 500-600 bini Şii, kalanı Sünni Müslüman (az sayıda Hıristiyan Ortodoks ve Musevi Karaim Türkleri).

– Azerbaycan Türkleri: 8 000 000 toplam nüfusun 5 milyonu Şii, 3 milyonu Sünni Müslüman.

– Kazakistan Türkleri: 9 000 000 toplam Türk nüfusun büyük çoğunluğu Sünni Müslüman.

– Kırgızistan Türkleri: 4 500 000 toplam nüfusun büyük çoğunluğu Sünni Müslüman.

– Özbekistan Türkleri: 22 000 000 toplam nüfusun büyük çoğunluğu Sünni Müslüman.

– İran Türkleri: 25 000 000 toplam Türk nüfusun, 22 000 000'u Şii (Güney Azerbaycan Türkleri), 3 000 000'u Sünni (Türkmenler) Müslüman.

– Afganistan Türkleri: 6 000 000 toplam Türk nüfusun büyük çoğunluğu Sünni Müslüman (birkaç yüz bin Şii Hazar Türkleri de vardır).

– Doğu Türkistan (Çin) Türkleri: Toplam 25 000 000 nüfusun büyük çoğunluğu Sünni Müslümandır.

– Kıbrıs Türkleri: 200 000 toplam nüfusun tamamına yakını Sünni Müslüman.

– Batı Trakya Türkleri: 400 000 toplam nüfusun büyük çoğunluğu Sünni Müslüman.

– Bulgaristan Türkleri: 1 500 000 civarındaki toplam nüfusun büyük kısmı Sünni, bir kısmı da Alevidir.

– Yugoslavya-Arnavutluk ve Makedonya’daki Türkler: 300 000 civarındaki toplam nüfusun bir kısmı Sünni, bir kısmı Alevidir.

– Rusya Federasyonu’ndaki Müslüman Türkler: Kırım, Karaçay, Balkar, Ahıska, Dağıstan, Kumuk, Nogay Türkleri: 3 000 000 toplam nüfusun büyük çoğunluğu Sünni Müslüman.

– Rusya Federasyonu’ndaki Hıristiyan-Musevi ve Şaman Türkler:

– Çuvaş Türkleri: Hıristiyan Ortodoks nüfusları 2 500 000 Saka (Yakut)-Tuva ve Şor Türkleri; Şamanist, nüfusları 1 500 000.

– Sibirya ve Kazan Tatarları: Toplam nüfusları 15 000 000; bunların Sünni Müslüman olanları var, Hıristiyan Ortodoks olanları var. Müslüman Hıristiyan oranı: Yaklaşık yüzde 60 Müslüman, yüzde 40 Hıristiyan.

– Karaim (Karay) Türkleri: Rusya Federasyonu, Ukrayna, Polonya, Litvanya’da ve diğer Doğu Avrupa ülkelerine dağılmış halde yaşamaktadırlar. Toplam 600 000 civarındaki nüfusun tamamı Musevidir.

– Gagauz Türkleri: Moldavya, Ukrayna ve Romanya’da yaşamaktadırlar. Toplam 400 000 civarındaki nüfusun tamamı Hıristiyan Ortodokstur.1

Bu tablodan çıkan netice şudur:

Yeryüzündeki yaklaşık toplam 150 000 000 Türkün;

10-11 milyonu Hıristiyan,

2.5-3 milyonu Şamanist,

600 000’i Musevidir.

Yani yaklaşık 13-14 milyon Türk Müslüman değildir.

Müslüman olan Türklerin de;

30-32 milyonu Şii,

10-12 milyonu Alevi,

80-85 milyonu da Sünnidir.

(Ancak bu arada şu önemli hatırlatmayı da yapmak gerekir; Türkistan'daki Sünni anlayışla Türkiye'deki Sünni anlayış birbirinden farklıdır. Türkistan'daki Sünni anlayışta çok yerde Ali kültünün ve eski Türk dini Şamanizmin izlerinin de hâkim olduğu görülür. Bu yönüyle Türkistan Sünniliği bizdeki Aleviliğe daha yakın görünmektedir.)

Türkiye'de Sünni olanlar ise kendi arasında çeşitli tarikat ve cemaatlere bölünmüş durumdadır. Bu konuda fikir vermesi açısından Türkiye'ye bakacak olursak; Nakşibendiler-Kadiriler-Halvetiler-Rufailer başta olmak üzere irili ufaklı 20 civarında tarikat mevcuttur.

Bunun yanında; Nurcular-Işıkçılar-Süleymancılar başta olmak üzere irili ufaklı 10 civarında cemaat bulunmaktadır.

Mesela bunlardan Nurcular da; Yeni Asyacılar-Kırkıncı Hocacılar-Sakaryacılar-Medresetül Zehracılar-Fethullahçılar gibi alt bölümlere ayrılmışlardır.

Sünnilerdeki tarikat ve cemaat bölünmüşlüğünün aynısı Alevi ve Şiilerde de mevcuttur. Tabii bir de hiçbir tarikat ve cemaate mensup ve dahil olmayan asıl büyük kitle vardır.

150 000 000'luk Türk camiası içindeki; din, mezhep, tarikat ve cemaat çeşitliliği bile; Türk ulusu için dinin birleştirici değil bölücü, ayrıştırıcı bir nitelik taşıdığını göstermeye yeterlidir sanırım. Oysa ki milliyetçilik; milli birlik, ulusal bütünlük demektir. Bu kadar din, mezhep, tarikat ve cemaat farklılığının üstesinden gelmenin tek yoluysa laiklik prensibini samimi olarak benimseyip uygulamaktır. Öyleyse laiklik nedir?

Laiklik; klasik tanımıyla din işleriyle devlet işlerinin birbirinden ayrılmasıdır diye tarif edilmektedir. Ancak bu eksik bir tanımdır.

Bize göre laiklik; devlet yönetimi ve devlet yaşamının hiçbir din ve inanç kuralına göre değil, akıl ve bilimsel ilkelere göre düzenlenip yürütülmesi; aynı şekilde toplum hayatında da, yani sosyal hayatta da hiçbir din ve inancın belirleyici, düzenleyici olmaması, dinin sadece inanan kişinin vicdanında; kendisi ve Tanrı arasındaki bir inanç olarak, yani bir vicdan meselesi olarak kalmasıdır.

Bir an için her dinin, her mezhebin mensuplarına kendi inancına göre hukuk uygulandığını düşünelim. Osmanlı'da olduğu gibi. Ulusal birlikten eser kalır mı? Türk kültüründen bahsedilebilir mi? Nitekim bugün çeşitli İslamcı akımlar, "medeni hukuk" sahasında her inancın kendi hukukunun uygulanması isteklerini açıkça talep eder duruma gelmişlerdir.

Türk milliyetçiliği-Türkçülük, sistemli şekilde ortaya çıktığı 1800'lü yıllarda; İsmail Gaspıralı Bey'in "dilde, fikirde, işte birlik" prensibini düstur edinmiştir. (Dinde birlik değil.)

Türkçülüğün büyük önderleri, fikri mimarları olan Yusuf Akçura, Ziya Gökalp gibi düşünürler de bu düstura uymuş ve Türk ulusal birliğini her şeyin üzerinde tutmuşlardır. Ve bu sebepledir ki, bütün Türkçü düşünürler laiklik ilkesini samimi olarak benimsemişlerdir.

Nitekim Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundaki Türkçü felsefe ve kurucusu büyük Türkçü Atatürk de, laiklik ilkesini, Türkiye Cumhuriyeti'nin temel taşlarından birisi haline getirmiştir.

Netice olarak, Türk milliyetçiliği için laikliğin önemini şu üç ana başlık altında toplayabiliriz:

1) Türkler, değişik din ve mezheplerde olduğu için ulusal birliği sağlamak açısından hayati öneme sahiptir.

2) Hangi din olursa olsun, beynelmileldir ve kozmopolitliğe yol açar. Ulusal kimlik ve özellikleri geri plana itmek ister. Bu sebeple ulusal kimliği ve ulusal kültürü korumak açısından önemlidir. Mesela Selçuklular'da ve Osmanlı'da Türkçe geri plana itilmiş, Arapça ve Farsça Türkçenin yerine geçmeye başlamıştır. Oysa ki dil, kültürün en önemli unsurudur. Bu sebepledir ki, büyük Türkçü Ziya Gökalp Türkçe ezan ve Türkçe ibadet

konusunu işlemiş ve önermiştir. Büyük Atatürk de bu fikri uygulamaya koymuştur. Türkçe ezan ve Türkçe ibadet Türk milliyetçilerinin önermesi olduğu halde bugün Türkçe ezan ve ibadete maalesef Türk milliyetçisi olduğunu iddia edenler sahip çıkmadığı gibi, en az siyasi İslamcılar kadar düşmandırlar. Nitekim 1995'te DGM eski Başsavcısı Sayın Nusret Demiral Türkçe ezandan bahsettiği için MHP'den ihraç edilmiştir.

Tabii dinler sadece dili değil, kılık kıyafetten, kadın-erkek ilişkilerine varıncaya kadar toplum hayatının her sahasına müdahale etmek ve kendi görüşüne göre düzenlemek ister. Bu durumda ise ortada ulusal kültürden eser kalmaz.

3) Türk milliyetçiliğini tarif ederken, "her yönden diğer uluslardan ileri ve üstün olmak" demiştik. Bu ise ancak aklı ve bilimi rehber edinmekle mümkündür. Dinlerin dogmatizmi ve taassubu ise ulusları ileri değil geriye götürür.

İşte bu sebepledir ki, Türk milliyetçiliği için laiklik prensibi olmazsa olmaz temel kuraldır.

Türk tarihine baktığımızda laikliğin büyük Türk devletlerinde titizlikle uygulandığını görürüz. Hunlar'da, Göktürkler'de laik bir yönetim anlayışı vardır. Mesela Cengiz Han'ın meşhur yasasında, "Tanrı'ya ulaşmada birer vasıta olan bütün dinler bizim nazarımızda eşittir ve aynı derecede saygıya layıktır" denilmektedir. Ve Cengiz Han hiçbir zaman devletini dini esaslara göre yönetmemiştir. Cengiz Han'ın eşleri arasında Hıristiyan, Şaman ve Müslüman dininde olanlar vardır.

Yine büyük bir Türk devleti olan Hazarlar, laiklik prensibinin uygulandığı örnek Türk devletlerinden birisidir. Hazarlar'da hanedan ve ileri gelenler Musevi dininden, halk ise Müslüman, Hıristiyan ve Şaman dininden olduğu halde laiklik prensibinin uygulanması sonucu din yüzünden kavgalara sahne olmamıştır. Zaten Türkler din konusunda tutucu olmamışlar, karşılaştıkları hemen her dine girip çıkmışlardır. Hatta Yahudilerin milli dini olan Museviliği bile benimseyip bu dine kendi damgasını vuran Türk boyları (Karaim-Karay'lar gibi) olmuştur.

Türk milliyetçiliği laik temele oturmasına rağmen, maalesef özellikle 1950'lerden sonra laiklik temelinden sapmalar başlamıştır. Nihayet bu sapmalar 1965'te milliyetçi ideolojiyi benimsediğini söyleyerek siyaset sahnesine çıkan MHP'den, laikliği benimseyen gerçek Türkçülerin tasfiye edilmesi ve siyasi İslamcıların partiye hâkim olması ile birlikte, MHP'nin en önemli üç sloganı şunlar olmuştur:

"Rehber Kur'an hedef Turan!"

"Kanımız aksa da zafer İslamın!"

"Ya Allah Bismillah Allahuekber!"

Ve tabii Türk milliyetçiliğinin-Türkçülüğün yerine de "Türk-İslam sentezi" veya "Türk-İslam ülküsü" kullanılır olmuştur.

Kur'an'ı rehber alanın, Turan'a varmasına imkân olmadığı gibi, Arap kültür emperyalizminin esiri olacağı ortadadır.

İkinci sloganın ise; bin yıl önce Arap çöllerinde boğulacak durumda olan İslamı, kanını sebil gibi akıtarak kurtarıp yücelten Türk milletini bin yıl daha Arap emperyalizmine uşaklık etmeye götürmekten başka bir manası olamaz.

O dönemde laik ve gerçek Türkçülüğün önderi, büyük düşünür Atsız olmuştur. Atsız'ın siyasal İslamcılığı eleştiren çok sayıdaki makalelerinin birinden örnekler sunmak istiyorum:

"…İslam düşüncesinde sömürgecilik vardır. Ülkeler fethetmek, bu ülkeyi haraca bağlamak, sömürmekten başka bir şey olmadığı gibi bütün beşeriyet de tek ümmet değildir.

"…Peygamberin, çevresindeki ahlak bozukluğunu görerek çareler aradığını, tedbir düşünmek için dağlara çekilip insanlardan uzakta yaşadığını ve ta eski Mısır'dan gelerek Yahudilere geçen 'tek Tanrı' fikrini akıl ve duygusuyla kabul ederek Arap putçuluğuna karşı çıktığını görüp anlamak için yobaz olmaya, birtakım masallara inanmaya, eski Sümer'den

ve Mısır'dan gelip Yahudiler aracılığı ile öteki milletlere geçen inançları ilahi hakikat diye kabul etmeye lüzum yoktur.

"…Tanrı insan idraki dışındadır. Kur'an, Muhammed'in talimatıdır. Bunun birçok delilleri vardır. Bir tanesi birçok yerinde aya, güneşe, fecre, atların köpüren ağızlarına yemin ve and verilmesidir. Yemini kim eder? İnsan eder ve kendisinden daha üstün bir varlığın adına eder, Tanrı yemin eder mi? Tanrı'dan daha üstün bir varlık olmadığına göre kendi yarattığı aya, güneşe neden yemin etsin? Görülüyor ki bu yeminler Muhammed'in gönlünden ve beyninden doğmadır ve hatta Araplar arasında İslamiyetten önceki zamanların usul ve adabınca edilmektedir.

"…sosyal bir müessese olan din, hayatla birlikte yürür. Onu donduran, hayatın icaplarına uydurmayarak toplumu geri bırakan yobazlardır. Yobazlık bütün dinlerde vardır.

"…Bütün bunlardan sonra din bir ahlak ve vicdan sistemi diye kabul edilmedikçe ilmin karşısında iflasa mahkûm olacağı gibi Tanrı'yı insanların günlük işlerine kadar karışan bir varlık diye düşünmenin saçmalığı kendiliğinden ortaya çıkıyor.

"…O halde bunun tek çaresi, dini şahısların vicdanına bırakarak teferruatla uğraşmamak, birbirinin inanç ve tefsirine, anlayışına karışmamaktır."2

İşte bu şekilde yol ayrımına gelinmiş ve gerçek Türkçüler MHP'yi bırakmışlardır. Nitekim vefat eden MHP Genel Başkanı Türkeş de Sabah gazetesinde yayımlanan anılarında Atsız'la ve Türkçülerle aralarının açılmasının sebebi olarak örnek verdiğim yazıları göstermiştir.

MHP'nin gerçek ve laik Türkçülükten kopma ve uzaklaşması ile MHP yönetiminin, Türk milliyetçiliğini antikomünist bir çizgiye oturtup, hızla İslamlaştırmalarının, ABD'nin "yeşil kuşak" teorisi ve uygulaması ile aynı zamanlara rastlamasının bir tesadüf olamayacağını düşünüyorum.

MHP bugün dahi, bu konudaki tavrını netleştirmiş değildir. Türk milliyetçisi mi, İslamcı mı belli değildir. Hâlâ "Türk-İslam sentezi" veya "Türk-İslam ülküsü" öne sürülmektedir.

Mesela üniversitelerdeki türban konusunda ne tavır takınacağını bilememiştir. Türkçe ezan ve Türkçe ibadete karşı çıkmaktadır. Daha da vahim durumlar vardır. Çeşitli tarikat ve cemaatlerin MHP üzerindeki gölgeleri gibi.

Burada MHP ile ilgili eleştirilerim, MHP'li düşünür ve yazarlar ile MHP yöneticilerinedir. MHP'nin samimi ve inanmış tabanını eleştirilerimin dışında tuttuğumun bilinmesini isterim.

Günümüzde Cumhuriyet rejimini tehdit eden, İslamcı bir düzen kurmayı amaçlayan irtica; aslında ve gerçekte Türk milliyetçiliğinin en büyük düşmanıdır. Türk milliyetçileri bir an önce gerçeği görüp siyasal İslama, ümmetçiliğe karşı tavır almalıdır. Laikliği Türk milliyetçiliğinin temel taşı olarak benimseyip, uygulamalıdırlar.

İrtica ile başedebilecek, onu yoksul ve umutsuz halk kitleleri nezdinde umut olmaktan çıkaracak, gerçek umut olan ideoloji; laik temele oturan Türk milliyetçiliğidir.

İşte bütün bu sebeplerle; Türk milliyetçileri, laiklik prensibinin önemini ve yerini bir kez daha çok iyi tahlil edip değerlendirmeli, artık bu konuda bir karar vermeli ve taraflarını seçmelidirler. İrticaya, siyasi ümmetçiliğe payanda mı olacaklar, yoksa Türk milliyetçiliği fikrine dayalı Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesine, Cumhuriyet rejimine, Türk devrimlerine ve Atatürk'e sahip mi çıkacaklardır? Aslında bu tartışma bile abesle iştigaldir. Türk milliyetçiliğinin felsefesi ve görüşü bellidir; Türk Cumhuriyeti'nin ve kurucusu Atatürk'ün takipçiliğidir.

ÇARLIK RUSYA’SINDA TÜRKÇÜLÜĞÜN LAİK TEMELLERİ

Arif Acaloğlu

Araştırmacı-Yazar, Azerbaycan

Coğrafi adıyla Orta Asya, orijinal adıyla Turan diye adlandırılan ve yerel bölgesel adlandırmalarla Türkistan, Kafkas, İdil-Ural, Kırım ve Sibirya olarak bilinen bölgelerde yaşayan Türkler, ister sayı isterse de coğrafya bakımından Türk dünyasının ana parçası olmakla beraber, hem tarihi, hem de etnolojik bakımlardan Turan etnocoğrafi bütünlüğünün başlıca unsurunu oluşturmaktadır. Fakat bu Türk boylarının fikri ve inançsal yapısı ve yaşanan gelişmeler Türkiye’de iyi bilinmemektedir. Sağlıklı bilgilerin bulunmadığı, dolayısıyla önyargısız değerlendirmelerin yapılamadığı ortamlarda ise yanlış yönlendirmeler ve spekülasyonlar kaçınılmaz olmaktadır.

Burada temas etmek istediğimiz konu aslında gayet geniş olup, birçok tartışmalı hususu da içine almaktadır. Tüm bu hususların ayrıntılı bir şekilde ele alınarak incelenmesi, daha geniş ve kapsamlı bir araştırma yapılmasını öngörmektedir. Yapılmış olan gözlem ve incelemelerin tam olarak özetlenmesi ve varılan sonuçların toplu halde sunulması da bir tebliğin sınırlarını doğal olarak aşmaktadır. Bu nedenle şimdilik, konu ile ilgili olarak, önemli olduğuna inandığımız birkaç hususa temas edebileceğiz.

Yeniçağda Türkçülüğün tarihi, özellikle oluşum dönemlerinde, genel olarak karanlıktır; iyi araştırılmamış, ayrıca çoğu zaman bilimsel olmayan siyasi ve ideolojik yaklaşımlarla daha da karmaşık bir hale getirilmiştir. Sol eğilimli yazarlar bu akımı, Rusya Türkleri arasında gelişmekte olan burjuvazinin ideolojisi olarak değerlendirmektedir; İslamcı yazarlar ise, Türkçülüğün oluşumunda bir taraftan oryantalizmin ve masonik faaliyetlerin etkili olduğunu, diğer taraftan da Rusya Türkleri arasından yetişmiş olan Türkçülerin Rusya emperyalizminin sömürgeci politikalarına alet olduklarını ve sonuçta Müslüman Türk halkının çıkarlarına ters düştüklerini iddia etmektedir. Yeni dönem Türkçülüğünün milli burjuvazi

ile bağlantılı yönlerinin bir ölçüde inkâr edilmemesi gerekmekle beraber, bu yaklaşım, olayın tarihi ve etnososyolojik boyutlarının açıklanması için yetersiz kalmaktadır. Rusya emperyalizmi, oryantalizm ve masonik faaliyetlerle ilişkiler ise yapısal olarak Türkçülük akımı için hiçbir dönemde belirleyici olmamakla beraber, tarihi gerçeklere de ters düşmektedir.

Yeniçağda Türkçülük akımı Rusya ve Türkiye'de gelişmeye başlamıştır. Birçok araştırmacının ve bu arada Türkçü liderlerden Yusuf Akçura ile Ziya Gökalp'in de vurguladığı gibi, Rusya'da Türkçülük yönünde gelişmeler, Türkiye'den daha erken başlamış ve daha sonra Türkiye'deki gelişmeleri de etkilemiş, bir sonraki aşamada ise, geçen yüzyılın 90'lı yıllarından itibaren Türkiye'den Rusya'ya doğru ters yönde bir etkileme söz konusu olmuştur. (Burada 19. yüzyıla ait gelişmeleri anlatırken Osmanlı yerine Türkiye tanımını kullanmam bir yanlışlık değildir ve tarihi gerekçeleri vardır; zira Rusya coğrafyasında faaliyet gösteren Türkçüler, söz konusu dönemde, özellikle de geçen yüzyılın sonlarına doğru Türkiye adını kullanmaya başlamışlardı.) Rusya'daki bu ilk dönem Türkçülüğü, dil ve kültür Türkçülüğü olarak tanımlanmaktadır. Türkçülük tarihine dair araştırmalarda, bu akımı başlatmış oldukları sanılan iki ünlü isim üzerinde durulmaktadır: Kazan Türklerinden Şihabettin Mercani ve Azerbaycan Türkü Mirza Feth Ali Ahundzade. Her ikisi de medrese kökenli olan bu aydınların eğitim, araştırma, Türkçecilik alanlarında hizmetleri geniş olarak bilinmektedir. Mevcut araştırmalarda bunlardan hemen sonra İsmail Gaspıralı'nın başını çektiği ikinci kuşak ele alınmaktadır. Burada asıl üzerinde durmak istediğim nokta Mercani ve Ahundzade öncesi dönemde Türkçülük doğrultusunda çalışmalar yapan ve bu akımın ilk temelini atmış olanlardır. Bunlardan bir tanesi Kazan Türklerinden Abu Nasır el-Kursavi'dir. Bu zat 18. yüzyılın sonuyla 19. yüzyılın başlarında genellikle Buhara'da faaliyet göstermiştir. Yeniçağın gereksinimleri doğrultusunda Aydınlanma yönünde gerçekleştirilen ilk çalışmalar onun reformist projeleri ile bağlantılıdır. Kendisi söz konusu dönemde Orta Asya Türk hayatına damgasını vurmuş olan İslam skolastiğine, her türlü aydınlanmadan üşenen ve onu engelleyen dini taassuba ve mistik eğilimlere karşı uzun bir mücadele vermiştir. Bu çalışmalar sonucunda irticacı çevrelerin gazabına uğramış ve bir "kâfir" ve "Allahsız" olarak, din adamlarının fetvasıyla, Buhara Emiri tarafından idam edilmiştir. Kursavi, yeniçağda dini bir fetvayla asılarak idam edilen ilk ve belki de tek Türk aydınıdır. Onun

çalışmaları kendi döneminde büyük sonuçlar doğurmadı, fakat sonraki gelişmeler açısından gayet etkili oldu. Ş. Mercani hareketi, bir ölçüde bu çalışmaların devamıdır. Mercani'nin faaliyet programında başlıca olarak altı şart ileri sürülmektedir:

1) Herhangi bir dini konuda, herkes kendi aklı ile Kur'an'da cevap arayabilecektir;

2) Diğer kişilere körü körüne bağlılığa son verilecektir;

3) Skolastik içerikli eski ve yararsız kitaplar medreselerden atılacaktır;

4) Medreselerde Kur'an, Kur'an'ın tercümesi ve İslam tarihi dersleri verilecektir;

5) Medreselerde müspet ilim ve Rusça dersleri konulmasına muhalefet edilmeyecektir;

6) Müslümanlar Muhammed dönemi İslam kültürünü benimseyecekler.

Sonuncu maddenin program kapsamına alınma sebebi, söz konusu bölge aydınlarının gözünde ilk dönem İslamının daha sonraki dönemlerde ortaya çıkan Müslüman fanatizmine ve ayrımcılığına yabancı oluşudur. Gerçi bu görüşün gerçekleri ne derece yansıttığı tartışılabilir niteliktedir, ama dönemin taassup damgası taşıyan irticai yorum ve icraatlarına karşı bir taktik olarak da değerlendirilebilir. Tesadüf değildir ki, Mercani'nin çalışmaları dönemin din adamları arasında geniş yankı buldu ve bunların milli kültür ve Aydınlanma çalışmalarına büyük katkılarda bulunmalarını sağladı. Bu kadro Rusya Türkleri arasında Aydınlanma akımının özel adı olan Cedidiliğin de gelişmesine ve gerici din adamlarının başını çektiği Kadimi harekete karşı direnmesine ve sonunda ona karşı üstünlük sağlamasına zemin hazırladı. Zira bunlar, milli kaygılardan uzak olup, Rusya emperyalizmi ile işbirliği içinde bulunan irtica cephesinin bölünmesini sağlamışlardı.

Mercani Kuzey Türkleri arasında ilk defa olarak, Kitab-ı Müstefadü'l-Ahbar fi Ahval-i Kazan ve Bulgar eserinde milli kimliği ön plana çıkarmaya gayret göstermiştir. Y. Akçura'nın deyimiyle, “yazar ilk kez

Kazanlı Müslümanlara dinden başka bir de ‘milliyet’ varlığını acı bir dille, sert ve açık sözlerle ihtar edip açıklıyordu.” Yazarın bu husustaki önemli cümleleri şunlardır:

“Bazıları Tatar olmayı ayıp sayarak, o isimden nefret ederler ve biz Tatar değil, Müslümanız diye bağrışıp mücadele ederler. Ey miskin! Diyelim ki, senin Müslümandan başka bir niteliğin olduğunu, dininin ve milletinin düşmanları bilmeselerdi, elbette seni Müslüman diye ayırt ederlerdi. Tatar olmazsan; Arap, Tacik, Nogay, Hıtay veya Rus, Avrupalı, Prusyalı ve Avusturyalı da değilsin, öyleyse sen kimsin?”[195]

Kuzey Türklüğü arasında bu çalışmalar yapılırken, Güney Kafkas Türkleri arasında da önemli gelişmeler yaşanmaktaydı. Azerbaycan Türkleri arasında M.F. Ahundzade’den önceki dönemde, Bakû Hanları ailesinden gelen Abbas Kulu Ağa’nın milli eğitim ve kültür alanında geniş faaliyetler yaptığı, müspet bilimlerin ders olarak öğretilmesi ve broşürler, kitaplar yazarak bu konuda bilgileri yaygınlaştırmaya çalıştığı bilinmektedir. Aynı zamanda yeniçağda Kafkasya Türkleri tarihine ait ilk bilimsel araştırma da onun kaleminden çıkmıştır. Bu çalışmalarını 1820-1847 yılları arasında sürdürmüştür. Milli ideoloji konusunda belirgin bir programı olmamış, aydınlatıcı ve eğitici bir yolu tercih etmiştir. Müspet ilimleri, bilimsel tarih, edebiyat ve milli dil eğitimi ile ilgili görüşlerini ileri sürerken, İslama bir inanç biçimi olarak karşı gelmediğini, sadece dini taassubu eleştirdiğini görmekteyiz. General rütbesine ulaşmış olduğu Rus Ordusu’ndan emekli olduktan sonra Hac ziyaretine giderken, Arap çöllerinde, Vâdi-yi Fatime denilen bir yerde 1847 yılında vefat etmiştir. Azerbaycan Türkleri arasında yeniçağ Türkçülüğünün ilk temsilcisi olarak bilinen M.F. Ahundzade, şahsen tanıdığı bu zatın görüşlerinden etkilenmiştir.

Rusya Türkleri arasında Türkçülük tarihinin önemli isimlerinden birisi de Azerbaycan Türklerinden olan Mirza Kazım Bey’dir. Bu zatın ismi Türkçülük tarihi ile ilgili çalışmalarda hiç anılmamıştır. Anlaşıldığı kadarıyla, siyasi ve toplumsal faaliyetlere doğrudan katılmamış olması bunun başlıca sebebidir. Mirza Kazım Bey bir bilim adamıdır. Kendisi Avrupa tarzında araştırmalar yapan ve bu ülkelerin bilim çevrelerinde yakından bilinen ilk Türk profesörüdür. 19. yüzyıl başlarında dini mektepte

eğitim görmüş, daha sonra kendi çabalarıyla İngilizceyi öğrenmiştir. Daha sonra ailesiyle beraber Kazan'a yerleşerek, Kazan Üniversitesi'ne girmiş, mezun olduktan sonra üniversitede akademik ve eğitim çalışmalarına devam etmiştir. Daha sonra Petersburg Ünivesitesi'ne transfer olmuştur. Her iki üniversitede Doğu Dilleri Bölümü'nün ve bu arada Türkoloji birimlerin kurucusu ve yöneticisi olmuştur. Kendi alanında ilk olan Türkçenin Grameri kitabını 1840'larda yayımlamıştır. Araştırmaları Türk lehçeleri, Uygur tarihi, Doğu dilleri ve edebiyatları üzerinde yoğunlaşmıştı. Bunların yanı sıra, o yıllarda Doğu halkları arasında cereyan eden önemli olaylarla ilgili araştırmaları da vardır. Örneğin Babizm ve Şeyh Şamil hareketleri ile ilgili araştırmaları zamanında geniş yankılar uyandırmıştı. Avrupa'da birçok bilimsel kuruluşun üyesi olmuştur.

Mirza Kazım Bey, çalışmalarını Kazan ve Azerbaycan aydınlarıyla sıkı bir işbirliği içinde sürdürmüştür. Bu bölgelerde milli tarih, mitoloji, etnografya, dil ve edebiyat çalışmaları, keza Cedidi eğitim tarzının gelişmesinde önemli rol oynamıştır.

Y. Akçura, H.N. Orkun ve Z. Gökalp'in yaklaşımları doğrultusunda, Türkçülük gelenekleri kapsamında değerlendirilmesi gereken büyük bir Türkologdur.

Meseleyi tarihi gelişim süreci içinde ele alırsak, burada kısaca temas edilen ve 1850'li yıllara kadar olan gelişmeleri içine alan 50-60 yıllık dönem, daha sonraki dönemin bir hazırlık aşamasıdır. 1870'lerde geniş olarak başlatılan, 1880-1890 yıllarında yaygınlaştırılan ve 1905 yılına gelindiğinde hemen hemen başarı sağlamış olan Türk milli aydınlanma hareketi bu birikim üzerine bina edilmiştir. Söz konusu dönemin önemli özellikleri; İslam dininin günlük hayattaki rolü konusunda çağın gerektirdiği reformların dile getirilmesi, müspet ilimlerin öğrenilmesi ve öğretilmesi, milli tarih bilincinin gündeme getirilmesi, milli dil mücadelesinin başlatılması olarak özetlenebilir. Bu dönemde yenileşme ve Aydınlanma faaliyetlerinin henüz kurumsallaşmamış olduğu, fakat bu yönde ilk adımların atıldığı görülmektedir.

Bir sonraki aşama daha iyi araştırılmış olduğundan, konunun tarihi yönlerine girmeden bazı hususların ele alınması gerekmektedir. Bunlardan en başlıcası Cedidi hareket meselesidir. Adından da anlaşıldığı üzere, bu bir

çağdaşlaşma hareketi olup, çağa uygun yeni okullar ve yeni eğitim yöntemleri geliştirilmesini öngörmektedir. Cedidiliği İslama ve kalıplaşmış birtakım uygulamalara tehdit olarak değerlendiren ve bu nedenle ona karşı cephe alan hareketin adı Kadimilik olarak bilinmektedir. Cedidilik içinde, daha önce de belirtildiği gibi, ta başlangıçtan itibaren hem birçok din adamı, hem de hemen hemen tüm yazarlar, gazeteciler, bilim adamları yer almaktaydı. Kadimilik, (özellikle de dini kurumlarda görevli olup, devletten maaş alan) din adamları ve işbirlikçiler tarafından temsil edilmekteydi. Günümüzde, özellikle de Türkiye'de, bazı çevreler Cedidi harekete karşı yanlış bir tavır takınarak, bu milli ve genellikle Türkçü Aydınlanma hareketine karşı; eski alfabeyi değiştirme, halkı geleneksel değerlerinden kopararak Ruslaştırma ve İslam inançlarına cephe alma gibi ithamlar ileri sürmekteler. Özellikle de Cedidilerin alfabe değiştirme yönünde ciddi çalışmaları varmış gibi gösterilerek, küfre varan ağır eleştiriler yöneltilmektedir.[196] Baþlýk Mesnevi'den alýntýdýr.

Bu eleştiriler, Türk milli kültürüne karşı yöneltilmiş olan ve günümüzde bir kampanya halinde sürdürülen belli bir ideolojik tavırdan kaynaklanmakla beraber, bazen yazarların bilgisizlik ve cehaletini yansıtmakta, çoğu zaman ise siyasi ve ideolojik amaçlı kişi ve kuruluşlara kendi hedeflerine saldırmak için iyi bir kılıf işlevi görmektedir. Ve Türk Cedidi hareketi değerlendirilirken klasik Cedidci Aydınlanma hareketi ile Buhara'da (Cedidi okullarından yetişmeleri dolayısıyla) Cedidiler diye adlandırılan siyasi grubun çalışmaları birbirine karıştırılmakta, siyasi bir grubun sivri yönleri (belki de kasıtlı bir şekilde) abartılarak tüm Cedidi harekete mal edilmektedir.

Cedidi hareket kapsamında alfabe değişikliği konusunda değil saldırgan, hatta ılımlı bir tavır dahi görülmediğine göre, bu tarz ağır eleştirilerin aslında Cedidilere değil, bizzat (daha sonraki dönemde) alfabeyi değiştiren fikre ve bu fikrin büyük temsilcisine karşı yöneltilmiş olduğu açıkça ortadadır. Bilimsel hiçbir dayanağı olmayan bu tür eleştiriler üzerinde fazla durmadan şunu belirtelim ki, Cedidiler aleyhinde benzeri şikâyetler, zamanında Kadimiler tarafından da dile getirilmiş, özellikle de Çar gizli polisin ajanı, Orenburg Müftüsü S. Bayazitov ile yine bir ajan ve provokatör olan İşmi İşan'ın (Dinmuhmedov'un) kendi şeflerine verdikleri gizli raporlarda da yer almıştır.[197] Baþlýk Mesnevi'den alýntýdýr.

Geçen yüzyılın ortalarında, alfabe değişikliği konusunda ilk ve tek ciddi projeyi Cedidiler değil, M.F. Ahundzade hazırlamış ve 1860'larda İstanbul'a gelerek projeyi bizzat kendisi Sultan'a sunmuş ve bu hizmeti karşılığında Mecdiye nişanına layık görülmüştü.

Cedidiler ise alfabe değişikliği doğrultusunda düşünmekle beraber, sonuçta daha çok eğitimin muhtevası ve uygulama yöntemleri ile ilgiliydiler. Mücadele, eğitimin dini kuruluşların tekelinden çıkarılması, mevcut özel ve devlet okullarında müspet bilimlerin, milli tarih, edebiyat ve dil eğitiminin sağlanması yönünde verilmekteydi. Ve sonuçta, İslam dinine karşı uygulanan Rus Ortodoks baskıların karşısına dikilenler de (milli kültürü bir bütün olarak algılayan ve İslamı da milli kimliğin bir unsuru olarak gören) Cedidilerden başkası değildi. Ortodoks kilisesine imtiyazlar dağıtıldığı bir dönemde İslam dininin sıkıştırılması ve Müslümanların ibadet haklarının kısıtlanması sadece ve sadece Cedidilerin veya onlara yakın olan kesimlerin yayın organlarında dile getirilmekteydi. Hatta sol eğilimli Müslüman aydınlar ve örgütler de bu tür konuları zaman zaman rahatlıkla dile getirmişler.

Başını İ. Gaspıralı ve daha sonraki Y. Akçura, A. Hüzeyinzade Turan ve diğer büyük Türkçülerin çektiği Cedidi hareketin, milli konularda ve Aydınlanma cephesinde böyle bir mücadeleye girmiş olduğu dönemde; Kadimiler, Kafkasya, Türkistan, Tataristan ve diğer Türk ülkelerinde halkı yeni okullara, kütüphanelere, hatta hastanelere ve buralarda çalışan Türk doktorlara karşı kışkırtmakla ve Türkçü önderlerin yetiştirdiği yeni aydın kadroları Çar gizli polisine jurnallamakla uğraşıyorlardı. Günümüzde, Çar arşivleri gibi, Sovyet arşivleri de açılmış ve bu konuda yüzlerce belge ortaya çıkarılmış ve yayımlanmıştır. Konumuzla ilgili dönemde, yani Çar Rusya'sında bazı Kadimi liderlerin Çar gizli polisine gönderdikleri raporlardan bazı örnekler:

20 Temmuz 1908 tarihli bir belge (12 imam tarafından gerçek isimleri yazılmadan [zira kendi ifadelerine göre “kendi cemaatlerinden korkuyorlar”] imzalanmış ve İçişleri Bakanı Stolıpin'e sunulmuştur):

Burada söz konusu imamlar, Çar hükümetinin Müslümanlara sağlamış olduğu imkânları öve öve bitiremiyor, mollaların Çar'a sadakatlarını da ifade ettikten sonra asıl şikâyetlerini dile getiriyorlar:

“Son zamanlarda biz Tatarlar arasında ‘muallimler’ denilen özel bir devrimci grubu ortaya çıkmış bulunuyor; bunlar Rusya’daki tüm Tatar köylerine sızmışlar, birçokları Tatar çocuklarını para almadan eğitmektedir, bazıları ise yaşadıkları bölgelerde para karşılığı eğitim vermektedir. Bunlar sanki dine hizmet ediyormuş gibi görünseler de, Tatar toplumunu hükümete karşı kışkırtmakta ve silahlandırmaktadır. Bu ‘muallimlerin’ çıkış yeri Kazan’da Medrese-i Muhammediye’dir. Burası medrese adlansa da son yıllarda aleni bir devrim yuvası haline gelmiştir; buradan yetişenler Allah’a ve İslam dinine hizmet adı altında Tatarları yoldan çıkarmaktadır.”

Daha sonra imamların bu mektubunda ilginç bir husus yer almaktadır:

“Eğer mollalar, onların (muallimlerin) herhangi bir hareketinin şeriata uygun olmadığını söylerse, halk ‘muallimlere’ destek vermekte ve bu mollaları afaroz etmektedir, İslam dışı ilan ederek tüm hareketlerini boykot etmektedir; dolayısıyla sessizce ‘muallimlere’ uymak zorundadırlar.”

Bu rapor-mektubun sonunda, Avrupa Rusya’sı ve Sibirya genelinde Cedidilik taraftarı olan ve cezalandırılması gereken muallimlerin adreslerini içeren uzun bir liste yer almıştır.

Raporun aslında imzasız olmasına rağmen, onu dikkate alan İçişleri Bakanlığı’nın talimatıyla, Kazan, Ufa, Saratov, Simbirsk ve Orenburg eyaletlerinde valilikler “muallimlerin zararlı faaliyetlerinin açığa çıkarılması konusunda” tahkikatlar başlatmış ve sonuçta çok sayıda Cedidi ile ilgili olarak soruşturma başlatılmış, medreselerde aramalar yapılmıştır. [198]

Söz konusu dönemde; “irticacı Müslüman dini çevrelerinin mutlakiyetçi Çar rejimi ile bütünleşmesi fevkalade geniş boyutlar almıştı ve rejimin doğrudan ajanları durumuna gelmiş olan mollalar, sadece Tatarlar arasındaki devrimsel hareketleri değil, hatta milli burjuvazinin (kesinlikle devrimci olmayan) en ılımlı hareketlerini de bastırmaya çalışmaktaydılar.”[199]

Çar Rusya’sında, söz konusu dönemde yoğun tartışmalara sebep olan konulardan bir tanesi de, kızların eğitim alması ve başörtüsü meselesiydi. Gerçi başörtüsü başlangıçta esasen tartışma konusu değildi. Zira söz konusu

bölgelerde yaşayan Türk toplulukları arasında üç-beş şehir dışında geleneksel yazma dışında İslami bir başörtüsü hiçbir zaman olmamıştır. Hatta zaman zaman Orta Asya Müslümanlığının kalelerinden birisi gibi lanse edilen Hive'de 19. yüzyılın sonlarına doğru, namaz saatlerinde halkın zabıta gücüyle camiye gelerek namaz kılmaya zorlandığı, Müslüman ve yabancı gezginler tarafından şaşkınlıkla kayıtlara geçirilmiştir. İşte böyle bir ortamda, anlaşıldığı kadarıyla sırf yenilikçi Cedidilere muhalefet olsun diye, başörtüsü meselesi ve Müslüman kızların Cedidi okullarına gidemeyeceği konusu irtica tarafından gündeme getirildi. Fakat meselenin aslında yapay olduğunu ve toplumda gerçek bir tepkinin görülmediğini, tam tersine yeni okullara yönelik müspet bir eğilim olduğunu fark eden aydınlar, kız çocukları okullara almaya başladılar. Özellikle de Azerbaycanlı petrol zenginlerinden Hacı Zeynel Abidin Tağızade, 1906 yılında (tüm masrafları kendisi tarafından karşılanmakta olan) Bakû Kız Lisesi'ni kurduktan sonra bu mesele de fiilen aşılmış oldu. Liseye Azerbaycan dışından da büyük ilgi vardı. Orta Asya, İdil-Ural ve Kırım bölgelerinden de öğrenciler ve öğretmenler gelmişti. İ. Gaspıralı'nın kızı, Sultangaliyev'in eşi ve bir dönem de kendisi bu okulda ders vermiştir. Mesele aydınların ve işadamlarının gayretleriyle bu şekilde çözümlendirildikten sonra, 1912 yılında Rusya Müslüman Din Adamları Ufa Toplantısı'nda, Müslüman kızların çağdaş okullara gidebileceği ve tesettürün şart olmadığı doğrultusunda bir fetva çıkardı. Dönemin aydınları, mollaların bu fetvayı fiili bir durum karşısında yenilgiyi kabul etmeyerek "yiğitlik bizde kalsın" kaygısıyla aldıkları yönünde yorumlar yapmışlardır. Örneğin, Azerbaycanlı gazeteci H. Minesazoğlu, Müslüman Türklerin geleneksel olarak tesettür diye bir şey bilmediklerini, dolayısıyla söz konusu fetvanın bir şey ifade etmediğini ve hiçbir şeyi değiştirmediğini, sadece mollaların kamuoyu gözünde aklanmak çabasının ürünü olduğunu yazmıştır.

Böyle bir ortamda bulunan ve faaliyet gösteren Türkçü önderlere günümüzde yalan yanlış eğilimlerin atfedilmesi, bazen dinsiz, bazen de dindar olduklarının ileri sürülmesi, bilimsel ve tarihi gerçeklere ters düşmektedir. Bu kadro, adı üstünde, Türkçü olup, tek kaygıları ezilen Türklüğü kurtarma yolunda çağın gereklerini yerine getirmek olmuştur. Zaman zaman, içinde bulundukları şartlardan dolayı ilgili konulara eğilseler de, esasen İslamın ne lehinde ne de aleyhinde özel bir tavırları olmamıştır. Gerçi yeni alfabe projesini ortaya atan bir ahund oğlu olan M.F. Ahundzade,

“ben külli edyana düşmanım” diye haykırmış veya kendisini ateist olarak tanımlayan komünist Sultan Galiyev, Sovyet döneminde dahi, eski yazının kaldırılarak Latin alfabesine geçişin aleyhinde olmuş ve 82 Tatar aydını tarafından imzalanan protesto mektubuna destek vermiştir. Fakat tüm bu gelişmeler, tarihi perspektif içinde Türkçülük akımının gelişme özellikleri olarak ele alınmak zorundadır.

Şunu da özellikle belirtelim ki, 20. yüzyıl başlarında ve Rusya İmparatorluğu’nun çöküşü sırasında tarih sahnesinde gördüğümüz tüm milliyetçi veya komünist kadrolar, Cedidi okullardan yetişen ve Cedidi geleneklere sadık olan genellikle Türkçü kadrolardır. İsimleri herkesçe bilinen Y. Akçura, A.M. Topçubaşı, S.M. Arsal, A. Ağaoğlu, A. Hüseyinzade Turan, M.E. Resulzade. Z.V. Togan, M. Sultan Galiyev, N. Nerimanov, T. Rıskulov ve diğerleri.

Son olarak, Turan Türklüğünün gericiliğe karşı tutumu ve verdiği mücadele konusunda Azerbaycan Türklerinin ünlü şairi Mirza Ali Ekber Sabir’in 1907’de yazmış olduğu bir şiiri dikkatlerinize sunmak istiyorum:

“Dindirir asır bizi dinmeyiriz

Atılan toplara tiksinmeyiriz.

Ecnebi gökte balonlarla gezer

Biz henüz otomobil binmeyiriz.

Kuş gibi gökte uçar yerdekiler

Bizi gömdü yere minberdekiler.”

KOMÜNİZMLE MÜCADELE DERNEKLERİ'NDEN BUGÜNE GLADYONUN MHP OPERASYONU

Rafet Ballı

Gazeteci-Yazar

Bir sosyalist olarak, milliyetçi kökenden gelen, o gelenekten gelen arkadaşlarla aynı kürsüyü paylaşmak beni heyecanlandırmıştı. Bilginiz olsun diye söylüyorum; yanılmıyorsam, bu arkadaşlardan Arslan Bulut hariç diğerleri şu anda MHP çatısı altında değiller.

- Ben gazeteciyim, gazeteci vasfımı her zaman öne koymuşumdur, böyle bir tanımlama yapmanız doğru değil. Ben hiçbir partiye üye olmadım şimdiye kadar, ama oy verirken oyumu MHP'ye mi veririm başka bir partiye mi veririm o da benim bileceğim iş herhalde.

Şimdi, mesele şu partiden ya da bu partiden olmak değil. Dost acı söyler derler. Hasan Gürbüz arkadaşım –ki bu kürsüyü paylaştığım arkadaşlarımla 10 yıldır tanışıyorum– dostumdur, ahbabımdır. Asgari değil, azami müştereklerimiz var. Fakat biraz, şöyle bir şey hissettim. Yine beni bağışlasınlar, sanki yumurta küfelerini bu kapıdan girerken dışarda bırakmadıklarını hissettim. Neden derseniz; şüphesiz tarihi malumat her konuda olduğu gibi hepimizin ihtiyacı, ama biraz muhafızı olmayan sularda dolaşıldı gibi. Neden? Anlatacağım birkaç olay var. Arkadaşlarım bilir –konuşmacı arkadaşlar–. Birkaç yıl önce, o kökenden gelen bir MHP'li dostum anlatmıştı. 12 Eylül'den sonra, yasaklardan sonra Türkeş parti içinde önemli bir görev teklif ediyor kendisine. O da diyor ki, "Bir şartım olur, bir şartla kabul ederim başbuğum. Ben parti örgütlerine Atatürk'ün resmini asarım." Asıyor da gerçekten, Türkeş kabul ediyor bunu. Fakat akşam resimler asılı, sabah geldiğinde resimlerin indirildiğini görüyor. Şimdi Hasan Gürbüz arkadaşım Nihal Atsız'dan örnekler verdi. Gerçekten o yönleri vardır. Özellikle Bozkurtların Ölümü ve Bozkurtlar Diriliyor benim de gençliğimde okuduğum ve çok etkilendiğim, Türk dilinin, romantik edebiyatın çok önemli iki örneğidir. Ama aynı Nihal Atsız Abdülhamit'i övebilmiştir. Komünizmle Mücadele Dernekleri'nde Necip Fazıl'larla, Fethi Tevetoğlu'larla, İlhan Darendelioğlu'larla ve bilimum şeriatçılarla ya da şeriatçı olmayan anti-komünistlerle kol kola olabilmiştir. Atatürk'e saldırıda bugün şeriatçıların kullandığı materyallerden biri olan –materyal diyorum– Rıza Nur'un kitaplarını yayımlayabilmiştir. O'nun hakkında, Atatürk hakkında hiçbir yerde rastlamadığım Nihal Atsız'ın kaleminden Rıza Nur için coşkulu övgü yazıları da yer almıştır.

Yine 1967'ye geçiyorum. 1967'de benim de o zaman mensubu bulunduğum Dev-Genç, İzmir'de 6. Filo'ya karşı bir protesto mitingi düzenlemek istemiştir. Buraya karşı Türk Ocağı, Türk Yurdu, Komünizmle Mücadele Derneği ile birlikte Milliyetçi Öğretmenler Derneği de, "Sakın ha, Amerika'ya karşı protesto mitingine katılmayın!" diye ortak çağrı yayımlamışlardır ve bu çağrılarını da övgüyle o dönemdeki kendi yayın organlarına almışlardır.

Şimdi, Arapçılığa saldırmak kolay, örneklerini vereceğim. Dün özellikle Cezayirli konuğun da ifade ettiği gibi, bütün bu Amerikancı şeriatçılığa karşı, bütün Üçüncü Dünya ülkelerinde, İslam ülkelerinde ortak bir dayanışma cephesinin kurulması gereğinden söz edildi, hepimiz alkışladık. Ama ne hikmetse bugün şeriatçılığın kötülüğünü Arapçılıkla, eşitiyle izah etmeye çalışan görüşler de var. İlginçtir; bugün hepimizin yakındığı bu şeriatçı akım Araplıkla gelmemiştir; Kur'an'la gelmemiştir. Bakın, iddia ediyorum, Missuri zırhlısıyla gelmiştir; Marshal yardımının dolarlarıyla gelmiştir. Yani eğer orada net olmazsak şeriata karşı düzgün mücadele veremeyiz. Nihal Atsız'ların, –ki sahip çıkılması gereken, bugün de sahıp çıkılması gereken yönleri var. Bu konuda Hasan arkadaşıma ve diğer arkadaşlarıma katılıyorum– onların düştüğü duruma düşeriz.

Dolayısıyla örnekleri çoğaltmak mümkün. Sol literatürde Türkiye'de Amerikancı süreç, hep 50 seçimleriyle başlatılır. Şüphesiz önemlidir bu, milattır. Fakat Komünizmle Mücadele Dernekleri'ni araştırırken Beyazıt Kütüphanesi'ne taşınmak ihtiyacı duydum. Evimde yeterli kaynak yoktu, solda da bu konuda herhangi bir araştırmaya maalesef rastlayamadım. Bir şey dikkatimi çekti: Birtakım olaylar bir tarihte kümeleniyor. Neler var bakınız, Türkiye'de ilk Komünizmle Mücadele Derneği'nin kuruluş başvurusu 1948'de Zonguldak'ta yapılıyor. Türkiye'de ilk kez, din eğitimiyle ilgili, Halk Partisi'nin harekete geçmesi ya 1947'nin sonu ya 1948'in başı. Din eğitimiyle ilgili bir komisyon kuruyor Halk Partisi. Yine İnönü'nün Halk Partisi 1948'in başlarında Türkiye'deki komünist faaliyetleri araştırmak için bir komisyon kurduruyor.

Üç tane önemli olay: Anti-komünizm, din eğitimi ve Komünizmle Mücadele Derneği. Şimdi o günlerde ne olduğuna baktım. Hepimizin bildiği gibi, 1947'de Amerika'nın Dışişleri Bakanı George Marshall, Harward Üniversitesi'nde bir konuşma yapıyor. Konuşmanın teması şu: "Avrupa savaşta yanmış yıkılmıştır. Komünizm Doğu Avrupa'ya gelip yerleşmiştir. Daha fazla yayılmasını önlemek için, Avrupa ülkelerinin kalkınması için bir program hazırlamak lazım". Marshall programının resmi adı da Avrupa Kalkınma Programı'dır. Türkiye de "Ben de bu programı alayım" diyor. Avrupa'da 1947'nin Temmuz'unda 16 ülkenin katılımıyla bir konferans düzenleniyor; "hayır" diyorlar "siz savaşa katılmadınız, tek kurşun bile atmadınız. Bu yüzden size yardım veremeyiz".

Bunun üzerine Türkiye, bu konferans bünyesinde değil, direkt kendisi Amerikan yönetimine başvuruyor. "Ekonomimi düzeltmek için bana 615 bin dolar yardım ver" diyor. Ve tam bu zamanlarda bahsettiğim olaylar başlıyor. Yani Amerikan yardımına ehil olduğunu ispatlamak için o zamanki Türkiye yönetimi din eğitimini ve anti-komünizmi başlatıyor. İkisi beraber oluyor.

Enteresan bir şeydir. Yanılmıyorsam 1946'da Recep Peker'in –görevi neydi şu anda hatırlayamayacağım– bir konuşması var; yani bu Komünizmle Mücadele Dernekleri'nin kurulması, din eğitimi komisyonlarının kurulmasından 1-1,5 yıl önce. Recep Peker diyor ki, "Bize, komünizme karşı çıkmak için dini kullanmamız öneriliyor." Diyor ki "Bir zehire karşı başka bir zehirle mücadele edemeyiz." Bakınız orada 10 yıllar ya da 15 yıllar geçmiyor. Bir yıl sonra muazzam bir değişme oluyor. Biraz önce Hasan arkadaşıma yönelttiğim gibi, şeriat ordan gelmiyor işte.

Neyse, 1948'de ilk Komünizmle Mücadele Derneği'nin kurulması için başvuruda bulunulduğunu biliyoruz. Fakat atmosfer yeterince uygun değil. Zonguldak'ta yapılıyor başvuru. İki yıl ölü vaziyette kalıyor. Ne zaman ki Nihal Atsız'ın kardeşi olduğunu tahmin ettiğim Nejdet Sancar –bir tarih öğretmeni– Zonguldak'a gidiyor, bu dernek aktif hale geliyor. Türkiye'de ilk dernektir. Zonguldak'ın da önemini birçok arkadaşımız bilir, ben uzun zaman, geçmişte bir yıl kadar orada kaldım. Türkiye'de beş-altı kuşak işçinin olduğu tek vilayettir. Yani hemen hemen İstanbul'dan bile eskidir. Dolayısıyla bu anti-komünizmi Türkiye'ye taşıyanlar, örgütlenmek için de çok esaslı bir yer seçmişler; yani doğal bir yer. Nedir? Sosyalizm işçinin ideolojisidir; onunla arasına bir barikat kurmak için. Bu derneğin yaptığı ilk faaliyet de şudur: Ahmet Emin Yalman, o zaman hapiste olan Nâzım Hikmet'in kurtarılması için bir kampanya düzenliyor. O da Ahmet Emin Yalman'a cevaben, Nâzım Hikmet nasıl büyük bir Türk şairi olurmuş, haşa diyerekten 3 000 kadar broşür yayımlıyor ve onu her yerde dağıtıyor. Bu dernek 1953'lerde, 56'larda kendiliğinden sönüyor. Çünkü dişe dokunur ciddi bir sosyalist, komünist faaliyeti yok. Zaten o zamanki TKP'nin önderleri de 1951'de içeri alınmışlar ve TKP çökertilmiş durumda.

Bir de 1956'da İstanbul'da bir Komünizmle Mücadele Derneği var. O da çok fazla bir faaliyette bulunamıyor. 1960 İhtilali'yle birlikte o da

faaliyetini durduruyor. Asıl bizim hatıralarımızda, benim yaşadığım, benden biraz daha yaşlı olanların bizzat yaşadığı, eylemleriyle gördüğü, ajitasyonuyla tanık olduğu asıl Komünizmle Mücadele Derneği, 1963'te Şubat'ta İzmir'de kuruluyor. 40-50 tane ilk kurucu isimler arasında garipti ki, bugünkü siyasi hayatta size çağrışım yaptıracak çok fazla önemli isim yok. Çok bilinmeyen isimler var. Ama Komünizmle Mücadele Dernekleri, asıl konferansları, mitingleriyle, bildiğimiz klasik isimleri bünyesinde topluyor. Örneğin Necip Fazıl Kısakürek var –ki Necip Fazıl Kısakürek bir hazinlik manzarasıdır–. Necip Fazıl Kısakürek, hem milliyetçi gençliğin, MHP'li ülkücü gençliğin eğitim hocasıdır; hem akıncı gençliğin. Milliyetçi kitapları açtığınız zaman orada da ona saygılar gönderilir; İslamcı, şeriatçı kitapları açtığınız zaman kendi tarihlerini yazdıklarında, geçmişlerini özetlediklerinde Necip Fazıl'a saygılar gönderilir. O vardır. Fethi Tevetoğlu vardır –ki kendisi Aranko'nun Türkiye'deki ilk bağlantı kurduğu insanlardan biridir–. Zaten bu anti-komünist dernekler de Türkiye'nin icat ettiği bir şey değil; dışarıda pişirilip, modeli oluşturulup başka ülkelerle birlikte Türkiye'de kurdurulan bir şeydir. Fethi Tevetoğlu, Tekin Erer ve İlhan Darendereoğlu üç tane önemli isim. Konferansçılara devam ediyorum: Nevzat Yalçıntaş, sonradan Aydınlar Kulübü adıyla kurulan, Aydınlar Ocağı'na dönüşen derneğin kurucularından biridir kendileri. Onu görüyoruz. Burada birkaç kişi daha söyleyeyim. Mesela radikal İslamcılardan, Refah Partisi'ni, Fazilet Partisi'ni bile beğenmeyen yazarlardan birkaç tanesini görüyoruz burada. Mesela Atasay Müftüoğlu. İsmail Kahraman, Komünizmle Mücadele Dernekleri'nin mitinglerinde şahlanış mitinglerinde çok ön planda isimlerden biridir. Onu görüyoruz.

Tabii biraz önceki oturumda arkadaşlarımız ifade ettiler. Fethullah Gülen önemli bir figürdür burada. MHP milliyetçiliğinin, ülkücü-milliyetçiliğin çok bilinen isimleri var burada: Galip Erdem, Nejdet Sancar, bu Türkistanlı İsa Yusuf Ayketin, Osman Yusuf Serdengeçti, İbrahim Kafesoğlu, Fethi Gemihlioğlu, Aydın Yalçın (AP adayı), yani bir koalisyon var. Orta saha AP çizgisinin mümessilleri, MSP-Refah-Fazilet şeklinde giden İslamcı çizgi ve Türkeş milliyetçiliğinin unsurları. Hepsi Komünizmle Mücadele Dernekleri'nde ortaklar. Ankara'ya bu konferans için geldiğimde, 68'lerde birlikte Dev-Genç'te mücadele ettiğim bir arkadaşla yemek yedik iki gün önce; sosyalist-Marksist bir arkadaşımız; bana sordu "İrtica ile Batı'yı nasıl yan yana koyabiliyorsun" diye. Ona verdiğim cevabı hemen söyleyeyim:

“Bak güzel kardeşim” dedim, “irticayla Batı nasıl bir araya geliyor. Türkiye’de 1975-78 arası, gerici kuvvetlerin, kadroların Türkiye devletini ele geçirme operasyonlarının en yaygın yaşandığı ve çok başarılı olduğu bir dönemdir. Sayın Güneş çok iyi bilirler, o dönemin canlı tanığıdır devlette.”

Milliyetçi Cephe Hükümeti’ni, Komünizmle Mücadele Dernekleri’ndeki bu üç ayak, MSP-MHP ve AP beraber kurmuşlardır. Hepimiz 1996’nın ortasında Çiller’le Erbakan bir araya geldiklerinde iki türlü şaşkınlığa tanık olduk. Çok iyi niyetli İslamcı arkadaşlarım “Ya bu Erbakan Hoca nasıl olur da bu Çiller’le beraber olur?” diyordu. Öbür tarafa gidiyordum, çok iyi niyetli laik arkadaşlar “Çiller nasıl olur da bu Erbakan’la beraber olur” diyorlardı. Hepsine aynı şeyi söyledim: “Geçmişiniz ortak. Aynı ağacın meyvelerisiniz maalesef.”

Devam ediyoruz. Yanlış hatırlamıyorsam 1950’lerden sonra –Nihat Bey o dönemi daha iyi bilir, 1946’larda başlıyor biraz, ama– 1952-53’lerden sonra milliyetçi örgütlerde bir patlama var, değil mi? Dernek kapatılıyor, Milliyetçi Öğretmenler Derneği, Türk Ocağı falan hepsi devam ediyor. Neyse. Komünizmle Mücadele Dernekleri hakkında çok fazla kaynak bulamadım; kaç şubesi var onu da tam tespit edemedim, ama yayınları tek tek tarayarak bir liste çıkarabildim. Büyük çoğunluğu Ege ve Karadeniz hattında 142 tane. Orta Anadolu’da bile değil; zaten bizim garibim Orta Anadolu’yla Doğu Anadolu kayıt dışı toplum oldukları için örgütlenmesini bile beceremiyor. Egeliler ve Karadenizliler bu işi çok iyi yapmışlar. İlçelere kadar var. Başlangıçta çok fazla güçlü değiller. Fakat ne zaman ki TİP palazlanıyor, büyüyor, meclise giriyor, üniversitelerde sosyalist gençler örgütleniyor; bunlar zirveye çıkıyor.

Ben 142 dedim, ama onlar bazı yayınlarında 200 diyorlar, 250 diyorlar, bazı yayınlarında da 200 civarında diyorlar dernek sayısı için. 400, 450 delegeyle kongre yaptıklarına göre, 300 üyeye 3 delege, işte belli bir sayıya ulaştıkları anlaşılıyor. Bir ara bunlara siz parti politikası yapıyorsunuz diye bir eleştiri gelmiş. Diyorlar ki: “Biz hiçbir partiye mensup değiliz.” MHP’nin o zamanki adıyla Millet Partisi var; Osman Bölükbaşı’nın Adalet Partisi var; CHP’den de dokuz tane başkan var. Yani başkanlar içinde, Ege’de birkaç belediye başkanı olduğunu ifade ediyorlar. Bunlar,

Komünizmle Mücadele Dernekleri zirvesine 1967-68'de geliyor ve birdenbire sönüyor.

Kapatılıyor mu diye baktım. Öyle bir karar yok. Haber yok, dergileri yayınlarını durdurmuş. Tabii çok da sürpriz değil yani. Çünkü, Komünizmle Mücadele Dernekleri belli bir tip kadroyu siyasal aksiyona sokmak için kurulan organizasyonlardı. İşlevlerini yapmışlardı. Niye? Bir geçiş döneminin ürünüydüler. Ülkü Ocakları kuruldu, MHP'nin gençlik kolları kuruldu. Onlar komando kamplarıyla belki bir aktivasyona ulaştılar. Üniversitelerde kavgaya başladılar, anti-komünist bayrağı aldılar. Dolayısıyla komandoların, ülkücü gençliğin az çok güçlü bir şekilde ortaya çıktığı aşamada, Komünizmle Mücadele Dernekleri kapanmıyor, kapatılmıyor, sönüyor.

Biraz önce –ben bilmiyordum onu– Hikmet Çetinkaya arkadaşım dedi ki, "Fahri Tanman, Nur kamplarıyla ilgili yardım yaptı". Bana bir çağrışım yaptı. Ben solcu olmayan bir 27 Mayısçıyla iki yıl önce bir konuşma yapmıştım. Şöyle diyordu: "Bir gün bana Fahri Tanman 66'larda bir şey danışmak için geldi." Faruk Sükan, Fahri Tanman'ı çağırıyor ve diyor ki "Albayın –yani Türkeş'in– gençlerine yardımcı olacaksın. Onları arazilerinde barındıracaksın ve maddi-manevi her türlü yardımı yapacaksın." Çok ilginç bir şey. Yani bir üst organizasyon var görünmeyen ya da görünen; bize göre aslında, bir platform var. Buradan, Olimpus'taki Zeus gibi, aynı adama, bir taraftan Nurcu Gençlik'e kamp kurduruyor, bir taraftan ülkücü gençliğe. Ve sonuçta ne oluyor; konuşmamın başında söylediğim şeye dönüyorum. Türk milliyetçisi olduğunu söyleyen bir parti, kendi milli devletini kuran liderin resimlerini kendi parti örgütlerine asmama aşamasına geliyor, bana göre düşüşüne uğruyor. Biraz önce arkadaşlarımı dostça eleştirirken, bunların cevabını ve nedenlerini bulma iştiyaki ile hareket etmiştim. Önemli olan buydu. Üzüntülerimi belirtmiştim. Ama ben bu arkadaşları tanıyorum. Biliyorum, bu süreç devam edecektir, aramızdaki asgari müşterekler artacaktır. Sadece bu arkadaşlarımızla değil, dün burada ifade edildi, Mehmet Âkif'ler de çıkacaktır İslamcıların içinden, bağımsızlığımızı tekrar 1919-20'lerde olduğu gibi, birilerine karşı korumakta başarılı olacağız.

BATI DESTEKLİ İRTİCAYA KARŞI TÜRKİYE'NİN MÜCADELE BİRİKİMİ

Suphi Gürsoytrak

27 Mayıs Devrimi Önderi, Emekli Kurmay Yarbay;

Eski Tabii Senatör; ADD Eski Genel Başkanı

Oturum Başkanı

Cümleten merhaba. Bu toplantılarda Sayın Perinçek'in de bulunmasını gönlümüz içtenlikle istiyordu; ama hadiseler maalesef, insanların her istediği doğrultuda, istediği yerlerde bulunmasına olanak vermiyor, ama manevi varlığı aramızda. Onu da selamlayarak hepinizi selamlıyorum. Hoş geldiniz.

Sabahki oturumlarda çok enteresan şeyler konuşuldu. Yalnız o konular için oturumlar tertip edilse eminim haftalar alır. Bu konular içerisinde hafızamda ve dağarcığımda çok geniş bilgiler mevcut. Ancak zamanın darlığından dolayı birkaç fırça darbesiyle bu oturumdaki konuları dile getireceğim.

Bizim Türkiye, biliyorsunuz Batı'da, Batı organizasyonları içerisinde ABD ile çok yakın işbirliği içerisinde bulunmaktadır. Rahmetli İsmet Paşa'nın bir sözü vardı: Büyük devletlerle ortaklık, ayılarla yatağa girmeye benzer demişti. Ezilir insan, eğer yanlış bir adım atarsanız. ABD, ki dünyada baş emperyalist devlettir. Altı da sanayileşmiş, yandaşı olan ülke vardır. 80'den önceki isteklerine baktığımız zaman, Türkiye'deki gençliği Sovyetler Birliği'ne karşı tavır alma eylemi içine sokmaya çalıştığını görüyoruz, ki sabahki oturumda arkadaşlarımız, çeşitli kanatlara mensup olanlar bunları dile getirdiler. Nasıl organize olduklarının çok büyük kanıtlarını bizler biliyoruz ve taşıyoruz. Ama şunu vurgulamak istiyorum: 1965'te Adalet Partisi'nin başkanlığına gelen kişinin etkisiyle bu gelişmeler Anadolu'ya yayılmıştır ve boyutlarını iki ana hatta sürdürmüştür. Bir tanesi sağda örgütlenmeler, ikincisi dinsel örgütlenmeler.

(....) ilk darbeyi Atatürkçü Düşünce Derneği'nde yaptılar. Yönetim değişikliği sağlandı. Bu kritik günlerde de, bu toplantının tertip edildiği günlerde de Doğu Bey'in eski mahkûmiyetinin hatırlanmış olmasının, akla gelmiş olmasının tesadüf olmadığını vurgulamak istiyorum. Bunları belirttikten sonra ben zamanın kıtlığından dolayı sayın arkadaşlarıma sözü vermek istiyorum.

İlk söz Prof. Dr. Anıl Çeçen arkadaşımızın. 1908 Devrimi ve Kemalist Devrim'in birikimini sizlere sunmaya çalışacak. Buyrun Anıl Bey.

1908 DEVRİMİ VE KEMALİST DEVRİM'İN BİRİKİMİ

Anıl Çeçen

AÜ Hukuk Fakültesi, Halkevleri Genel Başkanı

Teşekkür ederim efendim. Efendim benim konum belli, ama Sayın Başkan böyle bir açıklama yaptığı için ben de kısaca bir değerlendirme yapmak istiyorum.

1908 Devrimi, Osmanlı'nın son dönemidir. Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluşunda dünya haritasına baktığımız zaman doğuda büyük devletleri görüyorsunuz, sömürge ülkelerini görüyorsunuz. Batıda da yeni yeni gelişen Avrupa'yı görüyorsunuz. Yani Asya ile Avrupa ortasında gelişen bir alan. İşte İpek Yolu, denizyolu vb. ticaret yollarının kesiştiği bir alan. Bunun tarihini hepimiz biliyoruz. Ama Osmanlı İmparatorluğu'nu ortaya çıkaran jeopolitik gerçek bu bölge insanının bu bölgeyi yönetmesidir. Aynı jeopolitik gerçek Selçuklu döneminde de var. Ve bugün medeniyet teorisiyle gündeme gelen Hıristiyan, Müslüman ve Yahudi ayrımı çok açık bir şekilde burada var. Osmanlı İmparatorluğu işte böyle bir jeopolitik gerçekle ortaya çıkıyor ve büyük ağırlığıyla bir İslam imparatorluğu. Ama imparatorluğun çöküşü –ki şimdi benim konuma geliyoruz, 1908 ve daha sonra Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu 1923– ortada bir gerçek var. 1. Dünya Savaşı bu noktada sayın dinleyiciler, Kurtuluş Savaşı sırasında, Anadolu üç dünyanın arasına sıkışıyor.

Bir tarafta batıda Hıristiyan ve sömürgeci bir Batı imparatorluğu, Avrupa sömürge imparatorlukları; kuzeyde Sovyet Devrimi'yle gerçekleşmiş olan yeni bir imparatorluk, Sovyetler Birliği ve Anadolu'da da Kurtuluş Savaşı veren halkın yeni bir devlet arayışı büyük çoğunluğu Müslüman, ama bir İslami devlet kurma hevesi yok. İşte imparatorluktan Cumhuriyet'e geçerken, bir tarafta Kurtuluş Savaşı veriliyor, bir tarafta da yoğun tartışmalarla ortaya dini, irticai eylemlerin çıktığını görüyoruz.

31 Mart Vakası tesadüfen o dönemde ortaya çıkmamıştır. Biliyorsunuz 31 Mart Vakası'yla gündeme gelen başka bir gerçek vardır: 1908 Devrimi. 1908 Devrimi de eski anayasanın yeniden gündeme gelmesi, yürürlüğe konulmasıdır. Ve eski anayasayla başlayan Meşrutiyet yolunda gidişin devamıdır, ki 1. Meşrutiyet'ten sonra 2. Meşrutiyet ve TBMM'nin kuruluşuna giden bir yoldur ki, buna bazı yazarlar 3. Meşrutiyet demektedirler. TBMM'nin kuruluşunun 3. Meşrutiyet olduğuna katılmıyorum. Çünkü TBMM daha farklı bir yapıdır, imparatorluk yapısı bitmiştir. Şimdi Sayın Başkan'ın açış konuşmasında ortaya koyduğu jeopolitik gerçek açısından bakarsak bir imparatorluk, büyük bir İslami devlet çökmektedir. Onun yerine bir devlet arayışı vardır Anadolu'da. Bu ne olacaktır: Mustafa Kemal çıkana kadar Anadolu'daki hareketlere bakın. Bülent Taner kitabında yazmıştır. Yerel kongreler iktidarı. Eğer tek tek kongrelere bakarsanız çok büyük ağırlıkla İslami bir yapının gündemde olduğunu görürsünüz. Yani Mustafa Kemal çıkmasa, onun önderliğinde ulusal bir hareket örgütlenmese, Anadolu'daki Kuvayi Milliye Hareketi, başlangıçta bir Kuvayı İslamiye hareketidir. Kuvayi İslamiye hareketi, Mustafa Kemal'in 1919'da Samsun'a çıkmasıyla yön değiştirmiştir ve yerel kongrelerde ortaya çıkan İslami inisiyatif yavaş yavaş Sivas ve Erzurum kongrelerinde ortaya çıkan ulusal inisiyatife dönüşmüştür ki, ondan sonra Ankara'da TBMM'nin kurulduğunu görüyoruz. Yani bir İslam devleti kurma arayışı olduğunu görüyoruz. Ama İttihat ve Terakki ve onun devamı olan ulusal kadroların, Kemalist kadroların bunu önlediğini görüyoruz.

Şimdi, sayın dinleyiciler, TC kurulurken ortada üçlü bir dünya vardır: Kapitalist dünya, Sovyet dünyası ve İslam dünyası. Türkiye Cumhuriyeti'nin modeli, İslam dünyasına yönelmek değildir. Sovyet dünyasına da yönelmek değildir. Buna bazı arkadaşlarımız kızıyorlar, bu gerçek, bunu vurgulayalım. Ve Mustafa Kemal'in Kurtuluş Savaşı sırasında yaptığı şudur: Avrupa'nın emperyalist ülkeleriyle Anadolu'da savaşmıştır. Emperyalist ülkelerin ordularıyla savaşılırken Avrupa'yla savaşılmış, ama sonunda Avrupa ve Batı hedeflenmiştir. Çünkü Kurtuluş Savaşı başarıldıktan sonra gündeme getirilen devlet modeli ulusal devlettir, Üniter devlettir, çağdaş Cumhuriyet anlayışıdır. Bugün dikkat ederseniz Türkiye'ye 2. Cumhuriyetçilik adı altında empoze edilen, 21. yüzyılda bu bölgede yeni devlet modeli çerçevesinde empoze edilen görüşlere baktığımızda başkanlık sistemi, federasyon ve eyalet sistemi gibi Amerikan

sistemi empoze edilmektedir ki, bunların Türkiye’deki Kemalist birikimi karşılarına aldıklarını görüyoruz.

Değerli dinleyiciler, ben tek tek kronolojik sıralama yapmak istemiyorum. Elimde on tane kâğıt var. On dakikada vermem gerekiyor, o nedenle ben uzatmadan özetimi vermek istiyorum. Kısaca şudur: Kemalist model üç dünya arasında Batı’yı tercih etmiştir. Hedef Batı uygarlığının onurlu üyesi olmaktadır. (…) Türkiye de, Ortadoğu da savaşa itilmektedir. Demek ki Kemalist modelin hedeflediği Avrupa’yla entegrasyon yavaş yavaş devre dışı kalmaktadır. Mustafa Kemal, Türkiye Cumhuriyeti’ni kurarken İslam dünyasını dışlamıştır. Çünkü amacı, Avrupa’yla yakınlaşan ve Avrupa’daki çağdaş ulusal, üniter cumhuriyeti Avrupa’yla bütünlük içerisinde ele alan bir yapıdır. Ama Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra ortaya çıkan Avrasya gerçeği çerçevesinde yeni bir harita vardır. Bugün mesela İslami yayınlara bakarsanız, dünya haritasının ortasında bir hilal vardır ve dünya haritasının ortasına bir yeşil alan çizmişlerdir. Bu yeşil alanın özellikle Orta Asya’dan başladığını, Kafkaslar’da ve Ortadoğu’da devam ettiğini ve Kuzey Afrika’da sonuçlandığını görüyorsunuz ki, bu çok büyük bir alandır –ki İslamcılar Türkiye’de 2 milyarlık İslam dünyası derler–. Bakın sabahtan beri burada Türk dünyası konuşuluyor, 200 milyon değil. Nitekim Erbakan’ın oğlu kendisini tanıtırken Türk olarak değil, Müslüman olarak tanıtmıştır. Kendisine sorulduğunda (Yahu sen Türk değil misin dendiğinde), “2 milyarlık İslam dünyası varken ben İslam kimliğimi taşırım, 200 milyonluk Türk dünyasını ben ne yapayım” diye cevap vermiştir. Dikkatinizi çekerim; 2 milyar nerede, 200 milyon nerede.

Şimdi, Sovyetler Birliği dağıldığında, Avrasya gerçeği ortaya çıktığında Türkiye hazırlıksız yakalanmıştır. Ama Sovyetler sonrası için belirli modeller vardır; işte bu modeller çerçevesinde Türkiye İslam dünyasına dönük kullanılmaya hazırlanmaktadır. Unutmayın, Refah Partisi Erbakan’ın iktidarındayken, Türkiye Cumhuriyeti Avrupa Ortak Pazarı’nın yerine, D-S modeliyle Asya’daki İslam ülkeleriyle yakınlaşma stratejisi içine itilmek istenmiştir. Türkiye Cumhuriyeti üzerindeki bu baskılar devam ederken ortaya çıkan İslami olaylara baktığımız zaman, sürekli olarak tarikatların arttığını, alt kimliklerin yükseldiğini, ulusal kimliğin devredışı bırakıldığını, Türkiye’de İslami kimliğin öne çıkarılmak istendiğini görüyoruz. Bu yeni bir olay değildir, eski bir olaydır. 1908’den başlamıştır. İşte Menemen Olayı

ortadadır. Terakki Perver Cumhuriyet Fırkası kurulmuştur, hemen İslamcıların eline geçmiştir. Yeni Cumhuriyet yönetimi en kısa zamanda çok partili sisteme geçmek istemiştir, ama hemen İslami baskılarla karşı karşıya kalmıştır. Cumhuriyet rejimi bu tür girişimlere karşı kendisini korumuştur. Nasıl korumuştur? İşte bazen parti kapatılması gündeme gelmiştir, bazen İstiklal Mahkemeleri uygulamaları gündeme gelmiştir, bazen kanun değişiklikleri gibi çeşitli tedbirlerle, önlemlerle Cumhuriyet rejimi 1950'li yıllara kadar kendisini korumuştur, tek parti önderliğinde çok partili rejime geçildikten sonra, 2. Dünya Savaşı'ndan sonra Türkiye artık Batı'nın, Avrupa'nın değil, özellikle Amerika'nın siyasi senaryolarına açık bir ülke haline gelmiştir. Bugün de bu senaryolar devam etmektedir.

Geleceğe dönük olarak da şunu söylemek istiyorum. Dünyada küreselleşmenin yattığını görüyoruz. Gerçekten iflas etmiştir, ama bölgeselleşme devam etmektedir. Avrupa bir an önce Avrupa Birliği haline geliyor. Amerika bir an önce Kuzey Amerika birliği haline gelmek ve Güney Amerika'yı da içine almak istiyor. Asya'da çok büyük bir şekilde bir Asya Birliği gündeme gelmektedir. Dikkatinizi çekerim; Amerika, Avrupa ve Asya'nın hegemonya kavga alanı İslam dünyasıdır. Yani dünyanın ortasında yer alan iki milyarlık alandır. Amerika'nın hedefi şudur: Sağ ve sol blok, sosyalist ve kapitalist bloklar dengelerine karşı Türkiye'yi İslama kaydırarak İslam dünyasında kullanmaktadır. Eğer Türkiye'yi taşeron olarak İslam dünyası için kullanırlarsa Avrupa'nın dışında kalacaktır, Avrupa Türkiye'de etkin olamayacaktır. Türkiye İslami kimliğiyle yeni bir model oluşturacağı için tüm İslam dünyasını, iki milyarlık alanın yeni modele doğru gitmesiyle Avrupa ve Asya İslam dünyasına giremeyecektir. İşte bütün bunların iktidar kavgası Türkiye'de yapılmaktadır. Dikkat edin, değişik İslami hareketlerin, cereyanların gündeme gelmesi ulusal potansiyel açısından değil, iç dinamikler açısından değildir, tamamen dış dinamiklerin Türkiye'ye yansımasıdır. Madem biz bu gerçekleri görüyoruz, artık tartışıyoruz, Aydınlık gazetesi yıllardır yayımlıyor, çeşitli yayınlarda bunları okuyoruz. O zaman Türkiye Cumhuriyeti'nin bu emperyalist oyunlara karşı ulusal kimliğini koruyucu modeli geliştirmesinin zamanı gelmiştir. O da nedir? Eğer bir Avrasya Bölgesi'nde yeniden yapılanma gündemdeyse, bu yeniden yapılanmanın Kemalist modelle olması için Türkiye'nin hazırlık içine girmesi gerekir. Aksi takdirde sosyalizmden sosyal demokrasiye kadar Avrupa rüzgârları veya Amerikan rüzgârları bakın Atatürk'ün partisinde,

“Mustafa Kemal out, Tony Blair in” moda deyimle söylüyorum, maalesef son derece üzücüdür. Bunları çok açık bir şekilde tartışmak lazım; bu tür kopyacılıkla, bu tür aktarmacılıkla, bu tür bize empoze edilen programlar kabul etmekle Türkiye bir yere gidemez.

Hepinize saygılar sunarım.

1960'LARDA İRTİCAYA KARŞI VERİLEN MÜCADELE

Haşmet Atahan

68'liler Birliği Vakfı Genel Başkanı

Konumuza girmeden önce bir şeyi belirtmek istiyorum: Bugün, 11 Ekim 1998 günü. Dr. Kıvılcımlı, bundan 27 yıl önce 11 Ekim 1971 günü bedence arımızdan ayrıldı. Kıvılcımlı ülkemizin, daha doğrusu dünyamızın yetiştirdiği ender insanlardan birisidir. Emperyalist güçlerin işgal ettiği yurdumuzda başlatılan Kurtuluş Savaşı'na, daha ilk anda ve çocuk yaşta katıldı. Daha sonra da, sosyal kurtuluş savaşına atılan ve öldüğü ana kadar devrimci görev ve sorumluluğuyla mücadeleden geri durmayan ve kendi deyimiyle, "bir an olsun nöbet yerini terk etmeyen" bir usta devrimcidir. Konferans konumuz olan Batı'yı, yani, emperyalizmi de, gericiliği de çok iyi araştırmış ve ülkemizin gerilikten, gericilikten nasıl kurtulacağını yıllarca süren teorik-pratik mücadelesiyle aydınlatmış bir yol göstericimizdi. Her türlü maddi ve manevi sömürünün ve ezenin kaldırılmasını istemek ve bu uğurda mücadele etmekten başka "suç"u olmayan Kıvılcımlı, ülkemizin ekonomik-sosyal-kültürel yapısını genişliğine ve derinliğine araştırarak Marx-Engels'in araştırdığı, ancak, gerek o zamanki arkeolojik bulguların yetersizliği, gerekse yeterince zaman ayıramadıkları için açıklayamadıkları kapitalizm öncesi medeniyetlerin oluş-yok oluş nedenlerini araştırmış ve "Tarih Tezi" adı altında devrimci ortamımıza, bilim dünyamıza sunmuştur.

Kıvılcımlı'nın tezi akademik bir tez değildir. Bizim ve bizim gibi gericilik baskısı, emperyalizmin sömürüsü altındaki ülkelerin kurtuluş mücadelesini aydınlatan, yol gösteren bir araştırmadır.

Teorik ve pratik mücadelesi ile bizlere örnek olan Dr. Hikmet Kıvılcımlı bedence aramızdan ayrılsa da, o, işçi sınıfı devrimcilerinin mücadelesinde yaşamaya devam ediyor. Dr. Hikmet Kıvılcımlı ustamızı ölümsüzlüğünün 27. yılında sizlerin huzurunda sevgiyle, saygıyla ve özlemle anıyorum…

Bana ayrılan süreyi olabildiğince verimli kullanabilmek için, önce 1960'lı yıllarda devrimci güçler, karşıdevrimci güçlerin durumunu sergilemeye çalışacağım. İkinci bölümde ise, emperyalizm-gericilik ittifakının salt bu döneme özgü olmadığını, Osmanlı devletinin çözülme sürecinden günümüze değin süregelen, güçlü ve etkin bir ittifak olduğu gerçeğini göz önünde tutarak, neden Batı'da gericiliği yenerek kapitalizm kurulduğu halde, bizde, bizim gibi ülkelerde kapitalizm, gericilikle ittifak içinde oluyor, olmak zorunda bırakılıyor sorusu üzerinde durmaya çalışacağım.

Konumuz, 1960'lı yıllarda irticaya karşı verilen mücadele. Bizde 1960'lı yıllar demek 27 Mayıs sonrası demektir. 27 Mayıs, çoğumuzun bildiği ve kabul ettiği üzere, ülkemize demokrasiyi getirme sözü vererek iktidara gelen ve adı "Demokrat" olan bir partinin, gericilere verdiği ödünlerle ülkemizi ortaçağ karanlığına sürüklemesi, gençliğinizi, aydınlarımızı, basınımızı baskı ve zorbalıkla susturmaya kalkması, halkımızı işsizlik ve pahalılık cehenneminde yakması sonucu doğan bunalıma karşı ordu-gençliğimizin yaptığı politik bir devrimdir.

27 Mayıs Devrimi sonrası ülkemizde, nispi de olsa demokratik hak ve özgürlükler arttı. Bilimsel sosyalist kitapların çevirileri peşi peşine yapıldı. O güne değin ülkemizde görülmedik boyutta yaygın ve yoğun bir şekilde yayımladı. Çölde kalan insanlar nasıl susuzluğunu gidermek isterse, aydınlarımız ve gençliğimiz, öylesine kitaplara sarıldılar. Marx, Engels, Lenin başta olmak üzere devrim ustalarının eserleri ilk elden okunabildi, anlaşılmaya çalışıldı. İnsanın insan tarafından sömürülmesine, ezilmesine karşı çıkabilmenin düşünsel temelleri ve altyapısı oluşturulabildi. İnsanlığın kurtuluşunun sosyalizmde olduğu kavrandı. Üniversite gençliği, bu mücadelenin içine girdi. Ancak, gençlik çok kısa bir zaman içinde, ülkemizin tam bağımsızlığını kazanmadan demokratikleştirilemeyeceğini kavradı. Bu nedenle, devrimci gençliğimiz, emperyalizme ve gericiliğe karşı Milli Kurtuluş Savaşı'nda olduğu gibi yeniden ve bu kez, sosyal kurtuluşumuzu da sağlayabilecek şekilde mücadeleye atıldı. Verilen mücadele, sonradan, 68 Kuşağı olarak tarihte yerini alan devrimci gençlik atılımı oldu.

27 Mayıs Devrimi'nin ülkemize ve halkımıza kalıcı olarak getirdiği en önemli şey, 1961 Anayasası oldu. 1961 Anayasası'nın getirdiği nispi

özgürlük ve edinilen demokratik haklar, ülke genelinde önemli gelişmelere yol açtı. Ülkemizde sosyal uyanış hızlandı. Anayasa ve buna uygun yasalar sayesinde, önemli ölçülerde işçiler grev silahını kullanarak toplusözleşmelerde haklarını koruyabildi, memurlar sendika hakkını kazandı, sosyalizm yasakçılığı kalktı. İşçi sınıfının grevleri, boykotları, işgalleri, topraksız ve yoksul köylülerimizin toprak istemleri ve toprak işgalleri, üretici köylülerin ürünlerini değerine satabilmek için mitingleri, direnişleri, memurların boykot ve direnişleri Türkiyemizin dört bir yanını sardı. Türkiye İşçi Partisi'nin kurulması, solun şimdiki gibi dağınık ve çok parçalı olmaması ve o zamanki seçim sisteminin çok daha demokratik olmasının da etkisi ile Parlamento'ya Türkiye İşçi Partisi milletvekillerinin girmesi, Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın kurulması ve etkin bir çalışma içinde bulunması vs. gelişmeler, Türkiye'de devrimci atılımları hızlandırdı. Bu arada Kıbrıs'ta gerginliğin artması ve Türkiye'nin uluslararası anlaşmalardan doğan geçerli ve haklı istemlerine karşı Amerika'nın olumsuz yaklaşımı ve dahası, Türkiye halkını ve devletini aşağılayan bir tavırla yazılan –ünlü Johnson mektubu olarak bilinen– ABD Başkanı'nın tehdit mektubu, Türkiye halkının içeride demokrasi mücadelesi verirken, aynı anda Amerikan emperyalizmine karşı da tavır almasını çabuklaştıran bir süreci başlattı.

Devrimci gençlik, halk için, halkla birlikte mücadele etti. 1960'lı yıllar ilerledikçe, gittikçe artan, özellikle de 1966-1969 yıllarında doruğa ulaşan süreçte, nerede bir işçi hareketi, memur hareketi varsa, nerede bir köylü direnişi, toprak işgali varsa, devrimci gençlik orada var oluyordu; orada devrimci mücadeleyi ateşliyordu.

Bu gelişmelere karşı, egemen sınıflar her zamanki yöntemlerin yetmediğini gördüler ve yeni yöntemler arayıp bulmak zorunda kaldılar. Amerikan emperyalizmi, ülkemizde yükselen devrimci dalgayı kırmak ve ABD emperyalizmine karşı hızla büyüyüp gelişen anti-emperyalist bilinci köreltmek için CIA patentli organizasyonlara girişti.

Burada, ABD başta olmak üzere, emperyalizmin gericilikle ittifakı sonucu yaşadığımız olayları kronolojik olarak saymak düşüncesinde değilim. Bunun için, bize ayrılan zaman yetmeyeceği gibi, böyle toplantılarda olayları sıralamaktan çok, sentetik bir incelemeyle bütünleştirici sonuçlara

ulaşabilmekten, görüşleri senteze ulaştıracak bir tez halinde sunmaktan yanayım. Bu nedenle, genel bir değerlendirme yapmaya ve bu değerlendirmede tek bir olaydan yararlanmaya çalışacağım. 1960'lı yıllarda devrimci güçlerin durumunu, karşıdevrimci güçlerin durumunu ve ABD emperyalizminin, gizli servislerin durumunu Kanlı Pazar olayı kadar bize hiçbir şey açıklayamaz. Bu nedenle Kanlı Pazar olayının üzerinde duracağım.

Ülkemizde yükselen devrimci dalga, egemen güçleri, siyasi iktidarı ciddi boyutta etkiliyordu. Üniversite gençliği toplumun en dinamik ve toplumu en çok etkileyen kesimiydi. Onların başkaldırısı, işçilerimizin, köylülerimizin, memurlarımızın, kısaca halkımızın yaşamını etkiliyor, onların da hak arama özgürlüğünü kullanmalarına, daha çok direnç göstermelerine ve başkaldırmalarına yol açıyordu. Bu gelişmelerin ana nedeni olarak ve sorunun kaynağı olarak da Anayasa gösteriliyordu. Anayasa, Ordu-gençliğin atılımı ile yapılmıştı. Orduya ve doğrudan Anayasa'ya karşı çıkamayan siyasi iktidar ve başta CIA olmak üzere gizli servisler, devrimci gençliği ve devrimcileri kışkırtma ve devrimci kulvardan çıkarma, onları dar ve kısır mücadele alanına hapsederek halkın gözünde ve ordunun gözünde küçük düşürme provokasyonlarını hazırladılar.

Eski mücadele yöntemleri yetersiz kalmıştı. Finans-kapital ve güdümündeki siyasi iktidarın olanakları ile kotarılıp beslenen gerici örgütlünmeler olan "İlim Yayma Cemiyetleri", "Komünizmle Mücadele Dernekleri" devrimci gençlikle başa çıkamıyordu. Bu gerici örgütler devrimci mücadelenin yaygınlaşmadığı dönemlerde başarılı olmuş ve devrimci atılımları bentleyebilmişti.

(…)

O zamanın iktidarı, Amerikancı Morison Süleyman iktidarıdır. İnsanlarımız, bugün olduğu gibi, o zaman da pahalılık canavarıyla, işsizlik belasıyla boğuşmaktaydı. İş-ekmek-özgürlük isteyen yurttaşların tepkileri artıyor, emperyalizme ve gericiliğe karşı mücadelesi yükseliyordu. Amerikan Jandarması 6. Filo gelmiş ve Türkiye'nin kalbine, İstanbul'da İstanbul Boğazı'na demir atmıştı… Başta devrimci gençlik olmak üzere, halkımız 6. Filo'ya tepki gösterip, hak ettiği karşılığı veriyor, ülkemizin aydınlık geleceğini karartan ve gittikçe büyüyen irtica tehlikesine karşı tavır

alıyordu. (30 yıl sonra, gericiliğin ulaştığı ekonomik-sosyal-kültürel örgütlenme boyutları dikkate alınınca, o zaman gericilik bu denli büyümeden aldığımız tavrın ne kadar doğru ve yerinde olduğu bir kez daha anlaşılıyor…)

Devrimci hareketimizin böylesine gelişmesi ve yükselmesi, ABD emperyalizmini, onun güdümündeki siyasi iktidarı ve gericiliği rahatsız ediyordu. Bu gidişe dur diyebilmek için devrimci güçlerin arasına soktukları ajan-provokatörler yeterli olmadı. Gizli servisler kanalı ile bir plan yapılarak devrimcilerin kendilerini en güçlü sandıkları bir anda, devrimci güçleri parçalayıp zayıf duruma düşürerek saldırmak ve unutamayacağı bir ders vermek ve yeniden kolay kolay toparlanamayacağı bir dağınıklığa uğratmak için planlar yapıldı. Emperyalizmin yedek gücü gericilik devreye aktif olarak sokuldu. Günler öncesinden yapılan kışkırtmalarla kimi vatandaşların din duyguları sömürüldü, cihat çağrılarıyla kışkırtıldı. Özellikle Bugün gazetesi ve başyazarı M. Şevki Eygi olmak üzere gerici basın ve yazarlar cihat çağrıları yaparak gerici saldırının hazırlanmasının altyapısını oluşturdu. Cahil, kışkırtılmış ve bindirilmiş ekipler halinde getirilen ve sayıları 20 bine ulaşan yobaz, Taksim gezi alanında, meydana girecek yürüyüş koluna saldırmak üzere taşlı sopalı ve bıçaklı şekilde yerleştirildiler.

Sayıları yüz binleri bulan ve bir ucu Taksim’e ulaştığında henüz diğer ucu Sirkeci’de olan yürüyüş kolunun öndeki 3-4 bin kişilik çok küçük bir kısmı Taksim Meydanı’na girerken, Polis Gümüşsuyu’nda yolu kesmiş, diğer yürüyüşçülerin Taksim’e gelmesini engellemiş ve meydana bıraktığı 3-4 bin devrimciyi, meydana getirilip yerleştirilen 20 bini aşkın gericiye yem etmek istemiştir. Cihat aşkıyla, Allah aşkıyla galeyana getirilen yobazlar polis desteğinde saldırıya geçirtilmiştir.

Gazete manşetlerinde yer alan ve hâlâ belleklerimizde canlılığını koruyan bir resim, olayların içyüzünü sergiliyordu. Toplum polisinin hemen yanında biri bıçaklı, diğeri sopalı iki yobaz katil, Turgut Aytaç adlı devrimciyi öldürüyordu. Polis ise yanı başında işlenen cinayeti sadece seyrediyordu.

Kanlı Pazar katliamının ve provokasyonun tertipçisi CIA’dır. Planı yapılmış, 6. Filo’nun helikopteri ile yukarıdan provokasyonu yönetmiştir. İrtica, emperyalizmin ve tekelci sermayenin yedek gücü olarak saldırtılmış;

toplum polisi ise gerici saldırısına ortam hazırlamıştır. Bu olaydan devrimciler olarak almamız gereken dersleri aldığımızı yazık ki söyleyemiyorum. Bizler hâlâ kişisel-grupsal çıkarlarımızı bir kenara atarak, dağınıklığı önleyecek, Türkiye halkını örgütleyecek bir derlenmeyi sağlayamıyoruz. Kanlı Pazar, egemen sınıfların ne denli örgütlü, ne denli hazırlıklı, ne denli bilinçli olduğunu, ne denli acımasızca saldırgan olduğunu gösteren ve gericilikle, Batı dediğimiz emperyalizmin nasıl etle tırnak gibi bütünleştiğini ortaya koyan önemli bir olay olduğu için, biraz ayrıntılandırmakta yarar gördüm…

Değerli katılımcılar, sizlerin de bilmekte olduğu bu özet bilgiler bize, 1960'lı yıllar içinde emperyalizmin devrimci atılımları sindirebilmek ve ülkeyi bir avuç parababasının egemenliği altında tutmak için nasıl çalıştığını, gericilerle nasıl iç içe çalıştığını, provokasyonlar düzenlediğini ve kışkırtmalarda bulunduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Bu şer ittifakı, 1960'dan önce var olduğu gibi, 1960'lı yıllarla sınırlı da kalmayarak günümüze değin süregelmektedir. Kurtuluş Savaşı'nda, Anadolu'yu emperyalistlerin güdümünde işgal eden Yunanlılardan önce, ilk kurşun gericilere sıkılmıştır. Kurtuluş Savaşı'nda, emperyalist güçlerle olduğu kadar, hilafeti, saltanatı savunan gericilerle de savaşılarak zafere ulaşıldı. Marksizmi, diyalektik materyalizmi özümsemiş olan ve kendilerini devrimci sayan bazı kişiler ve kurumlar, bu gerçekliği yok sayıyor. Özgürlük istemlerinin sınıfsal karakterini göz ardı ederek, gericiliğin tarihi süreci içinde emperyalizmin güdümünde ve onun yedek gücü, vurucu gücü olduğunu unutarak, gerici kalkışmanın simgesi olan türban direnişlerini özgürlük kabul eden bir anlayış, devrimci mücadele geleneklerimize yabancı kalır; devrimci mücadele anlayışının dışına düşer.

Bu konferansın konusu "Batı ve İrtica". Batı dediğimiz kapitalistler kendi anayurtlarında gericilikle kıyasıya ölüm kalım savaşı yaptılar. Modern bir sermaye olan kapitalist sermaye kendisine karşı duran her türlü engeli aşarak geliştikleri halde, neden bizde kapitalistler gericilikle ittifak halide bulunmaktadır.

İşte ülkemizin ve bizim gibi ülkelerin bilince çıkarması gereken en önemli konulardan birisi de budur. Batı'da, kapitalizmin gelişmesi serbest rekabetçi ortamda en yeni-verimli teknolojiyi kullanmakla ve olabildiğince üretim

yapmakla olmuştur. Bunun için de en başta, yeniliğe kapalı ortaçağ karanlığının içinde olan ve bağnazlık içinde, din ideolojisini kullananlara savaş açmış ve bu savaşı kazanmıştır. Ancak Batı'da kapitalizm serbest rekabetçi bir ortamda gelişip boy attıktan sonra, gelişimin belirli bir evresinde sermaye merkezileşmiş, yoğunlaşmış ve finans-kapital dediğimiz tekelci sermaye oluşmuş ve ülkesinde de oligarşik bir devlet yapısına geçmiştir. Bu tekeller, bizim gibi ülkelere ihraç ettikleri sermayelerle geri ülke içinde gelişkin olmayan ve kendilerine bağlı olan bir sermayedar grubu oluşturmuştur. Emperyalizm, girdiği ülkede gelişkin bir serbest rekabet yarışması olmadığı için gürbüzleşemeyen yerli tekelci sermayeyi güdümü altına almıştır. Uluslarlarası tekelci sermaye, diğer yandan da kapitalizm öncesi dönemden kalan ve kapitalizmin gelişmesine engel olduğu için kendi ülkesinde savarak ortadan kaldırdığı, ortaçağ karanlığına sürüklemek isteyen gerici dinci ideolojiyle, tekelci-bezirgân dediğimiz antika sermaye ile ülkemizde işbirliğine girmiş, onlara güç vermiş, sağladığı olanaklarla kendi güdümüne almıştır. Bir avuç tekelci sermaye sahibi ülkenin en ücra kasabasına kadar acentalık sistemi ile Türkiyemizin dört bir yanında eşraf ve hacıağa tabakasını örgütlemiş bulunmaktadır.

Bizim gibi ülkeler, hem kendi tekellerinin sömürüsü ve baskısı altında; hem de uluslararası tekellerin baskısı ve sömürüsü altındadır. Bu nedenle, bizim gibi sömürülen ülkeler, Batı dediğimiz kapitalist-emperyalist ülkelerden çok farklı bir yapıda bulunmaktadır. Bu nedenle de ülkemizde Tanzimat döneminden beri var olan Batı hayranlığı bizleri her zaman emperyalizmin kucağına düşürmekten başka sonuç vermemiştir.

Batı hayranlığı ne yazık ki kendilerini ilerici aydın sayan çoğu kişi ve kurumlarda yerleşmiş ve eski bir olumsuz geleneğimizdir. Ülkemizde ve diğer geri ülkelerde devrimci mücadelenin başarıya ulaştırılmasının ön koşulu şu maddi farklılığımızın anlaşılmasıdır. Batı'daki serbest kapitalizm, kendi ülkesinde gericiliği ve modern olmayan sermayeleri alt ederek gelişmiştir. Ancak tekelci sermaye aşamasına ulaştıktan sonra gericileşen ve dünya üzerinde sermaye gücüyle sömürüsünü artıran finans-kapital, bu kez zıddına atlayıp; diğer geri ülkelerde gerici ideolojilerle ve kapitalizm düşmanı tefeci-bezirgân antika sermaye ile kaynaşmış, daha doğrusu onu güdümüne alarak sizlerin başına bela etmiştir.

Bu nedenle bizim gibi geri ülkelerde sosyal kurtuluş mücadelesi, emperyalizm artı yerli tekelci sermaye artı dinci gerici ittifaka karşı başta işçi sınıfımız olmak üzere köylüsüyle, esnafıyla, kadını erkeğiyle, genci yaşlısıyla, aydını cahiliyle, askeri siviliyle bütün halkımızın, bir avuç asalak dışındaki tüm milletimizin birleşmesi ve mücadele etmesiyle er geç başarıya ulaşacaktır.

İnsanın insan tarafından sömürülmediği ve ezilmediği bir dünyayı mutlaka kuracağımıza olan sarsılmaz inancımızla tüm katılımcılarımıza sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

TURAN DURSUN ÜNİVERSİTESİ

Şule Perinçek

Gazeteci, Papirüs Dergisi Sahibi ve Yazıişleri Müdürü

Konumun başlığı “Turan Dursun Üniversitesi”. Diyeceksiniz ki, neredeyse her mahallede yeni kurulan özel üniversitelerden biri mi bu? Hayır, değil. Bu üniversite aşağı yukarı 10 yıl önce 2000’e Doğru dergisinin sayfalarında açıldı. Öğretim ve eğitimini hâlâ sürdürüyor.

Katledilmesinden bir ay kadar önce Turan Dursun’la bir söyleşi yapmıştım. Şöyle diyordu:

“Karanlığa siz ışıkla gitmezseniz, o karanlık yayıldıkça yayılır; engeller çıkar ortaya, ışık kaynaklarıyla halkın arasına girer, halk daha da karanlığa sürüklenir. Herkes çareyi fizikötesi güce sığınmakta bulur. Şimdi 2000’e Doğru, en ileri Batı ülkelerini de içine alarak söylüyorum; tabulara, herkesin korktuğu, kimsenin yanaşmaya cesaret edemediği konulara cesaretle yürüdü. (…) O konuların üzerine gidilebildiğini göstermek, onu paylaşabilecek güçleri de oraya yönlendirmek demektir. (…) Daha önceleri bu denli çok değildim. Şimdi çok, çok, çoğum.(…) Bir sürü Turan Dursun bulunduğunu düşünüyorum. Bunun hızla yayılacağına en küçük kuşkum yok. Ben bir rastlantı sonucu bunun bilgisine sahiptim. (…) Bir insanla tanıştım: Doğu Perinçek. Onda duyduğum heyecanı buldum. Ve bu alanda bir kapı açıldı, tabulara öldürücü bir vuruş indirildi. O duvardan açılan yerden nasıl bir ışık yayıldığını görüyorum. Bütün gücüm buradan geliyor.”

Bu üniversite on yıldır bilimin ve gerçeğin ışığını yaymaya devam ediyor.

Binlerce öğrenci bu üniversitenin sıralarında aydınlandı. Bingöl’ün Solhan ilçesindeki medrese öğrencilerinden tutun; Karabük’teki tarikat mensubu işçiye kadar; hatta Marksizme, sosyalizme “inananlara”, altını çiziyorum, bilgisine sahip olan değil de “inananlara” kadar binlerce öğrenci bu üniversitenin sıralarından geçti. Bilim bir gerçekliğin bilgisine sahip olmaktır. İnanca dayanmaz. İnanç kanıtlanmadıkça, bilgi olmaz. İnançtan dönülür, bilgiden “dönülmez.”

Bilginin kökeni gerçektir. Gerçek, o nesne hakkında o nesneyi doğru olarak yansıtan, ona uygun olan bilgilerdir. Sonuçları tanımlama ya da sınıflandırma değil. Gerçek, sürekli bilgilenme sonunda bilinebilir.

Turan Dursun'un kitapları binlerce öğrenciyi bu sürece soktu.

Kendi yaşamı da bunun canlı bir örneğidir.

Peki, neden mahalle mektebi değil de üniversite diyoruz. Elbette, bunu gerçek anlamıyla, üniversite sözcüğünün içini doldurarak söylüyorum. Bilimsel bilgilere dayanılarak eğitim-öğretim yapılan, gerçeğe ulaşılmaya çalışılan bir kurum olarak. Çünkü günümüzde "üniversite" farklı bir anlamda ve uygulamada kavranabiliyor.

Üniversite diyoruz; çünkü Turan Dursun vardığı sonuçların bilimsel bilgisine sahipti. İnanca ya da inançsızlığa değil, bilimsel bilgiye dayanıyordu. Sorgusuz sualsiz "kabullenmeye" değil, gerçek kaynaklarından araştırmaya ve incelemeye dayanıyordu.

İslamın bizim toplumumuzda aşağı yukarı 1 000 yıllık bir geçmişi vardır. İslamiyet de 1 400 yıllık bir gerçekliktir. Turan Dursun, kendi inandığı ya da inanmadığı dini bilmeyenlere de, gerçekten kendine İslamcıyım diyenlere ya da çok yüzeysel bilenlere de İslamı kendi kaynaklarından öğretti.

Neden?

Neden İslam uleması değil de, İslamı bize öğreten Turan Dursun? Çünkü Turan Dursun gerçeğe bağlıdır. İkincisi; Turan Dursun bu ulemanın çoğunda kırıntısı bile bulunmayan güçlü bir vicdana sahiptir. Dayatılan egemen ideolojiyi sorgular. Ulaştığı sonucu hemen açıklayacak cesaret, dürüstlük ve kararlılığa sahiptir. Bir soru işareti ile karşılaştığı anda, ertesi gün müftülükten ayrılmış ve hemen yazıp konuşmaya, etrafına da yaymaya başlamıştır.

Üçüncüsü; bilgiye ulaşmasının bir kaynağı ve gayretinin sonucu, –ki bu Turan Dursun'un önemli bir özelliğiydi– 14. yüzyıl Arapçasını da biliyordu; Peygamber döneminin Arapçasını okuyabiliyordu. Kendisini çok yakından

tanıdım. Oldukça uzun bir süre birlikte konuştuk, tartıştık. Tanıdığım en alçakgönüllü insanlardan biriydi. Ancak bu konuda oldukça açık ve net konuşuyordu, “benden başka bunu bilen yok” diyordu. Tüm kaynakları ezbere biliyordu. Olağanüstü bir belleği vardı. Hâlâ eksikliğini hissederim. Bir konu tartışmaya geldiğinde, ah şimdi olsa da bilgisayarın tuşuna bassam derim. Turan Dursun aynen öyle, aradığınız sureyi, ayeti, hadisi, anında numarasıyla, aslıyla, yorumuyla, kaynağıyla belleğinden önünüze getiriverirdi.

Turan Dursun beş yaşından bu yana İslamı, o medrese senin, bu medrese benim, tüm Anadolu’yu dolaşarak öğrenmişti. Daha sonra İslamiyeti Sümerlere, Mısır’a, Museviliğe, Hıristiyanlığa uzanan kaynaklarıyla araştırmıştı. Ortadoğu tarihindeki düşünsel kaynaklarına inmişti.

50 yıllık bir birikim.

Çok özel bir birikim.

Sağlığında kendine İslam uleması diyen çok kimseyi çağırdık “gelin birlikte tartışın, virgülüne dokunmadan aynen tartışmanızı yayımlayacağız” diye. Tek kimse gelmedi. Kimse karşısına çıkmaya cesaret edemedi. Ama son zamanlara kadar Diyanet‘ten bile Turan Dursun’a bilirkişi olarak danışıyorlardı. Kim olduğu biliniyordu, yazıları çıkıyordu, ama Diyanet’ten “kendi düşüncenize göre değil de, İslama göre yanıtlayın” diye not düşerek, bilgisine başvuruyorlardı. Çünkü İslamı, kaynaklarını onun kadar “bilen” gerçekten başka kimse yoktu.

Turan Dursun Üniversitesi, devletin dinci ideolojiyi yukarıdan aşağıya çok kuvvetle pompaladığı bir dönemde açıldı. Tabuların ve örümcek ağlarının üzerine yürüdü. Cumhuriyet Devrimi’nden sonraki süreçte çok kapsamlı bir Aydınlanma olayına yol açtı. Müslümanlığı benimseyen toplumlarda milyonlarca insan medreselerde yaşadı, müftü oldu. Turan Dursun’u o müftülerden ayıran, bir aydınlanma savaşçısı yapan enerji kaynağı, itici güç nereden geliyor?

Gelin, toplantının üçüncü gününde, Pazar öğleden sonrasında fikirsel bir gezintiye çıkalım.

Ortadoğu’nun tektanrılı üç dinine baktığınızda ortak bir paydası var. Üçü de belli tarihsel dönemlerde, birbirine yakın mekânlarda ortaya çıkmıştır. Belli toplumların sınıflara bölünmesine, özel mülkiyetin kurumlaşmasına, ticaretin ve meta ekonomisinin gelişeceği bir düzenin gerçekleşmesine yönelik ideolojik iklimi yaratmıştır.

Din bir ideolojidir. Dinlerin ve Tanrı’nın doğuşunun, insan toplumunun sınıflara bölünmesiyle, kadın erkek eşitsizliğinin ortaya çıkmasıyla aynı zamana rastlaması tesadüf değildir. Din, kölenin efendisinden gördüğü eziyetin, marabanın ağadan yediği dayağın, işçinin yaptığı işe yabancılamasının acısını gidermeye yarar. Boyun eğme ve itaat, dinlerin ideolojisinin temel karakteridir. Büyük yaratıcı karşısında, onun yeryüzündeki temsilcisi kral, padişah, ağa, bey, evimize kadar giren otoritesiyle koca, baba, ağabey, tarihin ilerleyen süreçlerinde emperyalist devletler, patron karşısında boynunuzun kıldan ince olmasını öğütler. Onların attığı şamarın yerinde gül biteceğini söyler; “neden?” diye sorgulamadan öteki yanağını uzatmanı buyurur.

İslamiyet, gerçi Hıristiyanlıktan altı yüzyıl sonra ortaya çıkmıştır. Ancak Ortadoğu’da gelişen meta ekonomisinin kıyısında kalan geri bir bölgenin ticaret uygarlığına katılmasına önderlik etmiştir. Hıristiyanlığın uzun yıllar muhalefette kalmasına karşın, İslamiyet çok erken iktidar olmuş, doğuşundan kısa bir süre sonra devlet kuruluşuna öncülük etmiştir. Bu nedenle toplumu düzenleyen kurallarını da birlikte getirmiştir.

Üç din arasında ideolojik bakımdan bir farklılık yoktur. Ancak var oldukları toplumların sınıfsal yapı ve dinamikleri, yukarıya doğru uzanıp gelişen sınıfın ihtiyacına göre bu ideolojilerde düzeltmeler yapmıştır.

Batı toplumları kapitalizme daha önce geçti. Doğu ise, ortaçağ düşünce yapısının pençesinde kaldı. 19. yüzyılda emperyalist karakter kazanan Batı tarafından orada tutulmaya çalışıldı. Ekonomik, kültürel ve ideolojik açıdan bağımsızlık ve Aydınlanma kıvılcımları yerli gericilikle işbirliği yapılarak söndürülmeye çalışıldı.

Türkiye’nin Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet Devrimi, ezilen dünyanın Aydınlanma yolundaki ilk güçlü atılımıydı.

Feodal iktidarın otoritesi mutlak ve sınırsızdır. Çünkü Tanrı‘nın iradesiyle kutsal ve dokunulmaz kılınmıştır. “Dokunulmaz ve kutsal insan hakları” kavramı, Tanrı’nın iradesine karşı mücadelenin ürünüdür. Mustafa Kemal’in “hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir” tanımı, bir karşı çıkışta, zıtlaşmada insana tanınan önceliği simgeler.

İmam-hatip liselerinden birinde bir ortaokul öğrencisinin 23 Nisan ödevinde yazdığı şu cümleler anlamlıdır: “Millet kim oluyormuş da, egemenlik onun olacakmış? Hepimizin sahibi Allah’tır. TBMM’nin duvarlarına böyle yazılmalıdır.”

Çocuk deyip geçmemek gerektiği açık. İşin püf noktasını vurguluyor.

Cumhuriyet Devrimi’nin ilk yıllarında bu iktidar sorunu çözülmeye çalışıldı. Saltanata son verildi. Cumhuriyet kuruldu. Halifelik kaldırıldı. Bir geçiş ve hazırlık döneminden sonra ideolojik hesaplaşma başladı. Bu kültür, Cumhuriyetin yetiştirdiği birkaç kuşağa verildi.

Cumhuriyet Devrimi, laikliği yalnızca siyasal düzlemde değil, toplumun kültürel değişimi olarak anladı. Varlık sorununda, bilgi sorununda net materyalist tavırlar benimsedi. Felsefi ve bilimsel açıdan evrenin, insanın oluşumunu, insanlık tarihinde Tanrı düşüncesinin, dinlerin ortaya çıkış nedenlerini tartıştılar, araştırdılar.

Mustafa Kemal şöyle diyordu:

“Masum ve cahil insanları yüzlerce allaha taptırmak veya allahları muayyen gruplarda toplamak ve en nihayet bir allah kabul ettirmek siyasetin doğurduğu neticelerdir.”[200]

Dünyadaki diğer çağdaşlaşma hareketlerinde olduğu gibi, dinsel inanç, bireyin vicdanına ait kabul edildi; siyaset, düşünce, bilim, araştırma, sanat gibi alanlardan çıkarıldı.

“Dünyada her şey için, uygarlık için, hayat için, başarı için en hakiki yol gösterici, bilimdir, fendir. Bilim ve fennin dışında yol gösterici aramak gaflettir, cehalettir, sapkınlıktır. Yalnız, bilimin ve fennin yaşadığımız her dakikadaki aşamalarının gelişimini algılamak ve ilerlemesini zamanla

izlemek şarttır. Bin, iki bin, binlerce sene evvelki bilim ve fen dilinin çizdiği ilkeleri, şu kadar bin sene evvel, bugün aynen uygulamaya kalkışmak, elbette bilim ve fennin içinde bulunmak değildir.”[201]

“Kıralların ve padişahların istipdadına, dinler mesnet olmuştur. Kırallar, halifeler, padişahlar, etraflarını alan papazlar, hocalar tarafından yapılmış teşviklerle, ilahî hukuka istinat etmişlerdir. Hakimiyet, bu hükümdarlara allah tarafından verilmiş olduğu nazariyesi uydurulmuştur.”[202]

“Muhammed’in Peygamberlik vazifesinin nasıl başladığını izah etmek en nazik ve en müşkül meseledir.

“Muhammed’in bir melek ile ve allah ile hakikaten konuşmuş olduğu kanaatında bulunanlar olduğu gibi, Muhammed’in, isteyerek böyle söylediğini de ileri sürenler olmuştur.

“Bu faraziyeleri bir tarafa bırakmak ve meseleyi ilim ve mantık çerçevesi içinde mütalaa etmek daha doğru olur.[203]

“Vahiy, ilham fikri Muhammed’den evel de Araplarca meçhul değildi. Bütün iptidaî kavimler gibi, Araplar da şairlerin, akıl erdiremedikleri kuvvetlerden ilham aldıklarına inanırlardı. Bu kuvvetler Araplar için cinlerdi. Cinler, gûya, kâhinlere kayıptan haber vermek kudretini ilham ederlerdi. Bu nevi itikatlar Arabistan’da her zaman o kadar canlı ve derin olmuştur ki, Muhammed dahi cinlerin vücuduna samimi olarak inanmıştır.”[204]

Atatürk’ün ve Cumhuriyet aydınlarının bu tür düşünceleri daha sonra örtbas edildi, yıllarca gizlendi. Anılar elendi, belgelerden bölümler çıkarıldı. Atatürk yeniden yoğruldu. Fikirleri işe geldiği gibi eklemlenip sunuldu. Başka bir Kenanist-Kemalist yaratıldı. “Din lazım ve birleştiricidir” diyen 12 Eylül temsilcilerine malzeme, dökümhaneye ısmarlandı. Özal cilasını yaptı. Ilımlı İslam ithal edildi. Yeni Dünya Düzeni de bu uyuşturucuyla verilmeye çalışıldı.

Şimdi geriye gönüp baktığımızda şu gerçeği saptayabiliyoruz: Türkiye bağımsızlığını korumaya en büyük özeni gösterdiği dönemlerde, en laik olmuştur. ABD’ye bağımlılık ile laiklik arasında ters bir ilişki var. Türkiye,

Cumhuriyet Devrimi’yle kazandıklarını emperyalizme boyun eğen iktidarlar döneminde birer birer kaybetmiştir.

Emekçi halkın siyasal ve ekonomik mücadelesi de hiç kuşkusuz, ideolojik ve kültürel alanda aydınlanma mücadelesiyle el ele yürüyecektir.

İşte Turan Dursun’la bizi buluşturan temel süreç buydu. Onu ve bizi yaratan dinamikler bunlardı. Yollarımızın kesişmesi bir rastlantı değildi. Ayrıca, herhangi bir sosyalist hareketle buluşmadı. Bizim de onunla buluşmamızın nedeni vardı. Bir süreci devam ettiren, tarihsel mirasa sahip çıkan, Cumhuriyet Devrimleri‘ni ileriye taşıma azmi ve bilgisine sahip bir kökten geliyorduk ve ufkumuz genişti.

Cumhuriyet Devrimcileri geçmişle hesaplaşıyorlardı. Bu nedenle onların tarihsel eylemi, ancak isyan etmek, yıkmak, yenileştirmek gibi kavramlarla ifade edilebiliyor. Mahmut Esat Bozkurt, İnkılap Tarihi Dersleri kitabında şöyle diyordu:

“Bir hükümet daha ileri de gidebilir. Kanuni baskı yapar ki, istibdatların en tehlikelisi de budur. Kanunla basının ağzını tıkar.

“Fakat böyle olacağına, millet mumunu yakıp da derdine yanacağına, böyle bir hale düşeceğine, ihtilal yapsa da kendini bu hale düşürenlerin başında mum yaksa daha iyi ve daha doğru olmaz mı?

“Bunda şüphe edilmemelidir.

“Tarih diyor ki, lüzumunda ihtilal çıkarmak milletler için uğursuz değil, mutlu neticeler verdi. Bu muhakkaktır. Uzaklara gitmek gerekmez. Türk milleti 1918’de ihtilal hakkını kullanmasaydı bugünü yaratamazdı. İhtilalde hayat vardır. Uyuşuklukta da ölüm.”

Bugün baştehditin irtica olduğu saptanıyor.

Bugün de Türkiye, elini kolunu, kafasını bağlayan bu zehirli sarmaşıklardan kurtulmaya çalışıyor. Cumhuriyet Devrimleri’ni ileriye taşımaya hazır görünüyor.

Engeller aşılacak.

Bir koşu başlamıştır. Cumhuriyet Devrimi'nin ikinci taarruzu başlamıştır. Bir güçbirliğine doğru gidiliyor. Karşı tarafın telaşı da bunun gerçek bir kanıtı. İrticayla, şeriatçı güçlerle ya da onunla barış ilan ederek emperyalizme, IMF'ye, gericiliğe, şiddete ve zorbalığa karşı konabilir mi? Mümkün değil.

Şeriatın koluna girilmez.

Ya sen onu ezeceksin, ya o seni!

İkisinden birinde karar vermemiz gerekiyor.

"Bu öfke ve şiddetin neden?" diyeceksiniz, belki bana.

Sakın geleneksel duygularınızın etkisiyle özel ve ailevi nedenlere bağlamayın. Ben hepsini bir yana bırakıyorum.

Ben ülkeme şeriat gelsin istemiyorum!

Kocamın dört karısından biri olmak istemiyorum.

Uslanmayınca dayak yemek istemiyorum.

Ekilen biçilen bir tarla parçası olarak görülmek, atla itle uğursuzla bir tutulmak istemiyorum.

Ülkemde CIA prensesleri, mafya prensleri ortada kol gezsin istemiyorum. Kapitalizmin soyup soğana çevirdiği, pazara düşürdüğü bir kadın olmak istemiyorum.

Kimsenin bu duruma düşmesine de izin veremem. Başı dik, onurlu bir yurttaş olarak yaşamak istiyorum. Hepinizi de bu konuda saf tutmaya çağırıyorum. Gücümüzü birleştirmeye çağırıyorum.

Teşekkür ederim.

28 ŞUBAT, BATI DESTEKLİ İRTİCAYA KARŞI BİR İSYANDIR

Ferit İlsever

Aydınlık Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni

28 Şubat kararlarına, soldan, sağdan birçok kesim karşı çıkıyor. Tabii bunu yaparken, bu kararların içeriğine pek değinmiyorlar. Özellikle solcu ve yurtsever kesimde 28 Şubat kararları gizleniyor, içeriği hakkında bir tartışma yapılmıyor. Bu kararlar örtüldüğü gibi, kararların alındığı ortam ise, hiç konuşulmuyor. Bir tek şey söyleniyor; Ordu geldi, MGK'ye ve hükümete birtakım kararlar dayattı. "Ordu müdahalesi" gibi demagojilerle, "demokrasi" kisvesine bürünerek, 28 Şubat'a ve TSK'ne karşı bir kampanya yürütülüyor.

28 Şubat Kararları

“Demokrasi” kampanyacılarının neye hizmet ettiklerini daha iyi anlayabilmek için, 28 Şubat kararlarını özetle hatırlatayım. 28 Şubat 1997’de MGK’nin benimsediği kararların önemli birkaç maddesi:

– Anayasa’nın laiklik ilkesi büyük bir titizlik ve hassasiyetle korunmalıdır;

– Tarikatlarla bağlantılı özel yurt, vakıf ve okullar, devletin yetkili organlarınca denetim altına alınarak Tevhid-i Tedrisat Kanunu gereğince, Milli Eğitim Bakanlığı’na devredilmelidir;

– 8 yıllık kesintisiz eğitim sağlanmalıdır;

– Temel eğitimi almış çocukların, ailelerin isteğine bağlı olarak devam edebileceği Kur’an kursları Milli Eğitim Bakanlığı’nın sorumluluğu ve kontrolünde bulunmalıdır;

– Aydın din adamları yetiştirmek üzere kurulan Milli Eğitim kuruluşlarımız, Tevhid-i Tedrisat Kanunu’na uygun bir şekilde çalışmalıdır;

– 677 sayılı yasayla yasaklanmış tarikatların faaliyetlerine son verilmelidir;

– Türk Silahlı Kuvvetleri’nin aşırı dinci kesimden sızmalara karşı uyguladığı önlemler, diğer bütün üniversitelerde ve kamu kurumlarında uygulanmalıdır;

– Aşırı dinci kesimin Türkiye’de mezhep ayrılıklarını körüklemek suretiyle yürüttüğü faaliyet yasaklanmalıdır;

– Kıyafetle ilgili kıyafet kanununa uygun önlemler alınmalı;

– Pompalı silahlarla ve kurban derilerinin toplanmasıyla ilgili önlemler alınmalı; millet kavramı yerine ümmet kavramıyla propaganda yapan, bölücü terör örgütlerine hizmet eden kuruluşlar cezalandırılmalı...

İşte böyle bir kararlar bütünü.

Birikimin Sonucu

Haşmet Atahan az önce burada Türkiye solunun 68 mücadelesini anlattı. Türkiyeli devrimcilerin bu kararlara karşı çıkmaları için deli olmaları lazım. Ne 68'te, ne öncesinde ve ne de sonrasında, Türkiye solcuları böyle kararlara karşı olmak bir yana, Aydınlanma mücadelesinin en ön saflarında yer aldılar, şehitler verdiler. "Laiklik korunsun", "Öğretimin Birliği Kanunu uygulansın", "Tarikatlar yasaklansın" denecek ve solcular bu programa karşı çıkacak… Anlamak mümkün değil. Türkiye Cumhuriyeti'nin çökertilmek istendiği ve Cumhuriyet ilkelerinin yerle bir edildiği koşullarda, MGK ve Türk Silahlı Kuvvetleri yukarıda özetlediğim programla Cumhuriyet Devrimleri'ne dönülmeli ve Devrim Yasaları uygulanmalıdır diyor. Niye buna karşı çıkılıyor?

İkincisi, bu program, 12 Mart, 12 Eylül'leri yapmış Ordu'nun birdenbire aklına geldi de, Genelkurmay Başkanı bir sabah kalktı, kaleme aldı ve MGK'ye dayattı şeklinde gündeme gelmiş değil ki. Bunun da bir geçmişi var; arkası var. Bir arayışın, bir birikimin, en önemlisi de halkın ve öncü partinin mücadelesinin sonucu.

Türkiye, Kuzey Irak'taki kukla Kürt devleti tuzağına düşmemek için çok uğraş verdi. Biliyorsunuz, Körfez Savaşı'nda Turgut Özal "Irak'a girin" diye emir verdiği halde, TSK bu emri uygulamadı, Genelkurmay Başkanı istifa etti. Buna rağmen, 1990-94 arası, güç dengesi ABD ve müttefiklerinden yana olduğu için, Türkiye'ye, Çekiç Güç şemsiyesi altında, Kuzey Irak'ı denetimi altına almaya yönelik roller yüklendi. Kuzey Irak'taki Kürt bölgesini himayesi altına almaya zorlanan Türkiye, Kürt sorununun iyice uluslararasılaşmasına hizmet etti. Ordu'ya yüklenen, Doğan Güreş'lerin tespit ettiği "kriz bölgelerine müdahale" stratejisiyle, çeşitli komşu ülkelere karşı operasyonlar düzenlendi ve ABD hesabına taşeronluk rolüne soyunuldu. Çiller Özel Örgütü'nün Azerbaycan'da darbe, Çeçenistan'a müdahale ve İran'a karşı savaş kışkırtıcılığı gibi eylemleri, bu politikanın ürünleridir. Dönemin Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Eşref Bitlis de bu stratejinin gereği olarak katledilmiştir. Çünkü Eşref Bitlis, kukla Kürt devleti girişiminin bir ABD komplosu olduğunu görüyor, bunun sonucunun da sadece Irak'ın parçalanması değil, Türkiye'nin de bölünmesi

olacağı konusunda sürekli uyarılarda bulunuyordu. Eşref Bitlis bunu önlemek için, bir bölgesel çözüm paketini uygulamaya çalışırken ortadan kaldırıldı.

Bölgede güç dengesi 1994 sonlarından itibaren Türkiye ve bölge ülkeleri lehine dönmeye başladı. 1995'te Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Kuzey Irak'taki Çekiç Harekâtı buradaki ABD hegemonyasının alanını bir ölçüde sınırladı. 1996 Eylül'ünde ise, Genelkurmay'ın Saddam ve Barzani'yle işbirliği sonucu Kuzey Irak'taki CIA karargâhı dağıtıldı. Biliyorsunuz, 7 500 CIA peşmergesi sökülüp atıldı. Buradaki Amerikan varlığına, bir süre için de olsa önemli bir darbe indiriliyordu.

28 Şubat, Emperyalizme Tavrın Ürünü

Değerli arkadaşlar, bu gelişmeleri şunun için hatırlattım. Türkiye nasıl –daha önceki oturumlarda konuştuğumuz– Marshall Planı ve Truman Doktrini gibi, özetle ABD emperyalizmi diyeceğimiz bir dış etkiyle bağımsızlığını yitirip, giderek Cumhuriyet Devrimleri'ni rafa kaldırdıysa; ülkemizin Cumhuriyet Devrimi ilkelerine yeniden dönmeye başlaması da yine bir dış sebeple oluyor. Çünkü, dış sebep dediğim emperyalizmin komplo, tuzak ve baskılarıyla, ona karşı takınılacak tavır günümüzde tayin edicidir. Bunu görmeyen bir dünya devrimcisi yenilmeye mahkûmdur. Bunu kavrayan, Kuzey Irak'ta olduğu gibi bir ABD komplosuyla karşı karşıya olduğunu gören kuvvetler, bu komploya karşı tavır aldıkça, bağımsızlığını ve iç bütünlüğünü de sağlamaya başlarlar.

Değerli dostlar, 28 Şubat süreci aslında Kuzey Irak'taki komplonun fark edilmesi ve onun bölge ülkeleriyle beraber göğüslenmesiyle başladı. Bakın, 1996 sonlarındaki Kuzey Irak operasyonunun arkasından Susurluk ve 28 Şubat 1997 irticayla mücadele kararları geldi.

28 Şubat kararlarını alan Türk Silahlı Kuvvetleri, Batı'ya karşı tavır ve özelleştirme konusunda tereddütlüdür. Ama burada bir başlangıç yapılıyor ve yeni yönelişlerin yolu açılıyor. Bu bakımdan 28 Şubat süreci Türkiye'nin 100 yıllık demokratik devrim tarihinde önemli bir aşamadır.

Şunu da ekleyeyim, 28 Şubat süreci Türkiye Cumhuriyeti'nin çökertilme noktasına getirildiği bir yerde, aynı zamanda bir birikimin de sonucudur. Az önce Suphi Ağabey'in de belirttiği gibi, halkımızın, ADD'lerin, diğer demokratik kuruluşların laiklik mücadelesinin sonucu ve Turan Dursun'ların, Muammer Aksoy'ların, Bahriye Üçok'ların, Uğur Mumcu'ların öldürülmesine ve Sivas, K.Maraş katliamlarına verilmiş bir cevaptır.

İşçi Partisi’nin Rolü

Burada mütevazı da olsa İşçi Partisi’nin katkısına değinmeden geçemeyeceğim. 1996 başlarında, yani 28 Şubat kararlarından bir yıl önce, İşçi Partisi’nin Başkanlık Kurulu bana Devrim Yasalarını araştırma ve bir kitap hazırlama görevini vermiştir. Ben bu araştırmayı daha bir yıl önce Milliyet gazetesinde yayımlattım.

Yine İşçi Partisi’nin 1996 Kasım’ındaki 4. Genel Kurulu’nda Parti önemli bir karar aldı: “Cumhuriyet Devrimleri Yasaları Uygulansın” diye bir kampanya başlatalım dedik ve Ocak ayında bu kampanyayı başlattık. 12 maddede özetlediğimiz talepler listesi bütün Türkiye halkına götürüldü. 28 Şubat kararları bunun üstüne gelmiştir. Tabii son derece sevindirici bir gelişmedir bu. Ordu’nun da, halktaki, İşçi Partisi’ndeki, devrimci güçlerdeki endişeleri ve duyarlılığı paylaştığını göstermektedir.

Şimdi 28 Şubat sürecinin orasının, burasının üzerinde tepinmenin bir yararı yok. Çünkü bir süreç akıyor, netleşiyor ve Türk Silahlı Kuvvetleri, Milli Askeri Stratejik Konsept’iyle iki ay sonra, bu kararları da aşan, “irtica bir numaralı tehdittir, gerekirse silahla ezilecektir” diye irade bildiriyor. Yarım yüzyıldır NATO kavramlarıyla yönetilen ordu, ilk kez bu kavramların dışına çıkarak, “Batı güdümlü irtica”yı ezme kararlılığını sergiliyor. Şimdi bütün bu gerçekler meydandayken ne yapacağız biz? Türkiye’nin solcuları, aydınları, yurtseverleri, halkı, bu sorunun çaresini bulmak zorundadırlar: Ordu 28 Şubat’la birlikte Cumhuriyet Devrimi mevzisindedir. Elli yıllık Küçük Amerika süreci son bulurken, artık sağın ordusu yoktur. Türkiye’de sol iktidar için koşullar olgunlaşmıştır. Öyleyse bir Cumhuriyet Devrimi Meclisi ve sol iktidar için bir sol güçbirliği yaratılmalıdır.

28 Şubat Sürecindeki Ordu'yu Destekliyoruz

Niye cephemizi 28 Şubat sürecine dönüp de Ordu'yla mücadele edelim? Bunu isteyenler ve yapanlar, ABD emperyalistleriyle işbirlikçileridir. Biz tersine, TSK'nin 28 Şubat kararlılığını sonuna kadar destekliyoruz. Ama bununla da kalmayacağız, bir çare bulup, sol iktidar için sol güçbirliğini gerçekleştireceğiz. Bu çözüm Ordu'yu da çok rahatlatacak ve 28 Şubat sürecinin önünü daha da açacak. Ordu niye politikaya müdahale ediyor diye sızlanmak yerine, Türkiye'nin girdiği Cumhuriyet Devrimi rotasındaki parlamentoyu ve hükümeti yaratmak gerekir. İşte bunun sorumluluğu bizim omuzlarımızdadır, yani iş bizdedir. Devrimci tutum, 28 Şubat'ın orasını, burasını çekiştirmek değil, bu sorumluluğun gereğini yerine getirmektir. Teşekkür ediyorum.

BELEDİYELER VE İRTİCA

Doğan Taşdelen

Çankaya Belediye Başkanı

Oturum Başkanı

İnsanların yaşamında birtakım olguları yakalaması, sıcak olarak duyması bazen mümkün değil. Örneğin evinizden çıktığınızda, her gün gidip geldiğiniz yolda anımsadığınız ya da tam algıladığınız noktalar yoktur. Ama o yolda bir trafik kazası geçirdiğinizde ya da çok sevdiğiniz bir insan kaza yaptığında o kazanın etkisini, yüz yıl yaşasanız unutamazsınız. Bugün biz Türkiye'de yaşadıklarımızla sıcak bir olgunun içindeyiz. Bu konferanslar bana göre çok önemli, belirleyici olan konferanslardır. Siyasal İslamın uygulandığı ülkelerdeki yaşananların tam olarak bilinmesiyle, şeriatın nasıl bir baskı rejimi olduğu noktasını açığa koyduğunu çok rahat görüyoruz.

Değerli Tabakoğlu İstanbul'da, ben ve Sayın Saraç Ankara'da, şeriatın ve İslamın siyasallaşmasının ne olduğunu çok yakından tanıyoruz. Çünkü her gün bir trafik kazası, her gün korku, kan, çığlık ve acı…

Ama ne yazık ki, Türkiyemizde bazı kurum, kuruluşlar ya da yurttaşlarımızın hâlâ kulakları kapalı. Hâlâ bu olgunun önemine varamamışlar. Birtakım yanılsamaları var. O nedenle çok dikkatli ve hepimizin candan, yürekten, ulusal birlik, çağdaş bir Türkiye, laik ve Mustafa Kemalci bir Türkiye için bunları çok net, yakından görüp tanımamız lazım. Ve bunları biz yaşadığımız, çok yakınında olduğumuz için söylüyorum.

Siyasal İslamın bugün kamuoyuna dönük olan yüzü sizleri aldatmasın. Aslında en önemli takiyye burada. Şeriat, ne türban yasağıyla ne RP'nin kapatılmasıyla ne de istanbul Belediye Başkanı Tayyip Erdoğan'a verilen hapis cezasıyla kendisini tarif edebilir. Şeriat, çok farklı; şeriatı en iyi ve en doğru 1970'li yıllarda yaşanan Malatya, Sivas, Çorum, Kahramanmaraş katliamları; 1993'te yine Sivas'ta yaşanan Madımak Oteli ile ve o yakmalarla tanıyabilirsiniz. Başka bir tarif aramaya çalışmak, siyasal

İslamın demokrat olduğunu savunmak, insan haklarını savunduğunu öne sürmek, yeni katliamlara davetiye çıkarmaktan başka bir anlama gelmez.

Demokrasi düşmanlarıyla birlikte demokrasi mücadelesinin verildiği nerede görülmüştür? Bunun olması da mümkün değildir. Bugün Cumhuriyet'in kazanımlarına Atatürk ilke ve devrimlerine sıkı sıkıya, ama sıkı sıkıya gerçekten sarılma zamanıdır. Yaşadığımız için söylüyorum. Demokrasiyi kullanacaksın, demokrasinin koşullarından faydalanacaksın ve demokrasiyi yıkacaksın. Zaman zaman basında, köşe yazarlarında sanki türban bir demokratik hakmış gibi yazılar çıktığında, inanın evladımı kaybetmiş kadar üzülüyorum. Çünkü içinde yaşıyoruz, içindeyiz.

Tayfun Tabakoğlu

İşçi Partisi Genel Başkan Yardımcısı,

İşçi Partisi Kartal İlçe Başkanı

Belediyelerin, irticai faliyetlerin gelişmesinde önemli bir rolü vardır. Belediyeler, ellerinde tuttukları fon ve kaynaklar, yarattıkları rantlarla irticai faliyetlerin örgütlenmesi, sevk ve idare edilmesine parasal destek sunuyor. Aynı zamanda şeriatçı kadrolaşma, yeni oy potansiyeli yaratma gibi önemli bir işlev yerine getiriyorlar.

CIA Ulusal İstihbarat Konseyi eski Başkan Yardımcısı Graham Fuller ve Ian Lesser'in, Sabah Kitapları'ından şeriatçılara yol gösteren bir kitabı yayımlandı. Kuşatılanlar: İslam'ın ve Batı'nın Jeopolitiği adlı kitap, esas olarak çeşitli ülkelerde iktidara sahip olmuş ya da iktidara gelememiş şeriatçı parti veya örgütlerin deneyimi ışığında, "şeriatçılar nasıl iktidara gelir" yolunu gösteriyor. Fuller ve Lesser, "İktidarı şok bir şekilde ve bir anda almak yanlıştır ve tepkiyle karşılanır" diyor. Bu nedenle şeriatçı partiler sisteme yavaş yavaş girmeliler öğüdünden sonra, "(...) bazı belediyelerde denetim kurmaları (...) iyi olur" diyor. Cezayir örneğine değinen yazarlar, "Cezayir'de belediyeler zaten bir ölçüde İslamcıların denetiminde bulunduğundan, bu deneyim büyük bir felaket olmadı. Tersine, siyasi hayatın hep daha kötüye gitmesi bu partilerin ulusal ölçekte güçlerini artırmasına yol açtı" diyorlar. Fuller ve Lesser'in belirttiğine göre, şeriatçı partiler Cezayir'de yerel fonları kullanarak kendi kadrolarını ve oylarını güçlendirdiler.

Fazilet Partisi geleneği, CIA ajanlarının da kendilerine önerdiği gibi öncelikle belediyelerden başlayarak, belediye fon ve kaynaklarını kullanarak geliştiler.

Fazilet Partili belediyelerin irticai faaliyetlere sağladığı desteği örnekleriyle şöyle açıklayabiliriz:

1) İrticai Faaliyetler İçin Maddi Kaynak

Fazilet Partili Belediyelerden

Fazilet Partili belediyeler, irticai faaliyetlerin maddi kaynağını yaratıyor. Bu kaynak esas olarak; kaçak, ruhsatsız inşaatlardan alınan yasadışı paralardan, belediyelerin açtığı ihaleleri kendi yandaşlarına vermeleriyle sağlanıyor. Fazilet Partili Kartal ve Pendik belediyelerinin yolsuzluklarına karşı yürüttüğümüz mücadelede kaçak, ruhsatsız inşaatların açıkça haraca bağlandığını belgeleriyle tespit ettik. Bu paraların bir kısmı kişisel çıkarlar için kullanılırken, önemli bir kısmı Fazilet Partisi'nin (kapatılıncaya kadar Refah Partisi) kasasına aktarılıyor. Hürriyet gazetesinin başyazarı Oktay Ekşi bir yıl kadar önce yazdığı makalesinde, Refah Partili belediyelerin sadece kaçak inşaatlardan genel merkeze aktardıkları paranın yaklaşık 300 trilyon olduğunu belirtiyor.

25 bin-30 bin metrekare alanlara 10, 15 katlı kaçak, ruhsatsız binalar hakkında yıkım kararı verildiği halde uygulanmıyor. Kendi tespit ettikleri birim fiyatına göre; bu tür binalardan yasadışı olarak para toplanıyor. Kimi zaman ise Milli Gençlik Vakfı'na zorla yaptırılan bağışla bu binalara göz yumuluyor.

2) Fazilet Parti'li Belediyeler

İdeolojik Bir Merkez Olarak Çalıştı

Belediyeler, Cumhuriyet devletinin bir kurumu olarak yasalara uygun, kamu yararına hizmet vermesi gerekirken kültür faaliyetleri adı altında dünyanın ve Türkiye'nin en ünlü Cumhuriyet ve laiklik düşmanı yazar ve siyasetçilerini getirerek dört yıl boyunca konferanslar verdirtmişlerdir. Kitaplarını belediye olanaklarını kullanarak yayımlamışlardır.

Bunun somut örneklerinden biri Pendik Belediyesi'dir.

Pendik Belediye Başkanı Erol Kaya'nın davetiyle 22 Mart 1998 tarihinde Said-i Nursi'yi anma toplantısı düzenlenmiştir. Türkiye içinden ve dışından gelen konuşmacıların masrafları belediye bütçesinden karşılanmıştır. Bu harcanan kaynaklar kamu malıdır, halkın malıdır. Halkın malını şeriatçı güçlerin çıkarına ve Cumhuriyet'in yıkılması için kullanmaya hakkı yoktur.

Milyarlarca lira, gerici bir amaca hizmet için kullanılmıştır. Ayrıca yapılan her panel veya konferansı kitap halinde yayımlatmıştır.

Son olarak 12 Eylül 1998 tarihinde ise CIA eski ajanı Graham Fuller, Fazilet Partili Diyarbakır ve Pendik Belediye Başkanları tarafından konuk edilmiş, kendisine konferanslar verdirilmiştir.

Konferanslara Katılan Yerli-Yabancı Konuşmacılar:

Roger Garaudy Fransa

Abdulkerim Suruş İran

Asaf Hüseyin Pakistanlı İngiltere vatandaşı

Haydar Nakavi Pakistanlı İngiltere vatandaşı

Abdurrahman Dilipak Akit Gazetesi

Şükrü Karatepe Kayseri eski Belediye Başkanı

Ali Bulaç Gazeteci-Yazar

Altan Tan Refah Partisi Müfettişi

Yalçın Akdoğan Yazar

Hekimoğlu İsmail Gazeteci

Yavuz Bahadıroğlu Yazar

Mehmet Metiner Gazeteci

Graham Fuller CIA Eski Ajanı

3) İrticai Faaliyetler İçin Kadro Yaratılıyor

Fazilet Partili belediyeler, yönetime geldikleri andan itibaren yıllardır yerel yönetim konusunda uzmanlaşmış tüm kadroları tasfiye ettiler. Sürgüne

gönderdiler. Pendik Belediyesi örneğinde olduğu gibi; 20 yılı aşkın doktor olan kişiler zabıta memuru yapıldı. Yerlerine Refah Partisi, Milli Gençlik Vakfı referanslı şeriatçı militanlar dolduruldu. Personele karşı şiddete başvurma dahil her türlü yola başvurarak, sicil bozma, kademe ilerlemesinin durdurulması, kınama, ihtar gibi yollar denenerek gözdağı verilmiştir.

Fazilet Partili çok sayıda belediye, kadro fazlalığı gerekçesiyle kadrolu işçileri işten attı, hemen arkasından yeni işçi aldı.

Ordudan irticai faaliyetleri nedeniyle işten atılan Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına kucak açıldı. Çok sayıda ordudan atılmış subay ve astsubay, belediye ve belediye şirketlerinde görevlendirildi.

İSKİ yönetimi, kendilerine karşı çıkan memurlar için İstanbul Sarıgazi'de toplama kampı kurdu. Başlarına ordudan atılmış subayları idareci olarak verdi.

4) Geniş Bir Oy Potansiyeli Yarattılar

Fazilet Partili belediyeler ellerinde bulundurdukları olanakları kullananak oy miktarlarını büyütme girişiminde bulundular. Özellikle su havzalarının bulunduğu bölgelerde gizli imar affı uygulayarak kaçak, ruhsatsız inşaatları teşvik ettiler. Yerel seçimler öncesi İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Tayyip Erdoğan, "Su havzalarında koruma yapılacağı, civarlarının hızla yeşillendirileceği ve 0-1000 metrelik alanda yerleşim izni vermeyeceklerini" açıkladı. (23 Şubat 1994 tarihli gazeteler.)

Yeni çıkarılan İSKİ yönetmeliğinde yapılan bu değişiklikle 3.5 milyon metrekare alana yasal yapılaşma olanağı veriliyor. İlk etapta bu alana 220 bin kişinin yerleşeceği tahmin ediliyor. Bunun kaçak inşaatı da cesaretlendireceğini hesaplarsak, yaklaşık 500 bin kişi İstanbul'un su açısından son derece hayati bölgesine yerleştirilecektir. İstanbul'da su havzalarının bulunduğu bölgeler Fazilet Partili belediyelerin idaresi altındadır. Fazilet Partili belediyeler yarattıkları bu olanağı kendi oylarını artırmak için kullanacaklardır.

Kendilerine oy potansiyelinin yaratılması yanında, su havzalarına belediye eliyle yerleşimin teşvik edilmesi, İstanbul'un su kaynaklarını bir yandan tüketirken, diğer yandan Istıranca derelerinden, trilyonlar harcanarak İstanbul'a su getirmeye çalışılıyor.

5) Belediyelerin Fon ve Olanaklarıyla Yeni Sermayedarlar Yaratıldı

Fazilet Partili belediyeler ellerinde tuttukları fon ve olanaklarla yeni sermayedarlar yarattı. Özellikle ihaleler kendi yandaşları tarafından kurulan şirketlere verildi. Örneğin; Albayrak firması 1994 yılına kadar İstanbul'da işyerleri ve okulların servis işini yapıyordu. 1994'ten itibaren ise metrodan konut inşaatına, çöp toplama işine varıncaya kadar her türden belediye işinde yer aldılar. Bunun yanında BİAT Şirketler Topluluğu, Yimpaş gibi bugün adı geçen çok sayıda şirket belediye olanaklarıyla büyümüştür.

Bunların yanında önceden beri faaliyet gösteren bir kısım şirketlere de büyük olanaklar sunulmuştur.

Örneğin İstikbal Yatakları, Kartal'da toplam 25 bin metre kare yeşil alana tamamen kaçak, ruhsatsız fabrika inşa etmiştir. Bu fabrika hakkında dört kez yıkım kararı verildiği halde bu inşaat yıkılmamıştır. İstikbal Yatakları'nın bu inşaat için harcadığı miktar yaklaşık 3 trilyondur.

Tuzla Belediyesi ise MES-DER adlı Fazilet Partili esnaf kuruluşuna çok büyük çapta rant aktarmıştır. İmar planlarında yeşil alan gözüken arazilerle ilgili plan tadilatı için yapılan başvurulara Fazilet Partili Tuzla Belediyesi olumsuz yanıt verdi. Bu araziler yok pahasına sahiplerinden Tuzla MES-DER tarafından alınmış, hemen arkasından yapılan plan tadilatlarıyla büyük rantlar kazanılmıştır.

İhaleler ise Belediye kaynaklarını, irticai faaliyetlere aktarmanın bir başka yoludur. Fazilet Partili belediyelerin hemen tamamı ihale yasasının denetiminden kurtulmak amacıyla; yüzde 99'u belediyelere ait şirketler kuruyor ve ihaleler bu şirketlere devrediliyor. Bu ihalelerin tamamı irticai faaliyetlere destek sağlayan firmalardır. Örneğin Kartal Belediyesi'nin çok sayıda ihalesi, Milli Gençlik Vakfı Kartal Şube Başkanı olan kişiye verilmiştir.

6) İrticai Faaliyet Gösteren Dernek ve Vakıflara Fazilet Partili Belediyelerden Destek

Fazilet Partili belediyeler açıkça Milli Gençlik Vakfı'na önemli destekler sundu. Milli Gençlik Vakfı şubeleri özellikle 1994 yerel seçimlerinden sonra büyüdü. Şube sayısı arttı. Kaçak, ruhsatsız inşaatlardan alınan paralarla MGV'nin olanakları artırıldı. MGV'nin açtığı yurtlarda çok sayıda genç, İslami bir devlet için eğitildi.

Kartal Belediyesi örneğinde olduğu gibi, belediyenin doktorları ve diğer sağlık personeli MGV'de çalıştırıldı.

İrticai faaliyetleri kamuoyunca bilinen İlim Yayma Cemiyeti'ne Pendik merkezinde çok büyük bir arsa, yıllığı 100 bin liradan 49 yıllığına kiraya verildi. Bu arsanın üzerine inşaat başlatan İlim Yayma Cemiyeti yöneticilerinin altı katlı kaçak, ruhsatsız külliye inşaatı sayısız örnekten birkaçıdır.

7) İslami Yaşam Biçimi Gerçekleştirme Girişimleri

Fazilet Partili belediyeler Kılık Kıyafet Yasası'nın uygulanmadığı kamu alanları oldu. Pantolon giyen bayanlara Kılık Kıyafet Yasası‘na uymadıkları gerekçesiyle ceza yağdırılırken, türban takan bayan memurlar teşvik edilmiştir.

Özellikle ramazan aylarında oruç tutmayanlara ağır baskılar yapıldı. Yemekhaneler çeşitli gerekçelerle kapatıldı.

Pendik Belediyesi 600 bin metrekare alana kurmayı planladığı toplu konut inşaatı ihalesini, Fazilet Partili yöneticilerin kurduğu şirkete verdi. ENHAR adlı bu şirketin ana tüzüğünün ikinci maddesi şöyle: “İslam'da, ‘üretimi veya ticareti mutlak menedilmiş işler’ kesinlikle yapılmayacak. Şüpheli konularda ise son derece hassas davranılacak ve en az üç fıkıh âliminden fetva alınarak uygulama yapılacaktır.”

Fazilet Partili belediyeler kadın çalışanların hemen tamamını “kötü kadın” olarak görmüşlerdir. Bu anlamda bayanların ayak ayak üstüne atması, güneş gözlüğü takması suç olarak değerlendirilmiştir. Kınama cezası verilmiştir.

8) İrticai Eylemlerde Fazilet Partili Belediyelerden Kitlesel Destek

Fazilet Partili belediyeler, 8 yıllık temel eğitimin TBMM'de görüşüldüğü sırada, türban için yapılan eylemlerde, Kartal Belediye Başkanı Mehmet Sekmen görevden alındığında ve Tayyip Erdoğan'la ilgili Yargıtay kararının açıklanmasından sonra ve mitinglerde kitlesel destek sağlanmak üzere kullanılmıştır.

Belediye personeli, belediye araçlarıyla bu gösterilere taşınmış, kitlesel destek sağlanmıştır.

Sonuç

Şeriatçılar, ellerinde tuttukları belediyelerle hem örgütlenme hem de maddi büyük olanaklar sağlıyorlar. İrticai faaliyetlerin genişlemesinde önemli roller oynuyorlar.

Bütün bunların yanında belediyeleri soruşturmakla görevli İçişleri Bakanlığı kadrolarının Fazilet Partisi eğilimli olması, yapılan şikâyetlerin de örtbas edilmesine yol açıyor.

Muzaffer Saraç

Ankara Anakent Belediye Meclis Üyesi

Beş yıl önce Türkiye'de belediye seçimleri olduğu zaman, köyler dahil seçmen sayısı 31 milyondu. Bunun 23 milyonu belediyelerde oy kullanmıştır. 15 tane büyükşehir belediyesi var. 1994 yılında 11 milyon seçmen büyükşehirlerde oy kullandı. Bunların altısında RP iktidar oldu. Biri de Ankara'dır.

Hemen ifade edeyim: Eğer İşçi Partisi'yle, o zamanki SHP işbirliği yapmış olsaydı, RP Ankara'da Büyükşehir Belediyesi'ni alamazdı.

Şimdi elimde, İçişleri Bakanlığı'nın Mülkiye Müfettişleri'nin üç tane fezlekesi var. Birisi Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na yazılmış, iki tanesi de Ankara Valiliği'ne yazılmış. Toplam ekleri 3 bin 531. Resmi belge. Devletin mühürü, imzası var.

İkinci raporumuz Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nındır. Muradiye Vakfı'nın beş şirketiyle ilgili Bakanlığın 95 parça eki olan raporudur.

Bu da Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın Büyükşehir Belediyesi'ne ait Belko, Alfa, Bugsaş ve Belpa şirketleriyle ilgili inceleme raporudur. Ayrıca doğalgaz tüketimiyle de ilgili Ankaralı iki odanın bilirkişi raporudur. Bunlara dayanarak iddia ile söylüyorum, ispat da ederim.

1) Ankara'da irtica yarı yolu aşmıştır.

2) İrtica kaynaklı bir çete Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne egemendir.

Ekonomik boyutunu söylüyorum: Çakıcı ve diğer çetelerin ekonomik boyutunu bilmiyorum. Araştırmadım. Ama Ankara Büyükşehir Belediyesi'ndeki irtica kaynaklı çete 75 yıllık Cumhuriyet'in yarattığı en büyük çetelerden biridir. Personel giderleri, cari giderler hariç 1 katrilyon ekonomik boyutu vardır.

Çankaya, Mamak, Yenimahalle halkın gündemindedir. Ankaralısınız; şimdi size soruyorum: 1994 yılı kesin hesabına göre hangi belediyenin

kesin hesabının bütçesinin sonucunu biliyorsunuz?

Ben söyleyeyim, 8 tane ilçe belediyesinin kesin hesaba göre bütçesi, geliri 18 trilyon, gideri 22 trilyon. Büyükşehir'in nedir arkadaşlar? 210 trilyon. Bunları kimse bilmez nedense. Çünkü Türkiye'de kent bilinci gelişmemiştir. Kentle ilgili gelirler giderler hiç vatandaşları ilgilendirmemektedir. Bir köprülü yol kavşağı yasaya aykırı mı değil mi bilmez. Bazı arkadaşlar sayesinde bu tartışma konusu olmuştur, ama kimse Mithatpaşa Köprüsü'nden geçerken bunu hangi müteahhit yapmıştır, bu kaça mal olmuştur, kimse merak etmez. Merak edenler için söylüyorum; bugünkü parayla 1 trilyon 622 milyar liraya mal olmuştur. Birlik İnşaat diye bir şirket yapmıştır. Bunun akrabalarından biri de çok tanınmış bir sağcı gazetenin danışmanları arasındadır. Şimdi arkadaşlar, belediyeleri kim denetler? Anayasa'nın 127. maddesine göre devletin vesayet hakkı vardır. Devlet vesayetini neye göre kullanır? İçişleri, Valilik, Sayıştay, Vakıflar Genel Müdürlüğü, devletin diğer resmi kurumları kanalıyla işletir.

İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nde 140 tane müfettiş var. Kontrolör. Bunlar devlet adına beldelerin, ilçelerin denetimlerini yaparlar. Şimdi size bir mektup okuyacağım:

"Kişiye özel.

"Muhterem Belediye Başkanım.

"Soruşturma, şikâyetlere bağlı tahkikat ve normal teftişleriniz başlatıldığında mutlaka bizimle irtibat kurun. Müfettişlerin isimlerini bize bildirin. Bizimle istişare etmeden yazılı ve sözlü savunma asla hiçbir müfettişe vermeyiniz. Gerekiyorsa savunmalarınızı sizinle burada en uygun şekilde hazırlayacak imkâna sahibiz.

"Not: Değerli başkanım bu yazıyı okuduktan sonra imha ediniz.

"İmza: Osman Usta (Mahalli İdareler Derneği Genel Başkanı)"

Bu derneğin dergisi de bu. Bakıyoruz dergide Osman Usta'nın sahibi olduğu bir matbaa var. Matbaada referanslar var: Ankara Büyükşehir Belediyesi, Üsküdar Belediyesi, Silvan Belediye Başkanlığı. Bunlara iş

yapmış. Buraya kadar da normal. Bu Osman Usta kimdir arkadaşlar bilir misiniz? Aynı zamanda Melih Gökçek'in maaşlı danışmanıdır. Buraya gelirken baktık. İçişleri Bakanlığı Cumhuriyet'in 75. yılını kutluyor. İşte İçişleri Bakanlığı'nın Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü bunların elindedir.

Bazı arkadaşlar 28 Şubat kararlarını eleştiriyorlar. Stajyer demokratlar! İddia ediyorum arkadaşlar, eğer 28 Şubat kararları olmasaydı bu raporlar hazırlanmazdı.

Başbakanlık Takip Kurulu'na ben yazı yazarım. Hatta bir nüshasını da basına veririm. Ondan sonra takip ederim. Bunlar bir sene öncesinin şikâyetlerinin dosyaları. Ve arada bir giderim sorarım.

Sayıştay 1862'de kurulmuş. İlk Büyük Millet Meclisi'nin binasının yanındadır. 1 600 kişi vardır. Belediye‘yi denetleyenlere belediye başkanı tarafında Batıkent Metro Kavşağı'nda arsa verilmiştir. Ve işhanı yapmaktadırlar. Verilen arsa yasaya aykırıdır. Konut kooperatifidir, işhanı yapmaktadırlar. O yönüyle de yasaya aykırı. Sayıştay'da çok düzgün insanlar var. Biz konut sahibi olmak isteyenlere de saygı duyarız. Fakat bunlar neyin karşılığında bu arsa kooperatifini almışlardır biliyor musunuz arkadaşlar? Orada denetleme filan değil. Ona çare bulurlar. Her ihalenin Sayıştay'dan vize edilme mecburiyeti vardır. Sabah yazıyı yazıyorlar, öğleden evvel yazının cevabını alıyorlar.

Bu raporlarda illegal örgüt haline geldiğinin devlet tarafından ispatı vardır. İhalelerin nasıl yapıldığının ispatı vardır. İddia ile söylüyor, beni 40 defa, bir arkadaşımı da dört defa dava ettiler. 41. defa dava etsinler; evet irtica kaynaklı bir çete tarafından yönetilmektedir Büyükşehir Belediyesi.

Şimdi benim bunu ispat etmem lazım.

Şimdi hepiniz doğalgaz kullanmıyorsunuz, kömür de kullananlar var. Ankara'da 700 bin ton kömür kullanılıyor. Kimse bunun fiyatını merak etmez. Kaça alınmıştır, Belko bunu kaça satmaktadır; nasıl temin edip, nasıl satmaktadır?

Cayman Adası'nda Büyükşehir Belediyesi, Vakıflar Bankası'yla birlikte bir illegal şirket kurmuşlardır. İşte faturası. 30-32 dolara Güney Afrika'dan

alınan kömür Cayman Adası'nda 40 dolara fatura ediliyor. İşte faturası. –Atlas Okyanusu'nda bir yerdeymiş. Yerini atlasta bulursanız söyleyin. Ben bulamadım–. Adresi yok, personeli yok, fatura kesiyor. 30 dolara alınan, hadi diyelim 15 dolar da navlun konulan bu kömür halka kaça satılıyor? 192 dolara! Türkiye'nin en pahalı kömürü Ankara'da satılır. Şimdi Ürdün'deki halk, ekmek fiyatlarına isyan ediyor. Kömür fiyatları için kimse serçeparmağını kımıldatmıyor. 12 tane de partimiz var. Bu dışarıya para kaçırıldığının ispatıdır. Ve şu anda Sanayi Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve mülkiye müfettişleri bu kaçak paranın, bu şirketin teftişini yapmaktadırlar. Yani dış kaynaklı illegal şirketleri de var ve bu şirketten Belediye Meclisi'nin hiç haberi yok. Ankara halkının da yok.

Bu büyükşehir denince ASKİ, EGO ve 14 tane belediye şirketini birlikte düşünmek gerekir. Bir Belko'nun beş yıllık cirosu 160 trilyon liradır. Bugsaş deyince, halkın dış borçla yaptığı yatırımların, Metro'nun, Ankaray'ın, Aşti'nin ve Kızılay Ortak İstasyonu'nun müşterek işletmesidir. Bunun da maliyetleri 1.5 milyar doların üstündedir. Yani 500 trilyonluk bir halkın değeri söz konusudur. Ve illegal olarak yönetilir. Ankara'nın da 28 tane milletvekili var. Onu hatırlatırım. Bu parti RP, şimdi FP'li.

Elimde bugüne kadar hiç tekzip edilmemiş bir liste var. Birkaçını okuyacağım.

Temel Karamollaoğlu. Damadı Poyraz İnşaat'ın sahiplerindendir. Muradiye Vakfı Mütevelli Heyeti'ndendir. Kocatepe Camisi'nin yanındaki 1993 yılında 300 milyara ihale edilmiş, daha sonra bazı oyunlarla tasfiye edilmiş, kalan kısmı bu Poyraz İnşaat'a ihalesiz verilmiş. 10 trilyon lira arkadaşlar.

Sayıştay'da anlattım. Bu kooperatifin de kurucusu Temel Karamollaoğlu'dur. Bir oğlu da Bugsaş'ta çalışır.

Oğuzhan Asiltürk'ün yeğeni. Kooperatifi vardır, şirketi vardır.

Halil İbrahim Çelik'in Urfa'daki akrabalarının bir şirketi var. Yetkin İşhanı. EGO burdan yazı yazıyor, milyarlarca liralık iş veriliyor.

Şevki Yılmaz'ın tanıdıklarına yazı yazılıyor, geliyor burada Etimesgut'ta iş alıyor. 40 milyarın üstündedir bugünün parasıyla.

Hasan Hüseyin Ceylan. 1995 yılına kadar genel müdür yardımcısı. Bugsaş raporunda neler neler yapmış. Buradan öğreniyoruz. Bir fuarcılık şirketi kuruluyor, bir ay sonra protokol yapıyor, sekiz senesini bağlıyor; 2003 yılına kadar.

Daha devam ediyor. Ömer Vehbi Hatipoğlu, Ömer Alemdar, Mehmet Altınsoy, Fehim Adak, Hüsamettin Korkutata, bu şekilde devam ediyor. Bunlar işin Fazilet Partisi yanıdır. Maddi yükünü toplarsanız çok büyük paralara ulaşır. Erbakan'ın korumaları da vardır. 17 tane iş verilmiştir. Bu işlerin çoğunun yapıldığına da inanmıyorum. Yapıldı gösterilip paralar ödenmiştir.

Şimdi bir başka belge. 1991 yılına ait 31 Mart tarihli bir resmi gazete; bir vakıf ilanı. Sosyal Hizmetler Eğitim ve Yardım Vakfı. Burada bir kişinin ismi var. Bunlar Keçiören Belediyesi'nde çalışan kişiler. Daha sonra Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu'nda çalışmışlar. Şimdi de bunlar belediyeyi yöneten ekip. Özel örgüt budur.

Kimdir bunlar?

Rasim Tıngır; Aski'yi yönetiyor. Yatırımların yekûnu beş senelik 180 trilyon.

İrfan Kaya; Fen İşleri Daire Başkanı. 150 trilyonluk yatırımı vardır.

Bayram Açıkgöz, Ali İlkbahar. İlkokul mezunu. Mamak'ta RP Belediye Meclis Üyesi. Altı belediye şirketinde görev yapar. Onları yönetir. Bir de Bahattin Durmaz. 1992'de devlet memurudur. Şu anda Kanal A'nın sahiplerindendir. Ses Radyo ve bir reklam ajansının da sahibidir. Bunların hepsi belgeli.

Şimdi gelelim vakıflara.

Milli Gençlik Vakfı. İstanbul'daki faaliyetleri söylendi. Sabah gazetesinde "Kaçak kömürler Milli Gençlik Vakfı'na veriliyor" diye bir demecim

çıkmıştı. DGM bizim ifademizi aldı. 3 bin tonluk bir şey bu. Çok da bir şey değildir. Fakat bu Milli Gençlik Vakfı, Ankara'da Belmek kurslarıyla kadınlar arasında örgütlenmede aktiftir; işte belgesi. Ayrıca çocuk evlerinin örgütlenmesinde aktiftir; işte belgesi. Maaş alırlar bunlar. 40 bin öğün yemek hikâyesinde yine bu örgütlenmede görev alırlar; işte belgesi. Bunu ben 29 Mayıs'ta verdim. Bugüne kadar hiç dava açılmadı. Herhalde seçimlerden sonra açılır.

Esyav. Muradiye Vakfı'ndan çok daha büyük bir vakıftır. Manevi ve İktisadi Kalkınma Vakfı. Şevki Yılmaz'ın vakfıdır.

Ve Mazlum-Der. Mazlum-Der'e geldik; bir uluslararası bağlantı. 13 Temmuz 1996, Milliyet. Nursun Erel yazıyor. Jamal Muhammed Taher. Kuzey Irak kökenli. Birisine Rabıta 8 milyon dolar gönderiyor. Bu Türkiye kanalıyla bu kişi tarafından Kuzey Irak'ta sarf ediliyor. Belgesi de var. Türkiye'de ne arıyor Taher? Bir şirkette çalışıyor. Bu şirketin adı Aslan Yapı. Aslan Yapı'nın dört tane daha kardeş şirketi var. Bu şirketler bir kişiye bağlı. Mazlum-Der eski Genel Başkanı İhsan Arslan. Bu Mazlum-Der'in kurduğu beş şirketin Ankara Büyükşehir Belediyesi'nden aldığı iş toplamı 3.5 trilyondur. Şimdi kaldırım yapılır Ankara'da. Bugüne kadar kaç lira harcanmıştır arkadaşlar? 12 trilyon. Harcanmaya da devam ediliyor. 12 trilyonun yüzde 80'i dört gruba verilmiştir. Birinci grubu sayıyorum. Mazlum-Der'in eski başkanının şirketleri. Bir grup ANAP'lılar, bir grup Muradiye, biri Doruk Rebeka'dır. Yüzde 80'i. Felaket bir tabloyla karşı karşıyayız.

Son olarak bir şey söyleyeyim. Bu bataklık çok kötü bir bataklıktır. Türkiye Cumhuriyeti'nin 75. yılında bazıları maske takmış kutluyorlar. Resmi daireler filan. İslamcıların Cumhuriyet'e itirazı yok ki. İran'da da Cumhuriyet var. Onların itiraz ettiği laik, demokratik, çağdaş Cumhuriyet'tir. Bazı şeriatçı şirketler bile yazmışlar. Logo kullanıyorlar. Akay Kavşağı'na bakın, Besa diye bir şirket göreceksiniz. Kızılcahamam Çamlıdere Vakfı'nın başkanıdır kendisi. İş bitirme olmadan almıştır. 30 milyon dolardır. O bile "Yaşasın Cumhuriyet" diyor.

Şimdi arkadaşlar, devlet 18 Eylül 1994 tarihli Hürriyet'te Vergi Reformu diye bir ilan yayımladı. Türkiye'nin tablosu budur. Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü. Türkiye'nin yüzde 20'si grafikte yüzde 55'ini

alıyor. Ama altında devlet diyor ki, üstelik en zengin yüzde 20’lik toplumsal kesim her geçen yıl diğerleri aleyhine zenginleşmeye devam ediyor. Bu pay bugün yüzde 65’lere ulaşmıştır. Bu, hiç kimsenin kuşkusu olmasın, 2000 yılında yüzde 70 olacaktır. Belki geçecektir. 70 milyonluk Türkiye’de böyle bir sistemi, düzeni herkes eli böğründe seyredecek. Bazısı Lale Devri yaşıyor. Halkımız nasıl yaşıyor. İşte rakamlar ortada. O zaman yapılacak nedir? Kimse eli böğründe bu işi seyredemez. Sol bir araya gelmelidir. Bunun başka çaresi yoktur.

Doğan Taşdelen

Oturum Başkanı

Sayın Saraç'a teşekkür ediyorum bu güzel açıklamaları için. Uzun zamandır burda oturuyorsunuz ve konuşmacıları dinliyorsunuz. Değerli konuklar, Altındağ'da bizim çok değerli yaşlı iki partilimiz tavla oynuyorlar. Nuri Amca'yla Celal Dayı. Zaman ilerledikçe Celal Dayı bir pulu çalıyor. Nuri Dayı kalkıyor kendi şivesiyle, "Veey hem hırkız, hem devrimci" diyor.

Şimdi solcu dürüsttür, solcu çalışkandır, solcu gerçekten sevgi yüklüdür. Çünkü toplumsaldır; bireysel değildir. Hiçbir dinin çıkış noktasında gerçekten sömürü yoktur. İyilik yaratmak için çıkmıştır. Ama gelin görün ki, Türkiye'de 149 kilo altını olan bir insan bir partinin genel başkanı. 149 kilo altını olan insan, bu kadar yokluk ve fakirlik içindeki Türkiye'de Müslüman olabilir mi? Biz söylemiyoruz. Bugün Sayın Saraç'ın söylediği gibi kadroları tamamen yandaşlarıyla dolu olan bir İçişleri Bakanlığı ve Sanayi Bakanlığı'nın fezlekesiyle hırsızlıkları, yolsuzlukları tespit etti. Ama buna rağmen biz hâlâ kulağımızı açmıyorsak, bu yöntemlerin getirdiği birikimlerdeki acıları ileriye dönük göremiyorsak gözümüz kapalıdır. Afrikalı bir yazarın kitabından aynı konuyu aktarmak istiyorum: "Hıristiyan misyonerler geldiklerinde topraklar bizim, İncil onlarındı. Bize dua etmeyi öğrettiler. Gözümüz kapalıydı. Gözümüzü açtığımızda, duayı bitirdiğimizde, İncil bizim topraklar onların olmuştu."

Bugünkü İslam anlayışı, kendine İslam diyenlerin temel öğesi, "Allah" deyip sömürmek. Bunun dinle alakası yok. Sömürünün yeni bir yöntemini buldular. Bir dükkâna gidip de yarım kilo kıyma aldığınızda eğer o adam eski yazıyla "Bismillahirrahmanirrahim" yazmışsa ve hacı da olmuşsa, içinizde bu hacca gitmiş bu kıymayı çalmaz. Ama ne yazık ki tam tersi. Allah'ın cebinden peygamberi çalmaya başladılar. Onun için biz de dua edelim, ama ne olur gözümüzü kapatmayalım. Kapatmayalım ki, laik Atatürk Cumhuriyeti, çağdaş Türkiye ayakta kalsın.

BATI DESTEKLİ İRTİCAYA KARŞI MÜCADELE DENEYLERİ

Fikri Sağlar

Kültür Eski Bakanı CHP İçel Milletvekili

Oturum Başkanı

Aydınlık dergisinin düzenlemiş olduğu, Cumhuriyetimizin 75. yıldönümü kutlamaları içerisinde gerçekten düşünsel yaşantımıza önemli katkıda bulunacak olan üç gün süren toplantının sonlarına gelmiş bulunuyoruz. Üç gün boyunca ülkemizdeki irtica, Batı'yla olan ilişkileri, Batı kaynaklı irticanın Türkiye'de ulaştığı sonuçlar; bunların hepsini çok değerli konuşmacılar sizlere aktardılar. Üç gün boyunca arşivimize, dağarcığımıza gerçekten önemli bilgiler girdi. Türkiye'nin içinde bulunduğu durumun ne denli ciddi olduğunu bu konuşmalarla açıkça gördük. Konuşmacılarımız kendi deneyimleri, bilgileri ışığında neler yapılması gerektiğini de ortaya koydular. Kendi çözüm yollarını açıkladılar. Ve sonunda gelinen noktada, kendilerince sizlere öneriler getirdiler. Şimdi, Batı'da, Batı'yla ilgili olarak oluşan irticanın başka ülkelerde de hangi sonuçlara ulaştığı, onlarla mücadelenin nasıl yapıldığı bizzat yaşayan kişiler tarafından sizlere aktarılacak. Bu da bizim bundan sonraki çalışmalarımızda önemli katkı olacak. Batı destekli irticaya karşı mücadelenin deneylerini buradaki çok değerli, sizlerin de daha önce dinlediğiniz çok değerli konuşmacılar aktaracaklar. Ben bir kez daha sizlere takdim etmek istiyorum. Prof. Dr. Ahmet Cabbar, eski Milli Eğitim Bakanı ve eski Cumhurbaşkanı Danışmanı, Cezayirli konuğumuz ve aynı zamanda Cumhurbaşkanlığına eğitim, kültür ve iletişim konularında danışmanlık yapmış. Olayların içinde bizzat yaşadığı için bu konuda bilgi sahibi, dolayısıyla onun deneyimleri bizler için çok daha önemli olacaktır. Konuşmaya Sayın Cabbar'dan başlıyoruz. Buyurun Sayın Cabbar.

Prof. Dr. Ahmet Cabbar

Eski Milli Eğitim Bakanı, Cezayir

Teşekkür ederim Sayın Başkan. Aslında ben oldukça çok konuştum. Fakat birkaç eleman unsur daha ilave etmeyi diliyorum. Özellikle benim çok iyi tanıdığım bir dönemi ilgilendiren unsurları. Yani burada, 1992 yılının başlarından 1994'e kadar olan dönemden bahsediyorum. 1992 yılının başları Cezayir tarihinde seçim sürecinin başlamasıyla tanımlanan bir tarihtir. Genel seçimler, daha önce hazırlanan genel seçimler ve bu seçimlerin birinci turu vardı. Ve bu birinci tur (seçimleri) fundamentalistlere çoğunluk kazandırdı. Bu İçişleri Bakanlığı'nın bütün öngörülerine karşın böyle oldu. 1992 Seçim Yasası'na göre fundamentalistler çoğunluk sağladılar ve bu yana fondamentalistlere çoğunluk vermeyeceği düşüncesiyle "imal" edilmişti. Bu yasa birinci turda bir partinin çoğunluk sağlayacağı esasına, düşüncesine göre imal edilmişti ve doğal olarak eski tek partinin ilk turda çoğunluk sağlayacağı düşünülüyordu. Fakat sonuçlar bir başka fizyonomi (tablo) ortaya koydular. Bu altı çizilecek bir ilk tespit. İkinci tespit, fundamentalistlerin zaferi bir sosyolojik zafer değildir. Seçimlerden elde edilen bu zafer aritmetik bir zafer de değil ve bu çok çok önemli. Niçin? Çünkü, bunu burada daha önce, ilk gün bulunamayan arkadaşlar için yineliyorum; eğer seçim kurallarını unutsak bile, 1991 yılı seçimlerinin ilk turuna baktığımızda, 13,5 milyon seçmenin var olduğunu saptıyoruz. 13,5 milyon seçmenin yalnız 3,5 milyonu fundamentalistler için oy verdi. Öyleyse buradan bunların sosyolojik anlamda bir çoğunluk sahibi olmadığı sonucu ortaya çıkıyor. Bu 3,5 milyon oy azami, maksimum oyu temsil ediyordu. Yani fundamentalistler tahmin edebileceğiniz bütün yöntemleri kullanarak, her yolu deneyerek taraftarlarının hepsine oy kullandırdılar.

Bu metotlar, çıkar sağlamak, hayırseverlik kurumunu kullanmak, baskıya başvurmak metotlarıydı. Özellikle bölgesel baskılara başvuruyorlardı. Çünkü belediyeleri ele geçirmişlerdi, bunları onlar idare ediyorlardı, buradan yola çıkarak insanları onlara oy vermeye "ikna" etmek için her şeyi yaptılar. Çok önemli ikinci unsur, öğe de şudur: Onlara oy veren 3,5 milyon seçmenin hepsi de fundamentalist değildi. Bunlar daha önce mevcut olan iktidarı protesto etmek isteyen Cezayir yurttaşlarının verdiği oylardı, bu oylar sonuç olarak protesto oylarıydı. Bu iktidar 30 yıl boyunca var olmuştu, dolayısıyla bu oylar bir hayır oyu niteliğindeydi. Eğer çok ince, çok dikkatli bir analiz yapılırsa, Şubat 1992'de fundamentalistler politik anlamda da Cezayir halkını temsil edemiyorlardı. Bu seçimlerde,

seçmenlerin çoğunluğu ne fundamentalistleri destekliyordu, ne de aday olan diğer partilere destek verdi. Bu altı buçuk milyonluk bir çoğunluktu ve en önemli fenomen işte bu noktadır.

Politik anlamda, bizim sistemimizde, Cezayir Demokratik Cumhuriyetimizde seçmenlerin çoğunluğunun oy vermemiş olması çok önemli ve ciddi bir sonuçtur. Protesto etmek için fundamentalistlere oy veren iki milyon seçmenin varlığından –çünkü biz bunların fundamentalist olmadıklarını biliyoruz– çok daha ciddi bir durumdur. O halde neler oldu bitti? Bu sonuçlardan sonra sivil toplum, devlet kurumları fundamentalistlerin seçmenler için hangi vaatlerde bulunduklarını hatırlamaya başladılar. Seçimlerden önce fundamentalistler neler söylemişlerdi? Onlar oldukça samimiydiler ve vaatlerini uygulamak gibi bir alışkanlıkları vardı, bir vaatte bulundukları zaman bunu yerine getiriyorlardı. Çünkü belediyeleri kazandıkları zaman, daha önce onlar zaten buna başlamışlardı. Bunun ispatını yaptılar ve mahalli iktidar zaten ellerindeydi. Bunlar hangi vaatlerde bulunmuşlardı? Onlar şunu vaat etmişlerdi: Eğer birinci turda çoğunluk sağlarlarsa demokrasiyle bağı olan, ilişkisi olan her şeyi yok etmek, bütün cumhuriyetçileri, sol eğilimlileri, demokratları, ilericileri yok etmek, bertaraf etmek. Doğal olarak laikler yok edilecekler arasında birinci sırada yer alıyorlardı. Çünkü Cezayir'deki yaygın terminolojiye göre, bir laik bir ateistir ve bir ateist de mutlaka yok edilmelidir. Bunlar demokratlardan bile önce bertaraf edilmelidir. Hatta onun hiçbir politik tutumu olmasa bile bu böyledir. Hatta bu laik sağ görüşlü olsa bile bu böyledir. İşte bu durumda sivil toplum, yani demokratik partiler, sendikalar, kadın dernekleri, aydın örgütleri, devlet kurumları, özel olarak silahlı kuvvetler fundamentalistlerin yapmış olduğu bu vaadi birden hatırladılar. Ve bu andan itibaren bir hareket, seferberlik ortaya çıktı. Önce sivil toplum. Niçin bunu söylüyorum? Çünkü Avrupa'da yığınla protesto ortaya çıktı ve aynı zamanda Amerika'da da böyle oldu. Çünkü şunu söylediler: Sizler demokrasiye geçmek istiyorsunuz, demokrasi istiyorsunuz, fakat sizler demokrasinin kötü birer öğrencisi oldunuz, demokrasiden bir şey anlamıyorsunuz. Seçim sürecini durdurdunuz, demokrasiyi öldürdünüz. Fakat biz demokrasiyi öldürmek istemiyorduk. Niçin? Ve niçin seçim sürecinin durdurulması demokratik sürecin de durdurulması anlamına gelmiyordu? Seçim sürecinin durdurulması demokrasiyi öldürmedi; çok basit, yalın bir nedenden ötürü. Çünkü 1992

yılında Cezayir'de henüz demokrasi yoktu. Cezayir'de hâlâ da demokrasi yoktur. Yalnızca demokrasiyi kurmak için bir sürecin var olduğu söylenebilir. Çok zor, çelişkili, gerileme ve ilerlemeleriyle bir süreç ve 1992 yılında seçim sürecinin durdurulması tam tersine demokrasiyi kurmak için bir ileri adım sayılmalıdır. Çünkü demokrasi onu öldürmek için iktidarı almak isteyene imkân tanımıyor.

İşte bizim argümanımız bu ve bu, sivil toplumun bir argümanıdır. Çünkü bir askeri darbeden bahsedildi. Ben tanığım, bu, sivil toplumun bir müdahalesidir. Sendikalar bir araya geldiler, aydınlar, yazarlar, şairler, sinemacılar, kadınlar, yığınlarca kadın bu kararı aldı, yığınla militan, demokratik örgütlerin militanları acil olarak bir komite kurmak kararı aldılar. Amaç Cumhuriyet'i korumaktı. Ve biliyor musunuz, 1992'de kurulan, acil olarak oluşturulan bu komitenin listesi bizim elimizde. Size bir gün bu listeyi takdim edebilirim, ama size bir başka liste daha takdim edebilirim ve bu komitenin listesinde yer alanların neredeyse tümünün 1992 yılından sonra katledildiğini söyleyebilirim. Bunlar fundamentalistlerin birinci kurbanlarıydılar. Çünkü reaksiyona, gericiliğe karşı bunlar toplumun yaşayan canlı güçlerinin bir direnişi, cevabı niteliğindeydiler. Ve işte bu ilk kurbanlar bu canlı güçlerin birer temsilcisiydiler. İşte bu sivil güçlerin, ilericilerin, demokratların, toplumun bütün canlı kesimlerinin baskısıyla ordu tarihsel bir sorumluluğu yerine getirme kararı aldı.

Bu çerçeve içinde seçim sürecini durdurma kararı alındı, fakat yalnızca seçim sürecini durdurma kararı alınmadı. İşte bu nokta çok önemlidir ve ben 10 dakikayı geçmemek için burada bitirmek istiyorum. Burada aynı zamanda Cumhuriyet'i kurtarmak için bir strateji, bir tutum oluşturma kararı da alındı. Ve seçim sürecinin durdurulmasından birkaç gün sonra, 14 Temmuz 1992'de Başkan Budiyef'e geri çağrılma kararı alınmış olması bir rastlantı değildir. O sürgündeydi ve Başkan Budiyef Milli Kurtuluş Savaşı'nın çok büyük bir direnişçisidir; o birinci sorumluydu ve 30 yıldan beri sürgündeydi. Ve o iktidardaki tek parti 30 yıl boyunca onu o derece unutturmuştu ki, 18-30 yaş arası Cezayir yurttaşları Başkan Budiyef'i tanımıyorlardı. Başkan Budiyef durumu düzeltmek için ülkeye davet edilmişti. Doğal olarak Cezayirliler seçim sürecinin durdurulmasını, bir ulusal atılım, sıçrama olarak değerlendiriyorlar ve mektep çocukları düzeyinde politika yapılmasına engel olunduğu şeklinde bir kanıya sahipler.

Özetlemek için şunu söyleyebiliriz: Budiyef'in gelişi yeni bir dönem açmak içindi, bizim en çok eksikliğini duyduğumuz şeyi yerleştirmek içindi. Bu asıl hedefti. Cezayir toplumunun en çok eksikliğini duyduğu şey –bunu seçimlerde gördük– güvendi. Cezayir toplumu bu 30 yıl boyunca yöneticilerine olan güvenini kaybetmişti. Politikacılara olan güvenini kaybetmişti. Bu bir toplumun başına gelebilecek en ciddi şeydir: Kendi doğal temsilcilerine, doğal savunucularına, demokratik partilere bile artık güvenmemek. Ve Budiyef seçim sürecinin durdurulmasından sonra geçen bu altı ay içinde, kararlılığı, samimiliği, gerçeği dile getirmesi sayesinde fundamentalizme karşı başarıya ulaşmıştı, çürümüşlük ve yiyiciliğe karşı başarıya ulaşmıştı. Halkın dilini, halkın istemlerini dile getirerek o Cezayir toplumunda güveni yeniden tesis edebilmişti. Bu güveni yok edemediler. Aslında Budiyef'in katledilmesi çetelerin, mafyanın, mali politik bir koalisyon çetesinin bu güvene karşı bir saldırısı sonucu olmaktan başka bir şey değildir. Bu unsurlar hâlâ Cezayir'de mevcuttur ve bunlara karşı mücadele edilmektedir. Bu mali-politik mafyayı yok etmek için halkın duymuş olduğu güven hâlâ kaybolmuş değildir. Halkın gerçek anlamda yönetime katılması ve gerçek anlamda bir cumhuriyet yönetimi yaratmanın, açmanın yolu da buradan geçmektedir. Sizlere teşekkür ediyorum. (Alkışlar.)

Fikri Sağlar

Oturum Başkanı

Sayın Cabbar'a teşekkür ediyoruz. Gerçekten Cezayir'le Türkiye'nin benzer tarafları hayli fazla. Cezayir'in yaşadıklarını biz şimdi daha iyi gözlüyoruz, yaşıyoruz, yaşadık ve yaşayacağız da. Benim dikkatimi çeken ve önemli olan husus, özellikle Budiyef'in öldürülmesinden sonra siyasi ve ekonomik güçlerin ortaklaşa oluşturdukları mafyanın, irticayı körükleyen önemli bir güç olmasının altının çizilmiş olması ki, Türkiye'de de son kasetler ve son iki yıldır bir otomobil kazasından sonra ortaya çıkan düzende gördüğümüzde, bu mafyanın Türkiye'de de çok ciddi bir ekonomik güce sahip olduğunu biliyoruz.

Aslında sadece merkez sağ siyasetçilerin oluşturduğunu zannettiğimiz ya da öyle görmeye çalıştığımız bir mafyalaşma Türk siyasetine ya da devletin içine sızmış değil, aynı zamanda irtica kokan, irtica patentli bir mafyanın da çok ciddi bir şekilde devletin içine sızmış olduğu açık. Ve irtica kokan ya da irtica damgalı mafya, ülkedeki uyuşturucu hayli etkin durumda. Çünkü hammadde kaynakları da beraberinde bağlantılı olduğu ülkeler, çok rahatlıkla bağlantı kurabilecekleri ülkeler. Bugün Afganistan'ın ekonomisi doğrudan doğruya uyuşturucu üretimine dayanıyor. Yılda 2 600 ton ham uyuşturucu üretiyor ve bütün ekonomisi de buna dayanıyor. Bu ham uyuşturucu Pakistan, İran üzerinden Türkiye'ye geliyor ve Türkiye'de mamul hale dönüşerek geçiyor. Bu işlemin Türkiye coğrafyasındaki değeri 70 milyar dolarlara ulaşıyor. Kara para olarak ortaya çıkan değeri. Bu değerin yarısının Türkiye'de kaldığını düşünürseniz, hangi kaynakları ne şekilde beslediği ya da hangi irticai faaliyetlerin hangi kaynaklardan güç aldığını çok rahatlıkla görebilirsiniz. Bundan önceki oturumlarda belediyelerin yaptıklarından bahsediyorduk, belediye kaynaklı faaliyetlerden bahsediliyordu, ama söylediğimiz rakamlar belediyenin aktardığı rakamlardan çok daha fazla. 98 bütçesinin 62 milyar olduğunu, Türkiye bütçesinin 62 milyar olduğunu düşünürsek, bu rakamların da, Türkiye'de neler yapılmaya çalışıldığını, neler yapıldığını da açıkça gösterdiğini anlarsınız. Bu anlamda Cezayir'in bu noktasına da çok dikkat etmemiz gerekiyor. Böyle düşünüyorum. Ve söz sırası Sayın Mulud Benmuhammed'de. Buyurun.

Mulud Benmuhammed

El Mücahit Gazetesi, Cezayir

Siz eğer bana izin verirseniz çok canlı bir tanıklıkta bulunmak istiyorum. Bu fundamentalizme, entegrizme ve terörizme onunla karşılaştığımdan beri, benim ona karşı mücadele tarzım. Ben bir gazetenin yazıişleri müdürüyüm ve aynı zamanda birçok televizyon programına katıldım. Basında yayımlanmış makalelerden yola çıkarak, Cezayir televizyonunda vatandaşların günlük yaşamları üzerinde yaptığım röportajlardan yola çıkarak durumun tam olarak ve sadık bir şekilde bana nasıl yansıdığını size aktarmaya çalışacağım. Ben Cezayir'de hiçbir siyasi partinin militanı değilim. Doğal olarak çok rahat konuşabilirim.

Niçin mücadele etmeye karar verdim? Mücadele etmeye karar verdim, çünkü, henüz gencim, ben tam olarak 29 Haziran 1993'te Cezayir'in bağımsızlığının ve özgürlüğünün başlıca mimarlarından birinin katledilmesine doğrudan tanık oldum. Yani sayın Budiyef'in katledilmesine tanık oldum. O şöyle oturmuştu, ben de şöylece ayakta duruyordum. Sayın Cabbar da karşıda duruyordu. Bu saldırıda ben yaralandım. Ben, belki de akşam yiyecek bir şeyleri olmayacak kadar fakir, zavallı Cezayir vatandaşlarının boğazlandığına tanık oldum. Onlar ne hırsızdı, ne de yolsuzluk yapmışlardı, hiçbir siyasi partinin militanı değildiler. Buna rağmen onları boğazladılar. Bunlar dağlık yerlerde yaşayan vatandaşlardı. Bu vatandaşların ne elektriği vardı, ne evi vardı, Cezayir tarihi boyunca kimseye zarar vermemişlerdi, işte fundamentalistler bu insanları öldürmeye geldiler. Ben de böylece bir aydın, bir Cezayirli olarak onlara karşı mücadele etme kararı aldım ve bu mücadeleye karar veren tek kişi de değilim.

Şimdi 1992 seçimlerine gelmek istiyorum. Bu seçimlerde İslamcılar çoğunluk elde ettiler, fakat gerçekte onlar yığınla hile yaptılar. Oy günü ben Cezayir'den 350 kilometre uzaktaydım. İnsanlara şöyle diyorlardı: Bize oy verdiğiniz zaman Allah için oy vermiş oluyorsunuz. Hile yapıyorlardı. Arabalardan, telefonlardan yararlanıyorlardı. Şunu unutmamak gerekir: Bu seçimlerden iki yıl önce belediye seçimleri vardı. Seçimleri kim hazırlıyordu? Bakanlık değil, belediyeler bu seçimleri düzenliyor,

hazırlıyorlardı. Doğal olarak devletin imkânlarını kendi yararları için kullandılar. Tehdit ettiler, baskı yaptılar, söz verdiler, onlara göre başarıya ulaşmak için her şey mübah sayılıyordu.

Ben bizzat olay yerinde gazetecilik yapıyorum ve ülkemi hiçbir zaman terk etmedim. Bana öneriler de yapıldı, ama ülkemden ayrılmayı düşünmedim. Size söyleyeceğim her şey gerçeğe uygundur. Ben bir örnekten başlamak istiyorum. Birinci anektod: 1990 yılında İslami Selamet Cephesi'nin bir numaralı ismine, elebaşısına bir röpartaj yapmayı önerdim. Yani Abbasi Madani'ye. Beni evine davet etti. Girdim, bir salon üç oda vardı, iki üç koltuk, bir de büyükçe bir koltuk vardı. Bu salon o tarihlerde 8 milyon franklık bir masrafa bedeldi. Girdiğimde salonda oturuyordu, ben de onun yanına şöylece oturdum, ses kaydı için küçük bir kaset çıkardım. Bana durmamı söyledi, dedi ki, Mulud, yere oturacağız. Tam olarak şöyle. Dedim ki, ben böyle oturmasını da bilirim, çünkü halktan gelen biriyim. Fotoğrafçıya bir göz kırptı ve bu şekilde bir fotoğrafımızın alınmasını istedi. Bunu niçin yapmıştı? Çünkü yerde oturuyorduk ve tam arkasında koltuk da resme yansımıştı. Bu şekilde okurları, vatandaşları aldatmak istiyordu. Yani o halka fakir olduğunu ve peygamber gibi yaşadığını böylece göstermek istiyordu. Bu röportaj hiçbir zaman yayımlanmadı. O bu röportajı yayımlayacağımı düşünüyordu ve bana birisini yolladı, birini gazeteye yolladı, makaleyi yayımlanmadan önce okumak istiyordu. Ben de gelebileceğini söyledim. Geldiler. Makaleyi ona gösterdim. Tabii onun bunu görme hakkı vardı. Okuduktan sonra beni bir kahve içmeye davet etti. Aşağı yukarı 60 yaşlarında bir adamdı. Gittik, birer kahve içtik, sonra bana şöyle dedi: "Dinle, bizim oldukça çok imkânımız, paramız, çevremiz var, sen de tanınmış bir gazetecisin. Eğer bizim yanımızda olursan, bizi desteklersen sana yardım edebiliriz." Size açıkladığım bu şeyler ne yazık ki birer acı gerçek.

Size biraz da aldatılan vatandaşlarla ilgili olarak konuşmak istiyorum. Özellikle ülke içinde yaşayanlar. Ayrıca evlerinden kaçanlardan, boğazı kesilerek öldürülenlerden de söz etmek istiyorum. Şunu iyi anlamak lazım: Cezayir'de vatandaşların İslamcılara karşı direnişe geçmesi devlet tarafından emredilen bir şey değildi. Bu tutum alış ve duyarlılık tamamen kendiliğinden, içgüdüsel. Niçin? Çünkü İslamcılar, yalnız polisleri, askerleri öldürmüyorlardı, aynı zamanda fabrikalara, fabrika işçilerine

saldırıyorlardı, fabrikaların çalışmasını durdurmak istiyorlardı, böylece de Cezayir devletinin artık iflas ettiğini göstermek istiyorlardı. Doğal olarak bu direniş, işçilerde kendiliğinden gelen bir direniştir. Özellikle kadınların direnişi bu şekilde. Cezayir'de kadınlar terörizme, fundamentalizme karşı mücadelede ilk kalkan oldular. 1995-1996 öğretim yılında, okullar açılmadan bir gün önce GIA dedi ki, bu yıl hiçbir şekilde okullarda öğretim yapılmayacak, okul olmayacak. Fakat kadınlar kitlesel olarak okullara koştular, öğretmenler okullarına koştular, ev kadınları çocuklarını okullara gönderdiler. Herkes bunların okullara bomba yerleştireceklerinden korkuyordu. Bütün bunlara karşın herkes okula gitti. Bu direniş tamamen kendiliğinden doğan, içgüdüsel bir direnişti. Bu, önce İslamcıların diktacı tutumlarına karşı çıkılmasıyla başlandı. Daha sonra, işyerine gitme kararı alınmasıyla, daha doğrusu bu noktada iradi bir tutum takınılmasıyla devam etti. Vatandaşlar silah taşımaya başladılar. Daha sonra bu, artık terörizme karşı mücadele kararı, kararlılığıyla iyice gelişti.

Bunlar bazı düşünceler, fakat kaba bir şekilde söylemek gerekirse, Cezayir yurttaşlarının, Cezayir devletinin terörizme, fundamentalizme karşı mücadalesi iki görünüm aldı. Önce ekonomik boyut, görünüm. Terörizmden etkilenen bütün bölgeler. Çünkü terörizm bütün Cezayir'i etkilemiyor. Cezayir'de 49 bölge vardır. Önceden her gün terör eylemlerinin olduğu 20 bölge vardı, şimdi demiyorum, önceden böyleydi bu. Bugün sadece terörizmden etkilenen birkaç bölge kaldı. Fakat teröristler oldukça akıllılar. Örneğin bir polis memurunu, bir generali öldürmeyecekler, bir aydını öldürmeyecekler, güvenlik güçlerinin bulunmadığı bir köyde cinayet işleyecekler. 30-40 insanı, kadınları, çocukları öldürecekler. Niçin? Yabancı ülkelerde medyada bir etki yapmak, yankı yaratmak için. Yabancı ülkelerde yaşayan Cezayirliler, bu ülkelerin halkları şöyle bir şey işitecekler: Bugün Cezayir'de 100 kişi öldü, böylece burada bir savaş yaşandığı izlenimini uyandırmak istiyorlar. Halbuki bu yanlış. Bu yaz Cezayir'de olsaydınız görecektiniz; plajlar tıklım tıklımdı. Uzanacak bir yer bulmak mümkün değildi. Her yer insanlarla doluydu. Zaten teröristler de plajlara bomba yerleştirmeye çalıştılar. Çünkü Cezayir halkının moralini bozmak istiyorlar. Terörizmden en çok etkilenen bölgeler için özel bir ekonomik program uygulandı. Ayrıca yasal tedbirler alındı. Direnişin bir boyutu da yasal önlemler almaktır. Bütün kurumlara bir meşruluk sağlamak gerekiyor.

Cezayir’de yıllarca hiçbir kurumun meşruluğu yoktu. Parlamento seçimi için, başkan seçimi için, belediye seçimleri için hiç kimse oy vermiyordu. Bugün devlet başkanı seçilmiş biridir, milletvekilleri seçilmiş durumdadırlar, bölgelerde ve beldelerde belediye temsilcileri seçilmiş insanlardır, bütün kurumların meşruluğu vardır. Sonra şunu da anlamak lazım: fundamentalizme karşı mücadele etmek gerekiyordu. Ayrıca İslamcılara da kendilerini ifade imkânı tanımak gerekiyor. Söylemiştim, ben hiçbir siyasi partiye üye değilim ve bütün İslamcılar terörist değildirler. Bazı İslamcılar var ki, kötü politika yapmıyorlar, ellerine bıçak almıyorlar. Bazı politik partilerin kendilerini ifade etme imkânı vardı Cezayir’de. Örneğin HAMAS gibi, “Allah Var” gibi. Ayrıca öbür küçük siyasi partiler de vardılar. Doğal olarak politik çoğulculuğa imkân tanıyorsak, terörizme, İslamcılığa karşı mücadele etmek gerekiyordu. Yani belli bir rahatlık, özgürlük de gerekiyordu. Cezayir’de Arapça ve Fransızca olarak yayımlanan 20’ye yakın günlük gazete vardır, beşe yakın haftalık dergi vardır. Bunların içinde hükümete saldıran gazeteler de vardır. Hatta karikatürler yoluyla cumhurbaşkanına bile saldırabiliyorlar. Bunu belirtmek lazım. Bu, hiçbir Arap ülkesinde yaşanan bir şey değildir. Arap dünyası içinde bu durumda olan tek ülke Cezayir’dir. Ayrıca bağış, af tedbirleri de alındı. Bazı gençler vardı, eğitimsiz, işsiz, kimsesiz. GIA geliyor, bunlara iş, para, gelecek vaat ediyor ve bunları bu şekilde dağa çıkarıyordu. Devlet bu gençleri yeniden topluma kazanmayı hedef haline getirdi. Böylece bir af politikası geliştirildi. Uçaklarla, helikopterlerle bu gençlerin bulunduğu yerlere bildiriler atıldı ve dendi ki, geriye dönen bütün gençler bağışlanacak, devlet bunlara kapıları açacak. 20 yıl hapis yatması gerekenler üç yıl hapis yatacak. Bu tedbirler Silahlı İslami Grup’un (GIA) birçok üyesinin geri dönmesini sağladı. Hatta aralarından bazıları terörist gruplara karşı savaşmaya başladı. Bazıları da –ki kişisel olarak tanıdıklarım var bu durumda– özgür bir şekilde dolaşmaya başladılar. Çünkü bunlar kimseyi öldürmemişlerdi. Bunlar sadece haberciler, yiyecek ve ekmek taşıyanlar durumundaydılar ve doğrudan suça iştirak etmemişlerdi.

Cezayir’de insan haklarından çokça bahsediyoruz. Hapishanelerde iki röportaj yaptım ve terör suçundan mahkûm olan tutuklulara karşı nasıl muamele edildiğini bizzat gördüm, hapishanelerdeki durumu gördüm. Ayrıca, alınan yasal önlemler kapsamında iptal edilen yasalardan ve yeni yürürlüğe konulan yasalardan da bahsetmek gerekir. Örneğin, 1987 yılında

Halk Direnişi ile ilgili olarak yürürlüğe konan bir kararnameden de söz edeceğim. Bu kararname terörizmin başlangıcından beş yıl önce yürürlüğe konmuştu. Niçin? Çünkü Cezayir devleti bir polis devleti değil. Örneğin 6 000-7 000 kişilik köylerde bir tek polis bulamazsınız. Jandarma ve ordu özellikle sınırlara konuşlandırılmıştır. Bu durumda bazı köyler hiçbir koruyuculuk ve güvenlik olmadan kendi hallerine bırakılmışlardı. Çünkü devlet böyle bir durumun yaşanacağını, iki Cezayirliden birinin diğerini İslam yüzünden öldürmeye kalkışabileceğini hiçbir zaman tasavvur etmemişti. Bu kararname böylece bazı gruplara meşru müdafaa için silah taşıması izni veriyordu, yurtsever grupların yaratılması için yasal bir zemin sağlıyordu.

Bir meşru müdafaa grubu ne demektir? Bazı köyler var, şehirlerden 50-60 kilometre uzaklıkta 600-700 kişilik köyler. Buralarda, ne polis, ne jandarma ne de ordu var. Bu insanlar devletten kendilerini silahlandırmasını talep ettiler. Teröristleri izlemeye gitmek için değil, kendilerini korumak için. Böylece binlerce Cezayirli, özellikle dağlık bölgelerde yaşayan Cezayirliler kendilerini savunabilmek için silahlandılar. Onurlarını, mallarını mülklerini savunabilmek için silahlandılar. Cezayir'de onurun ne anlama geldiğini anlamaya çalışmak gerekir. Canilerin, bir çiftçi ailesine saldırdıkları zaman ne yaptıklarına bakmak lazım. 18-15-12 yaşında kızlara, yine çok genç yaşlarda erkek çocuklarına ne yaptıklarına bakmak lazım. Çocukları öldürüyorlar. Kızları dağa kaldırıp ırzlarına geçiyorlar. 14-15 yaşlarında kızlar tanıdım, aynı anda 30-40 terörist ırzlarına geçmiş, tecavüz etmişti. İlkönce şefleri, emirleri kadınlara tecavüz ediyor. Buna "zevk evliliği" adını koymuşlar. İki üç ay boyunca bu kızlara tecavüz ediyorlar, buna dinen izin olduğunu söylüyorlar. Sonra bu kızlardan yararlanmaya başlıyorlar; ekmek, yemek yaptırıyorlar, suya gönderiyorlar. Daha sonra bu kızlar hamile kalıyor. Hamile kaldıkları zaman da ne mi yapıyorlar; boğazlarını kesiyorlar. 13-14 yaşlarında kızların boğazlarını kestiler, bu kabul edilir bir şey değildir. Hiçbir uygarlıkta, hiçbir yerde, dünyanın varoluşundan beri böyle bir şey görülmemiştir. Bu durumda vatandaşlar silahlanmaya karar verdiler, ama devlet onlara şunu söyledi: Dikkat edin, sizler anti-terörist bir mücadele yürütmeyeceksiniz. Bu savaş güvenlik güçlerinin işidir, sizin değil. Sizler sadece terörist bir saldırı olduğu zaman kendinizi savunmak için silahlandırıldınız. GIA vatandaşların silahlandırıldığını görünce artık hiçbir şekilde ilerlemeye cesaret edemiyor. Çünkü bu caniler aslında

korkaktırlar, onlar yalnızca silahsız insanlara saldırabilirler. Yaşlılara, kadınlara ve çocuklara saldırabilirler. Bu çocuklara ne yapıyorlar? Size bir sergi amacıyla bazı fotoğraflar getirdim. Bunlar arasında 14 yaşında boğazı kesilmiş bir kızın da resmi var. Bir köye saldırıyorlar, bu kızı sınıftan çıkarıyorlar, sınıfın kapısına yatırıyorlar ve boğazını kesiyorlar. Ve bıçakla göğsüne GIA yazıyorlar. Bu çocuk, bu kız çocuğu onlara ne yapmıştı? Terörizme karşı alınan bütün bu yasal tedbirler başka önlemlerle güçlendirildi ve bu önlemlerin yönü demokrasinin inşası, güçlendirilmesi yönündeydi. Doğal olarak bütün bu önlemler hükümetdışı bazı sivil örgütlerin hoşuna gitmedi. Özellikle halkın direnişi. Örneğin Uluslararası Af Örgütü, Sınır Tanımayan Gazeteciler, Humain Right gibi. Özellikle Fransız basını da hoşnutsuzluğunu belirtti. Neden? Çünkü sözüm ona bu sivil toplum örgütleri teröristleri besliyordu ve amaçları Cezayir'i yıkmaktı. Bu NGO'ların beklediği bu.

Onlar hâlâ öldürmeye devam etseler de bu savaşı kaybetmiş durumdadırlar. Onlar için artık çok geç. Neden? Çünkü halk durumun bilincine vardı. Halkın silahlanmaya karar vermesi ve fundamentalistlere karşı direnmeye başlaması, bunların muharebeyi kaybettiğini, artık halk nezdinde itibarlarının kalmadığını gösteriyor. Halk gece gündüz teröristlere karşı mücadele eden halkın yanında yer almaya karar vermiş durumdadır. Biliyor musunuz, Cezayir'de sokakta, bir trafik kavşağında bir polis memurunu öldürüyorlar, on dakika sonra hemen bir başkası yerine geliyor. Dağlarda jandarmalar gece gündüz canileri kovalıyor. Yabancı ükeler de bu güvenlik güçlerini komplekse itmek istiyorlar. Halkı komplekse itmek istiyorlar. Onları bazı şeylerle suçlayarak bunu yapmak istiyorlar. Doğal olarak böyle operasyonlar yapıldığında, caniler kovalandığında bazı aşırılıklar olabiliyor. Elimde mahkeme tutanakları var. Örneğin görevinin sınırlarını aşan bir polis memuru hemen adli soruşturmaya uğruyor.

Ben İstanbul üzerine bir söz söyleyerek bitirmek istiyorum. Çok samimi olarak konuşuyorum, bunu bütün tanıdığım Türk arkadaşlarıma da söyledim. Çok dikkat etmeniz gerekir. İstanbul teröristler için tam bir sıçrama tahtası haline gelme risklerini taşıyor. Nasıl? Burada yığınla Cezayirli var. Salonda asılmış bir makale var. Bu Cezayirliler para elde ediyorlar, bunu İtalya'ya veya İsviçre'ye yolluyorlar, oradan silah satın alıyorlar ve bu silahlar özellikle Fas sınırına yollanıyor ve daha sonra bu

silahlarla Cezayir kadınları ve çocukları katlediliyor. Sanıyorum gerçek bir seferberlik gerekiyor. Bütün vicdanlı insanların, bütün demokrasiye tutkun ve halkının iyiliğini isteyen militanların seferber edilmesi lazım. Terörizmin elebaşılarını yenmek için bizlerin el ele vermemiz gerekir. Entegrist elebaşıları, onlara yardım edenleri yenmek için el ele vermemiz lazım. Hiç kimse bu tehditten muaf değil. İsviçre, Fransa, İtalya, Belçika, Almanya, herkes, hatta Amerika Birleşik Devletleri teröristlere kapılarını açtılar. Özellikle Amerika kapılarını fundamentalistlere, entegristlere açtı. Bunlar özellikle yanlış hesap yaptılar. Şöyle düşündüler: Bunlara sığınma hakkı verelim, eğer yarın iktidara gelirlerse, ülkelerine yatırım yapabiliriz. Bunlar bizim çıkarlarımıza dokunmayacaklar. Arkasından tabii Sudan'da, Tanzanya'da neler olup bittiğini gördünüz. Onların, Batılı ülkelerin, Amerika'nın çıkarlarına dokunulduğunda, yurttaşlarının kurşunlara hedef olduklarını gördükleri zaman, uluslararası hukuku hiçe sayarak, suç yuvaları tabir ettikleri, terörist yuvaları tabir ettikleri yerlere karşı saldırıya geçtiler. Ve bunun hiç kimse sözünü bile etmedi. Onlar işte çıkarlarına dokunulduğu zaman harekete geçtiler. Tabii bunlar fundamentalistlere karşı oldukları için tavır almadılar, çünkü çıkarlarına dokunuldu. Bundan dolayı bizler her türlü entegrizme karşı mutlak surette dayanışma göstermeliyiz ve ona karşı her zaman savaşmalıyız. Söyleyeceklerim bu kadar. Sizlere teşekkür ediyorum. (Alkışlar.)

Fikri Sağlar

Oturum Başkanı

Sayın Mulud'a çok teşekkür ediyorum. Gerçekten çok güzel şeyler söylüyordu. Çok önemli şeyler söylüyordu, sözünü kesmek istemedim. 25 dakikayı da aşan bir süreydi. Salon da çok büyük bir ciddiyetle takip etti. Cezayir'de olan olayları bu kadar canlı şahitlerin ağzından dinlemek bizleri etkiliyor. Çünkü aynı şeyleri Türkiye'de de yaşamak üzere olduğumuzu, hatta yaşadığımızı da bir kez daha gözlerimizin önünden geçiriyoruz. Türkiye'nin doğusunda Hizbullah tarafından işlenen 800 faili meçhul cinayetin 700'ünün kesici aletlerle olduğu devlet yetkilileri tarafından anlatılıyor. Dolayısıyla boğaz kesme Türkiye'de de var. Belki biz bunun farkında değiliz. Bizim basınımız, medyamız ya da devlet yetkililerimiz bu kadar açıklıkla bunları söylemiyorlar. Ama (bunlar) Türkiye'de de var. Dolayısıyla bu deneyim bizlere önemli bir katkı sağlıyor. Ve aslında Sayın Mulud'un söylediği en doğru (şey), bizlerin birbirimizle dayanışma göstermemiz gerektiğidir. Çünkü emperyalist güçlerin kendi çıkarları doğrultusunda İslamı da nasıl kullandıkları, irticayı nasıl yönlendirdiklerini biliyoruz. Bunları yaşıyoruz. Öyleyse biz aydınlar, aynı kaderle karşı karşıya kalmış olan aydınlar birleşerek çözüm yollarını üretmeliyiz. Bu çözüm yolları da burada üretiliyor ve bu imkânı bize tanıyan Aydınlık'a da bir kez daha teşekkür etmek gerekiyor. Bu anlamda şimdi söz sırası Sayın Hanan Awad'da. Sayın Hanan Awad Filistin Devlet Başkanı Sayın Yaser Arafat'ın danışmanı. Aynı zamanda PEN Başkanı ve yazar, şair. Onun düşüncelerinden çok yararlanacağımızı biliyorum…

Hanan Awad

Yazar-Şair, PEN Başkanı, Filistin

Dün, Filistin'deki durumu, İsrail'in, Amerika'nın ve barış düşmanlarının Filistin'de şiddeti barış sürecine karşı nasıl kullanacaklarını konuştuk.

Bizler, Filistinliler, barış içinde yaşamaya kararlıyız ve Başkan Arafat bu güçleri "Barış Canavarı" olarak adlandırmakta ve Barış Gücü'nü ve yetkilileri, barışı sağlamak için kendisiyle birlikte hareket etmeye çağırmaktadır.

Bugün pek fazla konuşmayacağım. Barış sürecinin beş yılını ve kuruluşunu anlatacağım. Elimdeki kâğıtlar insan haklarının nasıl zedelendiğini belgelemektedir, buradan konferans sekreteryasına bırakacağım, detaylı bilgi isteyenler oradan edinebilirler. Filistin'de bu yıl Nekva'nın beşinci yılı, aynı zamanda barış sürecinin de beşinci yılındayız. Şair Mahmud Derviş sürgündeyken yazdığı bir şiirde söyle diyor:

“Annem, babam, kardeşim, ailem

Dinleyin beni

Belki hayattasınız, belki öldünüz

Belki benim gibisiniz

Belki de adresiniz bile yok

Vatanı olmayan, adresi olmayan

Bir adamın değeri nedir?”

Şimdi barış süreci hakkında konuşacağım.

İsrail liderliği altında Filistin'de barışı kurmaya çalışmaya başlayalı çok olmadı.

Bugünkü durum, hele Madrid Konferansı'ndan sonra son derece ciddi görünmekte. Başbakan Şamir şöyle diyor: " Ortadoğu bölgesi ortak bir yatak, ama halen kendi rüyasını görüyor." Birinin rüyası ise diğerinin kâbusunu oluşturuyor. Herkes barış istiyor, ama barışa nasıl ulaşılacağı hakkında herkesin kendine has fikirleri var, bunları birleştirmek de mümkün değil.

Şu anda geniş bir koalisyona dayanan hükümetle ne barışmayı düşünüyoruz, ne de böyle bir sürecimiz mevcut. 1993'teki bir araya gelişten sonra büyük bir iyimserlik başlamıştı, İsrail'in geri çekilmesi umutları doğmuştu. Onu takiben yapılan Oslo Anlaşması'yla İsrail politikasının değişeceğine, sivil ve askeri işgalin tamamen geri çekileceğine inanıldı. Böylece anlaşmayla Filistin'in onurlu bir şekilde kabulü ve saygın bir duruma gelmesi mümkün olacaktı, barış da eşitlik temeline göre kurulacaktı. Bu ilkeler ve umutlar bugün de yaşamaktadır.

Körfez Savaşı esnasında Amerikan askeri birliklerinin bölgeye gelişiyle birlikte, Washington "thin-tank" merkezleri de dikkatlerini buraya çevirdiler. James Baher diplomasisi İsrail'in barışı kabul etmesi için diretmektedir. Amerikan ve Arap liderlerinin katıldığı SSCB'yi ortadan kaldıran Madrid Barış Konferansı BM'yi susturdu ve Avrupa Topluluğu'nu ekonomik bir yola sevk etti. Filistinliler katılacak delegasyonun yasasını oluşturacaklardı. Ama Kudüs'te yaşayan Filistinlilerin katılmasına bile izin verilmedi. Kudüs toprakları, yerleşim sınırları ve göçmenler gibi en temel konular, ikincil konu kabul edildi.

İsak Rabin'e göre tarihler kutsal değildi, her iki kesime uygulanabilecek yeni bir takvim tasarlandı. İşte böylece politik takvimde bir mevsim değişikliği başladı. Beş yıl önce Filistin'in her yerindeki insanlar Madrid Konferansı ekibini karşılamak için yollara dökülmüştü, sevinçle onlara "hoş geldin" diyordu. Başbakan İsak Şamir, nedense Madrid Barış Konferansı'nın temel ilkelerini, bu bölgenin barış toprağı olacağını kavramakta güçlük çekiyordu. Birkaç ay sonra muhalefete geçtiğinde barış gücünü yavaşlatmak için çeşitli taktikler uygulamaya başladı. En azından

işgali on yıl daha uzatacak yollar ve olaylar yaratma çabasına girdi. İkili, üçlü konuşmalar, görüşmeler organize edildi. İsak Rabin tarafından yönlendirilen İsrail devletinin tavrında ise hiçbir değişiklik yoktu. 1993 Ağustos'unda gizli Oslo görüşmelerinde ve 93 Eylül'ünde imzalanan gizli anlaşmada onların görüşleri hep aynı kaldı.

Beyaz Saray'da Başkan Arafat ve Rabin bir araya gelip el sıkıştılar ve savaş isteğinden önce ortaya yeni bir fotoğraf çıktı. Sanki İsrail savaşa zorlanmadan önce Filistin Kurtuluş Örgütü'yle görüşmeler yapıyor ve onu Filistin halkının temsilcisi olarak kabul ediyordu.

Delegasyon yenilgiye uğradı, Taba'daki tartışma masasında İsrail ordularının geri çekilmesi kararını hayata geçirmedi. İsrail, Gazya bölgesinin yüzde 42'sini kontrol altında tutmaya devam edeceğini beyan etti. Bu bölgenin nüfusu 900 000'dir ve bunun yüzde 70'i işsizdir. Bunun anlamı, bu bölgenin tamamının dışarıya kapalı tutulmaya devam edileceğidir.

İsrail kendi takvimini uygulamaya devam etti ve hem İsrail, hem Filistin 1996'da seçime girdi. Bu, Filistin devleti tarihindeki ilk demokratik seçimdi. Kasım ayında İsak Rabin'in suikasta kurban gidişi sonucunda İşçi Partisi ve Şimon Perez yenilgiye uğradılar. Bu suikast, fanatiklerin ve barış düşmanlarının şiddet ve zor kullanarak neleri, nasıl etkileyebileceklerinin göstergesidir. Barış sürecini geciktirir, görüşmeleri baltalar.

24 Eylül 1996'da Kudüs'ü Batı'ya açacak olacak El-Ahsa tünelinin açılışı esnasında 64 Filistinli öldürüldü, tahminlere göre 1 600 kişi yaralandı. 1997'de yapılan yürüyüşte 1 800 kişi yaralandı. Sonucu; Filistin'in bağımsızlığı için kaç kişinin gösteriler yaptığını, yaralandığını, öldüğünü sizler de basından izliyorsunuz.

Bu ay içinde Amerika iki kere İsrail'e müdahale etti. Temel ilkelerin imzalanmasından beş yıl sonra, İsrail'in işgal politikası aynen devam etmektedir. Tüm Filistin'i askeri birlikler ve askeri emirlerle kontrol altında tutuyorlar. İnsan hakları aynı şekilde istismara uğruyor. Kişinin, ailesinin yaşam hakları yoktur. İnsanların yaşam kalitesinde ve yerleşim ilkelerinde bir iyileşme yoktur. Anlaşmanın aksine 3 500 siyasi tutuklu hâlâ İsrail hapishanelerindedir. Bunların arasında kadınlar da vardır. Bu tutuklulara

işkence yapılması yasaldır. Kutsal kent Kudüs'ün sosyal ve ekonomik hayatı felce uğramıştır. Sağlık yardımları yapılmamaktadır. International ve öteki yardım kuruluşları Kudüs'le diğer kentler arasında kaç kişinin sağlık yardımı alamadığı için öldüğünü bildiriyorlar. 1 489 Filistinli fedai, intifa esnasında hayatını kaybetti. Konuşmayı uzatmamak için öteki rakamları okumuyorum.

Sayısız ziyaretler yapıldı, Amerika'nın barış garantörü oluşundan ötürü Ross, İbn-i Kalmenedi, Albright geldiler. Ama İsrail'in askeri ve nükleer silah açısından bölge üstünlüğünü elinde bulundurduğunu yok farz ettiler.

Gelecekte ya barış anlaşması olur ya da hiçbir anlaşma yapılamaz. Madrid Anlaşması'nın öngördüğü şartlar oluşmadan barışa ulaşmak mümkün değildir. Mevcut İsrail hükümetinin senaryosunu kabul etmek söz konusu olamaz. Netanyahu bu senaryonun sözcülüğünü yapıyor. Diyor ki; 17 Haziran 1997 itibariyle Gazze'nin batı yakasında İsrail ordusuna destek verilecek, uluslararası bir kontrol kurulacak, Kudüs bölünmez bir şehirdir ve ebediyyen İsrail kontrolünde kalacaktır. Üçüncü olarak hükümet, askeri birlikleri, her yerde terörist hareketlere karşı Yahudileri korumak için kullanmak yetkisine sahiptir. Bu noktada ayağa kalkıp sormak zorundayız: İsrail devletine göre terörizm nedir, kim ve hangi güçler tarafından öne çıkarılmaktadır? Sizlere dün de söyledim, terörizm İsrail devleti tarafından desteklenmektedir, kolektif cezalandırma, Filitsinlilerin topluca tutuklanması; terör işte budur.

Barış süreci olaysız devam ederken, fanatikler, İsrail'in orta yerinde bir yeri bombalıyor, onlar da hemen, "Bakın" diyorlar, "işte siz bunu durduramadıkça, hem de sadece bu bölgede değil, bütün dünyada durdurulmadıkça, bölgede barış olamaz". Ayrıca İsrail devleti, bir Filistin devleti kurulmasına da itiraz ediyor.

Filistin direniş hareketinin eylemleri ile İsrail'in ve diğer devletlerin bu hareket için kullandıkları "terörizm" kavramları asla birbirleriyle bağdaşmaz. Biz Filistin halkı olarak bağımsızlığımız ve hükümranlığımız için mücadele etme hakkına sahibiz.

İsrail'de hızla gelişen bir fanatizm hareketi var ve Netanyahu bu hareketi destekliyor. Sharon, Dış İşleri Bakanı cinayetlerin sorumlusudur. Mülteci

kamplarında yüzlerce kadın ve çocuk öldürüldü. Barışı ilan eden, anlaşmalara imza koyan ve Nobel Barış Ödülü alan kendisiydi; peki Lübnan'da, Khana'nın sorumlusu kimdi?

Kadınları, çocukları kim öldürdü? Terörizm işte budur. Planlı bir şiddet ve planlı bir terörizm, insanlığa karşı, barışa karşı, 1988'de ilan ettiğimiz ve inandığımız barışa karşı terörizmdir.

4 Mayıs 1999'da, 1967 Savaşı öncesi içinde, Kudüs, Gazya'nın batı yakasını kapsayan ulusal devletimizi ilan edeceğiz. Kudüs başkent olacaktır, bu, BM kararlarına göre hakkımızdır. Bu konuda kesin kararlıyız ve güçlüyüz; barış, güçlülerin barışı olacaktır. Buna karşı olanların birleşmesi gibi, bunu isteyenlerin de bir araya gelmesi gereklidir. Dün de söylendi, adalet olmadan barış olamaz. Başka ülkelerin desteği olmadan Filistin'de adalet sağlanamaz. Şiddete karşı olan herkes bir araya gelmelidir, yazarlar ve entelektüeller olarak bu mücadelenin çok emek ve çaba talep ettiğini biliyoruz. Filistin'de barışı sağlamak için daha çok çalışmamız gerektiğinin bilincindeyiz. Güvenliği sağlamak, dostluğu kurmak, dünyanın her yerinde çağdaşlığı yakalamak için bir arada olmalıyız. Arkadaşlar söyledi, her tür şiddete karşı sesimizi yükseltmek zorundayız, birlikte çalışarak gelecekteki demokratik devletimizi kurmalıyız, bunu dünyanın her köşesinde yapmalıyız. Bu bizim geleceğimiz için, çocuklarımız için, kadınlarımız için şarttır.

Teşekkür ederim.

Şerif Hetata

Araştırmacı-Yazar, Mısır

Bu iki günden ve uzun oturumlardan sonra kendinizi biraz yorgun hissettiğinizi düşünüyorum. Fakat oturumları büyük bir ilgiyle takip ettiğinizi gözlemledim ve bu bana çok büyük bir umut verdi. Çünkü bu, sadece bölgemizde değil, dünyanın dört bir yanında emperyalist ve köktendinci güçler arasında var olan işbirliğindeki tehlikenin varlığını kavrayan çok daha fazla insanın olduğunu gösterir. Köktendincilik üzerinde çokça durmaya ve bu salonda bulunanları köktendincilik tehlikesi, nasıl bir işlev gördükleri, nasıl çalıştıkları ve dünyanın dört bir yanında ne kadar çok cinayet organize ettikleri hakkında daha fazla bilgilendirmeye gerek duymuyorum. Muhtemelen bugün duymak istediklerimiz, bu konuda bizim ne yapmamız gerektiğidir ve bu, cevaplanması kolay olmayan bir sorudur. Bu cevabı deneyimlerimiz ekseninde vermeye çalışacağım. Çünkü deneyimlerimiz vardır ve bu gibi konferanslar sizin gibi insanlar için, Arap ülkelerindeki insanlar için, deneyimlerden yararlanmak açısından çok faydalıdır. Bu yüzden de köktendinciliğe karşı vermiş olduğumuz savaşımdan, partimizden ve hareketimizden bazı basit örnekleri anlatmaya çalışacağım.

Üzerinde durmak istediğim ilk konu hükümettir. Kendi Mısır hükümetimiz, silsile halindeki hükümetler, köktendinciliğe karşı yürüttüğümüz mücadeleyi bizim için çok zor hale getirmişlerdir. Çünkü bu silsile haline gelen Mısır hükümetleri ülkede bulunan bütün demokratik, liberal, sol kanattan olan güçleri tasfiye etmeye çabalamıştır. Ve bu, ben politika içine girdiğimden beri –ki bu 1946'dan başlayan oldukça uzun bir dönemdir– sistematik bir şekilde gerçekleştirmektedirler. Hükümetin faaliyetleri ve demokratik, liberal ve sol kanat güçlerinin silsile halinde gelen tasfiyesi bir boşluğun oluşması sonucunu yaratmıştır. Ardından bu politik boşluk, köktendinci güçlerin bu yeri doldurmalarını kolaylaştırmıştır. Köktendinci güçler beslendi, geliştirildi; kendimizi çok güç bir durumda bulduk. Bu durum şöyle açıklanabilir: Demokratik ve sol kanat güçleri zayıf, sık sık örgütsüz ve dağınık. Bu durumda köktendinci kesim bu güçlerin yerini almış ve ülkemiz içindeki ilişkilerde önemli bir güç haline gelmiştir.

İkincisi, deneyimlerimizden şu sonuca da vardık: Sosyal ve ekonomik alanda emperyalizme karşı savaşımda bir gelişme varsa, köktendinci güçlerin ilerlemesi yavaşlamaktadır. Ayrıca Nasır döneminde Müslüman Kardeşler'in gücü son derece zayıflamıştır, çünkü köktendinci güçlerin koşulları sosyal, ekonomik koşullara, insanların ısdırap çekmesine ve karşılaştıkları zorluklara çok yakından bağlıdır ve işte bu koşullar onların büyümelerini, gelişmelerini mümkün kılmıştır. Elbette emperyalizm, kapitalist güçler, ülke içindeki farklı bazı güçler tarafından cesaretlendirilmektedirler. Fakat büyüme koşulları onlar için zor olmaya başladığında, köktendinciler için de zor olacaktır. İşte köktendinciliğe karşı verilen mücadelenin uzun soluklu bir mücadele olmasının altında yatan sebep budur; çünkü bu, genel durumla alakalıdır.

Üçüncüsü, geçmişte yaptıklarımızı gözden geçirdik. Bildiğiniz gibi ülkedeki demokrat ve sol kanat gücünü etkileyen bu güçsüzlük, birçok insanın politikaya karşı ilgisizleşmesi sonucunu doğurur. Örneğin ben üniversitedeyken öğrencilerin çok büyük bir çoğunluğu politik olaylara karşı ilgiliydi. Bugün üniversiteye gittiğinizde, politik ve toplumsal olaylarla ilgilenen öğrencilerin çok az olduğunu görürsünüz ve bu, birtakım yeni yaklaşımlar bulmanız gerektiğini gösterir. Bu tip bir duruma nasıl değinebiliriz? Bizim bu durumlarla ilgili bazı yaklaşımlarımız var ve bunlar bizim yapmaya çalıştıklarımızı size aktarmama yardımcı olacaktır:

1) Müslüman güçler en azından bizim ülkemizde nüfusun belli bir kesiminde aktivite sahibidir. Bunlar, bizim küçük burjuva olarak tanımladığımız kesim ve ayrıca çok büyük rakamlarla kırsal kesimlerden şehirlere gelen ve hayatın güçlükleriyle yüz yüze kalan insanlardır. Biz, demokratlar olsun, sol kanat olsun, politik harekette bu kesim insanların arasında oldukça zayıf olduklarını gözlemledik. Çoğumuzun çalıştığı alan entelektüel alan. Çoğumuz orta sınıfla çalışıyoruz. Fakat Müslüman güçlerin kendilerini yoğunlaştırdıkları alan, şehri çevreleyen yoksul nüfusun büyük bir bölgesi ve bizim hazır bulunmadığımız, nüfusun hemen hemen bütün sektörleridir. İşte işlev gördükleri yerler. Bu, bizim üzerinde durduğumuz ilk şeydir, daha sonra bunu düzeltmek geliyor.

2) Yardımcı güçler nüfusun sektörleriyle çalışmakla ve dini propaganda yapmakla kalmıyor, aynı zamanda çok büyük oranda kamu hizmeti

sağlıyor; muhtemelen Türkiye'de de aynısını yapmaktadırlar. Örneğin sosyal hizmet sağlıyorlar, eğitim ve sağlık hizmetleri sağlıyorlar. Bu, her türlü hizmeti içeriyor, onun için bu insanlara konuşmayı önermek bizim için yeterli olmuyor. Dincilerin onlarla çalıştıkları alanlarla ilgili pratik aktivite önermemiz gerekiyor. Dincilerle mücadele edebilmemiz için, bu insanlara yararlı olabilecek birtakım kesin projeler üretmemiz gerekiyor. Bu elbette ki zordur; çünkü Müslüman güçlerin elinde ülkemizde korku yaratan büyük bir mali güç, belediyeler üzerinden hükümet kuruluşlarının temel yapıtaşlarını içeren birçok olanakları var; fakat bu hiçbir zaman önemli bir devir değil, bir sonraki nokta, bu güçlerin çalıştıkları yerlerdir. Ülkenin her yanındaki bütün camileri kullanmaktadırlar. Camiler tartışma, düşünme, propaganda ve aktivitelerin –bizim sahip olmadığımız– sürekli forumlarıdır. Bizse platformlarımıza çakılı durumdayız. Salonlarımız, partimiz, meskenlerimiz var. Fakat ne yapıyoruz? Bunu göz önüne alarak; geçen seneler boyunca bu alanları tamamen onların rahatça hareket edebilmelerini sağlayacak biçimde serbest mi bıraktık? Hareketin içine, benim de bulunduğum, bir geleneğimiz sürüyor. Milli liberalizmin demokratik hareketi adıyla anılan bu hareketin içinde partimiz üyesi olan dindar insanlar vardı ve bu günlerde çok çok daha yüksek rakamlarda dindar insan, parti programımız ve çalışmalarımız temelinde partimize katılıyor. Ayrıca bu insanlar bizim ulaşamadığmız o nüfus sektörlerinde çalışma yapmaya yetenekli insanlar. Örneğin camilerde çalışan ve ayrıca parti üyemiz olan vaizler var. Kasabalarda ve farklı diğer bölgelerde birçok vaizimiz var. Elbette ki, bunun çok büyük bir hareket olduğunu söylemiyorum, fakat bütün büyük olaylara başlangıçtaki küçük adımlarla varılır.

Bir sonraki nokta; içinde yaşadığımız bölgede medya oldukça büyük bir öneme sahip. Türkiye'de ve bizim ülkemizde medyanın çok karışık bir durumda olduğunu biliyorum. Bu biraz daha zor bir durum. Ancak medya çok önemli ve içinde çalışma yapabilecek duruma gelmemize rağmen, ne yazık ki, televizyon hükümet kontrolünde olduğu için televizyonlarda köktendinci düşünceye yer verilirken, demokratik, liberal ya da sol kanat düşüncelere yer verilmiyor. Ancak sinema alanında çalışma yapmaya çalışıyoruz ve son dönemlerde köktendinci harekete karşı en azından dört ya da beş film yapıldı. Çak yakında gösterime girecek filmlerden biri genç bir sinema yönetmeni olan oğlum tarafından hazırlandı ve bu film benim düşüncelerime ters düşüyor. Önyargılıyım, çünkü o benim oğlum; fakat

köktendinciliğe karşı bir film. Sinema, dünyada bizim tarafımızda çok daha fazla önemli.

Şimdi size sizi güldürecek bir örnek veriyorum. Fakat bu bir gerçek. Bizim ülkemizde futbol çok önemli. Biz futbolla uğraşan insanlarla çalışmaya uğraşıyoruz ve şu an aramızda, köktendinciliğe karşı harekette bizimle çalışan futbol alanından insanlar var. Bunlar duygulardan, geçen dönemdeki deneyimlerimizden oluşan çok basit ve küçük fikirler. Durumu çok farklı olan ülkeniz için yararlı olup olmayacağını bilemiyorum, fakat bazı fikirlerimizi birbirimize aktarabilir ve beraber üzerinde düşünebiliriz diye düşünüyorum.

Üzerinde durmak istediğim son bir nokta daha var ve bu noktayı, günümüzde de varlığını koruduğunu bildiğim için belirtiyorum. Türkiye ve Arap ülkelerinden biri arasında çok sert bir durum söz konusu ve Türkiye ve İsrail arasında askeri alanda artan bir işbirliği olduğunu da biliyorum. Şimdi o konuya girmeyeceğim, çünkü Türk politikası hakkında konuşmak istemiyorum. O konuda ne yapılması gerektiğini siz daha iyi bilirsiniz. Fakat söylemek istediğim, İsrail'in Ortadoğu'daki en önemsiz köktendinci alan olduğunu, İsrail'in doğusunun İncil üzerinden köktendincilik üzerine, seçilmiş insanlar üzerinden kurulduğunu ve İsrail'daki köktendinci hareketin her gün biraz daha büyüdüğünü sık sık unutuyoruz. Siz de bilirsiniz, her köktendinci hareket bir diğerini besler. İsrail'deki köktendinci hareket dolaysız olmayabilir, ancak dolaylı yollardan Mısır'daki köktendinci hareketi besliyor. Çünkü daha önce de yüz yüze geldiğimiz gibi, bir alanda aşırı dinci bir hareketin varsa, çevre bölgelerdeki etki de benzer aşırı dinci hareketin oluşması şeklinde olur. Bölgemizde karşı karşıya olduğumuz en önemli problem, köktendincilerin ilgili oldukları, bütün dünya ve ABD hükümetlerinin popüler kuvvetlerinin yetersiz olduğu, İsrail ve Filistin sorununu çözmektir.

Son nokta olarak şunu söylemek istiyorum: Hükümetlerin rolü elbette oldukça önemli, fakat uzun soluklu mücadelede bu, ne kadar çok insanı köktendinciliğe karşı olan mücadeleye seferber ettiğimize bağlı. Ancak bu yolla başarı sağlayabiliriz.

Burada konferansımıza katılmaktan, deneyimlerden yararlanma şansını elde etmekten, Türkiye'de birçok arkadaş edinmekten ve Türkiye'nin

dünyanın bu tarafı için ne kadar önemli olduğunu fark edebildiğimden çok mutluyum.

Sonuç olarak, size buraya gelmeden fark etmediğim bir konuyu söylemek istiyorum. Biliyorsunuz, ben şovenizme karşıyım. Fakat hâlâ Mısır'ın Arap ülkeleri içinde büyük bir ağırlığı olduğuna ve Cezayir'in, Arap dünyası ve Türkiye ile artan ilişkileri olduğuna inanıyorum. Karşı karşıya kaldığımız birçok sorunu birlikte çalışıp çözebileceğimizi düşünüyorum. Çok teşekkür ediyor ve tekrar görüşebilmeyi ümit ediyorum.

“BATI VE İRTİCA” KONFERANSI SONUÇ BİLDİRGESİ

Emperyalizm, Ezilen Dünyayı Milliyet ve Mezhep Kavgalarına Bölüyor

Çağımız, yüzyılın başında olduğu gibi, emperyalizm, milli kurtuluş savaşları ve devrimler çağıdır. Dünya kapitalist sistemi, yerküremizi ezen-ezilen ülkeler şeklinde ikiye bölmüştür. Batı, bu emperyalist sistemin eksenidir. Sistemin en büyük gücü ABD'dir.

Bugün emperyalizm, dünya hegemonyası mücadelesini Yeni Dünya Düzeni sloganıyla sürdürüyor. Emperyalizm, kapitalist sistemi "küreselleşme" adı altında dünya çapında yaymış ve ezen-ezilen ayrışmasını derinleştirmiştir. Ezen-ezilen ülkeler saflaşması, günümüzde bir Kuzey-Güney bölünmesine dönüşmüştür. Kuzey'in zengin ülkeleri, Güney'i tarihte görülmedik biçimde ezmekte ve sömürmektedir.

Başını ABD'nin çektiği emperyalizm, Sovyetler Birliği'nin yıkılmasından sonra, emekçi mücadeleleriyle milli kurtuluş savaşlarının damgasını vurduğu dünyamıza, "medeniyetler-kültürler çatışması" teorileriyle örttüğü din, milliyet ve mezhep kavgalarını dayatmıştır. Bu, emperyalizmin böl-yönet şeklindeki temel ilkesinin gereğidir. Emperyalizm, ezilen dünyada körüklediği din ve milliyet çatışmalarını, "insan hakları" ve "demokrasi" maskesiyle örtmeye çalışıyor.

İrticayı Emperyalizm Besliyor

Emperyalizm, bu hedefine uygun olarak, Üçüncü Dünya'da dinci akımların gelişmesine hizmet ediyor. Ezilen dünyadaki irtica, emperyalizm sayesinde ayakta durmaktadır. Marcos'tan Pinochet'e, Salazar'dan Franco'ya, Talibanlar'dan Körfez şeyhlerine, FIS'e, Müslüman Kardeşler'e ve Evren-Özal-Çiller'lere kadar dünya gericiliği hep Batılı emperyalistlere dayanarak kendi mazlum halklarını ezmiştir. İrtica, halkı bölen bir rol oynarken, ezilen dünyada emperyalizme direnme ruhunu ve antiemperyalist birikimi söndürmeyi de hedeflemektedir.

“Ilımlı İslam”, Emperyalizme Boyun Eğen Dinci Gericiliğin Adıdır

Emperyalizm bugün, İslamın etkili olduğu coğrafyaya bir yandan “laiklik” ilkesini tahrip ederek kendi yoz-kozmopolit kültürünü dayatırken, diğer yandan “Ilımlı İslam” teorileriyle irticayı körüklemektedir. ABD’nin “Ilımlı İslam” diye nitelendirdiği, kendisine boyun eğen dinci gericiliktir. Emperyalizmin radikal-ılımlı ayrımı, ezilen dünyayı dize getirmenin bir aracıdır. Emperyalizm, bağımsızlığın ve ulus-devletlerin düşmanı olduğu kadar, laikliğin de düşmanıdır.

Temel Sorun Bağımsızlık

Bağımsızlık, özgürlük ve laiklik, bugün Kaos Coğrafyası'nda yer alan ülkelerin ve halkların temel talepleridir. Ezilen ülkeler bağımsız olmadan, ne laikliğe, ne demokrasiye, ne birliğe, ne de güvenliğe kavuşabilirler. Emperyalizme karşı tavır, ezilen dünyadaki bütün ilerici-demokratik süreçlerin hareket noktasıdır.

Laiklik ise, çok milliyetli, din ve mezhepli Üçüncü Dünya'da birliğin çimentosudur. Laiklik, Büyük Fransız Devrimi'nden beri, din ve dünya işlerinin birbirinden ayrılmasıdır. İdeoloji, siyaset ve kültür başta, toplumsal yaşamın bütün alanlarını, yani tüm dünya işlerini din hükümlerinden ayıran laiklik, dini, bireylerin vicdanına bırakır ve her din ve mehzepten halkın birliğini sağlar.

Neosolcu Akımlara Karşı Tutum

Emperyalizmin 80'li yıllarda bayrak edindiği neoliberalizm, tüm dünyada sarsıntı geçiriyor. Dünyanın efendileri, hâkimiyetlerini sürdürmekte zorluk çekiyorlar. Clinton-Blair önderliğindeki neosolculuk, bu koşullarda geliştirilmiştir.

Neosolculuk, emperyalizmin Yeni Dünya Düzeni hedefinin ve bu amaçla Üçüncü Dünya'yı bölme tertibinin aleti konumundadır. Neosolcu akımlar, tüm dünyada ilerici-devrimci hareketleri hedef tahtasına koymakta, Batı güdümlü milliyetçi ve irtica akımlarla aynı cephede yerini almaktadır. Neosolculuğun gerçek niteliği anlaşılmadan emperyalizmle mücadele edilemez.

Küçük Amerika Döneminin Sonunda Yeniden Sevr Tehdidi

Türkiye, yüzyılın başında Mustafa Kemal önderliğinde Milli Kurtuluş Savaşı'yla bağımsızlığını kazanmasına ve Cumhuriyet Devrimleri'yle ortaçağdan kurtulma yönünde büyük adım atmasına rağmen, milli demokratik devrimini tamamlayamadı. Son 50 yıldır yaşadığımız "Küçük Amerika" süreci ise devrimimizin birçok kazanımını yıkmış, ülkemizde ABD güdümlü bir mafya-tarikat rejiminin kurulmasına yol açmıştır.

Türkiye, bugün yeniden Sevr tehdidi ile karşı karşıyadır. ABD, Kuzey Irak'ta kukla Kürdistan planını bir kez daha yürürlüğe koymuştur. Öte yandan, Batı destekli irticanın, "türban" bayrağıyla giriştiği şeriatçı ayaklanma hazırlıkları gündemdedir. Fethullah Hoca ve Fazilet Partisi'nden Tansu Çiller'lere, Muhsin Yazıcıoğlu'lara, Korkut Özal'lara ve neosolculara kadar uzanan Batıcı Şer Cephesi oluşmuştur. ABD güdümlü "İkinci Cumhuriyet", bu cephenin projesidir.

Değişen Güç Dengesi

Bütün bu karanlık tabloya rağmen, Türkiye'yi yeniden Cumhuriyet Devrimi'nin rotasına oturtacak güçler ayağa kalkmıştır. Cumhuriyet'in kamu ekonomisini savunan işçi sınıfı, 1989 Baharı'ndan bu yana yürüttüğü mücadeleyle dünya sermayesinin özelleştirme saldırısını göğüslüyor. Kamu çalışanlarının mücadelesi ve milyonlarca halkın laiklik hareketi büyük bir atak yapmıştır. 1996 Sonbaharı'ndan bu yana Ordu'nun Kemalist Devrim mevzilerine geçmesiyle kuvvet dengesi değişmiş, Cumhuriyet Devrimi'nin ikinci taarruzu başlamıştır.

Cumhuriyet Devrimi Hükümetinin Koşulları ve Olanakları

Halkımızın sorunu, bugün, Cumhuriyet Devrimi'ni tamamlayarak bağımsız ve halkçı Türkiye'yi kurmaktır. İşte Batı ve irtica, bu noktada karşımıza dikilmektedir.

Batı ve irticanın üstesinden gelerek bağımsızlık ve demokrasiyi gerçekleştirmek bir devrim sorunudur. Bu ise, iktidar meselesidir. Batı ve irticaya karşı mücadele, ancak iktidar mevzilerinden kesin başarıya ulaştırılabilir. Ülkemizde bugün Cumhuriyet Devrimi hükümetini kurmanın şartları oluşmaktadır.

Türkiye'de "Küçük Amerika" sürecinin son bularak, güç dengesinin milli demokratik güçler yararına değişmesi, bir Cumhuriyet Devrimi hükümetinin kurulmasını olanaklı kılmaktadır.

Cumhuriyet'i yıkma özgürlüğü olamaz.

Biricik meşruluk kaynağı Cumhuriyet Devrimi'dir. Meclis ve Hükümet ile Ordu arasındaki ilişkileri normalleştirmenin yolu, Meclis'i ve Hükümet'i Cumhuriyet Devrimi rotasında yeniden kurmaktır.

Sol Güçbirliği

Cumhuriyet Devrimi hükümeti, örgütlü halka ve silahlı güç olarak Cumhuriyet Devrimi Ordusu’na dayanır. Bu iktidarın, bugün silahlı kuvveti, yani ordusu vardır. Bütün mesele, örgütlü halkın iktidar kurumları olan devrimci meclisi ve devrimci hükümeti yaratmaktır. Bunun yolu, bugün acilen Sol Güçbirliği’nin kurulmasından geçiyor. Sol Güçbirliği, önümüzdeki seçimleri ezici bir üstünlükle kazanır ve Cumhuriyet Devrimi hükümetini kurar.

Bugün Sol Güçbirliği’nin önünü kesme planları yapan ABD ve işbirlikçileri, Cumhuriyet Devrimi’nin ikinci atılımının ön cephesinde mücadele eden güçleri hedef alıyor, komplolar düzenliyorlar. Böylece Kuzey Irak planına ve irticaya karşı olan siyasal güçleri etkisiz kılmak istiyorlar.

Öte yandan gündeme sokulmak istenen neoliberal “sol” güçbirliği planları, Cumhuriyet Devrimi güçlerine kurulan bir tuzaktır. 150 yıllık milli demokratik devrim programımızın özeti olan Altı Ok temelinde oluşan gerçek Sol Güçbirliği’ni önlemeyi amaçlamaktadır.

Bölge Merkezli Dış Politika

Türkiye, Batı destekli irticayı bertaraf etmek için bölge merkezli dış politika izlemeli ve Avrasya seçeneğinin inşasına omuz vermelidir. Türkiye'nin Batı ve irtica cephesini bozguna uğratacağı uluslararası koşullar olgunlaşmaktadır.

ABD'nin ve Avrupa'nın Sevr planlarını boşa çıkarmak için, Türkiye, İran, Irak ve Suriye arasında dayanışma ve işbirliği geliştirilmelidir. Yine Türkiye, Balkan, Kafkas ülkeleriyle dostluk geliştirmeli, Yunanistan ile sorunlarını karşılıklı yarar temelinde çözmeli, bölge dışı güçlerin Yunanistan, Kıbrıs ve Ermenistan'dan yararlanma planlarını bozmalıdır.

2000'lere büyük bir dinamizmle giren Çin Halk Cumhuriyeti, Rusya, Hindistan, Türkiye, Orta Asya ve Kafkaslar'ın Türk Cumhuriyetleri, İran, Arap ülkeleri, Balkan ülkeleri, karşı karşıya geldikleri Batı tehdidini göğüslemek için, aralarındaki işbirliğini ve dayanışmayı hızla geliştirmek ve bir Avrasya bloku yaratmak durumundadırlar.

Cezayir ve Filistin Halklarını Destekliyoruz

İnsanlık 21. yüzyıla büyük devrimci atılımların eşiğinde girerken, "Batı ve İrtica" Konferansı, bu etkinliğe omuz veren dost ülkelere, halklara ve tüm Üçüncü Dünya'ya selamlarını gönderir.

Konferansımız, Cezayir halkının Batı destekli irticaya karşı haklı mücadelesini destekler. Şeriatçı teröristlerin Cezayir'deki katliamlarını lanetler. Mazlum Cezayir halkına, Batı güdümlü şeriatçı teröre karşı mücadelesinde başarılar diler. Batı'nın ve NGO'ların "insan hakları" maskesi altında Cezayir'in içişlerine karışmasını kınar.

Konferansımız, Filistin ulusal toprakları üzerinde 1967 öncesi sınırlar dikkateS alınarak Filistin devletinin tanınmasını, Güvenlik Konseyi'nin 242, 338 ve diğer kararlarında da dile getirdiği gibi, bu devletin başkentinin Kudüs olduğunun kabul edilmesini kuvvetle talep eder. Filistin halkının bu

taleplerle yürüttüğü mücadeleyi sonuna kadar destekliyor ve onlara başarılar diliyoruz.

Konferansımız, katılan tüm yerli ve yabancı konukların ortak dileğiyle, Üçüncü Dünya'ya aşağıdaki çağrıyı yapmayı kararlaştırmıştır:

"Avrasya ülkeleri ve halkları, Batı ve irtica cephesine karşı birleşiniz!"

[1]Tarık Zafer Tunaya, Türkiye'de Siyasi Partiler, Hürriyet Vakfı Yayınları, İstanbul, 1986, c.2, s.473

[2]Atatürk, Nutuk, Türk Devrim Tarihi Enstitüsü, İstanbul, 1961, c.1, s.291.

[3] Tevfik Bıyıklıoğlu, Trakya'da Milli Mücadele, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara, 1955, c.1, s.346.

[4]Kenan Esengin, Milli Mücadelede Hiyanet Yarışı, Ankara, 1969, s.60-63; Dr. Selahattin Tansel, Mondros'tan Mudanya'ya Kadar, Milli Eğitim Bakanlığı Yayını, Ankara, 1978, c.2, s.153.

[5] Dersaadet, 21 Eylül 1920'den naklen Dr. Fethi Tevetoğlu, "Milli Mücadele Yıllarındaki Kuruluşlar", Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1991, s.74.

[6] Alemdar, 25 Ağustos 1920'den nakleden Tarık Zafer Tunaya, "Türkiye'de Siyasi Partiler", c.2, s.479.

[7] Hacim Muhittin Çarıklı, Balıkesir ve Alaşehir Kongreleri, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Yayını, Ankara, 1967, s.97.

[8] Bilal N. Şimdir, İngiliz Belgelerinde Atatürk, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara, 1973, c.2, s.247-248.

[9] Kazım Karabekir, İstiklal Harbimiz, 2. basım, Türkiye Yayınevi, İstanbul, 1969, s.475.

[10] Nutuk, vesika 243.

[11] Hakimiyeti Milliye, 10 Mart 1920.

[12] İzmir'e Doğru, 10 Mrt 1920.

[13] Nutuk, vesika 187.

[14] Sina Akşin, İstanbul Hükümetleri ve Milli Mücadele, Cem Yayınevi, 1992, c.2, s.367.

[15] Öğüt, 3 Nisan 1920.

[16] Alemdar, 8, 10 Nisan 1920; Vakit, Peyam-ı Sabah, 9 Nisan 1920; Alemdar, 10 Nisan 1920: "Pek uygun bir tevcih: Bu kere uhdesine mirimiranlık rütbesi verilen ve Karesi mutasarrıflığına tayin edilen Ahmat Anzavur Paşa (resmiyle)."

[17] Bilal N. Şimşir, İngiliz Belgelerinde Atatürk, c.2, s.26.

[18] Dr. Selahi R. Sonyel, Türk Kurtuluş Savaşı ve Dış Politika, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1973, c.1, s.212; Erol Ulubelen, İngiliz Gizli Belgelerinde Türkiye, İstanbul, 1970, s.272.

[19] Hakimiyeti Milliye, 13 Nisan 1920.

[20] Albayrak, 22 Nisan 1920.

[21] Bilal N. Şimşir, İngiliz Belgelerinde Atatürk, c.2, s.44. İngiliz Yüksek Komiseri Amiral De Robeck'ten İngiliz Dışişleri Bakanı Lord Curzon'a tel, 20 Nisan 1920.

[22]Bilal N. Şimşir, İngiliz Belgelerinde Atatürk, c.2, s.71.

[23] Ali Rıza Özkul, İstiklal Savaşı'nda 7. Tümen, KKK Yayını, İstanbul, 1952, s.5.

[24] İkdam, 26, 27, 28 Nisan 1920; Alemdar ve Peyam-ı Sabah, 3 Mayıs 1920, Ahmet Anzavur'la mülakat.

[25] Yahya Akyüz, Kurtuluş Savaşı ve Fransız Kamuoyu, s.113.

[26] Peyam-ı Sabah, 12 Mayıs 1920; Alemdar, 13 Mayıs 1920; Rahmi Apak, Türk İstiklal Harbi, Genelkurmay Başkanlığı, Ankara, 1964, c.6, s.70.

[27] Türk İstiklal Harbi, 2. basım 1974, c.6, s.127.

[28] Alemdar, 2 Haziran 1920.

[29] Hakimiyeti Milliye, 28 Haziran 1920.

[30] İleri, 6 Ağustos 1920.

[31] Vakit, 18 Aralık 1920.

[32] Peyam-ı Sabah, İkdam, 18 Nisan 1921; Hakimiyeti Milliye, 22 Nisan 1921; Açıksöz, 25 Nisan 1921.

[33] Türk İstiklal Harbi, 1974, c.6, s.142, 147, 198, 301.

[34] Dr. Cemil Topuzlu, 80 Yıllık Hatıralarım'dan aktaran Dr. Fethi Tevetoğlu, Milli Mücadele Yıllarındaki Kuruluşlar, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1991, s. 138.

[35] İkdam, 20 Şubat 1919; Tunaya, Türkiye'de Siyasi Partiler, İstanbul, 1952, s.462.

[36] İkdam, 30 Mayıs 1919.

[37] Bilal N. Şimşir, İngiliz Belgelerinde Atatürk, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1973, c.1, s.11.

[38] Bilal N. Şimşir, age, c.1, s.23.

[39] Selahi R. Sonyel, Türk Kurtuluş Savaşı ve Dış Politika, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1973, c.1, s.76.

[40] Harp Tarihi Vesikaları Dergisi, sayı 9, vesika 186.

[41] Takvimi Vekayi, sayı 3596.

[42] Sina Akşin, İstanbul Hükümetleri ve Milli Mücadele, Cem Yayınları, 1976, c.1, s.333.

[43] Alemdar, 8 Ağustos 1919.

[44] Alemdar, 31 Mayıs 1920.

[45] Hüsnü Himmetoğlu, Kurtuluş Savaşı'nda İstanbul ve Yardımları, İstanbul, 1975, c.2, s.53.

[46] Takvimi Vekayi, sayı 3643.

[47] Fetva alındığını Mustafa Kemal bildiriyor: HTVD, sayı 554; Demeç: Alemdar, 21 Şubat 1920.

[48]Alemdar, 22 Mart 1920.

[49] 10 Şubat 1921 tarihli Alemdar'dan İhsan Ilgar, "Mütareke'de Yerli ve Yabancı Basın", Toker Matbaası, Kervan Yayınları, 1973, s.77.

[50] Vahdet, 29 Mart 1921.

[51] Tercümanı Hakikat, 7 Ekim 1921.

[52] Tarık Zafer Tunaya, Türkiye'de Siyasi Partiler, c.2, s.17.

[53] Yenigün, 15 Kasım 1922.

[54] Takvimi Vekayi, sayı 3824; Tasviri Efkar, Yenigün, İleri, Vakit, Peyam-ı Sabah, İkdam, 11 Mayıs 1920.

[55] Kazım Aras, İstiklal Savaşı'nda Kocaeli Bölgesi'ndeki Harekât, 102 Sayılı Askeri Mecmua'nın tarih kısmı, İstanbul, 1935, s.9.

[56] Anadolu'da Yenigün, 17 Ekim 1922.

[57] "Ve yine bu devreye ait bir teşebbüs de Erzurum'da Komünizmle Mücadele Derneği'ni açma teşebbüsümüz oldu. O güne kadar sadece İzmir'de vardı. İkincisi Erzurum'da bizim gayretlerimizle açıldı. Bir arkadaşı İzmir'e gönderip tüzük getirttik. Derneği kuracaktık. Ben bir vaazdan sonra anons ettim ve gençleri Caferiye Camii önünde topladık. Gayemiz komünizme karşı örgütlenmekti." (Latif Erdoğan, Küçük Dünyam, AD Yayınları, İstanbul, 1995, s.78.)

[58] Batı Çalışma Grubu tarafından hazırlanan Bilgi Notu, s.4 ve 5.

[59]Bugünlerde Çakıcı'nın komuta atamasına müdahale edip etmediği kaset çözümlerine dayandırılarak tartışılıyor, Gülen ise Çiller iktidarında bir orgeneralin kuvvet komutanı olarak atanmaması için hangi girişimlerde bulunduğunu bizzat kendisi 10 Ekim 1995'te basın toplantısında açıklamıştı.

[60] G. Fuller, I. O. Lesser, Kuşatılanlar, Sabah Kitapları, İstanbul, 1996, s.126.

[61] Nevval Sevindi, Fethullah Gülen ile New York Sohbeti, Sabah Kitapları, 4. basım, İstanbul, Aralık 1997, s.39.

[62] Agy.

[63] Agy.

[64] Agy.

[65] Fethullah Gülen ile New York Sohbeti, s.40.

[66] Yeni Yüzyıl, 26 Temmuz 1997.

[67] "Kemalizm'e Din Desteği" için bkz. A. Işıklı, Sosyalizm, Kemalizm ve Din, Tüze Yayıncılık, Ankara, 1997, s.162-170.

[68] Bkz. Kemal Atatürk, Nutuk, Türk Devrim Tarihi Enstitüsü, 1. cilt, İstanbul, s.292-300.

[69] Şerif Mardin, Bediüzzaman Said Nursi Olayı, çeviren Metin Çulhaoğlu, İletişim Yayınları, 2. basım, İstanbul, Kasım 1922, s.46. (Mardin'in bu kitabı ilk olarak 1989'da Amerika'da İngilizce olarak yayımlanmıştır.) Bu kitap hakkında bkz. Alpaslan Işıklı, "Said Nursi, Şerif Mardin'in Bir Kitabı Üzerine", Mülkiyeliler Birliği dergisi, Mayıs 1993, c.18, sayı 155, s.57-62.

[70] Said Nursi, Şuâlar, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul, 1997, s.314.

[71] Bu konuda ayrıca bkz. A. Işıklı, Said Nursi, Fethullah Gülen ve Lâik Sempatizanları, Mülkiyeliler Birliği Yayınları, Ankara, 1997.

[72] Said Nursi, Nur Meyveleri, s.66; Turan Dursun, Müslümanlık ve Nurculuk, Kaynak Yayınları, 2. basım, İstanbul, 1996 (İlk basımı 1971'de yapılmıştır), s.51.

[73] Said Nursi, Sikke-i Tasdik-i Gaybî (Arap harfleriyle teksir), başlangıçta numarasız s.2; Turan Dursun, age, s.51.

[74] Said Nursi, age, s.221; Turan Dursun, age, s.62.

[75] Said Nursi, Sikke-i Tasdik-i Gaybi, s.204-206; Turan Dursun, age, s.75.

[76]Turan Dursun, age, s.71.

[77] Şerif Mardin, age, s.113.

[78] Aynı eser, s.119.

[79] Aynı eser, s.123.

[80] Aynı eser, s.130.

[81] Bkz. Çetin Özek, Türkiye'de Gerici Akımlar ve Nurculuğun İçyüzü, Varlık Yayınları, İstanbul, 1964, s.261-262.

[82] Said Nursi, Münâzârat, Yeni Asya Neşriyat, Ankara, 1966, s.51-52.

[83] S. Nursi, Şuâlar, age, s.370.

[84] Aynı eser, s.434.

[85] Aynı eser, s.506.

[86] Aynı eser, s.315.

[87] Aynı eser, s.315, 335, 342, 376…

[88] Aynı eser, s.334.

[89] Aynı eser, s.376.

[90] Aynı eser, s.326.

[91] Aynı eser, s.151.

[92] Ç. Özek, age, s.249.

[93] M. Fethullah Gülen, Fasıldan Fasıla, Nil Yayınları, İzmir, 1996, c.2, s.213.

[94] Ş. Mardin, Bediüzzaman…, age, s.341.

[95] Aynı eser, s.134.

[96] Aynı eser, s.160.

[97] Hulusi Turgut, "Bediüzzaman Said Nursi'den Fethullah Gülen Hoca'ya Nur Hareketi", Sabah, 18 Ocak 1997, s.20.

[98] Said Nursi, Hanımlar Rehberi, s.24; Bediüzzaman Cevap Veriyor, Medeniyet Matbaası, Ankara, 1960, s.117.

[99] Said Nursi, Şuâlar, s.373.

[100] M. Fethullah Gülen, Fasıldan Fasıla, Nil Yayınları, 3. basım, İzmir, 1996, c.2, s.200.

[101] M. Fethullah Gülen, age, Nil Yayınları, 5. basım, İzmir, 1996, c.1, s.211.

[102] M. Fethullah Gülen, Prizma, Zaman Yayınları, İzmir, 1996, s.58.

[103] Şemseddin Nuri, Küçük Dünyam, Fethullah Gülen ile hatıraları ve röportaj, s.121.

[104] M. Fethullah Gülen, Fasıldan Fasıla, age, c.1, s.84.

[105] Hocanın Okulları (206 sivil toplum kuruluşunun desteğiyle yayımlanmıştır), İÜ Basımevi, İstanbul, 1998, s.28.

[106] Lâtif Erdoğan, Fethullah Gülen Hocaefendi "Küçük Dünyam" (Gülen ile röportaj), AD Yayıncılık, İstanbul, Eylül 1995, s.67, 68.

[107] Şemsettin Nuri, Küçük Dünyam, s.65.

[108] Aynı eser, s.9.

[109] Aynı eser, s.91.

[110] Nazlı Ilıcak-Coşkun Çokyiğit, "Fethullah Gülen-4", Akşam gazetesi, 15 Mart 1998, s.15.

[112] Lâtif Erdoğan, Küçük Dünyam, s.18-19.

[112] Şemsettin Nuri, Küçük Dünyam, s.137.

[113] Oral Çalışlar, "Fethullah Gülen Dosyası-2", Cumhuriyet, 15 Mart 1998.

[114] Şemsettin Nuri, age, s.137.

[115] Aynı eser, s.169.

[116] Şemsettin Nuri, age, s.137.

[117] Lâtif Erdoğan, age, s.111.

[118]Aynı eser, s.92.

[119] M. Fethullah Gülen, Fasıldan Fasıla, c.1, s.14.

[120] Aynı eser, c.1, s.321.

[121] Aynı eser, c.1, s.104.

[122] Aynı eser, c.2, s.212.

[123] Aynı eser, c.2, s.299.

[124] Aynı eser, c.2, s.296.

[125] Aynı eser, c.1, s.282.

[126] Aynı eser, c.1, s.277.

[127] Aynı eser, c.2, s.298.

[128] Aynı eser, c.1, s.287.

[129] Aynı eser, c.1, s.285.

[130] Aynı eser, c.1, s.226.

[131] Aynı eser, c.2, s.102.

[132] Lâtif Erdoğan, age, s.97-98.

[133] M. Fethullah Gülen, age, c.2, s.314.

[134] M. Fethullah Gülen, age, c.1, s.217.

[135] Aynı eser, c.1, s.221.

[136] Aynı eser, s.5.

[1317] Aynı eser, s.17.

[138] Aynı eser, s.230.

[139] Aynı eser, s.298.

[140] Lâtif Erdoğan, age, s.22.

[141] M. Fethullah Gülen, age, c.2, s.207.

[142] Lâtif Erdoğan, age, s.23.

[143] Bkz. Alpaslan Işıklı, Sosyalizm, Kemalizm…, s.151-207.

[144] Lâtif Erdoğan, age, s.43.

[145] M. Fethullah Gülen, age, c.1, s.12.

[146] Hocanın Okulları, s.29, 30.

[147] Lâtif Erdoğan, age, s.79.

[148] "Refah Partisi & Suudi Bağlantısı", 2000'e Doğru, 8 Kasım 1992.

[149] Cumhuriyet, 26 Şubat 1990.

[150] Hüseyin Gülerce'nin 2 Aralık 1996 günü Zaman gazetesinde yayımlanan yazısından.

[151] Nevval Sevindi, Fethullah Gülen İle New York Sohbeti, Sabah Kitapları Türkiye Dizisi, 3. basım, s.64.

[152] Agy, s.65.

[153] 6 Mart 1923 tarihli konuşmasından. (Bu metni, Attilâ İlhan'ın Hangi Atatürk adlı yapıtının 2. basımındaki Osmanlıca metinden alarak yaşayan Türkçeye aktardım.)

[154] Dr. Selahi Bozyel, Türk Kurtuluş Savaşı ve Dış Politika, Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1987, s.130.

[155] Fethullah Gülen, Prizma, 13. Basım, Nil Yayınları, 1996, s.54.

[156] Bu çalışmada sık sık başvuracağımız Amerikan Gizli Belgelerinde Türkiye'de İslamcı Akımlar adlı kitabın "Takdim" yazısında Fehmi Koru bu konuya değgin ilginç saptamalarda şu bilgiyi veriyor: "ABD Temsilciler Meclisi Avrupa Ortadoğu Alt Komitesi 1985 yılında, İslami Hareket konusunda günlerce süren oturumlar düzenlediğinde çeşitli Amerikan üniversitelerinde çalışan 'İslam uzmanları' Washington'a kadar gidip Alt Komite üyelerine bilgi verdiler. John L. Esposito, Hermen F.R. Eilst, Fouad Ajami, A.R. Norton Adeed Darwisha, Gary Sick adlı, bir kısmı bölge

kökenli, fakat ABD'de yaşayan profesörlerin verdikleri ifadeler daha sonra Temsilciler Meclisi tarafından İslamic Fundamentalism and İslamic Radicalısım adıyla kitaplaştırıldı."

[157] Amerikan Gizli Belgelerinde Türkiye'de İslamcı Akımlar, Beyan Yayınları, 3. basım, 1991, s.94.

[158] Tebaa sözcüğünün neden kullanıldığını anlama olanağı bulabilmiş değilim. Prof. Sayarı, bu kişi bir sosyologdur. TC'nde tebaa değil, yurttaş vardır. Anlaşılan Prof. Sayarı devleti bir din devletine çevirmiş ki, yurttaşı tebaa yapmış.

[159] Amerikan Gizli Belgelerinde Türkiye'de İslamcı Akımlar, Beyan Yayınları.

[160] Kendi deyimiyle örgülünme… Örgüt sözcüğü sol kesimce kullanıldığı için olmalı kendince değiştirmiş. Peki örgü gerçek anlamda neyi anlatır: Ali Püsküllüoğlu'nun Arkadaş Türkçe Sözlüğü'nde değişik anlamlar arasında "örgü; oyunun ana çizgisinin işlenişi, çatılışı" olarak açıklanıyor. Anlaşılan Hoca bir gizli oyunun içinde olduğunu böylece ortaya koymuş oluyor. Böyle bir örgüt disipliniyle, kendisine ve birbirine bağlı insanlar topluluğu. Gülen buna "mukaddes insanlar topluluğu" da diyor. (Tarikat bundan başka nedir ki. –E.D.)

[161] DP'ye oy sağlamak!

[162] F. Gülen, Yeşeren Düşünceler, T.Ö.V. Yayınları, 2. basım, 1977, s.175-176.

[163] Okuyacağınız satırlar Gülen'in 28 Şubat kararlarından sonra, bu kararlara karşı kendini savunma güdüsüyle ve anlatıldığına göre ilk kez kendi televizyonunda (Samanyolu TV) 28 Mart 1997 Cuma gecesi çıktığı canlı yayındaki konuşmasından alınmıştır.

[164] Hoca bu çalışmada belgeleneceği gibi, bu ülkeyi ve yönetimini beğenmediği halde, Orta Asya'yı neden bizim düzeyimize getirmek istiyor. Bu konuyu ileride açacağız.

[165] Fethulllah Gülen, Fasıldan Fasıla-2, s.75.

[166] Fethullah Gülen, Fasıldan Fasıla-3, 2. basım, Nil Yayınları, s.204. Hoca, kitabındaki "Arapça Eğitimi" başlıklı bu bölüme şu sözlerle giriyor: "Cumhuriyetle beraber Arapça eğitimine karşı tavır alınması günün aydınının ve devlet yetkililerinin bir yanılgısıdır." Daha sonra Arap ülkeleriyle kültür anlaşması yapıp, ülkeler arası talebe gidiş-gelişlerinin sağlanması gerekir. Böylece yıllardır ayrı kalınan bu ülkelerle tekrar kaynaşma ve diyalog yolu açılacaktır.
Yine Fasıldan Fasıla-I, s.206'da Bediüzzaman'ın Doğu'da kurmak istediği "Medrezetül Zehra" adlı eğitim kuruluşunda, eğitim dilinin Arapça (farz), Türkçe (vacip), Kürtçe (caiz) olacağını yazan Hoca, aslında Türkçeye karşı üstadının yolunda gitmektedir. (Farz uygulaması zorunlu din emri terimidir. Vacip, farz kadar uyulması gerekli bir din buyruğu terimidir. Caiz terk edilebilir bir emir terimidir.) Bediüzzaman'ın din ile bilimin izdivacını sağladığını savunanlar acaba, kuracağı bu medresede bilimi hangi temele dayanarak, hangi dille öğretecekti? Arap âleminde toplumu çağdaş uygarlığa götürecek hangi eğitim felsefesi, kurumu ve birikimi var idi de, Arapça Türkiye'yi kalkındıracağı savlanan bu eğitim kurumunda eğitim dili olacaktı? Arap âleminde böyle bir birikim varsa, Araplar hangi nedenle bugün Türkiye'nin bile en az yüz yıl gerisindeler? Türkiye bugün beğenilmeyen durumuyla bile, Araplardan o denli ileri ise, bu konuma nasıl gelindi? Sanırım Gülen Hoca ve cemaatinin bu sorulara verilecek akılcı yanıtları vardır.

[167] Hulusi Turgut Yeni Yüzyıl'da yayımlanan "Fethullah Gülen ve Okulları" dizisine şöyle giriyor: "Fethullah Gülen 1997 yılının son iki saati içinde son sözünü söyledi: 'Gerek yurtiçinde gerekse yurtdışında benim dostlarım, taraftarlarım, muhiplerim tarafından açılan yüzlerce okul için bugüne kadar eğer dışarıdan 5 kuruş yardım alınmışsa, bunu ispat etsinler. Müslümanlıkta intihar çok kötü bir şey ama bir taraftan atarım kendimi."

[168] Radikal gazetesinde yayımlanan bir söyleşide de "Kendimi nefy mi edeyim" der. Nefy etmek sürülmek demektir. Hoca yakınan bir eda ile, "Kendi kendimi sürgün mü edeyim" diyor.

[169] N. Sevindi agy. s.98: "Türkiye Cumhuriyet tarihinin en büyük eğitim atağını gerçekleştiren F. Gülen Hocaefendi, incelenmesi gereken

sosyal bir fenomendir."

[170] Dr. Osman Özsoy, Fethullah Gülen Hocaefendi ile Canlı Yayında, Gündem-Alfa Yayınları, 1998, s.9.

[171] F. Gülen cemaatinden Hakan Yavuz, Orta Asya'daki incelemeleri sonunda şu saptamayı yapıyor: "Burada Bediüzzaman Külliyatı hemen her evde var, öyle ki Kur'an olmayan evde Külliyat bulunuyor. Külliyat buraya Fethullah Gülen Hocaefendi'nin talebeleri tarafından getirilmiş… diyorlar ki, Külliyatı okuyoruz ve anlıyoruz." Türkiye Günlüğü (iki aylık fikir ve kültür dergisi), sayı 33, Mart-Nisan 1995, s.160-164.

[172] Fethullah Gülen, Prizma/ 1, s.12-13.

[173] Fethullah Gülen, Fasıldan Fasıla/ 3 , s.203.

[174] Fethullah Gülen, Prizma/ 2, Nil Yayınları, İzmir, 1997, s.18.

[175] Gülen, yukarıda alıntı yaptığımız TVdeki canlı yayında ve Hulusi Turgut'la okullarıyla ilgili konuda yaptığı söyleşilerde, 28 Şubat süreci içinde Atatürk'ü anmıştır.

[176] M. Fethullah Gülen, Çağ ve Nesil dizisi-4, Zamanın Altın Dilimi, s.126, TÖV Yayınları, 1996, 8. basım.

[177] M. Fethullah Gülen, Çağ ve Nesil dizisi-4, Zamanın Altın Dilimi, s.125, TÖV Yayınları, 1996, 8. basım.

[178] Fethullah Gülen, Çağ ve Nesil Dizisi-4, s.50-51'den: "İç dünyası itibariyle sönme bilmeyen bir vecd-ü aşka açık, feyzini daima tek ve mutlak kaynak olan 'altın çağ insanı' dediğimiz saadet asrının Kur'an cemaatinden alan, ilimde, dinde, sanatta, fikirde, siyasette, ticarette, askerlikte, idarede ve daha bir sürü sahada eser, görüş ve düşünce sahibi bu kudsiler, bizim toplumumuzun mana mimarları, aydınlık rehberleri, ruhani timleriydi ve her zaman bunların binlercesiyle karşılaşmak da adiyattan sayılırdı."

[179] Fasıldan Fasıla adlı çalışmanın c.3, s.166'daki şu sözlerine dikkat edelim: "Ayrıca benim çok defa aklımdan geçen bir husus da bugünün

hizmet erleri arasında gelecekte çok ciddi şekilde inhirafların (sapmaların, –E.D.) olabileceği endişesidir… Zira, siz bu hizmet erlerini ne kadar büyütürseniz büyütünüz, onlar sahabenin büyüklüğüne erişemez. Oysa ki, onlarda (sahabede, –E.D.) bile bu türlü inhirafların olduğu bir gerçektir."

[180] Buradaki, "totaliter zihniyet" olarak eleştirilen, Cumhuriyet'in devrimci evreleridir. Bu totaliter zihniyet betimlemesinde Gülen ile Fuller düşünce birliği içinde. Fuller, Türkiye'nin Yeni Jeopolitiği adıyla Türkçeye çevrilen çalışmasında, "Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk 30 yılında başta bulunan göreceli olarak otoriter hükümetlerin yönetiminde İslamın yasal bir kaynağı olmamış, savunmada kalmıştır" der. Türkiye'nin Yeni Jeopolitiği, Harp Akademileri Komutanlığı Yayınları, 1995, s.6.

[181] Nevval Sevindi, Fethullah Gülen ile New York Sohbeti, Sabah Yayınları, 1997, 3. basım, s.63 (Nevval Sevindi'nin değerlendirmesinden).

[182] Nevval Sevindi, agy.

[183] Terminoloji: Bir bilim, bir sanat, bir meslek ya da etnik dalına özgü terimlerin tümü; eşanlamlı sözcük: terimce. Ali Püsküllüoğlu, Türkçedeki Yabancı Sözcükler Sözlüğü, Arkadaş Yayınları, 1997, s.403.

[184] Fethullah Gülen, Fasıldan Fasıla-3, 2. basım, s.218-219.

[185] Bu sözü halkın diliyle değerlendirirsek, anlamı "Amerika'nın önünde şapka çıkarmaktır." Ve nesnel olarak doğrudur. Ama bir de bunun ikinci ve Hoca'nın amacını açığa çıkaran anlamı var… Asıl o anlamı önemli. Çünkü, Hocaefendi, son New York gezisine değin Amerika'yla Rusya'yı aynı kefeye koyan ve ikisinin de düşmanımız olduğunu söyleyen adamdır. Ama, Refahyol'a karşı girişilen tasfiyenin kendi cemaatini de hedef alması üzerine ABD'ye giden Hoca, Amerika'nın kalbine girerek Ordu'ya Amerikan sopası gösteriyor. Bu bağlamda da bu sözler bir tehdittir.

[186] N. Sevindi, agy, s.39.

[187] Can Kozanoğlu, "Devletçi Projeci Yeni Çağ Bilgesi Fethullah Gülen Cemaati Geliyor", Birikim (aylık sosyalist kültür dergisi), sayı 95, Mart 1997, s.38-51.

[188] Fethullah Gülen, Çağ ve Nesil-6, Yeşeren Düşünceler, TÖV Yayınları, 2. basım.

[189] Age, s.11.

[190] Age, s.10.

[191] Age, s.11.

[192] Age, s.182.

[193] Age, s.44.

[194] Yusuf Akçura, Türkçülüğün Tarihi, Kaynak Yayınları, İstanbul, Kasım 1998, s.183.

[195] Özgür Yüksel, Kur. Alb., Türk Dünyası ve Türkiye, Harp Akademileri Komutanlığı Yayını, 1997.

[196] H. Nihal Atsız, Makaleler III, "Yobazlık Bir Fikir Müstahsesedir" adlı makaleden, Baysan Yayınları, İstanbul, 1992,

[197] Bkz. Yusuf Akçura, Türkçülük ve Dış Türkler, Toker Yayınları, İstanbul, 1990, s.77.

[198] Bu konuda son dönemde yayımlanmış olan kitapların birinde, yazar görüşlerini şöyle özetlemektedir: "Hareket noktası, harf usulünü değiştirmek, toplumun bütün yazılı mirasını atalete göndermek, herhalde yanlıştır. Toplumun aynı yolda sevk edilmesinin, herkesin kabul edeceği bir ülkü etrafında toplanmasının zaruri olduğu bir dönemde, yanlış bir hareket noktasından dolayı bölünmesi gündeme gelmiş, daha doğrusu kahir ekseriyet hareketin karşısına alınmıştır." Bkz. Dr. Alaeddin Yalçınkaya, Sömürgecilik ve Panislamizm Işığında Türkistan: 1856'dan Günümüze, İstanbul, 1997, s.263. Yazar, ileri sürdüğü bu iddia için kendi açısından yeterli gerekçeyi de bulmuştur: "Usul-ü Cedid'in esası olan yeni usul, yani harf devrimi Osmanlı'da yoktur." Age, s.256.
Söz konusu kitabın öteki sayfalarından anlaşıldığı üzere, yazarın vurgulamak istediği asıl nokta başkadır ve savunmakta olduğu Araplarla bu

noktada birleşmektedir: "…Büyük bir Türk birliği meydana getirilmek suretiyle kendilerinin safdışı edileceği endişesine kapılan Araplar, son derece rahatsız olmuşlar." s.271.

[199]Bkz. H. Gabidullin, A. Arşaruni, Oçerki Pantürkizma I Panislamizma v Rosii (Rusya'da Pantürkizm ve Panislamizm), The Society for Central Asian Studies, London, 1990, s.32-40.

[200] Aynı yerde, s.33-37.

[201] Aynı yerde, s.38.

[202] Atatürk, Din ve Laiklik Üzerine, derleyen Doğu Perinçek, Kaynak Yayınları, s.125.

[203] Age, s.187.

[204]Age, s.153.